

西藏大学民族文化研究中心文库

༩། །རྟུ་ས་རབས་རིམ་བྱོན་གྱི་ལོ་པཎ་དང་
འགྱུར་བྱང་ཞིབ་འཇུག།

སློ་མེ་ཆོ་དབང་ནམ་གྲུ་ལ་དང་སངས་གྲུ་ས་མཆོས་བརྩམས།

མེ་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་།

西藏大学民族文化研究中心文库

ཨ། །རྟམ་རབས་རིམ་བྱོན་གྱི་ལོ་པཎ་དང་
འགྱུར་བྱང་ཞིབ་འཇུག།

ཕྱོ་མེ་ཆོ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་དང་སངས་རྒྱས་མཆོས་བརྩམས།

མི་རིགས་དང་སྐྱེ་ཁལ་།

ཡུང་གི་དོན།

བསེལ་ལྷན་ཁ་བའི་ལྷོངས་འདིར་འཆོ་བཞེས་ཀྱི་མེས་པོ་རྣམས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་གི་ཤེས་ལྷན་མི་
 རིགས་གཞན་དག་དང་འདྲ་བར། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་རིམ་རིང་མོའི་ནང་རིམ་བཞིན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་
 རིག་གསལ་གཏོད་དང་དར་སྤེལ་གྱི་ལས་ལ་གཞིལ་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་རིག་གོང་དུ་སྤེལ་སྤྱོད་མི་རིགས་
 སམ་རྒྱལ་ཁམས་གཞན་དང་འབྲེལ་འདྲིས་ཀྱིས་གཞན་པའི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་རྣམས་ནང་འདྲེན་
 བྱས་ཡོད་པ་དེ་མི་རིགས་ཀྱན་ལ་སྤྱི་སྤྱོད་དུ་གྱུར་འདུག ཤེས་རིག་ནང་འདྲེན་གྱི་ཐབས་ལམ་གཙོ་བོ་
 ལོ་རྒྱུས་བརྟེན་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་ཐོག་མར་དག་ཐོག་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་རིམ་བཞིན་དོན་གྱི་བརྗེ་མཆོན་
 བྱེད་ཡི་གི་བཟོས་པ་ནས་རིམ་གྱིས་ཡིག་ཐོག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལས་རྒྱ་ཆེར་དར་བའང་ཀྱན་ལ་མཐུན་པར་
 འདུག དག་ཐོག་དང་ཡིག་ཐོག་གི་ལོ་རྒྱུས་གང་ཡིན་ཡང་དེ་ཡིས་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་དུ་མིའི་
 རིགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་ལ་རྒྱས་པ་གང་ལེགས་ཐོན་དང་འདོན་བཞིན་པ་ནི་བརྗོད་མ་དགོས་
 ཀྱང་། ཡིག་ཐོག་གི་གང་དེ་དངོས་དཔང་གི་ཚུལ་དུ་རྒྱན་རིང་གནས་ཤིང་ལྷོས་བཅོས་སྤྱི་རབས་པས་
 དབྱེད་བདེ་བས་ན། འདིར་ཡིག་ཐོག་གི་ལོ་རྒྱུས་པ་དབྱེད་ལུལ་དུ་འཛིན་པར་བྱ་རྟེ། རང་རེའི་ལོ་རྒྱུས་
 ཡིག་ཆ་དག་ལ་གཞིགས་ཆོ། མི་རིགས་འདི་ལ་རང་ས་རང་ལུལ་ནས་བྱུང་བར་བཤད་པའི་བོན་ཆོས་
 ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དང་དེ་ལས་མཆེད་པའི་ཤེས་རིག་དང་། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལུལ་ནས་ནང་འདྲེན་
 བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་དེ་ལས་མཆེད་པའི་ཤེས་རིག་ལྟ་བུའི་རིག་གནས་ཀྱི་མ་ལག་ཆེན་
 པོ་གཉིས་དར་ཐོང་བ་ལས། སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཏ་ལམ་ལོ་རྒྱུས་བརྟེན་ནས་ནང་
 འདྲེན་བྱས་པ་དང་། སྤྱི་མ་བོན་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ཁག་ཅིག་ཀྱང་འགའ་ཞིག་ལུལ་སྐད་མི་འདྲ་བའི་དབང་
 གིས་ལོ་རྒྱུས་བྱས་པའི་ཚུལ་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་དང་ཆོས་འབྱུང་དུ་གྲགས་ཤིང་དེང་གི་ཤེས་ཡོན་ཅན་
 རྣམས་ཀྱི་མཐོང་སྒྲུབ་གི་ལུལ་དུ་འང་ཆེ་བ་དེ་བཞིན། བོད་དུ་ཤེས་རིག་དར་འཕེལ་གྱི་དུས་རིམ་ནང་
 སྐད་གཉིས་སམ་སྐད་གསུམ་མམ་ཡང་ན་དེ་ལས་མང་བའི་སྐད་དང་ཡིག་རིགས་ལ་མངའ་རྟེན་ཤིང་
 སོར་མོས་འདྲ་བྱེད་དུ་བརྒྱུར་པའི་རྒྱས་པ་ལྷག་དུ་ཐོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་བ་བརྒྱ་ལྷོད་མང་པོ་རབས་དང་རིམ་
 པར་བྱོན་ཞིང་། ཁོང་ཅག་གིས་མི་རིགས་འདིའི་ཁྱད་ཉེན་དུ་གྱུར་པའི་བཅུ་ཕྱག་རིག་པའི་ཕུང་པོ་ཉིད་
 བརྒྱན་ཞིང་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་སྤེལ་བའི་སྤྱི་མེད་ཀྱི་མཛད་པ་དག་ཀྱན་གྱིས་མཁྱེན་གསལ་ལྟར་རོ། །

རུས་རབས་བརྟན་པའི་ཁོང་རྩལ་དུ། བོད་གཏོགས་ཚེ་བཤག་གི་བོན་གྱི་ཤེས་པ་ཅན་དང་ལོ་
 ཚུ་བ་དག་གིས་ཤེས་རིག་དར་སྤེལ་ཐད་བྱས་འབྲས་མཐད་དུ་བྱུང་བ་བཞག་པའི་ལོ་རྒྱུས་གྱི་དོན་དངོས་
 དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྤང་མེད་གྱི་ཡུལ་དུ་ཅིས་ཀྱང་མི་རུང་མོད། དེའི་སྐོར་བོད་གྱི་བོན་ལུགས་བསྟན་འབྱུང་
 ལོ་རྒྱུས་དག་ལས་རགས་རིམ་ཙམ་ངེས་སྤྲོ་ཡང་། ཁོང་ཅག་གི་རྣམ་ཐར་དང་མཛོད་པ་རྒྱས་པར་
 བཀོད་པ་ཁྱད་ཞིང་། དེ་ལ་ད་ལྟ་ངོས་འཛིན་གྱི་གཞི་ཡིད་ཀྱིན་རུང་བ་ཞིག་ཀྱང་དཀའ་བས། དེབ་
 འདིར་དེའི་སྐོར་ས་བཅད་མ་སྟོང་ཙམ་སྟེང་བ་ལས་འོས་མ་རྟེན་ལ། གཞུང་དངོས་གྱི་བསྟན་བྱ་ནི་
 རུས་རབས་བརྟན་པའི་ནང་སངས་རྒྱས་ཚེས་ལུགས་དངོས་སུ་བོད་དུ་བསྐྱུར་པ་ནས་མགོ་བཙུམས་
 པ་ཡིན། རུས་སྐབས་དེ་ཙམ་ནས་རིམ་པར་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་མཛོད་བྱང་དང་མཛོད་པ་ཐོ་རེ་བ་
 ཙམ་རེ་སྟོན་བྱང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཚེས་འབྱུང་པལ་ཆེ་བར་མཐོང་རྒྱ་སྤང་ཞིང་། དེ་དག་ལས་ལོ་རྒྱུས་
 བའི་མཛོད་གངས་ཆེད་དོན་དུ་བགྱངས་པ་ཡང་ཚེས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟོང་པོ་སྤང་ཅིའི་བཅུད་དང་། ལུ་
 སྟོན་ཚེས་འབྱུང་། ལྷོང་ཆེན་ཚེས་འབྱུང་། ཚེས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། རྗེ་དགེ་བསྟན་འབྱུར་
 དཀར་ཆག་དང་། ཚེས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྟོན་བཟང་ལ་སོགས་པའི་ཚེས་འབྱུང་དང་དེབ་ཐེར་ཁག་
 ཅིག་བཞུགས་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ནི་བོད་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་མཛོད་གངས་ངོས་འཛིན་ཐད་གྱི་
 དབྱུང་ཡིག་གལ་ཆེའི་རིགས་སུ་མཐོང་ངོ་། །འདི་ལ་ཉེ་རུས་སུ་བཙུམས་པའི་བོད་གྱི་སྐུ་རྒྱུར་ལོ་རྒྱུས་
 དང་ལོ་རྒྱུས་བའི་ཐོན་གྱི་མཛོད་རྣམས་ལ་བའི་མེ་ལོང་ཞེས་པ་དང་། སྐད་གཉིས་སྐུ་བའི་རིན་ཆེན་
 བང་མཛོད་སོགས་བཙུམས་ཚེས་རེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོད་ལེའུ་བྱེ་བྲག་པར་བྱི་ནང་གི་ལོ་རྒྱུས་བཤག་ཅིག་
 གི་གནས་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་བཀོད་ཡོད་པ་ལ། དེབ་སྤྲུ་མར་(གཤམ་ནས་སྐུ་རྒྱུར་ལོ་རྒྱུས་སུ་འཁོད་
 རྒྱུ་སྟོབ་དཔོན་ཐོན་མི་ནས་མཁས་དབང་དགེ་ཚེས་པར་ལོ་པའ་ཉིས་བརྒྱ་དང་དོན་གསུམ་གྱི་མཛོད་
 བགྱངས་ཡོད་པ་དང་། དེར་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུས་བར་མ་བཞེད་པའི་བཅན་པོ་ཁྱི་གཙུག་
 ལྷེ་བཅན་སོགས་བཅན་པོ་དང་བཅན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་དུ་གྱུར་པའི་ལོ་པའ་བརྟན་དང་། བརྟེ་རྣམ་
 རྒྱ་ཤི་ལ་དང་ཚེས་ཉིད་ཚུལ་ཁྱིམས་ལྟ་བུ་མིང་གི་རྣམ་གངས་སུ་གྱུར་པའམ་སྟོན་དོན་དུ་སོང་བ་བཅུ་
 གཉིས། མཁན་པོ་བོད་ས་རྒྱ་སོགས་ཡུལ་སྟོགས་གཞན་གྱི་ལོ་པའ་བརྒྱད་དང་། བཙུམས་ལྟར་རིག་པའི་
 རལ་གྱི་སོགས་དམ་པ་སྤྲུ་མ་དག་གིས་ལོ་རྒྱུས་མཛོད་ཐོ་རུ་མ་བགྱངས་ཤིང་ཀྱན་ལ་ལོ་རྒྱུས་བར་མ་
 གསལ་པའི་ལོ་པའ་གཉིས། དེ་མིན་སོག་ཡུལ་ནས་བྱོན་པའི་བོད་སོག་ལོ་རྒྱུས་བཤག་དེ་རྣམས་
 འཕྲི་བའི་ལྟག་མར་གྱུར་པ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བཤག་དང་ཞེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རོབ་ཙམ་ངོ་སྟོན་

གནང་ཡོད་པ་དང་། ལོ་པ་ཆ་ནམས་ཀྱི་གུང་བསྐྱེགས་པར་མཆན་ཡིག་ཐོག་མའི་མིང་གཞིའི་ཀ་མད་
 ལྟར་བསྐྱེགས་ནས་ཡོད། སྤྱིས་ཀྱི་བཅམས་ཆོས་རེ་གཉིས་ཡོད་པའང་གོང་གསལ་ལས་རྒྱས་ཤིང་ཞིབ་
 པ་ཞིག་མ་མཐོང་། ཡིན་ནའང་བཅམས་ཆོས་དེ་དག་གིས་སྟོན་བྱོན་ལོ་ལྟ་བུའི་མཛད་པ་ལ་དྲན་པ་
 སྒྲར་གསོ་གནང་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད། རབས་ཕྱི་མ་ནམས་ལ་སྐབས་དོན་གྱི་དཔྱད་ཡིག་ལགས་པོར་
 བསྐྱོན་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་གོང་བསྐྱོན་བཅམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་འདྲིའི་ཐད་ལ་དེང་གི་དུས་
 སུ་ཆེད་དོན་གྱི་ཞིབ་འཇུག་མེད་པའི་སྟོང་ཆའང་བསྐྱངས་ཡོད་པར་ངས། སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་དེ་དག་
 མཛད་པའི་དུས་ལ་སྒྲ་ཕྱིའི་བྱད་པར་ཤོར་བ་དང་། མཛད་མཁན་གྱིས་གང་ལ་གཞི་བྱ་སའི་དཔྱད་ཡིག་
 གི་བྱངས་མ་འདྲ་བའི་དབང་གིས། ལོ་ལྟ་བུའི་གངས་ཀྱི་མང་ཁུང་དང་མཆན་འགོད་ལྷགས་སྐགས་ཀྱི་
 ཐད་མ་འདྲ་བའི་ཚུལ་མང་ཅམ་མཐོང་ན། དེ་དག་པན་ཚུན་དཔྱད་བསྐྱར་གྱི་དགོས་གལ་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་
 དང་གཅིག ཡང་གོང་བསྐྱོན་ཆོས་འབྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་དུ་མ་ཚུད་པའི་ཡིག་ཆ་གཞན་པའི་
 དོན་གྱི་བྱང་རིམ་ཁྲོད་ཆེད་དོན་གྱི་ཞིབ་འཇུག་དུ་སྒྲིང་མ་སྟོང་བའི་ལོ་ལྟ་བུའང་མཐོང་སྒྲུང་དུ་བྱུང་
 བ། ཁོང་ཅག་གི་ལོ་ལྟ་བུའི་ལས་དོན་ཐད་ཀྱི་མཛད་པ་ནམས་ཅིས་ཀྱང་མདོན་དུ་བྱུང་དགོས་པར་འདོད་
 པ་དང་། གང་ཞིག་ལོ་ལྟ་བུའི་མཆན་གསར་དུ་རྟོག་པ་ལུ་མཐུད་ཁ་གསལ་བྱེད་བྱུང་ན་དེ་ལ་བརྟེན་
 བས་གནད་དོན་མི་ཁྱེད་ཅམ་ཚད་གཙོད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་རིག་པའི་གཞུང་ལྷགས་ལ་དོན་སྟོང་གལ་
 ཆེན་ལྡན་པ་དང་གཉིས། ཉེ་དུས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་བཅམས་ཆོས་སུ་ལོ་ལྟ་བུའི་མཆན་དང་ལོ་པ་ཆ་ངོས་
 འདྲིན་ཐད་མ་དག་རྒྱུན་འབྲམས་སུ་སོང་བའི་གནད་འགའ་རེ་ཡང་མཐོང་བ་ནམས་ལ་རྒྱས་ཆོད་ཀྱིས་
 དག་ཐེར་ཅམ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་གསུམ། ལོ་ལྟ་བུ་རིམ་བྱོན་གྱིས་མི་རིགས་རང་གི་རིག་གནས་འབྲས་
 ཆོད་དང་དར་སྤེལ་སྐགས་མཛད་པའི་ཐད་ལ་སྒྲ་དྲིན་ཤིན་དུ་ཆེ་ཡང་། དེང་གི་ཆར་མི་ཕལ་མ་ཆེའི་
 སྒྲུང་ངོར་ཁོང་ནམ་པའི་སྟོན་གཉེར་གྱི་སེམས་ཀྱིས་དང་མད་བྱུང་གི་མཛད་པ་ནམས་རིམ་བཞིན་
 ཡལ་བར་འགྱུར་ལ་ཉེན་པའི་ཚུལ་ལ་དྲན་པ་གསོ་བའི་ཆེད་དུ་དང་བཞི། ལྷག་པར་དུ་དེང་སྐབས་སྟོན་
 གྲ་ཆེ་འབྲིང་དུ་ལོ་ལྟ་བུ་རིག་པའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་ཆེད་སྟོང་དང་། དངོས་གཞི། ཞིབ་འཇུག་སྟོན་མ་སྐགས་
 བསྐྱབ་རིམ་མི་འདྲ་བའི་སྟོན་ལྷག་བསྐྱ་རྒྱ་ལོ་རེ་བཞིན་རེ་མང་དུ་འགོ་བཞིན་པ་དང་། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་
 ལས་རིགས་ཁག་ནའང་སྟོགས་འདི་ལ་དུང་ཞིན་གྱིས་འཇུག་མཁན་མི་ཁྱེད་ཅམ་ཡོད་པ་ནམས་ལ་
 དཔྱད་ཡིག་གམ་རྒྱུན་མཁོའི་ལག་ཆ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཞེ་ཡོང་སྟམ་པའི་སྟོ་ཡིས་བསྐྱལ་བ་དང་བཅས་དཔྱད་
 གཞི་འདི་ཉིད་བདམས་པའོ། །

དེས་འདིར་སྒྲིག་གཞིར་ཐད་རུས་རབས་རིམ་བྱུང་གི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་འགྱུར་ཚེས་ཀྱི་མཚན་
 བྱུང་གཙོ་བོ་བཟུང་བའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་སྡེ་དང་། རུས་རབས་རིམ་བྱུང་ནང་རྒྱལ་ཁམས་དང་མི་
 རིགས་གཞན་ནས་ཐེབས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་འགྱུར་བྱུང་གཙོ་བོ་གཞན་རིགས་ལོ་རྒྱུ་བའི་
 སྡེ་ཞེས་སྐབས་དོན་གཉིས་སུ་བྱེས་ནས་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལས་སྐབས་དང་པོར་བཅན་པའི་རྒྱལ་
 རབས་ནས་དགའ་ལྷན་སྤྱི་དབང་གི་བར་དུ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རུས་རིམ་དགར་སྐབས་ལྟར་གྱི་སྤྱི་
 རབས་ལྟ་བུ་དབྱེ་སྡེ་རུས་རིམ་སོ་སོའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཛད་པ་བཟོད་པ་སྟེ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་
 བ་རྣམས་སྤྱི་དབང་རིམ་པར་དགར་བ་ལ་གཙོ་བོ་ལོ་རྒྱུ་བ་གང་གི་མཛད་པ་ཡང་ཅེར་སོན་པའི་
 རུས་མཚམས་ལ་གཞི་བྱ་བྱུང་བའི་མོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་གྲངས་ཀྱི་བྱེད་ཀ་ཡན་གྱི་འབྲུངས་འདས་
 ལོ་ཚྭས་རྣམས་གསལ་ཁ་ཅན་ཞིག་དབྱད་ཡིག་གཞན་གང་ནས་ཀྱང་མ་རྟེན་པས་འདིར་རུས་ཏ་
 ལམ་ཅམ་ངོས་བཟུང་བ་ལགས། སྐབས་གཉིས་པར་རྒྱལ་ཁམས་དང་མི་རིགས་གཞན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་
 རྣམས་བྱོན་པའི་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དོན་ཚན་ལྟ་ཡི་སྒྲིལ་ནས་བསྟན་པར་བྱས། མཆོག་མཐར་
 སྟོན་གྱི་ཡིག་ཚང་ཁག་ཅིག་དུ་ལོ་པའ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཐོ་བཞོད་ཡོད་པ་མ་ཡིག་རི་བཞིན་བྱུང་དུ་
 བཞོད་པ་བཅས་སོ། དེ་ཡང་དེས་འདིར་སྐར་ཡོད་དབྱེད་འབྲས་ཀྱི་མང་གཞིར་སྟེང་གསལ་གྱི་བྱུང་
 ཚེས་འགའ་གཅིགས་སུ་བཟུང་ཡོད་དེ། གཅིག་ད་སྔའི་ཡན་ལ་བོད་དུ་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱོན་པའི་གྲངས་
 ཚད་སྟོས་བཅས་སུ་བྱུང་འབྲས་ཚང་བར་བགྲངས་པ་ནི་མཁས་དབང་རུང་དགར་རིན་པོ་ཆེས་བསྟན་
 པ་སྟེ་དར་ལ་དོན་གསུམ་དང་། ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བརྒྱ་དང་གུ་ལྟ་བཅས་བསྟོམས་པའི་ཉིས་བརྒྱ་
 དང་ད་བརྒྱད་དུ་བཞེད་པ་དེ་ཉིད་དུ་མཛོང་ཞིང་། འདིར་གོང་བསྟན་རྣམས་ལ་མང་བྱས་ཐོག་བཀའ་
 བསྟན་དཔེ་གཞི་ཁག་གི་འགྱུར་བྱུང་དང་། ལོ་རྒྱུ་ཚེས་འབྲུང་གཞན་ནས་རྟེན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁག་
 ཅིག་ལ་སྟོན་གྱིས་སྟེ་དར་ལ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་མེད་གཉིས་དང་། ཕྱི་དར་ལ་ཉིས་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་དུ་
 བཅས་བསྟོམས་པས་ལོ་རྒྱུ་བ་སུམ་བརྒྱ་དང་གུ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་བསྟུ་བྱེད་ཀྱིས་གང་གི་མཚན་གྲངས་
 འབྲས་ཚང་དུ་གཏོང་བྱུང་སྟོགས་ལ་གོམ་གང་མདུན་དུ་སྟོས་ཡོད། གཉིས། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དར་
 སྟེལ་ལ་མཛད་ཇེས་ཆེ་བའི་གཞན་ཡུལ་ལོ་རྒྱུ་བ་རྣམས་ལ་དེ་སྔའི་ཞིབ་འཇུག་ཁོད་དོ་སྤང་ཆེར་མེད་
 པའོ། ཡང་ན་ཆེད་དོན་དུ་སྤྱི་མཁན་དགོན་པས་འདིར་བཀའ་བསྟན་གྱི་འགྱུར་བྱུང་གཙོ་བོ་བཟུང་
 སྟེ་སྟོབ་དཔོན་གྱ་ས་ར་ནས་ཉེ་རུས་ཀྱི་རྒྱ་ནག་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱ་ཅོང་གི་བར་དུ་བྱིན་ནས་ཐེབས་པའི་ལོ་
 རྒྱུ་བ་བཞི་བརྒྱ་དང་སོ་གཅིག་གི་མཚན་གྲངས་བསྟུ་བྱེད་བྱས་ཡོད། གསུམ། དབྱད་ཡིག་གང་མང་

ཞིག་ལ་གཞི་བཙུག་ནས་ཉེ་དུས་ཀྱི་བཅའ་སྟོན་མཐོང་བའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆན་འདྲན་ལྟགས་ཐད་
 མ་དག་པའི་ཚུལ་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་དུས་ཚོད་ཀྱིས་དག་འདྲོན་བཀྲིས་ཡོད། བཞི། ཟུབ་རྟེན་གྱི་ལུང་
 ཚིག་རྣམས་གང་ནས་དྲངས་པའི་ལུང་ལུངས་མཆན་དུ་གསལ་བོར་བཀོད་པ་དང་། ཁོང་ཅག་གི་
 རྣམ་ཐར་གང་ཡོད་དང་མཛད་པ་སོགས་དེབ་ཐེར་གཞན་དུ་མཐོང་བའི་ཆ་འཕྲིན་རྣམས་ལོགས་
 ལུ་བཀོད་ཡོད་པས། ལོ་རྒྱུ་བ་གང་ཞིག་གི་མཛད་པར་ཆེད་དུ་སློབ་གཉེར་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱ་
 དུས་ལུ་དབྱེད་ཡིག་འཛོལ་བར་ཕན་འབྲས་ཀྱི་ཆ་རུང་ཅམ་བསྟན་ཡོད། ལྷ། ལོ་རྒྱུ་བའི་མཛད་པ་
 མདོར་བསྟུན་ཁྲོད་ཁོང་ཅག་གི་འགྱུར་ཆས་བཞི་སྟོང་ལྷག་གི་མཆན་བྱང་དང་དམིགས་བསལ་གྱི་
 འགྱུར་བྱང་ཁག་ཅིག་ཀྱང་ཐད་ཀར་བཀོད་པ་མ་ཟད། འགྱུར་ཆས་དེ་དག་གང་ལ་བསྟུ་བསྟེན་གས་
 གནང་བའི་ཆ་འཕྲིན་ཏེ། དཔེར་ན་འགྱུར་པལ་མོ་ཆེ་བཀའ་བསྟན་དུ་བསྟུ་བསྟེན་གས་གནང་ཡོད་
 པ་ལྟར་དེ་དག་ལྷེ་ཆན་དང་པོ་ཏི་གང་གི་ཁོངས་ལུ་བཞུགས་པའི་ཚུལ་དང་། གཞུང་ཆོད་དང་ལྷོ་བ་
 གྲངས་སོགས་གསལ་བོར་བྱས་ཡོད་པས། དབྱེད་ཡིག་འཛོལ་མཁན་ལ་དགོས་མེད་ཀྱི་དུས་ཚོད་འསྟོ་
 བརྟག་མི་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱང་ཆས་དུ་མ་དམིགས་ལུ་བཟུང་བ་ཡིན། དེབ་འདིར་དྲངས་པའི་
 འགྱུར་ཆས་ཀྱི་མཆན་བྱང་གཙོ་ཆེ་བ་བཀའ་བསྟན་དཔེ་གཞི་ཁག་གི་དཀར་ཆག་ལ་གཞི་བྱས་པ་
 དང་། དེ་ལས་སྟར་ཐད་པར་མ་ལྟར་དུ་བྱས་པ་ལ་༥ སྟར་ཐད་བཀའ་འགྱུར་ལས་༥ ལྟ་བུས་མཆན་
 པར་བྱས་ཤིང་། གཞན་དག་ངོས་མ་བཟུང་བའི་འགྱུར་བྱང་རྣམས་ལྷེ་དགོ་བཀའ་བསྟན་ལ་གཞི་བྱས་
 ཡོད། རྩེ་བྲག་གི་ལྷེ་ཆན་གང་ལ་གཏོགས་པ་དཔེར་ན་༥ སྟོ་ཆོགས་༥ ཞེས་བཀོད་པ་དང་། ཆོས་ཆན་
 ཀྱི་ཤོག་གྲངས་གྲག་རྟགས་()ནང་གསལ་བར་བྱས་སོ། །འདིར་བསྟན་བྱུང་གུར་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་
 ལོ་རྒྱུས་སྟོང་གི་སྟེན་ཆེན་དམ་པ་པལ་ཆེ་ཤོས་ནི་མཁས་པའི་གྲུབ་པ་རྟེན་ཤིང་ལོ་རྒྱུ་མཛད་པ་ཞོར་
 དུ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དུ་མཐོང་མོད་ཀྱང་། དེབ་འདིའི་མགོ་མཇུག་བར་གསུམ་དུ་བརྗོད་གཞི་ལོ་
 རྒྱུ་འདི་ངོས་ཐད་ནས་སྟོང་ཡོད་ཕྱིར། ཁོང་རྣམ་པའི་མཛད་རྗེས་གཙོ་བོར་མ་དམིགས་ཤིང་བྱས་འབྲས་
 རྟོགས་རེ་བ་ཅམ་འོས་སྟུར་བའི་ཚུལ་ཡང་འབྱུང་སྟེ་བས། དེ་འདྲ་ལ་སྟོ་ལྟར་རྣམས་ཀྱིས་སྐབས་དོན་
 ལྟར་དུ་མཐུན་དགོངས་མཛད་པར་ཁུལ།

དཀར་ཆག

སྐབས་དང་པོ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཐེ།

དང་པོ། རྣམ་བཤག་སྤྱིར་བསྟན་པ།	3
གཅིག་ བསྟན་པ་ཐུ་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ།	4
ག མོན་གྱི་ཡིག་ཚང་གི་བཞེད་ལུགས་མདོར་བསྟན་པ།	5
ཁ ཡིག་ཚང་དབྱུང་བསྐར་དང་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཚན་གངས་གསལ་བཅོས།	7
ག བསྟན་པ་ཐུ་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཚན་ཐོ།	14
གཉིས། བསྟན་པ་ཐུ་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ།	16
ག དེར་གི་བཅུ་མས་ཚས་ལས་དོགས་གནས་གྱི་ཚུལ་འགའ་བཤད་པ།	16
ཁ འབྲེལ་ཡོད་དབྱུང་འབྲས་སུ་མ་བཟངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁག་ཅིག་བསྟན་པ།	21
ག ཡིག་ཚང་དབྱུང་བསྐར་དང་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཚན་གངས་གསལ་བཅོས།	29
ང བསྟན་པ་ཐུ་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཚན་ཐོ།	34
གཉིས་པ། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	39
གཅིག་ བཅན་པའི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་འབྱུར་བྱང་།	39
ཐོན་མི་སྒྲོལ་པ།	39
རྣམ་གོ་ཤ།	41
ལྷ་ལྷུང་དོ་རྩེ་དཔལ།	42
བྱན་ཀ་ལུ་ལོ་གོ་ཤ།	43
གཉགས་རྒྱ་ན་ཀུ་ལྷ་ར།	43
མེད་གོ་ལྷ་ལྷུང་གཟིགས།	44

སྤྱི་མང་རྩི་གསལ་སྤྱང་།	44
ཞང་ལོ་སེ་བཅན།	46
བརྩེ་དཔལ་དབྱངས།	46
ངམ་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས།	49
སྤྱི་ཁྱི་བཞེས།	49
སྤྱང་རྒྱུ་ལེགས་གཟིགས།	50
སྤྱི་ནམ་རྩི་རྩི་བདུད་འཛུངས།	50
མཆིམས་ལྷན་པ་ལྟ།	51
སྤྱང་ཏི་ཨ་ཡ་རྩི་ཏ།	52
ལྷན་པ་དཔལ་གྱི་སང་ག།	53
དབས་མཆུ་སྤྱི།	53
ཅངས་དེ་མཆུ་རྩི་ཏ།	54
སྤྱི་ཀ་ལྷ་ཏི་ཀ།	55
པ་གོ་བོ་རྩི་ཅན།	55
ལ་ནན་ཏ།	58
འདན་མ་ཅེ་མང།	59
འཁོན་སྤྱི་དབང་པ།	59
མ་རིན་ཆེན་མཆོག་.....	60
ཅངས་ལེགས་ལྷན།	62
པ་ཆབ་ལོ་ལྷ་བ་ལྷན་ཁྱིམས་རྒྱལ་པ།	62
ལྷན་ལྷ་ལོ་ཀ།	63
དྲན་པ་ནམ་མཁའ།	63
སྤྱི་རིན་ཆེན་སྤྱི།	64
མ་ནམ་པར་མི་རྩི་པ།	64
མ་ལྷན་འདྲ།	65

ཆེ་ཁྱི་འབྲུག	65
ཆུང་ས་ཁམས་པ་ལོ་ཆ།	66
རྒྱ་ན་དེ་ལྟོ་ཤ།	67
ཆེ་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ན་སྒྲི།	67
ཞང་རྒྱལ་ཉིན་ཉ་བཟང་།	67
འགོས་ཆོས་གྲུབ།	68
བརྩེ་རྩམ་རྒྱ་སྒྲི་ལ།	70
འབྲེ་དགོན་མཆོག་འབྲུང་གནས།	71
དེ་བ་ཅན།	72
ཅོག་རོ་ལུང་རྒྱལ་མཆོག།	72
ཆོས་ཀྱི་སྒྲུང་བ།	73
རྒྱ་དེ་ལྟོ་ཤ།	73
ཞང་ཡེ་ཤེས་སྒྲི།	74
སྐ་བ་དཔལ་བཅུགས།	86
ལེགས་བྱིན་ཉི་མ།	88
གཡུ་སྒྲི་སྒྲིང་པོ།	89
རྒྱ་རྒྱི་ཉ།	89
གཞུགས་ནམ་མཁའི་སྒྲིང་པོ།	91
ཁུང་པོ་ཆེ་ཆེ།	93
བརྩེ་བབ་སྒྲིང་།	94
བྲན་ཀ་ལེགས་ཀོང་།	94
ལྷ་ལུང་སྒྲི་གོང་།	95
འགོས་གོམ་དབྱལ་གོང་།	95
བྱིན་གྱི་སྒྲིང་པོ།	95
འབྲོག་མི་བྱིས་ཆུང་ལོ་ལྷ་བ།	95

ལོ་རྒྱུ་བ་མཚུ་སྤྱི་མཚུ།	96
དཔལ་གྱི་སྒྲིང་པོ།	96
བཟང་སྒྲིང་།	96
དཔལ་གྱི་ལྷན་པོ།	97
བརྗེ་དཔལ་འབྱོར།	98
བརྗེ་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ།	98
རྒྱལ་བ་ཤེས་རབ།	99
དགེ་བ་དཔལ།	99
ལེགས་གྱི་མེ།	99
ནམ་མཁའ་སྒྲིང་།	100
གཉིས། བོད་སྐད་བུ་ལྷོ་རྒྱ་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་འབྱུང་བུར།	100
ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ།	100
ལོ་རྒྱུང་གྲགས་འབྱོར་ཤེས་རབ།	104
ཆ་ལེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན།	104
ལོ་ཆེན་ཤེས་རབ་དབང་ལྷན།	106
ལོ་རྒྱུང་ལེགས་པ་ལྷོ་ཤེས་རབ།	106
དཔལ་ལོ་རྒྱུང་དམར་བ་ལྷ།	107
འཕྲོ་སེང་དཀར་ལྷ་ལྷོ་ལོད།	109
ལྷ་ལྷོ་བ་ལོད།	109
རྒྱ་བཙོན་འབྱུང་སེང་ག།	110
མཁས་གྲུབ་ལྷོ་པོ་རྒྱལ་འབྱོར།	112
དཔལ་ལོ་རྒྱུང་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན།	113
ལྷོ་ལྷོ་བའི་ལོད་ཟེར།	114
འབྲེག་མི་ལྷ་ལྷོ་ཤེས།	116
དཔལ་ཤེས་རབ་ལོད་ཟེར།	119

འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས།	120
སྒྲ་ལོ་རྩ་བ་བསོད་ནམས་ཚུལ་ཁྲིམས་གྲགས།	121
ཁྱུང་པོ་ཚས་བཙོན།	121
སྒྲ་ག་ལོ་གཞོན་རུ་བཙོན་འགྲུས།	122
གཉེས་ལོ་རྩ་བ་འབྲུང་པོ།	122
གཉན་རྒྱུང་ལོ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས།	123
མགར་ཚས་ཀྱི་བཟང་པོ།	123
ནག་ཚེ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ།	124
ལྷོ་བྲག་མར་པ་ཚས་ཀྱི་སྒྲོ་གྲོས།	125
འཕོས་ཁྲག་པ་ལྷས་བཙས།	127
གཉན་མས་ལོ་རྩ་བ་ཚེན་པོ།	129
ཁྱུ་སྟོན་དངོས་གྲུབ།	130
མོ་རུབ་ལོ་རྩ་བ་དགེ་སྤྱོད་ཚས་ཀྱི་ཤེས་རབ།	131
གཉན་མས་རྒྱུང་ལོ་རྩ་བ།	131
ཤེའུ་ལོ་རྩ་བ་རྩོམ་མཁུ་	132
མར་ཁྱུང་དད་པ་ཤེས་རབ།	133
མ་དགེ་བའི་སྒྲོ་གྲོས།	133
ཅ་མི་སངས་རྒྱས་གྲགས་པ།	134
ག་རོད་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྲུང་གནས།	136
འབྲོག་མི་ཤུག་སྒྲོ་གྲོས།	138
སྒྲི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་	139
ཁེར་གད་ལོན་ཏན་དཔལ་བ།	139
ཞང་ཤེས་རབ་སྒྲ་མ།	139
རབ་ཞི་བཤེས་གཉེན།	140
རྩོག་སྒྲོ་ལྷན་ཤེས་རབ།	141

ཟངས་དཀར་ལོ་རྒྱུ་བ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ།	143
ལོ་རྒྱུ་བ་སེར་གི་རྒྱལ་མཚན།	145
གཉན་དར་མ་གྲགས།	145
སེ་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞོན་ཅུ་ཚུལ་རིམས།	146
སྒྲོན་འགྲོ་ལོ་རྒྱུ་བ་མར་བ་དྲོ་རྩེ་ཡེ་ཤེས།	147
གཞུ་དགའ་བ་དྲོ་རྩེ།	148
གྱི་ལྗང་དབུ་དཀར་བ།	148
ཚོས་གྱི་ཡོན་ཏན།	149
ལྷོག་སྐྱུ་ཤེས་རབ་བཅེགས་པ།	149
མལ་གྱི་སྒོ་སྒོས་གྲགས།	150
ལོ་རྒྱུ་བ་གྱི་བྱེ་མ་ལུང་པ།	151
རོང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚོས་བཟང་།	151
ཡུ་ཆེར་ལོ་རྒྱུ་བ།	152
མར་འོར་བྱང་ཆུབ་ཤེས་རབ།	152
ཁེར་གད་འཁོར་ལོ་གྲགས་པ།	153
དཔང་ཞོ་གསལ་བ་གྲགས།	154
དིང་རི་ཚོས་གྲགས།	154
རྒྱས་སྒྲོན་ལམ་གྲགས་པ།	155
པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་པ།	155
ལོ་རྒྱུ་བ་ཉི་མ་དངོས་གྲུབ།	157
བ་རི་རིན་ཆེན་གྲགས།	157
ལོ་རྒྱུ་བ་ཡོང་ཞེས་གསལ་བ།	159
རྩོག་མདོ་ལྷ།	159
ཏུ་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་དཔལ།	160
འགྲོ་ཤེས་རབ་གྲགས་པ།	160

རུ་ལོ་རྩ་བ་དོན་རྒྱུ་ལས་པ།	161
བ་རིག་ཐོས་པ་དག་ལ།	163
སྒྲི་ལོ་རྩ་བ་འོད་འབྱུང་།	163
མ་བཞུ་ཆོས་འབར།	163
ཀྱི་བོ་ཤེས་རབ་དཔལ།	164
མཚུར་སྟོན་དབང་གི་དོན་རྒྱུ།	165
རུ་ཆོས་རབ།	165
བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན།	166
ལོ་རྩ་བ་ཤེས་སྟོན་བྱང་ཆུབ་འབར།	167
ལོ་རྩ་བ་བར་སྟོན་ཐོས་པ་དག་ལ།	167
མཚུར་སྟོན་དབྱིང་གི་རྒྱལ་མཚན།	167
དབྱལ་ཀྱན་དག་འདོན་རྒྱུ།	168
མར་པ་དོན་བཞུ་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་	169
ཀམ་ཀམ་ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས།	171
ཕྱུག་མཚམས་དབང་ཕྱུག་རྒྱ་མཚོ།	171
ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོན་ཏན།	171
བསོད་ནམས་བཟང་པོ།	171
དབྱལ་ཀྱན་དག་འབྱུང་ལས།	172
ལུ་མ་པ་དཔལ་མཚན་དང་པོ་འདོན་རྒྱུ།	173
ཁྱུ་དག་བསྟོན་ནི་ཙོ།	173
སྟོན་སྒྲི་གཞིན་ཅུ་འབར།	173
བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས།	174
སྟན་དར་མ་སྟོན་གྱིས།	174
ཙོག་གྱུ་ཏིང་འཛིན་བཟང་པོ།	175
ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས།	175

དཔལ་སྒྲིག་ཅ་དོ་ཇི་དྲག་པོ་ཅལ།	176
ཉི་མ་དོ་ཇི།	176
རིག་པ་གཞོན་ཅུ།	177
ཁྱེ་མདོ་ཇི་འབར།	177
ཤེས་རབ་བཙོན་འགྲུས།	177
གཡུང་རྩུང་འོད།	177
བསོད་ནམས་རྒྱལ་བ།	178
ཅོག་གུ་ཤེས་རབ་སྒྲ་མ།	178
ཅོག་གུ་ལྷ་རན་མེད་པའི་དཔལ།	178
ཆིངས་ཡོན་ཏན་འབར།	179
དགེ་ཚུལ་ཁྱུང་གསལ།	179
ཚུལ་ཁྲིམས་བཅེགས་པ།	180
ལྷ་བཙན་པོ་ལུ་ནི་རྒྱ་ཇ།	180
རྒྱ་བུ་རྒྱ་ལ།	180
རྒྱ་ལ་རྒྱ་བ།	181
སྒྲུང་དོ་ཇི་རྒྱལ་པོ།	181
ལྷ་རིན་པོ་ཆེ།	181
རྒྱུར་ར་ཚུལ་ཁྲིམས་འོད་ཟེར།	182
དགེ་སློང་བྱའི་གདོང་ཅན།	182
ཆེ་བཙན་སྒྲིག།	182
ར་བྱིད་ལ་རྒྱ་བ།	183
ལུར་བྱ་འོད།	183
པ་ཚབ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན།	183
ཤེས་རབ་ལེགས་པ།	184
ནག་ཚོ་དར་མ་གསལ།	184

དགེ་སློང་ཤེས་རབ་རྒྱབས།	184
ནག་ཚོ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན།	184
འ་ཞ་རྒྱ་ཁར་བཅེགས།	185
གཉན་བསོད་ནམས།	185
བ་རི་ཚོས་གྲགས།	185
ཨོང་པོ་ལོ་རྩེ་བ།	186
གཞོན་ཅུ་ཤེས་རབ།	186
མཁར་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས།	186
འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཅུ།	187
ཤེས་རབ་འོད་ཟེར།	187
ཕྱེ་དགའ་བའི་དཔལ།	187
ཕྱེ་ལོ་རྩེ་བ་ལྷ་མོས།	187
མཚུར་སྟོན་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས།	188
ཤྱུ་བཙོན་འགྲུས།	188
ཡེང་ལོ་རྩེ་བ་ཤྱུ་བཙོན་འགྲུས།	189
ལོ་བཅུན་ཆུང་དོ་རྩི་རྒྱལ་མཚན།	189
དགེ་སློང་ཞ་མ་སེང་གི་རྒྱལ་བ།	189
ཕྱེ་བཀྲ་ཤིས།(བཀྲ་ཤིས་བཅེགས་པ་དཔལ།)	190
རྩ་ལོ་རྩེ་བ་གཞོན་ཅུ་དཔལ།	190
ཆག་ལོ་རྩེ་བ་དགྲ་བཙུམས།	192
དཔལ་ཚོས་ཀྱི་བཟང་པོ།	193
ཚོགས་ཆག་ཆུང་བ།	194
ཁམས་པ་ལྷི་རི་ཚོས་གྲགས།	195
རྒྱུ་བ་དཔལ་བཟང་།	195
དཔལ་བསྟོན་ཅན།	195

ལ་ལོ་ནམ་རྒྱལ་དོ་ཟེ།	196
ཞང་འོར་སྟོན་པ་ཤེས་རབ་བསོད་ནམས།	197
ལྷ་བཙུན་པ།	197
ཁྲོ་ཕུ་ལོ་རྩ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ།	197
ཞང་ལོ་གྲུབ་པ་དཔལ་བཟང་།	200
ས་པའ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།	201
གཉེས་ཡོན་ཏན་གྲགས།	202
ཆག་ལོ་ཚས་ཟེ་དཔལ།	203
འབྲོ་རྣམ་རྟེ།	204
བསོད་ནམས་སང་ག།	205
བ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ།	205
སྒོ་བོ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན།	205
གཉལ་མི་མཉམ་བཟང་པོ།	206
ཁམས་པ་སྒོ་གྲོས་རྒྱལ་པོ།	206
ཐར་པ་ལོ་རྩ་བ་ཨ་མོ་ཉ་སྒྲི།	206
ལྷ་རྒྱལ་པ་རིན་ཆེན་དཔལ།	207
གསུམ། ས་སྒྲིའི་མི་དབང་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྩ་བ་དང་འབྱུང་བྱང་།	207
ཤོང་སྟོན་དོ་ཟེ་རྒྱལ་མཚན།	207
ལྷན་མ་ཚུལ་བྲིམས་སང་ག།	209
བྱང་ཀེ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།	210
ཤོང་སྒོ་གྲོས་བཙན་པ།	210
ཐར་ལོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན།	211
སྒྲ་ཚད་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན།	212
འབྲི་བྱང་ལོ་རྩ་བ་མ་ཁི་བྱི་ག།	213
ལྷ་མཐོང་ལོ་རྩ་བ།	213

སྒྲིག་པའི་དཔལ།	213
ཚུལ་ཁྱིམ་པ་གྲ་ཤིས།	214
འགྲོ་མཁོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ།	214
ལོ་མཚན་པ།	216
སྒྲ་མ་རིན་ཆེན་གྲགས་གུ་མྱ།	216
འགྲོག་མི་རྩོ་སྒྲ།	216
དཔང་ལོ་ཙུ་བ་སྒོ་གྲས་བརྟན་པ།	217
སྒྲ་མང་སྤུ་རྒྱ།	218
ལོ་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ།	219
དཔང་སྤུ་རྒྱ་མཚན།	219
ཤལ་སྒྲ་ལོ་ཙུ་བ་སྤུ་རྒྱ་ཆེ་དཔལ།	219
ནམ་མཁའ་རྩོ་ཆེ།	220
ལེགས་པའི་སྒོ་གྲས།	220
སྤུ་སྒོ་རིན་ཆེན་གྲལ།	220
ལོ་ཙུ་བ་རིན་ཆེན་ནམ་རྒྱ།	222
ལོ་ཆེན་སྤུ་རྒྱ་མཚན་དཔལ་བཟང་།	223
གཡུང་རྒྱུང་སྒྲིང་པོ།	223
ཆེ་མི་ཉག་ཆེན་པོ།	223
མངའ་རིས་རྩོ་ཆེ་དཔལ།	224
ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།	224
གཞོན་ཅུ་འོད།	225
ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཅེ་མོ།	225
སྤུ་རངས་བསོད་ནམས་སྒོ་གྲས།	226
ཡར་ལྷུང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།	226
ལོ་ཙུ་བ་ཅན།	227

བསོད་ནམས་རྣམ་ཀུལ།	227
ཚུལ་དག་རིན་ཆེན།	228
འཇམ་དཔལ་སྒྲིག་པའི་དོ་ཨེ།	228
སྒོ་གྲོས་ཀུལ་མཆོན།	228
ཐུགས་ཨེ་དཔལ་བཟང་པོ།	229
ཚུལ་ཁྲིམས་གཞོན་ཅུ།	229
མཁའ་འགྲོ་དོ་ཨེ།	230
རབ་མཆོག་དཔལ་བཟང་།	230
ས་བཟང་སྒོ་གྲོས་ཀུལ་མཆོན།	230
བཞི། བག་གྱའི་སྲིད་དབང་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་འབྱུང་བ།	231
རྩེ་བར་ལོ་རྒྱུ་བ་སྐྱ་སྒྲི།	231
འོར་ལྷོ་སྐྱ་བའི་སེང་ག།	231
སྐུ་ཚུང་དར་མ་ཚུལ་ཁྲིམས།	231
ཡེ་ཤེས་དོ་ཨེ།	232
གཞོན་ཅུ་མཆོག་	233
ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ།	233
ཆོས་འཁོར་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས།	233
འགོས་ལོ་གཞོན་ཅུ་དཔལ།	234
འོར་ལྷོ་ཆོས་འབྱུང་།	236
དག་སྒྲིང་འོད།	236
དག་བཤེས་སྐྱ་གཞོན།	236
སྐྱ་ཚང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན།	236
ཆེད་ཐང་གཞོན་ཅུ་དཔལ།	238
ཁྲིམས་ཁང་པ་བསོད་ནམས་ཀུ་མཆོ།	238
ཆག་ལོ་རིན་ཆེན་ཆོས་ཀུལ།	239

ལུ་ལུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚེས་སྤྱིང་བཟང་པོ།	240
རྒྱ་མཚོའི་ཐེ།	243
ལྷ་བན་ཚེས་ཀྱི་བཙུན་འགྲུལ།	243
ལུ་ལུ་ཡི་ཤེས་རྒྱ་མཚོ།	244
སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་ལོ་རྒྱུ་བ་རག་དབང་རིན་ཆེན་བཟླ་ཤིས།	244
དཔལ་ཁང་ལོ་རྒྱུ་བ།	244
རྩི་བཙུན་ཀུན་དགའ་སྤྱིང་པོ།	245
ལྷ་དགའ་ལྷན་སྤྱིང་དབང་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་འབྱུང་བྱང།	247
འདར་ལོ་རག་དབང་ལུན་ཚེས་སྤྱིང་ཀྱུ་བ།	247
སྤྱིན་སྤྱིང་ལོ་ཆེན་རྩམ་ཤི།	247
ཁྱ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན།	248
མདོ་མཁར་ཆོ་རིང་དབང་རྒྱལ།	249
སི་རུ་ཚེས་ཀྱི་འབྱུང་གནས།	250
ལྷ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་བའི་རྩི།	251
མཁས་དབང་དགའ་འདུན་ཚེས་འཕེལ།	253

སྐབས་གཉིས་པ། གཞན་རིགས་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཐེ།

དང་པོ། རྣམ་བཞག་སྤྱིང་བསྟན་པ།	257
གཅིག་ ཐོན་གྱི་ཡིག་ཚང་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱི་ལོ་བཅུ་གཅིག་མཚན་གྲངས་བསྟན་པ།	257
གཉིས། འབྱུང་བྱང་དུ་བཀོད་པའི་ཕྱི་ལོ་བཅུ་གཅིག་མཚན་གྲངས་གསལ་བཅོས།	258
གཉིས་པ། ཕྱི་བྲག་རུ་བཤད་པ།	260
གཅིག་ རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་བཅུ་དང་འབྱུང་བྱང།	260
སྤྱིང་དཔོན་ཀུ་ས་ར།	260

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ནུ་གནཱ།	271
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཤུག་སིན།	271
ཁྱ་གར་གྱི་ཤུན་པ་ན།	272
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཤུག་པ་ན།	272
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བེ་ཇ་ཡ་ཤྱི་ལ།	272
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མཆུ་ཤྱི་གནཱ།	272
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩྭ་ན་སིན།	272
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩམ་ཀ་ར།	272
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་མགོན་པོ།	273
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བིན་ཀ་ར་སིན་པ་ན།	273
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བླུ་སིན་ཀ་ར།	273
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཤུན་སིན།	273
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩྭ་ན་ཤྱི་ནི།	273
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཤུན་སེང་ཏི།	273
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཇ་རུ་ར།	274
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཤྱི་ཤུན་ཤྱི་ནི།	274
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ལྷ་ལྟ་ར་དེ་ལ།	274
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཅན་ཀྱ་མ་ར།	274
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཀཾ་པ་ཏི།	274
ཁྱ་གར་གྱི་བཙུན་པ་རབ་འབྱོར་དབྱངས།	275
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ལྷ་ཏ།	275
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ལྟ་ར་རྩམ་ཤྱི་ནཱ།	275
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཤུག་སེན།	275
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་གོ་མི་འཆི་མེད།	275
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་འཇམ་པའི་དབྱངས།	276

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྤྱི་ལུ་	276
པརྟི་ཏ་ཁུ་ཅུ་པད་མ་འབྱུང་གནས།	276
ཁྱ་གར་གྱི་པརྟི་ཏ་མཛུ་ཀ་ལ་ཤ།	276
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྣམ་རྟུང་།	276
ཁྱ་གར་གྱི་པརྟི་ཏ་བ་རེ་རྩེ་བ།	276
ཁྱ་གར་གྱི་པརྟི་ཏ་རྩུ་རྩུ་རྩུ་།	277
ཁྱ་གར་གྱི་པརྟི་ཏ་མི་དབང་བཟང་པོ།	277
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀམ་ལུ་མ།	277
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀ་མ་ལ་སྤྱི་ལ།	277
ཁྱ་གར་གྱི་པརྟི་ཏ་ཁུ་ན་ཡ་སྤྱི་མི་ཏ།	277
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩུ་ན་ཀ་ར།	278
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཏེ་ཁུ་བ།	278
ཁྱ་གར་གྱི་པརྟི་ཏ་སྤྱི་བ་ན་རྩུ།	278
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ནགས་གྱི་རིན་ཆེན།	278
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བྲུ་ལྷ་ལྷ་ཅུ་ཅུ།	278
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྤྱི་ཀྱ་མ་ར་ཀྱ་ལ་ཤ།	278
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཁུ་ཤུ་ཡ་སྤྱི་མི་ཏ།	279
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྣམ་པར་རྣང་མཛད་ཁུང་བ།	279
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྣམ་པར་རྣང་མཛད་དོ་རྟེ།	279
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྤྱི་བོ་རོ་ཅ་ན་བཟ།	279
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་དེ་བ།	280
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཐུགས་དབང་དགའ་བྱེད།	280
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བཟོ་སྤྱི་ལ།	280
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཁྱི་མ་ག་ག་ན།	280
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཁུ་བེ་ཏུ་ཀ་ར་ལུ་མ།	281

ཁྱ་གར་གྱི་པརྟེ་ཏ་གསུ་ན་ར།	281
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཤེན་གསུ།	281
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ནས།	281
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀ་མ་ལ་གུ།	281
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཇ་ཡ་མྱ།	282
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཇ་ཡ་མྱ་ན་ར།	282
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མྱ་ན་ར།	282
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་པར་ཀ་ར་མྱ་རྟ་།	282
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་པོ་ཀ་ར་ཅན།	282
ཁྱ་གར་གྱི་པརྟེ་ཏ་ནོན་ན།	282
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་པོ་ཀ་ར་རྟེ་ཏ།	282
ཁྱ་གར་གྱི་པརྟེ་ཏ་མྱ་ཀ་ར།	283
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྟ་པ་ལ།	283
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྟ་པ་མྱ་པ་ན།	283
ཁྱ་གར་གྱི་པརྟེ་ཏ་རྟ་པ་ལ།	283
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་རྟ་རྟ་རྟ་པ་མྱ་གུ།	284
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྟ་པ་པོ་ན།	284
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྟ་པ་རྟེ་ཏ།	284
ཁྱ་གར་གྱི་ལོ་ཙྰ་པ་མྱ་ཀྱི་ན།	285
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མཚུ་མྱ་ན་ར།	285
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀྱི་རྟ་པརྟེ་ཏ།	285
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཏི་ལ་ཀ།	285
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཅན་མྱ་ཤེན་ཤེན།	285
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མྱ་ལྷ་རྟ་ཏི་ཤེན།	285
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཤེན་ཏི་གསུ།	286

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བློ་བྱ་བ།	286
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མི་རི་པ།	286
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཁྱ་བ་བཟང་པོ།	286
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཁུ་མྱི་མྱོན།	286
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩ་མྱི་རྩོ་ན།	286
ཁྱ་མ་ནག་པོ་པ།	287
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བྱུ་རྩ་མྱོན།	287
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བྱུ་རྩ་མྱོན།	287
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་འབྲུམ་ཐུག་གསུམ་པ།	287
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་རྩ་ཁུ་མ་ཏི།	287
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཁུ་མ་ཏི།	288
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་རྩ་ལྷ་ཁྱ་ཀུ་ར་མྱི་མི་ཏ།	288
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩི་རྩ་རྩོ་ན།	288
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མྱི་རྩ་རྩི་ཏ།	288
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མ་ཏི་ཀ་མྱི་རྩོ་ན།	289
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཁུ་ཏི་མྱི།	289
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཁྱ་ལི་ཀ་ཀ་ལ་ཤ།	289
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བི་རྩ་ལ་མྱི་མི་ཏ།	289
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བི་རྩ་ལ་ཅན།	290
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་པཱི་ཏི་ན།	290
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩོ་ན་མྱི་མི་ཏ།	290
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་རྩོ་པཱ།	290
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་རྩི་ཏ།	290
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་འི་ཏ་མྱི་རྩ་ཏ།	290
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཁུ་རྩ་ག་ཤེ་ལན་ཏ།	291

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པརྟ་གུམ་།	295
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རི་ན་པ་ར།	296
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ།	296
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་གྲིཙ་པའི་ཏ།	296
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་ཤར་གཞི་ན།	296
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་མོ་པརྟ་གར་ལྷ་མ།	296
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རི་ན་པོ།	297
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་གཞོན་ནུ་བུ་པོ།	297
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཁུ་ཇ་ན་མི་རྩོ་ན།	297
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཇ་ན་ར་དུ་ན།	297
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བུ་རྩོ་ལ།	298
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རི་ལྷ་པོ།	298
ཁྱ་གར་གྱི་པའི་ཏ་པུ་ཏ་བཟ།	298
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཁུ་ལྷ་ཇ་ན།	298
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ།	298
ཁྱ་གར་གྱི་པའི་ཏ་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ།	298
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པརྟ་གར་མི་མི་ཏ།	299
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པརྟ་མི་དེ་བ།	299
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལ་བ་ལྷ་མི།	299
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩོ་གྲི་རི།	299
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ལ་ཅན།	299
ཁྱ་གར་གྱི་པའི་ཏ་པུ་ཏ་པོ་རྩོ་མ།	299
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཁུ་དི་ཏ་མི་རྩོ་ན།	300
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལ་ཏུ་ལ་རྩོ་མ།	300
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་གར་གཞི་མ།	300

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀ་ན་ཀ་མྱི་མི་ཏེ།	300
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་སྐྱ་ཆུ་གྱི་རྟི།	300
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་སྐྱ་རོ་ཕྱག་རུ་མ།	300
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཆེན་པོ་བཟོ་བྱེད་ལ་ཅུ་དྲ།	301
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀམ་བཟོ།	301
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་བ་ཆུ་རྟི་བ།	301
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མྱི་རྟོ་གཟུ།	301
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སླ་མ་རྩེ་བཅུ་ཆེན་པོ་དེ་བཟོ་དེ་བ།	301
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ལ་ཤ་མ་རྟི་ཏེ།	301
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀུ་ལྷ་ར་བཟོ།	302
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཀུ་ལྷ་ར།	302
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བེ་ཏུ་ཆུ་དྲ།	302
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཆུ་ཆུ་ཏ་སྐྱ་རྟི།	302
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྐྱ་བཟོ།	302
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མ་སྐྱ་རྟི་བ།	303
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མ་སྐྱ་རྟི་བ།	303
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་སྐྱ་མ་སྐྱ་རྟི་བ།	303
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྐྱ་རྟི་བ་སྐྱ་རྟི།	303
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དེ་སྐྱ་རྟི་བ་ཅུ།	305
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྟི་བ་སྐྱ་རྟི།	306
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དེ་སྐྱ་རྟི་བ།	306
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀུ་ལ་ཅུ།	306
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་སྐྱ་ཆུ་དྲ།	306
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཞི་བ་བཟོ་བ་པོ།	306

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ནག་གྱ།	306
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀ་མ་ལ་གྱ་བྱ།	307
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩྭ་ན་གྱ་བྱ།	307
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཏྲ་ར་ལྷ་ལ།	307
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩྭ་སྒྲི་མི་ཨ།	307
རོ་པོ་རྩེ་དཔལ་ལྷན་ལ་ཏི་ཤ	307
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལ་ཤོ་ཀ་སྒྲི།	309
ཁྱ་གར་གྱི་སྒྲོ་བ་དཔོན་འཇིགས་བྱེད་ལ།	309
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བུ་རྩ་སྐ་རྩ་ལ།	309
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩྭ་སྒྲི་མི་ཨ།	310
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བདེ་བར་གསེགས་པའི་དཔལ།	310
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བུ་རྩ་ཀ་ར་ལྷ་ལ།	310
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩྭ་ན་གྱ་བྱ།	310
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཏྲ་སྒྲི།	310
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཏྲ་ག་ཏ་སྒྲི།	310
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བུ་རྩ་ཀ་ར་བཟ།	311
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བཟ་ཕུ་ཏི།	311
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཏྲ་ག་ན་རོ་རྩེ།	311
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་འཇིགས་མེད་ལ།	311
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཏྲ་ལྷ་ན་རྩ་ཀ་ར།	311
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དག་གི་དབང་ལྷག།	312
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཏི་རོ་དེ་བ།	312
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྒྲི་རྩྭ་ན་མི་ཨ།	312
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལ་ཏྲ་ཏྲ་ལྷ་ལ།	312
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕུ་ར་མེ་ཤ་ར།	312

ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་ལྷན་ལེན།	312
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་འབྲུང་གནས་བཟང་པོ།	313
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སུ་ག་ཏ་སྒྲི།	313
ཏྲ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ལཱྱ་ཀ་ར།	313
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སུ་ཏྲ་སྒྲི།	313
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྒྲུ་མེན་ཅུ་ཅི།	313
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་ལྷན་ཁྲ་བ།	313
ཏྲ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་སྒྲི་ཏྲ་ཏ།	314
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཏྲ་ག་རྒྱི་ཏ།	314
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཇ་ཡ་ལེ་ཏ།	314
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཇི་ན་ཡ་དེ་བ།	314
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཉི་མ་སྒྲི་བ།	314
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ག་ཡ་ཏྲ་ར།	314
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྒྲི་བཟོ་བོ་ཏྲི།	315
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མཚུ་སྒྲི་པ།	315
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བ་ལེན་རྒྱ་ཅི།	315
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སུ་མ་ཏི་སྒྲི་ཏ།	315
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མཚུ་སྒྲི་ཏྲ་བ།	315
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དེ་ལྷ་ལྷ་ཀ་ར་ཅན།	315
ཏྲ་གར་མངོན་ཤེས་ཅན།	316
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་ཏུ་པ་མ་རྒྱི་ཏ།	316
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཉི་མའི་དབང་པོའི་འོད་ཟེར།	316
ཏྲ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་དོན་ཡོད་དོ་ཇེ།	316
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷི་ལ་བཟོ།	317
ཏྲ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་འཇམ་དཔལ།	317

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བུ་རྒྱ་གྱི་ཤུན་ཀྱི།	317
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་བ་རྒྱ་ཏི་པ།	317
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཏ་མུ་ག་ཏ་རྒྱི་ཏ།	317
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་ལྷོ་ལ་བཟ།	317
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ན་བི་གོ་ལ།	318
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷོ་མི་རྒྱ་ན།	318
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་བཟ་གུ་ཏ་ཟ་ད།	318
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་གུ་ཏ་ལྷོ་ག་ར།	318
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཏུ་ལོ་པ།	318
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཇ་ཡ་ལྷོ་ནན།	318
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ལྷོ་མི་ཤུ་ར་གུ་ད།	319
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རབ་འབྱོར་ཞི་པ།	319
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དེ་ལྷོ་རྒྱ་ད།	319
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་གུ་ཏ་ལྷོ་ག་ར་མི་རྒྱ་ད།	319
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་མི་རྒྱ་ད་པོ་རྒྱི།	319
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་ད་མི་པོ་རྒྱི།	319
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བུ་རྒྱ་ག་ར་རྒྱ་ད།	320
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མི་བི་རྒྱ་ཏི་ཅན།	320
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ལྷོ་རྒྱ་ད།	321
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་ལྷོ་ག་ར་གུ་ད།	321
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷོ་བ་གུ་གས་པ།	321
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷོ་ཏུ་གུ་ད།	321
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་མི་མཉམ་དོ་རྒྱ།	321
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཏུ་ར་ག་ལ་ཤ།	321
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་མི་རྒྱ་ད།	322

ཐུགས་ཀྱི་མཁམ་པོ་གི་རེ་ཁ་ཀ་ར་ལྷམ།	322
ཐུགས་ཀྱི་མཁམ་པོ་ཀ་ན་ཀ་ལྷམ།	322
ཐུགས་ཀྱི་མཁམ་པོ་ཁུ་རྩ་ཁི་ཏ།	322
ཐུགས་ཀྱི་པཱི་ཏ་ལྷི་ལྷ་རོ་པ།	322
ཐུགས་ཀྱི་མཁམ་པོ་རྩམ་ལྷི་ལྷམ།	323
ཐུགས་ཀྱི་པཱི་ཏ་པེ་རོ་ཙ་ན་རྩི་ཏ།	323
ཁུ་རེ་རྩ་པོ་རྩི།	324
བ་ལི་ལྷི།	324
པཱི་ཏ་མ་ཏི་རྩ་ཐོ་ལྷི་རྩ་ཏ།	324
པཱི་ཏ་རྩ་ལྷ་རི།	324
རྩ་ཐོ་ལྷ་ཙ་ཏ།	324
ལྷོ་བ་དཔོན་རྩ་ར་ན་མ།	325
ལྷི་པ་རྩ་རྩ་ན་ལྷི་རི།	325
ལྷི་རྩ་རྩ་ཏ།	326
ཐུགས་བའི་ལྷི།	326
པཱི་ཏ་ལྷོ་ལྷོ་ས་བཟང་པོ་གཤམ་པ།	326
ལྷོ་བ་དཔོན་མི་བཟླ་ད་རྩ་རྩ།	327
པཱི་ཏ་རྩ་རྩ་ན་ལྷི།	327
ལྷི་རི་ལྷ།	327
རི་མེད་དཔལ་བཟང་པོ།	327
པཱི་ཏ་མེན་ལྷ་ན་རྩ་ལྷི།	327
ཁུ་རེ་རྩ་ཀ་ར་པ་རྩ།	327
པཱི་ཏ་ཨ་ལི་ཀ་དེ་པ།	327
ལྷ་ན་རྩ་རྩ་ཏ།	328
པཱི་ཏ་ཁུ་ན་ལ་ལྷི།	328

ནལ་འབྱོར་པ་སྒྲིཛ་ག་ཏ་མི་ཏ་ལྷ་ནཱ།	328
རྟོ་ཏ་ཀཱ།	328
ལོ་ཀ་སྒྲི།	328
པ་རྟོ་ཏ་སྒྲི་ར་ཐ།	329
ལུའོ་དྲི་ཏ།.....	329
པ་རྟོ་ཏ་ཉི་མ་འབྱུང་གནས་ཟླ་པ།	329
པ་རྟོ་ཏ་རྒྱ་རེན་ན།	329
རྒྱལ་བའི་བཟང་པོ།	329
པ་རྟོ་ཏ་པརྟ་རྟ་ཏ།	329
འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྲུལ་པ།	330
པ་རྟོ་ཏ་མ་ལྷ་སྒྲི།	330
པ་རྟོ་ཏ་རྩ་ལྷ་ཀ་ར།	330
ནལ་འབྱོར་པ་སྒྲི་རྒྱ་ག་ན་མི་ཏ་ལྷ་ནཱ།	330
པ་རྟོ་ཏ་པརྟ་སྒྲི།	330
ཀྱ་ལྷ་ར་སྒྲི་རྟ་ཏ།	330
པ་རྟོ་ཏ་ཉི་མི་མ་ལ་གྲི་རྟི།	331
པརྟ་གྲི་རྟི།	331
པ་རྟོ་ཏ་རྟ་པ་ལ་ཏ་ལ།	331
པ་རྟོ་ཏ་མི་མ་པ།	331
པ་རྟོ་ཏ་རྟོ་རྟོ་གནས་པ།	331
མི་ལྷ་སྒྲི།	332
པ་རྟོ་ཏ་རྟོ་མོ་རི་པ།	332
གྲི་རྟི་ཙཱ།	332
མཁའ་འགྲོ་མ་ནི་གུ་མ།	332
ས་མརྟ་རྟ་ཏ།	332

དཔལ་ཤ་བ་རི་དབང་ཐུག་	332
ནལ་འབྱོར་བ་པརྱ་མྱེ་རྩ་ལྟོ་ལྟོ་	333
པརྱ་ཏ་རིན་ཆེན་དོ་རྩེ།	334
པརྱ་ཏ་ཨ་ལྷ་ལྷ་ཀ་ར།	334
པརྱ་ཏ་རྩ་ལྷ་ཀ་ར།	334
པརྱ་ཏ་བསོད་སྒྲུལ་པ་ཆེན་པོ།	335
པརྱ་ཏ་ཤེས་རབ་གསང་བ།	335
པརྱ་ཏ་ལྷ་རྩ་ལ་རྩ་ས་བཟ།	335
ལྷ་རྩ་པོ་རྩེ།	335
པརྱ་ཏ་ཨ་རྩ་ལ་མྱེ་མ་རྩེ།	335
པརྱ་ཏ་སའི་རྩེ་པོ།	336
ལྷ་ཚུ་ལྷ་པརྱ་མྱེ་བཟ་མྱེ་ལ།	336
ཀ་ན་ཀ་མྱེ།	336
པརྱ་ཏ་ས་ར་རྩེ་ཏ།	336
པརྱ་ཏ་ལྷ་བ་གཞོན་ལུ།	336
པརྱ་ཏ་ཆེན་པོ་ཚུ་ལྟོ་	336
པརྱ་ཏ་ཆེན་ལྷ་མྱེ་ལྟོ་ལྟོ་	337
ལྷ་རྩ་པོ་ལྟོ་	337
པརྱ་ཏ་མི་མཉམ་ཁོ་པོ།	337
མ་ལ་བ་རྩ་ལྟོ་ལྟོ་	337
པརྱ་ཏ་པ་ར་རྩེ་ཏ་ལྷ།	337
པརྱ་ཏ་ལྷ་ལ་ལྟོ་	337
པརྱ་ཏ་སང་རྩེ་ལྷ།	338
ལྷ་ཚུ་མི་ལ་ལྟོ་	338
པརྱ་ཏ་མ་རྩ་པོ་ལྟོ།	338

བི་རྩ་ཀ་ར།	338
པལྟེ་ཏ་བདེ་གཤེགས་གྲགས་པ།	338
རྟི་རི་སྒྲི་རྩ་ན།	338
བདེ་བའི་ལྷ་ལྷ།	339
པལྟེ་ཏ་ཆོས་ཀྱི་མེ།	339
པལྟེ་ཏ་དེ་ལ་ཕུཅུ་མ་ཏི།	339
པལྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་སོ་མ་སྒྲི་རྩ་བ།	339
མཐུ་སྒྲི་ལྷ་མ།	339
པལྟེ་ཏ་ཨ་ཏུ་ལ་ད་ས་བཟ།	339
པལྟེ་ཏ་མ་རྒྱ་ལྷ་ཏུ་ཏ།	340
རྟི་ལི་རྟ།	340
པལྟེ་ཏ་གོ་ཏ་མ་རྩ་བ།	340
རྒྱལ་བའི་རྩ་ན།	340
པལྟེ་ཏ་ར་ལ་དེ་ལ།	340
པལྟེ་ཏ་ཕ་ལ་རྩ་བ།	340
གོ་ཀྱ་ལ་རྒྱ་མ་མི་བ།	341
པལྟེ་ཏ་རྒྱལ་བའི་རྩ་ན་བཟང་པོ།	341
པལྟེ་ཏ་ཏ་ཕུ་ག་ཏ་རྩ་བ།	341
རྒྱལ་འཕྱོར་གྱི་དབང་ལྷ་མི་ཏ་རྩོ་གི།	341
རྒྱལ་འཕྱོར་པ་མི་ཏ་ལྷ་ན་རྩ།	342
ལྷ་ལ་རྩ་བ།	342
གཞིས། ཁ་ཆེའི་ལོ་པཎ་དང་འབྱུར་བྱང།	342
ཁ་ཆེ་ཏ་རྩ།	342
ཁ་ཆེའི་པལྟེ་ཏ་སཐ་རྩ་དེ་ལ།	343
ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་རྩ་ལྷ་ཀ་ར།	343

ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་ན་ར་ས་དེ་ལ།	343
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་རྩམ་རྩ་ར།	343
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་བླ་མ་མྱི་ལྟ་བུ།	344
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་ཐིག་ལེ་བུ་མ་པ།	344
ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་རྩམ་བཟོ།	344
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་སོ་མ་རྩ་མ།	344
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་ཟླ་བ་མགོན་པོ།	344
ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་རྩྭ་ན་མྱི་ལྟ་བུ།	345
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་སྐལ་ལྷན་ཀླུ་པོ།	345
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་མ་ལོ་རྩ་མ།	345
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་པི་མ་ལ་མྱི་ལྟ་བུ།	345
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་ཡུ་ཀ་ར་མྱི་ལྟ་བུ།	345
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་རྩྭ་ན་བཟོ།	345
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་མ་རྩྭ་རྩྭ་ན།	346
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་ཙེ་ལ།	346
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་སང་མྱི་ལྟ་བུ།	346
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་མྱི་པ་ར་ཉེ་ཏ།	346
ཁ་ཆེའི་ཤུག་མྱི།	347
ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་ལྟ་བུ་པོ་རྟི།	348
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་ཇ་ཡ་ལྷ་ན་རྩ།	348
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་ལྷ་ན་རྩ།	348
ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་བི་རྩ་ཡ་ཀ།	349
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་ལྷ་མ་ན་མྱི་ལྟ་བུ།	349
གསུམ། བལ་བོའི་ལོ་པར་དང་འགྱུར་བྱང།	349
བལ་བོ་མྱི་ལ་མཆོ།	349

བལ་བོའི་པལྒྱི་ཏ་མ་སྐྱ་ན།	349
བལ་བོ་མ་སྐྱ་ན།	350
བལ་བོའི་ལོ་ལྷ་བ་པད་མ་ཅུ་ཅེ།	350
བལ་བོའི་པལྒྱི་ཏ་ཁུ་མ་ཏི་ལྷི་རྟི།	351
བལ་བོ་བྱུང་གླི་རྩོ་ན།	351
བལ་བོའི་པལྒྱི་ཏ་མཆུ་གླི་རྩོ་རྩ་ཀམ།	351
བལ་བོའི་མཁན་པོ་ཁུ་མ་ཏི་ཅུ།	351
བལ་བོའི་པལྒྱི་ཏ་ལྷ་རོ་ཕུག་རུ་མ།	351
བལ་བོའི་པལྒྱི་ཏ་དེ་ལྷ་ཕུར་མ་ཏི།	352
བལ་བོའི་པལྒྱི་ཏ་ལྷ་རེ་རྩ་ཅུ་ཅེ།	352
སྐ་མ་བལ་བོ་ལོ་ལྷ་བ།	352
བལ་བོ་མ་སྐྱ་པ།	352
བལ་བོའི་པལྒྱི་ཏ་ལྷ་གི་ཤྱ་ར།	352
བཞི། རྒྱ་ནག་གི་ཏ་ཤང་ལོ་ལྷ་བ་དང་འབྱུང་བུང་།	352
རྒྱ་ནག་གི་ཏན་ལྷན་ཏང་།	352
རྒྱ་ནག་སྐྱ་ཤང་མ་སྐྱ་དེ་ལྷ་ཆོ།	353
རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་སྐྱ་ཤང་ཟབ་མོ།	353
རྒྱ་ནག་སྐྱ་ཤང་མ་སྐྱ་ཡན།	354
ཏ་ཤང་མེ་མགོ།	354
རྒྱ་ནག་གི་ལྷ་བཅུན་རིན་ཆེན།	354
རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ལྷང་པན་ཁུན།	355
རྒྱ་ནག་གི་བརྩེ་ཏྲང་ལྷུ།	356
རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ལྷི་ལ་རྩམ།	356
རྒྱ་ནག་གི་དགེ་བཤེས་སིང་གུང་ཅུ།	356
ལྷ་ཅོང་།	356

ལྷ། ཟ་ཏོར་མེགས་ཡུལ་ཕྱོགས་གཞན་པའི་ལོ་པའ་དང་འབྱུང་བྱང་།	357
ཟ་ཏོར་གྱི་མཁན་པོ་བོ་རྟི་ས་དུ།	357
ཟ་ཏོར་གྱི་མཁན་པོ་རྣམ་ལ་ལོ་ཀ།	358
ཟ་ཏོར་གྱི་མཁན་པོ་རྣམ་ལ་ལོ་ཀ།	358
སྒོ་བ་དཔོན་པ་རྣམ་ལ་ལོ་ཀ།	358
སྒོ་བ་ལའི་སྒྲིང་ན་ལ་ལོ་ཀ།	359
པུན་མ་རྩོ་རྩོ་སེམས་མ།	359
ཅན་པ་ཤི་ལ་དུ།	359
མ་རྩོ་ཕུག་རུམ།	360
མཁོན་པོ་སྒྲིབས།	361
བྱུང་བཤོད། སྒོ་བ་གྱི་ཡིག་ཆ་དང་ཁག་ཅིག་ཏུ་བཤོད་པའི་ལོ་པའ་རྣམས་ཀྱི་	
མཁན་པོ།	362
དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་དང་།	374
མཁུག་བྱང་།	378

ཕྱེད་ལ་དང་པོ། བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བའི་ཆེ།

དང་པོ། རྣམ་བཤག་གྱི་ར་བསྟན་པ།

དེ་ཡང་རྣམ་རབས་བརྒྱད་པའི་ཡར་སྟོན་དུ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་བོན་གྱི་ཤེས་རིག་དར་ཆེ་
 ཞིང་། ཆེ་སར་རྒྱལ་སྟོན་གྱི་སྤྱི་དབང་ལྷགས་དང་ཆུང་མཐར་འབངས་མིའི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྤངས་
 སྤྲུལ་གྱིས་ཤེས་རིག་དེ་ཡི་འདུ་འགོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པ་མཁས་པ་སྣ་མ་རྣམས་ལ་གྲགས་པ་
 ཅི་མ་མ་ཟད། ཡུལ་བཤག་རིག་དངོས་དང་རིག་གནས་གྱི་སྤྱི་དབང་སྟོན་ཆོགས་པས་གྱང་ར་འཕྲོད་
 པར་འདུག བོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་དེ་བ་ཐེར་ལྟར་དུ་བྱས་ན། ཤེས་རིག་དེ་ཉིད་གྱི་
 སྟོན་གཏོད་མཁུན་པོ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ནི་ད་ནས་མི་ལོ་སྟུང་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྷག་གི་སྟོན་ཅི་མ་
 ལ་སྟོན་པར་བཞིན་ཅིང་། རྣམ་རབས་དེའི་སྤྱི་ཐོས་སྟུ་ལོ་ཙཱ་བ་གྲགས་ཅན་དུག་བྱུང་བར་བཤད་
 དེ། ལེགས་བཤད་གཏིར་མཛོད་ལས། འོ་ལ་མོའི་སྤྱིར་དུ་སྟོན་པའི་གསུངས་པའི་བཀའ་རྣམས་
 དང་། བསྐྱགས་པ་གསུམ་གྱི་བོན་ལྟེ་ཟབ་མོ་རྣམས་སྟོན་པ་འདས་རྒྱུ་འོ་ལ་མོའི་སྤྱིར་དུ་
 དར་བ་དེ་དག་ཀྱན་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་དུག་གིས་སྟུ་ཆོའི་མཐུན་དུ་ཤེས་རབ་གསུམ་ལས་ཆལ་
 རྒྱངས་ཏེ་བོན་རྣམས་རང་རང་གི་ཡུལ་དུ་དྲངས་ནས་སོ་སོར་སྤྱད་དུ་བསྐྱར་ནས་དར་བར་
 མཛོད་པར་གསུངས་པ་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་དེ་དུག་དོས་བཟུང་བ་མདོ་འདུས་དང་ཆ་རྒྱད་ཉི་
 སྟོན་གཉིས་ཞལ་མཐུན་པར། གཏུང་སོབ་སྟུ་ཆོས་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རྒྱངས་ཤིང་། མཁས་པའི་ཡུལ་
 དུ་སྟོན་པའི་ལོ་ཙཱ་བ། རྒྱ་འབྲུལ་གྱི་ཞབས་དང་ལྟན་པ། ལྷག་གཟིག་གི་ལོ་ཙཱ་བ་དཔུ་ཅ་ཏ་
 ཉིར་པ། ཞང་ཞུང་གི་ལོ་ཙཱ་བ་ཁྲི་ཐོག་སྟུ་ཅ། སྟུང་པ་ལ་གྱུ་དུ་ལི་སྟུར་ལེགས། རྒྱ་གར་ལ་ལྷ་བདག་
 སྤྲུལ་དོ། རྒྱ་ནག་ལ་ལེགས་ཏང་སྤྱང་པོ། སྟོན་ལ་གསེར་ཐོག་ལྷེ་འབྱུངས་དང་དུག་གོ་ཞེས་
 བསྟན་ཞིང་། དེ་དག་ལས་འགའ་རེ་ཕྱིས་གྱི་བཅོན་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་སྟུ་གཏོགས་པའི་ཡུལ་ལྷང་ནས་
 བྱུང་བའི་ལོ་ཙཱ་བར་ངས་སོ། རྒྱལ་པོ་གཏོང་ཁྲི་བཅོན་པོའི་སྟུ་རིང་དུ་ཞང་བོད་ལོ་ཙཱ་བ་གྲགས་
 ཅན་བཞི་བྱུང་སྟུང་བ་རེ་རེ་བཞིན་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏིར་མཛོད་ལས། ལྷ་སྟུང་ཁྲི་བཅོན་
 ཐེའི་སྟུ་རིང་ལ། རྒྱང་པོ་སྟུག་སྟུ་དོན་གཙུག་དང་། གཏན་ལི་ཤུ་སྟུག་རིང་། རྟེ་ཤོད་ཀྱམ། གཙོ་

① ཤར་རྒྱ་བྲག་ཤེས་རྒྱལ་མཛན། ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏིར་མཛོད། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས་150ཏུ་གསལ།
 ② ཤར་རྒྱ་བྲག་ཤེས་རྒྱལ་མཛན། ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏིར་མཛོད། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས་150ཏུ་གསལ།

བོན་ཁི་གཙུག་མཁུ་མཁུ་པ་མི་བཞི་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་བཞིར་གྲགས་པ་ཤོག་ངོས་དེའི་
 མཁུ་ཀྱུ་གསུངས་ཤིང་། རྗེ་གཙུག་ཀྱི་བཅན་པོ་མན་ཆད་ནས། གནམ་རི་སྤྱང་བཅན་ཡན་ཆད་
 ཏུ། ཆབ་སྲིད་འཛིན་པའི་རྒྱལ་པོ་རེ། ཐར་ལམ་འབྲེན་པའི་སྐྱབས་ཤིན་རེ། རྒྱུ་རིགས་བསྐྱར་པའི་
 ལོ་པའ་རེ། ༡༥ ཞེས་ཡོངས་གྲགས་བཞིན་ཏུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱལ་རབས་རིམ་གྱི་ལོ་ལོ་རྒྱུ་བ་
 མང་ཏུ་བྱོན་ཞིང་མཐའ་འབྲེལ་མི་རིགས་ལས་རིག་གནས་ནང་འབྲེན་བྱས་ཡོད་པ་ཤེས་བྱུང་། བོན་
 ཀྱི་བསྟན་པ་བར་དར་གྱི་སྐབས་སུ་ཞང་ཁུང་སྟོང་རྒྱུང་མཐུ་ཆེན་དང་བོད་ཀྱི་ཤ་རི་དབུ་ཆེན་ཟེར་
 བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་གཉིས་གྲགས་ཆེ་བར་བཞེད་ལ། བོད་ཀྱི་སྐྱབས་ལོ་རྒྱུ་སྐྱབས་ལོ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་པ་པོས་
 མཐོང་ཐོས་སུ་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཉེར་གསུམ་གྱི་མཆོན་བཀོད་ཡོད་ཅིང་། ༡༦ དེ་ལྟར་སྐྱབས་ལོ་རྒྱུ་
 གྱུར་གནས་ཤིང་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ནས་བོད་གཏོགས་ཀྱི་ཆོ་བ་ཁག་གི་མཁུ་པ་
 ལོ་པའ་དང་། དུལ་དབུས་ཁམས་ཀྱི་རྒྱུད་སྐྱབས་ནས་བྱོན་པའི་བོན་གྱི་ཤེས་པ་ཅན་བཅས་བྱོན་
 དུལ་མི་འདྲ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་མང་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པ་བོད་ཀྱི་བོན་ལུགས་བསྟན་འབྱུང་ལོ་རྒྱུ་དག་
 ལས་རིགས་རིམ་ཅམ་ངོས་སྤྱོད་ཡང་། ཆོས་འབྱུང་དེ་དག་ན་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁག་ཅིག་གི་མཆོན་ཅམ་
 ལས་དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་དང་མཛད་པ་རྒྱས་པར་བཀོད་པ་ཁུང་ཞིང་། དེ་ལ་ལོ་རྒྱུ་སྐྱབས་ཀྱི་ཁྱེན་
 ཏུ་མའི་དབང་གིས་ད་ལྟ་ངོས་འཛིན་གྱི་གཞི་ཡིད་ཉོན་ཅུང་བ་ཞིག་ནི་བཅའ་རྒྱུ་མ་གྱུར་བའི་ཁར་
 རང་ཉིད་ཤེས་རྒྱ་དམན་པས་འདིར་ས་བཅད་མ་སྟོང་ཅམ་ཞིག་ཁྱེད་ལས་འོས་མ་རྟེན་མོད། ཁྱེད་
 ཁོངས་འདི་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་སྟོབ་གཉེར་གནང་མཁན་དག་གིས་རིམ་པར་ཁ་གསལ་མཛད་དེ་
 ཅུང་ཞིབ་རྒྱས་འབྱས་ཆང་གི་ལམ་ལ་འབྲེན་རྒྱ་ནི་དགོས་པ་དང་དོན་སྟོང་ཆེ་ཆེར་ལྟན་པ་ཞིག་གོ།

གཅིག་ བསྟན་པ་ལྷ་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་

སྐྱུར་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཏུས་སྐབས་ནི་བཅན་པོ་ཤོག་མར་ངོས་འཛིན་པའི་རྗེ་གཙུག་

- ① ཤར་རྗེ་བཀྱ་ཤིས་རྒྱལ་མཆོན། ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས་153ཏུ་གསལ།
- ② ཤར་རྗེ་བཀྱ་ཤིས་རྒྱལ་མཆོན། ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས་133ནས་134
བར་གསལ།
- ③ དབང་འདུས་ཆེ་རིང་དང་འབྲེན་ལས་རྒྱ་མཆོ། བོད་ཀྱི་སྐྱབས་ལོ་རྒྱུ་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛད་རྣམ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།
མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2001ལོ། ཤོག་ངོས་181ཏུ་གསལ།

ཁྱི་བཅན་པོ་ནས་བོད་ཁྱི་ལ་དབང་བའི་བཅན་པོ་མཐའ་མ་སྟེ་འུ་རུམ་བཅན་གྱི་བར་དུ་ངོས་འཛིན་
 མཁན་ཡང་ཡོད་མོད། འདིར་སྐབས་དོན་གྱི་དགོས་པ་གཞིར་བྱས་ཏེ་བོད་ཁམས་གཅིག་གྱུར་བྱུང་བའི་
 རུས་སྐབས་ཏེ་བོད་དུ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་ནང་འདྲེན་བྱས་པའི་རུས་སྐབས་དེ་ཉིད་ནས་བྱོན་
 པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་ཁོང་ཅག་གི་འགྱུར་ཆོས་གྱི་མཆན་བྱང་ནམས་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། རིག་པའི་སྟེ་རུ་
 སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྷགས་བོད་དུ་སྟེལ་མགོ་ཚུགས་པའི་རུས་ནི་རུས་རབས་བཞི་པའི་གོང་རོལ་དུ་ཡིན་
 པར་བཞེད་ནའང་། ད་ཡོད་ཀྱི་ཡིག་ཆང་ལ་གཞིགས་ན། ཆོས་ལྷགས་དེ་ཉིད་བོད་དུ་དར་ཐུབ་པ་
 བྱུང་བའི་རུས་ནི་རུས་རབས་བདུན་པ་སྟེ་རྒྱལ་པོ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པའི་རིང་དུ་ཡིན་ཞིང་། སྐབས་དེ་
 རུས་ནས་གཞུང་བརྒྱ་མ་ལུས་བོད་དུ་བསྐྱུར་པའི་སྐྱུར་གྲུའི་སྟེ་བཅུགས་ཤིང་། རྒྱ་གར་སོགས་ནས་སྟོབ་
 དཔོན་དང་མཁན་པོ་སྟུན་དངས་ཏེ་ལོ་རྒྱུ་བ་རིམ་བཞིན་རྒྱ་ཆེར་སྟེལ་ཡོད་པར་འདུག་སྟེ། དེ་དོན་
 སྟོང་བ་ལ་སྦྱིར་བཏང་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དར་འཕེལ་གྱི་བྱུང་རིམ་དེ་བསྟན་པ་དར་ལྷགས་དང་བསྟན་
 བས་བརྗོད་རྒྱུའི་སྟོལ་ལམ་ཞིག་སྟེ་མོ་ནས་ཆགས་ཡོད་པ་ལྟར། བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱོན་ཚུལ་
 དང་ལོ་རྒྱུའི་ལས་དོན་གྱི་དར་རྒྱུད་ཀྱང་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་རུས་མཆོམས་དབྱེ་སྟངས་དེ་དང་ཆ་མཐུན་པར་
 འདུག་ཅིང་། སྐབས་བབ་ཀྱི་རུས་སྐབས་དེའང་བསྟན་པ་སྟེ་དར་གྱི་རུས་སྐབས་སུ་ངོས་པས་སྟོན་གྱི་
 ཡིག་ཆང་གི་ཁྱད་སྟངས་དང་བསྟན་ནས་བརྗོད་པར་བྱ།

༡ སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆང་གི་བཞེད་ལྷགས་མདོར་བསྟན་པ།

ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པའི་དར་རྒྱུད་ཀྱི་ཆ་ལ་གཞིགས་ཏེ་བསྟན་པ་སྟེ་དར་དང་གྱི་
 དར། ཡང་དར་སོགས་ཀྱི་རུས་རིམ་དགར་བ་ལས། བསྟན་པ་སྟེ་དར་གྱི་རུས་སྐབས་དེ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་མོ་
 མོ་རུ་ནས་བསྟན་པའི་དབུ་བརྟེས་ཤིང་ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅན་སྐབས་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད་པ་ནས་
 བོད་ཁྱི་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་མཐའ་མ་སྟེ་དར་མ་འུ་རུམ་བཅན་གྱི་སྟིད་རིང་བསྟན་པ་རྒྱུད་པའི་བར་
 གྱི་རུས་ལྷན་ལ་ངོས་འཛིན་པར་མི་མཐུན་པ་མེད། བསྟན་པ་སྟེ་དར་གྱི་རུས་སྐབས་སུ་ལོ་པའ་ཅི་འདྲ་
 བྱོན་པའི་ཚུལ་ནམས་རྒྱས་བསྟུས་དང་འཕྱས་ཆང་མིན་མ་འདྲ་བ་ཅུ་ལས་སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱས་དང་ཆོས་
 འབྱུང་པལ་ཆེ་བར་དེའི་ཚུལ་བཞོད་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལས་སྟོན་བཅོས་སུ་རུང་ཞིབ་ཅུ་འཁོད་པའི་
 ཡིག་ཆང་ཁག་ཅིག་གཞིར་བཟུང་གིས་རུང་སྟོན་ན། ཡིག་ཆང་དེ་དག་ལས་བོད་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་
 བའི་གྲངས་ཆད་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་རུས་མཆོམས་དེ་རུས་རབས་བདུན་པ་སྟེ་བཅན་

བོ་སྤྱི་བཅན་སྐུ་མ་པོའི་རྒྱུ་ནས་མགོ་བཙུགས་པ་དང་། རྩོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཐོག་མ་དེ་ཡང་སྤོ་
 དཔོན་ཐོན་མི་སྤྱོད་ཀྱི་ཉིད་རྒྱ་བཅིས་ནས་ལོ་རྒྱུ་བ་རིམ་བྱོན་གྱི་མཆན་བཟངས་ཡོད་ཀྱང་། འགའ་
 ཞིག་ལོ་རྒྱུ་གྱི་རྒྱུ་མཆན་ལྟ་བུ་མཆོངས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་གྲངས་ཀ་ལ་མང་ཉུང་གི་བྱུང་ཤོར་
 བ་སོགས་མ་མཐུན་པའི་ཚུལ་མང་རྒྱ་མཐོང་ཉེ། རྒྱུ་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་བཙུགས་གྲུབ་པའི་
 ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲ་ག་སྟེང་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བཅུད་ལས་བོད་རྒྱ་བརྒྱུ་ཏ་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱོན་ལྷགས་སྟེང་བའི་
 སྐབས་སུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞི་གཅིག་གི་མཆན་བཟུང་མར་བཟངས་པ་མཐོང་ཞིང་།^① གཞུང་དེའི་ལོ་རྒྱུ་གྱི་
 རྒྱུང་རིམ་བྱོད་གོང་བཟུན་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆན་ཐོར་མ་བཟངས་པའི་བཟུན་པ་སྤྱད་དར་དང་བྱི་དར་རྒྱུ་
 རྟོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁག་ཅིག་གི་མཆན་ཡང་ཐོན་པ་སོགས་ཆན་པ་འོག་མའི་སྐབས་དོན་ལྟར་བཟོད་པར་
 བྱ་ལ། རྒྱུ་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ལོ་རབས་ཉི་ཤུའི་ནང་བཙུགས་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་ཆོས་འབྱུང་(1322ལོ)
 ལྟར་ན། བཟུན་པ་སྤྱད་དར་སྐབས་སུ་སྤོ་དཔོན་ཐོན་མི་ནས་ནམ་མཁའ་སྤྱོད་གི་བར་རྒྱ་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་ལྷ་
 ཡི་མཆན་བཟངས་པ་དང་།^② དེ་ལ་རྒྱུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་རྒྱ་སྤྱོད་ཆོས་འབྱུང་ན་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་རྒྱུ་གི་
 མཆན་གསལ་ཞེས་པ་མ་དག་པ་འདྲ། སྤྱོད་ཆོན་ཆོས་འབྱུང་(1362ལོ)རྒྱ་བོད་རང་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་རྒྱུ་བྱོན་
 པར་གསུངས་ཤིང་།^③ ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་(1564ལོ)ལྟར་ན་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་བཟུན་དང་།^④ ལྷ་
 པ་མཁན་ཆེན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྟོན་བཟང་(1748ལོ)རྒྱ་བོད་རང་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་གཅིག་གི་
 མཆན་བཟངས་ཡོད་ལ།^⑤ ཡང་སྤེ་དགེ་བཟུན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆོག་(རྒྱུ་རབས་བཅུ་བཙུན་)རྒྱ་བོད་
 རང་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་བཞིའི་མཆན་བཀོད་ཅིང་།^⑥ དེར་རྒྱུ་གྱི་མཁས་དབང་རྒྱུང་དཀར་སྤོ་བཟང་སྟོན་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲ་ག་སྟེང་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་ལ། ཤོག་ངོས363པར་གསལ།
 ② རྒྱ་སྤྱོད་རིན་ཆེན་གྲུབ། རྒྱ་སྤྱོད་ཆོས་འབྱུང་། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོ། ཤོག་ངོས208རྒྱ་གསལ།
 ③ སྤྱོད་ཆོན་རབ་འབྱུངས་པ་རྒྱ་མེད་འོད་ཟེར། སྤྱོད་ཆོན་ཆོས་འབྱུང་། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1991ལོ།
 ཤོག་ངོས379རྒྱ་གསལ།
 ④ དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་སྤེང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས271རྒྱ་གསལ།
 ⑤ ལྷ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར། ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྟོན་བཟང་། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1982ལོ། ཤོག་ངོས785རྒྱ་
 གསལ།
 ⑥ རྒྱ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། ཀུན་མཁྱེན་ཉི་མའི་གཉེན་གྱི་བཀའ་ལླང་གི་དགོངས་དོན་ཅུ་མ་པར་འགྲེལ་བའི་བཟུན་བཅོས་
 གངས་ཅན་པའི་སྐད་རྒྱ་འགྱུར་རོ་འཛལ་གྱི་ཆོས་སྤྱིན་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་ངོ་མཆར་འཕུལ་གྱི་མེ་མོ་རྫོགས་ལྟར་བསྐལ་བའི་
 བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱན་ལྷན་རྒྱུ་དར་དཀྱིལ་པའི་ཚུལ་ལས་བཙུགས་པའི་གཏམ་ངོ་མཆར་ཚུ་གཏེར་འཕེལ་བའི་ལྷ་བ་གསར་པ་ཞེས་
 ཅུང་། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས158ནས་159པར་གསལ།

ལས་མཆོག་གིས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ཁག་ཅིག་དབྱུང་བསྐྱར་གྱིས་ལོ་རྒྱུས་པ་དོན་གསུམ་དུ་བཞིན་པ་^①སྐབས་
བསྐྱར་བཅོས་འདི་དག་ཚུམ་པའི་དུས་མི་འདྲ་བ་དང་གང་ལ་གཞི་བྱ་སའི་ཡིག་ཚང་གི་བྱངས་མ་
འདྲ་བ་སྐབས་ཀྱི་དབང་གིས་བསྐྱར་པ་སྔ་དར་སྐབས་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་པའི་ཅིས་གྲངས་གྲང་མི་འདྲ་
བ་འགའ་རེ་བྱང་ཡོད་པར་འདུག གོང་བསྐྱར་ཡིག་ཚང་དག་ལས་བསྐྱར་པ་སྔ་དར་གྱི་སྐབས་སུ་
བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་པའི་མཆོག་གྲངས་འཕུས་ཚང་ཤོས་ནི་དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆའི་བཞིན་སྐྱབས་དེ་ཡིན་
དགོས།^②

ཁ ཡིག་ཚང་དབྱུང་བསྐྱར་དང་ལོ་རྒྱུས་པའི་མཆོག་གྲངས་གསལ་བཅོས།

ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་བཅོན་གྱི་སྤྱི་རིང་དུ་མདོ་རྒྱུད་གཞུང་ལུགས་བོད་དུ་བསྐྱར་མགོ་བཙུགས་པ་ནས་
རྒྱ་གར་དང་ཁ་ཆེ་སྐབས་ཀྱི་བརྗེ་ཏ་གདན་དྲངས་ཤིང་། བོད་རང་གི་ཡུལ་ནས་གྲང་ལོ་རྒྱུས་པ་མི་ཉུང་
ཅུ་གསུམ་སྤྱི་མཐུན་ཡོད་པ་དང་། མི་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་གི་རིང་དེར་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་པའི་མཆོག་
གྲངས་འདྲིན་པ་ལ་གོང་བསྐྱར་སྐབས་ཡིག་ཚང་པལ་ཆེ་བས་ལོ་རྒྱུས་པ་ཐོན་མི་ནས་ནམ་མཁའ་སྤྱི་གི་
བར་དུ་བཙུག་ཚུལ་མཐུན་པར་འདུག་ལ། སྔོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་དག་ལས་ལོ་པའ་
རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཐོ་བཀོད་པ་ཉུང་གསལ་ཁ་ཅན་དེ་བྱ་སྔོན་རིན་པོ་ཆའི་ཆོས་འབྱུང་ཉིད་དུ་མཐོང་
ཞིང་།^③ ཕྱིས་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་དང་དེ་བཅའ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་གྲང་དེ་ཉིད་ཕྱི་མོར་གནང་ཡོད་པ་
དངོས་ལྟགས་གང་དུང་ནས་ཤེས་ཐུབ། དེ་བས་འདིར་ཆོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་ལ་མང་བྱས་ཐོག་བཙུགས་
ཆོས་གཞན་དང་དབྱུང་བསྐྱར་གྱིས་ཆོས་འབྱུང་དེར་མ་ཚུད་པའི་ལོ་རྒྱུས་པའི་མཆོག་ཐོ་ཁ་སྔོན་ཅུ་
བྱས་ན། གོང་བསྐྱར་སྐབས་ཆོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་དུ་ཐོན་མི་ནས་ནམ་མཁའ་སྤྱི་གི་བར་དུ་བོད་རང་
གི་ལོ་རྒྱུས་པ་དང་ལྷ་ཡི་མཆོག་བགྲངས་ཤིང་།^④ དེའི་གསུམ་སྤྱི་སྤྱི་གཞིར་སང་ཤི་ཏ་ཞེས་སྤྱི་བཞེས་

- ① དུང་དཀར་སྔོ་བཟང་ཕྱིན་ལས། དུང་དཀར་ཆོག་མཐོང་ཆེན་མོ། གྲང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྤྱད་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས་212ལྟ་གསལ།
- ② གོང་བསྐྱར་ཡིག་ཚང་དག་དུ་བཀོད་པའི་བསྐྱར་པ་སྔ་དར་དང་གྱི་དར་སྐབས་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཐོ་མ་ཡིག་འི་བཞིན་
དེ་བཀྱི་མཐུག་དུ་རྒྱུར་བཀོད་བྱས་ཡོད་པས་དགོས་མཁོ་ཅན་གྱིས་དེར་གཟིགས་པར་འཇུག།
- ③ བྱ་སྔོན་རིན་ཆེན་གྲུ། བྱ་སྔོན་ཆོས་འབྱུང་། གྲང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྤྱད་ཁང་། 1988ལོ། ཤོག་ངོས་208ནས་211བར་དུ་གསལ།
- ④ བྱ་སྔོན་ཆོས་འབྱུང་ལུགས་པར་མའི་སྤྱི་ལོ་རྒྱུས་པ་དེ་དེའི་མཆོག་གྱི་མཐུན་དུ་ཡང་གྲངས་བཀོད་པ་བཞིན་བསྐྱར་པ་སྔ་དར་རིང་
བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་པ་55ཡི་མཆོག་ཐོ་འདུག་མོད། དེ་ལ་དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་56ཉེ་སྤྱི་བཟང་བས་ཕྱིས་ཀྱི་བཙུགས་ཆོས་པལ་
ཆེ་བས་གྲང་དེ་སྐབས་དཀར་དྲངས་ཡོད་པའི་ཚུལ་དུ་སྤྱང་། དེ་ལྟ་བུའི་གྲངས་ཀའི་བར་བྱང་དེ་སྤྱི་གཞིར་སང་ཤི་ཏ་ཞེས་པ་
ལོ་པའ་གཉིས་སུ་ངོས་བཟུང་བ་ལས་བྱང་ངམ་སྐམ་ཡང་དེ་འབྲེལ་གྱི་གསལ་བཤད་གང་ཡང་མ་མཐོང་།

དང་སང་ཤི་ཏ་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་ནས་བཅིས་ཡོད་པ་དང་། སྤྱི་ཟུ་བྱུང་བའི་ཡིག་
 ཚང་སྒྲོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་དང་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སོགས་སྤྱི་ལོ་ལན་རེར་འདི་གཉིས་
 ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་ནས་སྤྱི་ཟུ་བྱུང་སང་ཤི་ཏ་འམ་^①ཁྱི་བཞེར་སང་ཤི་ཏ་^②ཞེས་བགྲངས་ཡོད་
 མོད། དེ་བཞེར་དམར་པོ་རུ། བོད་འབངས་ནང་ནས། སྤྱི་གསལ་སྤྱང་། དབས་ཁྱི་ཤེར། སང་ཤི་ཏ་.....སང་
 མི་བདུན་སོགས་རབ་ཏུ་བྱུང་^③ཞེས་སྟོན་གྱི་དེ་བཞེར་རེ་འགར་ལོ་པའ་གཅིས་སྤྱི་ལོ་ལན་ཡོད་པ་མ་
 ཟུང་། དཔལ་ལོ་གཙུག་ལག་ཁྱེད་བ་ལྟར་ན། སྤྱི་སྟོན་གྱིས་སང་མི་བདུན་བགྲངས་རུས་སྤྱི་ཟུ་བྱུང་གཟིགས་
 དང་པོ་དང་། དེ་ནས་ཐ་གསལ་སྤྱང་། སྤྱི་ཟུ་བཞེར་ཞེས་བགྲངས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་
 དགའ་སྟོན་རུ། སྤྱི་ཟུ་བཞེར་ཞེས་བགྲངས་དང་པོ་དང་གསལ་པ་གཉིས་ཀར་ལན་རེ་གྲངས་^④ཞེས་ཁྱི་བཞེར་གཟིགས་
 དང་ཁྱི་བཞེར་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་རུ། ཁྱི་བཞེར་གྱི་སྤྱི་སང་ཤི་
 ཏ་ཞེས་པའི་སྤྱི་དང་རྣམ་དབྱེ་ཆད། གཙོད་མཚམས་ཉམས་པས་མིང་གཉིས་སྤྱི་སང་^⑤ཞེས་པས་ཁྱི་བཞེར་
 དང་སང་ཤི་ཏ་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་བ་བྱུང་། ཡང་ཆོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་རུ། སྤྱི་ཟུ་བཞེར་གྱི་སྤྱི་
 ཁྱི་བཞེར་སྤྱི་སང་ཤི་ཏ་^⑥ཞེས་འབྱུང་བར་བལྟས་ན། ཁྱི་བཞེར་དང་ཁྱི་བཞེར་གཉིས་ལོ་པའ་ཁ་ཁ་
 དང་། ཁྱི་བཞེར་ནི་སང་ཤི་ཏ་འི་མཚན་གཞན་རུ་ངོས་པ་མ་ཟུང་། ཁྱི་བཞེར་དང་ཁྱི་བཞེར་སྤྱི་སང་
 ཤི་ཏ་ནི་མ་བྱུང་ཡང་ན་སྤྱི་སྤྱི་ལྱེ་ལྱེ་བ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། གོང་གི་བཞེད་སྤྱངས་དང་འཁལ་ནས་
 ཡོད་པ་ལྟ་བུར་སྤྱང་། (འདིའི་སྒྲིབ་གཤམ་གྱི་སྤྱི་བས་དོན་རུ་བྱ་བར་བྱ།) གང་ལྟར་ཁྱི་བཞེར་དང་སང་ཤི་
 ཏ་གཉིས་དེ་བཞེར་དང་བཅས་པའི་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཚང་རྣམས་མ་འགའ་རེ་ན་ལོ་པའ་གཅིས་སྤྱི་ལོ་ལན་པ་ར་
 འཛོད་པར་འགྱུར། ཁྱི་བཞེར་སྤྱི་སང་ཤི་ཏ་དང་སྤྱི་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་གྲངས་ད་ལྟའི་གསལ་སྤྱི་བགྲངས་
 པའི་རྩ་རྒྱུ་ཏ་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་གཤམ་གྱི་སྤྱི་བས་དོན་ལས་བཟུན་པར་བྱ། དཔལ་

① རྒྱུང་ཆེན་རབ་འབྱུངས་པ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར། རྒྱུང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་། བོད་རྒྱུངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུང་དཔེ་སྟོན་ཁང་། 1991ལོ། ཤོག་ངོས་379པར་
 གསལ།
 ② དཔལ་ལོ་གཙུག་ལག་ཁྱེད་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟོན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་271ཏུ་གསལ།
 ③ ཆོས་པ་ཀུན་དགའ་དོ་ཞེས་བཅུ་མས། ཏུང་དཀར་སྤྱི་བཟང་མིན་ལས་གྱིས་འགྲེལ། དེ་བཞེར་དམར་པོ། མི་རིགས་དཔེ་སྟོན་ཁང་།
 1981ལོ། ཤོག་ངོས་37ཏུ་གསལ།
 ④ དཔལ་ལོ་གཙུག་ལག་ཁྱེད་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟོན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་190ཏུ་གསལ།
 ⑤ དཔལ་ལོ་གཙུག་ལག་ཁྱེད་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟོན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་190ཏུ་གསལ།
 ⑥ དཔལ་ལོ་གཙུག་ལག་ཁྱེད་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟོན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་189
 ཏུ་གསལ།

བཞིན་དུ་ཆོས་འབྱུང་ཁྱིམ་ན་མས་གྱིས་མ་བསྟན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་བཅས་སྒྲོག་ཤོང་། འཕགས་ཁྱིམ་གྱི་
 རྒྱུང་། ཞང་ཉ་བཟང་གི་བྱ་(ཞང་)ལྟ་བུ་བཅས་བཞི་བསྟན་པས་ང་དགྲ། དེ་ཡང་དངའ་བཞིན་
 དུ། རྒྱུ་ལས་སྦྱར་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྟ་བུ་སྒྲོག་ཤོང་། བཅས་སྒྲོག་ཤོང་། བྱན་ཀ་ལེགས་སོང་། འགོ་འབོམ་
 ལྷལ་སོང་དང་། ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆན་བྱ་མཁས་པ་འདན་མ་ཅེ་མ། འགག་ཉ་བཅན། ལོ་ཁྱི་རྒྱུང་། འཕགས་
 ཁྱིམ་གྱི་རྒྱུང་ན་མས་གྱིས་དང་པོ་ལས་ན་མ་འབྱེད། བར་དུ་ས་ལྷལ་ལ། མཐར་དོ་རྗེ་གཅོད་པ་ན་མས་
 བསྟར་ཞིང་། དེ་ཡང་པལ་ཆར་བཅས་སྒྲོག་ཤོང་། ལྷལ་བསྟར་བའི་དུས་ལྟེན་བསྟན་པར་གཞིགས་ཆོ། བཅན་
 པོ་བྱི་སྤྱོད་ལྟེ་བཅན་གྱི་སྦྱ་དུས་སུ་གསལ་སྤྱང་དང་སང་གི་སོགས་གྱིས་རྒྱ་ནག་ནས་སྦྱར་དངས་པར་
 བཞིན་པའི་ལས་ན་མ་འབྱེད་དང་། ས་ལྷལ་ལ། དོ་རྗེ་གཅོད་པ་བཅས་བྱན་ཀ་ལེགས་སོང་སོགས་
 གྱིས་ལོ་རྒྱུ་གནང་བའི་གསུང་སུ་བཅས་སྒྲོག་ཤོང་གིས་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་བཞིས་ཡོད་པར་ངེས་པོ་ད་
 གྱི། ཡིག་ཆ་གཞན་དུ་ཁོང་གི་མཆན་དེ་ཅམ་མཐོང་རྒྱ་དཀོན། འགོ་འབོམ་ལྷལ་སོང་ནི་ཡིག་ཆ་
 གཞན་དུ་འགོས་གོམ་དབུལ་སོང་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་ངེས། འགག་ཉ་བཅན་ཞེས་པར་ཁྱེད་ཆོས་
 འབྱུང་དུ་ལྟན་མ་ཅེ་མང་། འགོས་སྦྱ་བཟངས། ལོ་ཁྱི་རྒྱུང་ན་མས་གྱིས་ལྟེ་སྤྱོད་གསུམ་དང་གསང་སྤྱལས་
 གྱི་ཆོས་རྒྱ་གར་དུ་མ་ལྷུས་པ་ཅམ་བསྟར་ཞེས་པའི་འགོས་སྦྱ་བཟང་དང་ལོ་པཎ་གཅིག་མིན་ན་མ་སྦྱམ་
 བྱང་ལ། ཆོས་འབྱུང་དེར་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱུང་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་དུ་འང་ཁོང་ཉིད་བགྲངས་འདུག ཡང་ལོ་
 ཁྱི་རྒྱུང་དང་ཁྱི་རྒྱུང་ཞེས་མཆན་འདྲ་ཅམ་པ་གཉིས་སྦྱ་བྱིར་འཁོད་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཉིས་བྱོན་
 ཡོད་པ་ངེས་ལུགས་ཅིང་། སྦྱ་མ་ནི་ཆོས་འབྱུང་གཞན་དུ་ལོ་ཁྱི་རྒྱུང་ཞེས་པ་དང་ལོ་པཎ་གཅིག་དུ་མཐོང་
 བས་ལེགས་སུ་བགྲངས་པོ་ད། ལྟ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ལས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཅམ་གྱིས་སྦྱ་བའི་ཉང་ཆོས་འབྱུང་
 དུ་ཀུན་མཁྱེན་བྱས་མ་བགྲངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་བཅན་པོ་བྱི་སྤྱོད་ལྟེ་བཅན་སྐབས་གྱི་རྒྱ་བོད་ཡིག་རིགས་
 ཉི་ཤུ་ཅེ་གཅིག་མཁྱེན་པར་བཤད་པའི་ལེགས་བྱོན་ཉི་མ་དང་། (འདི་ལ་ལེགས་བྱོན་ཉི་མ་ཅུ་བྱིས་

① དངའ་བཞིན། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2010ལོ། ཤོག་ངོས343ུ་གསལ།
 ② མཁས་པ་ཁྱེད་མཐོང་པའི་རྒྱ་བོད་གྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1987ལོ། ཤོག་ངོས302ུ་གསལ།
 ③ ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོས་འབྱུང་མེ་ཉྱལ་སྤྱི་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བཅུད་གྱི་ཤོག་ངོས314ུ་གསལ། ཤོག་ངོས་དེར་མཐོང་བའི་མ་ཅོཅ་
 ཡེ་ཤེས་དཔལ་དབྱངས་དང་། ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆན་བསྟན་མར་བཀོད་པའི་གསུང་སུ་གཉན་དཔལ་དབྱངས་ཞེས་བཀོད་པ་དག་ནི་ལོ་པཎ་
 གཅིག་གོ།

བའང་ཡོད།) གུ་གུ་ལུ་ཕེ་ཤ་དང་། རུ་ཁྱོད་རྒྱུ་ར་ཇོ།^① སྔགས་ལ་ལྷ་ལ་བཅུ་བདུན་གྱི་མཆན་བཟངས་
 བས་དོན་རྒྱལ་དང་།^② དེ་ལ་རུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་ཆོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་ལས་གཉིས་དྲི་མེད་ཤ་རྩ་ར་
 བས་རྩམ་ཅུ་བཅས་མིང་གསར་རུ་ཐོན་པའི་ལྷ་ལྷ་ལ་བཅུ་བདུན་ཞེས་རུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོར་
 གསུངས་ཀྱང་།^③ གསར་རུ་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་ལྷ་ལ་བཅུ་བདུན་གང་དག་ཡིན་པའི་མཆན་བཟངས་མེད་
 རྒྱུན་དབྱེད་བསྐྱེད་བཅི་ཐབས་བྲལ་བ་རུང་པའང་། དེ་བ་དེ་ཉིད་པར་སྐྱེད་གྱི་སྐྱེད་ནམ་གང་ཡིན་ལྷ་ལྷ་
 བའི་མཆན་ཡིག་ལ་འོར་སྐྱེད་ཤོར་བ་རུང་སྒྲུང་ཞིང་། ཁ་ཅིག་བོད་སྐད་དང་སྤྱི་ཏའི་སྐད་གྱི་སྒྲ་གཉིས་
 ཆ་ཅན་ཡང་མཛོད་བས་དེ་དག་ལོ་པའ་གཅིག་གམ་གཉིས་གང་ཡིན་པར་ཁ་ཆོན་གཅོད་དཀའ་ལ། མཆན་ཐོ་
 དེའི་གས་སུ་སྐྱེད་གྱིས་བཟངས་ཟིན་པའི་ལྷ་ལྷ་ལ་བཅུ་བདུན་དང་། ཡང་རེ་གཉིས་བསྐྱེད་པ་ཕྱི་དར་སྐབས་གྱི་ལྷ་ལྷ་
 བ་དག་སྤྱི་བའི་ལྷ་ལ་མ་རྒྱུས་མཆན་རུ་བསྐྱེད་ཡོད་པས་གངས་གང་ཞིག་ཡང་དག་ཟིན་སྔགས་དེ་ལས་ཤེས་པར་
 བྱ། ཡང་ཆོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཐོ་རུ་མ་བཟངས་ཤིང་གཞུང་དངོས་ལས་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་ལྷ་ལ་ རུ་ཡོང་
 སིང་ཏ་ར་ཇོ། རུང་ཅན་པ་ཤི་ལ། རྒྱངས་དཔལ་གྱི་སེང་ག། རྒྱབས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། དར་རྩེ་དཔལ་གྱི་གཤམ་
 པ། འབྲོག་མི་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས། མགོ་འགོ་མ་རྩལ་བྱིམས། མཁར་ཆེན་དཔལ་གྱི་དཔང་ལྷུག་ སྔག་པོ་དཔལ་གྱི་
 ཡེ་ཤེས། རྒྱངས་རྒྱང་སེང་ག་དཔལ། འོ་བྱན་དཔལ་གྱི་གཞོན་རུ་སྔགས་བཅུ་གཅིག་ཡོད་ལ། དེ་ལས་རུ་ཡོང་
 སིང་ཏ་ར་ཇོ་ནི་མཁར་ཆེན་པོ་རྩིས་ཏུ་སྐྱབས་ནམ་མཁའི་སྤྱིང་པོ་དང་། རུ་ཡོང་སིང་ཏ་ར་ཇོ། རྒྱངས་དཔལ་
 གྱི་སེང་ག། གུ་གུ་ལུ་ཕེ་ཤ་ཤ འདྲེ་རྒྱལ་བའི་སྒོ་གྲོས། རུ་ཁྱོད་བེུ་ར་ཇོ་སྔགས་ལ་རབ་བྱུང་རྒྱབ་རུ་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོས་འབྱུང་གི་ཤོག་ངོས363ཏུ་གསལ་ཞིང་། ལྷ་ལྷ་ལ་འདི་གཉིས་ཀྱི་མཆན་སྤྱོད་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་གི་ཤོག་
 ངོས380ལའང་རུ་ཁྱོད་བེུ་ར་ཇོ། གུ་གུ་ལུ་ཕེ་ཤ་ཤ་ཞེས་མཛོད་།
 ② ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲ་ག་རྩིང་པོ་རྒྱང་ཅིའི་བཅུད་རུ་མཛོད་ཞིང་བྱ་སྐྱེད་ཆོས་འབྱུང་རུ་མ་བཞོད་པའི་བསྐྱེད་པ་སྤྱི་དར་སྐབས་གྱི་ལྷ་ལྷ་ལ་བའི་
 མཆན་ཐོ་གསལ་ལྟར། དྲི་མེད་ཤ་རྩ་ར་དང་། རྩན་པ་ལུ་རི་ཏི་དང་། གཉན་དཔལ་དབྱངས། རྩར་ཏ་ཤི་ལ་ཞེས་པ་དེ་རྩམ་ཏ་ཤི་ལ་ལ་ཡི་
 གའི་ཆད་སྐྱེད་ཤོར་རམ་སྐྱེ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱང་བ་དང་། མཆོག་གྱི་སྤྱིང་པོ་དང་། མཆོག་གི་སྤྱིང་པོ་དང་། རྩན་རྩི་ཏ་དང་། རྩེ་བྲག་ཤེས་ ཞེས་
 པའི་སྒོ་གྲོས་དང་། བན་དེ་དཔལ་གྱི་སྤྱིང་པོ་དང་། ལྷ་ལྷ་ལ་འདི་མཆན་རུ་འདན་མ་ཅེ་མང་དང་། ཞེས་སྐྱེད་ཉི་མ་དང་། ཅངས་
 རྩེ་ལེན་ཏ་ཞེས་པ་བྱ་སྐྱེད་ཆོས་འབྱུང་རུ་ཅངས་དེ་ལྷུ་རྩི་ཏ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནམ་སྐྱེ། ཁ་ཆེ་སྐྱེས་བཟང་གི་སྤྱི་མ་མ་ནན་
 ཏ། གོ་གོ་མ་ཆོས་རྒྱབ་དང་། (མཁས་པའི་དགའ་སྐྱོན་རུ་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱུ་ཞེས་པ་དང་ལོ་པའ་གཅིག་རུ་ངེས།) གུ་གུ་ལུ་ཕེ་ཤ་ཤ་དང་།
 རུ་ཁྱོད་རྒྱུ་ར་ཇོ་དང་། དེ་བ་ཅན་རུ་རྩམ་ཅུ་བཅས་དང་། (ཁོང་བསྐྱེད་ནི་མཆན་ཐོར་བཟངས་པ་ལས་རྩར་ཏ་ཤི་ལ་དང་ཅངས་
 རྩེ་ལེན་ཏ་གཉིས་དོར་བས་བཅུ་བདུན་དང་། འདིའི་གསལ་གྱི་ལྷ་ལྷ་ལ་དག་གཞུང་དངོས་ལས་བསྐྱེད་པའོ།) རུ་ཡོང་སིང་ཏ་ར་
 ཇོ། རུང་ཅན་པ་ཤི་ལ། རྒྱབས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། དར་རྩེ་དཔལ་གྱི་གཤམ་པ། འབྲོག་མི་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས། མགོ་འགོ་མ་རྩལ་
 བྱིམས། མཁར་ཆེན་དཔལ་གྱི་དཔང་ལྷུག་ སྔག་པོ་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས། རྒྱངས་རྒྱང་སེང་ག་དཔལ། འོ་བྱན་དཔལ་གྱི་གཞོན་རུ་བཅས་སོ། །
 ③ རུང་དཀར་སྤྱོད་བཟང་ཕྱིན་ལས། རུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། རུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས212ཏུ་གསལ།

བརྒྱུག་མེ་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་གཉེར་ལ་མངགས་པའི་བོད་མི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱུག་གི་ནང་ཆོན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་ཆོས་
 འབྱུང་དུ་གསུངས།^① སྤྱི་ལུགས་ལྟར་ཆོན་པ་ཤི་ལས་རྒྱ་ཡི་སྤྱན་པ་ཏ་ཤང་ཏི་ཙ་དང་ལྟན་དུ་སྤྱན་དཔུང་
 གྱི་གཞུང་མང་པོ་བསྐྱར།^② རྒྱ་མཚན་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་དང་རྒྱ་མཚན་རྒྱུང་སེང་གེ་དཔལ་གཉིས་ལོ་པའ་
 གཅིག་དུ་འབྱུང་མི་རུང་སྟེ། ཕྱི་མར་རྒྱ་མཚན་རྒྱུང་ཞེས་པས་རྒྱ་མཚན་ཆོན་ཞིག་ཡོད་པ་ངེས་དགོས་པ་དང་།
 ཡང་ཆོས་འབྱུང་དེའི་ཤོག་ངོས315པར་རྒྱ་མཚན་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་ཕྱི་མ་དང་ཞེས་པའི་ཆོས་ཤུགས་ནས་
 རྒྱ་མཚན་སྤྱི་གཉིས་བྱུང་བ་མཆོན་ལ། གང་ཞིག་རྒྱ་མཚན་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་ཞེས་པ་གཉིས་བྱུང་ངམ་ཡང་ན་
 རྒྱ་མཚན་རྒྱུང་སེང་གེ་དཔལ་དང་དབྱེ་བ་འབྱེད་ཕྱིར་ཡིན་པ་ཐེ་ཆོས་དུ་འབྱུང་བས། འདིར་རྒྱ་མཚན་དཔལ་གྱི་སེང་
 གེ་དང་རྒྱ་མཚན་རྒྱུང་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་གཉིས་ཁ་ཁར་བཅིས་པ་ལགས། དེ་ལྟ་ན་གོང་དུ་བསྐྱོད་པས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་
 གྱི་པར་དུ་དང་། ཡང་ཀུན་མཁྱེན་དུའི་ཆོས་འབྱུང་ལ་མང་བྱས་ནས་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་ཁ་ཆེ་ལྷན་ནས་
 དང་སྟོང་ཆོས་ཀྱི་བ་རྒྱན་པས་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་བརྒྱུག་གི་མཆོན་བསྐྱེད་པ་ཡོད་མོད། དེ་གཉིས་གོང་གི་ཉང་ཆོས་
 འབྱུང་དུ་འང་མཐོང་བ་སྐབས་བསྐྱར་གྱི་མཆོན་ལས་ཤེས་བྱུང། སྟོང་ཆོན་ཆོས་འབྱུང་གི་མཆོན་ཐོ་རྒྱ་རྒྱན་
 མཐོང་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་ལས་གཞན་ད་དུང་འབྲེ་རྒྱལ་བའི་སྟོ་གོས་དང་། ལང་འགོ་དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་
 གཉིས་གྱི་མཆོན་གསར་དུ་ཐོན་ཡོད་ཅིང་། ལོ་རྒྱུ་བ་དེ་གཉིས་གྱི་སྟོར་ལྟར་ཆོས་འབྱུང་དུ། བཅན་པོ་བྲི་སྟོང་
 རྟེན་བཅན་གྱིས་སློབ་དཔོན་ཉི་ཀ་ར་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་སྤྱན་དུངས་ཀྱང་མ་འདྲོངས་པར་བཅན་པོ་བྲི་
 སྟོང་རྟེན་བཅན་གྱིས་སྐབས་ནས་མཁས་པའི་སྟོ་གོས། བསྐྱར་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡང་འབྲེ་
 དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་སོགས་དགེ་སྟོང་མི་ལྷ་བཟངས། རྒྱ་གར་གྱི་ཉི་ཀ་ར་དང་མངའ། ཡང་དག་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟག་ཉིང་པོ་སྤང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཉིང་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོ། ཤོག་
 ངོས286ནས287པར་གསལ།
 ② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟག་ཉིང་པོ་སྤང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཉིང་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོ། ཤོག་
 ངོས311ནས312པར་གསལ།
 ③ ཕྱི་ནས་ཐེབས་པའི་པ་རྟེན་ཏའི་གས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་ལྷན་དང་ཁ་ཆེའི་ལྷན་སོགས་གྱི་མཆོན་ཅན་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་
 བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་གས་སུ་ཁ་ཆེའི་ལྷན་ཏ་མཆོན་ཅན་བསྐྱེད་པ་ནི་ཐུགས་མཉམ་མ་བཞག་པར་འདོད་པ་ནི་མ་ངེས་ཏེ། དབང་
 བཞེད་དུ། ལྷན་ཏ་ནི་པ་རྟེན་ཐེ་ཆོས་བཟང་བྱ་བ་ཀལ་ཆེའི་ལྷན་དུ་ཉེས་པ་རྩམས་ཆོན་ཞིག་བྱས་པ་ལས་རྟོ་བལ་ཁ་ཆེའི་ཆོས་
 ཐུགས་གྱིས་བཟ་བེ་དགུམ་དུ་མི་རུང་ནས་བོད་ལྷན་དུ་སྤྱུགས་པའི་བྱ་ལགས་ཏེ་ཞེས་དང་། ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོས་འབྱུང་མེ་
 རྟག་ཉིང་པོ་སྤང་ཅིའི་བརྒྱུད་དུ་ཡང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་སྤྱི་ལུགས་ཏེ་ཉིད་ལ་ཁ་ཆེའི་ཐུགས་བཟང་གི་སྤྱི་མ་ལྷན་ཏ་འམ་ཁ་ཆེའི་ཐུགས་
 བཟང་གི་དུ་ལྷན་ཏ་ཞེས་འཁོད་ཡོད་པ་ལ་དེ་ཉིད་བོད་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་འདུག

པའི་ཚོས་སྒོར་རྣམས་གསན་བསྐྱར་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་^①ཞེས་བཞུག་འདུག་པ་བཞིན། དེ་གཉིས་ལས་
 དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་ལ་རུས་མཆོན་དུ་འབྲེ་སྐྱར་བའང་མཐོང་ལ། འབྲེ་དང་ལང་འགྲོ་ཞེས་དགོན་
 མཆོག་འབྱུང་གནས་ཀྱི་རུས་མཆོན་འགོད་ལུགས་མ་འདྲ་བ་ལས་ལོ་པ་ཏ་གཅིག་དུ་ངེས་པ་བྱང་ཚོས་
 འབྱུང་གི་གཞུང་དངོས་ལས་གསལ་བོར་ཤེས་བྱལ། དེ་མིན་བྱང་ཚོས་འབྱུང་དུ་ད་དུང་ཚོས་རྒྱལ་ཁྲི་
 སྤོང་ལྷེ་བཅན་གྱི་སྤྱི་རིང་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་འབྱུངས་ལྟལ་བྱང་སྟོད་སྟག་ཅེའི་ནང་སྟག་ཚལ་ནས་
 ཡིན་པ་^②པ་ཆོབ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་པོ་སྟེ། གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྗེའི་ཡ་གྲལ་སྒྲ་ནམ་རྩི་
 རྗེ་བདུད་འཛམས་དང་འདི་གཉིས་ལྟན་དུ་བཞུགས་ས་པ་སྒྲམ་རྗེ་འདི་རང་ཡིན་པས་ན་ལོ་པ་ཏ་གྱི་
 མིང་གནས་ལ་ཆགས་པ་པ་སྒྲམ་ཞེས་གྲགས་^③པར་བཞེད་པའི་པ་ཆོབ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་པོ་^④དང་བཅས་
 གོང་གི་དེ་གསུམ་བཞུག་ཏེ་བསྐྱམས་པས་ལོ་རྒྱུ་བ་དགུ་བརྒྱ་དང་། དེའི་སྟེང་གོང་དུ་མ་བསྐྱངས་ཤིང་
 བཀའ་བཞུག་གྱི་འབྱུར་བྱང་དང་ཡིག་ཚང་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞང་ལོ་སེ་བཅན་

- ① རྩོམ་ཁྲུ་ར་ན་མ། བྱང་ལྟལ་སྟོད་སྟག་བར་གསུམ་གྱི་རྩོམ་ཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རོགས། བོད་སྐད་ས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས137པར་གསལ།
- ② རྩོམ་ཁྲུ་ར་ན་མ། བྱང་ལྟལ་སྟོད་སྟག་བར་གསུམ་གྱི་རྩོམ་ཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རོགས། བོད་སྐད་ས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས132ལྟ་གསལ།
- ③ རྩོམ་ཁྲུ་ར་ན་མ། བྱང་ལྟལ་སྟོད་སྟག་བར་གསུམ་གྱི་རྩོམ་ཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རོགས། བོད་སྐད་ས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས126པར་གསལ།
- ④ འབྱུངས་ལྟལ་བྱང་སྟོད་སྟག་ཅེའི་ནང་སྟག་ཚལ་ནས་ཡིན་པ་བྱང་ཚོས་འབྱུང་ཙུགས་དཔར་མའི་ཤོག་ངོས132ལྟ་གསལ་ཞིང་། རྒྱལ་
 པོའི་དགོངས་པ་ལྟར་གངས་ཏི་མེར་བཞུགས་པའི་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ་སྐྱོད་འདྲན་པར་ཐེབས་པ་དང་། བྱིས་སྟོད་
 རྒྱུད་མཛོན་པར་བྱང་ཚུབ་པ་ཁོ་པོ་དམ་པ་རྒྱན་འཕྲེང་ལྱང་ལོགས་གསང་སྟགས་གསར་རྟིང་མང་དུ་བསྐྱར་ཅིང་གཏན་ལ་པལ།
 ཡང་ཚོས་འབྱུང་དེའི་ཤོག་ངོས131ནས་132པར་སངས་རྒྱས་གསང་བ་སྐྱོད་དྲངས་ཚུལ་བཞུག་པའི་སྐབས་སུ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
 བྱིན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབང་གདམས་པ་རྣམས་གསུངས་ཤིང་། ཚོས་རྣམས་བསྐྱར་བེར་བས་བོད་ཀྱི་དཔེ་དང་དབང་གདམས་པ་ཚོས་
 དང་བཅས་རྒྱལ་པོ་དང་རབ་བྱུང་དགེ་བཤེས་རྣམས་ལ་བྱིས་སུ་ལྟལ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་དབང་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་པོ་
 ལྷ་ཆོབ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟང་པོ་ཡིན་ཞེས་བཞུག་ཡོད་པ་ནི། ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ལས་མིང་བྱི་མ་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་
 བཟང་པོ་ལ་བྱིས་ནོར་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་ཡང་ན་སྐབས་དེར་པ་ཆོབ་ཀྱི་རུས་སུ་ལོ་རྒྱུ་བ་གཉིས་བྱང་བར་དཔྱད་དགོས་ཤིང་།
 གཞན་པའི་ཚོས་འབྱུང་མང་ཆེ་བར་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆོན་བསྐྱངས་པའི་སྐབས་སུ་མཆོན་འདི་གཉིས་ཀ་མཛོང་རྒྱ་དགོན། ལོ་རྒྱུ་
 བ་འདི་ཉིད་སྟོང་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བའི་ཆེད་མངགས་ལོ་རྒྱུ་བ་མཛོང་ཅིང་། ལོང་ཉིད་བཞུགས་པའི་མཐིལ་པ་སྒྲམ་
 རྗེ་ཅེ་དང་། ཚོས་འཆད་པའི་དཔོན་པ་སྒྲ་གདོང་། དེ་རུ་ཚོས་འཁོར་བསྐྱར་ཅིང་བཞུག་པ་རིན་པོ་ཆེར་བྱ་བ་མཛོང་པའི་བྱ་
 རྒྱུད་སྒྲ་གདོང་དགོན་པར་བཞུགས་ཀྱང་སྒྲ་སྒྲམ་དང་བྱུགས་ཤིན་དུ་མཛོང་ཞིང་གཙུགས་པ་ལ། འདི་དང་སྒྲ་ནམ་རྩི་རྗེ་བདུད་
 འཛམས་གཉིས་ལྟན་དུ་བཞུགས་ས་པ་སྒྲམ་རྗེ་འདི་རང་ཡིན་པས་ན་ལོ་པ་ཏ་གྱི་མིང་གནས་ལ་ཆགས་པར་པ་སྒྲམ་ཞེས་
 གྲགས་སོ། །ཞེས་བྱང་ཚོས་འབྱུང་གི་ཤོག་ངོས127པར་གསལ།

དང་། རྩུ་ཕུ་ཁོང་སྒྲིབ། ལོ་གྱི་ཆུང་། ལྷུང་པོ་ཅེ་ཅེ། བཞེ་བཅུ་སྟོང་། ཕྱིན་གྱི་སྟིང་པོ། འབྲོག་མི་ཁྱེའུ་
 ཆུང་ལོ་ལྷོ་བ། བྲན་ཀ་ལེགས་གོང་། ལྷ་ལྷུང་ལྷ་གོང་། འགོས་གོམ་དབུལ་གོང་།^① ལོ་ལྷོ་བ་ཡེ་ཤེས་
 དབྱངས། བེ་རོ་ཅ་ནའི་སྟོབ་མ་རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རོང་གི་རྒྱལ་བུ་གཡུ་སྟེང་རོ་སྟགས་ལོ་ལྷོ་བ་བཅུ་གཉིས་
 གྱི་མཆོན་རྣམས་གཞིགས་གཅིག་དུ་བསྐྱངས་པ་ལ་བསྟན་པ་སྤྲ་དར་གྱི་རུས་སུ་བོད་དུ་བོད་གྱི་ལོ་ལྷོ་བ་
 བཅུ་ལྷག་ཕྱོན་པ་རྣམས་གཙོ་བྱས་ཏེ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་དགོངས་གཞི་བཅུ་མོ་དག་བོད་དུ་བསྐྱར་
 པ་དང་། བོད་གྱི་རིག་གནས་སྤར་བས་གྲུ་ལོ་ལྷོ་བ་སྟན་སུམ་ཆོགས་པར་བསྟན་པ་ལགས། གོང་གི་གྲངས་
 ཆོད་དེའང་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆོད་ཁག་ཅིག་བསྟགས་ཏེ་དབྱེད་ཞིབ་བཞུགས་པ་ལགས་པས་དེ་འདྲི་
 འབྲས་ཆོད་བ་ཞིག་ཡོད་མི་སྲིད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་གནའ་རུས་སུ་ཡིག་ཆོད་ཅོམ་མཁན་དང་བསྐྱར་
 མཁན་གྱི་མཆོན་ཡིག་ཆོད་གི་མཆུག་བྱང་དང་འགྱུར་བྱང་སྟགས་སུ་འགོད་པའི་སྟོལ་དར་བྱབ་མ་ཡིན་
 པས། བསྟན་པ་སྤྲ་དར་གྱི་སྟོང་དུ་བསྐྱར་པའི་གཞུང་མང་དག་ཅིག་བཀའ་བསྟན་དུ་བསྐྱས་པ་རྣམས་
 ལའང་འགྱུར་མཆོན་མི་བཞུགས་པ་དེ་ནི་སྐབས་དེར་བོད་དུ་ལོ་ལྷོ་བ་ཅེ་ཅེ་མ་ཕྱོན་པའི་ཚུལ་ལ་རྒྱས་
 ལོན་བྱ་བའི་གོམས་ཆོད་པོ་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད།

བསྟན་པ་སྤྲ་དར་གྱི་སྐབས་སུ་ཕྱོན་པའི་མཁན་པ་རྣམས་གྱིས་ཏ་ལམ་ལོ་ལྷོ་བའི་ལས་འགན་ཡང་
 སྟག་དུ་བཞེས་ནས་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་དེའི་ཤེས་རིག་གི་འཕེལ་ཕྱོགས་སྟགས་ལ་བསམ་ན། ཁོང་
 ཅག་གི་ལས་དོན་གཙོ་བོ་དེ་ཡིག་སྐྱར་གྱི་ལས་ཀ་ཡིན་དགོས་པར་ངས་མོད། རུས་སྐབས་དེར་བཞེངས་
 པའི་ཡིག་ཆོད་དུ་མཁན་པོ་ནམ་ཀའི་སྟིང་པོ་དང་དགེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་དབྱངས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་^②ལྷ་བུའི་ལོ་
 ལྷོ་བ་རེ་གཉིས་གྱི་གནས་ཚུལ་མདོར་བསྐྱས་སུ་འཁོད་པ་ཅམ་ལས་ཁོང་རྣམ་པའི་མཛད་པ་ཞིབ་རྒྱས་
 སུ་བཀོད་ཡོད་པ་ཏ་ཅང་ཁྱུང་། ལྷག་པར་དུ་རུས་ཡུན་ལོ་ངོ་ཉིས་བཅུ་ཅམ་གྱི་རིང་ཆོས་ལྷགས་གྲུབ་
 མཐའ་བར་གྱི་འགལ་བ་དང་། ལོ་རྒྱུས་གྱི་དོན་ཁྱེན་རབས་དང་རིམ་པར་བྱང་བའི་ཁྱོད་བཅམས་ཆོས་

① བྱི་སྟོང་ཞེ་བཅུ་གྱི་སྟེ་རུས་སུ་བསམ་ལས་སྟེ་སྐྱར་གྱིང་དུ་རྒྱ་ནག་པོའི་ལོ་ལྷོ་བ་བྲན་ཀ་ལེགས་གོང་དང་། ལྷ་ལྷུང་ལྷ་གོང་དང་།
 འོས་གོམ་དབུལ་གོང་དང་། ལྷུང་པོ་ཅེ་ཅེ་སྟགས་གྱིས་བྱས། རྒྱའི་ཏ་ཤང་མ་གོ་ལེ་སྟན་དངས་ནས་ཆོས་བསྐྱར་(མཁན་པའི་
 དགའ་སྟོན་ཤོག་ངོས191པར་) ཞེས་པ་དེར་སྟེ་ཞབས་གྲུ་ཅེ་སྟན་གྱི་ཡིག་སྐྱར་བསྐྱབ་དེའི་ཤོག་ངོས33དུ་བོད་གྱི་ལོ་ལྷོ་བ་ར་
 ངོས་བཟུང་བ་ལས། ཉེ་རུས་གྱི་ཡིག་རིགས་སལ་ཆེ་བར་དོན་དེ་ལ་མོ་བ་འབྲུལ་ནས་འདི་གསུམ་རྒྱ་ནག་གི་ལོ་ལྷོ་བ་རོས་བཟུང་
 ཞིང་། སྟེ་ཞབས་མ་ཙོ་ཡུས་གྱི་རྒྱང་མོའི་ལོ་ལྷོ་བའི་ལོ་རྒྱུས་སྟགས་སུའང་རྒྱ་ནག་གི་ལོ་ལྷོ་བ་འདི་གསུམ་གྱིས་བོད་དུ་ཆོས་བསྐྱར་གྱི་
 ལས་གཉེར་གྱིང་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཡོད་པ་སྟགས་ནི་མ་དག་རྒྱན་འབྲམས་སུ་སོང་བར་མཛོང་།

② རུན་ཉོང་ཡིག་ཆོད་མང་རྣམས་PeLib.0996པ་མཁན་པོ་ནམ་ཀའི་སྟིང་པོ་དང་དགེ་སྟོང་སྟག་ཡེ་ཤེས་དབྱངས་གྱི་ལོ་རྒྱུས།

དང་འགྱུར་ཚུལ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་མེད་བརྒྱུ་ཏུ་ཤོར་བས་ལོ་རྒྱུ་བ་ཅི་ཙམ་བྱོན་པའི་ཚུལ་ལ་དབྱུང་མི་
བདེ་ཞིང་། འགའ་ཞིག་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆོན་འདྲ་བ་དག་ལ་ལར་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་འབྱུལ་བར་བབྱང་ནས་
ལོ་རྒྱུ་བ་གཉིས་ཀྱི་མཛད་པ་ལོ་པའ་གཅིག་ལ་སྒྱུར་ནས་བཅི་བ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་གཅིག་གི་མཆོན་འདྲིན་
ལྷགས་ཏུ་མ་མཛོང་བ་ལ་ལོ་པའ་ཏུ་མར་ངོས་བབྱང་བའི་ཚུལ་ཡང་ཏུས་སྐབས་འདིའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ངོས་
འདྲིན་གྱི་ཁྲོད་ཏུ་གནད་དོན་དམིགས་བསལ་ཅན་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པས། དེ་དག་ནི་ད་ཏུང་མཐུང་ནས་
དབྱུང་བ་གནད་པའི་ལུལ་ཏུ་ངེས་ཤིང་། འདིར་ནི་དབྱུང་ཡིག་ཏུ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོན་པའི་རྒྱལ་
རབས་ཀྱི་ཏུས་སྐབས་ཏེ་བསྟན་པ་དར་ལྷགས་ཀྱི་ཆ་ནས་བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་ཏུས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་
བརྒྱ་དང་བཅུ་མེད་གཉིས་ལྷག་གི་མཆོན་ནས་སྤྱས་པའོ། །

ག བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆོན་ཚོ།

བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལ། 1.ཐོན་མི་སྤྱོད་པ་དང་། 2.རྩམ་
གོ་ཤ། 3.རྩོམ་པ་ལ། 4.བྲན་ཀ་ལུ་ལ་གོ་ཤ། 5.གཉགས་རྩོན་ཀྱི་སྒྲ་ར། 6.སྤྲ་ཡེ་ཤེས་དབང་
པོ། 7.རན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས། 8.འབའ་བྲི་བཞེར་སང་ཤི་ཏ། 9.སྤང་རྒྱུར་ལེགས་
གཟིགས། 10.སེང་གོང་ལྷ་ལྷུང་གཟིགས། 11.སྤྲ་མང་རྩོམ་གསལ་སྤང་། 12.སྤྲ་ནམ་རྩོམ་བུད་
འཛམས། 13.ལྷོ་རྩོན་སྤྲི། 14.མཆོམས་ཤུག་པ་ལ། 15.བང་ཏི་ཚ་ཡ་རྟེན་ཏ། 16.བྱད་པུ་དཔལ་
ཀྱི་སེང་ག། 17.དབའ་མཛུ་ཤི། 18.ཅངས་དེ་ལྷོ་རྩོན་རྟེན་ཏ། 19.བྲན་ཀ་ལུ་ཏི་ཀ། 20.པ་གོར་བེ་རོ་
ཙན་རྟེན་ཏ། 21.འཁོན་རྩོན་ལྷོ་རྩོན་རྟེན་ཏ། 22.མ་རིན་ཆེན་མཆོག་ 23.གཙང་ས་ལའི་བུ་རིན་ཆེན་
ལེགས་གྱུབ། 24.རྩམ་ལྷོ་ལ་ཀ། 25.དུན་པ་ནམ་མཁའ། 26.དག་བཅོམ་རིན་ཆེན་ཤི། 27.ནམ་
པར་མི་རྟོག་པ། 28.ཤུག་འོད། 29.ལྷོ་བྲི་འབྱུག 30.ཉང་ཁམས་པ་གོ་ཆ། 31.རྩོན་དེ་སྤྲ་
གོ་ཤ། 32.ཞང་རྒྱལ་ཉེན་ཉ་བབྱང་། 33.འགོས་ཚུལ་གྱུབ། 34.སྤྲ་ཙན་ཙན། 35.རྩམ་ཏ་ཤི་ལ། 36.ཙན་
རོ་སྤྲི་རྒྱལ་མཆོན། 37.དཔལ་བཅེགས་རྟེན་ཏ། 38.རྩོན་རྟེན་ཏ། 39.ཡེ་ཤེས་ཤི། 40.ཚ་ཡ་རྟེན་

① ལྷོ་རྩོན་མམས་ཅད་མཁུན་པས་འབའ་བྲི་བཞེར་སང་ཤི་ཏ་ཞེས་དེ་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་ངོས་བབྱང་མོད། གཤམ་གྱི་སྐབས་
དོན་ཏུ་དེ་གཉིས་ལོ་པའ་ཁ་ཁར་ངེས་པ་གསལ་པོར་སྤྲོད་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས། འདིར་འབའ་འམ་སྤྲ་བྲི་བཞེར་ཁོ་ན་
བགྱངས་པར་བྱ།

② དབའ་བཞེད་ཏུ་དབའ་མ་གཟིགས་ཀྱི་བྱ་དབའ་རད་ན་ཞེས་འཁོད་ཡོད་ཅིང་། རད་ན་དང་སེང་ཤི་ཏ་སྐགས་ནི་ལོ་པའ་
གཅིག་ཏུ་ངེས་ཚུལ་གཤམ་གྱི་སྐབས་དོན་ཏུ་གཟིགས་པར་བྱ།

ࡑ 41.མཛུ་ཕྱི་ལྷ་མ། 42.རྩེ་རྩ་ཕྱི་ལ། 43.བཟང་སྦྱང་། 44.ལྷ་ལྷ་བ།^① 45.དཔལ་གྱི་ལྷ་ལྷ་པོ། 46.དཔལ་
 འབྱུང་། 47.ཡེ་ཤེས་སྦྱང་པོ། 48.རྒྱལ་བ་ཤེས་རབ། 49.ཤུག་བཤེས་གཉེན། 50.དག་བ་དཔལ། 51.ལེགས་གྱི་
 རྩ། 52.གཙུགས་ནམ་མཁའི་སྦྱང་པོ། 53.ཡི་གེ་པ་དགོན་སྦྱང་མ། 54.གཞོན་ཅུ་སྦྱང་བ། 55.ནམ་མཁའ་
 སྦྱང་དང་བཅས་པ་ནི་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷགས་སོར་བཞག་བྱས་པ་དང་། གཤམ་དུ་ཡིག་ཆ་ཁག་
 ཅིག་དཔྱད་བསྟར་གྱིས་གོང་གི་དེ་ལ་གསལ་བཅས་བྱས་པའི་མཆན་ནམས་དཔྱུས་གཅིག་དུ་བཀོད་པ་
 ལ། 56.ལོ་རྒྱ་བ་བེག་ཟླ་གོང་། 57.འཕག་ཕྱིུ། 58.ཕྱི་རྒྱང་།^② 59.ཞང་ཉ་བཟང་གི་བྱ་(ཞང་)ལྷ་
 བྱ། 60.དྲི་མེད་ཤ་རྩ་ར། 61.ཉན་པ་ལུ་རི་རྩ།^③ 62.ཆོས་གྱི་སྦྱང་བ། 63.མཆོག་སྦྱིན་སྦྱང་པོ། 64.མཆོག་
 གི་སྦྱང་པོ། 65.རྩྭ་ན་རྩི་རྩ། 66.ལྷེ་བྱ་ཤེས། 67.ལེགས་པའི་སྒོ་གྲོས། 68.བན་དེ་དཔལ་གྱི་སྦྱང་
 པོ། 69.ལོ་རྒྱ་བའི་མཆན་བྱ་འདན་མ་ཅེ་མང་། 70.ལེགས་སྦྱིན་ཉི་མ། 71.ཁ་ཆེ་རྩེས་བཟང་གི་སྒྲ་མ་ཨ་
 བན་རྩ། 72.གོ་གོ་མ་ཆོས་སྦྱབ།(མཁའ་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་སྦྱང་ཆོས་བྱབ་ཞེས་པ་དང་ལོ་པར་གཅིག་
 དུ་ངེས།) 73.བྱ་བྱ་ལུ་པེ་ཤ།^④ 74.རྩ་རྒྱང་རྩེ་རྩ་རྩ། 75.དེ་བ་ཅན་དྲ་རྩམ་ཅུ། 76.རྩ་ཡོང་སིང་རྩ་ར་
 རྩ། 77.རྩང་ཅན་པ་ཤི་ལ། 78.རྩངས་དཔལ་གྱི་སིང་ག། 79.རྩུགས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། 80.དར་
 རྩ་དཔལ་གྱི་གྲགས་པ། 81.འབྲོག་མི་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས། 82.མགོ་འབོ་མ་ཚུལ་བྲིམས། 83.མཁའ་
 ཆེན་དཔལ་གྱི་དབང་ལྷག 84.སོག་པོ་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས། 85.རྩངས་རྩང་སིང་གེ་དཔལ། 86.ལོ་
 བན་དཔལ་གྱི་གཞོན་ཅུ། 87.པ་ཆབ་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱལ་པོ། 88.འབྲེ་རྒྱལ་བའི་སྒོ་གྲོས། 89.ལང་
 འགོ་དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས། 90.ཞང་ལོ་སེ་བཅན། 91.ཤུད་ཤུ་ཁོང་སྦྱིབ། 92.ལོ་གྱི་རྒྱང་།^⑤

① དེ་བ་མེར་འགའ་རེ་དང་བཀའ་བསྟན་གྱི་འབྱུང་བྱང་ན་དེ་པ་ཅན་དྲ་ཞེས་མཆན་འཕྲོད་གནང་ནས་ལོ་རྒྱ་བའི་གས་སུ་བསྟངས་
 རྒྱང་། དེ་དང་ལྷ་ལྷ་བ་གཉིས་སི་པོད་གྱི་སྦྱང་དོད་ཐད་སོར་བཞག་པར་སྟམ་ནས་གཅིག་དུ་བསྟངས།

② དཔལ་བཞེད་དུ། རྒྱ་ལས་རྒྱར་བའི་ལོ་རྒྱ་བ་ལྷ་ལྷང་སྦྱ་གོང་། བེག་ཟླ་གོང་། བན་ཀ་ལེགས་གོང་། འགོ་འབོ་མ་ལུལ་གོང་དང་།
 ལོ་རྒྱ་བའི་མཆན་བྱ་མཁའ་པ་འདན་མ་ཅེ་མ། འགའ་ཉ་བཅན། ལོ་ཕྱི་རྒྱང་། འཕག་ཕྱིུ། ཕྱི་རྒྱང་ནམས་གྱིས་དང་པོ་ལས་ནམ་
 འབྱུང་། དར་དུ་ས་ལྷ་ལྷང་པ། མཐར་དོ་རྩེ་གཅོད་པ་ནམས་བསྟར་ཞིང་ཞེས་པས་ཕྱི་རྒྱང་གཉིས་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་། དེ་གཉིས་
 ལས་གཅིག་ནི་འབྲོག་མི་ཕྱིུ་རྒྱང་ལོ་རྒྱ་བ་དང་ལོ་པར་གཅིག་དུ་ཐེ་ཆོས་གྱི་སྒོ་སྟན་ཅམ་བྱང་མོད། དཔལ་པོར་འབྱུང་བའི་
 སྦྱབ་བྱེད་མ་རྩེད་ན་ཁ་ཆོན་གཅོད་པར་མི་རྩམ་སོ། །

③ རྒྱ་པོད་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་རྩ་བཅན་ཀ་ལུ་རྩ་རྩེ་ཞེས་འཕྲོད། ལྷགས་སྦྱར་མའི་ཤོག་ངོས304རྩ་གསལ།

④ རྒྱ་པོད་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་རྩ་བྱ་ཀུ་ཨེ་བག་ཤ་ཞེས་འཕྲོད། ལྷགས་སྦྱར་མའི་ཤོག་ངོས304རྩ་གསལ།

⑤ རྒྱ་པོད་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་རྩ་ལོ་ཕྱི་རྒྱང་ཞེས་འཕྲོད། ལྷགས་སྦྱར་མའི་ཤོག་ངོས302རྩ་གསལ། དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོའི་
 སྦྱབ་ཐོབ་རྩེ་འབངས་ཉེར་ལྷའི་སྟེངས་སྦྱིུ་གི་རྒྱང་ལོ་(དྲན་པ་ནམ་མཁའ་) ཞེས་འཕྲོད་པར། ལོ་ཕྱི་རྒྱང་སོགས་གྱི་དར་དུ་འབྲེལ་
 པ་ཡོད་མེད་གསལ་པོར་མ་ངེས།

93.ཁྱུང་པོ་ཅེ་ཅེ། 94.བརྩེ་བབ་སྟོང་། 95.བྱིན་གྱི་སྟིང་པོ། 96.འབྲོག་མི་ཁྱིུ་ཆུང་ལོ་རྩ་བ། 97.བྱན་
ཀ་ལེགས་གོང་། 98.ལྷ་ལྱང་སྤྱ་གོང་། 99.འགོས་གོམ་དབུལ་གོང་། 100.ལོ་རྩ་བ་ཡེ་ཤེས་
དབྱངས། 101.བན་དེ་དཔལ་དབྱངས། 102.རྒྱལ་བུ་གཡུ་སྤྱ་སྟིང་པོ་བཅས་སོ། །

གཉིས། བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྩ་བ།

དེ་ཡང་རྒྱས་རབས་བཅུ་བའི་རྒྱས་དྲུག་ཙམ་ནས་ཡང་བསྐྱར་ནང་ཆོས་བསྐྱར་པའི་མགོ་བཙམས་
པ་དང་། དེ་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་བསྟན་པ་བྱི་དར་དང་དེ་ནས་བརྒྱད་པའི་ཁྱིུ་གྱི་རྒྱས་ཡུན་ཉེ་ཉེ་རྒྱས་
ལ་ཐུག་གི་བར་རུ་བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་རྒྱས་རིམ་རུ་འདོད་པ་དང་། ཡང་ཁྱིུ་གྱི་རྩམ་དཔྱོད་ཅན་ལ་ཅིག་
གིས་དེ་ལ་ལོ་རྒྱས་གྱི་དོན་དངོས་ལྟར་བར་དར་རུ་ངོས་འཛིན་པའང་ཡོད་མོད། སྤྱིར་ན་སྐབས་བབས་
གྱི་བརྗོད་བྱ་ཉིད་ལྷགས་གང་ལ་བསྟན་ཡང་འགལ་བ་མེད་པས། རྒྱན་སྒྲིལ་རུ་བྱུར་འདུག་པའི་སྒྲིལ་རྒྱན་
གྱི་འདོད་ཚུལ་སྤྲ་མ་དང་སྐྱར་ནས་སྤྱིར་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་ནས་བཟུང་དགའ་ལྷན་སྤྱིད་དབང་གི་བར་གྱི་
དོན་ཆོན་རྩམས་བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་རྒྱས་ཡུན་རུ་གཏོགས་པས། རྒྱས་སྐབས་དེའི་ལོ་རྩ་བ་རྩམས་ཀྱང་
ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ནས་ཉེས་རྒྱས་སུ་བྱོན་པའི་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་བར་རུ་
བགྲངས་པ་དེར་གྱི་ཡིག་ཆར་ཕལ་མོ་ཆེ་ཞེས་མཐུན་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་རུ་བཤད་པར་བྱ།

༡ དེར་གྱི་བཙམས་ཆོས་ལས་དོགས་གནས་གྱི་ཚུལ་འགའ་བཤད་པ།

དེ་ཡང་ཉེ་རྒྱས་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་བཙམས་ཆོས་སུ་ལོ་རྩ་བ་རེ་འགའི་དབྱད་པ་དང་ཡང་ན་རྒྱས་
ཡུན་རིས་ཅན་ཞིག་གི་ལོ་རྩ་བའི་གནས་ཚུལ་སོགས་གྱི་དབྱད་བརྗོད་ཐོ་རེ་བ་ཙམ་རེ་གང་སར་མཐོང་
ཐུབ་ཀྱང་། འདིའི་ཐད་ལ་ཞིབ་འདུག་བྱས་པའི་ཆེད་དོན་བཙམས་ཆོས་འདོན་སྤེལ་བྱས་ཡོད་པ་ཞིག་
ད་སྔའི་ཡན་ལ་མཐོང་རྒྱ་དཀོན་ཞིང་། དེ་ལ་ལྟོས་བཅས་སུ་དབྱད་ཡིག་རུ་འཛིན་རུང་བར་འདོད་པ་
ཡང་སྤྱ་སྐྱར་ལོ་རྒྱས་དང་། སྤྱད་གཉིས་སྤྱ་བའི་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་བཅས་བཙམས་ཆོས་རེ་གཉིས་གྱི་
ནང་ཆོན་ལེུ་ཁག་རུ་བྱི་ནང་གི་ལོ་རྩ་བ་ཁག་ཅིག་གི་གནས་ཚུལ་མདོར་བསྐྱས་སུ་བཀོད་ཡོད་པ་
དེ་དག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་དེབ་སྤྲ་མར་སྒྲིབ་དཔོན་ཐོན་མི་ནས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་
འཕེལ་བར་ལོ་བཅུ་ཉེས་བརྒྱ་དང་དོན་གསུམ་གྱི་མཆོན་བགྲངས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལས་བསྟན་

བ་སྒྲ་དར་གྱི་མཚན་གྲངས་ཞི་རྒྱུ་དང་གྱི་དར་སྒྲུབས་སུ་བྱོན་ཞིང་ལོ་རྒྱུ་བར་མ་གྲགས་པའི་ལོ་
 པའ་དགུ་དང་། མངའ་བདག་ཅེ་ལྷེ་སྒྲ་མྱི་ཐེངས་གཉིས་སུ་བགྲངས་ཡོད་པས་བརྒྱ་པོ་དེ་འབྲི་བའི་རྒྱལ་
 རུ་བཟུན་པ་མྱི་དར་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཚན་གྲངས་ཉིས་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་བརྒྱན་བགྲངས་ཡོད་འདུག དེའི་
 མྱིས་གྱི་བཙུམས་ཚོས་རེ་གཉིས་ཡོད་པའང་གོང་གསལ་ལས་རྒྱས་པ་ཞིག་མ་མཐོང་མྱིར་འདིར་དེབ་དེ་
 ཉིད་གཞིར་བབྱང་གིས་བཤད་པ་ལ། མྱིར་ན་བཙུམས་ཚོས་དེ་དག་གིས་འདིའི་ཐད་ལ་ཉེ་རུས་སུ་ཞིབ་
 འདུག་མེད་པའི་སྟོང་ཆ་བསྐྱངས་ཡོད་པ་ལ་བསྟོན་རུ་མེད་མོད་ཀྱང་། གང་ལ་གཞི་བྱ་སའི་དབྱེད་ཡིག་
 གི་ཁྱདས་མ་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ལོ་རྒྱུ་བའི་གྲངས་གྱི་མང་ཁྱད་དང་མཚན་བྱང་འགོད་ལྷགས་སོགས་
 གྱི་ཐད་རུ་གནས་ཚུལ་འདྲ་མིན་སྒྲ་ཚོགས་ཤིག་མཐོང་ཐུབ་སྟེ། སྒྲ་སྒྱུར་ལོ་རྒྱུས་སུ་བཟུན་པ་མྱི་དར་གྱི་
 ལོ་རྒྱུ་བའི་གས་སུ་མངའ་བདག་ཅེ་ལྷེ་དང་ལྷ་སྒྲ་མ་ཁུ་དཔོན་གཉིས། ཡང་འཁོན་སུ་བ་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་
 དང་། བཙུམས་ལྷན་རིག་རལ། ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་དོ་རྩེ་སོགས་དམ་པ་སྒྲ་མ་དག་གིས་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཚན་
 མོ་རུ་མ་བགྲངས་ཤིང་ཀུན་ལ་ལོ་རྒྱུ་བར་མ་གྲགས་པ་དང་། དེ་མིན་ཆ་ཉར་དགེ་བཤེས་སྟོ་བཟང་ཚུལ་
 བྲིམས་སོགས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་ལ་མཛད་པ་དེ་ཙམ་རྒྱང་ཞིང་བོད་ཡིག་ནས་སོག་ཡིག་རུ་བསྒྱུར་མཁན་
 གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཉིས་དང་བཅས་པའང་དེ་ཡི་མཚན་གས་སུ་བགྲངས་ཡོད་པ་ལ། དེ་དག་བོད་གྱི་རིག་
 གནས་ལོ་རྒྱུས་སྟོང་མཛད་པ་སྒྲ་མེད་འཛིན་མཁན་རུ་བྱང་བོད་གཞུང་ལོ་རྒྱུ་འོས་ཐད་ནས་
 བཟུས་ཆེ་དེའི་གལ་རུ་ཁྱད་ཚུད་དཀའ་བར་འདོད། དེ་མིན་ཉེ་རུས་གྱི་བཙུམས་ཚོས་སུ་མཐོང་བའི་
 གནད་དོན་ཚབ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁག་ཅིག་མཚན་གྱི་ནམ་གྲངས་སུ་གྱུར་པའམ་རྒྱས་དོན་རུ་སོང་
 བ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ལོ་རྒྱུ་བ་རིམ་བྱོན་ལས་པལ་ཆེ་བས་འདུལ་བྲིམས་གྱི་སྟོན་པ་རབ་དང་རིམ་པར་
 མཐོས་ཡོད་པ་ལ་མཚན་མི་འདྲ་བར་བཏགས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གྲུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བའི་
 ལྷགས་ལ་ཉམས་ལེན་བྱས་པར་དེ་ཡི་ལྷགས་དང་མཐུན་པའི་མཚན་སྒྱུར་བ་དང་། ལྷགས་སྒྱུར་གྱི་སྐད་
 སོགས་ལ་སྟོབ་གཉེར་གནད་པ་ལ་སྐད་རིགས་དེ་དག་གི་མཚན་གསོལ་བ་བཅས་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁག་ཅིག་ལ་
 མཚན་གྱི་ནམ་གྲངས་མང་རུ་བྱང་ཡོད་ཅིང་། མཚན་དེ་ནམས་མཉམ་སྦྱོད་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མྱི་
 རབས་པས་ལོ་པའ་དོས་འཛིན་ཐད་ནོར་འབྲུལ་མི་ཁྱད་ཙམ་བྱང་འདུག ལོ་པའ་ཡང་དག་པར་དོས་
 མ་བྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འབྲེལ་གྱི་དོན་མང་པོ་ཞིག་ལ་འབྲུལ་བ་རབ་དང་རིམ་པར་བྱང་བཞིན་
 པས། མཚན་གྱི་ནམ་གྲངས་སུ་གྱུར་པ་ལ་དོ་སྒྲུང་ཆེར་མེད་པ་ལས་བསྐྱེད་པའི་ནོར་འབྲུལ་ཁྱད་རུ་
 གཏོང་ཆེད་འདིར་རང་གི་མཐོང་ཆོད་རུ་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱས་སྟོན་གྱི་དབང་རུ་སོང་བ་དག་རེ་རེ་

བཞིན་བཤད་པར་བྱ།

པོད་སིལ་བུའི་རུས་སུ་བྱོན་ཞིང་པོད་རུ་ནང་བསྟན་བསྟར་དར་དང་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ལ་
སྤྱི་ཞུའི་མཛད་པ་སྟེན་མཐོ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚ་ལེན་ཡི་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ནི་མངའ་བདག་མགོན་མྱོད་
ཀྱི་སྤྱི་ཏེ་ཡུམ་བརྟན་ནས་བཅིས་པའི་གཏུང་རབས་དྲུག་པར་ངེས་པ་དང་། ཁོང་གི་བཅན་པོའི་
གཏུང་རྒྱུད་རུ་གཏོགས་པས་ལྟ་ཡི་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ཡང་བྱ། ལེགས་སྟར་གྱི་སྐད་ལ་ཤིན་རུ་བྱང་བས་
ཁ་རག་སྟུང་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡང་རྩི་འདྲི་སྟོབ་མ་ཡིན་པར་བཞིན། མཁས་དབང་ཆོ་རྟན་ཞབས་རྒྱུད་
གིས་མཛད་པའི་བསྟན་ཅིས་ཀྱན་བརྟན་ལས་པོད་ལྷགས་མེ་མོ་སྤང་ལོ་སྟེ་མྱི་ལོ་977ལོའི་སྟེ་མྱིར་སྟེ་
གཤེགས་པར་གསུངས།^① ཁོང་གི་འཇུར་ལ། བཀའ་འཇུར་ལས། རྒྱུད་། ༨ ་ ༥ ་ པོད་རུ། རྩི་རྩི་མྱིང་པོ་
རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་བརྟན་པ་དང་། བསྟན་འཇུར་ལས། རྒྱུད་། ༨ ་ ༥ ་ པོད་རུ། བཛེངས་པར་གཟུང་བ་དང་།
རྒྱུད་། ༨ ་ ༥ ་ པོད་རུ། མྱིང་མཛད་མའི་སྟེ་མཁས་ལྟ་བུ་གསུམ་པའི་བདག་གིས། དེ་མིན་རྩི་པོ་རྩི་པོད་
རུ་མ་ཐེབས་གོང་གི་ལོ་རྩི་བུའི་སྐབས་ཅམ་ལ་པཱི་ཏ་པད་མ་གསང་བ་པོད་རུ་བྱོན་སྐབས་ཞབས་ལྷགས་
གྲོལ་ཐིག་སོགས་བསྟར་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡང་མཛད་ཅིས་གསལ་བ་བཞིན། བསྟན་འཇུར་རྒྱུད་། ༨ ་ ༥ ་
པོད་རུ། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་ཡི་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྟོབ་པའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། རྒྱུད་། ༨ ་ ༥ ་ པོད་རུ། སྟོབ་དཔོན་གི་ཏ་པུ་དཔལ་མཛད་པའི་སྟོབ་པའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བའི་ནམ་
པར་བཤད་པ་དང་བཅས་བསྟོམས་པའི་འཇུར་ཆོས་ཚན་གྱི་ཤུ་ལ་ཉེ་བ་བཞུགས་ཡོད། དེ་ལ་སྟེ་མྱིར་
ལོ་རྒྱུས་སུ་ལོ་རྒྱུ་བ་འདྲིར་ཚ་ལེན་ཡི་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་ལྟ་ཡི་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་མཚན་འབོད་
སྟངས་གཉིས་སུ་མཐོང་བ་ལོ་པཱ་སོ་སོར་ངོས་བཟུང་ཡོད་པ་ནི་མ་དག་པའི་ཚུལ་རུ་ངེས་སོ། །དེ་
བཞིན་རུ་ལྟ་ཞི་བ་འོད་ཅས་པ་དེ་ལ་དོགས་གཞི་ཞིག་མཆིས་ཏེ། ཁོང་ལ་མོ་བྱང་ཞི་བ་འོད་བྱང་བྱ་
ལ། མོ་བྱང་ནི་རུ་རངས་སུ་ཡོད་པའི་སྟེ་མཁས་ཉེ་གཟུངས་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པར་བྱ་སྟེན་རིན་པོ་
ཆོས་གསུངས། ཁོང་ནི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་པོད་ཀྱི་སྟེ་མྱིར་ལས་དོན་ལ་སྤྱི་ཞུགས་ནས་
རྒྱལ་སྟོར་སྟེན་མཐོང་པ་གནང་མཁན་ཞིག་དང་། པོད་བཅན་པོའི་གཏུང་རྒྱུད་ཁོད་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་
མཚན་རུ་མྱིར་པ་ཞིག་ཡིན་མོད་བྱང་། ཁོང་གི་མཛད་པ་གསལ་ཁ་ཅན་ཞིག་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་གང་
རུའང་མ་ཆོད། ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ནི་ལྟ་ཡི་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་ལ་ལས་ལྟ་རིན་པོ་

① ཆོ་རྟན་ཞབས་རྒྱུད་། བསྟན་ཅིས་ཀྱན་ལས་བརྟན་པ། མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1982ལོ་ ཤོག་ངོས་150ལྟ་གསལ།

ཆེ་ཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་ཡོད།^① བཀའ་བསྟན་ཏུ་བཟུ་སྒྲིག་མཛད་པའི་གཞུང་གི་
 འགྲུར་བྱང་ཏུ་མཆན་དེ་གཉིས་ཁ་ཁར་བཀོད་འདུག་པས། དེ་གཉིས་ལོ་བཅུ་གཅིག་ཡིན་མིན་ཁ་ཆོན་
 གཅོད་དགའོ། །ཡང་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་རྩས་མགོར་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཅིས་པ་
 དེ་ཉིད་ལོ་རྒྱུ་ལས་ཐོབ་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ཏེ་ལོ་རྒྱུ་གི་གྲས་སུ་སྒྱུར་བས་ལོ་རྒྱུ་ལེགས་པའི་ཤེས་
 རབ་ཏུ་འཛོད་པ་དང་། བྱོན་ཡུལ་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པས་སྒྱུ་རངས་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ། རིགས་རྩས་
 གྱི་མཆན་སྒྲ་ཐབས་སུ་སྒྱུར་བས་རྫོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་འཛོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཏུ་མ་ལྟན་
 པ་ལ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ཏུ། སྒྱིར་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྒྲོབ་མ་ལོ་རྒྱུ་ཉི་
 གཉིས་ཀ་ལ་སྒྱུ་རངས་ལོ་རྒྱུ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། གཉིས་ཀའི་མཆན་ལ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཏུ་འདོད་
 པ་ཏུ་མ་བྱུང་ཡང་སྒྲ་མའི་མཆན་ནི་གྲགས་འབྱོར་ཤེས་རབ་དང་ཕྱི་མའི་མཆན་ནི་ལེགས་པའི་ཤེས་
 རབ་ཡིན་ལ། བདེ་མཆོག་གི་ཆོས་སྐོར་མང་པོ་རྒྱ་གར་ནས་སྒྱུར་བྱངས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞིལ་
 བས་སྒྱུ་ལུས་མ་སྒྲངས་བར་མཁའ་སྒྲོད་ཏུ་བྱོན་པར་གྲགས་ཤིང་། སྒྱུ་ལུས་མཁའ་སྒྲོད་ཏུ་གཤེགས་པ་
 ནི་ཕྱི་མར་སྒྲངས་ཆེ་ཞེས་གོང་གི་དེ་གསུམ་ལོ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ངེས་མོད། དེར་གི་བཅུ་མས་ཆོས་སུ་ལོ་བཅུ་
 གཉིས་སུ་འབྲུལ་བའང་མཐོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་ཏུ་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔུལ་པེ་ཅ་དམར་བ་ཅུའི་སྒྲས་རབ་གསལ་
 གྱི་སྒྲས་གསུམ་གྱི་གཅིན་རྒྱལ་བའི་སྒྲོ་གྲོས་གྱི་སྒྲས་མཆེད་གཉིས་ལས་ཆེ་བ་དཔུལ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་
 མཆན་ཏེ། བདེ་མཆོག་དཔུལ་འགྲུར་ཏུ་གྲགས་པ་སོགས་བསྒྱུར་མཁན་དེ་དང་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་དང་ལེ་
 རྩ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་པ་གཉིས་ལོ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བཀའ་བསྟན་ཁྲོད་བཟུ་སྒྲིག་གནང་བའི་
 ཆོས་ཆོན་གྱི་འགྲུར་བྱང་ལས་ངེས་ཐུབ་པ་མ་ཟད། ཟུང་ཆོས་འབྱུང་ན་དེ་དོན་ལྟག་ཏུ་གསལ།^② དེ་ལ་

① སྒྱ་སྒྱུར་བམ་གཉིས་ལས་དེ་ནི་ལྟ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་ཞུ་བ་དེ་ཡིན། ཏུ་སྟོན་གྱིས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཡི་ནང་ལྟ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་
 པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་ཡོད། ལོ་རྒྱུ་བ་དེའི་མཆན་ལས་ཁོང་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆང་གི་ཁོངས་མི་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་བསྟན་
 བྱངས་དེ་ཡང་སྒྲིང་སུ་ཡིན་གསལ་བོར་བཤད་ཐུབ་མེད། ཅིས་མཁའ་སྒྲོད་བསམ་གཏན་གྱི་གསུང་ཚྭ་མང་དང་འཕང་གི་སྟོད་
 ཆའི་ཤོག་ངོས58ལས་བྱངས། ཁོང་གིས་འདི་ཉིད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དཔུད་པ་ཅུང་ཙམ་གནང་བ་ནི་མངའ་དང་འཕང་གི་སྟོད་ཆའི་
 ཤོག་ངོས57ནས་98བར་གསལ་ཡོད།

② དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཤིང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས273ཏུ་གསལ།

③ རོ་ནང་རྩ་རྒྱ་མ། ཟུང་ལུལ་སྟོད་སྒྲོད་བར་གསུམ་གྱི་དོ་མཆར་གཏན་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འདུན་དོགས། བོད་སྒྲིངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས138ཏུ་གསལ།

ཉང་ཉི་མ་འི་ཆོས་འབྱུང་དུ་སྤྱལ་ལོ་ལྷ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་^①ཞེས་པའང་ལོ་ལྷ་བ་འདི་ཉིད་
 ཡིན་དགོས་སོ། །རྩ་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཟུང་པོ་ཆོས་བཅོན་ལ་ཟུང་པོ་
 གྲགས་སེང་དང་། ཟུང་པོ་གྲགས་སེ་སྟགས་སུ་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་མང་པོར་མཐོང་མོད་ཀྱང་དེ་ནམས་
 ལོ་པའ་གཅིག་གི་མཆོན་གྱི་ནམ་གངས་ཡིན་འདུག^② དེ་མིན་ཕྱི་ལོ་1107ལོར་འབྲུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ག་རོད་
 ཚུལ་བྱིམས་འབྱུང་གནས་ཤེས་པ་དེར་སྟོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྟོན་བཟང་སྟགས་ན་ག་རོད་ཚུལ་
 བྱིམས་འབྱུང་གནས་སུ་བྲིས་འདུག་ཅིང་། དེ་དང་མཐུན་པར་དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་སྟགས་དེང་གི་ཡིག་
 ཆོང་རེ་གཉིས་སུའང་དེ་ལྟར་དུ་འཁོད་འདུག་པར་གང་ཞིག་ཡང་དག་པར་དཔྱད་དགོས་ཤིང་། དེང་གི་
 བཅུ་མས་ཆོས་སུ་འདི་དང་སྟངས་ལོ་ཚུལ་བྱིམས་འབྱུང་གནས་གཉིས་ཁ་ཁར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཀྱང་། དུང་དཀར་
 རིན་པོ་ཆོས་སྟངས་པ་ལོ་ལྷ་བ་དང་ག་རོད་ཚུལ་བྱིམས་འབྱུང་གནས་ཁྱབ་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་དུ་ངོས་བཟུང་
 འདུག་པ་ཡང་།^③ མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་གཅིག་ཕུར་མ་གཏོགས་སྟོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དང་དེ་པོ་ཐེར་མཐོང་ཆོད་
 དུ་མཆོན་དེ་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་བསྐངས་པ་མ་མཐོང་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་དུ་བདེན་ཤས་ཆེ་
 སྟམ་སོ། །ཡང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། ཆ་ལོ་གཞོན་ཅུ་དཔལ་འདི་མདོ་ཁམས་སུ་འབྲུངས། རྩ་
 རྒྱ་ཡིན་པ་རྒན་གཞོན་གཉིས་ཕྱིན་པས་རྒྱ་ཆེན་རྒྱ་ཆུང་དུ་གྲགས་^④པར་གསུངས་པའི་རྒྱ་ཆེན་ནི་རྩ་
 རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་སྟོད་དུ་བྱོན་པའི་ཆ་ལོ་གཞོན་ཅུ་དཔལ་ཡིན་པ་སྟོན་གྱི་ཡིག་གེར་འདུག་
 ཅིང་། རྒྱ་ཆུང་ནི་ཆ་ལོ་འུ་སྟེན་སུ་ངོས་འཛིན་པའི་ཆ་ལོ་ནམ་རྒྱལ་རྩོ་རྩེ་(1203ལོ-1282ལོ)ཞེ་ཡིན་
 སྟམ་བྱུང་ལ། དེ་ཡང་འབྲུངས་རྩ་གྱི་སྟེ་ཕྱི་ལྟར་སོ་བ་སྐངས་པ་ལས་མཐའ་གཅིག་དུ་ངོས་འཛིན་
 གྱི་གཞི་གང་ཡང་མེད་དོ། །ཡང་རྩ་ཞི་གཙུགས་སམ་སྟུགས་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་ཕྱི་ལོ་1173ལོར་སྟེ་
 འབྲུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་གྱི་འགོ་དོན་མཛད་ཡུལ་ཁོ་ཕུར་ཕུར་པས་ཁོ་ཕུ་ལོ་ལྷ་བ་བྱམས་
 པའི་དཔལ་དང་། ཁོང་གིས་དགེ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་མནོས་པའི་མཆོན་ལ་ཚུལ་བྱིམས་ཤེས་རབ་དུ་འཁོད་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟག་སྟིང་པོ་སྐང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཆིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་བོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་ས། ཤོག་ངོས444རྩ་གསལ།
 ② རོ་ནང་རྩ་ར་ན་མ། ཟུང་ཡུལ་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་གྱི་ངོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལྟགས་བཤད་མཁས་པའི་འདུག་རོགས། བོད་ལྗོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས129རྩ་གསལ།
 ③ དུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས། དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། ཟུང་པོ་འོ་བོད་རིས་བ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས473
 རྩ་གསལ།
 ④ དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཕྱིང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས273རྩ་གསལ།

བ་དང་།^① རུས་ནི་གཞུགས་སུ་ངེས་པ་ཁོང་ཉིད་ལ་དེང་གི་འཕེལ་ཡོད་བརྒྱུ་མཆོས་སུ་ཁྱོ་ལྟ་བུ་གི་
 བྱམས་པའི་དཔལ་དང་། གཞུགས་བྱམས་པའི་དཔལ་ལ། ཡང་ཁྱོ་ལྟ་བུ་ཚུལ་བྱིས་ཤེས་རབ་དང་། གཞུགས་
 ཚུལ་བྱིས་ཤེས་རབ་ཅེས་ལོ་པའ་གཉིས་སམ་བཞི་རུ་ངོས་བཟུང་ཡོད་པའང་མི་སྒྲིའི་མིང་མཛོད་
 སོགས་གང་སར་མཛོད་ཐུབ་པ་དེའང་མ་དག་པའོ། རྩི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ནང་ཕྱོག་པའི་
 ཞང་ལོ་གྲུབ་པ་དཔལ་བཟང་གི་སྐྱེ་ཆུང་དུའི་རུས་ཀྱི་མཚན་ལ་ཐུར་བ་སྐྱབས་ཟེར་ཞིང་སྐྱེ་ཆུང་ལོ་རྒྱུས་
 སོགས་དེང་གི་འཕེལ་ཡོད་བརྒྱུ་མཆོས་སུ་འདི་ཉིད་ལ་ཞང་ལོ་ལྟ་བུ་པ་སྐྱབས་དང་ཞང་ལོ་གྲུབ་
 པ་དཔལ་བཟང་ཞེས་ལོ་པའ་ཁ་ཁར་ངོས་བཟུང་ཞིང་མཛོད་པའང་ཁ་ཁར་བཀོད་དེ་བསྟན་ཡོད་མོད་
 ཀྱང་། སྟོན་གྱི་ཡིག་ཚང་དུ་ལོ་ལྟ་བུའི་མཚན་བཤངས་ཡོད་པ་དག་ན་ཞང་གྲུབ་པ་དཔལ་ལས་ཐུར་བ་
 སྐྱབས་ཤེས་པ་ཞིག་མ་མཛོད་ཞིང་། དེང་གི་བརྒྱུ་མཆོས་སུ་ལོ་པའ་ཁ་ཁར་ངོས་བཟུང་ཡང་འགྱུར་
 ཆོས་ནམས་གཅིག་འདྲར་སྒྲུང་བས། མཚན་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་པའ་གཉིས་སུ་བྱས་པ་སོགས་ནི་
 ཞིབ་ཆ་མ་ཡོད་པའི་སྟོན་ཅོ། །དེ་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་བྱང་ལས་རྩམ་ཡོན་ཏན་ཞེས་པར་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་ཞེས་སྟོན་པ་སྐད་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལོ་པའ་གཉིས་སུ་ངོས་བཟུང་བ་
 སོགས་དེང་གི་བརྒྱུ་མཆོས་སུ་དོགས་གཞི་དང་མ་དག་པའི་གནད་མང་ཅམ་མཛོད་པ་ལས་འདིར་
 དཔེ་མཚན་དུ་ཐུར་བ་འགའ་དྲངས་ཏེ་ཁྱེས་པ་ཡིན།

ཁ འཕེལ་ཡོད་དཔྱད་འབྲས་སུ་མ་བཟངས་པའི་ལོ་ལྟ་བུ་ལ་ཁག་ཅིག་བསྟན་པ།

ལོ་ལྟ་བུའི་མཚན་བྱང་དང་མཛོད་པ་ཐོ་རེ་བ་ཅམ་རེ་སྟོན་བྱང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་འབྱུང་པལ་
 ཆེ་བར་སྒྲུང་ཞིང་། དེ་དག་དཔྱད་བསྟར་གྱིས་བོད་དུ་ཕྱོག་པའི་ལོ་ལྟ་བུའི་མཚན་གྲངས་འབྲས་ཚང་དུ་
 བསྐྱར་པའི་ཐད་ལ་འབྱུངས་མཁན་དང་དཔྱད་འབྲས་ཀྱང་རེ་འགའ་བཞུགས་ཡོད་ལ། དེ་ལས་མཁས་
 དབང་དུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་མཆོས་གིས་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཚང་ཁག་ཅིག་དཔྱད་བསྟར་བྱས་པ་
 བརྒྱད་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་རུས་སུ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ནས་མཁས་དབང་དཔེ་འདུན་ཆོས་
 འཕེལ་གྱི་བར་དུ་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་དང་གུ་ལའི་མཚན་བཤངས་ཡོད་པ་དེ་དང་།^② སྐྱེ་ཆུང་ལོ་རྒྱུས་
 སུ་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱ་བདུན་བཤངས་པ་དེ་གཉིས་ནི་ད་སྔའི་ཡན་ལ་ཡོད་པའི་ལོ་ལྟ་བུའི་མཚན་བཤངས་

① རྩ་ཆག་ཆོད་བར་རྒྱལ། རྩོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་། བོད་རྫོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1994ལོ། ཤོག་ངོས་331ཏུ་གསལ།

② དུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས། དུང་དཀར་ཆོས་མཛོད་ཆེན་མོ། ཀྱང་གོ་བོད་རིག་པའི་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས་213ཏུ་གསལ།

པ་སྟོན་བཅོས་སུ་འབྱུང་ཚད་ཤོས་སུ་མཐོང་ཡང་། སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ལ་ཐེར་ལས་གོང་བསྟན་ཡིག་ཚད་
 དག་ཏུ་ལོ་རྒྱུས་པའི་མཚན་གས་སུ་མ་བཟངས་ཀྱང་གང་གི་ལས་ཐོབ་གྱི་མཚན་སྒྲ་ཐངས་སུ་སྒྱུར་ཞིང་ལོ་
 རྒྱུ་ལས་དོན་ལ་མཛད་པ་ཆེར་མངའ་བའི་སྒྱུས་ཆེན་འགའ་རེ་ཡང་མཐོང་སྒྲ་གི་ཡུལ་ཏུ་སྒྱུར་
 བས། དེ་ནམས་ཅིས་ཀྱང་མཛོན་ཏུ་སྒྱུར་སྟེ་གསལ་ཏུ་འདོན་དགོས་པར་སྟུམ་ནས་འདིར་རེ་རེ་བཞིན་
 རོ་སྟོན་རོབ་ཅམ་ཞིག་བྱེད་པ་ལ། དཔུལ་སེ་ཙ་(པེ་ཙ་)དམར་བ་རྩ། འདི་ལ་དཔུལ་པེ་ཙ་དམར་བ་རྩ་
 དང་དཔུལ་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་མཚན་སྟགས་སུ་ཁྱེས་ལ་ཡང་ཡོད། འདི་ནི་མཐུ་སྟོབས་གྱི་དབང་ཕྱག་
 དཔུལ་རྩ་ཕྱི་ལ་སྟུག་ལཱ་ལེ་གཏུང་རྒྱུང་ཤོས་མཁན་པོ་དབང་ཕྱག་གི་སྟུག་སུ་འབྱུངས་ཤིང་། སྟོན་ལྷང་
 བ་ཞང་ཅོག་གྱ་བྱང་རྒྱལ་འབྱུང་གནས་བཞུགས་པ་དེར་སྟོབ་གཉེར་ལ་བྱོན། ཞང་གིས་དཔུལ་འབྱུང་
 གནས་རྒྱལ་མཚན་ཏུ་བཏགས། ཆོས་གསང་སྟགས་སྟེ་འགྱུར་གྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་རྒྱལ་ཐོབས་ལས་བྱང་དང་
 བཅས་བྱང་པར་ཡང་དག་ཕྱགས་གྱི་རྒྱལ་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་མཆིམས་སྟེ་ཕྱག་བཞིས་དང་བཅས་པ་
 དག་སྟགས་མཐར་ཕྱིན་པར་བསྟུབས། དཔྱང་ལོ་བདུན་ཅུ་བ་ལ་སྟོན་ལྷང་འབྱུལ་གྱི་སྟེ་ཁང་བཞེངས་
 ཤིང་། འདི་ཉིད་གྱི་འགྱུར་བྲིང་བ་ལ། པེ་ཙ་སྟེ་ཉི་སྟོན་ལྷང་ཏུ་སྟོན་བྲངས། སྟེ་ཚད། སྟེ་འབྱུལ་བྲ་བ་
 བྱི་བྱག་སྟོང་པ་དང་། དེའི་སྟེང་པོ་མཚན་བཟོད། དེའི་འགྲེལ་པ་བར་མ་ལ་སྟགས་གསན་ཞིང་བསྟུར་
 བས་ལོ་རྒྱུར་གསལ་སོ། ཞིས་བྱང་ཆོས་འབྱུང་ཏུ་བཞེད་དོ། ① དཔུལ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར། འདི་ཡང་
 དཔུལ་གྱི་གཏུང་རྒྱུད་ལས་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཞིག་སྟེ། འདི་ཉིད་དཔུལ་གྱི་རིགས་རྒྱུད་ཏུ་འབྱུངས་
 པའི་ལོ་རྒྱུས་པ་དག་ལས་སྟེ་དར་ལོ་ཆེན་ནམ་གསུམ་གྱི་གས་སུ་རོས་འཛིན་རྒྱལ་དཔུལ་གྱི་གཏུང་རྒྱུད་བ་
 ར་ཆོགས་སུ། སྟེ་འགྱུར་ཀྱན་ལ་མཁས་པའི་སེ་ཙ་བ། བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་
 དང་། མ་རིག་སྟན་སེལ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་ཉི། སྟེ་དར་ལོ་ཆེན་ནམ་གསུམ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག ② ཅིས་
 པས་ཤེས། ཞིང་གི་འགྱུར་དང་མཛད་ནམ་གཞན་ལག་སོན་མ་བྱུང་། གཉོན་ལོ་རྒྱུས་པ་འབྱུང་པོ། ད་
 ཡོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་འབྱུང་འགའ་རེ་ན་ལོ་རྒྱུས་པ་འདི་ཉིད་གྱི་མཚན་ཅམ་བཀོད་པ་ལས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་
 པར་བཀོད་པ་མ་མཐོང་ཡང་། ཉང་ཆོས་འབྱུང་ཏུ། དེའི་དུས་སུ་ཁ་རག་གཉོན་འབྱུང་པོས་རྒྱ་གར་ཏུ་
 བྱོན། མཁས་པ་ནམས་གྱི་ཞལ་འགྲེམས། སྟེ་སྒྱུར་ཤིན་ཏུ་མཁས། བྱང་པར་སྟེ་མ་གྱུང་ཐོབ་སྟེ་མིང་ཨ་

① རོ་ནང་ཏུ་ར་ན་མ། བྱང་ལྷུ་སྟོན་སྟོན་པར་གསུམ་གྱི་རོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འདུག་རོགས། བོད་ལྗོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས138ཏུ་གསལ།
 ② བྱ་བཏང་པ་ཏུ་དོ་རྟེ། དཔུལ་གྱི་གཏུང་རབས་བ་ར་ཆོགས་དང་གང་གླེ་རྒྱ་རྒྱན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྲིས་པ་ཀྱན་གསལ་མེ་ལོང་། བོད་
 ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2011ལོ། ཤོག་ངོས24ར་གསལ།

ཅུ་དང་མངལ། གཤེན་རྗེ་གཤེད་དག་ནས། རྡོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་གི་རྒྱུ་སྐྱབ་ཐབས་གདམས་
 བ། དཔྱེས་པ་རྡོ་རྗེ་དང་འཇམ་དཔལ་གི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པ་དང་། གསང་བ་འདུས་པ་
 དང་། ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་ཁྱུ་གསུམ་མའི་རྡོ་རྒྱལ་ཐོབ་པའི་མི་བཞིའི་དང་པོ་ནི། གཉོས་ལོ་རྩ་བ་ཡིན་
 སྟེ་.....རྒྱ་གར་དུ་སྤྲོ་ཕྱི་ལ་ལོ་ཉི་ཤུ་བཞུགས་སོ། །པཱི་ཏ་གཉིས་སྟུན་དངས། གསང་བ་འདུས་པ་ཡི་
 ཤེས་ཞབས་གི་ལྷགས། ལྷང་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་བཅུ་བཞི་སྟགས་བསྟུར་^①བ་མ་ཟད། ལྷང་ཆོས་འབྱུང་
 དུ་གཉོས་ལོ་རྩ་བ་དར་པུན་ལྷ་ཙམ་ཡ་ལ་གསན་པའི་གཉོས་ལྷགས་ལྟ་དགུ་མ། ཤངས་པ་ལྷགས་ལ་
 འཛིགས་བྱེད་ལྟ་བུ་གསུམ་མ་འདི་ལ་རྒྱ་གཞུང་ཡང་ཡོད་དོ། །^②ཞེས་ཆོས་གི་བཞུང་མི་ཉུང་ཙམ་
 བསྟུར་ཡོད་པར་མཛོན། ཁོང་གི་འབྱུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་སྟགས་མ་མཐོང་ཡང་ཆོས་སྟོན་གི་སྟོབ་
 དཔོན་དང་ལོ་རྩ་བ་གི་བྱང་སྒྲིག་སྟངས་བཅས་ལ་གཞིགས་ཆེ་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་
 ཕྱོན་པའི་ལོ་རྩ་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས། གཉན་རྒྱུང་ལོ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས། ལོ་རྩ་བ་དེ་བེར་དུ་དོན་གི་
 བྱང་རིམ་གི་བྱང་སྒྲིག་སྟངས་ལྟར་ན་ལོ་རྩ་བ་འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ཕྱོན་
 པ་དེས་སྐབ་ཅིང་། འབྱུངས་འདས་གི་ལོ་རྩ་བ་ཞིབ་མོ་གཞན་གང་ནས་ཀྱང་མ་མཐོང་ལ། ཉང་ཆོས་
 འབྱུང་དུ་གཉན་རྒྱུང་ལོ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས་གིས་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན། པཱི་ཏ་རྡོ་རོ་མ་ཉི་ལ་འཇམ་
 དཔལ་ཁྱུ་གསུམ་བསྟེན་ཞིང་བསྐྱབས་པས་སྤྲོད་དང་། སྟན་ངག་དང་ཕྱི་ལོ་ཆོགས་པ་མེད་པར་མཁས་པར་
 བྱུར་ནས། པཱི་ཏ་མང་པོ་བསྟེན། ལྷངས་པ་ཆེར་མཛད། པཱི་ཏ་སུ་ན་ཡ་སྤྲོ་སྟུན་དངས་ཏེ། གསང་བ་
 འདུས་པ་ཡི་ཤེས་ཞབས་གི་ལྷགས་སུ་བཀྲལ་བ། རྒྱུ་དང་ཐོ་ཆེ་རྒྱུང་ལ་སྟགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་
 གཞུངས་སུ་མང་པོ་དང་། རྗེ་བཅུན་སྟོལ་མ་དང་། ཆོས་སྦྱང་གི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། ལྷག་ན་རྡོ་རྗེ་
 བྱེ་སྐྱེད་དང་དུག་པོ་མཛོན་སྦྱོང་གི་ལས་དང་། རྩམ་སྦྱར་ནས་པོའི་ལས་མང་པོ་བསྟུར་^③ཞེས་འཁོད་
 ཅིང་། བསྟེན་འབྱུར་ལས། རྒྱུ་དང་ཐོ་ཆེ་པོ་དང་། དགོངས་པའི་སྟངས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དང་། རྒྱུ་དང་ཐོ་ཆེ་
 པོ་དང་། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་གཉིས་མེད་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ་ལ་སྟགས་པའི་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟོང་པོ་སྤང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས440ནས་441བར་གསལ།
 ② རྡོ་ནང་རྒྱ་རྒྱ་མ་ ལྷང་ལུ་སྟོན་སྟངས་པར་གསལ་གྱི་རྡོ་མཚན་གཏམ་གྱི་ལྷགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་དོགས། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་
 དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས128དུ་གསལ།
 ③ ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟོང་པོ་སྤང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས441དུ་གསལ།

འགྱུར་ཆོས་ཆོས་ཆོན་འགའ་བཞུགས་སོ། སློན་འགྲོ་ལོ་རྩ་བ་མར་པ་དོ་རྩེ་ཡེ་ཤེས། ཕྱི་ལོ་རི་རུས་རབས་
 བརྩ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྩ་བ་ཞིག་སྟེ། ཟུང་ཆོས་འབྱུང་དུ། རྟག་ཅིའི་མཁར་ཁའི་སློན་འགྲོར་
 ཟངས་དཀར་ལོ་རྩའི་བུ་བཞིའི་ནང་ཆོན་སློན་འགྲོ་ལོ་རྩ་བ་དོ་ཡེ་འབྱུངས་པ་དང་། ཁོང་གི་དགོན་པ་
 རྟག་ཆལ་སློན་འགྲོའི་ལྷ་ཁང་བེར་བ་དེ་ཡིན་ཞེས་གསལ།^① འདི་ཉིད་ལ་འགྱུར་ཆོས་གང་ཡོད་པ་ལག་
 སོན་མ་བུར་། སྐ་ལོ་རྩ་བ་བསོད་ནམས་ཚུལ་ཁྲིམས་གྲགས། ཉང་ཉི་མའི་ཆོས་འབྱུང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་
 བྱས་ན་ལོ་རྩ་བ་འདི་ཉིད་རུས་རབས་བརྩ་གཅིག་ལས་མས་ཤིག་ལ་བྱོན་པ་དང་། ཆོས་འབྱུང་དེ་
 དུ། སྐ་ལོ་རྩ་བ་བསོད་ནམས་ཚུལ་ཁྲིམས་གྲགས་ཀྱིས་ཁ་ཆེ་གཞོན་ནུ་འབྱམ་སྟུན་དངས་ནས་སྡོམ་པ་
 འབྱུང་བའི་རྒྱུད། ལ་རྟེ་རྟེ་ན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད། རྒྱལ་ཐབས་མན་ངག་མང་པོ་བསྐྱར་^②ཞེས་ཅམ་
 མཐོང་བ་ལས་ལོ་རྩལ་ཁ་གསལ་པོ་ཞིག་རྟེན་མ་བུར་། གཉགས་ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོ། འདི་ཉིད་ནི་བསྟན་
 པ་ཕྱི་དར་གྱི་རུས་མགོར་བྱོན་པའི་ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། བཅན་པོ་བྲི་སྲོང་ལྷེ་བཅན་གྱི་སྐབས་སུ་
 བྱོན་པའི་གཉགས་རྟེན་གྱི་མ་ར་དང་འབྲེ་བར་གཉགས་གྱི་རུས་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་ཤིང་། མཆོན་དངོས་
 ལ་སོགས་པ་གསལ་བོར་མ་མཐོང་ཡང་། རིག་གནས་ལ་ཤིན་དུ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་ཟུང་ཆོས་
 འབྱུང་དུ། ཁ་ཆེ་པའ་ཆེན་ཤུག་གི་འཁོར་པའ་རྒྱུད་དགུ་དང་བཅས་བོད་དུ་ཐེབས་ནས་གཙང་སྟོད་དུ་
 བཞུགས་སྐབས་པའ་རྒྱུད་དགུའི་ནང་མཆོན་སུ་ག་ར་གྱི་ཡར་རྒྱུད་དུ་སྟུན་འདྲེན་ཞུ་མི་གཉགས་ལོ་ཅ་བ་
 ཆེན་པོ་ཡིན་ཞིང་། པརྟེ་ཏའི་ཕྱག་གཡོག་མངའ་རིས་པ་དགེ་མཛོས་བྱང་རྒྱལ་ཡོད་པ་དེས་པརྟེ་ཏ་ལས་
 བྱང་གཉགས་ལོ་རྩ་བ་མཁས་པར་རྟོགས་ནས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཞུས་པ་སོགས་བྱུང་པར་
 ཅན་གྱི་ལོ་རྩ་བ་དེ་ཡང་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་གཉགས་གྱི་རིགས་སུ་འབྱུངས་པའོ། ^③ཞེས་འཁོད་ཡོད་པ་
 ལས་ཁོང་གི་འགྱུར་ཆོས་ཅི་ཡོད་སོགས་ལག་སོན་མ་བུར་། གཉགས་རྒྱུད་ལོ་རྩ་བ། ཟུང་ཆོས་འབྱུང་གི་
 ཆོག་གྲགས་ལས་འདི་ཉིད་བྱང་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་རུས་སྟོད་ཅམ་དུ་གཉགས་གྱི་རིགས་རྒྱུད་དུ་
 འབྱུངས་པ་ཤེས་ཐུབ་ཅིང་། ཆོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་དུ། དེ་ཅ་པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་གཉལ་ལོ་རོ་བརྒྱུད་

① རྩོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མ། ཟུང་ཡུལ་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་གྱི་དོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་དོགས། བོད་ལྗོངས་མི་
 དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས113ནས་115རྩ་གསལ།
 ② ཉང་ཉི་མ་འོད་བེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པོ་རྒྱང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་བར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་རིངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས444རྩ་གསལ།
 ③ རྩོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མ། ཟུང་ཡུལ་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་གྱི་དོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་དོགས། བོད་ལྗོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས192རྩ་གསལ།

ནས་ཡར་སྔོན་ལ་ཐེངས་རུས་ཁུ་ལོ་ལྷོ་བ་སྒྲ་མ་ལ་དམ་ཚིག་ཉམས་པ་ཡིན་གསུངས་ནས་མ་མཇུག་ཞིང་
 ཚོས་གནང་མ་འདོད། གཉགས་ལོ་ལྷོ་བ་ལ་ཚོས་མང་རུ་གསུངས་ཤིང་། ཤིན་རུ་མཉེས་པར་མཛད་པ་
 དེ་ཡང་རིགས་མཚོག་རུ་གྱུར་པ་གཉགས་རིགས་སུ་འབྱུངས་པའོ། ①ཞེས་དང་། ཡང་མངའ་རིས་དགེ་
 མཛེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒོ་བ་བྱ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྐྱོར་ཆེན་པོའི་རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོ་གཉགས་ཆུང་
 ལོ་ལྷོ་བ་ཡིན་ཞིང་དགོན་གནས་ལྷག་ཅན་གྱི་བདག་གཉགས་ལོས་མཛད་པ་ལ། དགེ་བཤེས་སྐྱོར་གྱིས་
 ཕྱིའི་ལྷགས་རི་བཙུགས་པ་སོགས་ཞབས་ཏོག་སྒྲུབ་པར་མཛད་པའི་ཡུལ་དེ་ཡང་རིགས་མཚོག་གཉགས་
 རིགས་སུ་འབྱུངས་པ་②སོགས་གཉགས་རིགས་འདི་ལ་མཁས་པ་དང་། བྱུང་པའི་དབང་ཕྱུག་ལོ་ལྷོ་
 བའི་མཚན་ཐོགས་པའི་ཟག་ཐེད་ཀྱི་སྒོ་མངའ་བའི་ཚོས་ཀྱི་སྒྲུན་ལྷན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་བྱོན་པར་
 དེས། གཉགས་ལོ་ཆེ་ཆུང་འདི་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་རུ་མ་རྟེན་པས་གོང་གི་ཚོས་འབྱུང་རུ་བྱུར་ཅམ་
 བཞོན་ཡོད་པ་ལ་གཞི་བཙུག་ཏེ་བྲིས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཡང་ལོ་བཅུ་གཞན་གང་ཞིག་དང་སྒྲོས་སྒྲོན་རུ་
 སོང་བའང་སྲིད་པས། གལ་སྲིད་དེ་འདྲ་ན་དག་པར་བཙོས་བར་བྱའོ། །ཤེལ་ལོ་ལྷོ་བ་དོན་རྩེ་ལྷ། འགྱུར་
 བྱང་རུ་མཚན་ལ་ཤེལ་བཟང་དེ་ལྷ་དང་ཤེལ་བཟང་དེ་བ་ཞེས་པ་ལོ་ལྷོ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། ལོ་ལྷོ་བ་
 མགར་ཚོས་ཀྱི་བཟང་པོ་དང་རུས་མཉམ་རུ་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་རུ་
 མ་རྟེན་ཀྱང་ཉང་ཚོས་འབྱུང་རུ། ཤེལ་ལོ་ལྷོ་བ་དོན་རྩེ་ལྷ་དང་། ལོ་ལྷོ་བ་འགར་ཚོས་ཀྱི་བཟང་པོས་
 པརྟེ་ཏ་སུ་མ་ཏི་ཀིར་ཏི། བལ་པོ་ཕྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་སྒྲུན་བྲངས་ནས། མཚན་བཟོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་
 གསར་མ་དང་། ཕྱག་ན་དོན་རྩེ་དྲག་པོ་གསུམ་འདུལ་གྱི་རྒྱད་སྒྲུབ་ཕྱི་དང་། དེའི་སྒྲུབ་ཐབས་སྒོ་བ་དཔོན་
 ར་ལྷ་རིས་མཛད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ལོ་ལྷོ་བའི་ཚོས་དྲག་རུ་གྲགས་པ་སོགས་བསྐྱར་③ཞེས་
 གསལ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱད་སྐྱོར་ན། ཡི་དྲགས་དང་གྲུལ་བུམ་དང་ཤ་བ་དང་
 རྒྱལ་པོ་རྣམས་རྣམ་པར་སྦྱོང་ཞིང་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཉི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་གསུམ་དང་བཅས་

① རྩོམ་པ་རྒྱ་རྒྱལ་གྱི་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་འཕྲིན་ལྷན་གྱི་ལོགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རྒྱུ་ལོ་ལྷོ་བ་
 མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་192སྟེ་གསལ།
 ② རྩོམ་པ་རྒྱ་རྒྱལ་གྱི་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་འཕྲིན་ལྷན་གྱི་ལོགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རྒྱུ་ལོ་ལྷོ་བ་
 དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་192ནས་193པར་རུ་གསལ། དེར་གཉགས་རུས་ཀྱི་ལོ་ལྷོ་བ་འདི་གཉིས་བསྐྱར་བ་བྱི་
 དར་གྱི་སྐབས་སུ་བསྐྱར་ཡོད་པས་ཀྱང་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་ཚོམ་བསལ།
 ③ ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚོས་འབྱུང་ཐེ་ཏོག་རྟེན་པོ་སྒྲུབ་ཕྱིའི་བརྒྱུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟེན་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་442སྟེ་གསལ།

ཚེས་ཚེན་བཅུ་གངས་ལྷག་བཞུགས་སོ། །ལོ་རྒྱ་བ་གྱི་བྱེ་མ་ལྟར་པ། བྱི་ལོ་འི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་
 རང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་སྟེ། མཛེད་པ་ཞིབ་པར་མ་མཐོང་ཞིང་། ཉང་ཚེས་འབྱུང་དུ། ལོ་རྒྱ་བ་གྱི་
 བྱེ་མ་ལྟར་པ་དང་། ལོ་རྒྱ་བ་འཕགས་མཚོག་གིས་འཇམ་དཔལ་གྱི་འགྲེལ་བ་དང་། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་
 གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་འགའ་བསྒྱུར་རྟེན་ཞེས་གསུངས་སོ། །ལོ་རྒྱ་བ་ཡོང་ཞེས་གསལ་བ། ཉང་ཚེས་
 འབྱུང་དུ། པརྟེ་ཏ་ཨ་ལྷ་ཡ་ཀ་ར་རྒྱ་བ་ཏའི་སྒྲོབ་མ། ལོ་རྒྱ་བ་གྱི་གང་འཁོར་ལོ་གྲགས་པ་དང་། ② ལོ་རྒྱ་
 བ་ཡོང་ཞེས་གསལ་བ་གཉིས་གྱིས་③ ཞེས་མཚམས་འདིའི་ཡི་གེ་མ་དཔེར་ཆད་སྟོན་དུ་ལུས་པས་ཚེས་
 གང་ཞིག་བསྒྱུར་བ་མི་གསལ་མོད། གང་ལྟར་ལོ་རྒྱ་བ་འདི་ཉིད་གྱི་མཚན་བཟངས་ཡོད་ཅིང་དོན་གྱི་
 གོང་འོག་ལ་གཞིགས་ན་བྱི་ལོ་འི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རང་བྱོན་པ་འདྲ། དཔལ་ཀྱན་དགའ་རྩོམ་
 རྩོམ་ཉང་ཚེས་འབྱུང་དུ་སྒྲུལ་ལོ་རྒྱ་བ་ཀྱན་དགའ་རྩོམ་ཞེས་མཐོང་བ་ནི་དཔལ་དང་སྒྲུལ་གཉིས་ཡི་གེ་
 འབྲི་ཚུལ་མ་འདྲ་བ་ལས་རུས་གཅིག་དུ་ངེས་དགོས་ཤིང་། ལོ་རྒྱ་བ་འདི་ཉིད་ཏ་ལམ་བྱི་ལོ་འི་རུས་
 རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་སྟོད་དུ་བྱོན་ཡོད་པར་མཐོང་། འདི་ལ་ཐུང་ཚེས་འབྱུང་དུ། ལྷ་མ་ཆེན་པོ་
 བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐུ་ལྷ་མ་ཀྱན་དགའ་རྩོམ་ཞེས་ཡིས་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་ཆེན་གནས་ལྷ་རིག་པ་
 པརྟེ་ཏ་ཨ་མ་ར་ཅན་དང་། ལུ་ཀ་ཤི་ལྷ་དུ་ལ་སྒྲུ་ཆད། དགྲེས་རྩོར་བདེ་མཚོག་དང་རུས་འཁོར་སྐྱེས་
 རྒྱུད་འགྲེལ་མང་པོ་གསན། དཔལ་ཀྱན་དགའ་རྩོམ་ཞེས་པརྟེ་ཏ་སྟོང་ཉིད་ཏིང་འཛིན་བོད་ལ་གདན་
 དྲངས། བྱད་པར་སྒྲན་ལྟར་དུ་གཞི་ལ་བ་སྟེ་གསང་སྐྱགས་གྱི་ཚེས་སྐོར་མང་པོ་དང་མན་ངག་མང་པོ་
 ལུས་ཤིང་བསྒྱུར་བ་ཤིན་དུ་མང་བར་ཡོད་པ་ནམས་ལ་དཔལ་པ་ཀྱན་དགའ་རྩོམ་ཞེས་འབྱུར་དང་དཔལ་
 པའི་ཚེས་སྐོར་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་སོ། །④ ཡང་ཉང་ཚེས་འབྱུང་དུ། དེ་རྩིས་ལ་སྒྲུལ་ལོ་རྒྱ་བ་ཀྱན་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚེས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟེང་པོ་སྒྲུང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཆིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས444ཏུ་གསལ།
 ② འདི་དང་བྱ་སྟོན་ཚེས་འབྱུང་སྐྱེས་སུ་ཁུའི་གད་པ་འཁོར་ལོ་གྲགས་དང་ཁེར་གད་འཁོར་ལོ་གྲགས་པ་ཞེས་པ་དེ་དག་ལོ་པཎ་
 གཅིག་ཡིན་པ་འདྲ་འདུག་
 ③ ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚེས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟེང་པོ་སྒྲུང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཆིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས442ཏུ་གསལ།
 ④ རྩོམ་ཏུ་ར་ན་མ། ཐུང་ལུལ་སྟོད་སྟོད་པར་གསུམ་གྱི་དོ་མཚན་གཏམ་གྱི་ལོགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རྟོགས། བོད་ལྗོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས139ཏུ་གསལ།

དགའ་ལོ་རྒྱུ་ལུ་ལན་གསུམ་བྱོན་ནས་དགེས་པག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བསྐྱར་^①པར་
 གསུངས་སོ། །ཡུ་ཆེར་ལོ་རྒྱུ་བ། བྱི་ལོ་རི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། མལ་
 གྱི་སྟོ་སྟོས་གསུངས་པ་དང་། ཡུ་ཆེར་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་གིས་སྟོ་ལ་མའི་ཆོས་སྒྲོར་བསྐྱར་རོ། །^②ཞེས་ཉང་ཆོས་
 འབྱུང་རུ་མཐོང་ངོ་། །ལོ་རྒྱུ་བ་ཉི་མ་དངོས་གྲུབ། བྱི་ལོ་རི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པའི་
 ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཉང་ཆོས་འབྱུང་རུ། ལོ་རྒྱུ་བ་ཉི་མ་དངོས་གྲུབ་གྱིས་མཆོན་བརྗོད་གྱི་འགྲེལ་
 བ། འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་ལྷགས་རྣམས་དང་། སྒྲིག་པ་རྫོ་རྒྱུས་མཛད་པའི་
 ལྷགས་དང་། འཇམ་དཔལ་གསུངས་པས་མཛད་པའི་ལྷགས་བསྐྱར་^③ཞེས་གསུངས་སོ། །དཔལ་ཀྱན་
 དགའ་གསུངས། བྱི་ལོ་རི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་དཀྱིལ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་
 སྟེ། སྤུ་མ་ཀྱན་དགའ་ལོ་རྒྱུ་སྟོས་གསུམ་གྱི་གཅིན་ནི་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། འདི་ཉིད་གྱི་སྟོས་
 ལཱི་བར་པ་དེ་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་ཆོས་བཟང་ཡིན་པ་ལྷང་ཆོས་འབྱུང་རུ་གསུངས།^④ ཁོང་གི་འབྱུར་
 ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། དབུ་མ་༥༥ བོད་རུ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཅིས་བྱ་བ་ཁ་ཆེའི་
 པ་རྟེ་ཉ་ཆེན་པོ་རྩ་ལ་ལྷ་ནུས་མཛད་པ་རྣམས་སོ། །སྟེ་ལོ་རྒྱུ་བ་སྐྱེ་མེས། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དང་རུ་སྟེའི་
 བྱིས་རྒྱུད་ནས་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆོན་གྱི་གྲང་སྒྲིག་ལྷགས་ལ་གཞིགས་ན་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་སྟེ་
 དགའ་བའི་དཔལ་དང་སྟེ་བཀྲ་ཤེས་བཅེགས་པ་དཔལ་གཉིས་གྱི་བར་རུ་བཞུགས་འདུག་པས།^⑤ རུས་
 རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། འདི་ཉིད་ལ་འབྱུར་གང་བཞུགས་གྱི་ཚུལ་རྣམས་
 ཞིབ་རུ་མ་རྟོག་དཔལ་ཆོས་གྱི་བཟང་པོ། བྱི་ལོ་རི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྤྲད་ཙམ་རུ་སྐྱེ་
 འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། དཔལ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཀྱན་དགའ་གསུངས་གྱི་སྟོས་ལཱི་བར་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲ་གླིང་པོ་སྤང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས445རུ་གསལ།
 ② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲ་གླིང་པོ་སྤང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས444རུ་གསལ།
 ③ ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲ་གླིང་པོ་སྤང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས442རུ་གསལ།
 ④ རྩ་བའི་རྒྱ་རྩ་མ་ ལྷང་ལུལ་སྟོད་སྤྲད་པར་གསུམ་གྱི་རྩ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རྒྱུ་ བོད་ལྗོངས་མི་
 དམངས་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས140རུ་གསལ།
 ⑤ རྩ་བའི་རྒྱ་རྩ་མ་ ལྷང་ལུལ་སྟོད་སྤྲད་པར་གསུམ་གྱི་རྩ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རྒྱུ་ བོད་ལྗོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས162རུ་གསལ།

ཉིད་ཡིན་པ་གོང་དུ་སོང་བྱིན་ལ། ཁ་ཆེ་པའ་ཆེན་ཤུག་མེ་མེ་དུ་ལ་བོད་དུ་སློབ་མ་མཆོག་དུ་གྱུར་པའི་
 བཀའ་བཅུ་མོ་བཅས་པ་ནི། ས་པའ་ལ་ཆོད་མའི་བཀའ་བཅས། བྱང་དོར་རྣམ་གཉིས་ལ་འདུལ་བའི་
 བཀའ་བཅས། ཁྲོ་ལོ་བྱམས་པའི་དཔལ་ལ་མན་ངག་གི་བཀའ་བཅས། དཔལ་ལོ་ཆོས་བཟང་ལ་རྒྱུད་གི་
 བཀའ་བཅས་སོ། །དཔལ་ལོས་རྒྱ་རོ་འགྲེལ་ཆེན་བསྐྱར་པ་སོགས་རྒྱུད་འགྲེལ་མང་དུ་བསྐྱར་རོ་ཞེས་
 བྱང་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ།^① སློ་ལོ་ལྷ་བ་འོད་འབྱུང་། འབྱུངས་འདས་གི་ལོ་ཆོགས་སོགས་མ་རྟེན་གྱི་
 ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་བོད་དོན་གི་བྱང་རིམ་གི་གྱང་སྒྲིག་སྤངས་ལ་གཞིགས་ཆེ་ཏེ་ལམ་དུ་ས་རབས་བཅུ་
 གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པ་འདྲ་ལ། ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ། སློ་ལོ་ལྷ་བ་འོད་འབྱུང་གིས་གྱང་དཔལ་དོ་རྩེ་
 འཛིགས་བྱེད་གི་རྒྱུད་སྤྲུལ། དཀྱིལ་འཁོར་གི་ཆོ་ག་ སྐབ་ཐབས་རྣམས། གསང་སྤགས་གནད་གི་
 གདམས་པ་རྣམས་བསྐྱར་ཞེས་མཛོང་རོ། །དཔལ་སྒྲིག་ཅ་དོ་རྩེ་དུག་པོ་ཅལ། འདི་ཉིད་དཔལ་ཀྱན་
 དགའ་དོ་རྩེའི་སྤྲུལ་གསུམ་ལས་གཙུང་ཐ་རྒྱུད་དེ་ཡིན་ཞིང་། བྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་
 དཀྱིལ་ཡས་མས་སུ་སྤྱུ་འབྱུངས། བོད་དུ་ཡབ་ཆོས་སོགས་མང་དུ་གསན་བསམ་མཛོད་མཐར་ཁྱ་གར་
 ལུལ་དབུས་སུ་བྱོན། ལོ་བཅུ་གཉིས་གི་རིང་གནས་ལཱ་རིག་པའི་པརྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་བཅུ་བེ་དཔལ་འཛིན་
 ཞབས་དང་ནག་པོ་ཞབས་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་གདམས་པ་
 མང་པོ་གསན་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར་རྩིས་བོད་དུ་བྱོན་ནས་འགྲོ་དོན་བསྐྱུངས། དཀྱིས་པ་དོ་རྩེ་ལ་འབྱུར་
 མཛོད་པ་དང་། རྒྱུད་འགྲེལ་དུ་མ་འབྱུར་བར་གྲགས། ཁོང་ཉིད་དཔལ་གི་རིགས་རྒྱུད་དུ་འབྱུངས་པའི་
 ལོ་ལྷ་བ་དགུ་ལས་བར་དར་སྤྱུ་རྣམ་གསུམ་གི་གས་སུ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་དཔལ་གི་གཙུང་རྒྱུད་བ་ར་
 ཆོགས་སུ། མདོ་རྒྱུད་མཛོད་འཛིན་ཀྱན་དགའ་དོ་རྩེ་དང་། །དངོས་གྱུབ་ཀྱན་མཛོད་ཀྱན་དགའ་གྲགས་
 པ་དང་། །སྤྱད་གཉིས་སྤྱུ་བའི་སྒྲིག་ཅ་ལོ་ལྷ་བ། །བར་དར་སྤྱུ་བསྐྱར་རྣམ་གསུམ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །ཅིས་
 པས་ལོ་ལྷ་བ་བསམ་གིས་མི་བྱུང་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་སོ། །གཉོས་ཡོན་ཏན་གྲགས། འདི་ཉིད་གཉོས་
 འབྱུང་པོའི་ཕྱིས་ཅམ་རྟེ་ཏེ་ལམ་དུ་ས་རབས་བཅུ་གཉིས་ཡས་མས་སུ་བྱོན་པར་མཛོང་ཞིང་། ཉང་ཆོས་
 འབྱུང་དུ། གཉོས་ཡོན་ཏན་གྲགས་གིས་གཤེན་རྩེ་ནག་པོ་སྒྲོར་གསུམ་དང་། ཆོས་སྒྲོང་གར་མགོན་པོ་ལ་

① རྩོམ་པ་ར་ན་མ། བྱང་ལུལ་སྒྲོད་སྤྱད་བར་གསུམ་གི་ངོ་མཆོར་གཏམ་གི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་དོགས། བོད་ལྗོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས141ཏུ་གསལ།
 ② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྒྲིང་པོ་སྤང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟོད་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཟེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས433ཏུ་གསལ།

སྐྱེས་པ་མང་པོ་བསྐྱར་རོ། ① ཞེས་འཁོད་པར་གཞིགས་ན་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གསང་རྒྱུ་གི་
 གདམས་པ་སྐྱེས་གཞུང་མང་ཏུ་བསྐྱར་ཡོད་ངེས་སོ། །དེར་གི་བཀའ་བསྟན་པར་གཞི་ཁག་ནང་བསྐྱ་
 སྒྲིག་བྱས་དང་མ་བྱས་ཀྱི་འགྱུར་ཆོས་མང་པོའི་འགྱུར་བྱང་དང་དེ་མིན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ང་སྐྱེས་ལས་
 གོང་ཞུས་དང་འདྲ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་མང་པོ་ཞིག་གི་མཛད་སྤྱོད་མཐོང་ཐུབ་ཅིང་། དེ་དག་གི་ལོ་རྒྱུའི་ཐད་
 ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་ཡང་ཅིས་ཀྱང་མཛོད་ཏུ་ཐུང་སྟེ་ཞིབ་འཇུག་གི་ལམ་ཏུ་འདྲོན་དགོས་པར་བསམ་ནས་
 འདིར་དཔེ་མཚོན་ཅུམ་བཞོད་པ་ལགས་ན། གཤམ་ཏུ་ཏུས་རབས་རིམ་བྱུང་གི་མཁས་པའི་བློད་ལོ་རྒྱུ་
 བའི་མཚན་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱ་ཏུབ་བྱེད་མཁན་དག་གིས་མཚན་གསུམ་མ་བཟུངས་ཤིང་། ལོ་རྒྱུའི་
 ཐད་ངེས་པ་དོན་དང་ལྡན་པའི་མཛད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་མངའ་བའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པའི་གྲལ་ལས་རང་
 གི་མཐོང་ཆོད་ཏུ་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགུ་བཅུ་ལྷག་གི་མཚན་ནམས་དཔྱད་གཞིར་འཁོད་པར་བྱ།

ག ཡིག་ཆ་དཔྱད་བསྐྱར་དང་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཚན་གྲངས་གསལ་བཅོས།

བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་ཏུས་རྒྱབས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་གྲངས་ལ་བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ཏུ་ལོ་ཆེན་
 རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ནས་ལགས་པའི་དཔལ་གྱི་བར་ཏུ་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྒྱ་དང་སོ་བརྒྱན་བྱོན་པའི་མཚན་ཐོ་
 བཞོད་ཡོད་ཅིང་། ② ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ཏུ་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་ནས་དཔལ་པོ་གཙུག་
 ལག་སྤེང་བ་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་མཁན་པོ་ཞུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྦྱང་བཟང་པོའི་བར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྒྱ་དང་
 རེ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཚན་ཐོ་བཞོད་ཡོད། ③ ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྟོན་བཟང་ལྟར་ན་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་
 ནས་འདར་ལོ་ངག་དབང་ལུན་ཆོགས་བར་བོད་རང་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྒྱ་དང་ང་དགུ་བྱོན་པར་གསུངས་
 ཤིང་། ④ ལྷེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་ཏུ་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་ནས་འདར་ལོའི་བར་བོད་རང་གི་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟོང་པོ་རྒྱང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ཚུངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས441ཏུ་གསལ།
 ② ལུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྱུབ། ལུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། ཀྱང་མོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1988ལོ། ཤོག་ངོས208ནས་211བར་ཏུ་
 གསལ།
 ③ དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་སྤེང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས271ནས་275བར་
 བཅས་སུ་གསལ།
 ④ ལུ་མ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར། ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྟོན་བཟང་། ཀན་སུ་ཁྱེ་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1982ལོ། ཤོག་
 ངོས780ནས་787བར་གསལ།

ལོ་ལྔ་པ་བརྒྱ་དང་ད་བརྒྱན་ཕྱོད་པར་བསྟན་པ་^①སྐྱུ་གུ་ལ་རབས་མི་འདྲ་བའི་ཡིག་ཆ་དེ་གི་བཞིན་
 ལྷགས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་བྱུང་ཡོད་པར་འདུག རྒྱུ་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་ཅུ་ཆོད་བསྟན་བྱ་སྟོན་གྱི་
 ལྷགས་ལྟར་ལོ་ལྔ་པ་བརྒྱ་དང་སོ་བརྒྱན་གྱི་སྟེང་ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱ་མཚན་གསར་རྒྱ་
 ཐོན་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། དགའ་ལྷན་ཁྲི་ཆེན་འོད་ཟེར་གྱིས་རབ་བྱུང་དགུ་བའི་མེ་བྱི་ལོར་མཛོད་པའི་
 བསྟན་ཅིས་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་དབུ་མེད་བྱིས་མའི་ཤོག་ངོས་143ནས་མཚན་གསར་རྒྱ་ཐོན་པ་བརྒྱ་དྲུག་
 དང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་རྒྱ་གསར་རྒྱ་ཐོན་པའི་ལོ་ལྔ་པ་བརྒྱན་། སི་རྒྱ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་
 གནས་ཀྱི་ཐེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག་རྒྱ་དེའི་སྟེང་ལོ་ལྔ་པ་གཉིས་བཅས་ཁ་སྟོན་མཛོད་མཐར་
 བསྐྱུལ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུའི་མཚན་བཟངས་ཤིང་། དེ་ལ་ཁོད་ཉིད་གྱིས་གསར་རྒྱ་ལོ་
 ལྔ་པ་ལྷ་ཁ་སྟོན་མཛོད་དེ་བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་ཁྲི་བསྐྱུལ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་བརྒྱ་དང་གྲ་ལྷའི་
 མཚན་བཟངས་ཡོད་པ་མཐོང་།^②

ཡིག་ཆ་དེ་དག་ལས་རྒྱུ་ཁ་གསལ་བ་བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ཉིད་གཞིར་བརྒྱུད་གིས་བྱིས་ཀྱི་
 ཡིག་ཆ་ལས་མཐོང་བའི་ལོ་ལྔ་པའི་མཚན་ཁ་གསལ་དང་དེ་ནམས་གསེད་བཀྲོལ་རྒྱུ་ཙམ་བཞིས་
 བ། ཀྱན་མཁྱེན་རྒྱུ་ཆོས་འབྱུང་རྒྱ་ལོ་ལྔ་པ་བརྒྱ་དང་སོ་བརྒྱན་གྱི་མཚན་བཟངས་པ་དང་། དེ་ལ་རྒྱུ་
 དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་ཅུ་ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོས་འབྱུང་ལྷགས་དཔར་མའི་ཤོག་ངོས་392ནས་
 མཚན་གསར་རྒྱ་ཐོན་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་^③ཅེས་བསྟན་མོད། ཡིག་སྟོན་ཤོར་རམ་ཡང་ན་སྤར་གཞི་
 མ་འདྲ་བ་ཅི་ཡིན་ཆ་མ་འཆལ་ཡང་ཤོག་ངོས་དེ་ཉིད་རྒྱ་མཐོང་རྒྱ་མ་བྱུང་ཞིང་། ཆོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་
 རྒྱ་གཙོ་བོ་བསྟན་པ་སྤར་གྱི་བྱུང་རིམ་བཟོད་པ་དང་། དེ་བ་ཉིལ་པའི་མཛུགས་གི་བརྒྱ་ཆའི་གཅིག་
 ཙམ་རྒྱ་བསྟན་པ་བྱི་དར་མགོ་ཚུགས་པ་ནས་ཆོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་ཙམ་པའི་བར་གྱི་བྱུང་བ་བསྟན་
 པའི་སྐབས་སུ་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་ལྔ་པ་དེ་འགའི་མཚན་བཀོད་པ་ནམས་ཞིབ་རྒྱ་བསྟར་བ། དེ་ཅུ་བྱ་སྟོན་
 ཆོས་འབྱུང་རྒྱ་མ་བཟངས་པའི་ལོ་ལྔ་པ་གཉིས་ཅུ་ལོ་ལྔ་པ་ཤེས་རབ་གྲགས་དང་། ཞང་ཤེས་རབ་

① ལྷ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། ཐེ་དགོའི་བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག་ བོད་ཚྭ་ངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་
 ངོས་161ནས་63བར་གསལ།
 ② རྒྱུ་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས། རྒྱུ་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། རྒྱུ་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས་213རྒྱ་
 གསལ།
 ③ རྒྱུ་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས། རྒྱུ་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། རྒྱུ་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས་213རྒྱ་
 གསལ།

ལྷ་མ། གཉེས་ཡོན་ཏན་གྲགས། གཉེས་ལོ་ལྷ་བ་འབྱུང་པ། ལོ་ལྷ་བ་ཤེས་སྟོན་བྱང་ཆུབ་འབར། ལྷ་ལོ་
 ལྷ་བ་འོད་འབྱུང་། ལོད་ལོ་ལྷ་བ་ཤུག་བཙོན་འགྲུས། རུ་བ་ལོ་ལྷ་བ་ཤེས་རབ་དཔལ། ལོ་ལྷ་བ་ཡོང་
 ཞེས་གསལ་བ། ལོ་ལྷ་བ་ཉི་མ་དངོས་གྲུབ། དགོ་ཁུ་ལོ་ལྷ་བ། ལོ་ལྷ་བ་ཀྱི་བྱེ་མ་ལྱང་པ། འཕྲོག་མིའི་
 སྲས་པོ་ལོ་ལྷ་བ་ཅད་ཅ་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེ། ལོ་ལྷ་བ་བར་སྟོན་ཐོས་པ་དགལ། ལྷ་ཆེན་ལོ་ལྷ་བ། ལྷ་ལོ་ལྷ་
 བ་བསོད་ནམས་ཚུལ་བྱིམས་གྲགས། ལོ་ལྷ་བ་འཕགས་མཆོག་ ལོ་ཆུང་ཤུག་རྒྱལ་པོ་སྐགས་ལོ་ལྷ་བ་
 བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོན་གསལ་བར་མཆིས། ཡང་དགའ་ལྷན་བྱི་ཆེན་འོད་ཟེར་གྱིས་རབ་བྱུང་དུ་བའི་
 མེ་བྱི་ལོར་(1516ལོ)མཛད་པའི་བསྟན་ཅིས་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་དབུ་མེད་བྱིས་མའི་ཤོག་རོས་143པར་
 མཆོན་གསར་རུ་སྟོན་པ་བཅུ་དྲུག་ཅིས་རུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་མོད་ཀྱང་། ལྷ་བ་དཔེ་དངོས་
 ལག་སྟོན་མ་བྱུང་བས་བསྟར་ཐབས་བྲལ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་རུ་གོང་གི་ཆོས་འབྱུང་དེ་
 གཉེས་ལ་མ་བཟངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ལ། ལྷ་བ་ལོ་ལྷ་བ་ཤུག་འབྱུང་གནས། ལྷ་ལོ་གཞོན་རུ་དཔལ། རོང་
 ལྷིང་ལོ་ལྷ། ཤོ་རིམ་ལོ་ལྷ། དཀར་ལོ་ལྷ་བ། ཞང་དགོ་བ། ལོ་ལྷ་བ་རིན་ཆེན་དཔལ། དབུས་པ་སྟོ་
 གསལ། ལྷ་བ་ལྱང་པ་ཤུག་བཟང་པོ། ལྷ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཆོན་པ། ལྷ་གས་སྲས་ལོ་ལྷ་བ་རིན་ཆེན་
 རྣམ་རྒྱལ། རོ་ནང་སྟོ་སྟོས་རྒྱལ་མཆོན། ས་བཟང་སྟོ་སྟོས་དཔལ། འབྲི་བྱུང་ལོ་ལྷ་བ། ལྷ་སྲངས་
 གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན། ཡར་ལོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན། ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཅེ་མོ། བོ་དོང་གྲགས་པ་རྒྱལ་
 མཆོན། ལྷ་ར་ཐང་བ་སི་ལྷ་སྟོ། ལོ་ཆེན་རྒྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་། ཆོས་འཁོར་ལྷ་བ་ཤེས་རབ་
 རིན་ཆེན། འཕྲོས་ལོ་ལྷ་བ་གཞོན་རུ་དཔལ། བྱིམས་ཁང་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ། ཆག་ལོ་རིན་ཆེན་
 ཆོས་རྒྱལ། ལོ་ལྷ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྟོང་དཔལ་བཟང་པོ། ལྷ་ལོ་ལྷ་བ།(ལྷ་ལོ་ལྷ་བ་དཔལ་གང་རུང་ཞེ་ཡིན་
 ལྷ་མ།) ལྷ་ཆུང་(རྣམ་རྒྱལ་རྟོ་རྟེ)དང་བཅས་ལྷ་ལོ་མེ་ཆོས་རུ་བྱུང་པ་མ་བཙོས་པར་ཉིར་དྲུག་ཁ་
 བསྟན་མཛད་པས་བརྒྱ་དང་གྲ་གཅིག་དང་། ལྷ་ཆོས་འབྱུང་རུ་གསར་རུ་སྟོན་པའི་ལོ་ལྷ་བ་དཔལ་
 དེ་ཅ་དམར་བ་རུ་འཕ་དཔལ་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་མཆོན་དང་། དཔལ་ལྷ་བ་དགའ་རྟོ་རྟེ། ཐར་པ་ལོ་ལྷ་
 བ་ལ་ལོ་ཉི་མ། ལོ་སྟོན་རྟོ་རྟེ་དཔང་ལྷ་བ། ལྷ་ལོ་ལྷ་བ་ལྷ་མེས། ལྷ་བ་ཤེས། གཉེས་ལོ་ལྷ་བ་ཆེན་
 པོ། གཉེས་ལྷ་ལོ་ལྷ་བ། ལོ་ལྷ་བ་ཁོ་ཆེ། ལྷ་ལོ་ལོ་ལྷ་བ་མར་པ་རྟོ་རྟེ་ཡེ་ཤེས་དང་བཅས་ཉི་

བཅུ་དང་།^① ལྷ་ར་ཐང་དང་ཕྱི་དགེ་བཀའ་བསྟན་དཀར་ཆག་ལས་མཐོང་ཞིང་གོང་དུ་མ་ཚུད་པའི་ལོ་
 ལྷ་བ་སོ་གཉིས་ལྷག་བཞུགས་པ་གསལ་བཀོད་མཆན་ལྟར་དང་།^② དེ་མིན་གོང་གི་བསྟན་བཅོས་དག་
 དུ་མ་འདུས་ཤིང་ཡིག་ཆ་དག་ལྷན་དུ་གསལ་བའི་ལོ་ལྷ་བ་དཔལ་ཀུན་དགའ་གྲགས་པ། དཔལ་སྒྲིག་ཅ་
 རོ་རྩེ་དུག་པོ་ཅལ། ཆོགས་ཆག་རྒྱུད་པ། སྒྲིབ་པ་དཔལ་བཟང་། ཁམས་པ་ལྷེ་རི་ཆོས་གྲགས། དཔལ་
 པལློ་ཅན། ཞང་འོར་སྟོན་པ་ཤེས་རབ་བསོད་ནམས། འབྲོ་སྟེ་མི་སྟེ། བསོད་ནམས་སེང་ག། ར་ཡེ་
 ཤེས་བཟང་པོ། དཔལ་ཨ་མོ་སྟ། ལྷ་མཐོང་ལོ་ལྷ་བ། སྒྲིག་པའི་དཔལ། རྩེ་ག་མཛོ་སྒྲེའམ་རྩེ་ག་ཞེ་
 སྟར་རོ་རྩེ། བསོད་ནམས་འོད་ཟེར། ཚུལ་བྱིམས་བཀྲ་ཤིས། འབྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། ལོ་
 མཆོག་པ། འབྲོག་མི་རོ་སྟས། སྒྲ་མ་ཨ་སྟ། སྒྲ་པ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ། ཤལ་སྒྲུང་ལོ་ལྷ་བ་ཐུགས་རྩེ་
 དཔལ། འཇམ་དཔལ་གོ་ཆ། ནམ་མཁའ་རོ་རྩེ། མི་ཉག་ཆེན་པོ། མངའ་རིས་རོ་རྩེ་དཔལ། ཆོས་ཀྱི་
 རྒྱལ་མཆན། གཞོན་ཅུ་འོད། སུ་རངས་བསོད་ནམས་སྒོ་གོས། འཇམ་དཔལ་སྒྲིག་པའི་རོ་རྩེ། འཇམ་
 དབྱངས་རལ་གྱི། སྒོ་གོས་རྒྱལ་མཆན། སྒྲ་མ་རིན་ཆེན་གྲགས་གུ་སྟེ། ཐུགས་རྩེ་དཔལ་བཟང་པོ། ཚུལ་
 བྱིམས་གཞོན་ཅུ། ལྷ་ཅུ་རིན་ཆེན་མཆོག་ མཁའ་འབྲོ་རོ་རྩེ། སྒྲིན་པ་རྒྱལ་བྱིམས། རབ་མཆོག་དཔལ་
 བཟང་། ས་བཟང་སྒོ་གོས་རྒྱལ་མཆན། གཞོན་ཅུ་མཆོག་ ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ། ཆོས་འཁོར་འཇམ་
 དཔལ་ཡེ་ཤེས། འོར་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། ལྷག་ཆང་ལོ་ལྷ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། རྒྱ་མཆོའི་སྟེ། ལོ་ཆེན་

① ལྷ་བ་ལྷ་སྟོན་སྒྲུང་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རོགས་ལུ་འབྲི་བྱུང་ལོ་ལྷ་བ་མ་ཁི་བྱི་ག་
 ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་འབྲི་བྱུང་ལོ་ལྷ་བ་ཞེས་པ་དང་ལོ་པའ་གཅིག་གི་མཆན་གྱིས་ནོར་བུར་
 བར་སྟམ་སྟེ་བྱུང་དུ་བཀོད་མེད།

② ཕྱི་དགེ་དང་ལྷ་ར་ཐང་བཀའ་བསྟན་དཀར་ཆག་ལས་མཐོང་ཞིང་གོང་དུ་མ་ཚུད་པའི་ལོ་ལྷ་བ་སོ་གཉིས་ལྷག་གི་མཆན་སྟོ་གསལ་
 ལྟར། ལོ་ལྷ་བ་བྱུང་སྟེར་རིན་ཆེན་བཟང་པོ། རྩེ་མི་ཉག་ལོ་ལྷ་བ། རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆན། བརྩེ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཐུག་གྲགས་པ། ལོ་
 ལྷ་བ་སེང་གེ་རྒྱལ་མཆན། དབང་ཐུག་རྒྱལ་མཆན། ལོ་ལྷ་བ་བྱའི་སྟོང་པ་ཅན། (བྱའི་གདོང་ཅན་ཞེས་པ་དེ་ལེ་ཡིན་སྟེ།)
 ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཆེ་བཅན་སྟེ། ལོ་ལྷ་བ་མི་མཉམ་བཟང་པོ། དཔལ་གྱི་བཟང་པོ། ལོ་ལྷ་བ་གཡུང་དྲུང་སྟོང་པོ། འདར་
 པ་ལོ་ལྷ་བ་དག་དབང་ཐུན་ཆོགས་སྟུན་ཀྱལ། སྟོན་རྒྱུད་དར་མ་རྒྱལ་བྱིམས། ལོ་ལྷ་བ་དཔལ་གྱི་མཐའ་ཅན། ཆོས་རྩེ་བཟང་པོ། ལོ་
 ཆེན་ཤེས་རབ་དབང་ཐུག་ ལྷ་ཅུ་ལྷ། བསོད་ནམས་ནམ་རྒྱལ། དཔལ་གྱི་སྟོང་པོ། ལྷ་ཅུ་སྟེ། ཚུལ་དགེ་རིན་ཆེན། ཆོས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན། དར་མ་རིན་ཆེན། ཐུམས་པ་སྤྱིང་པ། ཞ་ལུ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོ། ཅེད་ཐང་གཞོན་ཅུ་དཔལ། གྲགས་པ་བྱུང་རྒྱལ། ལོ་ལྷ་བ་
 ཞང་བྱུང་། དགེ་བཤེས་སྟོན་གཞོན། དགེ་སྟོང་འོད། དཔལ་དར་མ་ཡོན་ཏན། (འདི་ལ་ཕྱི་དགེ་བསྟན་འགྱུར་དུ་རྒྱུད་གྱི་སྟོར་ན་
 འགྱུར་ཆོས་ཆན་ལྷག་བཞུགས་ཡོད་ལ། འགྱུར་བྱུང་དུ་ཁོང་གི་བྱོན་ལུ་རོས་བཟུང་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། ཆོས་ཆན་གཅིག་གི་རྩེས་
 ལུ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རོ་ཡ་སེ་རྒྱ་དང་དར་མ་ཡོན་ཏན་གྱིས་བསྟུར་པ་ཞེས་འཁོད་པ་ལ་འབྱུངས་ལུ་རྒྱ་གར་དང་བོད་གར་
 ཡིན་རེ་ཆོས་མོ། 1) ལོ་ལྷ་བ་སྟུང་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་བཅས་སོ།

གཤམ་པ་རྒྱུ་མཚོ།(ཞུ་ཆོས་སྒྱུར་བཟང་པོའི་བཤེས་གཉེན།) དཔལ་ཁང་ལོ་རྒྱུ་བ། ཤེའུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཀུན་
 དགའ་ཆོས་གཤམ་ རྩེ་བཅུན་ཀུན་དགའ་སྒྲིང་པོ། སྒྲིན་སྒྲིང་ལོ་ཆེན་རྣམ་གྱི། བཤར་ནག་ལོ་རྒྱུ་བ་
 དཔལ་འབྱོར་རྒྱུ་མཚོ། འཕེ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོ་དབང་ཀུན་བྱུང། སི་རུ་པཎ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས། མདོ་
 བཤར་ཆོ་རིང་དབང་རྒྱལ། ལྷང་སྒྱུ་རྩལ་པའི་དོ་རྩེ། བཤས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་བཅས་ལོ་
 རྒྱུ་བ་ད་བདུན་དང་བཅས་འདིར་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་རུས་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཉིས་བརྒྱ་དང་
 བརྒྱད་ཅུའི་མཚན་བསྐངས་པ་དང་། ཁོང་རྣམ་པས་ཕྱིའི་རིག་གནས་ནང་འདྲེན་གྱིས་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་
 དར་སྤེལ་གྱི་ཡང་ཅེར་བསྐྱལ་བ་ལ་བྱས་འབྲས་སྤྲོ་ན་མེད་དོ། །

མདོར་ན་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དར་འཕེལ་གྱི་རུས་ལུན་རིང་མོའི་ནང་། སྐད་གཉིས་སམ་སྐད་
 གསུམ་མམ་ཡང་ན་དེ་ལས་མང་བའི་སྐད་དང་ཡིག་རིགས་ལ་མངའ་རྒྱས་ཤིང་། སོར་མོས་འདུ་
 འགོད་རུ་བསྐྱར་པའི་རུས་པ་ལྷག་རུ་ཐོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྒྲིང་ཕྱག་ལ་ཉེ་བ་མང་པོས། མི་རིགས་འདིའི་
 བྱང་ཐོར་རུ་གྱུར་པའི་བཅུ་ཕྱག་རིག་པའི་སྤང་པོ་ཉིད་བསྐྱར་པ་ལ་མཛད་པ་སྤྲོ་ན་མེད་ཅིང་། ཁོང་
 ཅག་གི་སྤྲོ་མེད་གྱི་བྱས་འབྲས་དེ་ཡང་ཕྱི་རབས་པའི་དྲན་དོགས་སུ་བསྐྱལ་བའི་བར་རུ་བརྟན་པོར་
 གནས་འོས་པ་ཞིག་རེད་མོད། ཀུན་ལ་ངེས་གསལ་ལྟར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རུས་བྱིང་འདྲ་མིན་སྒྲ་ཆོགས་
 བརྒྱད་ནས་འོངས་པའི་ད་ཡོད་ཡིག་ཆང་གིས་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆང་གྱི་ཁྱུང་ཆའི་གཅིག་ཅེས་ཡང་བྲིན་
 དགའ་ཆོད་རུང་དགའ་རིན་པོ་ཆོས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན། འབྱུར་ཆོས་མེད་བརྒྱག་རུ་སོང་བས་ལོ་
 རྒྱུ་བའི་བྱས་འབྲས་ཐོད་གཏུག་རུ་མེད་པ་དང་། ཀུན་གྱི་ངག་ལ་མ་འདྲིས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁག་ཅིག་ནི་
 བཀའ་བསྟན་གཙོ་བྱས་པའི་ད་ཡོད་ཀྱི་ཡིག་ཆང་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་ཅག་གི་རྩིས་བྱལ་འཚོལ་དཔོས་
 ཤིང་། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་སྒྲགས་བསྐྱེད་ལས་ཀ་དེ་རུས་སྤྲོ་མོ་ཞིག་ནས་བརྩམས་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་
 རྒྱུན་གང་མང་ཞིག་གི་དབང་གིས་སྒྲགས་བསྐྱེད་ཆ་ཆང་ཞིག་མཛད་ཐུབ་མེད་པ་རུས་རབས་རིམ་བུར་
 གི་དགའ་ཆག་རྣམས་ལས་ཤེས་ཐུབ་པ་དང་། སྒྲགས་བསྐྱེད་མཛད་བྲིན་པའི་བཀའ་བསྟན་དང་ལྷག་
 པར་རུ་བཀའ་འབྱུར་གྱི་ཆོས་ཆོན་སྐམ་ཆའི་གཅིག་ཅེས་ལ་འབྱུར་བྱང་མི་གསལ་བ་སོགས་ཀྱིས་དེར་
 ཡང་བདག་པོ་དང་དངོས་པོའི་ཞལ་འཕྲོད་པར་དགའ་བའི་ཚུལ་རུ་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པས། དེང་གི་
 ཆ་ལ་ལོ་རྒྱུ་བ་དེ་རྣམས་ཆ་ཆང་ངོས་འཛིན་དང་ཁོང་ཅག་གི་མཛད་པ་ཞིབ་མོ་ཞིག་ཡོང་དགའ་
 བའི་ཆོད་རུ་འདུག གོང་བསྟན་ཆོས་འབྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བོད་
 རུ་ལོ་རྒྱུ་བ་མང་རུ་བྱོན་ཞིང་ལོ་རྒྱུའི་ལས་རྒྱ་ཆེར་དར་བའི་དོན་དངོས་དེ་མཐོང་སྤང་གི་ལམ་རུ་

རྒྱུ་ལ་ཅམ་ལས། བོད་རྒྱ་དོན་དངོས་ཐོག་ལོ་ལྷ་བ་ཅི་ཅམ་བྱུང་ཡོད་པའི་གྲངས་ཀ་ཡིད་ཉོན་
 རྒྱུ་བ་ཞིག་དེའི་ཁྱོད་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་གང་གིས་ཀྱང་མཚན་དཀའ་བ་མ་ཟད། ཕྱིས་ཀྱི་ནམ་དུང་
 ཅན་གང་ཞིག་གིས་ཀྱང་གྲངས་ཚད་ཡང་དག་ཅིག་ནི་གཞལ་བའི་གནས་སུ་མི་འདོད་དེ། ཅིས་
 ཕྱིར་ན། བོད་བསྟན་ཀྱི་ཡིག་ཚང་ནམས་རྒྱས་རབས་རིམ་པར་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ལོ་ལྷ་བ་ཅི་གྲངས་ཀྱི་
 མང་ཁྱུང་གཅིག་ཏུ་འབབ་མི་སྲིད་པ་དང་། ཡིག་ཚང་དེ་དག་མཛད་མཁན་ལ་མཚན་ནའང་སྤྲུལ་མའི་
 མཚན་འདྲིན་ལྷགས་ལ་མང་བྱས་ཐོག་རང་རང་གི་མཚན་ལས་རྒྱ་ཁྱུང་ཚད་ཀྱི་ཆ་ནས་བཟངས་པ་
 དང་། ཡང་ཅིག་ན་ཁོང་ནམ་པས་ལོ་ལྷ་བ་ཅི་འཛིག་པའི་ཚད་གཞི་མ་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་
 ཡིད་ཉོན་རྒྱུ་བའི་གྲངས་ཀ་ཞིག་མཚན་པར་དཀའ་བ་ཡིན། དེར་གི་བཙུམས་ཚོས་འགའ་རེ་ཡོད་
 པ་དག་ན་མཁས་དབང་རྒྱུ་དཀར་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་མཚན་གི་བཞེད་སྒྲུངས་དེ་ཉིད་ཚད་
 མར་འཛིན་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ལ་རེ་རྒྱུ་ཁ་སྟོན་གྱིས་བཟངས་པ་སོགས་ཀྱང་ལོ་ལྷ་བ་ཅི་
 གྲངས་ཚད་འཇུག་ཚད་རྒྱ་གཞིར་བའི་ཕྱགས་ལ་གོམ་གང་མཐུན་རྒྱ་སྟོས་པ་ཅམ་མོ། །དེ་བཞིན་
 རྒྱ་དེབ་འདིར་ཡང་ལོ་ལྷ་བ་ཅི་མཁས་པའི་ཕུལ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་ཕྱིན་པའི་གྲས་ནས་
 ཐོན་ཀྱི་ཚོས་འབྱུང་དང་ལོ་ལྷ་བ་ཀྱི་དེབ་ཐེར་ཁག་ཅིག་གཞིར་བྱས་ཤིང་། རང་གི་མཚན་སྒྲུང་
 རྒྱ་ཁྱུང་ཚུལ་ཅམ་ལ་བཞེན་ནས། ཐོན་ཀྱི་སྒྲིས་ཆེན་དམ་པ་དག་གིས་ལོ་ལྷ་བ་ཅི་ཁས་འཆེ་བའི་
 ལོ་བཅུ་ཁྱོད་བསྟན་པ་སྤྲུང་གི་ལོ་ལྷ་བ་བརྒྱ་ཐམ་པ་དང་། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གི་ལོ་ལྷ་བ་ཉིས་
 བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུའི་མཚན་ཐོ་བཀོད་ཅིང་། དེ་ཡང་རང་རྒྱས་ཅི་ཕྱགས་ཀྱིས་སྤྲུལ་མའི་བཞེད་སྒྲུངས་ནམས་
 ལ་དུང་བསྟར་གྱིས་ཉི་རྒྱས་ཀྱི་དུང་འབྲས་སུ་མཚན་བའི་གྲངས་ཚད་ལ་གསལ་བཅོས་སྟན་ཅམ་བྱ་
 བྱུང་བཞིས་པ་ལགས།

ང བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གི་སྐབས་སུ་ཕྱིན་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཅི་མཚན་ཐོ།

- བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གི་སྐབས་སུ་ཕྱིན་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཅི་ལ། 1.ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ།
 2.གྲགས་འབྱོར་ཤེས་རབ། 3.འཛོ་སེང་དཀར་ཤུག་འོད། 4.ཐོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ། (གསང་
 རཱི་ཐོག་བཏབ།) 5.ལྷ་སྤྲུལ་ཞིང་འོད། 6.རྒྱ་བཙོན་འབྲས་སེང་ག། 7.ནག་ཚོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་
 བ། 8.ཁུ་དངོས་གྲུབ། 9.ཚོས་ཀྱི་ཤེས་རབ། 10.མར་བྱུང་དད་པའི་ཤེས་རབ། 11.མ་དགེ་བའི་
 སྒོ་གོས། 12.ག་རོད་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས། 13.ཤུག་སྒོ་གོས། 14.འཛོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་

འབྱུང་གནས། 15.བྱང་པ་ཚས་ཀྱི་བཙུན་འགྲུལ། (འགྲུལ་བྱང་དུ་སྒྲ་བན་ཚས་ཀྱི་བཙུན་འགྲུལ་
 ལུ་བཀོད་ཡོད་པའང་ཁོང་ཉིད་ཡིན་པར་མཐོང་ནས་ལོགས་ལུ་དགར་ཅིང།) 16.སྒྲ་ལ་
 ལྷ་བ། 17.འགར་ཚས་ཀྱི་བཟང་པོ། 18.ཤིའུ་བཟླ་དེ་སྒྲ། 19.རབ་ཞི་བཤེས་གཉེན། 20.རྩོག་སྒྲོ་
 ལྷན་ཤེས་རབ། 21.ཟངས་དཀར་འཕགས་པ་ཤེས་རབ། 22.གཉན་དར་མ་གྲགས། 23.གཟུ་
 དགའ་བ་རྩོམ་ཞེ། 24.ཀྱི་ལྷང་དབྱ་དཀར། 25.ཚས་ཀྱི་ཡོན་ཏན། 26.ཚས་ཀྱི་རིན་ཆེན། 27.ལྷ་
 བྲག་མར་པ་ཚས་ཀྱི་སྒྲོ་གྲོས། 28.འབྲོག་མི་ཤྲུ་ཡེ་ཤེས། 29.འགོས་ཁྱུག་པ་ལྷས་བཅས། 30.ཀྱི་
 རྩོ་སྒྲ་བའི་འོད་ཟེར། 31.སྒྲོག་སྒྲུ་ཤེས་རབ་བཅེགས། 32.མལ་གྱི་སྒྲོ་གྲོས་གྲགས། 33.དཔལ་ལེ་
 ཅ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། 34.རྩོང་པ་ཚས་བཟང་། 35.ཡོལ་ལྷགས་རྩོམ་ཞེ་དབང་ལྷག 36.མང་འོར་
 བྱང་ཆུབ་ཤེས་རབ། 37.ཅ་མི་སངས་རྒྱས་གྲགས། 38.ཁེའུ་གད་པ་འཁོར་ལོ་གྲགས། 39.སྒྲོང་ཞོ་གསལ་
 བ་གྲགས། 40.དིང་རི་ཚས་གྲགས། 41.རྒྱས་སྒྲོན་ལམ་གྲགས། 42.པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས། 43.བ་རི་རིན་
 ཆེན་གྲགས། 44.འབྲོ་ཤེས་རབ་གྲགས། 45.ར་རྩོམ་ཞེ་གྲགས། 46.ཀྱི་བོ་ཤེས་རབ་དཔལ། 47.བཀྱ་
 ཤེས་རྒྱལ་མཚན། 48.བ་རིག་ཐོས་པ་དགའ། 49.མ་བན་ཚས་འབར། 50.མཚུར་དབྱིག་གི་རྒྱལ་
 མཚན། 51.མཚུར་དབང་རེ། 52.དཔལ་ཀྱན་དགའ་རྩོམ་ཞེ། 53.དཔལ་དགའ་བ་གྲགས། 54.མར་
 པ་རྩོམ་པ་ཚས་ཀྱི་དབང་ལྷག 55.ཚས་ཀྱི་སྒྲོང་པོ། 56.ཀམ་ཚས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། 57.ལྷགས་མཚམས་
 དབང་ལྷག་རྒྱ་མཚོ། 58.ཚུལ་བྱིམས་ཡོན་ཏན། 59.ཁེའུ་གད་པ་ཡོན་ཏན་དཔལ། 60.བསོད་ནམས་
 བཟང་པོ། 61.སྒྲུ་པ་དཔལ་མཚན་རྩོམ་ཞེ། 62.ཉི་མ་རྩོམ་ཞེ། 63.ཁྱུ་དགེ་བསྟེན་ནི་ཅོ། 64.སྒྲོག་
 སྒྲུ་གཞོན་རྒྱ་འབར། 65.ལྷ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། 66.བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས། 67.སྒྲན་ཚས་ཀྱི་སྒྲོ་
 གྲོས། 68.ཅོག་གྲུ་ཉིང་རེ་འཛིན་བཟང་པོ། 69.ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས། 70.རིག་པ་གཞོན་རྒྱ། 71.གཞོན་
 ཚུལ། 72.ཁྱུ་མདོ་ཞེ་འབར། 73.ཤེས་རབ་བཙུན་འགྲུལ། 74.གཡུང་དྲུང་འོད། 75.བསོད་ནམས་
 རྒྱལ་བ། 76.ཅོག་གྲུ་ཤེས་རབ་སྒྲ་མ། 77.ཅོག་གྲུ་མྱ་ངན་ཅིང་པའི་དཔལ། 78.ཆིངས་ཡོན་ཏན་
 འབར། 79.བསོད་ནམས་མོས་པ། 80.དགེ་ཚུལ་ཁྱུང་གྲགས། 81.ཚུལ་བྱིམས་བཅེགས། 82.ལྷ་བཙུན་
 པ། 83.ལྷ་བཙན་པོ་ལུ་ནི་རྒྱ་རྩོ། 84.རྩོག་བྱུང་སྒྲ་ལ། 85.རྒྱ་ལོ་རྩོ་བ། 86.སྒྲལ་རྩོམ་ཞེ་རྒྱལ་པོ། 87.ལྷ་
 རིན་པོ་ཆེ། 88.ལྷ་ཚས་ཀྱི་རིན་ཆེན། 89.སྒྲུར་ར་ཚུལ་བྱིམས་འོད་ཟེར། 90.དགེ་སྒྲོང་བྱའི་གདོང་
 ཅན། 91.ར་བྱིད་ལོ་རྩོ་བ། 92.སྒྲུར་བྱ་འོད། 93.པ་ཚབ་ཚུལ་བྱིམས་རྒྱལ་མཚན། 94.ཤེས་རབ་ལེགས་
 པ། 95.ནག་ཚོ་དར་མ་གྲགས། 96.མར་པ་སྒྲོ་གྲོས་བཟང་པོ། 97.ལེ་ལོ་རྩོ་བ། (བྱིས་ཀྱི་ཡིག་ཆང་དུ་

བཀོད་པའི་མེ་ལོ་རྩ་བ་གཞིན་རུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་གཞིན་རུ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ལོ་པའ་གཅིག་ཡིན་
 པར་སྟུམ།) 98. ཟླ་བ་གྲགས་པ། 99. མཉལ་མི་ཡེ་ཤེས་ཚས། 100. ཚས་ཀྱི་ཟླ་བ། 101. དག་སྟོང་
 ཤེས་རབ་སྦྱབས། 102. བྱ་ཆ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆན། 103. འ་ཞ་རྒྱ་གར་བཅེསས། 104. གཉན་བསོད་
 བམས་དར། 105. བ་རི་ཚས་གྲགས། 106. ཞོང་པོ་ལོ་རྩ་བ། 107. གཞིན་རུ་ཤེས་རབ། 108. འགར་ཤེས་
 རབ་འབྱུང་གནས། 109. འཇམ་དཔལ་གཞིན་རུ། 110. དཔལ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར། 111. རྩེ་དགའ་བ་
 དཔལ། 112. ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས། 113. རྒྱ་བཙོན་འགྲུ། 114. ར་ཚས་རབ། 115. ལོ་བཙུན་ཚུང་རྩེ་
 རྩེ་རྒྱལ་མཆན། 116. ཞ་མ་དག་བཙོན་སེང་རྒྱལ། 117. རྩེ་བྱ་ཤེས། 118. ཆག་དག་བཙོན། 119. དཔལ་
 ཚས་བཟང་། 120. གཉན་བས་བམས་པའི་དཔལ། 121. ས་སྦྱ་པ་རྩེ་ཏ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆན། 122. ཆག་
 ཚས་རྩེ་དཔལ། 123. དཔལ་ཤེས་རབ་འོད། 124. ཞང་གྲུབ་པ་དཔལ། 125. སྟོ་པོ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། 126. རྩེ་
 བྱ་པ་དར་སེང་། 127. མི་མཉམ་བཟང་པོ། 128. ཤོང་རྩེ་རྩེ་རྒྱལ་མཆན། 129. ཤོང་སྟོ་སྟོས་བཙན་པ།
 130. ཁམས་པ་སྟོ་སྟོས་རྒྱལ་པོ། 131. འདན་མ་ཚུལ་སེང་། 132. རས་གཞིན་བཙོན། 133. རྒྱ་ཏེ་གྲགས་
 པ་རྒྱལ་མཆན། 134. ཉི་མ་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོ། 135. དཔང་སྟོ་སྟོས་བཙན་པ་དང་། 136. སྟོ་
 ཚད་པ་རིན་རྒྱལ། 137. ལེགས་པའི་སྟོ་སྟོས་དང་བཅས་པ་ནི་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷགས་སོར་
 བཞག་བྱས་པ་དང་། གཤམ་རུ་ཡིག་ཆང་ལག་ཅིག་དཔུད་བཟུར་གྱིས་གོང་གི་དེ་ལ་གསལ་བཙོན་
 བྱས་པའི་མཆན་ནམས་དཔུས་གཅིག་རུ་བཀོད་པ་ལ། 138. གཉན་ཚུང་ལོ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས།
 139. ཞང་ཤེས་རབ་སྟུང་། 140. གཉོས་ཡོན་ཏན་གྲགས། 141. གཉོས་ལོ་རྩ་བ་འབྱུང་པོ། 142. ལོ་
 རྩ་བ་ཤེས་སྟོན་བྱང་ཚུབ་འབར། 143. སྟོ་ལོ་རྩ་བ་འོད་འབྱུང་། 144. ལང་ལོ་རྩ་བ་རྒྱ་བཙོན་
 འགྲུ། 145. རུ་པ་ལོ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་དཔལ། 146. ལོ་རྩ་བ་ཡོང་ཞེས་གསལ་བ། 147. ལོ་རྩ་བ་ཉི་མ་
 དངོས་གྲུབ། 148. དག་ཏུ་ལོ་རྩ་བ། 149. ལོ་རྩ་བ་ཀྱི་བྱེ་མ་ལུང་པ། 150. འཕྱོག་མའི་སྟུང་པོ་ལོ་རྩ་བ་
 ཅད་ཅ་ཡེ་ཤེས་རྩེ་རྩེ། 151. ལོ་རྩ་བ་བར་སྟོན་ཐོས་པ་དགའ། 152. ལུ་ཆེར་ལོ་རྩ་བ། 153. སྟོ་ལོ་རྩ་
 བ་བསོད་ནམས་ཚུལ་ཁྲིམས་གྲགས། 154. ལོ་རྩ་བ་འཕགས་མཆོག་ 155. ལོ་ཚུང་རྒྱ་རྒྱལ་པོ། 156. ཉིང་
 ལོ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས། 157. རྒྱ་ལོ་གཞིན་རུ་དཔལ། 158. རྩེ་སྟོང་ལོ་རྩ། 159. ཤོ་རིམ་ལོ་
 རྩ། 160. དགར་ལོ་རྩ་བ། 161. ཞང་དག་བ། 162. ཞོ་རྒྱན་པ་རིན་ཆེན་དཔལ། 163. དཔུས་པ་སྟོ་
 གསལ། 164. རྟག་ལུང་པ་རྒྱ་བཟང་པོ། 165. བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། 166. བྱགས་སྟུང་ལོ་རྩ་བ་རིན་

① རྩེ་བྱ་ཤེས་བཅེསས་པ་དཔལ་ཞེས་པ་གང་ཡིན་པར་ངེས།

ཆེན་ནམ་ཀྱལ། 167.རྩྭ་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱལ་མཚན། 168.ས་བཟང་སྒྲོ་གྲོས་དཔལ། 169.འབྲི་ཁུར་ལོ་ལྷ་
 བ། 170.ཀུན་སྤངས་གྲགས་པ་ཀྱལ་མཚན། 171.ཡར་ལོ་གྲགས་པ་ཀྱལ་མཚན། 172.ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་
 རྩེ་མོ། 173.བོ་དོང་གྲགས་པ་ཀྱལ་མཚན། 174.སྤར་ཐང་བ་སྐྱ་སྤྱི། 175.ལོ་ཆེན་སྐབས་མཚན་དཔལ་
 བཟང་། 176.ཆོས་འཁོར་སྤང་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། 177.འགོས་ལོ་ལྷ་བ་གཞོན་ཅུ་དཔལ། 178.བྲིམས་
 ཁང་བ་བསོད་ནམས་ཀྱུ་མཚོ། 179.ཆག་ལོ་རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱལ། 180.ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྦྱང་དཔལ་
 བཟང་པོ། 181.ཀྱ་ལོ་ནམ་ཀྱལ་རྩི་རྩེ། 182.དཔལ་ལེ་ཅ་དམར་བ་རུའམ་དཔལ་འབྱུང་གནས་ཀྱལ་
 མཚན། 183.དཔལ་ཀུན་དགའ་རྩི་རྩེ། 184.ཐར་བ་ལོ་ལྷ་བ་ཡེ་མོ་ཉ་སྤྱོ། 185.ལོ་སྟོན་རྩི་རྩེ་དབང་
 ཐུག་ 186.ལྷོ་ལོ་ལྷ་བ་ལྷ་མེས། 187.ལོ་ལྷ་བ་དག་སྦྱང་དཔལ་གྱི་ལྷན་པོ།^① 188.གཉགས་ལོ་ལྷ་བ་ཆེན་
 པོ། 189.གཉགས་ཆུང་ལོ་ལྷ་བ། 190.ལོ་ལྷ་བ་ཁའ་ཆེ། 191.སྟོན་འགྲོ་ལོ་ལྷ་བ་མར་བ་རྩི་རྩེ་ཡེ་
 ཤེས། 192.ལོ་ལྷ་བ་ཁྱུང་ལྷོ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ། 193.རྩི་མི་ཉག་ལོ་ལྷ་བ། 194.སྤྱོ་ཚད་བ་རིན་ཆེན་
 ཀྱལ་མཚན། 195.བརྩོ་ཆོས་གྱི་དབང་ཐུག་གྲགས་པ། 196.ལོ་ལྷ་བ་སང་གི་ཀྱལ་མཚན། 197.དབང་ཐུག་
 ཀྱལ་མཚན། 198.ལོ་ལྷ་བ་བྱའི་སྦྱང་བ་ཅན།(བྱའི་གདོང་ཅན་ཞེས་པ་དེ་ཞེ་ཡིན་སྟེ།) 199.ཁྱེ་ཆེན་
 གྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཆེ་བཅན་སྤྱོ། 200.ལོ་ལྷ་བ་མི་མཉམ་བཟང་པོ། 201.དཔལ་གྱི་བཟང་པོ། 202.ལོ་ལྷ་
 བ་གཡུང་རྱུང་སྦྱང་པོ། 203.འདར་བ་ལོ་ལྷ་བ་དག་དབང་ཐུན་ཆོགས་ལྷན་གྲུབ། 204.སྤྱན་ཆུང་དར་
 མ་ཚུལ་བྲིམས། 205.ལོ་ལྷ་བ་དཔལ་གྱི་མཐའ་ཅན། 206.ལོ་ཆེན་ཤེས་རབ་དབང་ཐུག་ 207.རྩམ་ཅན།
 208.བསོད་ནམས་ནམ་ཀྱལ། 209.དཔལ་གྱི་སྦྱང་པོ། 210.གྲུ་ཁ་སྤྱི། 211.ཚུལ་དག་རིན་ཆེན། 212.ཆོས་
 གྱི་ཡོན་ཏན། 213.དར་མ་རིན་ཆེན། 214.བྲམས་པ་སྦྱང་བ། 215.ཞ་ལུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱུ་མཚོ། 216.ཅེད་
 ཐང་གཞོན་ཅུ་དཔལ། 217.གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ། 218.ལོ་ལྷ་བ་ཁང་ཁྱུང་། 219.དག་བཤེས་སྟོན་
 གཞོན། 220.དག་སྦྱང་འོད། 221.དཔལ་དར་མ་ཡོན་ཏན།(འདི་དང་གོང་བཞུག་ཆོས་གྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལོ་པའ་
 གཅིག་རྒྱུ་མ་ངེས་པའི་ཚུལ་འབྱུར་བྱང་ལས་ཤེས་ཐུབ།) 222.ལོ་ལྷ་བ་སྤང་དཔལ་གྱི་སང་གོ། 223.དཔལ་
 ཀུན་དགའ་གྲགས་པ། 224.དཔལ་སྤྱོད་ཆ་རྩི་རྩེ་དཔལ་པོ་ཅུལ། 225.ཆོགས་ཆག་ཆུང་བ། 226.སྦྱོབ་

① བཞུན་པ་ལྷ་དར་གྱི་རུས་སུ་ལོ་ལྷ་བ་དཔལ་གྱི་ལྷན་པོ་ཞེས་པ་ཞིག་ཕྱོད་ཡོད་པར། སྐབས་འདིར་བཞུན་པའི་ལོ་ལྷ་བ་
 དག་སྦྱང་དཔལ་གྱི་ལྷན་པོས་ཀྱང་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩམ་སྤྱི་སྤྱོད་དང་ལོ་ལྷ་བ་དག་སྦྱང་མ་དག་བའི་སྒྲོ་གྲོས་སྟགས་དང་ལྷན་རྒྱ་
 བཀའ་འབྱུར་ལས་མདོ་རྩི་རྩེ་ཆོས་ཚན་གཅིག་དང་། བཞུན་འབྱུར་ལས་མདོ་འགྲེལ་རྩི་རྩེ་ཆོས་ཚན་གཅིག་བཅས་བཞུར་ཡོད་
 པར་གཞིགས་ཆོ་ཁོང་ཅག་རུས་མཉམ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། དེ་འདྲ་ན་བཞུན་པ་གྱི་དར་གྱི་རུས་སུ་ལོ་ལྷ་བ་དཔལ་གྱི་
 ལྷན་པོ་ཞེས་པ་ཞིག་ཕྱོད་ཡོད་པར་ངེས།

བ་དཔལ་བཟང་། 227.ཁམས་པ་ལྷི་རི་ཚོས་གཤམ། 228.དབྱལ་པ་སྒོ་ཅན། 229.ཁང་འོར་སྟོན་པ་
 ཤེས་རབ་བསོད་ནམས། 230.འགྲོ་ལྷི་མི་ལྷི། 231.བསོད་ནམས་སེང་ག། 232.བྱ་ཡེ་ཤེས་བཟང་
 པོ། 233.དབྱལ་ཨ་མོ་ལྷ། 234.ལྷ་མཐོང་ལོ་ལྷ་བ། 235.སྒྲིག་པའི་དཔལ། 236.རྫོག་མདོ་
 སྤེའམ་རྫོག་ཞེ་སྤང་དོ་རྩེ། 237.བསོད་ནམས་འོད་ཟེར། 238.ཚུལ་བྲིམས་བཟླ་ཤེས། 239.འགྲོ་མགོན་
 ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། 240.ལོ་མཚོག་པ། 241.འགྲོག་མི་རྩོ་སྤྲུལ། 242.སྤྲ་མ་ཨ་སྤ། 243.སྤྲ་པ་
 རྣམ་མཁའ་བཟང་པོ། 244.ཤབ་སྤང་ལོ་ལྷ་བ་ཐུགས་རྩེ་དཔལ། 245.འཇམ་དཔལ་གོ་ཆ། 246.ནམ་
 མཁའ་དོ་རྩེ། 247.མི་ཉག་ཆེན་པོ། 248.ཚོས་རྩེ་བཟང་པོ། 249.མངའ་རིས་དོ་རྩེ་དཔལ། 250.ཚོས་ཀྱི་
 རྒྱལ་མཚན། 251.གཞོན་རུ་འོད། 252.ཕུ་རངས་བསོད་ནམས་སྒོ་གོས། 253.འཇམ་དཔལ་སྒྲིག་པའི་
 དོ་རྩེ། 254.འཇམ་དབྱངས་རལ་གྱི། 255.སྒོ་གོས་རྒྱལ་མཚན། 256.སྤྲ་མ་རིན་ཆེན་གཤམ་
 ལྷ་སྤྲི། 257.ཐུགས་རྩེ་དཔལ་བཟང་པོ། 258.ཚུལ་བྲིམས་གཞོན་རུ། 259.ལྷ་ཅན་རིན་ཆེན་
 མཚོག 260.མཁའ་འགྲོ་དོ་རྩེ། 261.སྤྲིན་པ་ཚུལ་བྲིམས། 262.རབ་མཚོག་དཔལ་བཟང་། 263.ས་
 བཟང་སྒོ་གོས་རྒྱལ་མཚན། 264.གཞོན་རུ་མཚོག 265.ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ། 266.ཚོས་འཁོར་འཇམ་
 དཔལ་ཡེ་ཤེས། 267.འོར་སྟོན་ཚོས་འབྱུང་། 268.སྟག་ཆང་ལོ་ལྷ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། 269.རྒྱ་
 མཚོའི་སྤེ། 270.ལོ་ཆེན་གཤམ་པ་རྒྱ་མཚོ། (ཞེ་ལུ་ཚོས་སྤྱིང་བཟང་པོའི་བཤེས་གཉེན།) 271.དཔལ་ཁང་
 ལོ་ལྷ་བ། 272.ཤེའུ་ལོ་ལྷ་བ་ཀུན་དགའ་ཚོས་གཤམ། 273.རྩེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་སྤྱིང་པོ། 274.སྤྲིན་
 སྤྱིང་ལོ་ཆེན་རྣམ་གྱི། 275.མཁའ་ནག་ལོ་ལྷ་བ་དཔལ་འབྱུང་རྒྱ་མཚོ། 276.འབེ་ལོ་ལྷ་བ་ཆོ་དབང་ཀུན་
 རྒྱལ། 277.སི་རུ་པཎ་ཆེན་ཚོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས། 278.མདོ་མཁའ་ཆོ་རིང་དབང་རྒྱལ། 279.ལྷང་སྤྱི་
 རོལ་པའི་དོ་རྩེ། 280.མཁའ་དབང་དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་དང་བཅས་འདིར་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་རུས་
 སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཉིས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུའི་མཚན་བཟངས་པ་ལགས།

གཉིས་པ། བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ།

གོང་རུ་ལོ་ལྷ་བ་སུམ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་གི་མཚན་བཟོད་པ་རྣམས་ལས་འདིར་ལོ་བཅུ་གི་
 མཚན་དང་མཛད་པ་ཞལ་འཕྲོད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་བྱེ་བྲག་རྩ་སྒྲིང་བར་བྱ་ཞིང་། དེར་ཡང་ལོ་ལྷ་
 བ་མང་དག་ཅིག་གི་འབྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཆོག་ས་གསལ་བོར་མ་དེས་པས། ཁོང་རྣམ་པ་བྱོན་པའི་རུས་
 ཀྱི་སྤྱི་ཕྱི་ལྷ་གི་གོང་འོག་བསྒྲིགས་སྒྲུངས་ཐད་དེ་འདྲའི་ཞིབ་ཆ་ཐོན་པ་ཞིག་འབྱེད་ཐབས་བྲལ་བར་
 འདུག ཡང་ལོ་ལྷ་བ་ཁག་ཅིག་གི་མཛད་པ་ཐོ་རེ་བ་རང་གི་མཐོང་ཆོད་ཅུ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་བ་ལས་
 འོས་མ་རྟེན་ཅིང་། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ལོ་ལྷ་བ་དོས་འཛིན་ཅུ་ཀྱི་ཆེད་རུ་ལགས་ན། དེ་ཅུ་ཀྱིས་གང་གི་
 མཛད་པ་ཡོངས་སུ་མཛོད་པར་མཚོན་མི་རུས་པས་དེ་དོན་ལྷོག་མཁན་རྣམས་ལ་ཐུགས་འཇགས་བྱ་བ་
 དང་། གཞན་རུ་ན་སྤྲད་མར་ལོ་ལྷ་བ་དོས་འཛིན་ཀྱི་ཐད་དགོས་མེད་ཀྱི་འབྲུལ་བ་ཁྱད་རུ་གཏོང་ཆེད་
 ལོ་ལྷ་བ་རེ་རེའི་མཚན་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གང་ཡོད་དེས་ཤེས་རྟེན་ཆོད་དག་སྐབས་དོན་རུ་སྒྱུར་ནས་བྱ་
 བར་བྱ་བ་ལ།

གཅིག་ བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་དང་འབྱུར་བྱང་།

ཐོན་མི་སྟོན་པ།

བྱི་ལོའི་རུས་རབས་བདུན་པའི་རུས་སྟོད་ཅུ་བྱོན་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་ཉི། ཁོང་གི་འབྲུངས་
 ལུལ་ལ་ཐོན་ལུག་ར་ཁ་བ་སྟེ་དེར་གི་ལྷ་ས་གོང་བྱིར་རུ་གཏོགས་པའི་སྟེ་མོ་ཚོང་ཐོན་ཤང་ནས་སྟོན་
 བོ་ཐོན་མི་ཨ་ཁུའི་བུ་ཐོན་མི་སྟོན་པ་ཞེས་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་སྟོ་གཉལ་^①བ་སྤང་གྲགས་ཀྱི་བུ་ཨ་
 ཁུ་སྟོན་པ་ཞེས་ཀྱང་འདོད་མོད། ད་ལྟ་ཡོངས་གྲགས་སུ་བཞེད་ལུགས་སྤྱ་མ་དེ་དར་བྱས་ཆེ། འབྲུངས་
 ལོའི་ཐད་རྒྱལ་པོ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པོའི་འབྲུངས་ལོ་ལ་བཞེད་ལུགས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པ་
 ལས། དཔལ་རུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལུགས་ཀྱི་མི་མཁའ་རྒྱ་མཚོའི་འདས་ལོ་མ་ཚུགས་པའི་སྟོན་ཀྱི་ལོ་
 བདུན་པ་སྟེ་བྱི་ལོ་617ལོ་སྟེ་མི་མོ་སྤང་ལ་འབྲུངས་པར་བཞེད་པ་གཅིག་ས་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན། སྟོང་

① གཉལ་གྱི་ས་འཁོར་སྟེ་དེར་གི་ལྷ་ས་གོང་བྱིར་རུ་སྟེ་མོ་ཚོང་ཐོན་པས་ཡོད།

བཅན་དགུང་ལོ་བཅུ་བརྒྱན་དང་ཐོན་མི་དགུང་ལོ་བཅུ་ལྔ་བཞེས་པའི་ཐོག་(633ལོ)ཐོན་མི་རྒྱ་གར་དུ་
 ཆས་པར་བཤད་པ་ལ། ཁོང་གི་འབྲུངས་ལོ་ནི་མི་ལོ་619ལོ་ཡིན་དགོས་པར་འདུག། དེ་ལྟར་སློན་པའི་
 བུ་བརྒྱན་ནམ་(རྒྱལ་རབས་གསལ་མའི་ལུགས་)བཅུ་དྲུག་(བུ་སྟོན་སྟགས་ཀྱི་ལུགས་)རྒྱ་གར་དུ་ཆོས་སློབ་
 པར་བཞུད་ནས་གཞན་ནམས་དཀའ་སྤྱད་དང་ཆོ་བ་མ་བཟོད་པས་མཐའ་མ་འབྱོངས་ལ། ཁོང་ཉིད་
 རྒྱ་གར་དུ་ལོ་བརྒྱན་བཞུགས་ཏེ་སློབ་གཉེར་གནང་བ་དང་།^① སྤར་བོད་དུ་ཐེབས་རྗེས་ད་ལྟ་སྤྱོད་ཀྱིན་
 པའི་ཡི་གེ་འདི་ཉིད་གསར་བཟོ་མཛད་པ་ཆོས་འབྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དེ་ལ་མོ་ཆེར་གཅིག་
 མཐུན་དུ་བཞེད། དེང་གི་དཔྱད་ལྡན་གྱི་གསུང་སྤྱི་ལོ་དོགས་པ་སྤོང་མཁན་མང་དུ་མཆིས་མོད། གང་
 ལྟར་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་མཛད་རྗེས་སྒྲ་ན་མཐོ་བའི་སྤྱི་ཆེན་ཞིག་དུ་ཅིས་ཀྱང་ངེས་སོ། ལོ་རྒྱུས་
 ཡོངས་གྲགས་སུ་ཁོང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་སྤོང་བཅན་སྐམ་པའི་སློབ་དཔོན་མཛད་པ་དང་། མཁན་པོ་ལོ་སྤྱི་
 ཐོག་མ་འདི་^②ཞེས་བོད་ཀྱི་སྐད་གཉིས་སྒྲ་བའི་ལོ་སྤྱི་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མར་བཅེ་ཡང་། དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་
 གཏམ་དུ་མ་ངེས་པའི་ཚུལ་གོང་དུ་སོང་བ་བཞིན་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསུང་རབ་བོད་དུ་
 བསྐྱར་མཁན་ཐོག་མ་ཡིན་མིན་གྱི་སྐོར་ལའང་ད་དུང་དཔྱད་པའི་གནས་ཤིན་དུ་མང་ངོ་། ཁོང་གི་འབྲུང་
 ལ། བཀའ་འབྲུང་ལས། མདོ་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༥ བོད་ཀྱི་ཤོག་ངོས་1ནས་5བར་སྤོང་སྤོང་ཐུག་བརྒྱ་པ་ལ་ཐོན་
 མིའི་འབྲུང་བྱང་དངོས་སུ་བཀོད་ཡོད་པ་ལས་འབྲུང་ཆོས་གཞན་གང་ལའང་ཁོང་གི་མཆན་འཁོད་པ་
 མ་མཐོང་། དུན་ཉིང་ནས་ཐོན་པའི་ཡིག་ཆ་ཁོད་སྤོང་སྤོང་གི་དཔེ་གཞི་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་མཐོང་སྤང་
 དུ་བྱང་བར། དེ་དག་དུའང་བསྐྱར་མཁན་གྱི་མཆན་བཀོད་མེད་ངོ་། བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དུ། མདོ་བ་
 མ་རྟོག་བཀོད་པ་དང་། སྤོང་སྤོང་དང་། མདོ་སྤྱི་དཀོན་མཆོག་གྲིན་ལ་སྟགས་པ་བསྐྱར་ངོ་། ^③ཞེས་
 གསུངས། གཞན་ཡང་འདུས་པ་རིན་པོ་ཆའི་རྟོག་གི་གཟུངས། ཟླ་བ་སྟོན་མའི་མདོ་སྤྱི་མཆན་གཞན་
 མདོ་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ། མདོ་སྤྱི་དཀོན་མཆོག་གྲིན། དམ་པ་རྟོག་དཀར་གྱི་མདོ། དག་བ་བཅུའི་
 མདོ། ཤེར་སྤོན་སྤོང་ཐུག་བརྒྱ་བ་སྤྱི་མཆན་གཞན་འབུམ་པར་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱར་ཞེས་ལོ་
 རྒྱུས་ཀྱི་ཡི་གེ་སྤྱི་མ་རྣམས་སུ་འབྱུང་ཞེས་ཐོན་མིའི་ཞལ་ལྱང་དུ་གསུངས་མོད། ཡིག་ཆ་དེ་ལ་ཞིབ་འཇུག་

① ཆོ་རྟན་ཞབས་དྲུང་། ཐོན་མིའི་ཞལ་ལྱང་། ཀན་སྤྱི་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1980ལོ། ཤོག་ངོས94ར་བོད་མཁས་པའི་དམ་ཆོས་
 སྟགས་བམ་སྐབ་ཚུལ་ལས་དེ་ལྟར་བཞེད་པ་དེ་ཡང་ཁྱུངས་དང་འབྲེལ་ལམ་སྐམ་ཞེས་འཁོད་འདུག།
 ② ཆོ་རྟན་ཞབས་དྲུང་། ཐོན་མིའི་ཞལ་ལྱང་། ཀན་སྤྱི་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1980ལོ། ཤོག་ངོས94ར་གསལ།
 ③ དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་སྤྱིང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དཀའ་སྤྱོད། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས98དུ་གསལ།
 ④ དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་སྤྱིང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དཀའ་སྤྱོད། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས99དུ་གསལ།

བྱེད་མཁམ་གྱི་མེ་ཏུ་ཤེར་ཕྱིན་འབྱམ་དེ་བཅན་པོ་ཁྱིའི་གཙུག་བཅན་གྱིས་སྤྱོད་མཛད་པའི་སྒྲ་རྗེས་སུ་
 བོད་ལ་ཐོག་མར་བསྐྱར་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་པས་ན་བཞེད་སྒྲངས་གང་ཞིག་འགྲིག་མིན་ཡང་དབྱེད་
 པར་བྱ། ཡོངས་གྲགས་སུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདྲོ་རྒྱུད་ཉིད་གཅིག་སྟེ། ཟ་མ་ཏོག་བཀོད་པ། ལྷག་
 ཉིད་སྤྱན་རྒྱུད་གི་གཟུངས། བཟླ་སྟེང་པོའི་མདྲོ། ཞལ་བཙུ་གཅིག་པའི་མདྲོ། བཙུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་
 གཟུངས། རྟོན་ཡོད་ཞགས་པ། རྟོན་ཞགས་ཕྱི་མ། བཟླ་མཆོག་ དབང་བསྐྱར་འཁོར་ལོ། ཆོ་ག་སྒྲགས་
 ཀྱི་རྒྱུད། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཟུངས། སྟེང་རྗེ་ཆེན་པོ་མི་གཤོལ་པ། འོད་ཟེར་རྣམ་བཀོད། བཟླ་ཅོད་
 པན་གྱི་རྒྱུད། ཡི་གེ་རྩལ་པའི་མདྲོ། དམ་ཆོས་པད་དཀར། སྤྲུ་རི་ཀའི་མདྲོ། རྒྱ་སྤྱང་སྒྲ་ཆོགས་པའི་
 མདྲོ། སྒྲང་བ་རོལ་པའི་མདྲོ། མཆོན་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་པ། མཆོན་རབ་ཡོངས་སུ་བསྐྱན་པའི་མདྲོ་སྟེ་ཉིད་
 གཅིག་པོ་འདི་བཀའ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་གིས་བྱངས་འདུག་ལྟ་བུ་འདི་
 དག་གྲང་ཁོང་ཉིད་གཙོར་མཛད་དེ་བསྐྱར་པར་བཞེད། གཞུང་འདི་དག་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་མཁས་པ་
 རྣམས་ནས་འཕྱར་བཅོས་དང་སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་གཏན་ལ་མང་པ་དང་། ཡང་ཅིག་ན་མི་རིགས་
 གལ་ཆེ་བའི་གནའ་རབས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལ་ཚྭ་མཁན་དང་སྤྱར་མཁན་གྱི་མཆོན་འགོད་པའི་སྒྲོལ་
 ཆེ་ཆེར་དར་མེད་པ་བཞིན། བོད་ཀྱི་གནའ་རབས་ཡིག་ཆ་མང་དག་ཅིག་ལ་མཚུག་བྱང་དང་འཕྱར་
 བྱང་མ་འཁོད་པ་དང་། རྒྱལ་ཅམ་ཡོད་པ་དག་ལའང་དེ་ཉིད་གཅིགས་ཆེན་ཏུ་བབྱང་མ་ཡོད་པར་
 བཞེན། གང་ཞིག་ཐོན་མིས་བསྐྱར་ཆད་ཀྱི་གཞུང་གི་མཚུག་ཏུ་ཐོན་མིའི་འཕྱར་བྱང་རྟེན་པར་དཀའ་
 བས་འདིར་གཅིག་གཅིག་གཉིས་གཉིས་སུ་བཞེད་པར་མ་རྒྱས་སོ། །ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་ལ་ཐོན་མིའི་
 ཞལ་ལྷང་ཏུ་དབྱེད་པ་ཅུང་ཞིབ་ཅམ་གནང་ཡོད་ལ།^① ཁོང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱར་ཆོས་དང་གཏུང་རྒྱུད་ཕྱི་མ་
 རྣམས་ཞིབ་ཏུ་ངེས་འདོད་ན་དེར་གཟིགས་པར་འཆོལ།

རྩམ་ཀོ་ཁ།

རྩམ་ཀོ་ཁ་ནི་ལེགས་སྤྱར་སྐད་དེ། བོད་སྐད་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་མཛོད་ཅེས་བྱ། ལོ་ལྷ་བ་ཁོང་ཉིད་བོད་
 རྒྱལ་གཏུང་རབས་སོ་གསུམ་པ་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོའི་སྤྱ་རྒྱས་སུ་བྱོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་
 ཞིག་སྟེ། ཁོང་དང་སྤོབ་དཔོན་ཐོན་མི་དང་། ལྷ་ལྷང་རྡོ་རྗེ་དང་ལ་སོགས་ཀྱིས་གསུང་རབ་བོད་ཏུ་

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཕྱིར་བུ། ཆོས་འཕྱར་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྤྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས99ཏུ་གསལ།

② ཆོ་ཏན་ཞབས་བྱེད། ཐོན་མིའི་ཞལ་ལྷང་། ཀན་སུ་ཕུ་མི་རིགས་དཔེ་སྤྱན་ཁང་། 1980ལོ། ཤོག་ངོས2ནས་14བར་གསལ།

བསྐྱར་པའི་སྐྱར་གྱི་ཐོག་མར་བཅུགས་པ་ཐོན་མིའི་ཞལ་ལྷང་སོགས་སྤྱ་གསལ་། ཁོང་ཉིད་ལེགས་སྐྱར་
 གྱི་སྐད་ཅམ་མ་བཟད་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ལའང་བྱང་ཆ་ལྷན་པའི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ངས་ཏེ། ཁོང་
 གིས་རྒྱ་ནག་གི་སློབ་དཔོན་རྒྱ་ཤང་མ་རྒྱ་དེ་བ་ཆོ་དང་མཉམ་ཏུ་སྐྱོན་དབྱེད་ཆེན་མོ་ཞེས་པའི་གསེ་
 རིག་གི་གཞུང་དེ་བོད་ཏུ་བསྐྱར་པར་བཤད་པ་དང་། མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ཏུ། ལོ་རྒྱ་བ་ཐོན་མི་སྐྱོ་
 ར་དང་། དེའི་མཆན་བུ་རྣམ་ཀོ་ཤ་དང་ལྷ་ལྷང་རྩོམ་རྩལ་སོགས་ཀྱིས་འདུས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཏྲིག་གི་
 གཞུངས། ལྷ་བ་སྟོན་མ། དཀོན་མཆོག་སྤྱི་སོགས་བསྐྱར་ཅིང་ཤེར་སྤྱི་སྟོན་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ་ཡང་བསྐྱར་
 པར་གྱགས་ཀྱིས་ཤེར་སྤྱི་སྟོན་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པའི་སྟོར་གོང་ཏུ་ཁྱེད་ཅེས་བ་རྒྱར་དང་། ཁོང་ལ་དེ་མིན་གྱི་
 འགྱུར་ཡང་མི་ཏུང་ཅམ་བཅུགས་ཡོད་པ་ཤེས་སོ། །

ལྷ་ལྷང་རྩོམ་རྩལ།

ལོ་རྒྱ་བ་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ཐོན་མི་སྟོ་ཏའི་མཆན་བུའི་གསལ་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ཉིད་གྱི་ལོ་རྒྱས་
 ཞིབ་ཆ་ལྷན་པ་ཞིག་ལག་སོན་མ་བྱུང་ཡང་། ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པའི་སྤྱ་རྒྱས་སྤྱ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་
 དཔོན་ཀྱ་ས་ར་དང་། ཐམ་ཟེ་ཤང་ཀ་ར་དང་། བལ་བོའི་སློབ་དཔོན་སྤྱི་ལ་མཉུ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་རྒྱ་
 ཤང་མ་རྒྱ་དེ་བ་ཆོ་དང་། ལོ་རྒྱ་བ་ཐོན་མི་སྟོ་ཏ་དང་། དེའི་མཆན་བུ་རྣམ་ཀོ་ཤ་དང་། ལྷ་ལྷང་རྩོ་
 རྩོམ་རྩལ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་གཞུང་བསྐྱར་པའི་གྱི་ཐོག་མར་བཅུགས་པ་དེར་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱས་དེབ་ཐེར་
 དག་བཞིན་དཔོངས་གཅིག་ཏུ་མཐུན། སྐྱ་སྐྱར་ལོ་རྒྱས་སྤྱ་རྒྱ་ནག་རྒྱ་ཤང་གི་ཡོན་བདག་རྒྱ་བཟའ་དང་
 ལོ་རྒྱ་བ་ལྷ་ལྷང་རྩོམ་རྩལ་དང་གོང་རྩོམ་གྱིས་བྱས་པ་དང་།^① སྐབས་དེ་ཤེད་ཏུ་འགྱུར་བྱང་ལ་
 ལོ་རྒྱ་བ་དང་འགྱུར་བྱ་མཁན་གྱི་མཆན་འགོད་པའི་སྟོན་ཡང་ཆེར་མ་དར་བས་ལོ་རྒྱ་བ་འདི་ཉིད་གྱི་
 འགྱུར་བྱང་ཆ་ཆང་ཞིག་བཅུ་རྒྱ་དཀའ་མོད། རྒྱ་ནག་རྒྱ་ཤང་མ་རྒྱ་དེ་བ་ཆོ་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་རྣ་
 མ་ཀོ་ཤ། ལོ་རྒྱ་བ་ལྷ་ལྷང་རྩོམ་རྩལ་བཅས་ཀྱིས་སྐྱོན་དབྱེད་ཆེན་མོ་དང་། ཅིས་གྱི་སྟོར་ཐང་བརྒྱད་
 ཅུའི་སྟོར་མགོ་དང་། འབྱུང་ཅིས་མན་ངག་ལྷ་འོད་བཅས་ཏེན་ཏུ་བསྐྱར་བ་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱར་ཡོད་པ་
 བརྟན་པ་སྤྱི་དར་གྱི་དུས་མགོར་བཅུ་མས་པའི་ལོ་རྒྱས་ཡིག་ཆང་དག་ན་ཏ་ཅང་གསལ།

① དབའ་བོ་གཅུག་ལག་ཐེང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས99ན་གསལ།
 ② དབང་འདུས་ཆོ་རིང་། འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། བོད་གྱི་སྐྱ་སྐྱར་ལོ་རྒྱས་དང་ལོ་རྒྱ་བ་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛད་རྣམ་གསལ་པའི་མེ་ལོང་།
 མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2001ལོ། ཤོག་ངོས44ཏུ་གསལ།

བྲན་ཀ་ལུ་ལོ་ཀོ་ཁ།

འབྲི་ཚུལ་གཞན་ལ་བྲན་ཀ་ལུ་ལོ་ཀོ་ཁ་རུ་བྲིས་པའང་གང་སར་མཐོང་ཞིང་། ཁོང་ཉིད་ཀྱི་
ལོ་ལོ་རྒྱུ་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་ཏེ། ཚོས་འབྲུང་མཁས་པའི་དགའ་ལྷོན་
དུ། བཅན་པོ་ཁྱི་ལྷོ་གཙུག་བཟན་གྱི་རིང་བྲན་ཀ་ལུ་ལོ་ཀོ་ཁ་དང་གཉགས་རྩོན་གྱ་མ་ར་གཉིས་ཀྱི་
གར་དུ་ཚོས་འཚོལ་རུ་བཏང་བས་པ་རྩི་ཏ་སངས་རྒྱས་གསང་བ་དང་སངས་རྒྱས་ཞི་བ་གཉིས་
གངས་ཏི་མེ་ལ་སྒྲིམ་མོ་ཞེས་ཐོས་ཏེ་སྤྱན་དྲངས་པས་མ་འདྲོངས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་ནས་མདོ་
ལྷོ་ལས་རྣམ་འབྱེད་དང་། གསེར་འོད་དམ་པ་དང་། གྱི་ཡ་དང་ལྷ་པ་ཤས་ཅམ་ཞུས། སྤྱིགས་
བམ་སྤྱན་དྲངས་ནས་རྒྱལ་པོའི་མཚན་གནས་སུ་ཕུལ་^①ཞེས་འཁོད་ཡོད་མོད། ལྷང་ཚོས་འབྲུང་
གཙོ་བྱས་པའི་ཚོས་འབྲུང་དང་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་མང་དག་ཅིག་ཏུ་དེ་ནི་བྲི་སྲོང་ལྷོ་བཅན་གྱི་རྒྱུ་སྤྱི་
ཡིན་པར་བཞིན། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཏུ་འཁོད་པའི་དབྱེད་ཡིག་མ་རྩིད་པས་བྱོན་པའི་རྒྱུ་ལ་ད་
རུང་དབྱེད་དགོས་ཏེ། ཡང་ཚོས་འབྲུང་མཁས་དགའི་ལྷོན་དུ། ཐོན་མི་སྒྲོལ་པ་དང་། རྣམ་ཀོལ། ལྷ་
ལྷང་རྩོ་རྩོ་དཔལ། བྲན་ཀ་ལུ་ལོ་ཀོ་ཁ་རྣམས་ཚོས་རྒྱལ་སྲོང་བཅན་གྱི་རྒྱུ་སྤྱི་ལོ་ལྔ་བའོ་^②ཞེས་
བཞིན་ཐུགས་ནང་འགལ་གྱི་ཆའང་མཐོང་ངོ་། །

གཉགས་རྩོན་གྱ་མ་ར།

ཐོད་སྐད་རུ་གཉགས་ཡི་ཤེས་གཞན་ལུ་ཞེས་པ་ཁོང་ཉིད་གསུང་རུས་གཉགས་སམ་སྤྱགས་སུ་
འབྲུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་ཏེ། བཅན་པོ་ཁྱི་སྲོང་ལྷོ་བཅན་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་རབ་དགའི་ནང་ཚན་
དར་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲལ་དང་། གྲུབ་ཐོབ་རྩོ་འབངས་ཉེར་ལྷའི་གས་སུ་བགྱངས། འབྲུངས་ལྷལ་ཡར་ལྷང་
འཕྲོས་སུ་ཡང་སྤྱག་སྤྱ་ལྷ་སྤང་དང་ལྷམ་སྤྱ་བཟའ་སྤྱོན་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྤྱས་སུ་འབྲུངས། རབ་རུ་མ་བྱུང་
གོང་བཅན་པོ་ཁྱི་ལྷོ་གཙུག་བཟན་གྱིས་བཀས་བསྐྱལ་པ་ལྟར་རྒྱ་གར་དུ་སྤྱོད་གཉེར་ལ་ཕེབས། རྒྱ་གར་
རུ་མ་སྤྱོད་པ་གོང་གངས་ཏི་མེར་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱོད་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ་དང་སངས་རྒྱས་ཞི་བ་
གཉིས་བཞུགས་པ་གསན་ནས་གསང་སྤྱགས་བྱ་རྒྱུ་དང་སྤྱོད་རྒྱུ་སྐོར་འགའ་ཞིག་དང་། མདོ་ལྷོ་ལས་
རྣམ་འབྱེད་དང་མདོ་ལྷོ་གསེར་འོད་དམ་པ་བཅས་ཞུས་ནས་རྒྱལ་པོར་ཕུལ། མཁན་པོ་འོ་རྩི་ས་དུ་ལས་

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཕྱིར་བ། ཚོས་འབྲུང་མཁས་པའི་དགའ་ལྷོན། མི་རིགས་དཔེ་སྤྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤྱི་ལོ་156ན་གསལ།

② དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཕྱིར་བ། ཚོས་འབྲུང་མཁས་པའི་དགའ་ལྷོན། མི་རིགས་དཔེ་སྤྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤྱི་ལོ་271ན་གསལ།

རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་དངོས་ལ་བྱན་པ་ཡི་ཤེས་དང་། སྐྱོད་ཏུ་རྩྭ་ན་གྱུ་མ་ར་སྟེ་བོད་སྐད་ཏུ་ཡི་ཤེས་
གཞོན་ཏུ་ཡང་བྱ། རྟིང་མའི་རྒྱུད་འབྲུམ་སྟགས་ཀྱི་འགྱུར་བྱང་ཏུ་ལྷ་ཙམ་བྱན་པ་ཡི་ཤེས་ཞེས་པ་འདྲ་
འདི་ཉིད་ལ་དོས་འཛིན་བྱེད། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ་ཉང་ཚེས་འབྱུང་ཏུ། སྟོབ་དཔོན་བི་མ་ལ་མི་ཏུ་
དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་སྟགས་རྩྭ་ནས། སྟུ་འབྲུལ་སྟོར་དང་། དེའི་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ། སུར་བ་ཤམ་སྟོན་
ཅན་ཏུ་གྲགས་པ་སྟགས་བསྐྱར་རོ་ཞེས་གསལ་ལ།^① བཀའ་འགྱུར་རྟིང་རྒྱུད་། ཁ་༥ པོད་ཏུ་ རྟོ་རྩེ་སེམས་
དཔའི་སྟུ་འབྲུལ་བྱ་བ་གསང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད། (132-198) བསྟན་འགྱུར་
ལས། རྒྱུད་། ཆོ་༥ པོད་ཏུ། མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ་མཚན་དོན་གསལ་བར་བྱེད་
པའི་སྟོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་བི་མ་ལ་མི་ཏུ་ས་མཛད་ནས་བྱགས་ཀྱི་སྟུ་ཉང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་
ཞུས་པ་(1-38)སྟགས་བཞུགས་སོ། །

མེད་གོ་ལྷ་ལྷུང་གཟིགས།

ཁོང་ལ་མེད་གོ་ལྷ་ལྷུང་གཟིགས་^②དང་། མེད་མགོ་ལྷ་ལྷུང་གཟིགས་^③ལྟར་བྲིས་པ་འདྲ་
མཐོང་། བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བཅམས་པའི་ཚེས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་པ་ལ་མོ་ཆེར་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་
ཉིད་ཀྱི་མཚན་བཟངས་ཡོད་པ་དང་། མཚན་གྱི་གོ་རིམ་བསྐྱོགས་སྟངས་ལས་གཞིགས་ན། སྟོང་ཆེན་
ཚེས་འབྱུང་དང་། སུ་སྟོན་ཚེས་འབྱུང་། ཉང་ཚེས་འབྱུང་། ཚེས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྟོན་བཟང་། ད་
ཏུང་བྱ་ཆེན་ཚུལ་བྲིམས་རིན་ཆེན་གྱི་སྟེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག་ལ་སྟགས་པའི་ཚེས་འབྱུང་གྲགས་
ཆེ་བ་ནམས་ཞལ་མཐུན་པར་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཚན་སྟུ་གསལ་སྟངས་གོ་གོང་ཉག་ཉག་ཏུ་བཀོད་
ཡོད་པར། ཉ་ལམ་ཏུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་ཕྱོད་ཞིང་བཅན་པོ་བྲི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་གྱི་སྟུ་རིང་གི་ལོ་རྒྱུ་
བ་ཞིག་ཡིན་པེས་ཤིང་། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཚེས་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་བྱང་སྟགས་ནི་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

མ་མང་རྩེ་གསལ་སྟངས་།

བྱི་ལོའི་ཏུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ཏུས་སྟོད་ཙམ་ཏུ་སྟུ་འབྲུངས་ཤིང་། བཅན་པོ་བྲི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་གྱི་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚེས་འབྱུང་མེ་རྟོག་རྟིང་པོ་སྟངས་ཅིའི་བཅུད། བོད་སྟོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་
དར་གཞི་སྟག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོས་ངོས365ལ་གསལ།

② སུ་སྟོན་རིན་ཆེན་སྟུ་བ། སུ་སྟོན་ཚེས་འབྱུང་། ཏུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོ། ཤོག་ངོས208ཏུ་གསལ།

③ དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། ཚེས་འབྱུང་མ་མང་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས189ཏུ་གསལ།

ཚེས་སློན་དུ་གྱུར་པ་ཁོང་ནི་སངས་མི་བདུན་གྱི་ཡ་གྲུལ་སྟེ། ཚེས་འབྱུང་མཁའ་སྒྲིལ་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། གསལ་
 རྒྱུ་ལ་སྒྲུབ་སེམས་སྦྱིད་ཞུས་པའི་ཚེ་མིང་ལ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་བཏགས་^①པར་གསུངས་པ་དང་། ཡིག་
 ཚང་གཞན་དུའང་གསལ་རྒྱུ་གིས་རབ་བྱུང་གི་སྟོན་པ་བཞེས་པའི་མཚན་ལ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོར་གསོལ་
 ཟེར་མོད། སྟོན་བྱོན་མཁའ་དབང་ནམ་པས་ལོ་སྟོ་བའི་མཚན་བཟངས་པའི་ཚེ་ན་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་དང་
 གསལ་རྒྱུ་གཉིས་སོ་སོར་བཀོད་ཡོད་པས། གསལ་རྒྱུ་གིས་རབ་བྱུང་གི་སྟོན་པ་བཞེས་པའི་མཚན་དང་
 སྐབས་དེའི་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་གཉིས་ལོ་པ་ཆ་གཅིག་དུ་འབྲུལ་བར་མི་རིགས་སོ། །གསལ་རྒྱུ་གིས་ཐོག་
 མར་མང་ཡུལ་དུ་སྦྱིད་གོང་གི་ཁ་སློན་མཛད་ཅིང་ཁྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ཏེ་མཁན་པོ་པོ་རྟེན་ས་
 ཏུ་མང་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་ཤིང་དམ་ཚེས་གསན་ནས་ལྷ་ཁང་གཉིས་ཀྱང་བཞེངས། དེ་རྗེས་ཞང་སློན་
 མ་ཞང་གྲོམ་པ་སྦྱིས་བཀོད་ཏེ་བཅན་པོས་བོད་ཡུལ་དུ་དམ་ཚེས་བསྐྱབ་ཚེག་པའི་བཀའ་བསྩལ་བར་
 བཞེན། ཁོང་བལ་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ནས་མཁན་པོ་ལྷ་སར་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཤིང་དགེ་བ་བརྒྱལ་སོགས་པའི་
 ཚེས་ནམས་མཁན་པོས་གསུངས། དེ་ནས་བཅན་པོས་ཁོང་ཐང་གི་གོང་མའི་པོ་བླང་དུ་པོ་ཉར་མངགས་
 ཤིང་ཁྱ་ནག་ཏུ་ཤང་ལས་ཚེས་ཀྱི་སྟོན་ལུང་མང་པོ་ཞུས་ནས་བོད་ཡུལ་དུ་ཐེབས། དེ་རྗེས་སྐར་ཡང་བལ་
 ཡུལ་དུ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཐེབས་ཏེ་མཁན་པོ་པོ་རྟེན་ས་ཏུ་དང་སྟོན་དཔོན་པད་མ་འབྱུང་གནས་གཉིས་བོད་
 ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་པ་དང་། བོད་ལྷགས་ཤིང་ཡོས་སྟེ་ཕྱི་ལོ་775ལོར་མཁན་པོ་པོ་རྟེན་ས་ཏུ་ལས་རབ་དུ་
 བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་ཞེས་གསོལ། བཅན་པོས་ཁོང་ཉིད་ཚེས་ཀྱི་རིང་ལྷགས་སུ་བསྐོས་ཏེ་
 ཡིག་ཚངས་གསེར་གྱི་ཡི་གེ་གནང་ཞིང་གྲུལ་ཡང་ཞང་སློན་ཆེན་པོའི་གོང་དུ་བཞག ཉང་ཚེས་འབྱུང་
 དུ། སྤང་གྱི་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་མཛོན་ཤེས་དང་ལྡན་པས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་ལྷན་རིང་དུ་
 གནས་པའི་ཆེད་དུ། རྟེན་ལ་འབངས་མི་བྱིས་བརྒྱ། བན་དེ་རེ་ལ་འབངས་མི་བྱིས་(གསུམ་གསུམ་)
 བཅད། འབངས་(ལྷ་)རིས་པ་ལ། སྤངས་དབང་ཆེ་མི་བྱ་བར་ཆད། ལོ་པ་ཆ་ཤེས་རབ་ཅན་དང་། བཙོན་འབྲས་
 ལྡན་པ་ནམས། ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་ལ་བརྟུག་^②ཅེས་མཁན་པོ་པོ་རྟེན་ས་ཏུ་འཇུག་སུ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་
 བོད་ཀྱི་ཚེས་དཔོན་དུ་བསྐོས་ནས་སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་དང་ཚེས་བསྐྱར་པའི་མགོ་འཛིན་མཛད། སྟོན་ཆེན་
 གྱི་ཚོད་པའི་སྤུ་རྗེས་སུ་དམ་པ་གང་གིས་བཞག་པའི་མཛད་པ་རུང་ཞིབ་པར་ཉང་ཚེས་འབྱུང་དུ་གསལ་

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། ཚེས་འབྱུང་མཁའ་སྒྲིལ་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས190ཏུ་གསལ་
 ② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚེས་འབྱུང་མི་རྟོག་སྒྲིང་པོ་སྤང་ཆེད་བརྒྱད། བོད་ཡུལ་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས366ལ་གསལ། ཡི་གེ་ཆད་གསལ་གྱི་ཉགས་ནམས་མ་ཡིག་རི་
 བཞིན་སོར་འཛིན་བྱས་ཡོད།

བས་དེར་གཟིགས་ཤིག^① ཁོང་གི་གསུང་ཚམ་ནི་སྤྱི་བཞིན་སོགས་བཞུགས་པ་དང་། འགྱུར་ཆོས་ཅུང་
མང་ཞིང་ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་པལ་ཆེ་བར་མཐོང་བས་རེ་རེ་བཞིན་མ་བཟངས་པ་ཡིན།

ཞང་ལོ་མེ་བཙན།

རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ལོ་རྒྱུ་བ་བེ་རོ་ཙ་ནའི་སྤྱི་རིང་ལ་ཆེ་
གསུམ། ཞང་ལོ་བཙན་ལྟ་ན། ཅ་རྩུ། ཡུད་པ་ཁོང་སླེབས་སོ། ^②ཞེས་སྐབས་དེའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེ་འབྲིང་
ཅུང་གསུམ་རུ་བཟངས་ཚུལ་ཞིག་རུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁོང་ཉིད་ཆེ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་རུ་བཟངས་ཚུལ་ཞིག་
ཀྱང་འདུག། སྟོན་བྱོན་མཁས་དབང་རིམ་པས་ཞལ་གཅིག་མཐུན་རུ་ཁོང་ཉིད་ལོ་རྒྱུ་བའི་གྲས་སུ་
བཟངས་མོད་ཀྱང་ཁོང་ལ་འགྱུར་གང་ཡོད་སོགས་གསལ་བོར་མ་མཐོང་ངོ་། །

བརྩོན་པལ་དབྱངས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཕུལ་རུ་བྱོན་པ་ཞིག་སྟེ། གནའ་དེར་གི་
བཙམས་ཆོས་ཁྱོད་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་མཆོན་དང་ལོ་པཎ་ངོས་འཛིན་སྐྱངས་ཐད་ཚུལ་མ་འདྲ་སྤྱི་ཆོགས་
ཤིག་བྱུང་ཡོད་ཏེ། འདི་ཉིད་ལ་སྤྱི་ཙ་ཙ་དཔལ་དབྱངས་དང་། སྤྱི་ཡེ་ཤེས་དབྱངས། ཙ་ཙ་ཡེ་ཤེས་
དཔལ་དབྱངས་དང་ཡང་ན་རུས་མཆོན་ལ་ཅ་སོགས་སུ་བྱི་ཚུལ་མ་འདྲ་ཞིང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་
དགའ་སྟོན་རུ། ཐོག་མར་བོད་ལ་དད་པ་ཆེ་བའི་ཅ་བྱི་གཟིགས་རབ་རུ་བྱུང་སྟེ་དགེ་སློང་བྱས། མཆོན་
དཔལ་དབྱངས་སུ་བཏགས། ལཱ་འཛོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པས་བཙན་པོ་དགྲེས་ཏེ་དེའི་ཞབས་སྤྱི་
བོར་སྤངས་ཏེ་བྱོད་བོད་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་བསྩལ་མཆོན་ཡང་ཅ་རྩུ་ཞེས་ཐོགས། བོད་ཀྱི་
རབ་བྱུང་ལ་སྤྱི་བ་དེ་ཡིན་ནོ། ^③ཞེས་དང་། དེ་ཡང་ཉ་ལམ་སྤྱི་བཞིན་ལ་ཁུངས་བཙན་ཡོད་པར་འདོད་
དེ། སྤྱི་བཞིན་རུའང་། ཐོག་མར་བོད་ལ་དད་པ་ཆེ་བའི་སྤྱི་(སང་ཤི་ཏ་ཡང་བེར།) བྱི་གཟིགས་དགེ་སློང་
བྱས་མ་ཐག་རུ་མཆོན་སྤྱི་དཔལ་དབྱངས་སུ་བཏགས། ལཱ་འཛོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པས། བཙན་པོ་
དགྲེས་ཏེ་དེའི་ཞབས་སྤྱི་བོར་སྤངས་ཏེ་བྱོད་བོད་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཀའ་བསྩལ་ནས་མཆོན་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་བེར། ཆོས་འབྱུང་མི་རྟོག་སྟོང་པོ་སྤང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཉིད་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས366ནས་375པར་གསལ།

② མཁས་པ་ལྷུན་མཛད་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱུ་པ། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1987ལོ། ཤོག་ངོས302སུ་གསལ།

③ དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་བློང་པ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས190ལ་གསལ།

གྲངས་རྒྱ་མཚན་ལྟར་ཉེ། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་ལ་སྔ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། ༡^①ཞེས་པ་ལ། ཁོང་ནི་སངས་མི་
 བརྟན་གྱི་ཐོག་མ་དང་། བཅན་པོ་བྱིས་མེ་བཅན་སྐབས་ཀྱི་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔ་འི་གས་སྤྱའང་
 བཟངས། ཕྱིས་སྤྱུང་བའི་ཡིག་ཆ་རྒྱུ་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་དང་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་ལྗོན་ཐོག་སོགས་
 སྤྱའདི་དང་སྔ་མི་བྱི་གཞིར་གཉིས་ལོ་པ་ཆ་གཅིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་ནས་སྔ་བྱི་གཞིར་སངས་ཤི་ཏའམ་^②བྱི་གཞིར་
 སངས་ཤི་ཏ་^③ཞེས་མཆན་བཟངས་ཡོད་མོད། དེ་བཞིན་དམར་པོ་ཟུ། བོད་འབངས་ནང་ནས། སྔ་གསལ་
 རྒྱུད་། དབས་བྱི་ཤེར། སངས་ཤི་ཏ།.....སངས་མི་བརྟན་ཐོག་སྤྱུང་^④ཞེས་པ་ལྟར་སྔ་མའི་དེ་བ་
 ཞིན་འགའ་རེ་ན་ལོ་པ་ཆ་གཉིས་སྤྱུ་ངོས་བཟུང་ཡོད་པ་མ་ཟད། དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་ཁྲིའང་བ་ལྟར་
 བ། སྤྱུ་ལྗོན་གྱིས་སངས་མི་བརྟན་བཟངས་ཏུས་སྤྱུ་བྱི་གཞིགས་དང་པོ་དང་། དེ་ནས་ཆ་གསལ་རྒྱུད་། ཆ་བྱི་
 བཞིར་ཞེས་བཟངས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཆ་བྱི་གཞིགས་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་གཉིས་ཀར་ལན་རེ་བཟངས་^⑤ཞེས་བྱི་
 གཞིགས་དང་བྱི་བཞིར་གཉིས་ལོ་པ་ཆ་གཅིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ཡང་མཁས་དགའ་ཟུ། བྱི་བཞིར་
 གྱི་བྱ་སངས་ཤི་ཏ་ཞེས་པའི་བྱ་དང་རྣམ་དབྱེ་ཆད། གཙོད་མཆམས་ཉམས་པས་མིང་གཉིས་སྤྱུ་སོང་^⑥ཞེས་
 པས་དེ་གཉིས་ལོ་པ་ཆ་གཉིས་སྤྱུ་ར་འཕྲོད་པ་བྱུང་། ཡང་ཆོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་ཟུ། བྱི་བཞིར་གྱི་བྱ་བྱི་
 གཞིགས་སམ་སངས་ཤི་ཏ་དང་^⑦ཞེས་བྱུང་བར་བལྟས་ན། བྱི་བཞིར་དང་བྱི་གཞིགས་གཉིས་ལོ་པ་ཆ་ལ་ལ་
 དང་། བྱི་གཞིགས་ནི་སངས་ཤི་ཏའི་མཆན་གཞན་ཏུ་ངོས་པ་མ་ཟད། བྱི་བཞིར་དང་བྱི་གཞིགས་སམ་
 སངས་ཤི་ཏ་ནི་པ་བྱུངས་སྤྱུ་སྒོ་བ་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། དེ་ནི་གོང་གི་བཞིན་རྒྱུད་སྤྱུ་དང་འགལ་
 བས་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་སྤྱང་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་བྱི་གཞིགས་དང་། དཔལ་དབྱུངས་དང་། སངས་ཤི་ཏ་ཐོག་སོགས་
 ནི་ལོ་པ་ཆ་གཅིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་། ཉེ་ཏུས་བཙམས་ཆོས་སྤྱུ་བརྗེ་དཔལ་
 དབྱུངས་དང་། ཆ་བྱི་གཞིགས། ཆ་རྒྱ། སངས་ཤི་ཏ་བཅས་ལོ་རྒྱ་བ་ཏུ་མར་ངོས་བཟུང་ཡོད་པ་ནི་མ་

① སྔ་གསལ་རྒྱུད་། སྔ་བཞིན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2009ལོ། སྔ་བཞིན་ཕྱོགས་བཞིགས་མའི་ཤོག་ངོས135ཏུ་གསལ།
 ② རྒྱུ་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་རྒྱུ་མེད་འོད་ཟེར། རྒྱུ་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་། བོད་རྒྱུད་སྔ་བྱི་གཞིར་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1981ལོ། ཤོག་
 ངོས379ཏུ་གསལ།
 ③ དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་ཁྲིའང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་ལྗོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས271ཏུ་གསལ།
 ④ ཆོས་པ་ཀུན་དགའ་རྗེ་རྗེ། ཏུང་དགའ་སྒོ་བཟང་ཕྱིན་ལས། དེ་བཞིན་དམར་པོ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1981ལོ། ཤོག་
 ངོས379ཏུ་གསལ།
 ⑤ དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་ཁྲིའང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་ལྗོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས190ཏུ་གསལ།
 ⑥ དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་ཁྲིའང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་ལྗོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས190ཏུ་གསལ།
 ⑦ དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་ཁྲིའང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་ལྗོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས189ཏུ་གསལ།

དག་པའི་སྒྲིབ་ཏུ་བྱེད་དམ་སྒྲུལ། ཡང་ཉང་ཉི་མའི་ཆོས་འབྱུང་གི་ཤོག་ངོས368ཏུ། སྤྱི་རྒྱ་དང་། བེ་ར་
 ཅ་ན་དང་། སྤྱི་དཔལ་དབྱངས་ལ་སོགས་ཉུང་ཤས་ཤིག་སྒྲིབ་དཔོན་པོ་རྟེན་ཏུ་འཁྱུང་མཐའ་འཛིན། ཞེས་
 དང་། དེ་བཞིའི་ཤོག་ངོས370ཏུ། ཇམ་ཙུ་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ་གཡིན་གྲལ་ཏུ་བཞུགས་ཏེ། འཁོར་བེ་ར་ཅ་ན་
 དང་། སྤྱི་རྒྱ་དང་། དཔལ་དབྱངས་སོགས་ཉུང་ཤས་གཅིག་ལས་མ་བྱུང་། ཞེས་པར་བཞུགས་ན་སྤྱི་རྒྱ་
 དང་དཔལ་དབྱངས་ལོ་པའ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལྟར་འདུག་པས་འདི་ལ་རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་ཚུལ་ཆེན་། ཁོང་
 གི་འབྱུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་སོགས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཏུ་མ་རྟོག་མོད། ཉ་ལམ་བར་སྐབས་གང་ཅམ་
 ལ་འཁེལ་ཡོད་ཚུལ་སྤྱི་བཞེད་ལས། ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་ལོ་ལྟར་པོ་ལོ་ལ་བསམ་ཡས་བཞེདས་སུ་
 གསོལ་བྱེད་པའི་ཞལ་བསྐྱོས་པ་ཏེ་ན་རའི་དུས་ཀྱི་མཆོད་པ་ཆེན་པོ་མཛད་པའི་ཆོ། རྩོ་མོ་བཅན་གྱི་
 རྒྱལ་མོ་བཅན་དང་། བསྐྱུ་བཅན་མོ་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཁན་པོ་རྣམས་
 བཞུགས།^① ཞེས་པས་ཕྱི་ལོ་779ལོའི་སྟོན་ཅམ་ནས་ཁོང་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱུང་ཆར་བ་ཤེས་ཐུབ། ཉང་
 ཆོས་འབྱུང་ཏུ། སྤྱི་ཡི་ཤེས་དབང་པོའི་འོག་ཏུ་དཔལ་དབྱངས་ཆོས་དཔོན་ལ་བསྐྱོས་པ་དང་། རྒྱ་
 བྱུང་གི་མཁན་པོ་མ་རྒྱ་ཡན་གྱི་སྒྲིབ་ཏུ་སྐོམ་སྤྱུག་པ་རྣམས་དར་བར་བཞེད་ཅིང་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ་
 སྒྲིབ་དངས་ཏེ་རྟོན་ཅེན་གྱི་ཆོད་པའི་སྤྱི་ལོ་ཁོང་གི་མཛད་པ་ཅུང་ཞིབ་པར་ཆོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་ཏུ་
 གཟིགས་ཤིག་^② ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་མཇུག་མཐར་བཅན་པོ་དང་ཐུགས་མ་མཐུན་པའམ་རྒྱུན་ཅི་
 རིགས་ཀྱིས་མཐའ་སྒྲོད་བཏང་བར་འདུག་པ་སོགས་འདིར་རྒྱུས་པར་སྒྲོ་བར་མི་བྱ་ཞིང་། ཞིབ་
 ཏུ་རྩོམ་ཡིག་གཞན་ཏུ་སྒྲིང་བར་བྱ། འབྱུར་ལ་སྒྲིབ་དཔོན་པད་མ་འབྱུང་གནས་དང་། སྤྱི་ཤོར་
 བེ་ར་ཅ་ན་དང་། རྒྱ་བས་ནམ་མཁའི་རྟེན་པོ་དང་། སྤྱི་ཡི་ཤེས་དབྱངས་དང་། དཔོན་སྒྲིབ་
 ཀྱིས་ལྟ་མ་སྒྲིབ་ཞེ་བརྒྱད་ལ་དཀར་པོ་གིང་། བྱུང་པོ་བཏུད། དམར་པོ་བཅན། སྤྱི་གཅོད་
 གཞོད་ཐུབ། ཤན་པ་སྒྲིབ་པོ། བད་གཏོང་མ་མོ། དུག་པོ་གཟུལ། གཏུག་པ་སྤྱི་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་
 ཐབས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ཞིག་བསྐྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་ཏུ་བཞུན་པ་སྤྱིའི་སྤྱང་མ་དཔལ་མགོན་པོ་
 བྱུང་པོ་དང་། དཔལ་ལྷ་མོ་ནག་མོ་དང་། སྤྱི་གས་སྤྱང་ནག་སྤྱི་ནམ་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་དང་རྒྱུ་ཐབས་

① སྤྱི་གསལ་སྤྱང་། སྤྱི་བཞེད། མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 2009ལོ། སྤྱི་བཞེད་ཐོག་སྤྱི་གསལ་མའི་ཤོག་ངོས136ཏུ་གསལ།
 ② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་རྟེན་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བཏུད། བོད་རྫོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 2010ལོ།
 ཤོག་ངོས367ལ་གསལ།
 ③ ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་རྟེན་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བཏུད། བོད་རྫོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 2010ལོ། ཤོག་
 ཤོས366ནས་375བར་གསལ།

བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པ་བསྐྱར་རོ། །སྤྱིར་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་གཟའ་གདོན་ལ་སོགས་
 པ་དང་། རྒྱ་འབྲུག་སེར་བ། གནམ་ལྷགས་ཐོག་དང་། མགོ་ནག་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བྱ་བརྒྱད་
 ལ་སོགས་པས་མཛོ་ནད་སྣ་ཚོགས་གཏང་བའི་གཏད་བྲམ། དེ་ལ་སོགས་པའི་དྲག་སྤྲུག་དན་
 སྤྲུག་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པ་ཞིག་བསྐྱར་རོ། །^①ཞེས་ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྤྱིར་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བརྒྱུད་རྒྱ་
 བཞེད་ཅིང་། དེ་དག་གྲང་དཔོན་སློབ་ཡོངས་ཀྱིས་ལྟ་རྒྱུ་བསྐྱར་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་དྲངས་
 པ་ལས་ཁོང་དང་ལྟ་རྒྱུ་བསྐྱར་མཁན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞན་པའི་ས་བཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འགྱུར་བྱང་
 འདི་ནམས་བསྐྱར་སློབ་མི་བྱ་ན་འདི་ལས་ངས་པར་བྱའོ། །ཁོང་ཉིད་གཅིག་ཕུས་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ་
 བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་པོད་༡༡༥ པར། འཕགས་པ་བསྐྱལ་བ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་མདོ། ལོ་རྒྱུ་བ་བརྗེ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་བསྐྱར་པ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་ཁྱུས་པ། (1-
 340) པོད་༡༩༩ པར། འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་བཞོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བཅ་པོ་གསུམ་པ་སོགས་གྲང་
 ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་དབྱངས་དང་། དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱུས་པ། (189-226) དེ་བཞིན་གསེགས་པ་
 བཞོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བཅ་པོ་གསུམ་པ། (226-265) ལོ་རྒྱུ་བ་བརྗེ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་བསྐྱར་པ་
 དང་། ཁྱེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྗེ་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་ཁྱུས་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

ངམ་ལམ་རྒྱལ་བ་མཚོག་དབྱངས།

ཁོང་ལ་དེབ་དམར་སོགས་སུ་ངན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཚོག་དབྱངས་གྲང་བྱ།^② ཆོས་རྒྱལ་བྱི་སྤྱང་ལྟེ་
 བཅན་གྱི་སྤྱུ་རྒྱས་སུ་བྱུང་བའི་སད་མི་བརྒྱན་གྱི་ཡ་གྲལ་དང་། གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔའི་གས་ཤིག་
 ལྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་ཡི་གེ་དྲག་པའི་རྒྱལ་
 ཐབས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་སྤྱུ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

སྤྱི་བཞེད།

སྤྱི་བཞེད་ཀྱི་མཚན་འབྲི་སྤྱངས་ལ་ཡིག་ཚང་མང་དག་ཅིག་ཞལ་མི་མཐུན་པར་འདུག་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྤྱིར་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བརྒྱུད། པོད་ལྔ་ངས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྟེན་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2010ལོ། ཤོག་
 རྩ་318ནས་319པར་གསལ།
 ② ཆོས་པ་ཀུན་དགའ་དོ་རྗེ། དེབ་ཐེར་དམར་པོ། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1981ལོ། ཤོག་རྩ་37དུ་གསལ། ཉང་ཆོས་འབྱུང་གི་
 ཤོག་རྩ་363དང་བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་གི་ཤོག་རྩ་208སོགས་ནའང་དེ་ལྟར་རོ། །

སྟེ། འབའ་ཁྱི་བཞེར་^①དང་། དབས་ཁྱི་ཤེར་^② སྟེ་ཁྱི་གཞེར་^③སྟགས་ཡོད་ཅིང་། སྟོང་ཆེན་ཆོས་
འབྱུང་དང་ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པོ་སྟང་ཅིའི་བརྒྱུད་སྟགས་ཆོས་འབྱུང་དག་ལས་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆོན་
བགྱངས་པའི་གྲལ་གྱི་རིམ་པར་གཞིགས་ན། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་གྱི་སྟེ་རིང་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་
ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། སུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་སྟགས་གྱི་ལྷགས་སུ་སང་མི་བརྟན་གྱི་གས་སུའང་བགྱངས་
ཡོད། འདི་ཉིད་གཅིག་སུའི་མཆོན་བཀོད་པའི་འགྱུར་མ་མཐོང་ཡང་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞན་དང་ཉན་དུ་བསྟུར་
པའི་འགྱུར་རྣམས་ལེ་ཆོན་གཞན་དུ་ཁྱེས་བྲིན་པས་བསྟུར་སྟོན་མེད་པར་ཁྱ།

སྟང་གྱུར་ལེགས་གཟིགས།

སྟོང་ཉིད་ཀྱང་སྟང་དང་འདྲ་བར་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་གྱི་སྟེ་རིང་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་
ཞིག་སྟེ། བཅན་པོའི་སྟོན་ཆེན་གསེར་གྱི་ཡིག་ཚངས་གྱི་གས་སུ་ཡོད་པའི་ཚུལ་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་
ལས། སྟང་གཡུ་པ་རྒྱ་ར་ལེགས་གཟིགས་གསེར་ཡིག་གིས་ཆེ་^④ཞེས་པས་ཤིས་སྟབ་མོད། སྟོང་གི་ལོ་རྒྱུས་
དང་འགྱུར་བྱང་སྟགས་བཀོད་ཡོད་པ་མ་མཐོང་། བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་དུས་སྐབས་ནང་བཅུ་མས་པའི་
ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་པལ་ཆེ་བར་སྟོང་གི་མཆོན་ལོ་རྒྱུ་བས་གས་སུ་བགྱངས་ཡོད་པར་གཞིགས་ན་སྐབས་
དེར་ཀུན་གྱིས་ཁས་ལེན་བྱ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན་ངས།

སྟོན་མ་རྟོ་རྟོ་བརྟན་འཛུམས།

ཀྱུ་བ་ཐོབ་རྟོ་འབངས་ཉེར་ལཱའི་ཡ་གྲལ་ཞིག་སྟེ། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོང་ཅམ་
དུ་གྱུ་ཤལ་ལ་སྟེ་འབྱུངས་ཤིང་། བཅན་པོ་ཁྱི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་གྱི་ཆོས་སྟོན་དུ་གྱུར། སྟོན་དཔོན་པལ་
འབྱུང་གནས་ལས་དབང་དང་གདམས་དག་ཁྱེས་ནས་སྟབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བཅོན་པ་མཛོད་པས་
ཀྱུ་བ་ཐོབ་ཆེན་པོར་གྱུར། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ཡོངས་སུ་ཀྱུ་བ་སྟེ་རབ་གནས་མཛོད་སྐབས་ཀྱུ་བ་

① སྟོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་དང་། སུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། ལྟེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་དགར་ཆག ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྟོན་བཟང་སྟགས་
རིམ་པར་བྱང་བའི་ཡིག་ཚང་པལ་མོ་ཆེར་འབའ་ཁྱི་བཞེར་སང་ཤི་ཏེ་ཞེས་ལོ་པ་ཏེ་གཅིག་དུ་ངོས་བརྟན་ནས་བགྱངས་ཡོད།
② ཆོས་པ་ཀུན་དགའ་རྟོ་རྟོ་བཅུ་མས། དུང་དགར་སྟོ་བཟང་ཕྱིན་ལས་གྱིས་འགྲོལ། དེབ་ཐེར་དམར་པོ། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་།
1981ལོ། ཤོག་ངོས375གསལ།
③ སྟོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་སྟགས་སུ་སྟེ་མི་ཁྱི་གཞེར་ཞེས་མཐོང་།
④ དཔའ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས199ཏེ་གསལ།

ཉགས་མང་དུ་བསྟན་ཞིང་། གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་ལས་དོ་རྩེ་བདུད་འཛོམས་རྒྱང་ལྟར་བོགས་
 པ་མེད་ཅེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ཁྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ། ཅུས་རྒྱན་གྱི་སྦྱབ་གནས་ནི་བྲག་དམར་གེུ་ཆང་
 ཡིན། འདི་དང་པ་ཆབ་ལོ་རྩྭ་བ་རྩལ་བྲིམས་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ལྟན་དུ་བཞུགས་ས་པ་སྣམ་རྩོང་འདི་རང་
 ཡིན་པས་ན་ལོ་པའ་གི་མིང་གནས་ལ་ཆགས་པ་པ་སྣམ་ཞེས་གྲགས་སོ། །^①ཞེས་འཁོད་ཅིང་། ཁོང་ཉིད་
 གྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་གི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་འཁོར་
 ལོས་བསྐྱར་པའི་སྦྱབ་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་རྩེ་རྒྱ་རིས་མཛད་པ། དབང་བསྐྱར་པའི་ཆོ་ག་སྟོབ་དཔོན་
 བླ་རྒྱ་གྲིས་མཛད་པ། རྒྱུད་། ༡ ། བོད་དུ། ཉི་ཅུ་ཀ་ཉི་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་
 ག(49-96) སྟོབ་དཔོན་སྟོང་ཉིད་དོ་རྩེ་མཛད་པ་ནམས་བཞུགས་སོ། །

མཆིམས་ཤུག་བླ་བྲག་།

བོད་གྱི་རྒྱལ་ཤུན་སིལ་མ་བཅུ་གཉིས་སུ་བགྱངས་པའི་ནང་ཆན་མཆིམས་གྱི་རིགས་རྒྱད་དུ་
 འབྱུངས་ཤིང་། བཅན་པོ་ཁྲི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་གྱི་སྦྱ་རིང་གི་ལོ་རྩྭ་བ་ཞིག་ཡིན། ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ་ལོ་རྩྭ་
 བ་འདི་ཉིད་གྱི་མཆན་བགྱངས་ཡོད་པ་མ་མཐོང་མོད། དེའི་ཕྱིས་གྱི་བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དང་།^② ཆོས་
 འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན།^③ སྟོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་།^④ བླ་ཆེན་རྩལ་བྲིམས་རིན་ཆེན་གྱི་ལྷེ་དགེ་
 བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག་^⑤ ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྟོན་བཟང་།^⑥སོགས་སུ་ཁོང་ཉིད་གྱི་མཆན་དེ་
 རྩེ་རྒྱ་ན་སིལ་དང་བྲང་ཉི་ཇ་ཡ་རྒྱུ་ཏ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་བགྱངས་པ་ཏ་ལམ་མཐུན་པར་ཡོད། མཁས་
 པའི་དགའ་སྟོན་ལས། ཁ་ཅིག་ག་རུ་མཆིམས་ཤུག་བླ་བྲག་། བཅང་ལེགས་གྲུབ། བེ་རོ་ཅ་ན། ཞང་

- ① ཇོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་ཇ། རྒྱང་ལྷལ་སྟོད་རྒྱུད་བར་གསུམ་གྱི་དོ་མཆར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་ངོགས། བོད་ལྗོངས་མི་
 དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས126པར་གསལ།
- ② བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། ཀྱང་མའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1988ལོ། ཤོག་ངོས208ཏུ་གསལ།
- ③ དབང་པོ་གཙུག་ལག་མེད་པ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས271ཏུ་གསལ།
- ④ སྟོང་ཆེན་རང་འབྱམས་པ་རྩི་མེད་འོད་ཟེར། སྟོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1991ལོ། ཤོག་
 ངོས380ཏུ་གསལ།
- ⑤ བླ་ཆེན་རྩལ་བྲིམས་རིན་ཆེན། ལྷེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་
 ངོས159ཏུ་གསལ།
- ⑥ སྟམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར། ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྟོན་བཟང་། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1982ལོ། ཤོག་ངོས785ཏུ་
 གསལ།

ལྷ་མུ། རྩུང་མུ་ཁོང་ལེགས། ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་དང་བརྟན་མད་མི་བརྟན་ཏུ་འདོད་ཚུལ་ཡང་
 ཡོད་^①པར་གསུངས། ཁོང་ཉིད་ཀྱི་མཚན་དངོས་སུ་བཀོད་པའི་འགྱུར་མ་མཐོང་ཡང་ལོ་པའ་
 གཞན་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཚོས་མང་ཏུ་བཞུགས་པ་ལེ་ཚན་གཞན་ཏུ་སློས་བྲིན་པས་འདིར་བསྐྱར་
 སློས་མི་བྱ་བར་བྱ།

བཤེན་པོ་ལ་རྟེན་ཏེ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་སྟོད་ཙམ་ཏུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། བཅན་པོ་བྲི་སྤྱང་ལྷེ་བཅན་
 སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྩུང་། ༡༩། པོད་
 ཏུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ངན་སོང་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་གཟི་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བརྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་བམ་པོ་གསུམ་པ་དང་། (58-96) མཛོན་
 སྟོད་ཀྱི་ལས་(96-96)སོགས་བཞུགས་སོ། །

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ་ ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་190ཏུ་གསལ།
 མད་མི་བརྟན་ཀྱི་སྟོར་ལ་ཚོས་འབྱུང་འདི་ཉིད་ཏུ། རྩུང་སྟོན་ཚོས་འབྱུང་རུའང་པར་བཀོད་རུས་ཁྱེས་དག་པས་ཉམས་པ་ཡིན་ནམ་
 ཀྱན་མཆིན་བྱ་སྟོན་ལྷ་ཏུ་འདི་ཙམ་ལ་མི་འབྱུལ་མོད་ཀྱང་ཐོག་མར་བྱ་བྲི་གཟིགས་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་མཛོན་ཤེས་ལྷ་དང་ལྷན་
 པར་གྱུར་རྟོ། །དེ་ནས་སྐྱ་གསལ་སྤང་། སྤྱི་བཞེར། སང་ཤི་ཏ། པ་གོར་བེ་རོ་ཙན། ངན་ལམ་རྒྱལ་མཚན། འཁོན་སྒྲུའི་
 དབང་པོ་སྤྱང་བ། མ་རིན་ཆེན་མཚན། གཙང་ལེགས་གྲུབ་དང་བརྟན་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་དང་དཔལ་
 དབྱངས་ལ་སོགས་པ་ཡིན། མད་མི་བརྟན་ཡིན་ཟེར་རོ་ཞེས་རྒྱ་བྲི་གཟིགས་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་གཉིས་ཀར་ལན་རེ་གངས། བྲི་
 བཞེར་ཀྱི་བྱ་སང་ཤི་ཏ་ཞེས་པའི་བྱ་དང་ནམ་དཔྱེ་ཆད། གཙོད་མཚམས་ཉམས་པས་མིང་གཉིས་སུ་སོང་། དགའ་མ་བརྒྱད་
 གངས་ནས་མི་བརྟན་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། ར་རྒྱུའི་མིང་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་ཡིན་པ་འདྲ་བ་སོགས་ནག་ནོག་ཆེ་བར་སྤྱང་རོ། །
 སྤྱི་རབས་མང་པོ་ཞིག་ནི་ར་མཁུ་བྲི་ལྷ་མ(འཇམ་དཔལ་ལོ་ཆ)། ཅངས་དེ་ལྷེན་(ལྷ་དབང་སྤྱང་བ)། ར་ཤི་ཏ་བརྟན་ལྷ་ལྷ་(ར་ཤི་
 ཏ)།(སྟོའི་དབང་པོ་སྤྱང་བ)།ཉེ་ཆོན་གསུམ་ བར་པ་རྒྱངས་ཁམས་པ་ལོ་ཆ། གཞོན་པ་(སྟའི་དབང་པོ་)འཁོན་ན་གི། པ་གོར་
 (ནམ་སྤྱང་)བེ་རོ་ཙན། མ་ལྷ་ཙར་རིན་ཆེན་མཚན་ཉེ་གསུམ་ནམས་སད་མི་བརྟན་ཏུ་འཆད་དོ། །ཁ་ཅིག་ར་རྒྱ་མཆིམས་
 རྒྱུ་བ་ཟ། གཙང་ལེགས་གྲུབ། བེ་རོ་ཙན། ཞང་ལྷ་མུ། རྩུང་མུ་ཁོང་ལེགས། ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་དང་བརྟན་ནོ་ཞེས་སོགས་
 འདོད་ལྷགས་མང་ཏུ་སྤྱང་ཡང་ར་བཞེད་ཀྱི་ལྷགས་གཙོ་པོར་བཟུང་ཉེ་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། དགེ་སློང་ལྷོ་པ་སྤྱི་བ་ར་ཡི་
 བརྒྱུ་གཉིས། །བཅོན་པའི་རབ་ནི་ངན་ལམ་ལྷ་ལྱང་གཉིས། །སྟོ་རྟོ་རབ་མཚན་ར་བན་རིན་ཆེན་མཚན། །ཐོས་པ་ཆེ་རབ་ལས་
 གསུམ་བྱང་རྒྱུ་རྒྱལ། །མཁས་པའི་ཡང་རབ་བེ་རོ་ཙན་ཡིན། །ཞེས་ར་བཞེད་ཀྱི་རྩུག་པོའི་ཉིད་ཏུ་ལྷ་ལྱང་རབ་འབྱོར་དབྱངས་
 བརྟན་པ་ལ་སད་མི་བརྟན་དང་། དེའི་ཁར་ན་སྐྱེ་མཁུའི་རབ་ནི་ནམ་མཁའ་ཉིད་པོ་ཉེ། །བསོད་ནམས་ཆེ་རབ་བྲི་སྤྱང་ལྷེ་བཅན་
 ཡིན། །ཞེས་དེ་གཉིས་བརྟན་པས་པོད་ལྷལ་ན་རབ་ཀྱི་མི་དགའ་ཞེས་འཆད་པར་སྤྱང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡུང་ཕུ་དཔལ་གྱི་སེང་གེ།

ཁོང་ལ་ཡུང་ཕུ་བྱི་འབྲིང་ཁོང་བཅན་དང་སྒྲུང་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་སོགས་ཀྱང་ཞུ་སྟོན་ཡོད། ཡུབ་ཐོབ་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྷའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ།^① བྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་དཀྱིལ་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། བཅན་པོ་བྱི་སྟོང་ལྷེ་བཅན་གྱི་སྟོན་པོ་ཡིན། དེ་ནས་སྟོབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་གདན་འདྲེན་ཞུ་བའི་པོ་ཉ་མཛད་ཅིང་། སྟོབ་དཔོན་ལས་ལོ་རྒྱུ་ལ་མཁས་པར་སྐྱུངས། མ་གཤིན་ཕུར་གསུམ་གྱི་གདམས་པ་དང་རྟིང་མའི་བཀའ་ཆོས་མང་རུ་བསྐྱར། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་རུ་གཏོགས་ཤིང་། བོད་ཤིང་ཡོས་སྟེ་བྱི་ལོ་775ལོའི་མན་རུ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་སྐབས་དབུ་ཅེ་རིགས་གསུམ་གྱི་ཤར་ལོགས་དང་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་བཞེངས་པར་མཛད།^② ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་རྩི་པོ་བོད་རུ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱག་ན་རྩི་རྒྱུ་ཐབས་ཐམས་ཅད་རྩིགས་པའི་རྒྱན་དག་སྟོང་སྐྱེ་སྐྱུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །(147-168) ཆོས་ཆོན་འདིའི་འགྱུར་བྱང་རུ་ལོ་རྒྱུ་བ་སྒྲུང་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་ཞེས་འཁོད་དོ། །

དབས་མཚུ་ཕྱི།

དབས་མཚུ་ཕྱིའི་བོད་སྐད་ཀྱི་མཆོན་ལ་དབངས་འཇམ་དཔལ་ཟེར། བྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་སྟོང་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། བཅན་པོ་བྱི་སྟོང་ལྷེ་བཅན་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་རབས་མང་པོ་ཞིག་གིས་འདི་ཉིད་ཀྱང་སད་མི་བརྟན་གྱི་གས་སུ་བགྱངས་པའི་ལྷགས་འཛིན་པ་དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་གིས་གསུངས།^③ ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྟོར་ན། རྩི་རྒྱུ་ལག་མོ་སྟོན་མ་ལ་བསྟོད་པ་པལྟེ་ཏ་ཟླ་གྲགས་པས་མཛད་པ། སྟོན་མ་ཁོ་མོ་ལ་ཅ་བའི་སྐགས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་ཆོག་ཀྱང་བརྟུ་གཉིས། སྟོན་མ་ཟུ་ག་རྒྱ་རའི་(སྟོན་མ་དྲག་མའི་)སྐབ་ཐབས་རྒྱ་གར་ཤར་སྟོགས་ཀྱི་པལྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་སྟེ་བ་ན་རྒྱ་(དཔལ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་)ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ། འཕགས་མ་སྟོན་མ་དྲག་མའི་

① དེའི་འདིར་ཡུབ་ཐོབ་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྷའི་མཆོན་གྱི་ནམ་གངས་ནི་རུང་དཀར་ཆོག་མཛད་ལ་གཞི་བྱས་ཤིང་། ཆོག་མཛད་རུ་འདི་ལ་རྒྱངས་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་ཞེས་འཁོད།

② གོ་ཤུལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སྟོ་བཟང་མཁས་གྲུབ། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛད། ཀན་སུ་ཅི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1992ལོ། ཤོག་ངོས1711ཏུ་གསལ།

③ དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས190ཏུ་གསལ།

སྒྲུབ་ཐབས་སྒྲོབ་དཔོན་རྟག་པའི་དོ་རྗེས་མཛད་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཅངས་དེ་ལྟར་རྟེན་ཏེ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་སྟོད་ཙམ་རུ་སྒྲུབ་འབྱུངས། བཅན་པོ་ཁྱི་སྒྲོང་ལྷེ་བཅན་སྐབས་
ཀྱི་སྟན་གྲགས་ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན། བོད་སྐད་རུ་ལྟ་དཔང་པོས་བསྟུང་བ་ཞེས་དང་། འདི་དང་
འདྲ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་མང་པོ་ཞིག་གི་མཆན་གྱི་རྗེས་སུ་རྟེན་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ནི་པོ་རྟེན་ས་ཏུ་འཆན་ཤུར་རྟེན་
ཏུ་འབྱུང་གྱི་རྟེན་ཏེ་འདི་ནམས་གྱི་མིང་མཐར་ལྟན་པ་སྟེ་^①ཞེས་པས་དེ་ལྟར་རུ་ངེས་སོ། །འདི་ཉིད་
སད་མི་བདུན་གྱི་གྲས་སུ་བཟངས་ལུགས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཚུལ་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་རུ་
གསུངས།^② ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་མདོ་མང་སྐར་། ཡ་། བོད་རུ། ཕྱགས་བཅུའི་ཐུན་པ་
ནམ་པར་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་བ།(7-13) ལོ་རྒྱུ་བ་ཅངས་དེ་ལྟར་རྟེན་
ཏེ་བསྒྲུབ་ཅིང་། ལོ་རྒྱུ་བ་བརྗེ་སྒྲུའི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་ཁྱེས་ཆེན་བཀྱིས་པ། འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་
བདུན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་ཆ་ལྷ་བ།(13-17) ཅངས་དེ་ལྟར་རྟེན་ཏེ་བསྒྲུབ་པ། འཕགས་
པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབུ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་བ།(29-35) མདོ་སྟེ་། ས་། བོད་
རུ། དགའ་བོ་རབ་རུ་བྱུང་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་ལྷ་བཅུ་བ།(254-257) རྒྱད་སྟེ་། བ་། བོད་རུ། འཕགས་པ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཀྱི་སྟོང་པོ་གསང་བ་རིང་བསྐལ་གྱི་བཟུང་ཏོག་གི་
གསུངས་དང་།(1-7) བསྟན་འགྱུར་སེམས་ཙམ་པ་། ཤི་། བོད་རུ། ནམ་པར་བཤད་པ་རིགས་པའི་མདོ་
སྟེའི་རུ་བརྒྱ།(17-29) ནམ་པར་བཤད་པའི་རིགས་པ།(29-134) ལས་གྲུབ་པའི་རབ་རུ་བྱེད་པ་སོགས་
སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ།(134-145) སེམས་ཙམ་། སི་། བོད་རུ་ནམ་པར་བཤད་པ་
རིགས་པའི་བཤད་པ།(139-301) ཤི་། བོད་རུ་ལས་གྲུབ་པས་བཤད་པ།(63-102) རྒྱང་ཡིག་། རི་།
བོད་རུ། དམ་པའི་ཆོས་དྲན་པ་ཉི་བར་གཞས་པའི་ཆོག་ལེན་བྱས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་རབ་འབྱུར་དབྱངས་
གྱིས་མཛད་པ།(35-39) དེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཆན་ཉི་ཤུ་ལྟག་བཞུགས་སོ། །

① དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་ཁྲིང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས190རུ་གསལ།
② དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་ཁྲིང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས190རུ་གསལ།

བླ་མ་ཀུན་ཉི་ཀ

འདི་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རིཨ་རྒྱུ་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་ཞིང་། བཅན་པོ་ཁྱིམ་སྡེ་བཅན་སྐབས་ཀྱི་
ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་འགྲུར་ཆོས་ལ། བསྟན་འགྲུར་རྒྱུད་སྡེ་༡༥༡ བོད་རྒྱ་རྒྱུ་སྡེ་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་གསང་བས་
མཛད་པ། (199-207) སངས་རྒྱལ་གསང་བ་དང་། མཛུ་སྡེ་སྡེ་དང་བླ་མ་ཀུན་ཉི་ཀ་བསྟར་བ་སོགས་
ཡོད་ལ། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུ་དང་འགྲུར་ཆོས་གསལ་ཁ་ཅན་ཞིག་ལས་སོན་མ་བྱུང་།

པ་མོར་མེ་རྩ་ན།

མེ་རྩ་ན་ན་ཞེས་པ་ལེགས་སྟར་སྐད་དེ། བོད་སྐད་རྒྱ་ནམ་པར་སྐད་མཛད་ཟེར་ཞིང་། ཁོང་
ཉིད་པ་མོར་རྩོམ་གྱི་ལོ་རྒྱུ་པོ་དང་ཡུམ་བླ་མ་གྱི་བཟང་སྟོན་སྦྱིད་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེ་བོད་མེ་ལོས་སྡེ་ཀྱི་
ལོ་727ལོར་གཙང་གི་སྡེ་མོ་བྱེ་མཁར་ཏེ་ད་ལྟ་ལྟ་སའི་སྡེ་མོ་རྩོད་ཟངས་རི་རྒྱལ་སྐྱོ་རོས་འཛིན་པ་དེར་
སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་།^① ཁོང་ནི་བསྟན་པ་སྐད་རྒྱུ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་ཆེན་པོས་གསུམ་
ཀྱི་ཡ་གྲུལ་དང་། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་ཐོག་མར་སྐབས་པའི་སང་མི་བརྒྱན་གྱི་ནང་ཆོན་བཅས་ཡིན། རྒྱུ་
རྒྱུ་ཀྱི་མཆོན་ལ་གན་རྒྱ་ཐང་ཏ་ཞེས་བཏགས། ཕྱིས་པའི་རྒྱུ་ནས་སྟོ་རིག་རྩོམ་སྦྱོར་སྟོབས་ཀྱི་
ཤེས་རབ་ལྡན་པས་མཆོན་སྟོན་ཡུལ་གྱི་གང་སར་བྱུང་། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་བྱུང་
ཇིས་བཅན་པོ་ཁྱིམ་སྡེ་བཅན་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་གྱི་བཀའ་བཞིན་བོད་སྐྱུ་ཤེས་རབ་ལྡན་པ་སྟོང་ཅམ་
བསྟར་ནས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་རྒྱ་སྐྱུར་སློབ་རྒྱ་བཅུག དེའི་གསུ་སྐྱུ་གན་རྒྱ་ཐང་ཏ་
ཁོང་ཉིད་ཀྱང་བཞུགས། བསམ་ཡས་སྐྱུ་སྐྱུར་སྦྱིང་རྒྱ་སྐྱུར་དངས་ཏེ་མཁན་པོ་བོ་རྩི་ས་རྒྱ་དང་། ལོ་རྒྱུ་
པད་མ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་རྒྱུ་ནས་ལོ་བརྒྱན་པར་རྒྱ་སྟོ་བསྐྱེད་འཕེལ་ཐབས་དང་སྟོ་རྩི་ཏའི་སྐྱུ་རྒྱུ་
མཁས་པར་སྐྱུངས་སྐྱུ་བཅུག བསམ་ཡས་སྐྱུ་སྐྱུར་སྦྱིང་རྒྱ་སྐྱུར་པས་བོད་ཀྱི་ཉི་
ཟླ་ལྟ་བུའི་ལོ་ཆེན་གཉིས་སྐྱུ་གྲགས་པ་ལས་ཉི་མ་ལྟ་བུ་དེ་བྱུང་སྟབས་བཅན་པོ་རབ་རྒྱ་དགྱེས། སློབ་

① ཁོང་ཉིད་ཀྱི་འབྱུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་ལོ་རྒྱུ་ཡིག་ཆ་མང་པོར་མཛོད་དཀའ་ཡང་། གསེ་རིག་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་རྒྱ་དེ་
རྒྱུ་འཁོད་ཡོད་ཞེས་《གངས་ལྗོངས་ལོ་རྒྱུ་ཐོག་གི་གྲགས་ཅན་མི་སྡེ་》(བོད་ལྗོངས་མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1993ལོ་
ཤོག་ངོས81)ཞེས་པར་དྲངས་འདུག རོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་ཐའི་རྒྱུ་ཡུལ་སྟོད་སྐྱུ་དང་གསུམ་ཀྱི་རོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་
བཤད་མཁས་པའི་འབྱུང་རིགས་སྐྱུ་འདྲ་སྟོ་མོ་བྱེད་མཁར་རྒྱ་འབྱུངས་ཞེས་མེ་རྩི་འདྲ་འབག་འབྱུལ་མེད་རྒྱ་གསུངས་ཞེས་འཁོད་
ཡོད། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1983ལོ་ ཤོག་ངོས203རྒྱ་གསལ།

དཔོན་གྱི་མདོ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕ་རྒྱལ་པོ་རྩ་བ་ལྟ་བུ་གཏོང་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་
 པོས་བོད་ལྷན་རབ་བྱུང་སློབ་གྲྭ་མཆོག་ཏུ་ལྷན་པ་སྤྱོད་ཏེ་འདོད་ཀྱི་བྱ་དང་ཅངས་སོ་ལེགས་ཀྱི་བྱ་
 ཅངས་ལེགས་ཀྱི་གཉིས་ལ་གསེར་བྱ་བྱེ་གང་དང་གསེར་གྱི་པ་ཏུ་ཞིག་བསྐྱར་ནས་རྒྱ་གར་ཏུ་བཀའ་
 རྒྱུགས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་ཏུ་བཏང་།^① ལོ་རྒྱུ་བ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ཏུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཀའ་རྒྱུགས་
 པ་ཆེན་པོ་བོད་ཏུ་དར་བར་འགྱུར་བས་ངས་བཤད་ཆོག་ཀྱང་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་ལ་སྤྲུག་དོག་ཆེ་
 བས་གསང་ཐབས་ཀྱིས་བཤད་དགོས་གསུངས་ནས་ཆོས་རྒྱུགས་པ་ཆེན་པོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གསུངས། བཀའ་
 ལྟར་གི་སྤྱི་ཚེས་ལྟར་བོད་ཏེ་བཙུན་སྤྲུག་གསུངས། རྒྱ་གར་བ་ཆོས་ལ་སྤྲུག་དོག་ཆེ་བས་ལམ་
 ཏུ་སྤྲུག་ལ་ཉེན་ལ་ཡོད་པར་སྒྲུལ་ནས་རྒྱ་མཚན་འགྲུགས་ཀྱི་གདམས་ངག་གནང་ནས་བསྐྱབ་ཏུ་བཅུག་
 པས་ཅངས་ལེགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱབས། བེ་རྩ་ཙུ་གསུངས་པས་སློབ་དཔོན་གྱིས་བེ་རྩ་ཙུ་
 ཞེས་བཏགས་སོ། །བེ་རྩ་ཙུ་བོད་ཏུ་ཐེབས་ནས་རྒྱལ་སློབ་འབངས་རྒྱལ་ལ་རྒྱུགས་ཆེན་གྱི་ཆོས་
 གསུངས། ཁོང་ཉིད་བྱུང་ཏུ་འཕགས་ཚུལ་ཉང་ཆོས་འབྱུང་ཏུ། སྤྱི་བསྐྱར་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་ཤེས་པའི་བེ་
 རྩ་ཙུ་ཞེས་དང་རྒྱ་གར་གྱི་པ་རྒྱུ་ཏུ་ཐམས་ཅད་གྱི་མི་ལམ་ན། རྒྱ་གར་གྱི་ཉི་མ་བོད་ཀྱི་བན་དེ་ཞིག་
 གིས་ཁྱུར་ཏེ་བྱུ་པ་མིས་^②པ་ལྟ་བུར་བཟོད་པ་དང་། རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོས་གསང་སྤྲུགས་བོད་ཏུ་དར་
 བ་སྤྲུག་དོག་ནས་བོད་ཏུ་དཀྱོག་གཏམ་བཟོ་མཁན་རྒྱ་མཚན་གསུགས་གཉིས་བཏང་སྟེ་བེ་རྩ་ཙུ་པ་ལྟ་
 རྒྱུགས་པའི་ངན་ཆོས་མང་པོ་བྱེད་སྤོང་བས་བོད་ལྷན་ངས་ཡིན་ཞེས་སྤྲུལ་བཅུག་པར་བརྟེན། བོན་ལ་
 དྲག་པའི་སློབ་པོ་ཏུ་རྒྱ་གོང་ལ་སྤྲུགས་པས་དེ་ལ་སྒྱུ་བཏགས་ཏེ་བེ་རྩ་ཙུ་གསོད་དགོས་ཟེར་
 བས་རྒྱལ་པོས་གསོད་ཏུ་མ་བཅུག་པར་སྤྱང་པོ་ཞིག་ལ་བེ་རྩ་ཙུ་གོས་བསྐྱོན་ནས་རྒྱར་བསྐྱར། བེ་རྩ་
 ཙུ་མོ་བྱང་གི་ཀ་བ་ལ་ཁོག་དོང་བྱས་ནས་བཅུག བམ་བྱེད་ཙམ་ན་གསོལ་སྟོན་དངས་ནས་ཆོས་
 གསན་པས་སེམས་མ་བྱ་བཙུན་གྱི་ལུ་ལྟ་བུ་ཆར་བ་ན། རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོ་ཆོས་པའི་དང་
 བོན་ལ་དད་པའི་སློབ་པོས་ཤེས་ནས་བཙན་པོ་ལའང་དབང་མ་བྱུང་བར་བེ་རྩ་ཙུ་རྒྱལ་མོ་རོང་ཏུ་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྒྲིང་པོ་སྤང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ཡུལ་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས294ཏུ་གསལ།
 ② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྒྲིང་པོ་སྤང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ཡུལ་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ལྟར་ཆོག་གཉིས་སོ་སོ་ཤོག་ངོས314དང་297ལ་གསལ།

མི་སྒྲོད་ཀ་མེད་བྱུང་།^① བེ་རོས་རྒྱལ་མོ་རོང་དུ་རྫོགས་ཆེན་གསུངས་ཤིང་དར་བར་མཛད་པས་རྫོགས་ཆེན་དར་བའི་ཡུལ་དང་པོ་མདོ་སྐད་ནས་ཡིན་ཞེས་པ་དེའང་བེ་རོ་ཙ་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པར་གྲགས། དེ་ནས་བེ་རོ་ཙ་ན་རྒྱ་ནག་གི་མཁས་པ་དང་དགོངས་པ་བསྐྱར་བའི་སྤྱིར་རྒྱ་ནག་དུ་བྱོན་ནས་མཁས་དབང་མང་པོ་ཞིག་དང་དགོངས་པ་བསྐྱར་ཞིང་། ཀྱུ་ས་ལི་ཤརྩྱ་གྲི་རྟི་(ཁམས་བདེ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་)སོགས་མཛུལ་ཞིང་གདམས་པ་བྱས། དེ་ནས་བོད་དུ་སངས་རྒྱས་བརྟན་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་དུ་སོང་རྗེས། རྒྱལ་སྤོན་ནམས་ཀྱིས་སྟོབ་དཔོན་བེ་རོ་ཙ་ན་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་མཆོད་གནས་སུ་མཛད་ཅིང་། བེ་རོས་ལོ་རྒྱུ་བ་ནམ་མཁའ་སྟོང་པོ་དང་རྟན་དུ་གསང་སྟགས་སྟབ་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱད་མང་པོ་བསྐྱར།^② འདི་ཉིད་རྒྱ་གར་དུ་མངགས་པ་དང་ཆོས་བསྐྱབ་ནས་སྤྱིར་བོད་དུ་སྟོབས་ཏེ་ཆོས་སྤེལ་པའི་ཚུལ་ཅུང་རྒྱས་པ་ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ།^③ ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། ཟུང་ཆོས་འབྱུང་དུ། འདུལ་བ་ལུང་ལྡེ་བཞི་བསྐྱར། ཤེར་སྤོན་རྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་བ་བམ་པོ་དབྱུས་མ་ལོངས་པ་བསྐྱར། དཀོན་མཆོག་བཅེགས་པ་བམ་པོ་སུམ་ཅུ་ཙ་ལ་མ་ལོངས་པ་བསྐྱར། སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ་བམ་པོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་བསྐྱར། ཟུང་འདས་བམ་པོ་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ལས་བམ་པོ་ཉིས་བརྒྱ་མ་བསྐྱར། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་བམ་པོ་བཙུ་ལ་བསྐྱར་པ་སོགས་རྒྱུ་ལྡེ་ཐེག་པ་བཀའ་དང་བརྟན་བཙུང་ཤིན་དུ་མང་པོ་བསྐྱར་པར་གསུངས།^④ བཀའ་འབྱུར་ལས། རྟིང་རྒྱད་། ༡༡ ་ བོད་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱན་བྱེད་རྒྱལ་པོ།(1-86) བོད་། ༡༡ ་ བོད་དུ། རྟག་སྟགས་འདུས་པ་རྡོ་རྗེ་ཙ་བའི་རྒྱད་དང་།(253-267) བརྟན་འབྱུར་ལས།རྒྱད་། ༣ ་ བོད་དུ། རྣལ་འབྱོར་མའི་སྟབ་ཐངས་དཔལ་ལྷ་ལྷུ་མ་ལྷུ་ལྷུ་ཀ་རས་(ཕུན་ཆོགས་བྱེད་པོས་)མཛད་པ།(195-196) རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་དཔལ་ལྷའི་སྟབ་ཐངས་དཔལ་ལྷའི་བྱོད་དབང་ཕྱག་གིས་མཛད་པ།(196-196) རྡོ་

① འདིའི་སྐོར་ལ་བཞེད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི་སྟོབ་དཔོན་དང་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འགལ་བ་བྱུང་ཞིང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཆེ་སྟོང་བཟའ་སོགས་ཐངས་ཀྱིས་བསྐྱས་ནས་བཙན་པོ་དང་ཁོང་གཉིས་བར་དབྱེན་དང་ཕྱ་མ་བརྟམ་མཐར་རྒྱལ་མོ་རོང་དུ་སྐྱུགས་པའི་མཇུག་འབྲས་སྤོན་པ་སོགས་ལ་རྒྱ་མཆོན་ཏེ་ཅང་ཆེ་མོད། འདིར་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྟོང་ཚུལ་ལྟར་བཞག་པ་ཡིན།

② ཁྱི་བསམ་གཏན། སྐད་གཉིས་སྟོབ་པའི་རིན་ཆེན་བང་མཛད། ཀན་གཏུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2005ལོ། ཤོག་ངོས་200སྟོང་གི་སྐབས་དོན་གྱི་དོན་ཆོན་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན།

③ ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པོ་སྟང་ཆེའི་བརྟུང་། བོད་སྟོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་གཞི་རྩོམ་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་293ནས་303བར་གསལ།

④ རོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མ། ཟུང་ཡུལ་རྟོད་སྐད་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རོགས། བོད་སྟོངས་མི་དམངས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་205ཏུ་གསལ།

ཇི་ནལ་འབྱོར་མ་དགར་མོའི་སྐབ་ཐབས་རྒྱལ་པོ་མི་རྒྱ་རྒྱ་ཏིས་མཛད་པ། (196-197) ཚད་མ་ ༩ ཞེ་
 བོད་དུ། རིགས་པ་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་མ་སྒྲོབ་དཔོན་ཅན་དུ་གོ་མིས་མཛད་པ་སྐགས་བཞུགས་ཡོད་པ་
 དང་། (187-188) རྒྱ་ནག་གི་དུ་ཤང་མ་ཏ་ཡན་དང་ལྷན་དུ་སྐོན་དབྱེད་ཆེ་བའི་རྒྱལ་པོ་བསྐྱར་པར་
 བཤད་ཅིང་། 1985ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་གིས་ལོ་རྒྱུ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་བཀོད་དེ་དེབ་དུ་
 བསྐྱོན་འདུག་པ་སྐགས་འགྱུར་ཆོས་ཤིན་དུ་མང་ངོ་། །

ཨ་ནན་ཏ།

འདི་ཉིད་ཀྱི་མཚན་དེ་ཕྱི་ལོ་བརྒྱེ་ཏ་བལ་པོ་ཨ་ནན་ཏ་སྐགས་དང་འདྲ་བར་མཐོང་ཡང་། ཆོས་
 འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་བཟུང་པ་སྐད་རྒྱུ་སྐབས་བྱོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཚན་ཀྱི་གྲས་
 ལུ་འདི་ཉིད་བཟངས་ཡོད་ཅིང་དེ་ལ་ཁ་ཆེ་ལྷ་ནན་ཏ་ཞེས་འཁོད་འདུག དེ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་ཀྱི་རྒྱ་ཏ་སྐད་
 ན། དེ་དང་འདྲ་བར་ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ་འང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་གྲས་ལུ་འདི་ཉིད་བཟངས་ཤིང་ཁ་ཆེ་
 རྒྱུས་བཟང་གི་སྒྲ་མ་ཨ་ནན་ཏ་ཞེས་འཁོད་ཡོད་པར་གཞིགས་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཨ་ནན་ཏ་ཞེས་པ་
 ཞིག་ཀྱང་བྱོན་ཐུང་བ་མ་ཟད། ཁོང་ཉིད་བྱོན་པའི་དུས་ནི་རྒྱལ་པོ་བློ་སྤྲོད་ལྷེ་བཅན་ཀྱི་རིང་དུ་ཡིན་
 ཏེ། མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། ཆོས་ལོག་དང་ངན་སྐགས་ལ་སྤྲ་མེན་ཀྱི་དག་བཟུང་དམ་མི་བཟུང་ལ་
 རྟོག་དུ་གསོལ་བས་མཆིམས་མེ་ལྷ་དང་སེང་མགོ་ལྷ་ལྱང་གཟིགས། སང་ཤི་དང་གསུམ་རྟོག་དུ་བཏང་
 བས་བཟྱགས་ན་སྐད་མ་གོ་དར་ཆགས་སྒོ་གསེབ་ཀྱི་ཆོང་འདུས་ན་ཁ་ཆེ་སྐྱེ་བཟང་གི་བྱེ་ལྷ་ནན་ཏ་ལོ་
 རྒྱུ་སྐོབ་འཕྲོ་ལ་ཆད་པ་བྱུང་ནས་ཆོང་བྱེད་པ་དེ་ལ་ལོ་རྒྱུ་བཅོལ་ཞེས་བཅན་པོ་ཁོང་གི་རིང་དུ་ཡིན་
 ལ། དེ་ལྷ་ནན་བློ་སྤྲོད་ལྷེ་བཅན་ཀྱི་རྒྱ་ཏ་སྐད་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་རབ་དགའི་ནང་གསེས་ཆན་གསུམ་ཀྱི་ཡ་
 གྲུལ་དུ་བཟངས་པ་དེ་ཡིན་དགོས། ཁོང་གི་མཛད་ནམ་ཞིབ་དུ་མ་རྟོད་ལ་འགྱུར་ཀྱི་མཚན་བྱང་སྐགས་
 གོང་དུ་ཁོང་དང་ལྷན་དུ་ཆོས་བསྐྱར་མཁན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་སྐབས་ལུ་སྤྱིང་བྱེན་པ་ལྟར་རོ། །

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཁྱེད་པ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས271ཏུ་གསལ།
 ② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་རྟོད་པོ་སྤྲང་ཅིའི་བཅུད། བོད་སྡེ་ངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟོད་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས363ཏུ་གསལ།
 ③ ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་རྟོད་པོ་སྤྲང་ཅིའི་བཅུད། བོད་སྡེ་ངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟོད་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས307ཏུ་གསལ།

འདན་མ་ཅེ་མང་།

འདི་ལ་ཁྱུང་པོ་ཅེ་མངས་དང་ལྷན་མ་ཅེ་མང་སོགས་སུ་བྲིས་པའང་ཡོད་པོད། དེ་ནམས་ལོ་པའ་གཅིག་དུ་ངེས་ཤིང་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་ཕྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་རྟེ། ཁྱུང་པོ་ཁྱི་སྤྱང་ལྷ་བཅན་སྐུངས་ཀྱི་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྷའི་ནང་ཚན་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་རབ་དགའི་ནང་གསེས་ཆན་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཡིན། ཀུན་མཁྱེན་བྱ་དང་དཔའ་བོ་གཙུག་ལྷན་སོགས་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ནམས་སུ་ཁོང་གི་མཆན་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆན་གསུམ་སུ་འཁོད་པ་མ་མཐོང་ཡང་། དེ་དག་ལས་ལོ་བརྒྱ་སྟོར་གྱིས་སྤྲོ་བའི་ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ་འདི་ལ་ལོ་རྒྱུ་བ་མཆན་བྱ་འདན་མ་ཅེ་མང་^①ཞེས་འཁོད་ཡོད། སྟོབ་དཔོན་པད་མ་འབྱུང་གནས་ལས་དངང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཁྱུས་ཏེ་སྟུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བཙོན་པར་མཛད་པས་རྟོགས་པ་མཛོན་དུ་ཤར་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་ཐོབ་ཡོད་དེ། གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མི་ལོང་ལས། ལྷན་མ་ཅེ་མང་མི་བརྗེད་གཟུངས་ནམས་ཐོབ་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཚུང་ཞིབ་པ་སུ་བཀྱའི་ཆོས་འབྱུང་དུ་བཞགས། ཁོང་ཉིད་བྲིས་ལ་ཤིན་དུ་མཁས་པས་གཏེར་ཡིག་པལ་ཆེར་བྲིས་ཤིང་ལྷན་ལུགས་སུ་གྲགས་པའི་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་ལག་རྒྱན་མ་ཉམས་པའི་ཁྲིད་སྟོལ་ད་ལྟའང་ཡོད་པར་གྲགས། དེ་ལ་ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ། ཡི་གེ་སྟེན་པ་སུལ་དུ་སྟེན་པའི་འདན་མ་ཅེ་མང་དང་། སྟུབས་ནམ་མཁའི་སྟོང་པོ། ཨ་ཅུ་ཡེ་ཤེས་དབྱངས་དེ་ནམས་ཀྱིས་ཡིག་མཁན་བྱས་ཏེ། ལྷ་རྒྱན་སྐད་དང་། རྒྱ་གར་སྐད་ལས་བསྐྱར།^② ཞེས་བྲིས་ཤིན་དུ་ལེགས་པ་མ་ཟད་སྐད་རིགས་སྤྲོ་མང་མཁྱེན་ཞིང་གཞུང་ཡང་མང་དུ་བསྐྱར་པར་བཤད་ཀྱང་འབྱུར་བྱང་དུ་ཁོང་གི་མཆན་འཁོད་ཡོད་པ་མཐོང་ལས་དུ་མ་བྱུང་།

འཁོན་སྤྱའི་དབང་པོ།

ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཅམ་དུ་ཡབ་དཀོན་པ་རྗེ་གུང་རྟག་གམ་འཁོན་དཔལ་པོ་ཆེ་དང་། ཡུམ་རྒྱངས་ཁམས་པ་གོ་ཆའི་གཅིན་མོ་རྒྱངས་བཟའ་ནི་ཆུང་ལ་བྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་དེ་ཡིན་ལ། སད་མི་བདུན་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཡིན་པར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེང་ཐེར་པལ་ཆེ་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པོ་སྤང་ཅིའི་བརྒྱད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཉིང་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས307ཏུ་གསལ།

② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པོ་སྤང་ཅིའི་བརྒྱད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཉིང་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས314ཏུ་གསལ།

བ་ཞལ་མཐུན། ཁོང་གིས་བསམ་ལས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྤྱིན་བདག་ལག་དཔོན་མཛད་དེ་སྤྱ་གསུང་
 ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་པ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བསྐྱབས་ཤིང་ཆོས་གཞུང་མང་པོ་བོད་ཏུ་བསྐྱར། མཁན་ཆེན་ནི་
 བ་འཆོའི་བྱང་ཏུ་རབ་བྱུང་གི་སྟོམ་པ་བཞེས་ཤིང་། མཁན་ཆེན་དང་རྒྱུངས་ཁམས་པ་གོ་ཆ་གཉིས་ཀྱི་
 བྱང་ནས་ཆོས་མང་ཏུ་གསན། ཆོས་བསྐྱར་པ་ལའང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་བཅན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་
 བ་རབ་དགུ་ལས་བར་པ་གསུམ་གྱི་གས་སུ་བགྱངས་ཡོད། སྤྱ་ཆེའི་སྤྱད་ཏུ་བྲག་ཡེར་པར་སྟོམ་སྐབ་
 མཛད་ནས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་སྟོར་ཡེར་པའི་དཀར་ཆག་ཏུ་གསལ། ཁོང་གི་མཛད་པ་གཞན་ནི་ག་ནི་
 འབྲུག་གི་ལོ་ལ་ལོ་བྲང་ལྟ་དཀར་ན་བཞུགས་པའི་རྟོན། སྤྱ་བསྐྱར་གྱི་བརྒྱུ་དཔལ་བཞེགས་དང་བརྒྱུ་
 སྤྱའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པས་བོད་ཁམས་སུ་དམ་པའི་ཆོས་འགྱུར་རོ་འཆལ་གྱི་མཆན་བྱང་བམ་པོ་དང་
 སྟོ་ཀའི་གྲངས་སུ་མཆིས་པར་གཏན་ལ་བབ་ནས་དཀར་ཆག་ཏུ་བྲིས་ཞེས་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱ་
 ཅུབ་མཛད་དེ་དཀར་ཆག་ཐོག་མར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱེགས་མཁན་གྱི་གས་ཡིན།^① ཁོང་གི་འགྱུར་
 ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། ཟུང་བོད་། པ་། བར། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞལ་ནས་གསུངས་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་གཞུངས།(13-13) བོད་། ཆ་། པར། ཤེས་རབ་སྦྱིད་པའི་གཞུངས།(179-180) བོད་། ལྷ་།
 པར། འཕགས་པ་ལོ་རྒྱུ་བཟང་པོའི་གཞུངས་(56-56)སོགས་བཞུགས་སོ། །

མ་རིན་ཆེན་མཆོག

འདི་ལ་མ་གཙུག་རིན་ཆེན་མཆོག་དང་ལྷ་རྒྱུ་རིན་ཆེན་མཆོག་སོགས་སུ་འབོད་པའང་ཡོད། མི་
 ལོའི་རྒྱས་རབས་བརྒྱད་པའི་རྒྱས་རྟོད་ཅམ་ཏུ་དབྱ་ཅ་འཕན་ལུལ་གྱི་མ་གཙུག་ཞེས་པར་སྤྱ་འབྲུངས་
 ཤིང་། བོད་ལྷགས་ཤིང་ཡོས་སྟེ་མི་ལོ་775ལོར་མཁན་པོ་བོ་རྟོ་ས་ཏུ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། བོད་ཀྱི་
 ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱས་ཐོག་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སད་མི་བདུན་གྱི་ཡ་གྲལ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་རབ་དགུའི་ནང་
 གཞེས་བར་པ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲལ། རྩེ་འབངས་ཉེར་ལྔའི་གས་བཅས་ཡིན། ལོ་རྒྱུ་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཁས་
 པས་མདོ་སྐགས་གྱི་ཆོས་གཞུང་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་པར་མཛད། སྟོབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་
 གནས་ལས་དབང་དང་གདམས་ངག་ཞུས་ཏེ་སྐབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་དངོས་གྲུབ་བརྟེན་
 ཤིང་། གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མི་ལོང་ལས་མ་ཐང་རིན་ཆེན་པ་ཐང་ཟས་སུ་བཞེས་གསུངས་སོ། །ཉང་
 ཆོས་འབྱུང་ཏུ། རྟགས་རྒྱ་ན་ཀུ་མ་ར། ཨ་ཅཱ་རིན་ཆེན་མཆོག་གཉིས་ཀྱིས་འབྲུམ་བསྐྱར་པ་ལ་སྤྱ་འབྲུམ་

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དཀར་རྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས192སུ་གསལ།

སྒྲོ་བོ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ་དང་། མ་རིན་ཆེན་མཆོག་གིས་དཔང་སྐྱོང་ཕྱག་སྐྱོང་
 པ་ལ་སོགས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱ་ནག་མ་ལ་སོགས་མང་དུ་བསྐྱར་རོ་^①ཞེས་གསལ་ལ། ཆོས་འབྱུང་
 མཐུན་པའི་དགའ་སྟོན་དང་ཐུང་ཆོས་འབྱུང་སོགས་ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཕལ་ཆེ་བར་དེ་དང་
 གཅིག་མཐུན་དུ་བཞེད་ཡོད་པར་ཉེ་ཆར་བྱུང་བའི་བཙུམས་ཆོས་འགའ་རེ་ན་དེ་ལ་དོགས་སྐྱོང་བྱས་
 པའང་མཐོང་མོད། རྒྱ་ནག་གི་ཡིག་ཚང་ལ་གཞིགས་ཆེ་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་ནས་
 རྒྱས་ཡུན་རིང་པོར་ཆོས་གཞུང་བསྐྱར་སྤེལ་མཛད་སྤྱོད་ཡོད་པས་དེ་ཡང་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན། ཡང་
 ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ། ལོ་རྒྱུ་བ་མ་རིན་ཆེན་མཆོག་གིས་བརྟེན་ཏེ་བུ་མ་ལ་མི་ཏུ་སྐྱུན་དངས་ནས། སྒྲོ་
 འབྲུལ་གྱི་སྐྱོར་ལ། འཇམ་དཔལ་སྒྲོ་འབྲུལ་དུ་བ་བསྐྱར། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔལ་སྒྲོ་འབྲུལ་དུ་བ་ལ་
 ཅ་རྒྱུད་གསང་བ་སྟོང་པོ། ལེ་ལག་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་མ། སྒྲོ་འབྲུལ་སྒྲ་མ། ལྷ་མོ་སྒྲོ་འབྲུལ། (བརྒྱད་)
 པ། བཞི་བཅུ་བ། བརྒྱད་ཅུ་བ། བྱད་པར་གསང་སྟོང་ཅ་རྒྱུད་×འཕྱོང་×པར་ཁབ་ལྷགས་བཤད་དང་
 བཅས་པ། དུ་བ་ཆེ་རྒྱུད་། རྒྱན་དམ་པ། སྤྱིན་ལས་ཤར་བརྒྱད་མན་ངག་དང་(ཤར་རྒྱུད་བཅུ་གཉིས་
 དང་)བཅས་པ་བསྐྱར་ནས་དག་པར་བྱས་སོ། །^②བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་མང་སྐྱོར་པོད་། ས།
 པར། ཆེད་དུ་བཟོད་པའི་ཆོམས་བམ་པོ་བཞི་དང་ཆོམས་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་
 མཆོག་གིས་བསྐྱར་ཅིང་དཔལ་བཙེགས་གྱིས་ཁྱུས་པ།(209-253) འདི་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་གྱིས་བསྟན་བཅོས་
 སྒྲོ་འདོད་ཀྱང་། བྱེ་བྲག་སྒྲོ་བས་བཀའ་ཡིན་པར་འདོད། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་པོད་། ཀ།
 པར། བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བསྟོད་པ་སློབ་དཔོན་མཐོ་བཅུན་གྱུ་བ་རྗེས་མཛད་པ།(1-4) ལྷ་ལས་
 སྤུལ་དུ་བྱུང་བར་བསྟོད་པ་སློབ་དཔོན་བདེ་བྱེད་བདག་པོས་མཛད་པ།(43-45) ཡོན་ཏན་མཐའ་ལས་
 པར་བསྟོད་པ་སློབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་འབངས་གྱིས་མཛད་པ།(196-200) ཡོན་ཏན་མཐའ་ལས་
 པར་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་བ་དང་།(200-203) ཡོན་ཏན་མཐའ་ལས་པར་བསྟོད་པའི་དོན་གྱི་ཆོག་ལེན་རྒྱུ་
 བྱས་པ་སློབ་དཔོན་ཕྱགས་གྱི་སྤང་པོས་མཛད་པ།(203-203) འདི་དག་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་མཆོག་གི་འགྱུར་
 ལ། ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་བཙེགས་རྟེན་ཏུ་ཁྱུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། སྤྱིང་ཡིག་། དེ་། པོད་དུ་རྒྱལ་པོ་ཀ་

① ཉང་ཉེ་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པོ་སྤང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ཚུངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས365ཏུ་གསལ། ཡིག་འབྲུ་ཆད་གསལ་གྱི་རྟགས་སོགས་མ་
 ཡིག་རི་བཞིན་སོར་འཛོག་བྱས་པ་ཡིན།

② ཉང་ཉེ་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པོ་སྤང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ཚུངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས391ཏུ་གསལ།

ནི་ག་ལ་སྤྱིངས་པའི་སྤྱིང་ཡིག་སློབ་དཔོན་མ་ཉི་ཅེ་ཉེས་མཛད་པ་(53-56)སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཅངས་ལེགས་གྲུབ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། འདི་ལ་གཙང་ལེགས་གྲུབ་ཞེས་
སྤྱི་བྱིས་པའང་ཡོད་མོད། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་མོའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ནམས་སྤྱི་རུས་མཚན་ལ་ཅངས་ཅན་
ཀྱི་སྟོན་པོ་བྱང་ཡོད་པ་དེ་དང་རུས་རྒྱུད་གཅིག་དུ་གཏོགས་པར་འདོད་པ་དང་། ཁོང་ཉིད་བྱང་རུས་
ཅངས་ཞེས་པའི་བྱིམ་རྒྱུད་དུ་འབྱུངས་པ་གཙང་ས་ལའི་བྱ་རིན་ཆེན་ལེགས་གྲུབ་^①ཅེས་པས་ཤེས་བྱུང་
ལ། ཕྱིས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་དུ་གཙང་ལེགས་གྲུབ་དུ་བྱིས་པ་མང་ཡང་བྱུངས་དག་པའི་བྱི་སྤྱངས་སྤྱི་མ་དེ་
ཡིན་པར་སྟུམ། ཁོང་ནི་སང་མི་བརྟན་གྱི་ཡ་གྲུལ་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡང་ཕུལ་དུ་བྱིན་པ་ཞིག་གོ། །འབྱུར་
ཆོས་གང་ཡོད་སོགས་མཛད་པ་ཞིབ་མོ་ཞིག་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

ལ་ཆ་བ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་བྱིམས་རྒྱལ་པོ།

ཆོས་རྒྱལ་བྱི་སྤྱིང་ལྟེ་བཅན་གྱི་རྒྱ་རིང་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། འབྱུངས་ལུལ་བྱང་སྟོད་སྟག་
ཅེའི་ནང་སྟག་ཆོལ་ནས་ཡིན།^② བཅན་པོའི་དགོངས་པ་ལྟར་གངས་ཉི་མེར་བཞུགས་པའི་སློབ་དཔོན་
སངས་རྒྱས་གསང་བ་སྟོན་འདྲིན་པར་ཐེབས་པ་དང་། ཕྱིས་སྟོད་རྒྱུད་མཛོན་པར་བྱང་རྒྱུ་བ་པོ་སྟོ་
དམ་པ་རྒྱན་འཕྲིང་བྱང་སོགས་གསང་སྟགས་གསར་རྟོང་མང་དུ་བསྐྱར་ཅིང་གཏན་ལ་ཐབ། བྱང་ཆོས་
འབྱུང་དུ་སངས་རྒྱས་གསང་བ་སྟོན་དངས་རྒྱལ་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ། སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱི་ནང་གཉིས་
ཀྱི་དབང་གདམས་པ་ནམས་གསུངས་ཤིང་། ཆོས་རྒྱལ་བསྐྱར་བེར་པས་བོད་ཀྱི་དཔེ་དང་དབང་
གདམས་པ་ཆོས་དང་བཅས་རྒྱལ་པོ་དང་རབ་བྱུང་དགེ་བཤེས་རྒྱལ་ལ་སྤྱི་སྤྱི་ལ་ཕྱི་ལོ་ཞིང་། དེ་
ལྟ་བུའི་དབང་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྤྱི་ཆོབ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་བྱིམས་བཟང་པོ་ཡིན་^③ཞེས་བསྟན་ཡོད་པ་
ནི། ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ལས་མིང་ཕྱི་མ་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་བཟང་པོ་ལ་ཡི་གེ་འཇུག་ནོར་བྱུང་ངམ་

① བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་208ཏུ་གསལ།

② རོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་ཐ། བྱང་ལུལ་སྟོད་སྟག་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་ངོགས། བོད་སྟོངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་132ལ་གསལ།

③ རོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་ཐ། བྱང་ལུལ་སྟོད་སྟག་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་ངོགས། བོད་སྟོངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་131ནས་132བར་གསལ།

ཡང་ན་སྐབས་དེར་པ་ཚབ་ཀྱི་རུས་སུ་ལོ་ལྔ་བ་གཉིས་བྱང་བ་དབྱད་དགོས་ཤིང་། གཞན་པའི་ཆོས་
 འབྱུང་མང་ཆེ་བར་ལོ་ལྔ་བའི་མཚན་བསྐྱངས་པའི་སྐབས་སུ་མཚན་འདི་གཉིས་ཀ་མཐོང་རྒྱ་དགོན། ལོ་
 ལྔ་བ་འདི་ཉིད་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བའི་ཆེད་མངགས་ལོ་ལྔ་བ་མཛད་ཅིང་། ཁོང་ཉིད་
 བཞུགས་པའི་མཐིལ་པ་སྣམ་ཚོང་ཅེ་དང་། ཆོས་འཆད་པའི་དགོན་པ་སྣ་གདོང་། དེ་རུ་ཆོས་འཁོར་
 བསྐྱར་ཅིང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེར་བྱ་བ་མཛད་པའི་བྱ་རྒྱུད་སྣ་གདོང་དགོན་པར་བཞུགས་ཀྱང་སྣ་
 སྣམ་དང་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མཛའ་ཞིང་གཙུགས་པ་ལ། འདི་དང་སྣ་ནམ་རྒྱུ་རྒྱུ་འཛམས་གཉིས་
 ལྟན་ཏུ་བཞུགས་ས་པ་སྣམ་ཚོང་འདི་རང་ཡིན་པས་ན་ལོ་པཎ་གི་མིང་གནས་ལ་ཆགས་པ་པ་སྣམ་
 ཞེས་གྲགས་སོ། ༡

ཉམ་ལྡན་ལོ་ཀ

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་དགྲིལ་ཙམ་ཏུ་འབྱུངས་ཤིང་། བཅན་པོ་ཁྱི་སྒོང་ལྷེ་བཅན་
 སྐབས་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་གྲགས་ཅན་ཞིག་རྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཚད་མ་༥༥ རྩ་པོ་དང་
 ཏུ། རིགས་པའི་ཐིགས་པ་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཚན་གིས་མཛད་པ། འོ་
 ལོ་ཀ་ཆིག་སྒོང་བཞི་བརྒྱ་བརྒྱན་ཏུ་ཅ་བརྒྱན་པ། (36-92) ལྷ་ཆེན་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་དགེ་སློང་ཉམ་ལྡན་ལོ་ཀའི་
 འགྱུར་ལ། རོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་དགེ་སློང་སློ་ལྷན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤང་ནས་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་དཔེ་དང་གཙུགས་
 བས་ལེགས་པར་བསྐྱར་ཏེ་བཅས་པ། ཕྱགས་ཆོས་དབུའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 གཏན་ལ་དབབ་པ་སློབ་དཔོན་ཕྱགས་ཀྱི་སྤང་པོས་མཛད་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

བྱན་པ་ནམ་མཁའ་

འདི་ལོ་ལོ་ལྔ་བ་བརྒྱུ་ནམ་མཁའ་ཡང་ལྷ། གུབ་ཐོབ་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔའི་གས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་
 རྟེ། ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་དགྲིལ་ཙམ་ཏུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། སྐྱ་ཆེའི་སྟོང་ལ་ཐོན་གྱིར་
 གཤེན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། སྐྱ་ཆེའི་སྤྱད་ཏུ་རབ་བྱུང་བསྐབས་ཏེ་ལོ་ལྔ་བ་ཡང་མཁའ་པར་བསྐབས། སློབ་
 དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་དང་གདམས་ངག་མང་ཏུ་ལུས་ཏེ་སྐབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བཙོན་

① རོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་ཤ། ལྷང་ཡུལ་སྟོང་སྤྱད་བར་གསུམ་ཀྱི་རོ་མཚན་གཏམ་ཀྱི་ལེགས་བཤད་མཁའ་པའི་འདུག་རོགས། རོད་སྤྱོདས་
 མི་དམངས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས127པར་གསལ།

བ་མཛད་པས་རྩུ་འཕུལ་གྱིས་བྱང་གི་གཡག་ཚོད་ཐིགས་མཛུབ་མཛད་པ་ཅམ་གྱིས་འགྲགས་ཐུབ་པའི་
 དངོས་གྲུབ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་ལས། དུན་པ་ནམ་མཁས་བྱང་ནས་གཡག་ཚོད་
 བྱག་ཅིས་གསུངས་སོ། །ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ལ། རོད་དུ། དཔལ་སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་གྱ་གྱ་རྩ་ཨོལ་མཛད་
 པ།(171-195) སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བའི་ཆོགས་གྱི་ཆོག་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་
 ལོ་རྒྱུ་རྒྱ་ཏིས་མཛད་པ་བཅས་ཁྱེ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དུན་པ་ནམ་མཁའི་འགྱུར།(195-199) ཚད་མ་ཀྱི་ཅེ་
 རོད་དུ། འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སློབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་གྱི་གྲགས་པས་
 མཛད་པ།(255-256) ལོ་རྒྱུ་བ་ནམ་མཁའི་འགྱུར། སྤང་གྱི་བརྟེན་ཏ་རབ་འབྱོར་ཞི་བ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་
 ཏིང་འཛིན་བཟང་པོས་བཅོས་ཤིང་གཏན་ལ་ཕབ་པ། ཚད་མ་ཀྱི་ཞེ་ལོ་རོད་དུ། འབྲེལ་བ་བརྟག་
 པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སློབ་དཔོན་དུ་ལ་བ་ལྟས་མཛད་པ་(1-21)སོགས་བཞུགས་སོ། །

ལྷ་ལྷོ་ཆེན་ལྷོ།

ལྷོ་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་སྟོད་ཅམ་རུ་སྦྱ་འབྲུངས་ཤིང་། བཅན་པོ་བྲི་སྤྱོད་ལྷོ་བཅན་
 སྐབས་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་ཅན་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། རྒྱུད་ལྷོ་ལོ་རོད་དུ། བཅན་ལྷན་འདས་
 མ་ཤེས་རབ་གྱི་མ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྟོང་པོ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉེར་ལྷ་བ་དགེ་སྤྱོད་རིན་ཆེན་ལྷོས་བསྟར་
 ཅིང་། ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་སྤྱོད་དང་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པས་ཁྱུས་ཏི་གཏན་ལ་ཕབ་པ།(94-95) སྤང་ཡང་
 རུས་བྱིས་དཔལ་བསམ་ཡས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྒྱ་དཔེ་དགེ་རྒྱས་བྱེ་མ་སྤྱིང་གི་
 ཅིག་ངོས་ལ་བྲིས་པ་དང་ཁྱེད་གྲུབ་བྱིས་པ། བཅན་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་གྱི་མ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྟོང་པོ་
 ཞེས་བྱ་བ་ཐིག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་ལྷོའི་འགྱུར་ལ། ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་སྤྱོད་དང་ནམ་མཁའ་
 ལ་སོགས་པས་ཁྱུས་པ། འདིའང་མདོ་སྟོགས་སུ་བཞུགས་མོད་གྱི། ལྷ་རྒྱུབ་གྱིས་རྒྱུབ་ཐབས་མཛད་པས་
 ལྷགས་སུ་བགྲངས་པ་ཡིན་ནོ། །

མ་རྩམ་པར་མི་རྟོག་པ།

ལྷོ་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་སྟོད་ཅམ་རུ་སྦྱ་འབྲུངས། བཅན་པོ་བྲི་སྤྱོད་ལྷོ་བཅན་
 སྐབས་གྱི་སྟན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་མདོ་མང་སྟོར་

ལས། བོད་ཀྱི་ཞེ་པར། འདུས་པ་ཆེན་པོ་ལས་སའི་སྒྲིང་པོའི་འཁོར་ལོ་བཅུ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བཅ་
 བོ་བཅུ་དང་ལེའུ་བརྒྱད་པ།(100-241) འཕགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་གྲི་ལ་རྩ་
 མ་དང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་རྒྱ་ལས་བསྐྱར།(302-303) འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་
 བྱ་བའི་མདོ།(303-306) བསྟན་འགྲུར་ལས། དབུ་མ་ཀྱི་པོ་བོད་དུ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མི་མཐུན་པའི་
 རྟོགས་རྣམ་པར་བཞག་པ།(123-125) རྩོ་བོའི་ཆོས་རྒྱུད་གི་ཤོག་རྩིས་154ནས་156བར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་
 མི་མཐུན་པའི་རྟོགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཅས་བཞགས་སོ། །

མ་ཕྱུ་འོད།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་སྟོད་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། བཅན་པོ་ཁྱི་སྟོང་ལྗེ་བཅན་
 སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟན་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་
 བོད་ཀྱི་ཀྱི་པར། ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་སྟོང་དཔལ་གྱི་གོ་ཆས་མཛད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བསྟོད་པ།(62-
 63) དབུ་མ་ཀྱི་པོ་བོད་དུ། རྒྱང་བའི་ཕྱིང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་རུ་བྱེད་པ་སྟོབ་དཔོན་ཀམ་ལས་མཛད་
 པ།(51-62) རྒྱང་བའི་ཕྱིང་བའི་འགྲེལ་པ་ཡིད་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཅུན་པ་རྩོ་བོ་ཉིད་མཛད་
 པས་མཛད་པ།(62-108) སྒྲིང་ཡིག་ཀྱི་པོ་བོད་དུ། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་གཏམ་སྟོབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་
 ཀྱིས་མཛད་པ།(175-178) ལེགས་པར་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆའི་བཅ་ཏོག་ལྟ་བུའི་གཏམ་སྟོབ་དཔོན་
 དཔལ་བོས་མཛད་པ།(178-189) རྩོད་པའི་རུས་ཀྱི་གཏམ་སྟོབ་དཔོན་མ་ཏི་ཅི་ཏས་མཛད་པ།(192-
 193) བོད་ཀྱི་དེ་པར། ཆོས་སྐྱབ་དང་དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པ་ལ་གྲས་པར་བྱ་བའི་གཏམ་སྟོབ་དཔོན་
 ས་འཆོ་བྱིན་གྱིས་མཛད་པ།(1-4) མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་སྟན་པ་སྟོབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས་
 མཛད་པ།(34-35) བོད་ཀྱི་ཞེ་པར། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་རྩོ་བོ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྩ་
 བ་སྒྲི་མི་ཉའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་མཛད་པ།(303-306) རྒྱང་གི་བྱབ་པ་སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་དཔལ་རིན་ཆེན་
 འབྱུང་གནས་ཞི་བའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་མཛད་པ་དང་།(309-314) གཏན་ཆོགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པ་
 མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྩ་རིའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་མཛད་པ་(314-321)སོགས་འགྲུར་ཆོས་མང་རུ་བཞགས་སོ། །

ཕྱི་ཕྱི་འབྲུག

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་དཀྱིལ་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། རྒྱང་ཡུལ་སྟོད་སྟོད་བར་

གསུམ་གྱི་ངོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་ངོགས་སུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྟེ་འབྲུག་གིས་སྒྲ་
བསྐྱར་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་བཅན་པོ་ཁྱི་སྒྲིང་ལྟེ་བཅན་དང་སངས་ལེགས་གཉིས་གྱི་ནང་སྒྲོན་མཛད་
དོ། ① ཞེས་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ལ་མཁས་པའི་ལོ་བཅུ་འཛོལ་ཐང་ཅན་ཞིག་དང་། ཁྱི་སྒྲིང་ལྟེ་བཅན་
སྐབས་སུ་ལོ་རྒྱུ་བའི་སྒྲོན་པ་སྤྱགས་ལ་བྱབ་པ་ཞིག་ཡིན། གནས་བརྒྱད་ཆེན་མོའི་ཅ་འགྲེལ་སོགས་
བཅའ་ཡོད་ལ། ལྷུ་རྩལ་གཙོ་བོ་གསུལ་ཞེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྒྲིང་ཐག་བརྒྱ་བ་སོགས་
བཞུགས་སོ། །

རྒྱངས་ཁམས་པ་གོ་ཆ།

ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ནི་བཅན་པོ་ཁྱི་སྒྲིང་ལྟེ་བཅན་གྱི་སྒྲ་རྒྱས་ཏེ་རྒྱས་རབས་བརྒྱད་པ་ཡས་མས་སུ་
བྱོན་པ་དང་། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱས་ཞིབ་དུ་མ་རྟོན་མོད། ཁོང་གི་མཚན་འབྲི་སྒྲངས་མི་མཐུན་པ་འགའ་རེ་
སྤང་སྟེ། ལུ་སྒྲོན་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཉང་ཁམས་པ་གོ་ཆ་དང་། ② ལྷོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་དུ་ལྷུང་མཁས་པ་གོ་
ཆ་རྩ་བྱིས་ཡོད་པ་མཐོང་ལ། ③ ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྒྲོན་སོགས་ཡིག་ཆ་པལ་ཆེ་བར་གོང་
ལྷུ་རྩལ་འཇུག་པས་དེ་ལྷུ་རྩལ་བཞག་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་དག་ལས་བྱི་ཚུལ་གང་ཞིག་ཡང་དག་མིན་
དཔྱད་པའི་གནས་སོ། །ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱངས་ཁམས་པ་གོ་ཆ་དང་། བེ་རོ་ཅན། ལྟེ་བྱི་
འབྲུག་ ཞང་ཡེ་ཤེས་ལྟེ་ལ་སོགས་པས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་པའི་ཡུམ་རྒྱས་པ་དེ་བཀའ་
འབྱུར་སྒྲར་ཐང་པར་མའི་བོད་སྐད་ཀྱི་ནས་སྐད་པའི་བར་བོད་བརྒྱ་གཉིས་བཞུགས་པ་དང་། ཉང་
ཆོས་འབྱུང་དུ་རྒྱངས་ཁམས་པ་གོ་ཆས་བསྐྱར་པ་སྤྱ་འབྲུམ་སྒྲག་པོ་ཤས་སྒྲོ་ཅན་ནོ། ④ ཞེས་དེ་མ་ཡིན་གྱི་
འབྱུར་གཞན་ཡང་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

- ① རྩོམ་ཁྲི་ར་ན་མ། ལྷུང་ཡུལ་སྒྲོན་སྒྲུང་བར་གསུམ་གྱི་ངོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་ངོགས། བོད་རྫོངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྐྱད་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས162ན་གསལ།
- ② ལུ་སྒྲོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། ལུ་སྒྲོན་ཆོས་འབྱུང་། གྲུང་གོའི་བོད་གྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱད་ཁང་། 1988ལོ། ཤོག་ངོས208དུ་གསལ།
- ③ ལྷོང་ཆེན་རབ་འབྱུམས་པ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར། ལྷོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་། བོད་རྫོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་སྐྱད་ཁང་། 1991ལོ།
ཤོག་ངོས380དུ་གསལ།
- ④ ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྒྲིང་པོ་སྤང་ཆེའི་བརྒྱད། བོད་རྫོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་སྐྱད་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཤོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས365དུ་གསལ།

རྩོན་དེ་ལྟ་གོ་པ།

ཕྱི་ལོ་རི་རྩལ་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་རྟེ། འོང་གི་འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། མདོ་འབྲེལ་༼ ཇི་༽ བོད་དུ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལྷ་པོ་བ་བཤམས་པའི་འབྲེལ་བ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་(178-187)སོགས་བཞགས་སོ། །

ཆེ་ལོ་ལྔ་བ་རྩོན་སྟོན།

ཆེ་ཡི་བྱིམ་རྒྱད་དུ་སྤིང་གི་སྟོན་ཆེན་པོ་དང་རིག་པའི་གནས་ལ་མངའ་རྟེན་པའི་མཁས་པ་རབས་དང་རིམ་པར་བྱོན་ཡོད་ཅིང་། བྱང་ལྷ་ལ་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་གྱི་ངོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འབྱུག་རྒྱལ་སྤྱུ་དེ་ཆེ་ལོ་ལྔ་བ་རྩོན་སྟོན། ཆེ་དགའ་བའི་དཔལ། ཆེ་ལོ་ལྔ་བ་རྩོན་མེས་དང་། ཆེ་ལོ་ལྔ་བ་བཀྲ་ཤིས་བཆེགས་དཔལ་སོགས་ལོ་ལྔ་བ་མཚོག་དུ་བྱུར་པ་དང་། སྟོན་པོའི་ཚུལ་བབྱང་ནས་པན་པ་རྩ་ཆེན་པོ་མཛད་པ་དེའི་རིགས་རྒྱད་ལ་བྱོན།^① ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཆེ་ལྱི་འབྱུག་དང་ཆེ་ལོ་ལྔ་བ་རྩོན་སྟོན་སོགས་ཀྱིས་ཤེར་བྱོན་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་བསྟར་^②བར་བཤད་པ་ལ་རྩལ་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་ནམ་རྟམ་མོ། །

ཞང་རྒྱལ་ཉེན་ཉ་བཟང་།

ཕྱི་ལོ་རི་རྩལ་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་ཞིང་བཅན་པོ་བྱི་སྟོང་ལྗེ་བཅན་གྱི་ཆོས་སྟོན་གྱི་གས་ཡིན། འདི་ལ་དབའ་བཞེད་དུ་འགག་ཉ་བཅན་^③དང་། རྩ་བོད་གྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་དུ་འགོས་སྟ་བཟངས། ལོ་བྱི་ཆུང་ནམས་ཀྱིས་ལྷོ་སྟོད་གསུམ་དང་གསང་སྤགས་གྱི་ཆོས་རྒྱ་གར་དུ་མ་ལུས་པ་ཅམ་བསྟར་^④ཞེས་པའི་འགོས་སྟ་བཟངས། ཡང་དབའ་བཞེད་དུ་ཞང་ཉ་བཟང་^⑤ཞེས་པ་སོགས་ལོ་པཎ་

① རྩོན་པོ་རྩ་ར་ན་མ། བྱང་ལྷ་ལ་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་གྱི་ངོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འབྱུག་རྒྱལ་སྤྱུ་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས162ཟླ་གསལ།
② རྩོན་པོ་རྩ་ར་ན་མ། བྱང་ལྷ་ལ་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་གྱི་ངོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འབྱུག་རྒྱལ་སྤྱུ་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས162ཟླ་གསལ།
③ དབའ་བཞེད་བཞགས་སོ། བོད་རྫོངས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2010ལོ། ཤོག་ངོས34ཟླ་གསལ།
④ མཁས་པ་ལྷེ་ལྷ་ལྷེ་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ། བོད་རྫོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1987ལོ། ཤོག་ངོས302ཟླ་གསལ།
⑤ དབའ་བཞེད་བཞགས་སོ། བོད་རྫོངས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2010ལོ། ཤོག་ངོས33ཟླ་གསལ།

གཅིག་ལ་ངོས་འཛིན་པར་འདོད་པའི་ཚུལ་གོང་གི་སྒྲིབ་བསྟན་པའི་ལེ་ཚན་ནང་སྒྲིབ་བྱིན་པ་ལྟར་
རོ། །ལོ་རྒྱུ་བ་གཞན་དང་ལྟན་ཏུ་ལས་ནམ་འབྱེད་དང་། འཕགས་པ་ས་ལུ་ལྡང་པ། རྡོ་རྗེ་གཙོན་པ་
སོགས་དང་། རྗེ་སྒྲོན་གསུམ་དང་པ་སང་སྤགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱ་གར་ཏུ་མ་ལུས་པ་ཅམ་བསྐྱར་ཞེས་ཆོས་
འབྱུང་ཏུ་མར་མཐོང་། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པར་རྒྱལ་སྒོན་ནམས་བཀའ་གྲོས་མཛད་
སྐབས་པོད་འབངས་དགའ་བའི་གྲོས་མགོ་བཏོན་པ་ལ་བྱས་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཚུལ་ཆོས་འབྱུང་མཁས་
པའི་དགའ་སྒོན་སོགས་སུ་གསལ།^①

འགོས་ཆོས་གྲུབ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་དགུ་བའི་རུས་མགོ་ཅམ་ཏུ་གཙང་རྟ་ནག་ཕུ་ཉི་དེང་གི་གཞིས་ཆེའི་ས་ལུ་
བཞད་མཐོང་སྒོན་རྫོང་ཏུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། བཅན་པོ་བྲི་གཙུག་ལྷེ་བཅན་ནམ་བྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་
སྐུ་རུས་སུ་རིག་གནས་ལ་མཛད་རྗེས་ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་རྒྱ་གར་དང་
རྒྱ་ནག་གཉིས་ཀའི་སྐད་ཡིག་ལ་སྤྱངས་བ་མཐིལ་ཕྱིན་པ་མཛད། ལོ་རྒྱུ་བ་ཁོང་གིས་ཆོས་གཞུང་
མང་པོ་པོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་པ་དང་། ལྷག་པར་ཏུ་ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་དགུ་བའི་རུས་དཀྱིལ་ཉི་ཕྱི་
ལོ་833ལོ་ནས་བཟུང་རྒྱ་པོད་ཀྱི་ས་མཚམས་སུ་ཐེབས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་གི་རིང་ལ་ཤ་རུ་དང་ཀན་
གིག་ས་ཆ་ནས་དམ་ཆོས་འཆད་ཅོམ་བསྐྱར་གསུམ་གྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་གནང་མཛད། རྒྱའི་
ཡིག་ཆ་དང་རུའང་འགོས་ཆོས་གྲུབ་ཤ་རུ་དང་ཀན་གིག་སོགས་བརྒྱད་མཐར་ཀན་གྱུ་ཏུ་གཏན་སྡོད་
གྱིས་ལོ་རྒྱུ་དང་ཆོས་སྤེལ་གྱི་ལས་དོན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ཅིས་གསལ།^② ལུལ་དེར་བྱོན་ནས་རྒྱ་ཡིག་ལས་
མདོ་མཛངས་སྒྲན་སོགས་པོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་པ་མཛད་པས་ལོ་རྒྱུ་བའི་སྐྱོན་གསལ་སྒྲོགས་བཞིར་
བྱབ་པ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་ཁོང་གི་མཛད་པ་དང་འགྱུར་ཆོས་སོགས་ལ་དེང་སྐབས་ཞིབ་འཇུག་བཞི་
མཁན་མང་ཏུ་བྱུང་ཡོད་པས་འདིར་རགས་རིམ་ཅམ་རོ་སྤྱད་པ་ལགས། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་
འགྱུར་དཀོན་བཅེགས་པོད་། ཁ་༥ པར། འཕགས་པ་གོ་ཆའི་བཀོད་པ་བསྟན་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་རྩ་ག་

① དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཤིང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྒོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས176
ནས་177བར་གསལ།

② 《甘州府志》中记载：唐武宗会昌年间(841-846)，吐蕃内乱，苯、佛之争愈演愈烈，大批佛教徒外逃，部分
向北走，经于阗向东，越沙州、瓜洲，直到甘凉一带定居下来。当时最为著名的莫过于法成大师，他是后藏达那
地方人，因乱北来，在沙州小住以后，即到甘州定居，驻于修多寺讲经说法，而且翻译了若干佛经。

བ།(70-140) ལོ་རྒྱུ་བ་འགོས་ཆོས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ལས་བསྐྱར་བ། རྟེན་པ་པོ་དང་རྟེན་པ་ལས་པ་ཆོ་
 དང་ལྟན་པ་ཀྱན་དག་འཁོར་ལ་མངའ་བ་རྟེན་པ་བསྐྱར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། འགོས་
 ཆོས་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་དཔེ་ལས་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱེད་ཀྱི་གཏན་ལ་ཕབ་པ།(237-248) རྟེན་པ་པོ་དང་རྟེན་པ་
 འཕགས་པ་བྱ་མོ་རྣམ་དག་དང་པས་ཁྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། རྟེན་པོའི་བཀའ་འགྲུར་
 རྟེན་པ་ལྟར་བྱང་བཀོད་མེད་ཀྱང་།(95-104) འདི་ཉིད་དབུས་དཔར་རྟེན་པ་འགོས་ཆོས་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་དཔེ་ལས་
 བསྐྱར་ཞེས་བཀོད་ཡོད། མདོ་མང་སྐོར་ལས། མདོ་མེ་རྟེན་པ་པོ་དང་རྟེན་པ་ལས་པ་ལང་དཀར་གཤེགས་
 པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལོ་རྒྱུ་བ་འགོས་ཆོས་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་དཔེ་ལས་བསྐྱར།(56-191) འཕགས་པ་
 ལང་དཀར་གཤེགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་གི་སྟེང་པོའི་ལུ་བམ་པོ་
 བརྒྱད་པ། རྒྱུ་ལྷོ་བ་དཔོན་ལྷན་གྱི་ཡིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་དང་སྐྱར་ནས་རྒྱ་ནག་གི་དཔེ་ལས་བསྐྱར།(192-
 284) པོ་དང་རྟེན་པ་པོ་པར། མཛད་སྐྱོན་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་བརྒྱ་གཉིས་དང་ལུ་ལྷ་བརྒྱ་ཅ་གཅིག་
 བ།(129-298) ལོ་རྒྱུ་བ་འགོས་ཆོས་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་དང་རྒྱ་ནག་གི་དཔེ་ལས་བསྐྱར། པོ་དང་རྟེན་པ་པོ་
 པར། འཕགས་པ་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་བསྐྱར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ།(199-208) ལོ་རྒྱུ་བ་བརྟེན་
 ཆོས་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་དཔེ་ལས་བསྐྱར། མདོ་མེ་རྟེན་པ་པོ་ཆོག་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་སྐོར་རྟེན་པ་པོ་དང་རྟེན་པ་པོ་
 རྟེན་པ་ལས་པ་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་རིས་པར་འགྲེལ་པའི་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་སྐོར་བ་དཔོན་ལྷན་ཆོག་
 གིས་མཛད་པ། ཁྱེད་ཆེན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འགོས་ཆོས་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་དཔེ་ལས་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱེད་ཀྱི་
 གཏན་ལ་ཕབ་པ། རྒྱ་དང་རྟེན་པ་པོ་དང་རྟེན་པ་ལས་པ་ལས་པ་ལྟར་འདྲ་དམ་པ་མཆོག་རྟེན་པ་པོ་རྒྱལ་བའི་
 མདོ་མེའི་རྒྱལ་བའི་མདོ། བམ་པོ་བརྒྱ་དང་ལུ་ལྷ་སོ་གཅིག་པ། ཁྱེད་ཆེན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འགོས་ཆོས་གྲུབ་
 ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་དཔེ་ལས་བསྐྱར་བ།(19-151) རྒྱ་དང་རྟེན་པ་པོ་དང་རྟེན་པ་ལས་པ་སྐྱོན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་
 ཕྱག་སྟོང་སྐྱོན་སྟོང་དང་ལྟན་པ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བའི་ཕྱགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་སེམས་རྒྱ་ཆེར་ཡོངས་སུ་
 རྒྱལ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུངས་ཆོག་དང་བཅས་པ་བམ་པོ་གསུམ་པ།(94-129) ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་གྲུབ་
 ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་དཔེ་ལས་བསྐྱར་བ། འཕགས་པ་སྐྱོན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་གི་གསང་བའི་མཛོད་ཐོགས་
 པ་མེད་པའི་ཡིད་བཞིན་ཀྱི་ལུས་ལོ་རྟེན་པོའི་གཞུངས་ལུ་ལྷ་པ་འགྲུར་སྐར་དང་འདྲ།(129-
 137) འཕགས་པ་ཞལ་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རིགས་སྐྱགས་ཀྱི་སྟེང་པོ།(139-147) ཆོས་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་དཔེ་ལས་

བསྐྱར་པ། དེ་མིན་བད་སྒྲིད་ཀྱི་གཞུང་འཇུག་པའི་སྐྱ་བརྒྱད་བསྟན་པ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་^①སྟགས་འགྱུར་
 མེན་ཏུ་མང་ཞིང་འདིར་བསྟན་བྱ་བོད་ཏུ་འགྱུར་བ་གཙོ་བྱས་པ་ཡིན། བསྟན་འགྱུར་ལས། མདོ་
 འགྲེལ་༥ ཉི་༥ བོད་ཏུ་འཕགས་པ་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་དེས་པར་འགྲེལ་བའི་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་
 རྒྱུ་ལྡོག་དཔོན་སྟེན་ཆོག་གིས་མཛད་པ་སྟགས་བཞུགས་སོ། །

བརྩེ་རྩམ་ཏུ་སྤྱི་ལ།

སྤྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་དགྱིལ་ཙམ་ཏུ་སྤྱི་ལའབྱངས་ཤིང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཆོན་
 ལ་ཆོས་ཉིད་ཚུལ་བྱིམས་ཟེར་མོད། སྤྱི་སྤྱིར་ལོ་རྒྱུས་སུ་མཆོན་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་པའ་གཉིས་
 སུ་ངོས་བཟུང་བའང་ཡོད། དེ་བ་ཐེར་དམར་པོ་ཏུ་ཁྱི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་བ་ཙན་མེ་པོ་སྤྱི་ལ་
 འབྱུངས། ལོ་བཙུག་གཉིས་པ་ལ་སྤྱིད་བཟུང་། མཁན་པོ་ཨ་ལྷ་རྩེ་རྩེ་མི་ཏུ་སྟགས་དང་། བོད་ཀྱི་མཁན་
 པོ་རྩ་རྒྱུ་ཏ་དང་། རྩམ་ཏ་ཤི་ལ་ལ་སྟགས་པས་ཆོས་རྣམས་ལ་ཁྱེད་ག་དགའ་སྤྱད་བྱས་^②ཟེར་བས་
 ཁོང་ཉིད་བྱོན་པའི་རུས་ཏུ་ལམ་དེས་ཐུབ་པ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་མ་མཐོང་ཡང་། ཁོང་གི་འགྱུར་
 ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། བཀའ་ཐ་མ་དགོན་བཙུགས་བོད་༥ ཆ་༥ པར། འཕགས་པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་
 ཆོས་ཞུས་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་གསུམ་པ། བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་བཙད་ཀྱིས་བཙོས་པ། (210-254) མདོ་
 མང་སྐོར་ལས། མདོ་བོད་༥ ད་༥ པར། འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་
 པར་སྟོས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ། བམ་པོ་བཙོ་ལྷ་དང་། ལེའུ་སོ་དགུ་བ། བསྐྱར་ཅིང་སྐད་
 གསར་བཙད་ཀྱིས་བཙོས་པ། (1-170) མདོ་༥ བ་༥ བོད་ཏུ། འཕགས་པ་ཆོངས་པ་བྱུང་པར་སེམས་ཀྱིས་
 ཞུས་པའི་མདོ་བམ་པོ་སོ་དུག་པ། (23-100) ལོ་རྩ་བ་བརྩེ་རྩམ་ཏུ་སྤྱི་ལའམ་ཆོས་ཉིད་ཚུལ་བྱིམས་སྟགས་
 ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་། བར་ཞུས་ཀྱི་ལོ་རྩ་བ་བརྩེ་དེ་ལ་རྩེ་རྒྱུ་ཏ་དང་། ཀྱུ་མ་ར་རྒྱུ་ཏ་ལ་སྟགས་པས་

① རྩ་རན་སེའི་རྒྱལ་གཉིས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ཏུ་ཉར་བའི་ཏུན་ཉོང་ཡིག་ཆ་ན་བཞུགས་པ། འདི་དང་འདྲ་བར་འཕགས་པ་ལང་
 ཀར་གསེགས་པ་རིན་པོ་ཆའི་མདོ་ལས་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་གི་སྤྱིང་པོའི་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་དང་། (རྒྱ་དཔེ་
 ལས་བསྐྱར་པ།) འཕགས་པ་ལམར་གསེལ་གྱི་མདོ། ལམར་གསེལ་འཆང་བའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཆོག་ འཕགས་པ་རུས་དང་རུས་མ་
 ཡིན་པ་བསྟན་པ་ཞིས་བྱ་བའི་མདོ་བཙུག་ནི་དཔྱིན་རི་དང་རྩ་རན་སེའི་ཉར་བའི་ཏུན་ཉོང་ཡིག་ཆ་དུ་བཞུགས་ཤིང་། ཤོང་གསལ་
 ཀྱི་ཆོས་ཆོན་རྣམས་ཀྱི་འགྱུར་བྱང་ལ་གཅིག་མཐུན་ཏུ་ཞུས་ཆེན་གྱི་ལོ་རྩ་བ་བན་དེ་ཆོས་གྱུང་གིས་བྱ་ནག་གི་སྐད་ལས་བོད་ཡིག་ཏུ་
 བསྐྱར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཞིས་བཀོད་འཇུག

② ཆོལ་པ་ཀུན་དགའ་རྩོ་རྩེ། དེ་བ་ཐེར་དམར་པོ། མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 1981ལོ། ཤོག་ངོས་38ནས་39བར་གསལ།

ཁྱེས་པ། མདོ་མེ་པོ་དང་། མ་པར། འཕགས་པ་སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བཅའ་པོ་
 བརྟན་པ། བསྟར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ། (79-174) འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་
 པས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བཅའ་པོ་རྒྱལ་དང་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། (175-239) འཕགས་པ་ཀུན་རྫོབ་
 དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བཅའ་པོ་གཉིས་པ། (244-266) པོ་དང་། མ་པར།
 འཕགས་པ་སོར་མོའི་བྲང་བ་ཅན་ལ་ཕན་པའི་མདོ་བཅའ་པོ་བརྟན་པ། (126-206) ལོ་རྒྱུ་བ་རྩམ་
 རྒྱ་གྲི་ལ་དང་། རྒྱའི་བརྩེ་རྟོང་ལྷ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པས་བསྟར། མདོ་། འ་པོ་དང་། འཕགས་པ་རྟོགས་
 པ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པའི་མདོ་ལས་ཐུག་འཆལ་བའི་ཆོ་ག་དང་མཆན་ནས་བརྫོང་པའི་སྒྲིང་གཞི་
 མི་རྟོག་གི་ཆོགས་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བཅའ་པོ་གསུམ་པ། (288-319) ལོ་རྒྱུ་བ་རྩམ་རྒྱ་གྲི་ལ་ལ་སོགས་པས་
 བསྟར་ཅིང་ཁྱེས་ཆེན་བཀྲིས་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

འབྲེ་དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས།

འདི་ཉིད་ལ་ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཡང་འགྲོ་དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་སུ་བྲིས་འདུག་པ་
 དང་། སྒྲིང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཡང་འགྲོ་དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་ཞེས་ལོ་རྒྱུ་བའི་གྲས་སུ་བགྱངས་
 པ་ལས་^① ཡིག་ཆ་དང་གཞན་དུ་ལོ་རྒྱུ་བའི་གྲས་སུ་བགྱངས་པ་མཐོང་དགོན། འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོའི་དུས་
 རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཏེ། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་རྒྱས་ཤིག་མ་རྟོག་ཀྱང་། ཐུང་
 དུ་ལོ་རྒྱུ་སྟོང་སྟོང་བར་གསུམ་གྱི་ངོ་མཆར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འདུག་ངོགས་སུ། རྒྱལ་པོ་
 བློ་སྒྲིང་ལེའུ་བཅན་གྱིས་སྟོབ་དཔོན་རྩྱུ་ཀ་ར་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་སྐྱོན་དངས་ཀྱང་མ་འདྲོངས་པར་
 རྒྱལ་པོ་བློ་སྒྲིང་ལེའུ་བཅན་གྱིས་སྐབས་ནམ་མཁའ་སྒྲིང་པོ། འབྲེ་རྒྱལ་བའི་སྒྲོ་གྲོས། བསྟར་པའི་ལོ་
 རྒྱུ་བ་ཡང་འབྲེ་དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་སོགས་དགེ་སྒྲིང་མི་ལྔ་བཟངས། རྒྱ་གར་གྱི་རྩྱུ་ཀ་ར་དང་
 མཇལ། ཡང་དག་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་གསན་བསྟར་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་^② ཞེས་པས་ཁོང་གི་གནས་
 རྒྱལ་རོབ་ཅམ་ཞིག་ངེས་ཐུབ་པ་ཡིན།

① སྒྲིང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་དྲི་མེད་འདྲ་བེད། སྒྲིང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་། བོད་རྫོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 1991ལོ། ཤོག་
 རྩིས་380ན་གསལ།
 ② རོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མ། ཐུང་དུ་ལོ་རྒྱུ་སྟོང་སྟོང་བར་གསུམ་གྱི་ངོ་མཆར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འདུག་ངོགས། བོད་རྫོངས་མི་
 དམངས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་རྩིས་137དུ་གསལ།

དེ་བ་ཙམ།

ཕྱི་ལོ་རྩ་ལྔ་པ་ལས་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་རྟེ། བཞི་དེ་ལྷ་ཙམ་ཅུ་གྲིས་པའང་
ཡོད། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། མདོ་མང་སྐོར་པོད་༥༥ པར། འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་
ཆེན་པོའི་མདོ་ལེའུ་ཉི་བཞི་ལྟ་བུ་སྟོང་པ་ལས། ལྷ་དང་མི་ལ་སོགས་པས་ཁྱེས་པའི་ལེའུ་ཉི་ཆེ་བམ་པོ་བརྒྱ་
གསུམ་དང་ལེའུ་ལྷ་པ།(1-151) མདོ་པོད་༥༥ པར། ཆོས་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ།(69-70) མདོ་
སྐོར་པོད་༥༥ པར། གང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་བརྒྱ་བ་བམ་པོ་ཉི་ལྔ་ཙམ་གཉིས་པ་
དང་།(1-286) སྐོམ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱ་བ། པོད་༥༥ པར། བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་བམ་པོ་གཉིས་པ།(1-22) རྒྱུད་ལྷེ་༥ པོད་དུ། ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་གཟུངས་
གཉིས་(136-136)བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཅོག་རོ་ལྷའི་རྒྱལ་མཆན།

ཆོས་རྒྱལ་བྱི་སྐོར་ལྷེ་བཅན་གྱི་སྐུ་རྩ་ལྔ་ལྟ་བུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་རྟེ། ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ། ཁོང་
གྲལ་དུ་རྒྱལ་པོ་ཉིད་བཞུགས། གཡོན་གྲལ་ལ་ཅོག་རོ་ལྷའི་རྒྱལ་མཆན་དང་སྐྱ་བ་དཔལ་བཞེགས་
གཉིས་ཁབ་ཅེ་བྱི་ལ་བཞུགས་^①སུ་གསོལ་བ་དང་། སྟོབ་དཔོན་པད་མ་འབྱུང་གནས་དང་ཅོག་
རོ་ལྷའི་རྒྱལ་མཆན་གཉིས་ཀྱིས་གསང་སྐྱགས་ཀྱི་ཆོས་ལྷེ་བཙོ་བརྒྱད་བསྐྱར་^②ཞེས་པས་ཁོང་གི་
མཁས་པའི་གོ་འཕངས་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་མཆན་སྟན་མཆན་ཞིང་། ཕྱིས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དང་རྣམས་སུ་ལོ་རྒྱུ་
བ་རབ་དགའི་གནང་གསེས་གཞོན་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲལ་དུ་འང་བཟངས་ཡོད་པ་ཡིན། ཁོང་གི་འགྲུར་
ལ། བཀའ་འགྲུར་དུ་འདུལ་བའི་སྐོར་པོད་༥༥ པར། འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཏོགས་པ། དག་སྟོང་
པའི་བྱིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་ཙམ་གསུམ་མདོར་བསྐྱས་ནས་སྟོན་པ་པའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་
བརྒྱན་བརྒྱ། བམ་པོ་གཉིས་པ།(1-20) དེའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་པའི་རྣམ་འབྱེད་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བྱི་
བཞི་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བམ་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་གསུམ་པ།(20-292) པོད་༥༥ པར། དག་སྟོང་པའི་བྱིམས་
སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ཙམ་བཞི་བསྐྱས་ནས་སྟོན་པ་པའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱད་བརྒྱ་བམ་པོ་གཉིས་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པོ་སྐྱང་ཅིའི་བརྒྱད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་283དུ་གསལ།

② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པོ་སྐྱང་ཅིའི་བརྒྱད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་283དུ་གསལ།

པ།(1-25) བོད་རྒྱ་མཚན་པར། དེ་དག་གི་དཀའ་བའི་གནས་ཚུལ་ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་པ་ལྟར་ལ་ཕབ་པ་
 འདུལ་གཞུང་གི་མཁམ། གཞུང་སྒྲིག་མཁམ་གཞུང་དམ་པར་གྲགས་པ་ཁྱེད་མ་རྒྱུགས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་སྐྱུ་
 རྟོང་དུག་བརྒྱ་དང་པམ་པོ་བརྒྱ་གཉིས་པ།(1-302) ལོ་རྒྱུ་བ་བརྒྱུ་ལྷུ་ལ་མཚན་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར་
 པ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། དབུ་མ་རྒྱ་ཚུ་བོད་དུ། དབུ་མ་རྒྱ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ་ཅིས་བྱ་
 པ་སྒྲིབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱབ་པས་མཛད་པ།(1-19) འདི་ལ་རབ་དུ་བྱེད་པ་
 ཉི་ཤུ་རྒྱ་བརྒྱུ། ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བརྒྱ་བཞི་བརྒྱ་རྒྱ་དགུ་བམ་པོ་བྱེད་དང་གཉིས་སུ་བྱས་སོ། །སྐྱུ་ནས་
 གོང་བྱིར་དཔེ་མེད་ཀྱི་དབུས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རིན་ཆེན་སྐུ་པའི་དབུས་སུ། བོད་ཀྱི་སྐྱུ་བསྐྱར་ཀྱི་
 ལོ་རྒྱུ་བ་པ་ཆོང་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱིས་འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ་དང་བསྐྱར་ནས་བཅས་པ་དང་སྐྱུ་ནས་ར་
 ས་འཕྱུལ་སྐྱུ་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ལོ་རྒྱུ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱེད་བཞུགས་པ། འདུལ་བའི་མེད་རྒྱ་ཚུ་
 བོད་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་གཞུང་འགྲེལ་དང་། རྒྱ་ཚུ་བོད་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་
 འདུལ་བ་ཀྱུ་ལས་བརྒྱས་པ། རྒྱ་ཚུ་བོད་གོང་མཐུད། རྒྱ་ཚུ་བོད་གོང་མཐུད། རྒྱ་ཚུ་བོད་འདུལ་
 བ་རྒྱ་པར་འབྱེད་པའི་ཆོག་རྒྱ་པར་བཤད་པ། རྒྱ་ཚུ་བོད་འདུལ་བ་མདོ་དང་། ལས་བརྒྱ་རྒྱ་
 གཅིག་པ། རྒྱ་ཚུ་བོད་འདུལ་བ་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། རྒྱ་ཚུ་བོད་གོང་མཐུད་བཅས་སོགས་པོ་ཉི་
 བརྒྱད་ལྷག་དང་ཆོས་ཆེན་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་བ།

ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དེ་གི་དོན་ཀྱི་བྱང་བའི་གོ་རིམ་གྱི་སྐྱུ་སྐྱབས་ལ་གཞིགས་ཆོ། ཁོང་ཉིད་ཕྱི་ལོའི་དུས་
 རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ཤིང་། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་གི་སྐྱུ་སྐྱབས་ཆེད་
 བརྒྱད་^①དུ་ལོ་རྒྱུ་བ་གང་གི་མཚན་ཅུ་མ་བཤད་པ་ལས་ཆོས་འབྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་གཞན་དུ་འདི་ཉིད་
 སྐྱུ་བ་མ་མཐོང་བས། མཛད་རྒྱུ་དང་འགྱུར་ཆོས་ཀྱང་གང་ཡོད་མ་དེས།

རྒྱ་དེ་ལ་རྒྱ་པ།

སར་རྒྱ་དེ་བ་ཞེས་པའང་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་བཞིན་ལ། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་གི་སྐྱུ་སྐྱབས་ཆེད་བརྒྱད། བོད་ལྗངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་363དུ་གསལ།

དགྲིལ་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། དེབ་ཐེར་དམར་པོའི་མཚན་འགྲེལ་རུ་བཅན་པོ་བྲི་ལྟེ་སྤྱོད་བཅན་
 རུས་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བར་ངོས་འཛིན་གནང་ཡོད་ལ། དེབ་ཐེར་གཞན་རུ་བཅན་པོ་བྲི་སྤྱོད་ལྟེ་བཅན་སྐབས་
 གྱི་སྐྱོན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྗོད་པའང་མཐོང་བས། གང་ལྟར་བྲི་སྤྱོད་ལྟེ་བཅན་
 ཡབ་སྐུ་གྱི་རིང་རུ་བྱས་ཇིས་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་ངས། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
 ལས། བྱང་ཆུབ་གྱི་ལྷ་བ་བཤགས་པའི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་གྱིས་མཛོད་པ་
 བཅས་སོ། །

ཞང་ཡེ་ཤེས་སྟེ།

ཞང་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ནི་གྲུབ་ཐོབ་ཇི་འབངས་ཉེར་ལཱི་གས་ཤིག་སྟེ། ཁོང་གི་རིགས་རུས་སྐྱ་ནམ་རུ་
 གཏོགས་པས་ཞང་སྐྱ་ནམ་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཡང་བྱ། དེང་གི་བཙམས་ཚོས་སྐྱ་སྐྱར་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་བུར་ཞང་སྐྱ་
 ནམ་ཡེ་ཤེས་སྟེ་དང་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཞེས་ལོ་པའ་གཉིས་སུ་ངོས་བཟུང་ནས་བརྗོད་ཡོད་ལ། ལོ་རྒྱུ་བའི་
 མཚན་བགྱངས་པའི་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཚང་འགའ་རེ་བསྐྲགས་པར་དེ་འདྲ་མ་མཐོང་། ཁོང་ནི་ཚོས་རྒྱལ་བྲི་
 སྤྱོད་ལྟེ་བཅན་གྱི་སྐྱ་རུས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཀ་ཙག་ཞང་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཡིན་ལ། ལོ་རྒྱུ་བ་རབ་
 དགྲའི་ནང་གསེས་གཞོན་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཡང་ཡིན། སྟོབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་དང་
 མན་ངག་ཁྱུས་ཏེ་སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་ལ་གྲུབ་པ་ཐོབ་པར་གསུངས་སྟེ། ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་གྱིས་
 བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་མང་རུ་བསྐྱར་པས་རྟོག་ལོས་བསྐྲགས་བརྗོད་མང་རུ་མཛོད་ཡོད། ཁོང་གི་
 འགྱུར་ལ། བཀའ་བར་བ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྟོར་པོད་ཀ་ཁ་ག་པར་བཞུགས་པ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་རུ་ཕྱིན་
 པ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་བ། བམ་པོ་སུམ་བརྒྱ་དང་གཅིག་ལེའུ་དོན་གཉིས་ཡོད་པ། ཉང་ཁམ་པ་གོ་ཆ། བི་
 རོ་ཙ་ན། ལྷེ་བྲི་འབྲུག་ ཞང་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་འགྱུར་བྱང་རྒྱུ་ཡོད་པར་གྲགས་སོ་ཞེས་སུ་སྟོན་
 གྱིས་གསུངས་སོ། །ཡུམ་འཁྲིང་པོ་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུ། ལེའུ་བརྟན་ཅུ་ཙ་རྒྱུག་ བམ་པོ་བརྟན་ཅུ་ཙ་
 བརྒྱད་ཡོད་པ་ནམས་འགྱུར་བྱང་མ་འཁོད་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་རུས་སུ་བསྐྱར་པ། བྲི་བརྒྱད་
 སྟོང་པ་བམ་པོ་རྒྱུག་ཅུ། ལེའུ་བརྟན་ཅུ་ཙ་གཉིས་ཡོད་པ་འགྱུར་བྱང་མ་འཁོད་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ལ་
 སོགས་གྱིས་བསྐྱར་པ་སྟོན་གྱི་ཡེ་གེར་གསལ། ཤེས་རབ་བྲི་བ་བམ་པོ་སུམ་ཅུ་ཙ་བཞི་བ། ལེའུ་སུམ་ཅུ་
 ཙ་གསུམ་ཡོད་པ་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་རུ་ཕྱིན་པ་རབ་ཙལ་ནམ་གཞོན་གྱིས་ཁྱུས་
 པའི་མདོ། བམ་པོ་བརྟན་དང་། ཤོ་ལོ་ཀ་རྒྱུག་ཅུ། ལེའུ་བརྟན་པ། ཡེ་ཤེས་སྟེས་བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་

བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ། ཤེར་ཕྱིན་ལྟ་བུ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྤྲུལ་བུ་དར་གྲགས་
 པ་རྟོ་རྟེ་བཅོད་པ། ཤེར་ཕྱིན་སྟོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྟ་བུ་ནམས་སོང་དང་འདྲ། འཁོར་ལོ་ཐ་མར་གཏོགས་
 པ། མ་དོ་སྟེ་ཕལ་མོ་ཆེ་ལ། ཕལ་ཆེན་པོད་ཀ་ཁ་ག་ཨ་ཏུ། སྤྱིར་ཤོ་ལོ་ཀ་འབྱམ་དང་། ལེའུ་བུ་ཡོད་པ་
 ལས། སྟོན་ན་ལེན་བྱེ་རྟ་ར་ལ་མེ་དག་བྱང་བའི་རྒྱུ་ཀྱིས་མ་ཆང་བའི་འཕྲོ་རི་ཅམ་བཞུགས་པ་བསྐྱར་
 པ་ལ། ཕལ་པོ་ཆེ་ལེའུ་ཉེར་དགུ་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་སྟོང་ཉིས་བུ། བམ་པོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་དགུ། ལེའུ་སྤྲུལ་ཏུ་
 བ། རྟོ་རྟེ་རྒྱལ་མཆན་གྱི་ལེའུ། ཤོ་ལོ་ཀ་སྤྲུལ་སྟོང་དགུ་བུ། བམ་པོ་བཅུ་གསུམ། སོ་གཅིག་པ་ས་བཅུ་
 བའི་ལེའུ། ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་སྟོང་བཞི་བུ། བམ་པོ་དགུ། སོ་གཉིས་པ་ཀུན་བཟང་གིས་བསྟན་པའི་
 ལེའུ། སོ་གསུལ་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་བཅུ་བའི་ལེའུ། སོ་བཞི་པ་མངོན་ཤེས་བསྟན་པའི་ལེའུ། སོ་ལྷ་བ་
 བཟང་པོའི་ལེའུ། སོ་རྩག་པ་གྲངས་ལ་འཇུག་པའི་ལེའུ། སོ་བདུན་པ་ཆེའི་ཆད་གྱི་ལེའུ། སོ་བརྒྱད་པ་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་བསྟན་པའི་ལེའུ་ཡན་བམ་པོ་བརྒྱད་པ། ལེའུ་སོ་དགུ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཆོས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་བསྟན་པའི་ལེའུ། བཞི་བཅུ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆན་རྒྱ་མཆོ་
 བསྟན་པའི་ལེའུ། ཞེ་གཅིག་པ་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བསྟན་པའི་ལེའུ། ཞེ་གཉིས་པ་ཀུན་བཟང་གི་སྦྱོད་པ་
 བསྟན་པའི་ལེའུ་ནམས་ལ་བམ་པོ་བརྒྱད་དེ་ཀུན་བཟང་པོས་བསྟན་པའི་ལེའུ་ནས་འདིའི་བར་ལ་ཁྱོན་
 བསྟོམས་ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་བརྒྱད་བུ། བམ་པོ་བཅུ་རྩ་གཡོད་དེ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྦྱོད་པ་བསྟན་པའི་
 ལེའུར་གྲགས་སོ། ཞེ་གསུལ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱེ་བ་དང་བྱང་བ་བསྟན་པའི་ལེའུ། ཤོ་ལོ་ཀ་
 སྟོང་ལྟ་བུ། བམ་པོ་ལྟ། ཞེ་བཞི་པ་འཛིན་ཉེན་ལས་འདས་པའི་ལེའུ་ཤོ་ལོ་ཀ་སྤྲུལ་སྟོང་སྤྲུལ་
 བུ། བམ་པོ་བཅུ་གཅིག་ ཞེ་ལྷ་བ་སྟོང་པོ་བཀོད་པ་འཕྲོས་དོན་དང་བཅས་པ་ལས་སྟོང་པོས་བརྒྱན་
 པའི་ལེའུ། ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱད་སྟོང་བདུན་བུ། བམ་པོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་དགུ་ ཁོར་བཟང་གིས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་
 བསྟོན་ནས་བཟང་སྦྱོད་སྟོན་ལམ་གསུངས་པའི་མཐར་སྟོང་པོས་བརྒྱན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནམ་གངས་ཆེན་པོ་
 ལས་ཁོར་བཟང་གིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟོན་པའི་སྦྱོད་པ་སྦྱོགས་གཅིག་པ་གསུངས་པ་ལ། བམ་
 པོ་གཅིག་ཉི། ཁྱོན་བསྟོམས་བམ་པོ་སྤྲུལ་ཏུ། འདི་ནམས་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར་ཅིང་ལོ་ཆེན་
 བེ་རོ་ཙུ་ནས་ཁྱུས་ཆེན་མཛད་པར་བཤད་དོ། ཞིབ་ཏུ་འཁོར་ལོ་ཐ་མར་གཏོགས་པ་དཀོན་བཅེགས་
 ལས། པོད་། ཀ། ། པར། སྟོམ་གསུལ་བསྟན་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་གསུལ་པ། ཡེ་ཤེས་སྟེས་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱུས་
 ཉི་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(1-45) འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་
 མི་བྱབ་པ་བསྟན་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་བཅུ་དང་ལེའུ་ཉེར་ལྟ་བུ་འགྱུར་སྟེ་མ་དང་འདྲ་ཞིང་སྐད་གསར་

བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(100-203) འཕགས་པ་མི་ལམ་བསྟན་པའི་ལུ་ཤོ་ལོ་ཀ་དགུ་བརྒྱ་དང་བམ་པོ་
 གསུམ་པ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྒྱུར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(203-237) འཕགས་
 པ་འོད་དཔག་མེད་གྱི་ཞིང་བཀོད་པའི་ལུ་བམ་པོ་གསུམ་པ་འགྱུར་སྐར་དང་འདྲ་ལ་སྐད་གསར་
 བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(237-270) ཤོད་ཀྱི་པ་བྱ། འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་འབྱུགས་པའི་
 བཀོད་པའི་ལུ་བམ་པོ་ལྷ་དང་ལུ་ལྷ།(1-70) འཕགས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་
 པར་བསྟན་པའི་ལུ་བམ་པོ་གཉིས་པ།(140-164) འཕགས་པ་ཆོས་བརྒྱ་བའི་ལུ་བམ་པོ་གཉིས་པ་ཤོ་
 ལོ་ཀ་ལྷ་བརྒྱ་ཙུ་གཅིག་པ།(164-184) འཕགས་པ་ཀུན་གནས་སྒྲིའི་ལུ་བམ་པོ་གཅིག་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་
 བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་པ།(184-195) ཤོད་ཀྱི་པ་བྱ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་ལོན་
 ཏན་བཀོད་པ་བསྟན་པའི་ལུ་བམ་པོ་བཞི་པ་རྣམས་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ་ཞིང་སྐད་གསར་བཅད་
 ཀྱིས་བཅོས་པ།(248-297) ཤོད་ཀྱི་པ་བྱ། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་མཇུག་བ་དེ་ལོན་ངེས་པར་བསྟན་
 པའི་ལུ་བམ་པོ་བཅོ་ལྷ་བའི་ལུ་ཉེར་དྲུག་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་ཉེ་འགྱུར་སྐར་མ་དང་འདྲ་ཞིང་
 སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(1-168) འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྟོང་གིས་བྱས་པའི་ལུ་བམ་པོ་
 གསུམ་དང་ལུ་གཉིས་པ་འགྱུར་སྐར་མ་དང་འདྲ་ཞིང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(227-
 257) འཕགས་པ་བྱིམ་བདག་དྲུག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་བྱས་པའི་ལུ་བམ་པོ་གསུམ་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་དགུ་བརྒྱ་
 པ།(257-288) ཤོད་ཀྱི་པ་བྱ། འཕགས་པ་སྐྱུ་མ་མཁན་བཟང་པོ་ལུང་བསྟན་པའི་ལུ་བམ་པོ་
 གཅིག་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བརྒྱ་ལྷ་ཙུ་བ།(17-36) འཕགས་པ་ཆོས་འབྱུང་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་ལུ་བམ་
 པོ་གསུམ་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་དགུ་བརྒྱ་པ།(36-67) འཕགས་པ་བྱམས་པའི་སང་གའི་སྐྱ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་ལུ་
 བམ་པོ་བཞི་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་པ།(68-114) འཕགས་པ་འདུལ་བ་རྣམ་པར་གཏྱན་ལ་དབབ་པ་
 ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་བྱས་པའི་ལུ་བམ་པོ་གཉིས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་དྲུག་བརྒྱ་པ།(115-131) འཕགས་པ་ལྷག་
 པའི་བསམ་པ་བསྐྱུལ་པའི་ལུ་བམ་པོ་གཉིས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་དྲུག་བརྒྱ་པ།(131-153) འཕགས་པ་ལག་
 བཟང་གིས་བྱས་པའི་ལུ་བམ་པོ་གཉིས་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་པ།(154-180) འཕགས་པ་དེས་
 པས་བྱས་པའི་ལུ་བམ་པོ་གཅིག་པ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྒྱུར།(181-193) འཕགས་པ་
 བྱིམ་བདག་དཔལ་བྱིན་གྱིས་བྱས་པའི་ལུ་བམ་པོ་གཅིག་པ་འགྱུར་སྐར་འདྲ་ལ་སྐད་གསར་བཅད་
 ཀྱིས་བཅོས་པ།(194-204) འཕགས་པ་པད་སའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་བྱེད་གྱིས་བྱས་པའི་ལུ་བམ་པོ་གཅིག་
 པ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་པ།(204-215) འཕགས་པ་བྱ་མོ་སྟོ་གྲོས་བཟང་མོས་བྱས་པའི་ལུ་བམ་པོ་བྱེད་པ་

འགྱུར་གོང་དང་འདྲ་བ།(216-222) འཕགས་པ་གང་གྲུའི་མཆོག་གིས་ཁྱས་པའི་ལེའུ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་དང་
 བརྒྱ་བ།(222-225) འཕགས་པ་ཐུང་ན་མེད་གིས་བྱིན་པས་ཁྱས་པའི་ལུང་བསྟན་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་
 གཅིག་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་བརྒྱ་བ།(225-240) འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་གིས་བྱིན་པས་ཁྱས་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་
 གཉིས་པར་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ་བ།(241-261) འཕགས་པ་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་མེ་ཏྲིག་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་
 པས་ཁྱས་པས་ལེའུ་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་བ།(261-266) འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་བསམ་གྱིས་
 མི་བྱས་པ་བསྟན་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་གཉིས་པ།(266-284) འཕགས་པ་ལྷའི་བྱ་སྒོ་གྲོས་རབ་གནས་གྱིས་
 ཁྱས་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་བཞི་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱས་
 པ།(285-309) བོད་ཀྱི་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སངས་ཁྱས་པའི་ལེའུ་ཤོ་ལོ་ཀ་རྒྱག་ཏུ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་
 བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(27-29) འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་
 ཆེན་ཐབས་ལ་མཁས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡེ་ཤེས་དམ་པས་ཁྱས་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་བཞི་པ་ཤོ་ལོ་
 ཀ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་བ་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ་བ་སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(30-
 70) འཕགས་པ་ཆོང་དཔོན་བཟང་སྟོང་གིས་ཁྱས་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་གཉིས།(71-94) འཕགས་པ་བྱམས་
 པས་ཁྱས་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་གཅིག་པ་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ།(104-116) འཕགས་པ་བྱམས་པས་ཆོས་
 བརྒྱད་ཁྱས་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་བྱེད་པ་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ་བ་སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(116-
 119) འཕགས་པ་འོད་སྤང་གིས་ཁྱས་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་གསུམ་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་རྒྱག་བརྒྱ་བ་འགྱུར་གོང་
 དང་འདྲ་བ་སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(119-151) འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆའི་ཕུང་པོ་ལུང་
 བསྟན་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་གཉིས་པ་ལེའུ་བརྟན་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་རྒྱག་བརྒྱ་བ་འགྱུར་གོང་དང་
 འདྲ།(152-175) འཕགས་པ་སྒོ་གྲོས་མི་བཟང་པས་ཁྱས་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་གཅིག་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་
 བ་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ་བ་ལོ་ལྔ་བ་རྣམ་ཏུ་སྒྲིལ་སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(175-
 182) འཕགས་པ་ཤེར་བྱིན་བརྟན་བརྒྱ་བ་ལུང་བསྟན་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་གཉིས་པ།(182-
 209) འཕགས་པ་ལྷ་མོ་དཔལ་བྱེད་གིས་སངས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་གཉིས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་རྒྱག་
 བརྒྱ་བ།(255-277) འཕགས་པ་དྲང་སྟོང་རྒྱས་པས་ཁྱས་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་གཉིས་པ་སོགས་འགྱུར་གོང་
 དང་འདྲ་བ་སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(278-299) མདོ་མང་གི་སྐོར་ལ་མདོ་སྡེ་བོད་ཀྱི་ཁ་
 པར། འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེ་རོལ་པ་བམ་པོ་བཅོ་བརྒྱད་དང་ལེའུ་ཉེར་བརྟན་པ་འགྱུར་གོང་འདྲ་བ་སྐད་
 གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(1-216) འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པ་བམ་པོ་གཉིས་པ་

འགྱུར་གོང་དང་འདྲ།(217-241) འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་འཕྱུལ་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་གཅིག་
 དང་ཤོ་ལོ་ཀ་གོ་བཞི་པ་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ་ལ་སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(242-257) འཕགས་
 པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཟིགས་ཤིང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་བཀོད་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལོ་སྟོ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་དང་ཅན་རོ་སྤྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་
 བསྟར།(258-278) འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་བའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་
 བའི་མདོ་བམ་པོ་གསུམ་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་ལྟ་བུ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྟར།(276-305) བོད་། ང །
 པར། འཕགས་པ་རྒྱུད་གི་མདོའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བམ་པོ་བཞི་པ་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ་ལ་སྐད་
 གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(228-274) འཕགས་པ་བྱིའུ་སྡེ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པས་བསྟན་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་བ།(275-285) འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
 ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས།(285-286) འཕགས་པ་དགྱིལ་
 འཁོར་བརྒྱད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རྣམས་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ།(286-288) བོད་། ཅ །
 པར། འཕགས་པ་ག་ཡུ་གོ་རིའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བརྒྱད་པ།(285-292) བོད་། ཆ །
 པར། འཕགས་པ་རྒྱན་སྟག་པོ་བཀོད་པ་རི་རྩེད་པ་བམ་པོ་བཞི་དང་ལེའུ་དགུ་གཤམ་མ་ཆང་བར་
 བཞིད་པ།(1-55) འཕགས་པ་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོའི་པད་མ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བམ་པོ་བཅོ་ལྔ་དང་ལེའུ་
 རྟག་པ།(56-128) འཕགས་པ་སྟོང་རྩེ་པད་མ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བམ་པོ་བཅོ་ལྔ་དང་ལེའུ་རྟག་
 པ།(129-297) བོད་། ཇ ། པར། དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བམ་པོ་བཅུ་གསུམ་དང་ལེའུ་
 ཉིར་བདུན་པ།(1-180) འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཀོད་པའི་རྒྱལ་པོའི་མདོ།(181-
 195) འཕགས་པ་བདེ་བ་ཅན་ཀྱི་བཀོད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་ཅུ་བ།(195-200) འཕགས་པ་ཟ་མ་རྟོག་བཀོད་
 པ་བམ་པོ་བྱེད་དང་ལྟ་ལེའུ་གཉིས་པ།(200-247) འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆའི་མཐའ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་
 ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྟར།(290-298) བོད་། ཐ ། པར། འཕགས་པ་
 དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་ཞེས་བྱ་བ་བམ་པོ་བདུན་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྟར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་
 བཅོས་པ།(213-292) འཕགས་པ་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་ལྟ་སྤྱི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱད་ཅུ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་
 པས་བསྟར།(293-296) བོད་། ཏ ། པར། འཕགས་པ་ཆོས་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་མི་གཡོ་
 བར་ཐམས་ཅད་ལ་སྡེ་བའི་མདོ།(171-174) འཕགས་པ་རབ་རྒྱ་ཞི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཆོ་འཕྱུལ་གྱི་
 ཉིང་རི་འཛིན་གྱི་མདོ་བམ་པོ་གསུམ་པ་དང་ལེའུ་སོ་བརྒྱད་པ་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ་ལ་སྐད་གསར་

བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(174-210) འཕགས་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མདོ་བམ་པོ་བྱེད་དང་
 གཉིས་དང་ལེའུ་དགུ་བ། འབྱུར་གོང་དང་འདྲ།(210-230) འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 གྱི་ཕྱག་སྐུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མདོ་བམ་པོ་གཉིས་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་རྩལ་ཅུ་བ་འབྱུར་གོང་དང་འདྲ་ལ་སྐད་
 གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(230-253) བོད་ཏྲ་ན་པར། འཕགས་པ་བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་
 པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མདོ་བམ་པོ་བཞི་དང་ལེའུ་ལྔ་བཅུ་བ་འབྱུར་གོང་དང་འདྲ།(70-121) འཕགས་
 པ་ཁྱེའུ་བཞིའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མདོ་བམ་པོ་གསུམ་པ་འབྱུར་གོང་དང་འདྲ།(144-179) འཕགས་པ་
 འདུས་པ་ཆེན་པོ་རིན་པོ་ཆའི་ཏྲོག་གི་གཟུངས་བམ་པོ་བརྒྱད་དང་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་འབྱུར་གོང་
 དང་འདྲ་ལ་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(187-277) འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་སྒྲིང་པོའི་མདོ་གཟུངས་
 བམ་པོ་གཅིག་པ་འབྱུར་སྐ་མ་དང་འདྲ།(278-289) བོད་ཏྲ་པ་པར། འཕགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་
 དད་པ་རབ་ཏུ་སྒྲིམ་པའི་མདོ་བམ་པོ་གཉིས་དང་ལེའུ་བཞི་པ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར།(6-
 34) འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་ཏེ་ལ་ལའི་གཟུངས་འབྱུར་གོང་དང་འདྲ།(34-82) འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་སྦྱོར་ཡུལ་གྱི་ཐབས་གྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་འཕྱུལ་བ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་མདོ་བམ་པོ་ལྔ་
 དང་ལེའུ་བཅུ་བ་འབྱུར་གོང་དང་འདྲ།(82-141) འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་
 རེས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་བདུན་པ་འབྱུར་གོང་དང་འདྲ་ལ་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་
 བཅོས་པ།(142-242) འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་མཛོད་ཀྱིས་ཁྱུས་པའི་མདོ་བམ་པོ་བརྒྱད་པ་འབྱུར་གོང་
 དང་འདྲ་ལ་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(243-330) འཕགས་པ་སྤོངས་པའི་སློ་གྲོས་ཀྱིས་ཁྱུས་པའི་
 མདོ་བམ་པོ་གཅིག་པ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར།(331-344) བོད་ཏྲ་པ་པར། འཕགས་པ་སློ་
 གྲོས་རྒྱ་མཆོས་ཁྱུས་པའི་མདོ་བམ་པོ་བཅུ་དང་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་
 བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(1-115) འཕགས་པ་སྐུའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཆོས་ཁྱུས་པའི་མདོ་རྒྱས་པ་བམ་པོ་བདུན་
 དང་ལེའུ་བཅུ་བ།(116-198) འཕགས་པ་སྐུའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཆོས་ཁྱུས་པའི་མདོ་འབྲིང་པ་དགེ་བ་བཅུ་
 བསྟན་པ། ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(198-205) འཕགས་
 པ་སྐུའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཆོས་ཁྱུས་པའི་མདོ་བསྐྱུས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བཅུ་གཉིས་པ་འབྱུར་གོང་དང་འདྲ།(205-
 205) འཕགས་པ་སྐུའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པས་ཁྱུས་པའི་མདོ་བམ་པོ་བཞི་པ་ལོ་རྒྱ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་དང་། ཡི་
 གེ་བ་དཀོན་སྒྲིང་མ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱུས་ཆེན་བགྱིས་པ།(206-253) བོད་ཏྲ་པ་པར།
 འཕགས་པ་ཆོངས་པས་ཁྱུས་པའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྐྱར།(1-10) འཕགས་

- 80 -

བྱམས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་གཉིས་པ།(274-296) འཕགས་པ་འདིག་རྟེན་གྱི་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པར་འཇུག་པའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་བརྒྱ་གཅིག་པ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སྔགས་བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་
 བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(303-308) བོད་ཨ་ཁ་པར། འཕགས་པ་དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་
 པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་ལྷ་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱན་ཅུ་བ།(1-63) འཕགས་པ་ངེས་པ་དང་མ་
 ངེས་པར་འགྲོ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་གཅིག་པ།(63-78) འཕགས་པ་མར་མེ་
 འབྱུལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་གཅིག་པ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སྔགས་བསྐྱར་པས་བསྐྱར།(81-92) འཕགས་པ་རྟེན་
 ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་གསུམ་པ།(125-125) འཕགས་པ་རྒྱལ་པོ་
 གཞུགས་ཅན་སྟོང་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སྔགས་བསྐྱར།(207-210) འཕགས་པ་བད་ས་ལའི་
 རྒྱལ་པོ་འཆར་བྱེད་ལ་གདམས་པའི་མདོ་སྔ་མ་དང་འགྱུར་བྱང་གཅིག་པ།(210-211) འཕགས་པ་
 དཔལ་སྤྲོས་གྱི་མདོ་བམ་པོ་གཅིག་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་རྒྱག་ཅུ་བ། འགྱུར་གོང་མ་དང་འདྲ་ལ་སྐད་གསར་
 བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(269-284) འཕགས་པ་ལས་གྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་
 གཅིག་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བརྒྱ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སྔགས་བསྐྱར།(284-297) འཕགས་པ་ལས་གྱི་སྒྲིབ་
 པ་རྒྱན་གཅོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་ཅུ་བ།(297-307) བོད་ཨ་ཁ་པར། འཕགས་པ་རྒྱལ་
 པོ་ལ་གདམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་འདི་གཉིས་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སྔགས་
 ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(78-84) འཕགས་པ་སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བའི་
 མདོ་བམ་པོ་གསུམ་པ།(127-164) འཕགས་པ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་བའི་མདོ་ལེའུ་
 གཉིས་དང་བམ་པོ་བཞིར་དཀར་ཆག་སྟོན་མ་ཚོར་བཤད་ཀྱང་བམ་པོ་གཅིག་ཙམ་ལས་མེད་པ་འདི་
 གཉིས་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སྔགས་བསྐྱར།(164-173) འཕགས་པ་སྲིད་པ་འཕོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་
 ཀ་བརྒྱན་ཅུ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སྔགས་བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(175-177) འཕགས་པ་རྣམ་
 པར་འཐག་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་གཅིག་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་རྒྱག་ཅུ་བ་འགྱུར་
 གོང་དང་འདྲ།(177-188) བོད་ཨ་ཁ་པར། འཕགས་པ་སྒྲིན་ཆེན་པོའི་མདོ་བམ་པོ་བརྒྱ་དང་ལེའུ་སོ་
 བརྒྱན་པ་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ།(113-214) འཕགས་པ་སྒྲིན་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་ཐོགས་བརྒྱའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་འདུས་པའི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་ལ་ཆེ་བའི་ཁོལ་དུ་བྱུང་བ་ལེའུ་སོ་བརྒྱན་དང་བམ་
 པོ་གསུམ་པ་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ་བ།(215-245) འཕགས་པ་སྒྲིན་ཆེན་པོ་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལེའུ་
 ལྷ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱ་བ།(246-250) ཡང་འཕགས་པ་སྒྲིན་ཆེན་པོ་ལས་ཆར་འབབ་པའི་རྒྱང་

གི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལེའུ་བྱུག་ཅུ་ཙུ་བཞི་པ་ཚེ་ག་དང་བཅས་པ་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ་ལ་སྐད་གསར་
 བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(250-263) བོད་ཀྱི་ཞུ་པར། འཕགས་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་བདུན་དང་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ།(91-99) འཕགས་པ་
 ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་འཁོར་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་བྱུག་པ།(241-301) བོད་ཀྱི་ཟུ་པར། འཕགས་པ་
 ཚོས་གྱི་ཚུལ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་གཅིག་པ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སྐྱེས་པས་བསྐྱར།(15-27) འཕགས་པ་
 ཚོས་གྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ་འགྱུར་སྡེ་མ་དང་འདྲ།(27-33) འཕགས་པ་
 དོན་དམ་པའི་ཚོས་གྱི་ནམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་བ་ཡེ་ཤེས་
 སྡེས་བསྐྱར།(33-42) འཕགས་པ་ཚོས་དང་དོན་ནམ་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་དགུ་བཅུ་
 པ་འགྱུར་སྡེ་མ་དང་འདྲ།(42-46) འཕགས་པ་ཚོས་བཞི་བརྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བཅུ་གསུམ་
 པ། འགྱུར་གོང་དང་འདྲ།(59-59) འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་
 གཅིག་པ་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ་ལ་སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(245-259) འཕགས་པ་ཡི་གེ་མེད་
 པའི་ཟ་མ་རྟོག་ནམ་པར་སྤང་མཛད་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྐྱར་
 ཅིང་ཁྱེས།(259-264) བོད་ཀྱི་ཡུ་པར། འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་
 དགུ་བཅུ་པ།(17-21) འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་བཅུ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་མེ་རྟོག་ཀྱན་
 ཏུ་རྒྱས་པས་ཁྱེས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་པ།(21-26) འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་བཅུ་གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བདུན་ཅུ་ཙུ་བདུན་པ་རྣམས་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ།(26-29) སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ཞེས་བྱ་
 བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་སྒྲིག་དང་སྐྱར་ཏི་གསར་དུ་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱེས་པ།(36-
 44) འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་མི་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སྐྱེས་
 པས་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱེས་པ།(44-49) འཕགས་པ་དགྲིལ་འཁོར་བརྒྱད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བདུན་
 ཅུ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱེས་པ།(49-52) འཕགས་པ་བཀྲ་ཤིས་བརྒྱད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་
 ཀ་ལྔ་བཅུ་ཙུ་གཅིག་པ་འགྱུར་བྱང་སྡེ་མ་དང་འདྲ།(52-54) དཀོན་བཅེགས་གྱི་ཉེ་བ་འཁོར་གྱིས་ཁྱེས་
 པའི་ལེའུ་ལས་ཕུང་པ་འཕགས་པ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་ལྔ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་བ་ཡེ་
 ཤེས་སྡེས་བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(57-77) བོད་ཀྱི་ཤུ་པར། མདོ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་མའི་
 དྲ་བ་བམ་པོ་གཅིག་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བཅུ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྐྱར། དཀར་ཆག་འདིར་བམ་པོ་སྐྱེ་
 གཅིག་ཅིས་པ་མ་དག་པར་སེམས་ལ་བྱ་སྟོན་ཚོས་འབྱུང་དང་གསེར་རྟོག་གསན་ཡིག་གཉིས་ཀར་བམ་

བོ་གཅིག་ཅེས་བྱང་བས་སོ། །(230-244) མདོ་ཆེན་པོ་གཟུགས་ཅན་སྟིང་པོས་བསྐྱབ་བ་བཅ་པོ་བྱེད་
 པ།(244-249) མདོ་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཤོ་ལོ་ཀ་དགུ་བརྩུ་བ།(250-253) མདོ་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཆེན་
 པོ་བཅ་པོ་བྱེད་པ།(253-261) མདོ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་མཚན་མཚན་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བརྩུ་བ།(262-265) མདོ་
 ཆེན་པོ་རྒྱལ་མཚན་དམ་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བརྩུ་བ།(265-267) མདོ་ཆེན་པོ་ལྷ་གསུམ་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་
 བརྩུ་ཉི་ཤུ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར།(267-275) བོད་ཀྱི་སྐད་ལ་མི་རྟག་པ་
 ཉིད་ཀྱི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བཅོ་ལྔ་བ།(155-155) འཕགས་པ་མཚན་མོ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་
 ལྷ་བརྩུ་ཅ་གཉིས་པ།(161-163) དོན་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཅ་པོ་གཅིག་དང་ཤོ་ལོ་
 ཀ་བརྩུ་ན་ཅུ་བ་འདི་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(170-
 188) འཕགས་པ་མཛད་དུ་བྱང་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྩུ་ན་ཅུ་བ།(197-198) ལྷའི་མདོ་ལྷང་
 ཅུ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྩུ་བརྩུ་བ།(258-259) ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་བཅ་པོ་གཉིས་པ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྡེས་
 བསྐྱར།(277-298) བོད་ཀྱི་ཨི་ཡུ་པར། ཕག་མོའི་རྟོགས་པ་བཞེད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྩུ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྐྱར་
 ཅིང་ཁྱུས་པ།(289-291) བོད་ཀྱི་ཨེ་ཡུ་པར། ཆངས་པའི་དྲ་བའི་མདོ་བཅ་པོ་གཉིས་པ་འགྱུར་གོང་དང་
 འདྲ།(70-86) སྐགས་ཕྱོགས་ལ། རྒྱུད་སྡེ་བོད་ཀྱི་དྲ་པར། རྩོམ་པའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་འཕགས་པ་ཕྱག་ན་རྩོ་
 རྩོ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་འོག་མིན་དུ་གསུངས་པ་དང་། གྲོང་བྱིར་དཔལ་ཡོན་ཅན་དུ་གསུངས་པ་
 གཉིས་ལ་བཅ་པོ་བརྩུ་གཉིས་ཡོད་པ་ད་དུང་མཇུག་ཅུང་ཟད་མ་རྩོགས་པར་གྲགས་པ།(1-
 156) འཕགས་པ་ལྷ་མོ་བརྩུད་ཀྱི་གཟུངས།(157-158) དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྩུན་ཀྱི་སྟོན་ཀྱི་སྟོན་ལམ་
 བྱང་པར་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྩུད་བརྩུ་བ།(248-273) འཕགས་པ་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་སྟོན་ཀྱི་སྒྲ་བོ་རྒྱུ་འོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྟོན་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ཀྱི་བྱང་པར་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་མདོ།(274-283) འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་བོ་རྒྱུ་འོད་
 འོད་ཅེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(284-286) ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྐྱར་པ་ལ། དག་སྟོང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བས་སྐད་
 གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ། བོད་ཀྱི་ན་པར། འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་བརྩུ་གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་མདོ།(35-39) འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
 གཟུངས།(43-44) སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟིང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས།(44-46) འཕགས་
 པ་སངས་རྒྱས་སྟིང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(46-48) འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
 གཟུངས།(50-54) འཕགས་པ་ཅན་དན་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(54-56) འཕགས་པ་སའི་

དབང་པོ་ཆེན་པོའི་གཟུངས།(60-62) འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཞོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་
 པའི་མདོ།(71-85) འཕགས་པ་གཟུངས་ཆེན་མོ།(90-92) འཕགས་པ་བྱད་པར་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་
 གཟུངས་ནམས་བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(102-104) བོད་པ་ལྟ་བུར། འཕགས་པ་
 གསེར་འོད་དམ་པ་མདོ་མེའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། བམ་པོ་བརྩུ་དང་ལེའུ་ཉེར་དགུ་
 བ། བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ།(151-273) བོད་པ་ལྟ་བུར། རྟོང་ཆེན་མོ་
 རབ་ཏུ་འཛོམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ།(63-87) བམ་པོ་གཉིས་པ། བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་
 བཅོས་པ་ལ། སྐད་ནས་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞིན་ཏུ་དཔལ་གྱིས་ཆག་ལོའི་རྒྱ་དཔེ་དང་བསྐྱར་ནས་ཁྲུས་པ། རིག་
 རྒྱགས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་མ་བྱ་ཆེན་མོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བདུན་བརྒྱ་བ།(87-117) འཕགས་པ་རིག་པའི་རྒྱལ་མོ་སོ་སོར་
 འབྲང་བ་ཆེན་མོ།(117-138) རིག་སྒྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་བསིལ་བའི་ཆལ་གྱི་མདོ་ཆེན་པོ་དང་།(138-
 150) གསང་སྒྲགས་ཆེན་མོ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་མདོ།(150-156) འཕགས་པ་རིག་སྒྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་ཆེན་
 མོ་རྒྱལ་བ་ཅན།(186-191) འཕགས་པ་དབང་བསྐྱར་བའི་གཟུངས།(195-196) འཕགས་པ་དབྱིག་
 དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(196-198) འཕགས་པ་གཙུག་གི་ནོར་བུའི་གཟུངས།(200-
 202) འཕགས་པ་ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་གཙུག་ཏྲར་ནམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
 གཟུངས།(243-248) ཀུན་ནས་སྒྲོར་འཇུག་པའི་འོད་ཟེར་གཙུག་ཏྲར་གྱི་མ་མེད་པར་སྒྲང་བ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་དང་དམ་ཆོག་ལ་ནམ་པར་ལྟ་བུར་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(250-
 259) བོད་པ་ལྟ་བུར། འཕགས་པ་ཁེ་ཅན་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(37-39) འཕགས་པ་
 གཞན་གྱིས་མི་བྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་བྲང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(39-40) འཕགས་པ་བར་ཏུ་
 གཅོད་པ་ཐམས་ཅད་ནམ་པར་སྦྱང་བའི་གཟུངས།(40-41) འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཛིགས་
 པ་རབ་ཏུ་སྦྱོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(41-43) འཕགས་པ་འགྲོ་མྱིང་བའི་རིག་སྒྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་
 པོ།(43-45) འཕགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་ཅེ་མོའི་དཔུང་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(45-46) འཕགས་
 པ་སྒྲོ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་དང་།(47-52) འཕགས་པ་བྱ་མང་པོ་རྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
 གཟུངས།(52-52) འཕགས་པ་རོ་ཡངས་བདུན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(52-56) འཕགས་པ་མཆོན་
 མོ་བཟང་པོའི་མདོ།(56-58) འཕགས་པ་གཞང་འབྲུམ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་མདོ།(61-61) འཕགས་
 པ་རིམས་ནད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་གཟུངས།(62-63) འཕགས་པ་ཡངས་པའི་གྲོང་བྱིར་ཏུ་
 འཇུག་པའི་མདོ།(63-67) འཕགས་པ་གསེར་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་ནམས་བསྐྱར་ཅིང་སྐད་

- 85 -

བཟུ་སྒྲིག་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཁྱིམ་འགྲུར་ཆེས་མང་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན།

སྐབ་དཔལ་བཅེགས།

བཟུན་པ་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རབ་དགའི་ནང་ཆོན་གཞོན་གསུམ་སྟེ་སྐྱ་ཚོག་ཞང་གསུམ་དུ་
གྲགས་པའི་ཡ་གྲུལ། ཁོང་ནི་འཕན་པོའི་ཡུལ་དུ་རུས་སྐབ་ཡིན་པའི་ཡབ་སྐབ་སྟོན་ལྷན་དང་ཡུམ་འབྲོ་
བཟུང་དོ་རྩི་ལྷན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས། ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ། སྟོབ་དཔོན་པོ་རྟེན་ས་དྲ་དང་འབྲོ་སྐབ་
བ་དཔལ་བཅེགས་གཉིས་ཀྱིས་བྱ་རྒྱུད་དང་སྟོད་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་བསྐྱར་བ་དང་།^① ཡང་སྟོབ་དཔོན་པོ་རྟེན་
ས་དྲ་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་འབྲོ་སྐབ་བ་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་རིག་སྒྲགས་བྱི་མ་རྣམས་བསྐྱར་ཏེ།^② ཞེས་
དང་། ཡང་དེར། ཁོང་གྲལ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཉིད་བཞུགས། གཡོན་གྲལ་ལ་ཚོག་རོ་རྒྱའི་རྒྱལ་མཆོན་དང་
སྐབ་བ་དཔལ་བཅེགས་གཉིས་གང་ཅིའི་བྲི་ལ་བཞུགས་^③སུ་གསོལ་བ་ལ་སྐབ་བ་དཔལ་བཅེགས་ནི་བྲི་
སྟོང་ཞེ་བཅན་བཞུགས་དུས་ནས་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོན་པོའི་གསུམ་སྟེ་ཆོད་ཟིན་པ་གསལ་པོར་ངེས་སུ་བ། དུས་
སྐབས་དེར་སྟོབ་དཔོན་ཀླུ་མ་ལ་སྟོལ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་བསམ་གཏན་མཁན་པོ་དུ་གང་མ་རྒྱ་ཡན་
གཉིས་ཆོད་སྟེང་གནང་བ་མཚུགས་སྟེ་རྩིས། ཆོད་སྟེང་དེའི་མཚུགས་བསྟོམས་ཀྱི་ཆོད་ཆོམ་ལྟ་བུར་སྟོམ་
རིམ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་དབུ་མ་རྣམ་པ་བཅུ་མས་ནས་རྒྱལ་པོ་བྲི་སྟོང་ཞེ་བཅན་ལ་སུལ་བ་དང་། སྟོམ་
རིམ་རྣམ་པ་གསུམ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡང་ཞང་ཡི་ཤེས་སྟེས་བསྐྱར་ཞིང་། དབུ་མ་རྣམ་པ་ནི་སྐབ་བ་དཔལ་བཅེགས་
ཀྱིས་བསྐྱར་བ་ཁོང་གསལ་གསུང་ཆོམ་སོ་སོའི་འགྲུར་བྱང་གི་ནང་གསལ་པོར་འཁོད་ཡོད་པ་དང་། ཞེ་
དགེ་བཟུན་འགྲུར་དབུ་མ་རྣམ་པ་པོད་ཤོག་ངོས་133ནས་244བར་བཞུགས། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྲུར་ཆོས་
ཞིབ་པར་གསལ་ལྟར། བཀའ་འགྲུར་ལས། འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཏོགས་པ་འདུལ་བ་ལྟང་གི་སྐོར་ལས་
པོད་རྣམ་པ་པར། རབ་བྱུང་གི་གཞི། གསོ་སྟོང་གི་གཞི། དགག་དབྱེའི་གཞི། དབྱར་གནས་ཀྱི་གཞི། ཀོ་
ལྷགས་ཀྱི་གཞིའི་སྟོད། པོད་ཁ་པ་བྱ། ཀོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞིའི་སྟོད། ལྷན་ཀྱི་གཞིའི་སྟོད། པོད་ག་པ་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པོ་རྒྱང་ཅིའི་བཅུད། པོད་ལྗོངས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྟོང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་286ཏུ་གསལ།
② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པོ་རྒྱང་ཅིའི་བཅུད། པོད་ལྗོངས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྟོང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་283ཏུ་གསལ།
③ ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པོ་རྒྱང་ཅིའི་བཅུད། པོད་ལྗོངས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྟོང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་283ཏུ་གསལ།

ཅུ། ལྷན་གྱི་གཞིའི་སྒྲིབ། གོས་གྱི་གཞི། སྤ་བརྒྱུད་གི་གཞི། ཀློ་ཤུགས་ཀྱི་གཞི། ལས་གྱི་གཞི། དམར་གསེར་
 ཅན་གྱི་གཞི། ལོ་པཎ་གི་གཞི། སྤོ་བའི་གཞི། གསོ་སྦྱང་བཞག་པའི་གཞི། གནས་མལ་གྱི་གཞི། རྩོད་པའི་
 གཞི། དབྱེན་གྱི་གཞིའི་སྒྲིབ། བོད་། ང་། ས་། ཅུ། དབྱེན་གྱི་གཞིའི་སྒྲིབ་བར་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་བཅ་
 བོ་བརྒྱ་དང་དགུ་བ། བོད་། ང་། ས་། དགེ་སྦྱང་མའི་རྣམ་འབྱེད་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱུད་སྦྱང་བཞི་བརྒྱ་དང་
 བཅ་པོ་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་པ། ལོ་རྩ་བ་བརྩེ་དཔལ་གྱི་ལྷན་པོའི་འགྱུར་ལ། སྤར་ཡང་ལོ་རྩ་བ་བརྩེ་དཔལ་
 བཅེགས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་ཁུས་པའོ། །འཁོར་ལོ་བར་བ་ལས། ཤེར་ལྷན་། ཀ་། བོད་། ཅུ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་
 རོ་ལོ་རྩ་ལྷན་པའི་བསྐྱུས་དོན་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྦྱད་པ་བཅ་པོ་བྱེད་དང་གཉིས་པ། འཁོར་ལོ་ཐ་
 མ་དཀོན་བཅེགས་ལས། བོད་། ཀ་། ས་། སྤོ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམ་པར་སྦྱང་བ་བསྐྱར་པའི་ལུ་བཅ་པོ་
 བཞི་བ། (45-99) མདོ་མང་སྤོར་ལས། བོད་། ས་། བར། འཕགས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་འཇུག་པའི་
 གཞུངས་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་བ་འགྱུར་བྱང་གོང་དང་འདྲ། (1-6) བོད་། ང་། ས་། འཕགས་པ་གསུམ་
 ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་ཅུ་བ། (174-175) འདུས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྤེལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དཔལ་གྱི་དམ་ཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་མདོ་བཅ་པོ་གསུམ་
 དང་ལུ་བཞི་པ་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་བསྐྱར། (226-297) བོད་། ས་། བར། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་
 ལ་སྐྱབས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱར་པའི་མདོ། (131-139) འཕགས་པ་གནས་འཛིག་པའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉི་ཤུ་
 བ་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་ཁུས་པ། (263-268) འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
 ཤེས་ལྷན་གྱི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བཅོ་ལྔ་བ་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་ཁུས་པ། (287-289) ལྷགས་སྒྲིགས་
 སྤོར། རྒྱུད་། ཐ་། བོད་། ཅུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོ་མདོན་པར་
 བྱང་ཆུབ་པ་རྣམ་པར་སྐྱལ་བ་བྱིན་གྱིས་རྒྱལས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་མདོ་སྤེལ་དབང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་
 བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས། (151-260) རྒྱུད་། ང་། བོད་། ཅུ། འཕགས་པ་རིག་པ་མཆོག་གི་རྒྱུད་ཆེན་
 པོ་ལུ་མེད་པ། (1-237) རྒྱུད་། ཐ་། བོད་། ཅུ། འཕགས་པ་དགོངས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེང་བ་ཆེན་པོ་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱར་པ་ལས། འོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཁས་པ་བསྐྱར་པ་
 ཡོངས་སུ་བསྒྲོ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་པོ། (226-229) འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྒྲོ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྤགས་
 དང་བཅས་པ། (229-250) རྩོ་རྩེ་སྤོང་པོ་ཆུ་དབབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུངས་དང་པོ། སྤ་ཅོག་གི་འགྱུར་
 ལ། ལྷིས་གཉན་ལོ་དར་མ་གྲགས་ཀྱིས་བསྐྱར་པ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། བསྐྱོད་ཆོགས་བོད་། ཀ་། ས་།
 བར། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པ་མཛད་པ་པོ་མི་གསལ། (10-101) བཅོམ་ལྷན་

འདས་ལ་བསྟོད་པ་དཔལ་རྗེ་འཛིན་གྱི་དབྱངས།(231-231) བཙམ་ལྷན་འདས་ལ་བསྟོད་པ་དཔལ་
 རྗེ་འཛིན་གྱི་དབྱངས་གྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་གཉིས་མང་དུ་ཐོས་པའི་སློབ་དཔོན་ནི་བ་འཆོས་མཛད་
 པ།(231-237) ཤེར་ཕྱིན་༼ ༣༽ བོད་དུ། ཟུང་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དཀའ་འབྱེལ་སློབ་དཔོན་སེང་
 གེ་བཟང་པོའི་དངོས་སློབ་བུ་རྩ་རྒྱ་ནས་མཛད་པ་བམ་པོ་དུག་པ།(116-189) དབྱ་མ་༼ ༣༽ བོད་
 དུ། ཚོད་པའི་བརྒྱུག་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་
 པ།(27-29) སྤྱིང་ཡིག་༼ ༤༽ བོད་དུ། བཤེས་པའི་སྤྱིངས་ཡིག་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་རྒྱལ་གྱི་མཛད་
 པོ་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྟོད་ལ་བརྟུར་བ།(40-46) སློབ་མ་ལ་སྤྱིངས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་སློབ་དཔོན་ཅན་གོ་མིས་
 མཛད་པ།(46-53) ཚད་༼ ༥༽ བོད་དུ། གཏན་ཆོགས་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་དུ་བྱེད་པ་སློབ་དཔོན་
 ཆོས་གྱི་གྲགས་པས་མཛད་པ། འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་བ་སྤྱི་བའི་སེང་གེ་སློབ་དཔོན་
 ཆོས་གྱི་གྲགས་པས་མཛད་པ། ཟུང་གཞན་གྱུ་བ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་དུ་བྱེད་པ་སློབ་དཔོན་རྣམ་གྱི་ཉིས་
 མཛད་པ། ལྷ་ཆོགས་༼ ༥༽ བོད་དུ། སློབ་དཔོན་ལྷ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཤེས་རབ་བརྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་
 བའི་རབ་དུ་བྱེད་པ་(99-103)སོགས་འབྱུར་གཞུང་ཆོས་ཆོན་ཉིས་བརྒྱ་ཡན་བཞུགས་སོ། །

ལེགས་བྱིན་ཉི་མ།

འདི་ཉིད་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཉི། སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆང་དུ་ལོ་རྒྱུ་
 བའི་མཆོན་བགྲངས་སྐབས་སུ་ལེགས་བྱིན་ཉི་མ་^①དུ་བྲིས་པའང་མཐོང་། འདི་དང་གཡུ་སྤྱིང་
 པོ་དང་། བམ་མཁའི་སྤྱིང་པོ་གསུམ་ལ་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞོན་གསུམ་དུ་བགྲངས་པའི་སློབ་ཡང་འདུག ལོ་
 རྒྱུས་ཞིབ་དུ་མ་རྟོག་གྲང་སྐད་རིགས་གང་མང་ལ་མཁྱེན་རྒྱ་ཡངས་པ་ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ་རྒྱ་བོད་ཡིག་
 རིགས་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་ཤེས་པའི་ལེགས་བྱིན་ཉི་མ་^②ཞེས་པས་ཤེས་ཐུབ་ལ། ཁོང་གི་འབྱུར་ཆོས་གང་
 ཡོད་གསལ་པོ་མ་རྟོག་།

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྤྱིང་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བརྒྱད། བོད་ཚྲོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟོག་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས363ལ་གསལ།

② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྤྱིང་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བརྒྱད། བོད་ཚྲོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟོག་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས314ལ་གསལ།

གཟུ་སྒྲིལ་པོ།

སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་ཁྱོན་པ་དང་རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་གི་རྒྱལ་དུ་ཡིན། སློབ་
དཔོན་བེ་རོ་ཅ་ན་རྒྱལ་མོ་རོང་དུ་མཐའ་སློང་བཏང་དུས་ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་བེ་རོའི་མདུན་ནས་དབང་
དང་གདམས་པ་མང་དུ་སྤངས་ཤིང་བེ་རོའི་སློབ་མར་གྱུར། གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་འབངས་ཉིས་ལྗེའི་གས་
ལུ་བགྱངས། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། རྟིང་མའི་རྒྱུད་འབྱུང་། ༥ ་ ༥ བོད་དུ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས། ཀུན་ལ་འཇུག་པ་རྣམ་དག་ལྟོན་པའི་རྒྱུད་དང་། བོད་། ༥ ་ ༥ བར། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་
ཆོས་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཟྱ་ཤེས་མི་འགྱུར་བར་གསལ་བར་གནས་པའི་རྒྱུད། བོད་། ༥ ་ ༥
བར། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཐིག་ལེ་རྒྱ་མཚོ་གནས་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
རྒྱུད་སོགས་བཞུགས་སོ། །

རྩ་རྒྱུ་ཏ།

བཅན་པོ་ཁྱི་སློང་ལྷ་བཅན་གྱི་སྐབས་སྒྲ་རྒྱུར་ལ་མཁས་པར་མཁྱེན་པས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་
རྗེས་འབྲངས་པ་རྗེ་ཏའི་གསུང་གི་བསྟན་བཅས་སོགས་བོད་ཡིག་དུ་བསྒྱུར་པ་མཛད་པའི་སྟན་གྲགས་
ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་པ་ཞིག་ཡིན། མཚན་གཞན་ལ་རིན་ཆེན་མཚོ་ཞེས་གྲུ་ལྷ། སྤྱི་རྒྱ་ཞེས་པའང་འདི་ཉིད་
ཡིན་དགོས་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་ཞིང་། ཁོང་གི་དབྱེད་འབྲས་ལྟར་ན་འདི་དང་དེང་གི་བཅུ་མས་ཆོས་ལུ་
བགྱངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་པ་རྒྱུག་གི་མཚན་རྣམས་ལོ་པ་ཏ་གཅིག་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ལྟ་ཅིས་པ་འདྲ་
སྟེ། མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། བ་ཁྱི་གཟིགས་རབ་དུ་བྱང་སྟེ་དགོ་སློང་བྱས། མཚན་ལ་དཔལ་
དབྱངས་ལུ་བཏགས། ལྷའི་མདོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པས་བཅན་པོ་དགྲེས་ཏེ་ཞབས་སྒྱི་ཐོར་
སྤངས་ཏེ་ཁྱོད་བོད་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་བསྟུན་མཚན་ཡང་བ་རྩ་ཞེས་ཐོགས་ཞེས་དང་། བ་
ཁྱི་བཞེར་གྱི་བྱ་ཁྱི་གཟིགས་སམ་སང་ཤི་ཏ་ཞེས་པས་མཚན་དེ་དག་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཤེས་སྟབ་པ་
དང་། མཚན་གྱི་མཇུག་དུ་རྩ་ཏ་སྒྱུར་བ་ནི་བོ་རྩི་ས་ཏའི་མཚན་སྒྲ་རྩི་ཏའི་བྱར་གྱི་རྩི་ཏ་འདི་
རྣམས་ཀྱི་མིང་མཐར་ལྷན་པ་སྟེ་ཞེས་པས་བ་རྩ་དང་རྩ་རྩི་ཏ་གཉིས་གསལ་བར་བྱེད་ལ། སི་

① དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྱིང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས190ཏུ་གསལ།
② དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྱིང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས189ཏུ་གསལ།
③ དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྱིང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས190ཏུ་གསལ།

སྒྲི་ཏའི་སྒྲི་དེ་སྒྲི་ཡང་ཐོད་སྒྲི་དུ་བསྒྱུར་པ་ལ་རིན་ཆེན་འཛོ། དེ་ནམས་ནི་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་ངོས་
 འཛིན་དགོས་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་མོད་ཀྱང་། གནམ་གྱིས་ས་བཀའ་པ་ལྟ་བུའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ནམས་
 གྱི་ཆོས་འབྱུང་དུ་འང་སང་ཤི་ཏ་དང་རྩ་རྒྱི་ཏ་སོགས་ཁ་ཁར་བཟངས་པས་སྒྲི་རྩལ་བདག་འདྲ་
 བས་ནི་གཅིག་ཏུ་ཁ་ཆོན་གཙོད་བར་མི་ལུས་ཤིང་། གང་ལྟར་ཆོས་འབྱུང་མཁས་དགའ་ཉིད་ལས། བ་
 རྩའི་མིང་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་ཡིན་པ་འདྲ་བ་སོགས་ནག་ནོག་ཆེ་བར་སྤང་དོ་^①ཞེས་པ་ལྟར་གང་ཞིག་
 མཆོན་འདྲ་མཚུངས་སུ་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་ན་འགྱུར་བྱང་ནམས་སོ་སོར་བཀོད་ཡོད་པས་
 དེ་ལྟར་དང་། གལ་ཏེ་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་ངོས་ན་འགྱུར་བྱང་ནམས་ཀྱང་གཞིགས་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །འོང་གི་འགྱུར་ལ། མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། རྒྱུ་གཙ་ཞི་བ་སྟེང་པོ། བེ་བྱུ་སྟོན་ནམ་དག་
 སང་གོ། རྒྱ་ནག་གི་རྩ་ཤང་མ་གོ་སེ་དང་བ་རྩ་འདི་ཤེས་ཕྱིན་འབྱུང་ཐོག་མར་བསྒྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་
 ཡིན་^②ཞེས་འཁོད་ཡོད། བཀའ་འགྱུར་མདོ་མང་སྟོར་ལས། མདོ་སྟེང་། ༩༩ ་ པོད་དུ། འཕགས་པ་དཀོན་
 མཆོག་གི་བ་མ་ཏོག་བམ་པོ་བཞི་པ་རྩ་རྒྱི་ཏས་བསྒྱུར་ཅིང་སྒྲི་གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ། (248-
 290) མདོ་སྟེང་པོད་། ༩༩ ་ པར། འཕགས་པ་དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མདོ། བམ་པོ་ལྷ་ལེན་
 དགུ་བ། (253-316) ལོ་རྒྱུ་བ་བཞེ་རྩ་རྒྱི་ཏས་བསྒྱུར་ཅིང་སྒྲི་གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ། མདོ་སྟེང་
 པོད་། ༩༩ ་ པར། འཕགས་པ་ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མདོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མདོ་
 བམ་པོ་བདུན་དང་ལེན་ཉེར་ལྷ་བ། (1-70) མདོ་སྟེང་པོད་། ༩༩ ་ པར། འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
 བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་གསུམ་པ། (267-296) མདོ་སྟེང་པོད་། ༩༩ ་ པར། འཕགས་
 པ་མ་སྒྱེས་དགའི་འགྲོད་པ་བསལ་བའི་མདོ་བམ་པོ་ལྷ་བ། (211-268) མདོ་སྟེང་པོད་། ༩༩ ་ པར། འཕགས་
 པ་དཀོན་མཆོག་སྟོན་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་བདུན་པ། (1-112) ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་མཆོ་དང་། ཆོས་
 ཉིད་རྩལ་ཁྱིམས་གྱིས་བསྒྱུར། མདོ་སྟེང་པོད་། ༩༩ ་ པར། འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བམ་པོ་གཅིག་པ། (264-283) མདོ་སྟེང་པོད་། ༩༩ ་ པར། ཁང་བུ་བཅེགས་པའི་མདོ་ཤོ་
 ལོ་ཀ་རྩལ་རྩ་བ། (260-263) རྒྱུད་པོད་། ༩༩ ་ པར། དཔལ་སྟོན་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་གྱི་རྩལ་པོ་ཆེན་པོའི་
 དགའ་འགྲོལ་པ་རྩ་ཅན། (1-101) འདི་ནམས་ལོ་རྒྱུ་བ་རྩ་རྒྱི་ཏའམ་རིན་ཆེན་མཆོས་བསྒྱུར་ཅིང་ཁྱེས་པ་
 བཞུགས་སོ། །

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས190ཏུ་གསལ།
 ② དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས263ཏུ་གསལ།

གནུབས་ནམ་མཁའི་སྒྲིང་པོ།

གནུང་རུས་འདི་ལ་སྐབས་སུ་བྲིས་པའང་མང་པོ་མཐོང་། ཏུན་རྟོང་གཏེར་ཡིག་ལས་ཚིག་ཙ་
ནམ་ཀ་^①ཞེས་མཁན་པོ་ནམ་ཀའི་སྒྲིང་པོའི་མཚན་གཞན་སྟོས་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་མིང་ངམ་གང་ཡིན་བརྟག་
ངར་བྱ། བྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་སྟོད་ཙམ་རུ་གཉལ་སྟེད་ཉང་དཀར་མདའ་ཤམ་བུར་སྐྱ་
འབྲངས། མཁན་པོ་པོ་རྟོ་ས་ཏུ་ལས་རབ་རུ་བྱུང་ཞིང་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་ལོ་རྒྱུ་
ལ་མཁས་ངར་བསྐྱབས། སྟོང་དཔོན་པདྨ་འབྲུང་གནས་ལས་དབང་དང་གདམས་ངག་མང་རུ་བྱས་ཏེ་
སྟོ་བྲག་མཁར་ཆུ་དང་། བྲག་དམར། དབྱེ་རི་སྐྱང་དམར་སྟག་པ་སོགས་སུ་བྱོན་ནས་སྐབ་པ་ཉམས་
ལེན་མཛད་ངས་སྟག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རིག་འཛིན་བརྟེས་ཤིང་། གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔའི་ཡ་བྱལ་རུ་
བཤངས། ཆོས་འབྲུང་མེ་རྟོག་སྒྲིང་པོ་སྟང་ཅིའི་བཅུད་ལས། སྟོབ་དཔོན་རྩྱུ་ཀ་རས། ཡང་དག་སྐབ་པ་
ཙ་རྒྱད་ལྟ་བུ་ལ་འགྲེལ་ཆེན་སྟོན་མེ་ལྟ་བུ་མཛད་ནས་བཤད། ཡང་དག་ལུས་ཀྱི་ཁོག་པ་དང་འདྲ་བ་ལ་
དེའི་སྒྲིང་དང་འདྲ་བའི་མེ་གཅིག་མ་གནང་ནས། ལོ་གཅིག་གསེར་གྱི་བྲག་བྱ་སྐྱིབས་ཅན་རུ་བསྐྱབས་
པས་དཔལ་ཆེན་པོའི་ཞལ་མཐོང་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་ནས་རྟགས་ཀྱང་བྲིས་སྐྱ་བཞད་པ་^②སོགས་གྲུབ་
ཐོབ་ཀྱི་རྟགས་མང་རུ་མཛད་པའི་སྐྱིས་ཆེན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ཉིད་ཀྱང་བེ་རོ་ཙ་ན་དང་འདྲ་བར་མཚུག་
མཐར་ཡུལ་གྱི་མཐའ་ལ་སྐྱགས་པ་ཆོས་འབྲུང་མེ་རྟོག་སྒྲིང་པོ་སྟང་ཅིའི་བཅུད་རུ་བྱལ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོ་
གོར་བེ་རོ་ཙ་ན་དང་། སྐབས་ནམ་མཁའི་སྒྲིང་པོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་པོ་ཐེངས་རེ་སྐྱགས་པའི་དམ་
ཚིག་གི་སེལ་དང་ལས་འབྲས་ཀྱིས་^③ལྟ་བུའི་ཆོག་བྱར་ལས་གོ་བྱབ་ཅིང་། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱས་ཅུང་ཞིབ་པ་
ཞིག་ཆོས་འབྲུང་འདིའི་ལྷགས་དཔར་མའི་ཤོག་ངོས289ནས་293ངར་གསལ། ཁོང་ཉིད་མཐར་སྐྱགས་
སའི་ཡུལ་ནི་མ་དོ་སྟེད་ཡིན་པར་འདུག་སྟེ། ཏུན་རྟོང་གཏེར་ཡིག་བྲོད་ཀྱི་ཡིག་ཚང་ཨང་རྟགས་Pel.
tib.0996པ་རུ་ཁོང་གི་གནས་ཚུལ་ཅུང་ཙམ་མཐོང་ཐུབ་སྟེ། ཡིག་ཚང་དེར། མཁན་པོ་ནམ་ཀའི་སྒྲིང་པོའི་

① ཏུན་རྟོང་ཡིག་ཚང་ཨང་རྟགས་Pel.tib.0996པ་མཁན་པོ་ནམ་ཀའི་སྒྲིང་པོ་དང་དགེ་སྟོང་སྟག་ཡེ་ཤེས་དབྱངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་ཞེས་
པའི་ཞེབ་དང་པོའི་རྒྱབ་དང་ཞེབ་གཉིས་པའི་མདུན་སོགས་ན་ཁོང་གི་མཚན་ལ་ཚིག་ཙ་ནམ་ཀ་ཞེས་དང་། སྟག་ཡེ་ཤེས་དབྱངས་
ཀྱི་སྐབས་དོན་ཞེབ་མཚུག་མ་དེར་ཡང་ཆོས་ཙ་ནམ་ཀའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་སྐྱར་ནས་སྟང་།
② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྲུང་མེ་རྟོག་སྒྲིང་པོ་སྟང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས290ལ་གསལ།
③ ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྲུང་མེ་རྟོག་སྒྲིང་པོ་སྟང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས328ལ་གསལ།

ཡོན་ཏན་མདོར་བཤད་པ། དགེ་སློང་ནམ་ཀའི་སྒྲིང་པོ་དང་པོ། བཅན་པོ་ཁྱི་སློང་ལྟེ་བཅན་གྱི་སྒྲིང་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དགོན་སར་དམ་བཅས་པ་དང་། བསོད་སྟོམས་སྟོད་ལ་སྟོགས་པ། དབྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཡི་དམ་ཏུ་སྤངས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་མཁན་པོ་མན་མྱ་ཤང་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ལ་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་མན་ངག་མཐོས་ཏེ། བསྟོམས་པ་ལས། ཆོས་ཀྱི་དོན་གོ་ནས། ལྷ་ལྷ་སྟེ། མྱ་ཤང་གིས་སྤྲོས་པ། བ་སེང་གེ་ལས་བུ་མ་ལྷ་བུ་བྱུང་བ་ནི། བེའུ་སིང་མྱ་ཤང་ལྷ་བུའི་སྟོབས་དཔོན་ལས། ང་འདྲ་བའི་སྟོབས་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། བ་མ་ལས་བུ་སེང་གེ་བྱུང་བ་ནི། ང་འདྲ་བའི་སྟོབས་དཔོན་ལས། བྱོད་འདྲ་བའི་སྟོབས་མ་བྱུང་ངོ་ཞེས་ཤིན་ཏུ་བསྟན་སོ། མཁན་པོ་ནམ་ཀའི་སྒྲིང་པོས། ཁྱི་ག་^①ཤིང་ཡོང་གི་སྒྲུལ་པ་ལ། །མཚོད་པ་བགྱིས་པ་ལས། སྒྲིག་ཀུན་གས་ལས་འོད་བྱུང་ངོ། སྒྲིང་ལམ་ཡོག་གི་དབེན་སར་བཞུད་པའི་ཆོ། མཚོན་སྒྲིལ་ལྷའི་སྒྲིན་གྱིས་བསྒྲུལ་བ་ལས་སྟོགས་པའི་ཡ་མཚན་བྱུང་ངོ། ཆོ་གཅིག་ཏུ་ཆོས་ལམ་སྟོན་ཞིང་། དབྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གནས་པའི་ཡི་དམ་མཐར་ཕྱིན་ནས། ལོ་བརྟན་ཏུ་ཆ་གཅིག་སྟེ། བྱི་འི་ལོའི་དབྱིད་སྤར་བ་ཆོས་ཉི་ཤུ་དགུ་ལ། ཞོང་པོང་^②གི་དགོན་སར་སྒྲིལ་མོ་གྲང་མ་གཡོས། མདངས་མ་གྱུར་པར་རུས་ལས་འདས་སོ། དེའི་རུབ་མོ་ནམ་གྱི་གྲང་ལ། དབེན་སའི་ལྷ་འོག་གི་ཞོང་པོང་གི་རི་རྒྱད་ནས། སྒྲིན་པོ་རིའི་^③བར་གྱི་ནམ་ཀ་ལ་འོད་ཆེན་པོ་གཉིས་^④ཆགས་སུ་བྱུང་བས་ཡུལ་སྟོགས་གསལ་བར་གྱུར་ཏེ། རུབ་སྟོགས་སུ་འདས་པར་གྱུར་ཏེ། སྟོག་ཏུ་འབྱེལ་གྱི་དགེ་འདུན་ལྷ་མ་རྩེ་དཔལ་གྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། འབྲན་སྟོ་གྲོས་ལས་སྟོགས་པ་ཡུལ་གྱི་སྟེ་མང་པོས་མཐུན་བར་མཐོང་། བརྟན་ཆེགས་མཐའ་མ་ལ་ལྷ་སྟེ་ལྷ་བརྒྱའི་ཆོས་སྟོན་གསལ་ཏེ། སྟོན་ལམ་བཏབ་པ་ལས། དེའི་རུབ་མོ་ནམ་གྱི་གྲང་ཐུན་ལ། དབེན་སའི་ལྷ་གས་བྲག་ཆ་ནས། འོད་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ། རུབ་སྟོགས་སུ་འདས་སོ། །^④ཞེས་པ་ལས་ཁོང་དང་འབྲེལ་བའི་ཆ་འབྲིན་མི་ཉུང་ཅམ་ངེས་བྱུང་ལ། བཟུན་འགྱུར་སྒྲིལ་ཆོགས་། རྩོད་པོད་ཏུ་བཞུགས་པའི་པོ་བྱང་སྟོང་ཐང་ལུན་དཀར་གྱི་ཆོས་འགྱུར་རོ་ཅིག་གི་དཀར་ཆག་ཅས་བྱ་བའི་མཚོད་བྱུང་ཏུ། ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་བཅེགས་དང་ནམ་མཁའི་སྒྲིང་པོ་

① དེང་གི་མཚོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་མཚོ་སྟོན་པོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་ཁྱི་ག་རྩོད་ཏུ་འབོད་པ་དེ་ཡིན།
 ② ཁྱི་ག་རྩོད་ཁོངས་སྒྲིན་པོ་རྩེ་འདབས་སུ་ཆགས་པའི་ཞོང་པ་ཟེར་བའི་གྲོང་ཆོ་དེ་ཞེ་ཡིན་སྟེ་མ་བྱུང་ལ་མཐུད་དབྱེད་པར་བྱ།
 ③ སྒྲིང་ཁྱི་ག་གོང་འོག་ཏུ་འབོད་པའི་དེང་གི་ཁྱི་ག་རྩོད་དང་གཅན་ཆོ་རྩོད་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚན་སུ་གྲོང་ངེར་འབྱེང་བའི་སྒྲིན་པོ་རྩེ་ཆག་ཏེ། དེང་སྐབས་ཀྱང་མིང་སྒྲིང་བཞིན་མ་འགྱུར་བར་གནས་ཡོད།
 ④ ཏུན་ཏྲོང་ཡིག་ཚང་ཨང་ཉགས་Pcl.tib.0996པ་མཁན་པོ་ནམ་ཀའི་སྒྲིང་པོ་དང་དགེ་སློང་སྟག་ཡེ་ཤེས་དབྱངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞེས་པ་ལས་བྱུངས།

ལ་སྟགས་པས་མཛད་ཅེས་འཁོད་ཡོད་པར་གཟིགས་ན། ཁོང་ཉིད་མདོ་སྨད་དུ་བྱོན་པའི་དུས་ནི་ཏ་
 ལམ་བཅན་པོ་ཁྱི་ལྷོ་སྤོང་བཅན་གྱི་སྐུ་རིང་ཕྱི་ལོ་812ལོའི་ཕྱིས་ཅམ་དུ་ཡིན་དགོས་པར་འདུག དགེ་
 སྤྱོད་སྤྱག་ཡེ་ཤེས་དབྱངས་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཡིག་ཆ་དེར། སྤྱག་ཡེ་ཤེས་
 དབྱངས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ལོན་ཏེ། ཏ་འི་ལོའི་སྟོན་སྐུ་ར་བ་ཆོས་བརྒྱད་ལ། ཁྱི་ག་མོང་ཡོག་མདའ་ན། ཆོག་
 ཅ་ནམ་ཀའི་སྒྲིང་པོའི་དཔེན་སར། སྤྱོད་མ་ཡོས་བཞིན་དུ་ཆོ་འདས་ཏེ།^① ཞེས་པས་ནམ་མཁའི་
 སྒྲིང་པོས་མདོ་སྨད་ཁྱི་གའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་དོན་ཡུན་རིང་མཛད་ཚུང་ཡོད་པ་གསལ་བོར་མཛོང་
 ཟུབ། ཡིག་ཆ་དེར་ད་དུང་མཁན་པོ་ནམ་མཁའི་སྒྲིང་པོས་ནལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་ལ་བསྟོད་པའི་
 ཆོག་འགའ་བཞུགས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཕྱི་གནས་མཉམ་བ་ནལ་འབྱོར་ངེས་པའི་ལམ། ཡེ་ནས་སྐྱེ་མེད་
 འགག་པར་ཕྱི་འབྱུར་ཏེ། ཇི་ལྟར་བར་སྤང་བྱ་ལམ་རྗེས་བཞིན་དུ། བལྟ་བའི་དཔྱིགས་བྱེད་ཆོག་
 གིས་བརྗོད་ཕྱི་རུང་། འཕགས་པ་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་སྟོན་ལྟ་བུ། དཔྱིགས་པའི་རྟོག་བྱལ་མཁས་ཤིང་
 ཤེས་པས་རིག་། སྤྱག་འཆལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཛོད་། དེ་ནི་འཕགས་པའི་འབྱུང་གནས་
 ལམ་སྟོལ་ཏེ། ཡེ་ནས་མཉམ་བ་དྲང་སྤྱང་ཆེན་པོའི་ལམ། དཔྱིགས་བྱེད་མཉམ་བ་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། སྐྱེ་
 འགག་བྱེད་པར་སྟོམས་པ་ནི། ཇོ་རྗེ་དབྱིང་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ལྟན་མཁས་པ་ཡིས་། ཕྱི་
 གཡོ་ཡིད་ལ་སྒྲོས་བྱེད་པ། རྒྱལ་སྐས་གྲོལ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ། གཟུགས་མཆོག་མཉམ་ཉིད་འདི་བསྟོམས་
 པས་། རྫོགས་པ་ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ། འདི་ནི་དངོས་གྲུབ་མཆོག་ཅེས་གསུངས་༥ ༥༥ ཁོང་གི་འབྱུར་
 ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱད་པ་ལ་༥ པོད་དུ། དཔལ་ཁྱག་འབྱུང་ཆེན་པོའི་སྐབ་ཐབས་ཡང་དག་པར་
 གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་སྟོབ་དཔོན་བཟོ་སྡོ་ཀ་རའི་ཞལ་སྤྲོ་ནས་མཛད་པ་(276-277)སྟགས་སོ། །

ཁྱང་པོ་ཅེ་ཅེ།

ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ལ་ཁྱང་པོ་ཅེ་ཅེ་ཡང་ཞུ། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཅམ་དུ་
 སྐུ་འབྱུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་ལྷོ་སྤོང་བཅན་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན། བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་
 དང་། ཉང་ཆོས་འབྱུང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སྟགས་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་དག་ལས་ལོ་
 རྒྱུ་བར་བཤངས་པའི་མཆོན་གས་སུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁོང་གི་མཆོན་མ་མཛོང་ཡང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་

① དུན་ཏོང་ཡིག་ཆ་མང་རྒྱལ་སྤུ་0996པ་མཁན་པོ་ནམ་ཀའི་སྒྲིང་པོ་དང་དགེ་སྤྱོད་སྤྱག་ཡེ་ཤེས་དབྱངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་
 པའི་ལྷོང་ལྷ་བའི་མདུན་ལས་དྲངས།

དགའ་སྟོན་དུ། རྒྱ་ནག་པོའི་ལོ་རྒྱུ་བྲན་ཀ་ལེགས་ཀོང་དང་། བྱང་པོ་ཅེ་ཅེ་སྐགས་ཀྱིས་བྱས་འཕྲི་བའ་ལ་
 ལོ་རྒྱུ་བའི་ཉིད་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ལ་མཁྱེན་རྒྱ་ཡངས་པར་མ་ཟད་དེ་ལས་ཆོས་མང་དུ་བསྐྱར་པ་མཐོང་། ཉི་
 དུས་ཀྱི་བཅམས་ཆོས་དག་ན་བྱང་པོ་ཅེ་ཅེ་ལམ་བྱང་པོ་ཅེ་ཅེ་ཉིད་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཁྱིམ་དུ་བཟངས་ཏེ་བརྒྱུད་ཡོད་
 པ་དང་། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་དུ་མ་རྟོག་པས་བརྒྱུད་ཅིང་མོད་ཀྱང་། ཁོ་པོའི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་དུ་ལོ་རྒྱུ་
 བའི་ཉིད་དང་ལོ་རྒྱུ་བའི་ལྷན་མ་ཅེ་མང་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་དང་། བྱང་པོ་ཅེ་ཅེ་ནི་ལྷན་མ་ཅེ་མང་གི་
 མཚན་གཞན་ཞིག་མིན་ནམ་སྟེ་མ་བྱུང་ལ། འདིའི་སྐོར་གྱི་དབྱེད་ཡིག་རྟོག་ཆོ་གཞན་དུ་སྟོན་བར་བྱ།

བརྟེན་བའ་སྟོང་།

དགའ་བསྟོན་དུ་བསྐྱེད་སྤྱོད་གནང་བའི་ཆོས་ཚན་གྱི་འགྱུར་བྱང་དུ་བརྟེན་བའ་སྟོང་དམ་པ་ད་སྟོང་
 ཡང་བྱ། འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཁྱིམ་རྟེ། ཉང་ཆོས་འབྱུང་
 དང་། རུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སྐགས་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་དེ་དག་ལས་
 ལོ་རྒྱུ་བའི་མཚན་བཟངས་པའི་གས་སུ་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མ་མཐོང་ཡང་། ཁོང་གི་སྐྱར་ཚུལ་
 གཙོ་གས་ནི། མདོ་མང་གི་སྐོར་། ཅ ༥ པོད་ལས། འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་དགའ་
 ལྷན་གནས་དུ་སྐྱེ་བ་སྐྱངས་བའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ། (296-303) ལོ་རྒྱུ་བའི་བརྟེན་བའ་སྟོང་དང་བརྟེན་ཤེས་རབ་
 སེང་གེས་རྒྱ་དཔེ་ལས་བསྐྱར་པ་སྐགས་བཞུགས་སོ། །

བྲན་ཀ་ལེགས་ཀོང་།

དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་བྱོན་ཞིང་ཆོས་རྒྱལ་བྱི་སྟོང་ལྷེ་བཙན་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཁྱིམ་
 རྟེ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། ལྷན་ལེ་ཤེས་དབང་པོ་དང་སྟོབ་དཔོན་པོ་རྟེ་ས་དུས་
 གསོལ་བ་བཞིན་ཆོས་ལ་འཇུག་པར་ཆད་ནས་སྐྱ་བསྐྱར་བཅུགས་ཏེ་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཆེན་པོས་ནི་རྒྱ་གར་
 གྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་རྒྱ་ནག་པོའི་ལོ་རྒྱུ་བྲན་ཀ་ལེགས་ཀོང་དང་། ལྷ་ལྱང་སྐྱ་གོང་དང་། འོག་གོམ་དབུས་
 གོང་དང་། བྱང་པོ་ཅེ་ཅེ་སྐགས་ཀྱིས་བྱས། རྒྱའི་དུ་ཤང་མ་གོ་ལེ་སྐྱན་དངས་ནས་ཆོས་བསྐྱར་པ་
 ལས། བ་རྒྱས་ཤེས་རབ་འབྱམ་ཐོག་མར་བསྐྱར་པའི་ཆོ་ཞེས་པས་ལེ་ཤེས་དབང་པོས་རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་

① དཔའ་པོ་གཙུག་ལག་ཕྱིང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས191པར་གསལ།
 ② དཔའ་པོ་གཙུག་ལག་ཕྱིང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས191པར་གསལ།

ལྷ་དང་། ལོ་ལྷ་པ་འདི་གསུམ་གྱིས་རྒྱ་ནག་གི་ལོ་ལྷ་བྱས་ཟེར་བ་དེ་ལ་དེར་གི་བརྩམས་ཆོས་འགའ་རེས་
གོ་བ་འབྲུལ་ནས་ལོ་ལྷ་པ་འདི་གསུམ་རྒྱ་ནག་གི་མིར་ངོས་བཟུང་ཡོད་ཅིང་། རྒྱའི་ཀྲང་གོའི་ལོ་ལྷའི་ལོ་
རྒྱས་སོགས་སྤྱའང་ལོ་ལྷ་པ་འདི་གསུམ་རྒྱ་ནག་གི་མི་འདི་ངོས་བཟུང་ཞིང་ཤོད་དུ་ཆོས་བསྐྱར་གྱི་ལས་ཀ་
གཉེར་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཡོད་པ་ནི་མ་དག་པའི་སྒྲིབ་ནོ། །

རྩ་ཁྱེད་ཀྱི་གོང་།

རྒྱས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་ཞིང་ཆོས་རྒྱལ་བྱི་སྤྱོད་ལྟེ་བཙན་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ལྷ་པ་ཞིག་ཏེ། འདི་
ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་ཞིབ་དུ་མ་མཐོང་ལ་གནས་ཚུལ་རགས་རིམ་ཙམ་གོང་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་རོ། །

འགོས་གོམ་དབུལ་གོང་།

འདི་ལ་འོག་གོམ་དབུལ་གོང་དང་འོག་གོམ་དབུལ་གོང་ཅི་རིགས་སྤྱི་བྱིས་ཡོད་པ་མཐོང་མོད་དོན་
དུ་ལོ་པའ་གཅིག་དུ་རེས། རྒྱས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་ཞིང་ཆོས་རྒྱལ་བྱི་སྤྱོད་ལྟེ་བཙན་སྐབས་ཀྱི་ལོ་
ལྷ་པ་ཞིག་ཏེ། གནས་ཚུལ་རགས་རིམ་ཙམ་གོང་དུ་བཀོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་གོང་གི་སྐབས་སྤྱི་བཀོད་པ་ལྟར་རོ། །

བྱོན་གྱི་སྤྱོད་པ།

བྱི་ལོའི་རྒྱས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་ལྷ་པ་ཞིག་ཏེ། ལོ་རྒྱས་ཞིབ་དུ་མ་ཆེད་ཀྱང་
ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། མདོ་མང་སྐར་ཤོད་སྤྱོད་པར། འཕགས་པ་དགའ་བ་ཙན་གྱི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་
བརྒྱ་བ། (268-271) ལོ་ལྷ་པ་བྱོན་གྱི་སྤྱོད་པས་བསྐྱར་ཏེ། བརྩེ་དེ་ལ་ཙན་སྤྱོད་ལས་པ་བཙས་སོ། །

འབྲོག་མི་ཁྱེད་ཀྱི་ཆུང་ལོ་ལྷ་པ།

བྱི་ལོའི་རྒྱས་རབས་བརྒྱད་པའི་རྒྱས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྤྱི་འབྲུངས་ཤིང་། གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་འབངས་
ཉེར་ལྔའི་ལ་གྲུལ་ཞིག་ཏེ། གཤུང་རྒྱས་འབྲོག་མི་དང་ཉེན་བྱིམ་པ་སྟེ་སྤྱོད་ལས་འཆང་གོས་དཀར་ལྷང་
ལོ་ཙན་ཡིན། གཞོན་ཅུའི་རྒྱས་ནས་ལོ་ལྷ་པ་མཐོན་པས་མཚན་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་གྲགས། སྤྱོད་དཔོན་
པད་མ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་དང་གདམས་རག་མང་དུ་ཁྱེད་ཏེ་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བཙོན་
པ་མཛད་པས་རྒྱ་འབྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའི་བྱ་རྒྱུས་ལྟ་སྤྱོད་དང་རྒྱུས་མཛུབ་གྱིས་འགྲུགས་

པར་རྒྱས་པས། གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་ལས་ཁྱིའུ་རྒྱུ་ལྷ་ཡིས་ནམ་མཁའི་བྱ་ནམས་ཟིན་ཞེས་
གསུངས་སོ། ༡

ལོ་རྒྱུ་བ་མཐུ་མྱི་ལྷ་མ།

པོད་སྐད་ཏུ་འཇམ་དཔལ་གོ་ཆ་ཟེར་ཞིང་། མྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་སྤྲད་ཅམ་ཏུ་སྦྱ་
འབྲུངས། སྦྱ་བསྐྱར་ལ་མཁས་པར་མཁུན་པས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་རྗེས་འབྲུངས་པའི་ཏའི་གསུང་གི་
བསྟན་བཅོས་སོགས་པོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་པ་མཛད་དེ་སྟན་གསལ་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་ཏུ་གྱུར། ཁོང་གི་
འབྲུར་ལ། བསྟན་འབྲུར་ལས། རྒྱུད་། ཏའི་། པོད་ཏུ། རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ། (1-91) རྒྱུད་། རྒྱུ་། པོད་
ཏུ། འཕགས་པ་དོ་རྗེ་ནམ་པར་འཇོམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་གསལ་
བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གྲུབ་པ་སངས་རྒྱས་གསང་པས་མཛད་པ། (176-186) སེམས་ཅམ་པ་། ཏའི་།
པོད་ཏུ། དགེ་བའི་སྤོང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བི་ག་མ་མྱི་ལོའི་པའི་ཏུ་རྒྱ་གྱི་རྒྱུས་མཛད་
པ། (162-166) བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤོང་པ་ཏའི་ཤུ་བ་སྦྱོབ་དཔོན་ཅན་གོ་མིས་མཛད་པ། (166-
167) སྤོང་པ་ཏའི་ཤུ་བའི་འགྲེལ་བ་སྦྱོབ་དཔོན་ཤུ་རྒྱ་རྒྱུ་ཏས་(ཞི་བ་འཚོས་)མཛད་པ། (167-184) རྒྱུས་
རབས་། ཏུ་། པོད་ཏུ། རྒྱུས་པའི་རབས་སུམ་ཏུ་ཅ་བཞི་པ་སྦྱོབ་དཔོན་དཔལ་བོས་སྦྱར་བ། (1-135) མོ་
ལོ་ག་སུམ་སྤོང་བྱེད་དང་བཞི། བམ་པོ་བཅུ་གཉིས་པ་སོགས་ཆོས་ཆོན་ཏའི་ཤུ་ལྷག་བཞུགས་སོ། །

དཔལ་གྱི་རྒྱུད་ལ།

མྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་འབྲུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་ཏུ། ཁོང་གི་གནས་ཚུལ་གང་ཡང་
ལག་སོན་མ་བྱུང་། ཁོང་གི་འབྲུར་ལ། བསྟན་འབྲུར་ལས། རྒྱུད་། ཏའི་། པོད་ཏུ། གསུང་སྟེག་པའི་ཆ་ག་
ཙ་མོ་གས་མན་ངག་ཏུ་བཅམས་པ་སོགས་བཞུགས། (285-285)

བཟང་རྒྱུད་།

མྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་སྤྲད་ཅམ་ཏུ་སྦྱ་འབྲུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་ཏུ། ཁོང་གི་

① མོ་ཤུལ་གསལ་པ་འབྲུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སྦྱོ་བཟང་མཁས་གྲུབ། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛད། ཀན་སུའུ་མི་
རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1992ལོ། མོག་ངོས་1245ཏུ་གསལ།

འགྱུར་ལ། མདོ་མང་སྐོར་ལས། བོད་ཏྲུབ་པར། འཕགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་ཉི་མའི་སྒྲིང་
 བོ་བམ་པོ་གསུམ་དང་ལེའུ་བརྩ་གཉིས་པ་ལོ་རྒྱ་བ་བརྩེ་བཟང་སྦྱང་གིས་བསྐྱར་ཅིང་། ལོ་རྒྱ་བ་བརྩེ་
 དཔལ་བཙེགས་ཀྱིས་ཁྱས་པ།(91-245) མདོ་བོད་ཏྲུབ་པར། འཕགས་པ་རྩོམ་པ་འཕངས་པའི་མདོ་བམ་
 པོ་གཉིས་པ། ལོ་རྒྱ་བ་བཟང་སྦྱང་གི་འགྱུར་ལ་དཔལ་བཙེགས་ཀྱིས་བཙོས་པ།(267-275) འཕགས་པ་
 དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟན་པའི་མདོ།(304-305) བོད་ཏྲུབ་པར། འཕགས་པ་སྒྲིས་བྱ་དམ་པའི་
 མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་བ་ལོ་རྒྱ་བ་བཟང་སྦྱང་གིས་བསྐྱར་ཅིང་དཔལ་བཙེགས་ཀྱིས་ཁྱས་པ།(253-
 254) བསྟན་འགྱུར་ལས། འདུལ་བ་ཏྲུབ་པོ་བོད་ཏུ། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་བཞོད་པའི་འཁོར་ལོ་
 བཅུན་པ་དབྱིག་གི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ།(141-147) འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྦྱང་པའི་སྟོན་ལམ་
 གྱི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

དཔལ་གྱི་ལྷན་པ།

ཕྱི་མའི་རྒྱས་རབས་བརྒྱད་པའི་རྒྱས་སྒྲིང་ཅམ་ཏུ་སྐྱེ་འབྱུངས། སྐྱ་སྐྱར་ལ་མཁས་པར་མཁའན་པས་
 རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་རྗེས་འབྱུངས་པརྩི་ཏའི་གསུང་གི་བསྟན་བཙོས་སོགས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་པ་
 མཛད་དེ་ལོ་རྒྱ་བ་གསུམ་ཅན་ཞིག་ཏུ་གྱུར། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། མདོ་སྡེ་བོད་ཏྲུབ་པར། འཕགས་པ་
 བེའམ་ཅིའི་རྒྱལ་པོ་སྒྲོང་པོས་ཁྱས་པའི་མདོ།(254-319) ལོ་རྒྱ་བ་བརྩེ་དཔལ་གྱི་ལྷན་པོ་དང་དཔལ་
 བཙེགས་ཀྱིས་བསྐྱར་པ། བོད་ཏྲུབ་པར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྡེ་སྦྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཆར་གཙོད་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་བརྩན་པ་ལེའུ་དགུ་བ།(1-77) འཕགས་པ་རྩོམ་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོ་བམ་པོ་ལྷ་
 བ།(84-126) ལོ་རྒྱ་བ་དཔལ་གྱི་ལྷན་པོས་བསྐྱར་ཅིང་། ལོ་རྒྱ་བ་དཔལ་བཙེགས་ཀྱིས་ཁྱས་པ། འཕགས་
 པ་སྟོན་ལ་སྟགས་ཀྱིས་གདབ་པ། རྒྱད་སྡེ་ཏྲུབ་པོ་བོད་ཏུ། འཕགས་པ་ལོ་རྒྱ་བ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པའི་གཞལ་
 མེད་ཁང་ཤིན་ཏུ་རབ་ཏུ་གནས་པ་གསང་བ་དམ་པ་གསང་བའི་ཆོ་ག་ཞིབ་མའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་
 གཞུངས་ལེའུ་བརྩན་པ།(286-309) དཔལ་གྱི་ལྷན་པོའི་འགྱུར་ལ། སྒྲིང་ནས་དཔལ་བཙེགས་ཀྱིས་
 ཁྱས་པ། བོད་ཏྲུབ་པར། འཕགས་པ་འོད་ཟེར་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་འོད་ཅས་བྱ་བའི་
 གཞུངས།(25-35) ལོ་རྒྱ་བ་བརྩེ་དཔལ་གྱི་ལྷན་པོའི་སྡེའི་འགྱུར་ལ། འབྲོམ་སྟོན་པས་དག་པར་གྱིས་
 པ། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་བོད་ཏྲུབ་པར། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 མཆན་ལ་བསྟོད་པ།(101-102) གཅིག་ལས་འཕྲོས་པའི་བསྟོད་པ།(102-102) བདེ་བར་གསེགས་པ་

ལུམ་ཅུ་ཅ་ལའི་བསྟོད་པ་མཚན་རིན་པོ་ཆེས་སྤྲོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནམས་སྟོབ་དཔོན་མ་ཉི་ཅི་ཏམ་མཛད་
 པ།(102-104) ཆོག་བརྒྱད་པའི་བསྟོད་པ་དག་བསྟོན་མཐའ་ཡས་ལྟས་མཛད་པ།(104-104) དགོན་
 མཚོག་གསུམ་གྱི་བསྟོད་པ་སྟོབ་དཔོན་མ་ཉི་ཅི་ཏམ་(སྟོ་གྲོས་སྤྱ་ཆོགས་གྱིས་)མཛད་པ།(104-
 105) དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཀྱལ་བའི་སྤྲོས་གྱིས་མཛད་པ་(105-109)
 རྣམས་བཞུགས་སོ། །

བརྗེ་དཔལ་འབྱོར།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་སྤྲོད་ཅམ་རུ་སྤྱུ་འབྱུངས་པའི་སྟོན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་
 ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་ལས། འདུལ་བ་པོད་། ཐ། བ། འཁོར་ལོ་དང་པོར་
 གཏོགས་པ་མ་ཚང་བ་ཁ་བསྐྱང་བ་འདུལ་བ་ལུང་ཕུན་ཆོགས་སྟོ་བརྒྱད་ཀར་རྫོགས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཆིག་
 བྱི་བདུན་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་དང་བཅ་པོ་ལྔ་བཅུ་ཅ་དགྲ་བ།(20-292) བསྟོ་སྟོན་གྱིས་བཛྲོད་གྱི་སྟོར་
 ལ། འཕགས་པ་དགོངས་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཐོང་བ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ལས། རོར་བུ་ཆེན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
 མཁས་པ་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་བསྐྱར་པ་
 ལ། ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་བཅེགས་གྱིས་བསྐྱར་ཅིང་ཞུས་པ་བཅས་སོ། །

བརྗེ་ཡེ་ཤེས་སྟིང་པ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་སྤྲོད་ཅམ་རུ་སྤྱུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་ཅན་ཞིག་
 རྟེ། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་པོད་། ཐ། བ། འཕགས་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་
 གྱི་ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པའི་མདོ་རིན་པོ་ཆེ་མཐའ་ཡས་པ་མཐར་ཐྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཅ་པོ་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྔ་བ། ཡེ་
 ཤེས་སྟིང་པོས་བསྐྱར་པ་ལ། དཔལ་བཅེགས་སོགས་གྱིས་ཞུས།(1-275) པོད་། ཐ། བ། འཕགས་
 པ་རིན་ཆེན་དྲ་བ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་བཅ་པོ་གཅིག་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་དུག་ཅུ་བ། ལོ་རྒྱུ་བ་བརྗེ་
 ཡེ་ཤེས་སྟིང་པོས་བསྐྱར་ཅིང་། ལོ་རྒྱུ་བ་བརྗེ་དཔལ་བཅེགས་གྱིས་ཞུས་པ།(144-159) པོད་། ཆ།
 བ། འཕགས་པ་སང་གའི་སྤྱ་བསྐྱགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་དཀར་ཆག་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་བཅ་པོ་
 གཅིག་རུ་བྱས་ཀྱང་བཅ་པོ་སུམ་ཆ་ཅམ་ལས་མེད་པ། བརྗེ་ཐ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་སྟིང་པོས་བསྐྱར་པ།(111-
 115) པོད་། ཡ། བ། འཕགས་པ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྟོབ་པར་བྱེད་པའི་བསྟོ་བ་ཤོ་ལོ་ཀ་

བཞི་བརྒྱ་པ། ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་ཡི་ཤེས་སྒྲིང་པོས་བསྐྱར་ཅིང་། ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་དཔལ་བཅེགས་གིས་ཁྱས་
 པ།(79-81) འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་བརྟན་བཞག་པའི་ཕན་ཡོན་ཡང་དག་
 པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ནམ་གངས་ཤོ་ལོ་ཀ་རྩག་པ།(197-198) ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་ཡི་
 ཤེས་སྒྲིང་པོས་བསྐྱར་ཅིང་དཔལ་བཅེགས་གིས་ཁྱས་ཆེན་བགྱིས་པ་དང་། བསྟན་འགྱུར་མདོན་
 པའི་ཐེའི་ཏྲ་ཐུ་པོད་དུ། བསྟན་བཅོས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བསྐྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(223-
 224) ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་བསྐྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་
 གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་(224-261)སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཟུལ་བ་ཤེས་རབ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་དགུ་བའི་རུས་མགོ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན། ཟུར་ཙམ་ནི་
 བསྟན་འགྱུར་ལས། འདུལ་བ་ཏྲ་ཐུ་པོད་དུ། དག་ཚུལ་གྱི་དང་པོའི་ལོ་རྒྱུ་བ་(64-66)སོགས་བཞུགས་སོ། །

དགེ་བ་དཔལ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་དགུ་བའི་རུས་མགོ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་
 འགྱུར་མདོ་མང་སྟོར་ཏྲ་ཐུ་པོད་དུ། འཕགས་པ་རིན་ཆེན་ཟླ་བས་ཁྱས་པའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་
 ཉེར་བརྟན་པ།(160-167) ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་བ་དཔལ་གྱིས་བསྐྱར་ཏེ། སྤང་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་དེ་བ་ཙུ་
 སོགས་གྱིས་ཁྱས་པ། པོད་ཏྲ་ཙུ་པར། འཕགས་པ་ཆོངས་པའི་དཔལ་ལྷང་བསྟན་པའི་མདོ་ཤོ་ལོ་
 ཀ་བཞི་བརྒྱ་པ།(199-201) ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་བ་དཔལ་གྱིས་བསྐྱར་ཅིང་། སྤང་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་དེ་ལ་
 ཙུ་སོགས་གྱིས་ཁྱས་པ། པོད་ཏྲ་ཆུ་པར། འཕགས་པ་སྤྲ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་རེ་
 བཞི་པ།(109-111) ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་བ་དཔལ་གྱིས་བསྐྱར་ཅིང་སྤང་ཡང་ལོ་རྒྱུ་བ་དེ་ལ་ཙུ་སྟོན་ཁྱས་
 པ་དང་། པོད་ཏྲ་སྤྲ་པར། ཆོའི་མཐའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་དང་ལྷ་པ།(139-145) དགེ་བའི་
 དཔལ་གྱིས་བསྐྱར་ཅིང་དཔལ་བཅེགས་གིས་ཁྱས་པ་བཅས་བཞུགས་སོ། །

ལེགས་གྱི་ཐེ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་དགུ་བ་ཡས་མས་སུ་བྱོན་ཞིང་། ཁོང་གི་མཛད་པ་སོགས་ཞིབ་རུ་མ་རྟོག་

- 100 -

ས་ཆར་འབྱུངས། རྒྱུ་རྒྱུ་ཀྱི་མཆན་ལ་རིན་ཆེན་དབང་ལྷན་ཟེར། དགུང་ལོ་རྒྱུ་རྒྱུ་ནས་སློབ་གཉེར་ལ་བཅོན་འགྲུས་ཆེ་ཞིང་སློབ་རིག་རྣམས་དང་། དགུང་ལོ་བརྒྱུད་པ་ལ་དགོ་བསྟེན་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱུད་པ་ལ་མཁན་པོ་ལེགས་པ་བཟང་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཆན་རིན་ཆེན་བཟང་པོར་གསོལ། ཉང་ཆོས་འབྱུང་ཏུ། མངའ་རིས་རྒྱལ་པོས་སྟོན་མངའ་རིས་བསྐྱར་གསུམ་ན་སློབ་རིག་དང་ལྷན་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ངས་གསུམ་ནས། དེའི་ནང་ནས་ཁྱེད་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་མི་ལོ་བརྒྱུད་པ་ལས་མི་ཆུང་མི་གཞིན་པ་དབྱུག་གུ་དང་(རྒྱ་)ཆོད་བྱིས་སློབ་པ་ཆུགས་ཏེ། དང་པོ་གཞུང་འཛིན་པ་དང་། དེ་ནས་དོན་སྟོན་པ་དང་། མཐར་མཉམ་པར་འཛིན་པ་ལ་བརྟགས་ཏེ། རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་ཏུ་བྱེ། རབ་བརྟན། གཡོག་བརྟན། སློབ་པོས་མགོ་འདོན་པ་བརྟན་རེ་སྟེ།.....བཀའ་བསྐྱོས་ཏེ་བརྒྱུད་པས། བརྒྱུད་པ་ཆོད་པས་ཤི། ཞང་ཞུང་གི་ལྷ་བཟོ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། སྤུ་(རང་)གི་ལོ་རྒྱུད་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ་བོད་ལ་ཕན་ཐོགས་པ་བྱུང་།^① ཞེས་པ་ལྷར་ལྷ་སྤྱོད་མའི་བཀའ་བཀོད་བཞིན་མི་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་ཁ་ཆེའི་ལྷ་ལ་ཏུ་མངགས་པ་ལྷར་བྱོན་ཏེ། པརྟེ་ཏ་མཁས་པ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་སྤྱོད་པོ་གསོ་དང་། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་རིག་གནས་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་བྱིན་པ་མཛད་དེ་བོད་ཏུ་ལོག་མངའ་རིས་གུ་གའི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་སྤྱོད་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་བྱིས་མཐུན་ཆེན་གནང་སྟེ་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་བསྐྱར་པ་དང་། སྤུར་བསྐྱར་པའི་ཆོས་རྣམས་ཞུས་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་བྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་སྟེ། བོད་བྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སྐད་གསར་བཅད་ཐེངས་གསུམ་པའང་ལོ་རྒྱུད་འདི་ཉིད་བྱིས་གཙོ་མཛད་དེ་མགོ་བཙུགས་པ་སྟེན་བྱི་ཡིག་ཆང་རྣམས་ཞལ་མཐུན། སློབ་མ་ཀ་བཞི་གཏུང་བརྒྱུད་ལ་སོགས་པ་བྱུང་ཞིང་རིག་གནས་ཀྱི་ལས་དོན་རྒྱ་ཆེར་སྟེན་པ་གནང་མཛད། ཉང་ཆོས་འབྱུང་གི་ཤོག་ངོས429ནས་433བར་ཏུ་འང་ཁོང་གི་མཛད་པ་ཏུང་ཞིང་ཏུ་བཀོད་ཡོད། རྣམ་ཐར་ཏུ། ཁ་ཆེ་རི་མིང་གོ་^②ཏུ་ལྷན་གི་ལོ་དགུ་བརྒྱ་གོ་བརྒྱུད་ལོན་ཅ་ན། དགུན་ཟླ་ཐ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་ཆོས་བརྒྱུད་བརྟན། སྤུར་མ་

① དེང་གི་ཙམ་མངའ་ཕྱོད་ཁོངས་རང་གིས་ཤོད་ཆོ་ཡིན་པར་བཤད།

② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟོང་པོ་སྤང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་ཕྱོད་སྤོང་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1988ལོའི་པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས426ནས་427བར་གསལ། ལུང་ཆོག་གི་གསལ་བཅོས་ཀྱི་ཏྲགས་རྣམས་མ་ཡིག་རི་བཞིན་སོར་འཛིན་བྱས་ཡོད།

③ དེབ་དེར་སྤུ་རྟེན་སྤུ་བཀོད་པའི་ལོ་རྒྱུད་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་དཀའ་སྤྱད་སྟོན་མ་ཞེས་ཏུ་བར་ཁ་ཅེ་རི་མིང་གོ་ཞེས་འཁོད་འདུག་ཅིང་། འདི་ལྟ་བུ་ཅེ་སྤུ་འབྱི་མཁན་ཡང་ཡོད་མོད། སྤུ་ཆེ་བས་ཁ་ཅེ་མིང་གོ་ཞེས་ཤིས་སྤྱང་།

ན་པ་ལ། གཞན་དོན་ལ་སྒྲིང་དོ། ① ཞེས་པ་ལྟར་དགྲའ་ལོ་དགྲ་བཅུ་གོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་
 ཤིང་ལྷན་ཕྱི་ལོ་1055ལོར་ཁ་ཅོ་སྤིང་གོ་རུ་སྒྲུ་ལུས་མཁའ་སྒྲིང་དུ་གཤེགས་སོ། །ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། མདོ་
 མང་སྒྲིར་ལས། པོད་༥ ཐ ༥ པར། འཕགས་པ་རྒྱ་རན་ལས་འདས་པའི་མདོ་རྒྱུད་བ་ཤོ་ལོ་ཀ་རྩ་ག་རུའི་
 ཚད་ཅམ་པ།(151-152) པོད་༥ ཐ ༥ པར། འཕགས་པ་བདག་མེད་པར་དྲིས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ།(5-
 7) པོད་༥ ཐ ༥ པར། མདོ་སྡེ་མདོན་པར་འབྱུང་བ།(1-125) རྒྱུད་སྒྲིར་པོད་༥ ཀ ༥ པར། འཕགས་པ་
 འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་དོན་དམ་པའི་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ། ལེའུ་བཅུ་བཞི་བ།(1-
 13) རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བསྐྱར་པ་ལ་ཤོང་སྒོ་གྲོས་བརྟན་པས་བཅོས་པ། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་བདེ་
 མཆོག་ཁུང་དུ། འདི་ལ་ལེའུ་ལྷ་བཅུ་ཅ་གཅིག ཤོ་ལོ་ཀ་སྒྲིང་བརྟན་བརྒྱ་བ།(213-246) མདོན་པར་
 བརྗོད་པའི་རྒྱུད་སྒྲིར་མ།(247-370) རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བསྐྱར་པ་ལ། སྒྲི་བསྐྱར་དགེ་སྒྲིང་སྤྱོད་ཀྱི་རྟི་
 (ཤེས་རབ་གྲགས་པ་)དང་མར་བ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལྷག་གིས་ལུལ་དབྱས་ཀྱི་སྒྲི་མ་རྒྱ་རོ་པའི་ལྷག་དཔེ་དང་
 གཏུགས་ནས་དག་པར་བཅོས་པ། བཤད་པའི་རྒྱུད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངེས་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱུད་སྒྲི་
 མའི་སྒྲི་མ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལེའུ་རྩ་ག་རུ་ཅ་དགྲ་བ། རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བསྐྱར་ཅིང་། ལོ་
 རྒྱ་བ་ཁྱུང་བོ་ཆོས་ཀྱི་བཅོན་འགྲུས་ཀྱིས་ཁྱེས་པ་ལ། ལོ་རྒྱུད་གིས་ཆད་ལྷག་ནམས་བསམས་ནས་
 ཁྱེས་པ། གསང་འདུས་ཀྱི་ཅ་རྒྱུད་ཆེན་མོ་ལ་ལྷོས་ནས་ཁུང་དུའི་ཅ་བའི་རྒྱུད་དུ་གྲགས་པ། རྒྱུད་སྡེ་
 པོད་༥ ཐ ༥ པར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲུ་གསུངས་ལྷགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་
 འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བརྟན་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་ལེའུ་བཅུ་བརྟན་དང་།(90-148) དེའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལེའུ་གཅིག་
 པ།(148-157) གསང་འདུས་བཤད་རྒྱུད་དགོངས་པ་ལུང་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་
 པ།(158-207) རྒྱུད་པོད་༥ ཐ ༥ པར། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྒྲུ་འཕྲུལ་དུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་བཅུ་བ།(94-
 134) རྩ་ག་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ། དཔལ་ལྷ་གསང་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 ཤིན་ཏུ་དབྱེས་པ་རྡོ་རྗེ་གདོན་མི་བ་བའི་དམ་ཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་རྒྱས་པ་མཆོག་དུ་གསང་བའི་

① རྒྱལ་སྐུ་འཛིགས་མེད་ཀྱི་དཔེ། རྒྱུས་མཆོག་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར། སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྫིང་ཕྱོགས་སྤྱི་གཞང་
 རྣམ་བསྐྱིགས། ཤོག་ངོས་23དུ་གསལ། ལོ་ཆེན་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལ་ད་དུང་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་གི་རྣམ་ཐར་ཤེལ་སྤེང་ལུ་གུ་རྒྱུད་ཅེས་
 པ་གུ་གི་བྱི་ཐང་པ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པ་དང་། རྒྱུས་མཆོག་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཆོགས་སུ་
 བཅད་པའི་དབྱངས་ཞེས་པ་ཞང་ཁུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པས་མཛད་ཅིང་ཀན་སྐུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་2006ལོར་
 དཔར་སྐྱབས་བྱས་པ། ཉེ་དུས་གསར་དུ་ཐོན་པའི་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་མཛད་འཛིན་ཞིབ་མོ་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་པ་ཆེ་ཏུ་ཆེ་
 རིང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བཅམས་པ་སོགས་དབྱུང་ཡིག་ཁུང་མང་།

རྒྱུད།(247-303) དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ཙ་བའི་རྒྱུད་རྩམ་བྱ་བཞི་
 རྒྱུད་ཕྱི་མ། ཕྱི་མའི་ཕྱི་མ་རྒྱུད་ཉི་ཤེར་བསྐྱུ་བ་དང་བཅས་པ་བཅ་པོ་དགུ་ལྷག་པ།(1-142) རྒྱུད་། ༡ ་ ༡ ་
 པོད་རྩ། ཐམས་ཅད་གསང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(1-10) དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་ཆ་མཐུན་གྱི་རྒྱུད་
 དཔལ་མཆོག་དང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྟོག་པའི་རྒྱལ་པོ་ལས་རྩམ་བྱ་དང་པོ་ཤེར་བྱིན་གྱི་
 རྩམ་བྱ།(150-173) རྒྱུད་། ༡ ་ ༡ ་ པོད་རྩ། འཕགས་པ་ལག་ན་དོ་རྩེ་གོས་སྟོན་པོ་ཅན་འཛིན་རྟོན་གསུམ་
 འདུལ་གྱི་རྒྱུད་ལེའུ་ལ་བ།(177-181) བསྟན་འགྲུར་ལས། བསྟོན་ཆོགས་པོད་། ༡ ་ ༡ ་ པར། བྱང་པར་རྩ་
 འཕགས་པའི་བསྟོན་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆས་མཛད་པ།(5-42) བྱང་པར་རྩ་
 འཕགས་པའི་བསྟོན་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆས་མཛད་པ་ལས་བར་སྐབས་སུ་
 ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་རྒྱ་དཔེ་མ་རྟེན་ནས་རྩམ་བྱས་དགོས་སྟོང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་
 མཆོན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བས་དཔལ་ས་སྒྲའི་དགོན་པར་སྐྱར་བ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དབང་
 རྒྱལ་ཆེན་པོའི་བསྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་བྲམ་བེའི་དགོ་བསྟེན་མཐོ་བཅུན་གྱུ་བ་རྩེས་མཛད་པ།(42-43) ལྷ་
 ལས་སུལ་རྩ་བྱང་པར་བསྟོན་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆས་མཛད་པ།(45-61) སྐྱ་
 གསུམ་ལ་བསྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་འགྲེལ་བ།(71-74) སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་ལ་བསྐྱགས་
 པར་འོས་པ་བསྐྱགས་པ་ལས་བསྟོན་པར་མི་རྣམས་པར་བསྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་བརྟུ་གསུམ་པ།(84-
 100) སངས་རྒྱས་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་བསྟོན་པ་སྟོབ་དཔོན་དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་
 པ།(203-204) བཤགས་པའི་བསྟོན་པ་སྟོབ་དཔོན་ཅན་གོ་མིས་མཛད་པ།(204-206) བཤགས་པའི་
 བསྟོན་པའི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཞི་བས་མཛད་པ།(206-229) སངས་རྒྱས་དབང་བསྐྱར་
 བ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟོན་པ། མཛད་པ་པོ་མི་གསལ།(230-231) དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷ་ལ་བསྟོན་པ་
 དང་།(237-237) དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྟན་གྱི་བསྟོན་པ།(237-237) འདི་གཉིས་མཛད་པ་པོ་མི་
 གསལ། རྒྱུད་། ༡ ་ ༡ ་ པོད་རྩ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དགའ་འགྲེལ་དཔལ་པོའི་ཡིད་རྩ་འོང་བ་
 ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་སྐལ་ལྷན་གྲགས་པས་མཛད་པ།(1-41) རྒྱུད་། ༡ ་ ༡ ་ པོད་རྩ། དཔལ་བཙུང་
 ལྷན་འདས་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡུལ་རྩྭ་ལའི་རྣལ་འབྱོར་དབང་རྒྱལ་ལྷ་ཡི་པས་མཛད་
 པ།(186-193) ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྩ་བ་དགོས་སྟོང་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྲུར་ལ། སྐད་ནས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྩ་
 བ་འགོས་ལྷས་བཙས་ཀྱིས་ཡུལ་ཤར་སྟོགས་ཀྱི་དཔེ་དང་བསྐྱར་རྟེ་བཙས་པ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་སྐབ་ཐབས་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙ་བརྒྱད་པ་དང་།(272-276) བཙུང་ལྷན་འདས་དཔལ་

བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚེ་གསོལ་དཔོན་ནས་པོ་པས་མཛད་པ།(276-292) ལོ་རྒྱ་བ་
 དག་སློང་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འབྱུང་། སྤང་ནས་ལོ་རྒྱ་བ་འགོས་ལྷས་བཅས་ཀྱི་འབྱུང་། ལྷ་དྲ་ཞུ་
 པོད་དུ། དཔལ་ཉེ་རུ་ཀའི་སྤྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་རྟོ་རྗེས་མཛད་པ།(116-
 122) ཉེ་རུ་ཀའི་རྣམ་པར་དག་པ་སློབ་དཔོན་བྱེད་ཀ་ར་ལྷས་མཛད་པ།(125-128) དཔལ་འཁོར་
 ལོ་རྒྱ་བ་འཁོར་སྤྱབ་ཐབས་དང་།(202-204) དཔལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པ།(204-207) ལྷ་དྲ་བུ་
 པོད་དུ། དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱན་བཤགས་རྒྱས་པ་སློབ་དཔོན་རྒྱ་རི་པས་མཛད་པ།(93-
 95) གསོ་རིག་དྲ་པོད་དུ། ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྒྲིང་པོ་བསྐྱུས་པ་སློབ་དཔོན་པ་ཁོལ་གྱིས་མཛད་
 པ།(44-335) ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྒྲིང་པོ་རྣམ་པར་འབྲེལ་བ་ཚིག་གི་དོན་གྱི་ཟུ་བེར་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་
 དཔོན་ཟུ་བེར་པ་ལ་དགའ་བས་མཛད་པ་པོད་དྲ་ཀོ་ཁོ་ཀོ་གསུམ་སོགས་འབྱུང་གཞུང་ཆོས་ཆོན་
 ལུམ་བརྒྱ་ལྷག་བཞུགས་སོ། །

ལོ་རྒྱ་བ་གྲགས་འབྱུང་ཤེས་རབ།

ཕྱི་ལོ་རྒྱ་བ་རབས་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་བ་སྤང་ཅམ་ལ་སྒྲིང་མངའ་རིས་སུ་སྤྱུ་འབྱུངས་ཤིང་། རྗེ་འདིས་
 ལོ་རྒྱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སློབ་དཔོན་རུ་བསྟན་ནས་མདོ་སྤྱུགས་རིག་གནས་དྲང་བཅས་པར་སྤྱུངས་
 པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། ལོ་རྒྱ་བ་འདི་ཉིད་ལེགས་སྤྱར་གྱི་སྤང་ལ་ཤིན་རུ་མཁས་པས་རྒྱ་གཞུང་བསྟན་
 བཅས་མང་པོ་པོད་ཡིག་རུ་བསྐྱུར། ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བསྟན་འབྱུང་ལས། ལྷ་དྲ་མུ་པོད་དུ། རྟོ་
 པའི་རྒྱ་དྲ་རུ་འཛམས་སྤྱོད་པའི་ཉེ་རུ་མ་ཉི་ཀྱི་རྟོ་སྤྱོད་(སློ་བཟང་གྲགས་པས་)མཛད་པ།(352-
 352) ལྷ་དྲ་བུ་པོད་དུ། ལམ་གྱི་རབ་རུ་བྱ་བ་གོང་བྱིས་སྤྱོད་རིམ་པོའི་སྤྱོད་དཔལ་འདིགས་བྱིད་
 ལྷའི་ཞལ་སྤྱོད་ནས་མཛད་པ།(95-102) དབུ་མ་ཅུ་པོད་དུ། ཞིབ་མོ་རྣམ་པར་འཐག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
 མདོ་སློབ་དཔོན་རྒྱ་སྤྱོད་ཀྱིས་མཛད་པ་དང་།(22-24) ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྒྲིང་པོའི་ཚིག་
 ལེའུར་བྱས་པ། ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྒྲིང་པོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཆ་ལེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན།

ལོ་རྒྱ་བ་འདི་ནི་མངའ་བདག་ལྷུ་མ་བསྟན་ནས་བཅིས་པའི་གདུང་རབས་དུག་པ་ཡིན་པས་ལྷ་

ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ཡང་བྱ། བྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་བའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་དབྱ་རྒྱར་ཡབ་མངའ་
 བདག་མགོན་སྤྱོད་གྱི་སྐས་སུ་སྤྱོད་འབྱུངས། རྗེ་འདིས་དབྱས་ལྷལ་པལ་ཆེར་བབྱང་ནས་ཆབ་སྲིད་
 བསྐྱུངས་པ་དང་། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཞབས་ཏྲིག་ལེགས་པར་མཛད། མདོ་ཁམས་སུ་
 མི་བརྒྱ་ཙམ་མངགས་ཏེ་སྤྱོད་འདུལ་དར་བར་བདག་སྐྱོན་མཛད་པ་སོགས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་
 ཚང་མང་པོར་གསལ་བ་ལྟར། ཡུམ་བཙན་རྒྱུད་གྱི་གཏུང་རབས་རིམ་པར་བྱོན་པའི་ནང་ནས་
 བོད་དུ་ནང་བཟླན་བསྐྱར་དར་དང་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སྤྱི་ལུ་སོགས་མངའ་བདག་འདི་ཉིད་གྱིས་
 མཛད་རྗེས་གཞིངས་སུ་ཐོན་པ་བཞག་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལེགས་སྐྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཤིན་དུ་བྱང་བས་
 ཁ་རག་སྤྱོས་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡང་རྗེ་འདིའི་སྤྱོད་མ་ཡིན་སྐད། རྩོམ་རྩི་བོད་དུ་མ་ཐེབས་སོང་གི་ལོ་ཉི་
 རྒྱའི་སྐབས་ཙམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་པད་མ་གསང་བ་བོད་དུ་བྱོན་སྐབས་ཞབས་ལུགས་གྲོལ་ཐིག་སོགས་
 བསྐྱར་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡང་མཛད་ཅེས་གསལ། མཁས་དབང་ཆེ་ཏན་ཞབས་རྒྱུད་གིས་མཛད་པའི་
 བཟླན་ཅེས་ཀྱན་བདུས་ལས་བོད་ལུགས་མེ་མོ་སྤང་ལོ་རྟེ་བྱི་ལོ977ལོའི་སྤྱི་ལོར་སྤྱོད་གཤེགས་པར་
 གསུངས་སོ། ①སྤྱི་ལོར་ལོ་རྒྱུས་སུ་ལོ་རྒྱུ་བ་འདིར་ཆ་ལེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་ལྷ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་
 མཚན་ཞེས་མཚན་འབོད་སྐྱེངས་གཉིས་སུ་མཐོང་བ་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་ངོས་བབྱང་ཡོད་པ་ནི་མ་
 དག་པའོ། ②འདི་ཉིད་གྱི་འབྱུང་ལ། བཀའ་འབྱུང་ལས། རྒྱུད་། ཆ་། བོད་དུ། རྩོམ་རྩི་པོ་བྱོན་
 གྱི་རྒྱུད་ལེའུ་བརྒྱ་བརྒྱན་པ།(36-58) བཟླན་འབྱུང་ལས། རྒྱུད་། རྩོམ་རྩི་པོ་བོད་དུ། བཟླ་ངེས་པར་
 གཞུང་བ།(314-316) རྒྱུད་། ཏ་། བོད་དུ། རྒྱུར་མཛད་མའི་སྐབས་ཐབས་ལྟ་བུ་གསུམ་པའི་བདག་
 ཉིད།(247-248) རྒྱུད་། ཉི་། བོད་དུ། རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱོད་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ་གསང་བ་འདུས་པའི་འགྲེལ་
 བ་སྤྱོད་དཔོན་ཅི་ལུ་པས་མཛད་པ།(1-145) རྒྱུད་། ཏི་། བོད་དུ། ཡང་དག་རིག་བྱིད་ཅེས་བྱ་བ་
 རྒྱུད་མའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྤྱོད་དཔོན་བཱི་ཤུ་དས་(བརྒྱ་བྱིན་ཞབས་གྱིས་)མཛད་པ།(180-
 202) རྒྱུད་། ཏི་། བོད་དུ། རིམ་པ་གཉིས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱེམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཞལ་གྱི་ལུང་
 སྤྱོད་དཔོན་ལྟ་སངས་རྒྱུས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱིས་མཛད་པ།(1-17) རྒྱུད་། ཏི་། བོད་དུ། སྤོལ་
 བའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱོད་དཔོན་སངས་རྒྱུས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱིས་མཛད་པ།(47-52) མཛེས་
 བའི་མེ་ཏྲིག་ཅེས་བྱ་བ་རིམ་པ་གཉིས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱེམ་པ་ཞེས་གྱི་ལུང་གི་འགྲེལ་བ་སྤྱོད་
 དཔོན་བི་ཏ་ཤུ་དས་(མཁྱིན་པ་ཞབས་གྱིས་)མཛད་པ།(87-139) རྒྱུད་། ཏི་། བོད་དུ། སྤོལ་བའི་

① ཆེ་ཏན་ཞབས་རྒྱུད་། བཟླན་ཅེས་ཀྱན་ལས་བདུས་པ། མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱར་ཁང་། 1982ལོ། ཤོག་ངོས150ཏུ་གསལ།

རིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཏ་ཕུ་དུས་མཛད་པ།(45-59) ཡན་ལག་བཞི་
 པའི་སྐབ་ཐབས་ཀྱན་ཏུ་བཟང་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་དང་།(130-178) དཔལ་གསང་
 བ་འདུས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་སྐབ་པའི་ཐབས་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཏ་ཕུ་དུས་མཛད་
 པ།(179-219) རྒྱུད་ཀྱི་ཐོད་ཏུ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་སྐབ་པའི་ཐབས་དངོས་གྱུབ་
 འབྱུང་བའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བ།(1-69) སྦྱར་བ་བདུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དབང་བཞིའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།(69-
 75) གཏོར་མ་ཆེན་པོའི་ཆོ་ག་མི་བཤེག་པའི་རིན་ཆེན་ཞེས་བྱ་བའི་སྐབ་ཐབས།(75-81) བདག་གི་
 རོན་གྱུབ་པར་བྱེད་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་བྱ་བའི་རིམ་པ་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཏ་ཕུ་དུས་མཛད་པ་(84-
 94)སོགས་བཞུགས་སོ།།

ཡོ་ཆེན་ཤེས་རབ་དབང་རྒྱལ།

བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་དུས་མགོར་ཡོ་རྩེ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་དུས་མཉམ་ཙམ་ལ་བྱོན་པ་
 འདྲ་ཞེས་དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཏུ་བཞེད།^① ཁོང་ཉིད་གྱི་མཛད་པ་ཞིབ་ཏུ་འཁོད་པ་ཞིག་ལག་
 སོན་མ་བུར།

ཡོ་རྩེ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ།

ཡོ་རྩེ་བ་འདིའི་མཆན་གཞན་ལ་རྟོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྤྱ་རངས་ལེགས་པའི་ཤེས་
 རབ་སོགས་ཀྱང་ཞུ། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་པའི་སྤྱད་དང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་གང་ཅུང་
 ཞིག་ལ་སྟོད་མངའ་རིས་སུ་སྤྱ་འབྱུངས་ཤིང་། འདི་ཡང་མངའ་རིས་གྱ་གི་རྒྱལ་པོས་སྟོད་མངའ་
 རིས་བསྐྱར་གསུམ་ན་སྟོ་རྩོ་བ་ཤེས་རིག་དང་ལྡན་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་བསགས་ནས། དེའི་ནང་ནས་
 བྱི་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་མི་ཡོ་བརྒྱ་པ་ལས་མི་རྒྱན་མི་གཞོན་པ་དབྱུག་གྱ་དང་(ཆུ་)ཆོད་ཀྱིས་སྟོ་གྲོས་
 བརྟགས་ཏེ། དང་པོ་གཞུ་འཛིན་པ་དང་། དེ་ནས་དོན་སྟོད་པ་དང་། མཐར་མཉམ་པར་འཛོག་
 པ་ལ་བརྟགས་ཏེ། རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་ཏུ་བྱོ། རབ་བདུན། གཡོག་བདུན། སྟོ་གྲོས་མགོ་འདོན་པ་
 བདུན་རེ་ཉི། བཀའ་བསྐྱོས་ཏེ་བཟངས་པས། བརྒྱ་དགུ་ཆོད་པས་ཤི། ཞང་ཞུང་གི་ལྷ་བཟོ་རིན་ཆེན་

① དུང་དཀར་སྟོ་བཟང་སྟོན་ལས། དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། གྱུང་གོའི་ཐོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་
 རོས་1972ལོ་གསལ།

བཟང་པོ་དང་། སྤྱི་(རང་)གི་ལོ་ཆུང་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་མཁས་པར་གྱུར་ནས་འོད་ལ་
 མན་ཐོགས་པར་གྱུར་པ་^①བཞིན། བྱིས་པ་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་ཉི་ཤུ་ཙུག་གཅིག་བདམས་ནས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་
 སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་སློབ་གཉེར་བྱེད་པར་མངགས་པའི་ནང་གི་མཁས་ཤོས་གྲས་ཡིན་ཞིང་། ལོ་ཆེན་
 རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་ཐུག་རྒྱུ་གསལ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆུང་བ་དང་ཇོ་པོ་རྗེ་ཨ་ཉི་ཤ་འོད་དུ་ཐེབས་རྗེས་ཁོང་གི་
 སློབ་མར་གྱུར། ཁོང་གིས་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་སྟག་ཕྱི་ལོ་1074ལོར་གསང་ཕུའི་དགོན་པ་བཏབ། སྤྱི་
 རངས་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཅིས་ཀྱང་ཁྱེས་ལ་བྱུང་འདུག་པ་ཉི། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་
 དུ། སྤྱིར་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སློབ་མ་ལོ་ཆུང་ཉི་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱི་རངས་ལོ་ཆུང་ཞེས་གྲགས་
 ཤིང་། གཉིས་ཀའི་མཚན་ལ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་དུ་འདོད་པ་དུ་མ་བྱུང་ཡང་སྤྱི་མའི་མཚན་ནི་གྲགས་
 འབྱུང་ཤེས་རབ་དང་སྤྱི་མའི་མཚན་ནི་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། བདེ་མཚན་གི་ཆོས་སྐོར་མང་པོ་
 རྒྱ་གར་ནས་སྤྱོད་དངས་ཉི་ལྔ་བ་ཙུག་གཅིག་དུ་གཞིལ་བས་སྤྱི་ལུས་མ་སྤངས་པར་མཁའ་སྤྱོད་དུ་བྱོན་
 པར་གྲགས་ཤིང་། སྤྱི་ལུས་མཁའ་སྤྱོད་དུ་གཤེགས་པ་ནི་སྤྱི་མར་སྤྱང་^②ཞེས་གསུངས་སོ། །

དཔལ་ལེ་ཆ་དམར་བ་ཅུ།

འདི་ལ་དཔལ་ལེ་ཆ་དམར་བ་ཅུ་དང་དཔལ་ལེ་ཆ་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཁྱེས་ལ་འདུག ཟ་
 ར་ཆགས་ཞེས་པར། འོད་གསལ་སྤྱི་ལས་བབས་པ་དཔལ་ལེ་གི་རིགས། །ཆོ་འབྲང་མཚན་གྱུར་སེ་ཆ་
 དམར་འོད་རྒྱད། །^③ཞེས་སེ་ཆ་དུ་བྱིས་ཡོད་ལ། ཡང་ཡིག་ཆང་ལ་ལར་སེ་ཆ་དུ་བྱིས་པའང་མཐོང་
 ཞིང་། ལྷང་ཆོས་འབྱུང་དུ་ལེ་ཆ་ཞེས་མཐོང་། ཆོས་འབྱུང་མང་པོ་དཔལ་དཔལ་ལེ་ཆ་ཡང་དག་པའི་
 འབྲི་སྤངས་ནི་སེ་ཆ་ཡིན་པར་འདོད། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བའི་སྤྱི་ཆ་ཅམ་ལ་སྤྱི་འབྱུངས་པར་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཉི་མ་ཉིང་པོ་སྤང་ཆེའི་བཅུད། འོད་ལྗངས་འོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཇོ་མ་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་རིངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས426ནས་427པར་གསལ། ལྷང་ཆོས་གི་ཡིག་འདུ་གསལ་པའི་
 ཉགས་ནམས་མ་ཡིག་རི་བཞིན་སོར་འདོགས་བྱས་པ་ཡིན།
 ② དཔལ་ལེ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས273དུ་གསལ།
 ③ ལུ་བཏང་པ་དུ་རྗེ། དཔལ་ལེ་གི་གདུང་རབས་ཟ་ར་ཆགས་དང་གང་གྲའི་ཆུ་རྒྱན་གཉིས་གཅིག་དུ་བྱིས་པ་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་།
 འོད་ལྗངས་མི་དམངས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 2008ལོ། ཤོག་ངོས2པར་གསལ།

- 108 -

མ་ལ་སྐྱེས་གསལ་ནི་བསྐྱར་རོ། །ལོ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་སོ། །^①ཞེས་བྱང་ཆོས་འབྱུང་དུ་བཞེད་དོ། །

འབྱུང་བྱང་དུ་ལོ་ལྔ་བ་སེང་ཀར་ཤུ་འོད་ཀྱང་ཞུ།

འབྱུང་བྱང་དུ་ལོ་ལྔ་བ་སེང་ཀར་ཤུ་འོད་ཀྱང་ཞུ། ཕྱི་ལོ་འི་དུས་རབས་བཅུ་བའི་སྔ་ཕྱི་ཚམས་དུ་
འབྱུངས། ཟངས་དཀར་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་དང་མཉམ་དུ་ཆོས་བསྐྱར་ཡོད་པར་གཞིགས་ཆོད་ལམ་
དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་སྔ་ཕྱི་ཆ་བར་དུ་སྐྱེ་འཆོ་བཞུགས་གནང་ཡོད་པ་ཤེས། ལོ་རྒྱུས་གསལ་
ཁ་ཅན་ཞིག་ལག་སྟོན་མ་བྱུང་ཡང་། འབྱུང་ཆོས་མང་ཅམ་བཞུགས་ཡོད་པ་བཀའ་བསྟན་གྱི་འབྱུང་
བྱང་ལས་ངེས་ཤུག་པ་ཡིན། ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བཀའ་འབྱུང་ལས། མདོ་སྟོར་པོད་ཀྱི་ཨོ་ཡ་པར། ཉམ་
ནའི་མདོ་བམ་པོ་གཉིས་པ།(232-277) ལུང་ཕྱི་ཀྱི་པོད་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
གྱི་ཐུགས་གྱི་སྒྲིང་པོ་དོན་གྱི་ལུང་།(251-254) བསྟན་འབྱུང་ལས། ལུང་ཀྱི་པོད་དུ། གྱི་རྩི་རྩི་
བསྐྱེས་དོན་གྱི་ལུང་ཆེར་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྩི་རྩི་པོས་མཛད་པའི་ལུང་ལྟ་བུ་བ་ཡན་ཆད།(1-
126) ལུང་ཀྱི་ཕྱི་པོད་དུ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉི་ཤུ་པ།(140-141) ཤེར་བྱིན་ཀྱི་པོད་
པོད་དུ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྟོང་ཐུག་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུ་བའི་མན་ངག་གི་བསྟན་
བཅོས་མདོན་པར་ཉོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལུང་བྱས་པའི་རྣམ་པར་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྣམ་
གྲོལ་ཐེས་མཛད་པ་(1-181)སྐྱེས་བཞུགས་སོ། །

ལྟ་ཞི་བ་འོད།

ཕྱི་ལོ་འི་དུས་རབས་བཅུ་བའི་སྔ་ཕྱི་ཚམས་ལ་སྐྱེ་འབྱུངས། མོ་བྱང་ཞི་བ་འོད་ཅེས་ཀྱང་ཞུ་ལ། མོ་བྱང་
ནི་ཕུ་རངས་སུ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་མཁར་ཉི་གཟུངས་ལ་ངོས་འཛིན་པར་བྱ་སྟོན་གྱིས་གསུངས། ཁོང་ནི་དུས་
རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་པོད་གྱི་སྐྱེ་སྐྱར་ལས་དོན་ལ་སྤྲོད་ཐུགས་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་སྒྲ་ན་མེད་པ་གནང་
མཁན་ཞིག་དང་། པོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཁོད་བྱོན་པའི་ལོ་ལྔ་བ་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་མོད་
ཀྱང་། ཁོང་གི་མཛད་པ་གསལ་ཁ་ཅན་ཞིག་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དང་གང་དུ་འདྲ་མ་རྟེན། ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ནི་
ལྟ་ཞི་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་ལ་ལས་ལྟ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་

① རྩོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་ལྟ་སྟོན་སྔ་ཕྱི་ཚམས་ཀྱི་ལུང་ལྟ་སྟོན་གྱི་ལུང་ལྟ་སྟོན་པའི་ལུང་ལྟ་སྟོན་ པོད་སྟོངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་138དུ་གསལ།

གསུངས་ཡོད།^① མཁའ་མེད་བསམ་གཏན་ལགས་ཀྱིས་འདི་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དབྱེད་པ་རུང་ཅམ་གནང་
 བ་ནི་མདའ་དང་འཕང་གི་སྟོང་ཆའི་ཤོག་ངོས57ནས98བར་གསལ་ཡོད། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་
 འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། 3 ་ བོད་དུ། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་གསང་བ་འདུས་
 པའི་བཤད་རྒྱུད་དོན་ཤེས་པ་ལེན་དུག་ཅུ་ཅ་བརྒྱད།(208-277) རྒྱུད་། 5 ་ བོད་དུ། དཔལ་མཆོག་
 དང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྟོག་པའི་རྒྱལ་པོ།(150-173) དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་སྤྲུལ་ཀྱི་རྟོག་
 པའི་དུམ་བུ་ཞེས་བྱ་བ།(173-265) བཟླ་ན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། 3 ་ བོད་དུ། ལྷན་ཅིག་སྒྲིས་པའི་དབྱིལ་
 འཁོར་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཁའ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་མཛད་པ།(150-153) ཆད་
 མ་། 3 ་ བོད་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསུས་པའི་ཆོག་ལེན་བྱས་པ་སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོས་མཛད་པ།(1-
 133) སྒྲ་མདོ་། 1 ་ བོད་དུ། ཀ་ལྷ་པའི་འགྲེལ་བ་ཁུང་དུ་ལས་སྟོབ་མ་ལ་ཐན་པ་ཞེས་བྱ་བ་བརྟེན་
 སྟོལ་པའི་དབང་ཕྱག་གིས་མཛད་པ།(31-63) འདི་ཉིད་ཞང་ཁུང་གི་ས་ཆ་མཐོ་ལྗོང་གསེར་གྱི་གཙུག་
 ལག་ཁང་དུ་བསྐྱར་པ། དེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཆོན་བཅུ་ལྷག་གཉིས་ལྷག་བཞུགས་སོ། །

ཐུ་བཙུན་འབྲུལ་ལོང་གི།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བའི་སྔ་དེ་ཅམ་ལ་སྐུ་འབྲུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། འབྲུངས་ལུལ་ནི་
 མདའ་རིས་ལུ་རངས་ཡིན་པར་ཡིག་ཆ་མང་པོར་གསུངས་ཡང་། ལྷང་ཆོས་འབྲུང་དུ། ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱ་
 བཙུན་ལོང་འབྲུངས་ལུལ་དངོས་ལུམ་བུ་རི་བ་ཡིན། སྟོབ་གཉེར་མཛད་ས་ཡང་ལྷང་སྟོང་སྤྲུག་ཆལ་
 ཡིན་ཞེས་བྱུང་འཁོད།^② གང་ལྟར་མེས་པོའི་རྒྱུད་ནི་ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཙུན་སྐམ་པོའི་སྐུ་དུས་སྐོར་པོ་
 སྐུན་འདྲིན་མཁན་གྱི་མི་ལྟ་དགའ་དང་། བྱི་སྟོང་སྐབས་ཀྱི་སང་ཤི་དང་སྐུ་གསལ་སྤང་བཅས་ཡིན་
 པར་གྲགས་ཞེས་དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས།^③ རྗེ་འདིས་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སོགས་ལ།

① ལུ་སྟོན་གྱིས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཡི་ནང་ལྟ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་ཡོད། ལོ་རྒྱུ་བ་དེ་མཆོན་ལས་ཁོང་
 ནི་རྒྱལ་པོ་ཆང་གི་ཁོངས་མི་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་བཟླ་ན་པར་དེ་ཡང་སྒྲིང་སྐུ་ཡིན་གསལ་བོར་བཤད་བྱུང་ཐོབ། ཅེས་མཁའ་མེད་བསམ་
 གཏན་གྱི་གསུང་ཚམ་《མདའ་དང་འཕང་》གི་སྟོང་ཆའི་ཤོག་ངོས58ལས་བྱངས།

② རོ་ནང་ཏཱ་ལ་ལ་མ། ལྷང་ལུལ་སྟོང་སྤང་བར་གསུམ་གྱི་དོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལྷགས་བཤད་མཁའ་པའི་འདུག་ངོགས། བོད་ལྗོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས120ལྟ་གསལ།

③ དུང་དཀར་རྒྱ་བཟང་ལོན་ལས། དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད། ལྷང་གོའི་བོད་རིག་དང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས645ལྟ་
 གསལ།

བསྟན་ནས་མདོ་སྤྲེལ་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྤྲངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། བྱད་པར་དུ་
 ལེགས་སྤྲུང་གི་སྐད་ལ་ནང་བྱ་ཆུད་པ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྷགས་མོ་ལྷག་ཉེ་མེ་ལོ་1031ལོའི་
 ཡས་མས་སུ་ལྷ་སྤྲེལ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་གྱིས་ཁོང་ཉིད་རྒྱ་གར་དུ་རྫོང་ཆེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤ་སྤྱན་འདྲེན་
 པར་མངགས་ཀྱང་རེ་ཞིག་སྤྱན་མ་འདྲོངས་པར། དམ་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་རྫོང་ཆེ་བསྟན་ཏེ་བེ་ཀ་མ་ལ་
 སྤྱི་ལོའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅས་མང་པོ་བོད་ཡིག་དུ་བསྐྱར། དེ་
 རྗེས་ནག་ཚོ་ལོ་ལྷ་བ་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱལ་བ་རྒྱ་གར་དུ་རྫོང་ཆེ་སྤྱན་འདྲེན་པར་ཐེབས་སྐབས། རྒྱ་བཙོན་
 འགྲུས་མེད་གེས་ནག་ཚོ་རྫོང་པོའི་སྤྱན་སྤྲུང་བྲིད་དེ་རྫོང་མར་བོད་གི་རྒྱལ་པོས་རྫོང་པོ་སྤྱན་འདྲེན་པ་ལ་
 སྤྲུང་ལ་རི་ཅམ་མཛད་པ་དང་། རྫོང་པོ་བོད་དུ་ཐེབས་ཚེ་སངས་རྒྱས་གི་བསྟན་པ་ལ་པན་ཐོགས་ཆེན་
 པོ་ཡོད་ཚུལ་སོགས་ཐེངས་མང་ཞུས་པས་རྫོང་པོ་བོད་དུ་ཐེབས་རྒྱའི་ཞལ་བཞེས། རབ་བྱུང་དང་པོའི་
 ལྷགས་འབྲུག་ཉེ་མེ་ལོ་1040ལོར་རྫོང་པོ་གདན་དྲངས་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཐེབས་སྐབས་རྒྱ་བཙོན་འགྲུས་
 མེད་གེ་སྤྲུག་ཤེས་ཀྱི། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། རྫོང་པོ་བོད་དུ། འཕགས་པ་ལག་ན་
 རྫོང་ཆེ་གོས་སྤྱན་པོ་ཅན་གྱི་ཚོག་དང་བཅས་པའི་གཟུངས། (263-264) བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། རྫོང་པོ་
 པོད་དུ། དཔལ་འཁོར་ལོ་ལྷ་མ་པའི་བསྟོད་པ་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་ནམ་དག་གཙུག་གི་མོར་བུ་ཞིས་
 བྱ་བ་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པ། (193-197) ལོ་ལྷ་བ་རྒྱ་བཙོན་འགྲུས་མེད་གེའི་འགྱུར་ལ་སྤྲུང་
 བས་བོད་གི་ལོ་ལྷ་བ་ཉི་མ་རྫོང་ཆེས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱགས་གི་གོང་ཁྱིམ་མངལ་ལྷན་དུ་བསྐྱར་ཅིང་བཅས་
 པ། དབུ་མ་། རྫོང་པོ་བོད་དུ། དབུ་མ་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱན་མ་ཞིས་བྱ་བ། (259-289) སློབ་དཔོན་མཁས་པ་
 ཆེན་པོ་རྣམས་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་སྤྱ་སྤྱབ་གི་གསུང་བཞིན་དུ་མཛད་པ། ཕྱིས་སུ་མ་ཕུ་རིའི་གཙུག་
 ལག་ཁང་དུ་ལོ་ལྷ་བ་རྒྱ་བཙོན་འགྲུས་མེད་གེ་དང་ནག་ཚོ་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱལ་བ་གཉིས་གྱིས་ཡང་དང་
 ཡང་དུ་ཞུས་ནས་བསྐྱར་པ། རྫོང་པོ་བོད་དུ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ། (72-73) དཔལ་མར་མེ་
 མཛད་ཡེ་ཤེས་གི་ཞལ་སྤྲེལ་ནས་མཛད་པ། རྫོང་པོ་བོད་དུ། དབུ་མའི་མན་ངག་རིན་པོ་ཆའི་བམ་ཏིག་
 ཁ་ཕྱེ་བ་ཞིས་བྱ་བ་མ་རྒྱ་པའི་ཏ་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་གི་ཞལ་སྤྲེལ་ནས་མཛད་པ། (96-116) ལོ་
 ལྷ་བ་རྒྱ་བཙོན་འགྲུས་མེད་གེ་དང་དགེ་སློང་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱལ་བའི་འགྱུར། དེ་ལ་སོགས་པ་ཚོས་ཆོན་
 བརྒྱ་སྤྲུག་གཅིག་ལ་ཉེ་བ་ཅམ་བཞུགས་སོ། །

① དབང་འཇུག་ཆོས་དང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། པོད་གི་སྤྱན་སྤྲུང་ལོ་རྒྱུས་དང་ལོ་ལྷ་བ་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛད་ནམ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།
 མི་རིགས་དཔེ་སྤྱན་ཁང་། 2001ལོ། ཤོག་ངོས་214པར་གསལ།

མཁམས་བྱལ་ཁྲུང་པོ་ནལ་འབྱོར་།

རུས་ཁྲུང་པོ་དང་ཕྱི་རབས་པས་མཁམས་བྱལ་ཁྲུང་པོ་ནལ་འབྱོར་རུ་འབོད། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་
བྱུང་དང་པོའི་མེ་ཡོས་གོང་གི་དགྲ་བ་ས་པོ་རྟག་སྟེ་ཕྱི་ལོ་978ལོར་སྟེ་མོ་ར་མངས་སུ་ཡབ་
རྟག་སྟེས་དང་ཡུམ་བཟ་ཤེས་སྦྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱེ་འབྱུངས། ཡང་ལོ་སྟོར་གཅིག་ཕྱིར་བསྐྱར་བའི་
རྟགས་རྟག་ཕྱི་ལོ་990ལོར་འབྱུངས་ཞེས་གསུང་རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་ཡང་མཆིས། དགྲ་ལོ་བརྒྱ་ནས་ཡི་གེ་
འབྲི་སྟོག་དང་སྐར་རྩིས་སོགས་ལགས་པར་མཁུན། ཁོང་གི་བྱིམ་རྒྱུད་པོན་ལུགས་ལ་དད་བྱེན་ཐོག་
མར་སྟོབ་དཔོན་ཡང་གཡུང་རྒྱུད་རྒྱལ་བ་ཞེས་པའི་པོན་གྱི་མཁམས་པར་བསྟེན་ཞིང་། པོན་སྟོར་གྱི་སྐུབ་
ཐབས་དང་། བསྟན་འབྱུང་། དཀའ་འགྲེལ་སོགས་མང་རུ་མཛད་དེ་པོན་ལུགས་ལ་མཁམས་པའི་བྱལ་བ་
བཞེས། གསང་སྐགས་སྐུ་འབྱུར་གྱི་སྤྲ་མ་འབྱུང་གནས་སེང་གེ་ལས་རྫོགས་ཆེན་སེམས་སྡེའི་སྟོར་མང་རུ་
གསན་ནས་བཤད་པས་སྟོབ་མ་བརྒྱན་བརྒྱ་ཙམ་བྱུང་། ཕྱིས་སུ་གསེར་སྤང་སྟོང་རྟག་བསྐྱམས་ནས་བལ་
ཡུལ་རུ་ཐེབས་ཤིང་བལ་པོ་པམ་མཐིང་པའི་རྒྱུད་ནས་བདེ་མཆོག་དང་གདན་བཞི་བྱས། སྤྲ་མ་ར་རུ་ལ་
བཟོ་ལས་ཆོས་མང་རུ་གསན། པརྟེ་ཏ་སུ་མ་ཏི་ལས་ལོ་ལྷ་བསྐྱབས། དེར་རྒྱ་གར་རུ་ཐེབས་ནས་སྤྲ་མ་
རྟོ་རྗེ་གདན་པ་དང་མཇལ་ནས་འདོད་ཆོས་མང་པོ་གསན། ལོ་ངོ་ལྷ་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་རྒྱ་བལ་བོད་
གསུམ་རུ་འབྱོན་བཞུད་མཛད། རྒྱ་བལ་རུ་བེ་རོ་ཙན་རྟེན་དང་། ཏ་སྤྱ་ག་ཏ་རྟེན་། ལ་མོ་སྤྱ་བཟོ། སྤྲ་
མ་མི་ཏི་པ་ལ་སོགས་སྤྲ་མ་མཁམས་པ་དང་བྱལ་ཐོབ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བརྒྱར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྐགས་ཀྱི་གཞུང་
དང་མན་ངག་མཐའ་ཡས་པ་བྱགས་སུ་རྒྱུད། དེ་ནས་ཕྱིར་བོད་རུ་ཐེབས་ཏེ་མངའ་རིས་སུ་རྫོ་པོ་རྗེ་དང་
མཇལ་ཞིང་གསང་འདུས་དང་བདེ་མཆོག་སྟོར་གསན། དགེ་བཤེས་སྤང་རི་ཐང་པ་ལས་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་
སྟོམ་པ་བྱས། འཕན་པོ་འཛོག་པོའི་སྤུ་ལ་འགད་ཀར་གྱི་དགོན་པ་བཏབ་ནས་གནས་གཞི་བཟུང་། གདུལ་
བྱ་རབ་རུ་རྒྱས་ཏེ་གཡས་རུ་ཤངས་སུ་ལོ་གསུམ་གྱི་ནང་རུ་གཞོང་གཞོང་གི་དགོན་པ་སོགས་དགོན་སྟེ་
བརྒྱ་ཙམ་བརྒྱད་གསར་འདེབས་མཛད། བྱ་པ་བྱི་བརྒྱད་འདུས་པ་ལ་འཆད་ཉན་མཛད་ནས་ལོ་སུམ་ཅུའི་
རིང་འདས། ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་སྟོལ་ཐོག་མར་བཏོད་ནས་དར་སྟེལ་མཛད། རབ་བྱུང་
གཉིས་པའི་མེ་མོ་ལུག་སྟེ་ཕྱི་ལོ་1127ལོར་སྐུ་གཤེགས་ཤིང་། དགྲ་གྲངས་བརྒྱ་དང་ལྷ་བརྒྱར་བཞུགས་
པར་བྱགས། ཁོང་གི་སྟོབ་མ་བྱགས་ཆེ་བ་ནི། དྲི་མེད་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་ཆེའུ་སྟོན་པ། བན་སེམས་

① ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་མ་དགོན་གཞོང་གཞོང་དགོན་ནི་ཕྱི་ལོ་1121ལོར་བཏབ་ཅིང་། དེར་གི་བོད་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཁོངས་གཞིས་
ཆེ་ས་གནས་ནམ་སྤྱིང་རྫོང་ནམ་སྤྱིང་གྲོང་བརྒྱལ་གཞོང་གཞོང་གྲོང་ཆའི་རི་འདབས་སུ་ཆགས་ཡོད།

ཡལ་ག་གཡོར་པོ་རྒྱ་མོ་ཆེ། སྤྱིང་རྒྱུ་ལོ་འདྲ་བ་དཔུལ་སྟོན་རིན་དབང་། བྱམས་པའི་མེ་ཏྲག་ལ་སྟོང་
 དགོན་མཆོག་མཁམ། འོད་གསལ་སྤྱིང་པོ་ཞང་སྟོན་ཆོས་སེང་། སྤྱི་ལུས་མི་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་སྟོན་པ་
 ཆོག་ཕྱོགས་པ་རིན་ཆེན་བཙུན་འབྲས་བཅས་སོ། །^①སྤྱིར་ཚུམ་གཙོ་གས་ནི། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་
 སྟོར་ན་མཆོག་གི་སྟོལ་མ་རལ་གཅིག་མའི་མན་ངག་གི་སྤྱབ་ཐབས་དང་། སྟན་ངག་མཁམ་རྟག་པའི་དོ་
 རྒྱུ་མན་ངག་རྟ་གུ་པརྟེ་ཏའི་ཁྱད་ཆོས་སྟགས་བཞུགས་སོ། །

དཔུལ་ལོ་རྩ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོག་།

འདི་དང་སེ་ཙ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་པ་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་དགོས་ཤིང་། རུས་
 རབས་བརྒྱ་བའི་སྤྱད་ཅམ་ཏུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྩ་བ་ཞིག་སྟེ། ཉང་ཆོས་འབྱུང་ཏུ་སྤྱལ་ལོ་རྩ་བ་བསོད་ནམས་
 རྒྱལ་མཆོན་^②ཞེས་པའང་ལོ་རྩ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་དགོས། འདི་ཉིད་དཔུལ་གྱི་རིགས་རྒྱུད་ཏུ་འབྱུངས་
 པའི་ལོ་རྩ་བ་དགུ་ལས་སྤྱད་ར་ལོ་ཆེན་རྣམ་གསུམ་གྱི་གས་སུ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་དཔུལ་གྱི་གཏུང་རྒྱུད་ཟ་
 ར་ཆོགས་སུ། སྤྱད་འགྱུར་ཀུན་ལ་མཁམས་པའི་སེ་ཙ་བ། །བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་
 དང་། །མ་རིག་ཐུན་སེལ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་ཏེ། །སྤྱད་ར་ལོ་ཆེན་རྣམ་གསུམ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །^③ཅེས་
 པས་ཤེས། ཁོང་ནི་ལོ་རྩ་བ་དཔུལ་སེ་ཙ་དམར་བ་རུའི་ཡང་ཆ་ཡིན་ཚུལ་སྤྱང་ཆོས་འབྱུང་ཏུ། བེ་ཅའི་
 སྤྱལ་རབ་གསལ་གྱི་སྤྱལ་གསུམ་གྱི་གཅེན་རྒྱལ་བའི་སྟོ་སྟོས་གྱི་སྤྱལ་མཆེད་གཉིས་ལས་ཆེ་བ་བསོད་
 ནམས་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་པས་ཤེས་བྱ་བ་ཅིང་། ལོ་རྩ་བ་འདི་ཉིད་གྱིས་བལ་པོར་པམ་མཐིང་པ་འཛིགས་
 མེད་གསུམ་པས་དཔྱེས་དོར་ཡབ་ཡུམ་བཀའ་བརྒྱུད་གསུམ་འགྲེལ་བ་བཙོ་ལྷ། གཞན་ཡང་བདེ་མཆོག་
 སྟགས་གདམས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མང་ཏུ་བཀའ་བབས་པས་ལྷག་པར་གནང་ཞིང་བསྐྱར་པས་བདེ་

① ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་གསུམ་མེད་ཤིང་བྱིས་མ་པོད་གཅིག་གི་ལོ་ཆེན་༡༡༥ པར་ཉིད་གྱི་སྟོབ་མ་རྣམས་གྱིས་བཙུགས་
 པའི་༡ མཁམས་བྱུང་ཁྱད་པོ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྣམ་ཐར་༥ དཔུ་མེད་བྱིས་མའི་ཤོག་ངོས་༤༠ ཅན་ཞིག་བཞུགས་ཡོད་པ་རུང་དཀར་ཆོག་
 མཛོད་ཏུ་གསུངས། དེ་བཞུན་ལྷགས་སྤྱར་མའི་༡ སྤྱད་ཆ་༥ ཤོག་ངོས་854ནས་881པར་ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཏུང་གསལ་ཅམ་འདུག
 ② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་ ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲག་སྤྱིང་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བརུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་444ལ་གསལ།
 ③ བྱ་བཏང་པརྟ་དོ་རྟེ། དཔུལ་གྱི་གཏུང་རབས་ཟ་ར་ཆོགས་དང་གང་སྤུའི་རྒྱ་རྒྱན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱིས་པ་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་།
 བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 2011ལོ། ཤོག་ངོས་2པར་གསལ།

མཚན་དཔལ་འགྱུར་དུ་གྲགས་སོ། ①རྒྱ་རྒྱ་སེ་སྤྱུ་དུ་རྒྱུ་མཐིང་ཤོག་ལ་བཙོ་མའི་གསེར་གྱིས་འབྲུམ་
 ལྷག་སྒོ་མ་བཞིངས་པའི་ཚུལ་ཟ་ར་ཚགས་སུ། མོ་མན་མདོག་འདྲའི་འོད་ཆགས་མཐིང་ཤོག་ལ། །དང་
 གའི་མདོག་འདྲ་བཙོ་མའི་གསེར་ཡིག་ནི། །ཞུམ་ལ་ཀུན་ནས་རྒྱས་འདྲ་བུའི་དབུས། །ཟིལ་འབྲུ་གསེར་
 སོ་སྤྱུམ་ལ་བཞིང་ཆགས་པ། །ཞེས་བསྟན་ཡོད་ཅིང་། ལོ་རྒྱ་བ་ཁོང་གིས་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེན་སོ་བསྐྱེདས་
 མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙམ་བརྒྱད་པའི་སྟེང་དག་པའི་ཞིང་དུ་གསེགས་སོ། །བསྟན་འགྱུར་དུ་བསྐྱེས་
 པའི་ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། རྒྱད་། ༡༡ ། སོད་དུ། དཔལ་དགྲུས་པའི་རྩོ་རྩེའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་པར་འགྲེལ་བ་
 སྟོབ་དཔོན་རྩ་བ་རྩ་དུས་མཛད་པ།(173-275) རྒྱད་། ༡༢ ། སོད་དུ། བདག་མེད་པའི་སྟོབ་པའི་ཐབས་
 སྟོབ་དཔོན་གྱིཾ་བཞི་ཉས་མཛད་པ།(227-228) བདག་མེད་པའི་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ་བཞི་ཉ་དཔལ་
 ཉིང་རེ་འཛིན་རྩོ་རྩེའི་ཞབས་གྱི་མཛད་པ།(228-237) མཁའ་འགྲོ་མ་རྩོ་རྩེ་གྱུར་གྱི་མཁའ་འགྲོ་རྣམ་པ་
 ལྟའི་སྟོབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་མི་བྱུ་བླ་བའི་འོད་གྱིས་མཛད་པ།(249-254) དེ་ལ་སོགས་པའི་
 ཚོས་ཚན་སྤྱུམ་ཅུ་ལྷག་བཞུགས་སོ། །

ཕྱི་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརུ་བའི་དུས་སྤང་ཙམ་དུ་སྤྱུ་འབྲུངས་ཤིང་། ཐོག་མར་བོད་ནས་མདོ་སྤྱུགས་
 རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྐྱེདས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་རྩིས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་
 གར་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྤྱུགས་ཚོས་གྱི་དབང་ལྱང་
 བྱིད་གསུམ་ཞུས་པ་དང་། ལེགས་སྐྱུར་གྱི་སྐད་ལ་ཡང་སྟོབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་ནས་རབ་བྱུང་
 དང་པོའི་མེ་ལོས་1027ལོར་བོད་དུ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མར་བསྐྱུར་ཅིང་རབ་བྱུང་གི་སྟོལ་ཐོག་མར་
 བྱུང་། བོད་དུ་རབ་བྱུང་བཙེ་བའི་མགོ་ཡང་དེ་ནས་བཟུང་ཚུགས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་མཁས་དབང་དུང་
 དཀར་སྟོ་བཟང་ཕྱིན་ལས་གྱིས། དུས་འཁོར་གྱི་ཚོས་འདི་བོད་དུ་ཐོག་མར་དར་བའི་དུས་ཚོད་གང་
 ཡིན་སྟོར་ལ་བཤད་ཚུལ་སྟོ་ཚོགས་ཡོད་ཀྱང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་གསུངས་པ་
 ལྟར་ན་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤུག་གྱི་ལུགས་གྱི་སངས་རྒྱས་འདས་ལོ་1171ལོ་སྟེ་བོད་མེ་ལོས་ཕྱི་ལོ་1027ལོར་
 གྱི་རྩོ་ལོ་རྒྱ་བས་བོད་དུ་ཐོག་མར་དར་སྟེལ་བཏང་བ་དང་དུས་མཚུངས། ལུ་སྟེགས་པའི་བྱེད་ཅིས་

① རྩོ་ནང་དུ་རྒྱ་མ། ལྱང་ཡུལ་སྟོད་སྤང་བར་གསུམ་གྱི་རྩོ་མཚན་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འདུག་དོགས། བོད་སྟོངས་མི་
 དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ། ཐོག་ངོས་138དུ་གསལ།

① ཏུང་དྲགས་ལྷོ་བཟང་རྒྱན་ལས། ཏུང་དྲགས་ཕྱི་མ་ལོང་དྲ། གླུང་པོ་ཤི་པོ་དྲ་རིག་པ་དཔེ་རྩུན་ཁང་། 2002ལོ། བོག་རིས་1283ཏུ་གསལ།

བསོད་སྟོམས་པས་མཛད་པ།(187-197) དཔལ་རུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མན་ངག་སྟོབ་དཔོན་རུས་འཁོར་
འབས་ཆེན་པོས་མཛད་པ།(197-198) རྒྱུད་ཀྱི་ཚེ་ལོ་པོ་དང་རྩ། དཔལ་རྩོམ་ཆེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་རབ་རྩ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་དཀའ་འགྲེལ།(225-239) དེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཆོས་བརྩ་
བྲག་ཁ་ཤས་བཞུགས་སོ། །

འབྲོག་མི་ཐུག་ཡོད་ཤིང་།

རབ་བྱུང་གོང་གི་ཆུ་རྒྱལ་ཏེ་མི་ལོ་993ལོར་མང་མཁའ་རུ་སྤྱུ་འབྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུང་བའི་རུས་
ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་སྟོན་སོགས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། ལོ་སྟོན་རྩོམ་ཆེ་དབང་ཕྱག་དང་། རྒྱ་ཐུག་གཞིན་
རྩ། སེ་ཡེ་ཤེས་བཙུན་འབྲུག་ཀྱང་རྩོམ་ཆེ་ཆུལ་མཆོན་བཞིས་གམ་པ་རྒྱུད་རྩ་དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱི་བཙུགས་
པ་ལས་རབ་རྩ་བྱུང་ཞིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད། ཉང་
ཆོས་འབྱུང་རྩ། དེར་རྩོམ་ནས་མར་པ་ལྟ་བུ་པས་(འབྲོག་)མི་ལ་བལ་བོའི་སྐད་དང་ཡིག་ཆར་
བསྐྱབས། ཆོས་ཁྲུས་པས་ནོར་མང་པོ་འདོད་ཟེར་ནས། འདིར་བྱ་རྒྱགས་(སྤྲུགས་)མི་འདུག་ཟེར་ནས་
བལ་ཡུལ་རྩ་སོང་། བལ་པོ་སྤྱི་ཐེར་པ་ལ་འདུག་སྟེ་ཁྲུས། རྩོམ་ཆེ་གདན་བཞི་མཉམ་། ཆོས་སྦྱོར་ལྟ་མོ་
(རྩར་)གསོལ་ཁྲུས། ལོ་གསུམ་ནས་རྒྱ་གར་རྩ་བྱོན། པརྟེ་ཏ་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་ལ་གསང་བ་འདུས་པ་
གསན། (རྒྱ་)ལུས་འོད་གསལ་གྱི་གདམས་པ་ཁྲུས་པ་དང་། དེ་ནས་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་སོགས་ཀྱི་
ཐེབས་ཏེ་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་གྱི་རིང་སྟོབ་གཉིས་མཛད་ཅིང་། དགུང་ལོ་ད་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་
ཆུ་ལུག་སྟེ་མི་ལོ་1043ལོར་རང་ཡུལ་མང་མཁའ་རུ་སྤྱུ་གུ་ལྟང་བཏབ་ཅིང་འཆད་ཉན་སྟེལ། མཐར་རབ་
བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་སྟག་སྟེ་མི་ལོ་1074ལོར་སྤྱུ་གཤེགས། དགུང་གངས་གྲུ་གཉིས་ལ་བཞུགས། འབྲོག་མི་
ཐུག་ཡོད་ཤིང་འདི་ཉིད་དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱུ་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པའི་ཆོས་རྒྱུད་ཀྱི་ཆུ་མགོ་ཡིན། ཁོང་གི་
སྟོབ་མ་གཙོ་བོ་མན་ངག་ཆར་བ་གསུམ་དང་། རྒྱུད་ཆར་བ་ལྷ། གྲུབ་ཐོབ་བརྟན་སོགས་བྱོན། ཁོང་
ཉིད་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་བརྟན་བཙུན་མང་པོ་བོད་ཡིག་རྩ་བསྐྱར་པ་
མཛད་པ་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྟེ་ཀ་ལོ་པོ་དང་རྩ། བཤད་རྒྱུད་ཐུན་མོང་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲག་སྟོང་པོ་སྦྱང་ཅིའི་བརུད། བོད་ཆུངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་སྟོན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་439ནས་440པར་གསལ། ལྟང་ཆོས་གི་ཡིག་འབྲུ་གསལ་པའི་
རྟགས་ནམས་མ་ཡིག་རི་བཞིན་སོར་འཛིན་བྱས་པ་ཡིན།

② ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུད་ཟེད་དེབ་ཐེར་སྟོན་པོའི་ལོ་ཆོན་ཀྱང་པའི་ནང་གསལ་ཞེས་རྩ་དཀའ་ཆོག་མཛད་རྩ་གསུངས།

བ་དཔལ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་བའི་རྒྱུད་ཆེན་པོ་བརྟག་པ་བཅུ་བ།(73-158) བརྟག་པ་རེ་རེ་ལ་རབ་
 བྱེད་བཞི་བཞི་ཡོད་པ། དེའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་དང་བཅས་པ།(158-184) ལོ་རྒྱུ་བ་ཤུ་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་ཏེ་
 དེའི་ཙ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་སུམ་ཅུ་ཙ་རྒྱུ་ཡོད་པར་ཡིན་ཆུ་ཏིའི་འགྲེལ་བ་ལས་བྱུང་ཞིང་། ཙ་རྒྱུད་བསྐྱས་
 པ་འདི་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་སྟོང་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་ལ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལ་རྒྱུ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙ་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་
 བ་གཉིས་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །དཔལ་གསང་དོ་རྩེའི་རྒྱུད་ལེན་བཞི་བ།(184-187) དཔལ་གསང་བ་
 ཐམས་ཅད་གཙོ་བོ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(187-195) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་གསང་བ་བསམ་གྱིས་
 མི་བྱུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(196-199) དཔལ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(199-
 202) དཔལ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(202-203) དཔལ་སྒྱུ་གསུང་བྱུགས་
 ཀྱི་རྒྱུད་མཁའ་འགྲོ་མ་དུ་བའི་སྟོན་པ་རྣམས།(203-208) དཔལ་རིན་ཆེན་ཐེང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་
 པོ།(208-213) དཔལ་དམ་ཚིག་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(213-216) དཔལ་སྟོབས་པོ་ཆེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 རྒྱལ་པོ་ལེན་བཞི་བ།(216-219) དཔལ་ཡེ་ཤེས་གསང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(219-220) དཔལ་ཡེ་ཤེས་
 ཐེང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(220-221) དཔལ་ཡེ་ཤེས་འབར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(222-223) དཔལ་རྩ་
 བའི་ཐེང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(223-224) དཔལ་རིན་ཆེན་འབར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(224-227) རྩ་
 འགྱུར་མ་རྒྱ་བའི་ཐེང་བ་དང་ཁོང་ཉིད་གྱིས་བསྐྱར། དཔལ་ཉི་མའི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(227-
 229) དཔལ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(229-230) དཔལ་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་གསང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 རྒྱལ་པོ།(230-231) དཔལ་གསང་བ་མེ་འབར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(231-233) དཔལ་རུར་ཁྲོད་རྒྱན་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(235-237) དཔལ་དོ་རྩེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(237-238) དཔལ་
 ཡེ་ཤེས་བསམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(239-239) དཔལ་ཆགས་པའི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(240-
 242) དཔལ་མཁའ་འགྲོ་མའི་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(242-244) དཔལ་མའི་ཐེང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 རྒྱལ་པོ།(244-245) དཔལ་མཁའ་འགྲོ་མ་གསང་བ་འབར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(245-247) དཔལ་
 དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་རྣམ་པར་འཛིགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(247-248) དཔལ་སྟོབས་ཆེན་ཡེ་ཤེས་
 རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(248-249) དཔལ་དོ་རྩེ་གྲུབ་པ་དུ་བའི་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལེན་
 གསུམ་པ།(249-251) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རུར་ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱན་མད་རུ་བྱུང་
 བ།(254-259) རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྟོག་པ་མེད་པ།(259-261) རྒྱུད་ཀྱི་པོ་དང་པོ་པོ་དང་པོ། གྱེའི་དོ་རྩེ་མཁའ་
 འགྲོ་མ་དུ་བའི་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(13-30) འཕགས་པ་མཁའ་འགྲོ་མ་དོ་རྩེ་གྲུར་ཞེས་བྱ་

བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་བརྟག་པ།(30-65) རྡོ་རྗེ་ལྷ་ར་ལའི་(བྲིང་བའི་)རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 ལེའུ་དགུ་པ།(171-176) རི་གི་ལྷ་ར་ལའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལེའུ་ལྷ་པ།(176-180) རྣམ་སྤང་གི་རིགས་
 ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གདན་གཞི་ཅ་བའི་རྒྱུད་རྒྱལ་པ་སྟོང་ཕྲག་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པ་ལས་བསུས་པའི་དཔལ་
 གདན་བཞི་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གསེར་གྱི་ཆར་བར་གྲགས་པ་གདན་བཞི་
 བོ་རེ་རེར་རབ་བྱེད་བཞི་བཞི་ཡོད་པས་རབ་བྱེད་བཅུ་དྲུག་པ་དང་། དེའི་བཤད་པའི་རྒྱུད་སྟགས་
 ཀྱི་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་བརྒྱུད་པ། རྒྱུད་། ཅ་། བོད་དུ། འཕགས་པ་སྟུན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་
 སྟགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་གསུང་མན་ཡོན་དང་བཅས་པ།(201-204) བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ག་། བོད་
 དུ། གྱི་རྡོ་རྗེའི་འགྲེལ་བ་གླི་མུ་རྩི་(གྲུན་མན་)ཞེས་བྱ་བའི་དཀའ་འགྲེལ་སྟོབ་དཔོན་སྦྱངས་དཀའ་
 རྩ་བས་མཛད་པ།(1-58) རྒྱུད་། ཅ་། བོད་དུ། འཕགས་པ་མཁའ་འགྲོ་མ་རྡོ་རྗེ་གྲུར་གྱི་རྒྱུད་
 ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་བརྟག་པ་དང་པོའི་རྒྱལ་པོའི་བཤད་སྟུར་སྟོབ་དཔོན་ནག་པོ་ཞབས་ཀྱིས་
 མཛད་པ།(49-54) རྒྱུད་། ཇ་། བོད་དུ། རྒྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་མཆོ་སྦྱས་རྡོ་
 རྗེས་མཛད་པ།(301-303) རྡོ་རྗེའི་སྟུ་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་སྟོལ་མ་ཅན་གྱི་སྟེས་མཛད་
 པ།(303-309) མཛོན་པར་སྟགས་པའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ།(309-311) ཞར་བྱང་དབྱུག་ཀྱི་རྒྱུད་ཅ་
 བཞིའི་བཤད་པ།(311-311) གྱི་རྡོ་རྗེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་བྱེ་བ་དང་།(311-313) རུར་ཁྱོད་
 བརྒྱད་ཅེས་བྱ་བ།(313-314) ཡང་རུར་ཁྱོད་བརྒྱད་ཅེས་བྱ་བ་གཉིས།(314-314) མཛད་པ་པོ་མི་
 གསལ། རྒྱུད་། ཉ་། བོད་དུ། དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེའི་མར་མའི་ཅེ་མོ་ལྷ་བྱའི་གདམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཆོ་སྦྱས་
 རྡོ་རྗེས་མཛད་པ།(19-20) དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེའི་ལྷ་ཁྲ་རྒྱ་གཞི་བསྟོད་པ་ཉི་ཤུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་
 མཆོ་སྦྱས་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ།(28-29) དཔལ་དཔལ་པོ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟུབ་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་
 རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུས་མཛད་པ།(29-31) དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེ་ཕྱག་གཉིས་པའི་སྟུབ་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་བཟླ་ཡ་
 ལ་ལས་མཛད་པ།(70-71) གྱི་རྡོ་རྗེ་དུན་པ་གཅིག་པ་སྟོབ་དཔོན་གཞུང་རི་བས་(སྟིང་པོས་)མཛད་
 པ།(71-73) གྱི་རྡོ་རྗེའི་སྟུབ་པའི་ཐབས་ཡོན་ལག་དྲུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་མི་སྟུབ་རྩ་བས་མཛད་
 པ།(126-130) དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆ་གཞི་སྟུབ་ཐབས་བཟང་པོ་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་མཁས་
 པ་ཆེན་པོ་སྟུབ་དཀའ་རྩ་བས་མཛད་པ་དང་།(130-154) འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་པའི་གཏོར་མ་སྟོབ་
 དཔོན་མི་སྟུབ་རྩ་བས་མཛད་པ།(154-155) རིན་ཆེན་འབར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟུབ་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་
 མཁས་པ་ཆེན་པོ་པྲ་རྒྱ་ཡིན་ཅུ་ཅེས་མཛད་པ།(214-241) རྒྱུད་། ཏ་། བོད་དུ། གྱི་རྡོ་རྗེ་དཀྱིལ་འཁོར་

གྱི་ལས་གྱི་རིམ་པས་ཚ་ག་སློབ་དཔོན་མཚོ་སྐྱེས་དྲོ་རྩེས་མཛད་པ།(1-14) བདག་མེད་ནལ་འབྱོར་མའི་
 སྐྱབ་ཐབས་སློབ་དཔོན་ཤོ་མི་ཉེ་རུ་གས་མཛད་པ་དང་།(212-215) བདག་མེད་མ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱབ་
 པའི་ཐབས་དཔལ་མི་ཐུབ་ཟླ་བས་མཛད་པ།(215-217) བདག་མེད་མའི་སྐྱབ་ཐབས་རྒྱས་པར་བསྟན་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་དཔལ་དཀོན་མཚོ་ག་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཛད་པ།(223-226) བདག་མེད་མ་དཔལ་
 བོ་གཅིག་མའི་སྐྱབ་ཐབས་སློབ་དཔོན་བསོད་སྟོམས་པ་སྐྱ་གཅན་འཛིན་གྱིས་མཛད་པ་དང་།(226-
 227) ལུང་། ཚ་པོ་ད་རུ། གསང་བ་དྲོ་རྩེ་ལུང་གི་རྒྱལ་པོའི་འགྲེལ་བ་སྐྱ་མ་ཤོ་མི་ཉེ་རུ་ག་ཞེས་བྱ་
 བ་བརྒྱལ་ཞུགས་བརྟེས་པས་མཛད་པ།(209-225) ལུང་། འ་པོ་ད་རུ། དཔལ་བདེ་མཚོ་ག་འཁོར་
 ལོའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་དཀར་འགྲེལ་སློབ་དཔོན་གྱི་ར་བརྩམ་མཛད་པ།(334-341) དཔལ་བདེ་
 མཚོ་ག་འཁོར་ལོའི་ཚ་ག་ཡིད་འོང་བྱེད་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་མཉེས་པའི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་
 ལྷོ་ཉི་(བསོད་པ་)དཔལ་བོ་དྲོ་རྩེས་མཛད་པ།(341-363) ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བ་མན་ངག་ཅིས་བྱ་བ་ཀ་ཡུ་
 སྐྱ་པ་ག་ཡ་རྩ་རས་མཛད་པ།(363-374) ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་
 སྐལ་བཟང་པོའི་དྲོ་རྩེས་མཛད་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

དབུལ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར།

འདི་ཡང་དབུལ་གྱི་གདུང་ལུང་རུ་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་ཡས་མས་སུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་
 ཞིག་སྟེ། འདི་ཉིད་དབུལ་གྱི་རིགས་ལུང་རུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་དགུ་ལས་སྐྱ་དར་ལོ་ཆེན་རྣམ་གསུམ་
 གྱི་གས་སུ་དོས་འཛིན་ཚུལ་དབུལ་གྱི་གདུང་ལུང་ཟ་ར་ཚགས་སུ། སྐྱ་འགྱུར་ཀྱན་ལ་མཁས་པའི་སེ་རྩ་
 བ། །བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་། །མ་རིག་ཐུན་སེལ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་
 ཉེ། །སྐྱ་དར་ལོ་ཆེན་རྣམ་གསུམ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །^①ཅིས་པས་ཤེས། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་གྱི་
 མཛོན་པའི་ཐེའི་པོ་ད་རུ། སྐྱ་པར། ཚོས་མཛོན་པ་མཛོད་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཞེས་བྱ་བ།(1-
 278) པརྟེ་ཏ་ཞི་གནས་ལྟས་མཛད་པ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཇ་ཡ་མྱི་དང་། པོད་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་ཤེས་རབ་
 འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱར་པའོ། །

① བྱ་བཏང་པ་དྲོ་རྩེ། དབུལ་གྱི་གདུང་རབས་ཟ་ར་ཚགས་དང་གང་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་ལྷོ་ལྷོ་གཉིས་གཅིག་རུ་བྲིས་པ་ཀྱན་གསལ་མི་འོང་།
 པོད་ལྷོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2011ལོ། ཤོག་ངོས་24ར་གསལ།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

① དེ་གི་སྐྱ་སྒྲིང་གི་ཁྱེད་ལ་དཔལ་སྒྲུབ་རྒྱུ་དུ་མིན་པ་ལྟར་ཡང་ཅན་རྒྱས་ཟེམས་ཀྱི་མཁའ་མཁུ་ལྟར་དུ་ཡིན་པར་དེས།

སྒྲ་ལོ་རྩ་བ་བསོད་ནམས་རྩལ་ཁྲིམས་གྲགས་

ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་བྱས་ན། ལོ་རྩ་བ་འདི་ཉིད་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་ཡས་མས་
སྤྱི་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས། ཆོས་འབྱུང་དེ་དུ། སྒྲ་ལོ་རྩ་བ་བསོད་ནམས་རྩལ་ཁྲིམས་གྲགས་གྱིས་ཁ་ཆེ་
གཞོན་དུ་འབྱུང་སྟུན་དངས་ནས་སྒྲུ་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ། ཨ་རྟེ་རྟེ་ན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ། རྩལ་ཐབས་
མན་ངག་མང་པོ་བསྐྱར་ཞིས་ཅམ་མཐོང་བ་ལས་ལོ་རྩལ་ཁ་གསལ་པོ་ཞིག་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

ཁྱུང་པོ་ཆོས་བཙོན།

ཕྱི་ལོ་དེ་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོན་ཅམ་དུ་སྤྱི་འབྱུངས་ཤིང་། སྟོན་གྱི་དབྱེད་འབྲས་
སྤྱི་ཁྱུང་པོ་ཆོས་བཙོན། ཁྱུང་པོ་གྲགས་སེང་། ཁྱུང་པོ་གྲགས་སེ་སོགས་སྤྱི་བཟངས་པ་རྣམས་ལོ་
པ་ཆ་གཅིག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་འདུག^① ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་མདོ་སྤྱོད་རིག་
གནས་དང་བཅས་པར་སྤྱངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཐོག རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་པོ་འབྱུག་ཉི་ཕྱི་
ལོ་1076ལོར་རྟོག་སྟོ་ལྟ་ཤིས་རབ་དང་། ར་ལོ་རྟོ་རྟོ་གྲགས་པ། གཉན་ལོ་དར་མ་གྲགས་པ། བཙན་
ལ་པོ་ཆེ་རྣམས་དང་འགྲོགས་ནས་ཁ་ཆེར་སྟོང་གཉེར་དུ་ཕེབས། དེ་རྗེས་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་
སྤྱི་ཕྱིན་ཏེ་པ་ཆ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྤྱོད་ཆོས་གྱི་དབང་ལྱང་བྲིད་གསུམ་མང་
དུ་གསན་པ་དང་། ལེགས་སྤྱར་གྱི་སྒྲིད་ལ་ཡང་བྱང་རྩལ་པར་ཐོས་བསམ་གནང་སྟེ་རྒྱ་གཞུང་གི་བསྟན་
བཙོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་དུ་བསྐྱར་པར་མཛད། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། ཁྱུང་ཆོས་འབྱུང་དུ། མངའ་བདག་
ཅེ་ལེས་ཁ་ཆེ་རྩལ་རྟེ་སྤྱན་དངས་ཏེ་ཁྱུང་པོ་ཆོས་བཙོན་གྱིས་ལོ་རྩ་བ་ནས་རྒྱུད་རྟོ་རྟོ་ཅེ་མོ། ཁྱུང་
རྒྱུད། ཆོད་མ་རྣམ་ངས། དེའི་ཁྱིམ་ཁོང་རང་གིས་མཛད་པ་སོགས་བསྐྱར་རོ། ^②ཞེས་དང་། བཀའ་
བསྟན་དུ་ཁོང་གི་འགྱུར་ཆོས་ཁག་བརྒྱ་གྲངས་ལྟ་བུ་སྤྱི་གཞི་མཛད་ཡོད།

① ཉང་ཉི་མ་འདྲ་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲག་སྟོང་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་སྟོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་རིངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས444ལ་གསལ།

② རོ་ནང་རྩ་ར་ན་མ། ཁྱུང་ཡུལ་སྟོན་སྤྱད་པར་གསུམ་གྱི་རོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་ངོགས། བོད་སྟོངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས129ལ་གསལ།

③ རོ་ནང་རྩ་ར་ན་མ། ཁྱུང་ཡུལ་སྟོན་སྤྱད་པར་གསུམ་གྱི་རོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་ངོགས། བོད་སྟོངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས129ལ་གསལ།

ལྷག་ལོ་གཞིན་ཏུ་བཅོན་འབྱུང་།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་པའི་རུས་མཚུག་ཙམ་ཏུ་གཅོད་ཚུགས་སུ་སྤྱེ་འབྱུངས། དགུང་ལོ་གཞིན་
རུའི་རུས་སུ་དབུས་གཅོད་གི་མཁས་པ་མི་བརྒྱའི་ནང་ཆོན་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྟན་གྱི་སློབ་དཔོན་ལོ་
སྟོན་རྗེ་རྗེ་དབང་ལྷག་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་བཅས་ཀྱི་སྟོན་པ་རིམ་པར་བཞེས་
ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་མང་ཏུ་གསན། ལྷག་ལོ་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཏེ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་སྟེལ་ཞིང་
དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཆོགས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྗེ་འདི་ཉིད་ནི་ལོ་སྟོན་རྗེ་རྗེ་དབང་ལྷག་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་
བའི་གས་ཡིན། སྤྱི་བསྐྱེད་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས། བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་ལས། རུམ་བྱ་
མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་མཛད་དོ། །

གཉིས་ལོ་ལྷ་བ་འབྱུང་ལ།

ད་ཡིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་འབྱུང་མང་དག་ཅིག་ལ་ལོ་ལྷ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཙམ་བཀོད་པ་
ལས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་མཐོང་རྒྱ་དཀོན་ཡང་། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲག་སྟོང་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བརྒྱུད་ཏུ། དེའི་
རུས་སུ་ཁ་རག་གཉིས་འབྱུང་པོས་རྒྱ་གར་ཏུ་བྱོན། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་འགྲིམས། སྤྱི་བསྐྱེད་ཤིན་
ཏུ་མཁས། བྱུང་པར་སྤྱི་མ་གྲུབ་ཐོབ་སྟེ་ལིང་ཨ་ཙུ་དང་མཛལ། གཤེན་རྗེ་གཤེད་དབྱ་ནག་ རྗེ་རྗེ་
འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྤྱོད་ཐབས་གདམས་པ། དགྲེས་པ་རྗེ་རྗེ་དང་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆོན་ཡང་དག་
པར་བཅོད་པ་དང་། གསང་བ་འདུས་པ་དང་། ཆོས་སྡེ་ཆོན་པོ་ཞུས། གསར་མའི་རྗེ་སྤྱི་མ་གྲུབ་པའི་མི་
བཞིའི་དང་པོ་ནི། གཉིས་ལོ་ལྷ་བ་ཡིན་སྟེ། རྒྱ་གར་ཏུ་སྤྱི་ལོ་ལོ་ཉི་ཤུ་བཞུགས་སོ། །པཱི་ཏ་གཉིས་
སྟོན་དངས། གསང་བ་འདུས་པ་ཡི་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་ལྷགས། བྱུང་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་བརྒྱ་བཞི་སྟགས་
བསྐྱེད་པ་མ་ཟད།^① བྱུང་ལུལ་སྟོང་སྟོང་པར་གསུམ་གྱི་རྗེ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་
འཚུག་རྟགས་སུ། གཉིས་ལོ་ལྷ་བ་དར་སྤྱོད་སྤྱི་ཙམ་ཡ་ལ་གསན་པའི་གཉིས་ལྷགས་ལྟ་དགུ་མ། ཤངས་
པ་ལྷགས་ལ་འཛིགས་བྱེད་ལྟ་བུ་གསུམ་མ་འདི་ལ་རྒྱ་གཞུང་ཡང་ཡོད་དོ། །^② ཞེས་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་མི་
ཁྱུང་ཙམ་བསྐྱེད་ཡོད་པར་མཛོན། ཁོང་གི་ཆོས་སྟོན་གྱི་སློབ་དཔོན་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གྲུང་རྒྱུ་སྟངས་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲག་སྟོང་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཆིང་དཔེ་སྟོན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས440ནས་441པར་གསལ།

② རྗེ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མ། བྱུང་ལུལ་སྟོང་སྟོང་པར་གསུམ་གྱི་རྗེ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཚུག་རྟགས། བོད་ལྗོངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྟོན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས128ཏུ་གསལ།

བཅས་ལ་གཞིགས་ཆེ་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་སོ། །

གཉེན་ཆུང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས།

ལོ་རྒྱུས་དེ་བ་ཐེར་དུ་དོན་གྱི་བྱང་རིམ་གྱི་གྲངས་ཉུང་ན་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པ་ངེས་ཤུགས་ཅིང་། འབྲུངས་འདས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཐོག་ཞུན་གང་ནས་ཀྱང་མ་མཐོང་མོད། ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ། གཉེན་ཆུང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས་གྱིས་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན། པཱ་ཧྲི་ཏོ་ཨོ་པོ་མ་ཏི་ལ་འཇམ་དཔལ་ཞུས། བསྟོན་ཞིང་བསྐྱབས་པས་སྤྲོ་དང་། ཉན་ངག་དང་ཐེབ་ལ་(ཆོགས་)པ་མེད་པར་མཁས་པར་གྱུར་ནས། པཱ་ཧྲི་ཏོ་མང་པོ་བསྟོན། སྤྱངས་པ་ཆེར་མཛད། པཱ་ཧྲི་ཏོ་སུ་ན་ཡ་མྱི་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། གསང་བ་འདུས་པ་ཡི་ཤེས་ཞབས་གྱི་ཡུགས་སུ་བཀྲལ་བ། བྱོན་དང་ཐོ་ཆེ་ཆུང་ལ་སོགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་གཞུངས་སྤྱན་མང་པོ་དང་། རྩི་བཅུན་སྒྲོལ་མ་དང་། ཆོས་སྒྲིབ་གི་སྤྱབ་ཐབས་དང་། དུག་ན་དོ་རྩི་(བྱི་སྤྱ)དང་དུག་པོ་མཛོན་སྤྱོད་གྱི་ལས་དང་། རིས་སྒྲིབ་ནག་པོའི་ལས་མང་པོ་བསྐྱར་^①ཞེས་འཁོད་དོ། །བསྟན་འགྱུར་ལས། ལྷ་དྲ་ཆ་༡ པོད་དུ། དགོངས་པའི་སྤྱང་གྱི་འགྲེལ་བ་དང་།(297-301) ལྷ་དྲ་མྱི་༡ པོད་དུ། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོབ་དཔོན་གཉིས་མེད་དོ་རྩིས་མཛད་པ།(138-140) དེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཆན་འགའ་བཞུགས་སོ། །

མགར་ཆོས་གྱི་བཟང་པོ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྤྱུ་འབྲུངས་ཏེ་ཐོག་མར་བོད་དུ་སྒྲོབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་རྩིས་སུ་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་ཐོས་བསམ་མཛད་པར་སྤྱུ་སྤྱང་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོར་གྱུར། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། ལྷ་དྲ་ཆ་༡ པོད་དུ། འཕགས་པ་ལག་ན་དོ་རྩི་གོས་སྟོན་པོ་ཅན་དུག་པོ་གསུམ་འདུལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆ་རྒྱད།(1-3) གསང་བའི་ལྷ་དྲ་ནམས་གྱི་ནམ་པར་འབྱེད་པ་དུག་པོ་གསུམ་འདུལ་ཞེས་བྱ་བའི་ལུ་གསུམ་པ།(3-8) པོད་དྲ་བ་༡ པར། ཐོ་ཉའི་འཁོར་དུ་གཏོགས་པ་བཀའ་ཉན་ཐོ་ཐོ་ལ་འཕགས་པ་མི་གཡོ་བའི་གཞུངས་ལུ་དགུ་བ།(68-80) པོད་དྲ་ཙ་༡

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲ་མྱིང་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བརྒྱད། བོད་སྤྱོདས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1988ལོའི་པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས441དུ་གསལ། ཡིག་འབྲུ་ཆད་གསང་གྱི་རྒྱགས་རྒྱུ་མ་ཡིག་རྩི་བཞིན་སོར་འཛོག་བྱས་པ་ཡིན།

པར། སང་མ་ཙན་པན་གྱི་རྒྱུད་ལེན་བཅུ་གཅིག་(157-164) བོད་ཆོས་པར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་སྒྲོལ་མ་ལས་སྒྲ་ཚོགས་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ལེན་སྒྲ་བ་(202-217)ལ་སོགས་པའི་ཚོས་
 ཚན་སུམ་ཅུ་ལྷག་བཞུགས། གཞན་ཡང་ཉང་ཚོས་འབྱུང་དུ། ཤིལ་ལོ་ལྷ་བ་དོ་རྩེ་ལྷ་དང་། ལོ་ལྷ་བ་
 འགར་ཚོས་ཀྱི་བཟང་པོས་པརྩི་ཏ་སུམ་ཏི་ཀིར་ཏི། བལ་པོ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་སྐྱེན་དངས་ནས། མཚན་
 བརྩོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གསར་མ་དང་། ཐུག་ན་དོ་རྩེ་དུག་པོ་གསུམ་འདུལ་གྱི་རྒྱུད་སྒྲ་ཕྱི་དང་། དེའི་སྐབ་
 ཐབས་སྒྲོབ་དཔོན་རྩེ་ལྷ་རིས་མཛད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ལོ་ལྷ་བའི་ཚོས་དུག་ཏུ་གྲགས་པ་སོགས་
 བསྐྱར་པར་གསུངས་སོ། ①

ནག་ཆོ་ཚུལ་བྱིམས་རྒྱལ་བ།

ལོ་ལྷ་བ་འདི་ལ་དགེ་བཤེས་གྲུང་ཐང་པའང་ལྷ། འདི་ཉིད་ལྷགས་པག་ཕྱི་ལོ1011ལོར་མངའ་རིས་
 རྩོད་དགའི་ལྷ་གདོང་ཞིས་པའི་ས་ཆར་ནག་ཆོའི་གདུང་རྒྱུད་ཏུ་སྐྱེ་འབྱུངས། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་
 ལ་ཚུལ་བྱིམས་རྒྱལ་བ་དང་འདུལ་བ་མཁས་པར་མཐུན་པས་འདུལ་འཛིན་པར་ཡང་གྲགས། རྒྱ་གར་
 ཏུ་སྒྲོབ་གཉེར་ལ་བྱོན་པ་ན། རྒྱ་བཙོན་འགྲུས་སེང་གེས་མགོ་གཉེར་མཛད་དེ་རྩོ་བོ་རྩེ་ལ་སོགས་པའི་
 པརྩི་ཏའི་མདུན་ནས་ཚོས་མང་ཏུ་གསན་པ་དང་། རྒྱ་བཙོན་འགྲུས་སེང་གེ་ལ་མཛོན་པ་གསན། སྐར་
 བོད་ཏུ་ཐེབས་པ་ན་ལྷ་སྐྱ་མ་བྱང་རྒྱལ་འོད་ཀྱི་བཀའ་མངགས་བཞིན་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་སྐང་ཕྱི་
 ལོ1037ལོར་འཁོར་ལྷ་དང་བཅས་ཐུག་རྟེན་གསེར་སྐང་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་དང་། གསེར་ལིང་པ་གཅིག་
 བསྐྱར་བ་ནམས་བསྐྱམས་ཏི་རྒྱ་གར་ཏུ་རྩོ་བོ་རྩེ་གདན་འདྲེན་པར་ཐེབས། ལོ་བཅུ་དགུའི་རིང་རྩོ་བོ་
 རྩེ་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་བཞུན་ཅིང་། མཐར་ནས་ཚོས་བི་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལའི་གནས་བཟུན་ལ་རྩོ་བོ་རྩེ་བོད་ཏུ་
 ལོ་གསུམ་བཞུགས་ནས་རྒྱ་གར་ཏུ་གདན་འདྲེན་རྒྱུའི་མནའ་དམ་ཕུལ་ཏི་བོད་ཏུ་གདན་དྲངས། རྩོ་བོ་
 བོད་ཁམས་ལ་སྐྱེན་དྲངས་པར་སྐྱེ་བྱིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཕྱིར་བོད་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁོང་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་
 ཏུ་འཕོད། ཁོང་ཉིད་སྟེ་ཐང་ནས་མངའ་རིས་སུ་འབྱོན་ཁར་རྩོ་བོས་བསྐྱབ་བྱ་མང་པོ་མཛད་པ་
 དང་དམ་ཚིག་གསུམ་བཤོད་ཀྱི་སྐྱ་ཐུག་ཏུ་བཟུང་ནས་བྱིན་རྒྱབས་མཛད། འདུལ་བའི་མདོ་རྩ་
 དང་། གསང་འདུས་རྒྱུད་དཔེ། སྐྱེན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐབ་ཐབས་སྟོར་སོགས་སྐས་ཚོས་ཉི་ཤུ་གནང་། དེ་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟེང་པོ་སྐང་ཆེའི་བརྒྱུད། བོད་སྤྱིངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟོང་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་རིས་442ལྟ་གསལ།

རྗེས་རྗེ་བོ་རྗེས་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་སྐྱབ་པ་མཛད་པས་ཉམས་ཉེག་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་ཅན་འབྲུངས་པར་
 གྲགས། མཐར་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་འབྲུག་སྤེལ་1064ལོར་སྐྱ་གཤེགས།^① ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་
 འགྱུར་མདོ་མང་སྟོར་ལས། མ་ག་རྩ་བཟང་མོའི་ཉེག་པ་བཞིན། རྒྱུད་ཀྱི་ཅ་པོ་པོ་དུ། འཕགས་མ་
 སྟོལ་མ་གྱུ་རུ་གྱུ་ལྟེན་ཉེག་པ་ལེན་ལ།(29-42) པོ་དེ་ཀྱི་ཆ་པར། དཔལ་ལེ་ཤེས་རྗེ་རྗེ་གྱུན་ལས་བདུས་
 པ་རབ་བྱེད་བཞི་བཅུ་ཅ་གཅིག་པ།(1-35) པོ་དེ་ཀྱི་ཇ་པར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 སྐྱ་གསུང་བྱགས་གཤིན་རྗེའི་གཤེད་ནག་པོ་ཞེས་པའི་རྒྱུད།(134-151) པོ་དེ་ཀྱི་ད་པར། དམ་ཆོག་
 གསུམ་བཞོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་སྟགས་དང་།(181-247) བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོན་
 ཆོག་པོ་དེ་ཀྱི་ཀ་པར། བདུད་བདུལ་བ་ལ་བསྟོན་པ།(63-63) ཆོས་དབྱིངས་བསྟོན་པ།(63-
 67) དཔེ་མེད་པར་བསྟོན་པ།(67-68) འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོན་པ།(68-69) སེམས་ཀྱི་རྩ་
 རྗེའི་བསྟོན་པ།(69-70) རྟོན་དམ་པར་བསྟོན་པ།(70-70) སྐྱ་གསུམ་ལ་བསྟོན་པ།(70-71) སེམས་ཅན་
 མཁུ་བར་བྱ་བའི་བསྟོན་པ།(74-75) རྒྱུད་ཀྱི་ཁ་པོ་པོ་དུ། དབྱེས་པ་རྗེ་རྗེའི་དཀའ་འགྲེལ་ནལ་འབྱོར་
 རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱིང་བ།(1-61) རྒྱུད་ཀྱི་ཉ་པོ་པོ་དུ། འབྲེལ་པ་རྗེ་རྗེའི་སྐབ་ཐབས།(4-22) རྒྱུད་ཀྱི་ལ་པོ་
 པོ་དུ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་རིམ་པ་ལྟ་བུ་བྱ་བས་མཛད་པ།(224-227) རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱ་པོ་པོ་
 པོ་དུ། དཔལ་འཁོར་གཅིག་པའི་སྐབ་ཐབས།(33-34) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དབྱིལ་འཁོར་གྱི་བཀྲ་ཤིས་
 ཆོག་སྐྱ་བཅད་པ།(122-123) མདོན་པར་ཉེག་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ།(186-202) དཔལ་འཁོར་གཅིག་
 པའི་སྐབ་ཐབས།(207-208) རྗེ་རྗེ་གདན་གྱི་རྗེ་རྗེའི་སྐྱ།(208-209) རྗེ་རྗེ་གདན་གྱི་རྗེ་རྗེའི་སྐྱའི་
 འགྲེལ་བ།(209-215) དེ་ལ་སྟགས་པའི་འགྱུར་ཤིན་རུ་མང་ངོ་། །

རྩི་བྲག་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་བྲས།

རྗེ་མར་པས་བསྐྱུར་པའི་འགྱུར་བྱུང་རུ་རྣམ་སྟོན་གྲོས་ལྷ་སྟོལ་གྱུང་འདུག ཁོང་གི་དེ་གྱི་འབྲུངས་
 ལོ་ལ་དཔལ་འཁོར་གཅིག་ལས་ཕྱིང་བས་བཅུ་མས་པའི་ནམ་ཐར་དུ། རྣམ་ཐར་སྐར་རབས་མ་གཅིག་རུ་རྒྱ་
 པོ་རྩ་ལོ་སྟོན་པ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་བཅོ་ལྔ་སྐར་མ་རྒྱལ་ལ་འབྲུངས་པར་བཤད་གྱུང་དེ་ལྟར་རྗེ་བོ་
 རྗེ་དང་དབྱུང་གྲངས་མཉམ་པར་འགྱུར་བས་མ་དག་པར་སེམས། རྗེ་བོ་རྗེ་འབྲུངས་ནས་(982ལོ་)ལོ་

① རྒྱུད་དཀར་སྟོན་བཟང་ཕྱིན་ལས། རྒྱུད་དཀར་ཆོས་མཛོད་ཆེན་མོ། གྱུང་མོའི་པོ་དེ་རིག་པ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོས་ངོས་1197རུ་
 གསལ།

བཅོ་བརྒྱད་སོང་བའི་ལྷགས་ཀྱི་ལ་འབྲུངས་ནས་ཀྱུ་རྩལ་བཞུགས་པར་མཚུར་ཕུ་བའི་བཀའ་བརྒྱད་
 གཏུང་རབས་ལས་བཤད།^① ཏུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་ནམ་ཐར་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ལ་གཞི་བྱས་
 ཏེ་གོང་ལས་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྗེས་ཀྱི་རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་སྤེལ་1012ལོར་བཞག་ཡོད་པར་
 འདུག ཆོལ་པའི་དེབ་དམར་ལས་དེ་ལས་ལོ་གཉིས་ཀྱིས་སྤེལ་བའི་མི་བྱུ་ལ་འབྲུངས་ནས་ཀྱུ་བརྒྱད་
 ལ་བཞུགས་པར་བཤད། འབྲུངས་ལྷལ་ནི་གཡོ་རིལ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལྟར་མའི་སྟོང་གངས་ལྷུང་སྤེལ་སར་
 དཀོན་མཆོག་སྟོང་གི་བཀྲ་ཤིས་ལིང་ང་ཞེས་བྱ་བའོ། །ལྷལ་དེར་ཡབ་མར་པ་དབང་ལྷག་འོད་ཟེར་
 དང་ལུས་རྒྱལ་མོ་འོད་ཟེར་འཆོལ་སྒྲན་མོ་བྱི་འདྲིན་ནམ་སྐལ་ལྡན་སྤྱིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྐལ་ལྡན་སྤྱི་
 འབྲུངས།^② སྤྱི་མཆོད་ལྷ་ཡོད་པའི་ལྷ་ཆོགས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལོན་ནས་ཆོས་དང་འབྲུང་། ལོ་བཅུ་
 གསུམ་ལ་མང་མཁར་ལྷ་ཀྱུ་ལྷུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་འཕྲོག་མི་ཤུག་ཡེ་ཤིས་ལས་སྤྱི་བསྐྱར་བསྐྱབས་ཤིང་
 ལེགས་པར་མཐུན། ལོ་བཅོ་ལྷ་ལ་བལ་པོར་བྱོན། དེ་ནས་ཁ་རྒྱ་གི་གཉིས་འབྲུང་པོ་སྤར་ཡང་རྒྱ་
 གར་དུ་ཕྱིན་པ་གཅིག་དང་ལམ་འཛོམས། ང་ལ་གསེར་མང་ཡོད་ལྟ་བུ་ཅིག་དུ་བྱ་ཞེས་ཁ་ཞོ་བྱུང་
 པས་ཁོང་གི་གྲོགས་དན་གྱུང་མཛད།^③ མར་པ་རང་ཉིད་ས་རྒྱུ་འཕྲོད་བཞེན་གྱི་ཆེད་དུ་བལ་
 པོར་ལོ་གསུམ་རིང་བཞུགས་ཏེ་དེའི་རིང་བལ་པོ་སྤྱི་ཐེར་བའི་རྩུང་ནས་གསང་སྐྱབས་གྱི་ཆོས་མང་
 པོ་གསན། དེ་ནས་པའ་ཆེན་རྒྱ་རོ་པའི་རྩུང་ནས་གསང་འདུས་དང་མ་རྒྱ་ཡ་གསན། དེར་གསེར་
 འཆོལ་བའི་ཆེད་དུ་བོད་དུ་རྒྱུར་ཕེབས། གསེར་མང་པོ་བསྐྱབས་ཏེ་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་སྐབས་པའ་ཆེན་
 རྒྱ་རོ་པ་སྤྱོད་པ་ལ་གསེགས་ཐེན་ཡང་དཀའ་བ་མང་པོ་སྤྱད་ནས་བཅའ་བས་ནགས་གསེབ་ཞིག་དུ་
 མཛལ། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་ལ་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་བདག་མེད་མ་ཁབ་དུ་བཞེས། ལོ་ཤས་ནས་སྤར་
 ཡང་གསེར་བསྐྱམས་ཏེ་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་གཉིས་པ་ཕེབས་པར་སྤེལ་མི་རྒྱུ་པ་དང་མཛལ་ཞིང་གསང་
 སྐྱབས་གྱི་ཆོས་མང་པོ་གསན། བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་གསང་སྐྱབས་གྱི་ཆོས་དཔེ་མང་པོ་བསྐྱམས་ཤིང་དེ་
 དག་བོད་སྤང་དུ་བསྐྱར་བ་གནང་། དགུང་ལོ་ཀྱུ་རྩལ་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མི་སྤང་སྤེལ་1097ལོར་

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། རྗེ་བཙུན་མར་པའི་ནམ་པར་ཐར་པ་གྲུབ་པའི་རོ་མཚར་བཟོད་པ་བཞུགས་སོ། །བོད་ལྗོངས་མི་
 དམངས་དཔེ་སྤྲུལ་ཁང་། 2014ལོ། ཤོག་ངོས4པར་གསལ།
 ② དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། རྗེ་བཙུན་མར་པའི་ནམ་པར་ཐར་པ་གྲུབ་པའི་རོ་མཚར་བཟོད་པ་བཞུགས་སོ། །བོད་ལྗོངས་མི་
 དམངས་དཔེ་སྤྲུལ་ཁང་། 2014ལོ། ཤོག་ངོས3པར་གསལ།
 ③ དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། རྗེ་བཙུན་མར་པའི་ནམ་པར་ཐར་པ་གྲུབ་པའི་རོ་མཚར་བཟོད་པ་བཞུགས་སོ། །བོད་ལྗོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྤྲུལ་ཁང་། 2014ལོ། ཤོག་ངོས8པར་གསལ།

སྐྱ་གཤེགས།^① ཁོང་གི་འགྱུར་ལས། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཆ་ལྟར་པོད་དུ། དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བ་ནལ་འབྱུར་ཆེན་པོ་ནམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་
 མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྡོ་རྗེ་དཔལ་མཆོག་ཆེན་པོ་བརྟག་པ་དང་པོ་ལ་ལེན་བརྟན་ཅུ་ཙུ་བརྟན་
 པ།(103-331) བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཉ་པོ་པོད་དུ། ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་
 དཔོན་ཤེས་ཉི་ཅུ་ཀས་མཛད་པ།(43-45) རྒྱུད་ཀྱི་ཉ་པོ་པོད་དུ། དཔལ་མཁའ་འགྲོ་མ་རྡོ་རྗེ་གྲུར་གྱི་
 དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྗེས་འབྲངས་པའི་སྐབ་ཐབས་སློབ་དཔོན་ལྷའི་བརྟུལ་ཞུགས་
 ཞེས་བྱ་བས་མཛད་པ།(254-261) དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བརྟན་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་དྲི་མེད་གཤམ་པས་
 མཛད་པ།(261-265) རྒྱུད་ཀྱི་མ་པོ་པོད་དུ། གཉིས་ཀའི་བཤད་སྐྱར་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཉ་ལྷ་ག་
 ཉ་རྟེན་ཉས་མཛད་པ།(207-253) རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་པོ་པོད་དུ། དཔལ་ཉི་ཅུ་ཀ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་ནལ་
 འབྱུར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་དཀའ་འགྲེལ་ཡི་གེ་ཁུང་དུ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ལྷ་བ་གཞོན་
 རུས་མཛད་པ།(101-120) རྒྱུད་ཀྱི་ཟ་པོ་པོད་དུ། རང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མན་ངག་གི་སྐབ་ཐབས་
 ཞེས་བྱ་བ་ནལ་འབྱུར་གྱི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་གཞོན་ཅུ་དཔལ་གྱི་ཞལ་སྐྱ་ནས་མཛད་པ།(77-78) གསང་
 བ་རིན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་སྟན་ནས་སྟན་དུ་བརྒྱུད་པ།(79-82) ལུ་ལྷ་ཉ་རིའི་དགོན་པར་བསྐྱར་
 པ། གསང་བ་རིན་པོ་ཆེ།(82-83) བརྟན་ཅི་འོད་ཟེར་ཅན།(83-84) དཔལ་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལྷས་མེད་
 པའི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་རྗེ་ལོ་པས་རྣ་རོ་པ་ལ་གསུངས་པ།(84-85) རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་མ་ལྷ་སློམ་སྦྱོད་གསུམ་
 གྱི་བཅད་བསྟན་པ།(85-860) དཔལ་སློམ་པའི་མན་ངག་ཞལ་ནས་སྟན་དུ་བརྒྱུད་པ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་
 ཞེས་བྱ་བ་མཁའ་འགྲོའི་གསང་ཆོག་བུ་ལྷ་ཉ་རིར་བསྐྱར་པ།(86-89) དཔལ་འཁོར་ལོ་སློམ་པ་ལ་བསྦྱོད་
 པ།(92-930) དེ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་མང་པོ་བསྐྱར་ཡོད།

འགོས་བྱུག་པ་ལྷས་བཅས།

འགོས་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྟན་གཅིག་པའི་རུས་སྟོད་
 ཅམ་དུ་གཅོང་རྟ་ནག་^②ལ་ཁར་ཡབ་འགོས་བརྟན་རྒྱུད་གི་སྐས་སུ་སྐྱེ་འབྱུངས། མར་པ་ཆོས་ཀྱི་སློ་གྲོས་

① ལོ་རྒྱུས་རྒྱུས་ཤོས་ནི་ཆོད་ཆོང་པ་སྐྱ་ཆོགས་རང་གྲོལ་གྱིས་མཛད་པའི་མར་པའི་ནམ་ཐར་མཛོང་བ་དོན་ལྡན་དང་དཔལ་པོ་གཙུག་
 ལག་ཐོང་བས་མཛད་པའི་རྗེ་བརྟན་མར་པའི་ནམ་པར་ཐར་པ་གྲུབ་པའི་ངོ་མཆོར་བཛོད་པ་ཞེས་པ་སོགས་ལ་གཞིགས་
 རོགས།

② གཅོང་རྟ་ནག་ཞེས་པ་དེང་གི་པོད་རྫོངས་གཞིས་ཅི་སྐུལ་བཞད་མཛོང་སྟོན་རྫོང་ཁོངས་རྟ་ནག་ཕུ་ཤང་དུ་ངོས་འཛིན་བྱ།

དང་དུས་མཉམ་ཞེས་ཡིག་རིགས་འགའ་རེ་ན་གསལ་ཡང་ཞིབ་ཆ་ཡོད་པ་ཞིག་ནི་མ་ཆེད། འགོས་ལོ་
 གཞོན་ཏུ་དཔལ་གྱི་ནམ་ཐར་གྱི་གསལ་བཤད་དུ་ཕྱི་ལོ་964ལོར་འབྲུངས་པར་བཤད་ཀྱང་། བཟུང་ཅིས་
 ཀ་མེད་ལག་དེབ་དུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་སྤྱལ་ལོར་བལ་ཡུལ་དུ་བཞུགས་^①པར་བཞིན་པ་ལྟར་
 བྱས་ན་ལོ་གངས་ཐོད་གཏུགས་དཀའ་བས་དག་མིན་གྱི་ངེས་ཆ་མ་ཆེད། རྗེ་འདིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་
 ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ལན་གསུམ་བྱོན་ཏེ་
 སློབ་དཔོན་ཞིབ་བཟང་པོ་དང་། སྤྱི་གཙན་འཛིན་བཟང་པོ་སོགས་པའི་ཁྱབ་བརྒྱན་ཏུ་དོན་གཉིས་གྱི་
 ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལོགས་སྤྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྤྱངས་པ་ལུལ་དུ་བྱོན་པ་མཛད་དེ་
 གསང་འདུས་འཕགས་སྐོར་དང་། མ་རྩ་མ་ཡ། གྱི་དོ་རྗེའི་རྒྱད་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བཟུང་བཅས་མང་
 པོ་བོད་ཡིག་དུ་བསྐྱར་པ་མཛད་པ་སྐོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སུ་གསུངས།^② བཟུང་པ་ཕྱི་དར་གྱི་
 ཆོས་ལོག་སུན་འབྱེན་པ་ལ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྗེས་སུ་རྗེ་འདི་ཉིད་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བས་སྡོམ་
 གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། དེ་དག་འདས་པའི་འོག་དུ་ཡང་། ཆོས་ལོག་འགའ་ཞིག་འཕེལ་བའི་རྒྱུ། །ལྟས་
 བཅས་ཞེས་བྱ་ལོ་ལྟ་བུ། །དེས་ཀྱང་སྤྲུགས་ལོག་སུན་འབྱེན་པ། །ཞེས་བྱའི་བཟུང་བཅས་མཛད་ནས་
 ནི། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་ནམ་པར་དབྱེ། །^③ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱི་ཆེའི་སྤྱད་དུ་ར་ལོ་དང་སྤྲུགས་འགལ་
 བྱུང་བས་སྤྱི་བཀོངས་བ་ར་ལོའི་ནམ་ཐར་ལས་ཤེས་བྱུང་ཅིང་།^④ མོང་གི་ཡིག་ཆ་དག་དབྱུང་བཟུར་
 བཅིས་ན་འདས་ལོ་ཏ་ལམ་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ལོ་རབས་དགུ་བརྒྱའི་ནང་ཡིན་དགོས་པར་
 འདུག མོང་གི་འབྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་ལས། རྒྱད་མེ་ཁ་༥ པོད་དུ། རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་
 རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགོ་ཞེས་བྱ་བ་ནམ་པར་བྱེ་བའི་ལེའུ་ལྷ་བརྒྱུ་བ་འགོས་ལྟས་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱས་
 པ།(1-125) རྒྱད་ཁ་༥ པོད་དུ། རྣམ་འབྱོར་མ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱད་ལེའུ་བརྒྱུ་བརྒྱན་པ།(34-44) ལོ་
 ལྟ་བ་འགོས་ལྟས་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱས་པ། རྒྱད་ཁ་༥ པོད་དུ། རྣམ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་
 པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་གདན་བཞི་པའི་བཤད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་
 པོ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆ་ཞེས་བྱ་བ།(231-260) དཔལ་སྤྱི་འབྱུལ་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལེའུ་
 གསུམ་པ།(167-171) འགོས་ལྟས་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་སྤྱར་ཡང་སྟོག་སྤྱི་ཤེས་རབ་བཅེགས་ཀྱིས་

① ཏོང་མེན་ཞིན་སོགས་ཀྱིས་བསྒྲིགས། བཟུང་ཅིས་ཀ་མེད་ལག་དེབ། མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2000ལོ། ཤོག་ངོས111དུ་གསལ།
 ② སྐོང་ཆེན་རབ་འབྱུངས་པ། སྐོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་། པོད་སྐོངས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1991ལོ། ཤོག་ངོས420དུ་གསལ།
 ③ ས་སྤྱལ་པའི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཅུམས་པའི་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ།
 ④ ར་ལོ་ཤེས་སེང་གི། ར་ལོ་ལྟ་བའི་ནམ་ཐར། མཚོ་སྡོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1989ལོ། ཤོག་ངོས166དུ་གསལ།

བསྐྱར་པ། རྒྱུད་། ཅ་། བོད་ཏུ། འཕགས་པ་སྐུན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་སེང་གེ་སྒྲིའི་རྒྱུད། (164-165) བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ཀ་། བོད་ཏུ། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དགུམ་པའི་དོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བ་
 རྒྱ་མ་བརྟག་པ་གཉིས་པའི་དཀའ་འགྲེལ་དུན་པའི་འབྱུང་གནས་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ནག་པོ་པས་
 མཛད་པ། (146-194) དཔལ་དགུམ་པའི་དོ་རྩེའི་དཀའ་འགྲེལ་ལྷ་ཏིག་ཐེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་
 རྩི་རྩུ་ཀ་ར་ལྷོ་པས་(དཔལ་རིན་ཆེན་ཞི་བས་)མཛད་པ། (221-297) རྒྱུད་། ང་། བོད་ཏུ། རྒྱུད་
 ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཁའ་འགྲོ་མ་དོ་རྩེ་དུ་བའི་དཀའ་འགྲེལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་
 རྩི་རིགས་ཀྱི་སློབ་ལོན་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བས་མཛད་པ། (54-94) རྒྱུད་། ཅ་། བོད་ཏུ། སློབ་དཔོན་
 རྒྱལ་འབྱོར་པས་མཛད་པའི་རུར་ཁོད་བརྒྱད་ཀྱི་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ། (323-325) རྒྱུད་། ཉ་། བོད་
 ཏུ། དཔལ་དགུམ་པའི་དོ་རྩེ་དཔལ་པོ་གཅིག་པའི་སྐབ་ཐབས་སློབ་དཔོན་ནག་པོའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་
 མཛད་པ། (241-243) དཔལ་དགུམ་པའི་དོ་རྩེའི་གཞུང་འགྲེལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་
 བ། (253-274) རོ་སྒྲིག་གི་ཆོ་ག་(274-277) དགུམ་པའི་དོ་རྩེའི་སྐྱོན་སྒྲིག་གི་ཆོ་ག་རྣམས་སློབ་དཔོན་
 ནག་པོ་པས་མཛད་པ། (277-280) རབ་གནས་ཀྱི་ཆོ་གའི་ཚུལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། (280-282) ཆོགས་
 ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མཛད་པའི་རིམ་པ་སློབ་དཔོན་ནག་པོ་པས་མཛད་པ། (282-285) རྒྱུད་། བ་། བོད་
 ཏུ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྐབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་སྒྲིང་གཞི། (1-78) རྒྱུད་། ཆ་། བོད་
 ཏུ། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སློབ་དཔོན་ལྷ་
 བ་ལྷ་དུས་(འབྱུང་བ་བཟང་པོས་)ཞལ་སྐྱ་ནས་མཛད་པ། (1-208) རྒྱུད་། ལྷ་། བོད་ཏུ། གསང་བའི་
 དེ་ཁོ་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ། (349-355) རྒྱུད་། ཉ་། བོད་ཏུ། བདེ་མཆོག་གི་སྐྱོན་སྒྲིག་
 གི་ཆོ་ག་བཅའ་བེ་ཆེན་པོ་ཉིན་མཛད་དོ་རྩེས་མཛད་པ། (256-259) དཔལ་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ཞེས་
 བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་བརྒྱས་པའི་སྐབ་པའི་ཐབས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གཟིགས་པའི་
 ཐེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཀ་ལ་ཀས་མཛད་པ། (259-271) དེ་ལ་སོགས་པའི་འགྱུར་ཆོས་ཆོན་
 བརྒྱ་ཕྱག་ལྷག་བཞུགས་སོ། །

གཉགས་ལོ་རྩེ་བ་ཆེན་པོ།

འདི་ཉིད་ནི་བསྐྱར་པ་ཕྱི་དར་གྱི་རུས་མགོར་བྱོན་པའི་ལོ་རྩེ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ། བཅན་པོ་ཁྱི་
 སྒྲིང་ལྷེ་བཅན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་གཉགས་རྩྭ་ན་ཀྱ་མ་ར་དང་འདྲ་བར་གཉགས་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་ཏུ་

གཏོགས་ཤིང་། མཚན་དངོས་ལ་སོགས་པ་གསལ་བོར་མ་མཐོང་ཡང་། རིག་གནས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་
 ཚུལ་ཐུང་ཆོས་འབྱུང་དུ། ཁ་ཆེ་པ་ཆེན་ཤུག་གི་འཁོར་པ་ཆུང་དགུ་དང་བཅས་བོད་ཏུ་ཐེབས་ནས་
 གཙང་སྟོང་དུ་བཞུགས་སྐབས་པ་ཆ་ཆུང་དགུ་འི་ནང་མཚན་སུ་ག་ར་གི་ཡར་ཐུང་དུ་སྒྱུན་འདྲིན་བྱ་མི་
 གཉགས་ལོ་ཙ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞིང་། པརྟེ་ཏའི་ཕྱག་གཡོག་མངའ་རིས་པ་དག་མཐོང་བྱང་ཆུབ་ཡོད་པ་
 དེས་པརྟེ་ཏ་ལས་ཀྱང་གཉགས་ལོ་ཙ་བ་མཁས་པར་རྟོགས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཞུས་པ་
 སོགས་ཐུང་པར་ཅན་གྱི་ལོ་ཙ་བ་དེ་ཡང་མཚན་ཏུ་གྱུར་པ་གཉགས་ཀྱི་རིགས་སུ་འབྱུངས་པའོ། ①ཞེས་
 འཁོད་པ་དང་། ཁོང་གི་འགྱུར་ཆོས་ཅི་ཡོད་སོགས་ལས་སོན་མ་ཐུང་སྐབས་རེ་ཞིག་སྟོང་ཆར་མ་བཞག་
 པའི་ཐབས་བྱས།

ཁྱེན་དངོས་གྲུབ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྔ་ད་ཙམ་དུ་སྤྱུ་འབྱུངས་ཤིང་། ཐོག་མར་བོད་ནས་མདོ་སྐགས་
 རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྤྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཐོག་དེ་རྗེས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་
 གར་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་པ་ཆ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྐགས་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ལ་
 སློབ་གཉེན་མཛད་དེ་རྒྱ་གཞུང་དུ་མ་བསྐྱར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོད། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་
 འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༡ ག་༢ བོད་དུ། བག་མོ་མདོན་པར་བཛྲོད་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་པག་མོ་
 མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ།(52-60) རྒྱུད་༡ ཅ་༢ བོད་དུ། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེས་ཀྱན་ལས་བདུས་པའི་རྒྱུད་ལས་
 ལེན་གཉིས་ལོགས་སུ་བཀོད་པ་ཁྱེན་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་འགྱུར་ལ།(282-286) སྤང་ནས་ནག་ཚེ་ལོ་ཙ་བ་ཚུལ་
 བྱིས་རྒྱལ་བས་ཞུས་ཤིང་གཏན་ལ་ཕབ་པ། བཟླ་ན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༡ ཀ་༢ བོད་དུ། གྱི་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད་
 གྱི་དཀའ་འགྲེལ་པདྨ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་མཚོ་སྤྱིས་ཀྱིས་མཛད་པ།(126-173) ཞུས་ཆེན་གྱི་ལོ་
 ཙ་བ་ཁྱེན་དངོས་གྲུབ་ཀྱིས་བསྐྱར་པ་ལ། སྤང་ནས་དབེན་གནས་ཅིང་གྱི་སྤྱག་ཐུང་དུ་སྤང་གསར་
 བཅད་ཀྱིས་རྗེས་དང་གཏུགས་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་སོགས་སོ། །

① རྡོ་ནང་ཏུ་ར་ན་ཐ། ཐུང་ཡུལ་སྟོང་སྤང་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཚན་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཕྲུག་རིགས། བོད་རྫོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1983ལོ། ཐོག་ངོས་192ན་གསལ།

མོ་རུབ་ལོ་རྩ་བ་དག་སྒྲིབ་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ།

འདི་ལ་འགྱུར་བྱང་དུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྩ་བ་དག་སྒྲིབ་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱང་
ཁྱེད་ལ་ཡོད། མྱི་ལོ་རི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྒྲིབ་འཁུངས་པའི་ལོ་རྩ་བ་གྲགས་ཙན་
ཞིག་ཏུ། འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བཟོ་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་སོགས་དང་མཉམ་དུ་གཞུང་མང་ཙམ་བོད་དུ་བསྐྱར་
པ་དང་། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། བ་། བོད་དུ། འཕགས་པ་བྱམས་པས་དམ་བཅས་
པའི་གཟུངས།(127-128) བོད་། རྩ་། བར། འབྱུང་པོ་འདུལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།(238-
263) བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ཏ་། བོད་དུ། གསང་ཆེན་དགའ་བའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོབ་དཔོན་
མ་རྒྱུ་མ་ཉི་འི་(སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོའི་)ཞལ་ལྷན་མཛད་པ།(359-366) རྒྱུད་། ལྷ་། བོད་དུ། དཔལ་འཁོར་
ལོ་སྒྲོམ་པའི་དབང་གི་བྱ་བ་མདོར་བསྟུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོབ་དཔོན་རྩོམ་པའི་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་
པ་སྒྲོབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པ།(219-222) རྒྱུད་། འུ་། བོད་དུ། སྒྲིབ་པའི་གྲུ།(215-
216) སྒྲིབ་ཡིག་། རེ་། བོད་དུ། དག་བ་བརྒྱའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་པ།(29-33) སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་
པར་རྒྱུང་བའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིབ་ཡིག་སྒྲོབ་དཔོན་དགའ་ལས་རྒྱལ་བ་གསང་བས་མཛད་པ།(56-63) རྒྱ་
མ་ལ་སྒྲིབ་བ་དག་སྒྲིབ་དགོན་པ་བས་མཛད་པ།(63-67) སྒྲོབ་མ་ལ་སྒྲིབ་བའི་འགྲེལ་བ་སྒྲོབ་དཔོན་ཤེས་
རབ་འབྱུང་གནས་སྒོ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་པ།(121-133) ལྷ་ཆོགས་། རྩ་། བོད་དུ། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱ་
བ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོབ་དཔོན་མཆོག་སྟེན་ཀྱིས་མཛད་པ་(122-126)སོགས་ཆོས་ཆོད་ཉི་ཤུ་ལྷག་བཞུགས་སོ། །

གཉགས་རྒྱུད་ལོ་རྩ་བ།

ཐུང་ཡུལ་སྟོད་སྒྲུང་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རོགས་ཀྱི་
ཆོག་ཤུགས་ལས་འདི་ཉིད་ཀྱང་བསྟན་པ་མྱི་དར་གྱི་སྟོད་ཙམ་དུ་གཉགས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་དུ་འཁུངས་
པ་ངེས་ཐུབ་ཅིང་། ཡང་ཆོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་དུ། དེ་རུ་མ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་གཉལ་ལོ་རོ་བརྒྱད་ནས་
ཡར་སྟོད་ལ་ཐེབས་རུས་ཁྱེད་ལོ་རྩ་བ་སྤྱོད་མ་ལ་དམ་ཆོག་ཉམས་པ་ཡིན་གསུངས་ནས་མ་མཇལ་ཞིང་ཆོས་
གནང་མ་འདོད། གཉགས་ལོ་རྩ་བ་ལ་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། ཤིན་དུ་མཉེས་པར་མཛད་པ་དེ་
ཡང་རིགས་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་གཉགས་རིགས་སུ་འཁུངས་པའོ། ༡^①ཞེས་དང་། ཡང་མངའ་རིས་དག་

① རོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་ཐ། ཐུང་ཡུལ་སྟོད་སྒྲུང་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རོགས། བོད་ཐོངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་192ན་གསལ།

མཛེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སློབ་བྱ་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་སྐོར་ཆེན་པོའི་རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོ་གཉེན་ཆུང་
ལོ་ལྔ་བ་ཡིན་ཞིང་དགོན་གནས་ལྷག་ཅན་གྱི་བདག་གཉེན་ལོས་མཛད་པ་ལ། དགོ་བཤེས་སྐོར་གྱིས་
ཐུའི་ལྷགས་རི་བཙུགས་པ་སོགས་ཞབས་ཏྲིག་སྐྱབ་པར་མཛད་པའི་ཡུལ་དེ་ཡང་རིགས་མཆོག་གཉེན་ཆུང་
རིགས་སུ་འབྱུངས་པ་སོགས་གཉེན་ཆུང་རིགས་འདི་ལ་མཁན་པོ་དང་། སྐབ་པའི་དབང་ཕྱག་ལོ་ལྔ་
པའི་མཆོན་ཐོགས་པའི་ཟག་མེད་གྱི་སློ་མངའ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་ལྷན་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་བྱོན་པར་
གསུངས།^① གཉེན་ཆུང་འདི་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་དུ་མ་རྟོན་པས་གོང་གི་ཆོས་འབྱུང་དུ་བྱུར་
ཅམ་བཞོད་ཡོད་པ་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ཡང་གོང་འོག་གི་ལོ་པར་གཞན་གང་ཞིག་དང་སྒྲིས་
སྐྱོན་དུ་སོང་བའང་སྤིང་པས། གལ་སྤིང་དེ་འདྲ་ན་དག་པར་བཅོས་བར་བྱ།

ཤེའུ་ལོ་ལྔ་བ་རྟོན་ལྷ།

འབྱུར་བྱང་དུ་མཆོན་ལ་ཤེའུ་བཟླ་དེ་སྤྱི་དང་ཤེའུ་བཟླ་དེ་བ་ཞེས་པ་ལོ་ལྔ་བ་འདི་ཉིད་
ཡིན་ཞིང་། ལོ་ལྔ་བ་མགར་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་
བྱོན། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་དུ་མ་རྟོན་ཀྱང་ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ། ཤེའུ་ལོ་ལྔ་བ་རྟོན་ལྷ་དང་། ལོ་ལྔ་བ་འགར་
ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོས་པརྟེ་ཏ་སུ་མ་ཏི་ཀིར་ཏི། བལ་པོ་ཐུགས་རྟེན་ཆེན་པོ་སྐྱོན་དངས་ནས། མཆོན་བཟླ་ད་
ཀྱི་འབྲེལ་པ་གསར་མ་དང་། ཕྱག་ན་རྟོན་ལྷ་པོ་གསུམ་འདུལ་གྱི་རྒྱུད་སྤྱི་དང་། དེའི་སྐབ་ཐབས་
སློབ་དཔོན་རྩ་རིས་མཛད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ལོ་ལྔ་བའི་ཆོས་དུག་དུ་གྲགས་པ་སོགས་བསྐྱར་^②ཞེས་
གསལ། བསྐྱར་འབྱུར་དུ་བསྐྱས་པའི་ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། རྒྱུད་ཆོ་པོ་དང་དུ། དཔལ་ཕྱག་ན་རྟོན་ལྷ་
སྐྱོན་པོ་ཅན་གྱི་གཟུངས་ཀྱི་གཏོར་མའི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ། སློབ་དཔོན་བམ་ཟེའི་བཙུན་པ་རྩ་རིས་
མཛད་པ།(249-249) ལོ་ལྔ་བ་ཤེའུ་བཟླ་དེ་བས་བསྐྱར་པ་ལ། སྤང་ནས་དགོ་སློང་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོས་
སྤྱི་མ་ལས་ཤིན་དུ་ལེགས་པར་ཞུས་ཏི་རྒྱུད་བཅོས་པ། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྐབ་བ་
ཞེས་བྱ་བ་རྩ་རིས་ཞལ་སྤྱི་ནས་མཛད་པ།(270-271) གནོད་སྐྱོན་གྱི་སྤེལ་པོ་ཆེན་པོ་ལག་ན་རྟོན་
ལྷ་སྐྱོན་པོ་ཅན་གྱི་སྐབ་ཐབས་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ། གནོད་སྐྱོན་གྱི་སྤེལ་པོ་ཆེན་པོ་ལག་ན་

① རྩོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐབ་ཡུལ་སྟོན་སྤྱི་དང་བར་གསུམ་གྱི་འཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁན་པའི་འདུག་རྟོགས། བོད་སྤྱིངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་192ནས་193བར་དུ་གསལ།
② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲིག་སྤྱི་དང་པོ་སྤྱི་ཅིའི་བཙུན། བོད་སྤྱིངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟོན་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐིངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་442སུ་གསལ།

དེ་རྗེ་གོས་སྟོན་པོ་ཅན་གྱི་གཟུངས་ཀྱི་སྐབ་ཐབས་བདུད་ཅིའི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ། ལག་ན་དེ་རྗེ་གོས་
 སྟོན་པོ་ཅན་གྱི་སྐབ་པའི་ཐབས་མདོར་བསྟུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྐབ་ཐབས་
 གསུམ་དང་། ལྷ་རིགས་བཞིའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ། གཞོན་སྐྱོན་གྱི་སྟེ་དཔོན་རྣམ་པར་སྦྱོར་ཞིང་སེལ་
 པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐབ་ཐབས། ཡི་དྲགས་དང་གྲུལ་བྱམ་དང་ཤ་བ་དང་སྤུལ་པོ་རྣམས་རྣམ་པར་སྦྱོར་ཞིང་
 སེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྐབ་ཐབས་གསུམ་དང་བཅས་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

མར་བྱང་དད་པ་ཤེས་རབ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོན་ཙམ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་སྟེ། མོག་མར་
 བོད་ནས་མདོ་སྐྱགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྐྱུངས་པ་དབྱིས་སྐྱོན་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་རྗེས་ཁ་ཆེ་
 དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་པཎ་གྲུང་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གདུགས་ནས་མདོ་སྐྱགས་
 ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་གནང་བ་དང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་
 པར་སྐྱུངས་ནས་སྤྱོད་བསྐྱར་མཛད། ཁོང་གི་འགྱུར་ཙོམ་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཆོད་མ་མདོའི་རང་
 འགྲེལ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

མ་དགེ་བའི་སྒོ་གྲོས།

ལོ་ལྔ་བ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་སྟེལ་ཕྱི་ལོ1044ལོར་སྐྱེ་འབྱུངས། སྟོབ་མ་གྲགས་ཆེ་
 བ་ནི་མ་གཅིག་ཞེས་དང་། འཁོན་སུ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཡིན། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་སྟུལ་ཕྱི་
 ལོ1089ལོར་གཞན་གྱིས་དུག་དྲངས་ནས་བཀོངས་སྐད།^① རྒྱ་གར་དུ་ཐེངས་གསུམ་ཐེབས་ནས་པཎ་
 ཆེན་མང་པོ་བསྟོན་ཏེ་གསང་སྐྱགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཐམས་ཅད་ལ་ནང་བྱན་ཆུད་པ་མ་བཟུང་འཕགས་ཡུལ་
 ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་སྐད་དུ་སྤྱོད་བསྐྱར་མཛད། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། མདོ་མང་སྐོར་ལས། མདོ་
 སྟེ་བོད་༥ ཉ སྤ བར། འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།(1-343) རྩམ་འི་
 གཞི་འཛིན་དགེ་བའི་སྒོ་གྲོས་དང་ལོ་ལྔ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྟེས་བསྐྱར་བ། བོད་༥ བ སྤ བར། འཕགས་པ་
 སྐྱོན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་གིས་ཞུས་པའི་ཆོས་བདུན་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ།(331-331) བོད་༥ ལ སྤ

① འདི་པའི་ལོ་རྒྱུས་བསྟུས་པ་ཞིག་དེབ་ཅེར་སྟོན་པོའི་སྟོན་ཆའི་ཤོག་ངོས271ནས་294བར་དུ་བཞུགས་ཡོད་པས་དགོས་མཁོ་ཅན་གྱིས་དེར་
 གཟིགས་པར་འཇོགས།

- 134 -

རོ་རྒྱུ་གདན་གྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱང་མཛད་ཐོབ་ཞིང་། རྒྱ་བོད་གྱི་སློབ་མ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་མི་ལོང་བ་མ་ཡིས་
 བྱ་བཞིན་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་འགོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་། བོད་ནས་བྱོན་པའི་སློབ་མ་རྒྱ་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་
 དང་། སེ་ལོ་གཞོན་ནུ་ཚུལ་བྱིས་ཀྱིས་སྤྱོད་ལོ། ཤེའུ་ལོ་རྩ་བ་སོགས་མཁས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་མང་
 པོ་བྱོན་ཡོད་པ་དང་། རུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་དེར་རྒྱ་གར་རུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཉམས་
 རྒྱུ་དུ་འགོ་བའི་མགོ་བཅའ་སྟེང་ཡོད་ཀྱིན་ཁོང་གི་དེར་བཞུགས་ཏེ་བསྟན་པ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཤིང་། བསྟན་
 པའི་ཆེད་དུ་སྤྱི་ཆེད་བཀོད་པ་ཡང་གཞན་ཡུལ་ནས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཡོད་དེ། སྤྱོད་བ་ལོ་རྩ་བ་ཚུལ་བྱིས་
 འབྱུང་གནས་སྤྱི་ལོ་1107ལོར་འབྱུང་ས་པར་བྱས་པའི་དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་བ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ཏྲ་
 སྤྱི་ལོ་1125ལོར་ཡས་མས་སུ་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཅ་མི་སངས་རྒྱས་གྲགས་པའི་མཐུན་དུ་ལོ་བཅུ་
 ཡི་རིང་སློབ་གཉེར་མཛད་པར་གསུངས་ལ། དེ་ནས་ཁོང་གི་ཡབ་དགོངས་པ་རྫོགས་པ་གསན་ནས་
 རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཡབ་ཀྱིས་དབུ་བཅུགས་པའི་འབུམ་གྱི་ཤུ་རུམ་གཅིག་གི་བཞེངས་འཕྲོ་ཡང་ཆོར་
 བར་མཛད་། དེ་ནས་གསེར་སྤང་ལྷ་བཅུ་ཅམ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་དུས་ཅ་མི་སངས་
 རྒྱས་གྲགས་སུ་གཤེགས་ཟིན་པས། དེ་དུ་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་སུ་ག་ཏ་བིཊ་(བདེ་གཤེགས་བཙོན་འགྲུས་)
 དང་། ཅུ་ཀྱི་རྒྱུ་ཤི་ལ་ཅུ་ཤི་མ་ལ་རྒྱུ་ཏ་སོགས་པའི་ཆེན་བཅུ་གསུམ་བཞེན་ནས་མདོ་སྐད་ཀྱི་
 གསན་བསམ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ཚུལ་གསུངས་པར་གཞིགས་ཆོ་ཁོང་གི་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་རུས་ཆེད་ཀྱང་
 ཏ་ལམ་ཅམ་ཞིག་ངེས་བྱུང་བ་ཡིན། ཁོང་གིས་བོད་རྒྱ་ཡིག་རིགས་དུ་མས་གཞུང་མཛད་ཅིང་འགའ་
 ཞིག་རྒྱ་གཞུང་མཛད་པ་ནམས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྩ་བ་སེ་ལོ་སོགས་སློབ་བྱ་ནམས་ཀྱིས་བོད་ཡིག་དུ་བསྐྱར་
 པ་དང་། རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་བྱ་ཀ་ར་གུལ་དང་འཇིགས་མེད་འབྱུང་
 གནས་སྐུ་པ་སོགས་དང་ལྟན་དུ་བོད་ཡིག་ལ་བསྐྱར་པའང་བཀའ་བསྟན་ཁོད་ཆོས་ཆེན་མང་ཅམ་
 བཞུགས་ཡོད། བཀའ་བསྟན་དུ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཁོང་གི་འགྲུར་གཙོ་བོ་ལ། བསྟན་འགྲུར་
 ལས། རྒྱུ་ཏ་ཆ་པོ་དུ་ཡང་དག་པར་སྦྱར་བའི་རྒྱུ་ཏ་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་བ་མན་རག་གི་
 སྤྱི་མ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྐུ་པས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་སྤྱོད་ཐུག་བརྒྱུད་
 པ།(1-316) ཡུལ་དབུས་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དེ་གི་དང་མང་དུ་ཐོས་པའི་དགོ་སློབ་བསོད་སྟོམས་པ་
 ཅ་མི་སངས་རྒྱས་གྲགས་ཀྱིས་རྒྱ་ལེན་བསྐྱར་ཅིང་། སྤྱོད་ནས་དབུལ་ལོ་རྩ་བ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོས་ཡུལ་
 དབུས་ཀྱི་དཔེ་དང་བསྟན་ནས་བཅོས་པ་ལ། སྤྱི་ལོ་དཔང་ལོ་རྩ་བ་དགོ་སློབ་དཔལ་ལྷན་སྟོ་གོས་
 བཅུན་པས་རྒྱ་གར་གྱི་དཔེ་གཉིས་ལ་གཏུགས་ཏེ་འདིའི་སྤྱི་ལོ་མ་དག་པར་གཞིགས་པ་ལ་བཞེན་

ནས་ལེགས་པར་བསྐྱར་ཅིང་དག་པར་བཅོས་པ། རྒྱུད་། ༩༡ པོ་དང་། དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་སྐབ་
 ཐབས་ཞེས་བྱ་བ། (250-251) དཔལ་མགོན་པོའི་ནང་སྐབ་། (251-252) དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་སྐབ་
 ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་འཕགས་པ་སྐུ་སྐབ་ཀྱིས་མཛད་པ། (250-251) རྒྱུད་། ༩༢ པོ་དང་། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་
 རྩ་བའི་ལྷ་དང་པའི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་སྒྲུ་མ་རྡོ་རྗེ་གདན་པས་མཛད་པ་སོགས་དང་། (56-58) ཡང་དཔལ་རྣམ་
 ལམས་འགྲེལ་ཆེན་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་བསྐྱར་པར་གསུངས།^①

ག་རོད་ཚུལ་བྱིས་པ་འབྱུང་གནས།

སྟོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྟོན་བཟང་སོགས་ན་ག་རོད་ཏུ་བྱིས་པར་དཔེར་བསྟོས་ཏེ་
 ཏུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་སོགས་དེར་གི་ཡིག་ཚང་ལ་ལར་དེ་ལྟར་ཏུ་བྱིས་འདུག་ཅིང་། གང་ཞིག་ཡང་
 དག་པར་དབྱད་འཆོལ། དེར་གི་བཅའ་སྟོན་ཆོས་སུ་འདི་དང་སྟོངས་ལོ་ཚུལ་བྱིས་པ་འབྱུང་གནས་གཉིས་
 སོ་སོར་ངོས་འཛིན་བྱེད་མོད། ཏུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་སྟོངས་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་སྟོངས་པ་ཚུལ་བྱིས་པ་
 འབྱུང་གནས་ཁྱེ་བ་དང་འདི་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་འདུག་པ་ཡང་། ལམས་པའི་དགའ་
 སྟོན་གཅིག་ལྟར་མ་གཏོགས་སྟོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དང་དེ་བཟེང་མཐོང་ཆོད་ཏུ་མིང་དེ་གཉིས་མཉམ་
 ཏུ་བགྲངས་པ་མ་མཐོང་སྟེར་བདེན་ཤས་ཆེ་བར་སྟུམ་སྟེ་འདིར་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་པ་ཡིན། ཡིན་
 བའང་བཀའ་བསྟན་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཆོས་ཚན་གྱི་འགྱུར་བྱུང་ཏུ་མཆོན་དེ་གཉིས་རང་སོར་འཁོད་
 པས། གལ་སྲིད་ལོ་པའ་གཉིས་སུ་ཤེས་ན་གཤམ་གྱི་འགྱུར་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཆོན་དེ་གཉིས་རི་ལྟར་
 བཀོད་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་རང་སོར་བཞག་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱ་འཆོལ། ཁོང་ཉིད་རབ་བྱུང་
 གཉིས་པའི་མེ་ལག་སྟེ་ཕྱི་ལོ་1107ལོར་ཡབ་སྟོངས་པ་རྟོག་འབར་དང་ཡུམ་མདའ་མོ་སུ་སྦྱིད་གཉིས་
 ཀྱི་སྐས་སུ་སྐུ་འབྱུངས། དགུང་ལོ་རྒྱུ་པར་ཡི་གེའི་སྦྱར་སྟོག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་
 ལ་པ་སྟུམ་སྟེ་གདོང་ཏུ་རྒྱ་འདུལ་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་བསྟོན་
 རྡོགས་སྐབ་སྐབས་སུ་སྐུ་གདོང་གི་བུམས་པས་ཁྱོད་རྒྱ་གར་ལ་སོང་དང་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་
 ཆེའོ་ཞེས་གསུང་བྱོན་པ་ལྟར། གསེར་ཞོ་བཅུ་གཉིས་བསྟུམས་ཏེ་བལ་ཡུལ་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་གྱི་གོང་ཁྱིམ་
 མ་ག་རྒྱར་ཕེབས། རྡོ་རྗེ་གདན་ཏུ་ཅ་མི་སངས་རྒྱས་གྲགས་དང་མཇལ་ནས་ལོ་ངོ་བཅུའི་རིང་མདོ་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པོ་སྤང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ཚུངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་442སུ་གསལ།

ལྷགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ལོ་ལྔ་བསྐྱབས་ནས་བཞུགས། དེ་ནས་ཡབ་དགོངས་པ་རྫོགས་པ་གསན་ནས་
 རང་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཡབ་ཀྱིས་དབུ་བཙུགས་པའི་འབུམ་ཉི་ཤུ་དུམ་གཅིག་གི་བཞེངས་འཕྲོ་ཡང་
 ཆར་བར་མཛད། དེ་ནས་གསེར་སྒང་ལྷ་བཙུ་ཙམ་བསྐྱམས་ཏེ་སྤར་ཡང་རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས་དུས་ཙ་མི་
 སངས་རྒྱལ་གྲགས་སྤྱོད་གསེགས་ཟིན་པས། དེ་དུ་པའི་ཏ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་པ་ཏ་བེན་(བདེ་གསེགས་བཙོན་
 འབྱུངས་)དང་། ཙན་གྱི་ཉི། སྤྱི་ལ་ཙན། བེ་མ་ལ་རྒྱི་ཏ་སྤྱོད་པ་ཏ་ཆེན་བཙུ་གསུམ་བཞེན་ནས་མདོ་
 ལྷགས་ཀྱི་གསན་བསམ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། རྒྱ་དཔེ་ཡང་མང་དུ་བསགས་ཏེ་སྤྱབ་ཐབས་བསྐྱུས་པ་ཆེན་
 པོ་དང་། འདུལ་བ་རང་གི་ནམ་བཤད། ཉི་ཤི་གཞུང་འགྲེལ་སྤྱོད་འབྱུར་བཙོན་མང་དུ་མཛད་དེ་རྒྱ་
 གར་ལ་ལོ་ངོ་ལྔ་ཙམ་བཞུགས། བཞེན་པའི་ལུང་ཆེན་ཕྱག་པར་བཞེས་ཤིང་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་དང་
 དུ་བྲངས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འབྱུར་རྩ་ཙམ་གི་ལུང་རྒྱན་ལེན་པར་མཛད་ནས་བོད་ཡུལ་དུ་སྤྱི་ལ་བར་
 མཛད་པས། ད་ལྟ་བཀའ་འབྱུར་གྱི་ལུང་བཞུགས་པ་དེ་སྤྱིང་ལའི་བཀའ་རྒྱན་ཡིན་པ་ཐུང་ཆོས་འབྱུང་
 དུ་བཞེད།^① དཔུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་བཞེར་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་1190ལོར་
 དགོངས་པ་གཞན་དུ་གསེགས། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། འདུལ་བ་མདོ་ཙམ་སྤྱོད་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱིས་
 མཛད་པ་པའི་ཏ་ཨ་ལྟ་དེ་བ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་སྤྱིང་པ་ཚུལ་བྱིམས་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་
 སྤྱད་ནས་བོད་སྤྱད་བསྐྱར་པ། བཞེན་འབྱུར་སྤར་ཐང་པར་མའི་མདོ་སྤྱོད་ལེ་ཆེན་། ༣༠ ། དང་། ༣༡ །
 གཉིས་སྤྱོད་ཆ་ཆང་ཡོད། དེ་མིན་བཞེན་འབྱུར་མདོ་སྤྱོད་ལེ་ཆེན་། ༣༢ ། ༣༣ ། ༣༤ ། ༣༥ ། བཙུངས་
 ལ་བོད་བཞེན་ཡོད་པར་གསུངས།^② སྤྱི་དགེ་བཞེན་འབྱུར་ལས། རྒྱད་སྟོར་བོད་། གི་། པ་རྣལ་འབྱོར་
 ཆེན་པོའི་རྒྱད་དཔལ་ལྡོ་རྩེ་སྤྱིང་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་ཟབ་མོ་དོན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་པའི་ཏ་ཨ་
 ལི་ཀ་ཀ་ལ་ཤས་མཛད་པ་ག་འོད་ཚུལ་བྱིམས་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་བསྐྱར། (1-220) ཤེར་ཕྱིན་། བ་། བོད་
 དུ། དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་པོ་ཇོ་གཏུ་ཏུ་ལར་གནས་པས་མཛད་པ་བཙོན་ལྷན་འདས་མ་འཕགས་པ་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོར་པའི་ནམ་པར་བཤད་པ་མན་ངག་གི་རྩེས་སྤྱོད་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་
 བའི་ནམ་པར་བཤད་པ་གཞུང་ཆད་ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་པ་སྤྱིངས་པ་ཚུལ་བྱིམས་འབྱུང་གནས་
 ཀྱིས་བསྐྱར། (1-320) རྒྱུས་རབས་། ༣༡ ། བོད་དུ། སྤྱོད་དཔོན་ཁིང་གི་ཞབས་འབྲིང་པའི་རྒྱུས་པ་རབས་

① ཇོ་ནང་ཏུ་ར་ན་ཐ། ཐུང་ཡུལ་སྟོད་སྤྱད་བར་གསུམ་གྱི་ངོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འདུག་དོགས་ བོད་སྤྱོད་ས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་134ཏུ་གསལ།
 ② ཆལ་པ་ཀུན་དགའ་རྩོ་རྩེས་བཙུངས་ཤིང་དུང་དཀའ་སྤྱོད་བཟང་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་འགྲེལ། དེས་རེར་དམར་པོ། མི་རིགས་དཔེ་སྤྱོད་
 ཁང་། 1981ལོ། ཤོག་ངོས་454ཏུ་གསལ།

གྱི་ཐེང་བ་སུམ་རུ་ཙ་ལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་ཞབས་འབྲིང་པས་མཛད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་
འབྲུང་གནས་སྤུས་པས་བསྒྱུར།(1-197) འདི་ནི་དཔལ་སྒྱུ་རིའི་ཙ་ཙ་སློབ་དཔོན་པའི་གཙུག་ལག་
ཁང་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་བཞགས་སོ། །

འབྲོག་མི་ཤུལ་སློབ་གྲྭ་

ཕྱི་ལོ་རུས་རབས་བརུ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་སྟེ། མ་ལོ་དགེ་བའི་སློབ་གྲྭ་ས་
(1044ལོ་-1089ལོ་)སོགས་དང་ཏ་ལམ་རུས་མཉམ་ཡིན་པར་བཞིན།^① བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྲུང་དུ་ལོ་རྒྱུ་བ་
འདི་ཉིད་གྱི་མཆན་བཀོད་མེད་ཅིང་ཆོས་འབྲུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་འབྲོག་མི་ཤུལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་
རྒྱུ་སྤྱོད་བཟངས་ཡོད།^② ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་ཐེ་ཕོད་། མ་ལོ་དགེ་བའི་སློབ་གྲྭ་
སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་བ་ཆོས་བཞི་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། བམ་པོ་གཅིག་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་
ཡོད་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤུལ་སློབ་གྲྭ་ས་དང་དགེ་བའི་སློབ་གྲྭ་གྱིས་བསྒྱུར།(46-59) འཕགས་པ་ཆོས་རྒྱ་མཆོའི་
མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱད་རུ་བ་བརྒྱ་ལས་འགྱུར་བ། སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ། འཕགས་པ་ཆོས་གྱི་
རྒྱལ་མོ་བམ་པོ་གཉིས་པ། རྒྱ་ལས་བསྒྱུར་བ། འདི་ལའང་འགའ་ཞིག་གིས་ཐེ་ཙ་ཕོད་ཀྱང་། སྟོན་
གྱི་མཁན་པོ་རྣམས་གྱིས་ཆད་མར་བྱས་སོ། །མདོ་ཕོད་། མ་ལོ་དགེ་བའི་སློབ་གྲྭ་ས་ལྟར་བ་ཐེ་ཕོད་ཀྱི་དགེ་བའི་
འབྲས་བུ་བཞགས་པའི་མདོ།(128-130) རྒྱད་ཐེ་ཕོད་། མ་ལོ་དགེ་བའི་སློབ་གྲྭ་ས་ལྟར་བ་ཐེ་ཕོད་ཀྱི་དགེ་བའི་
རྒྱད།(105-351) བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟན་ཆོགས་ཕོད་། མ་ལོ་དགེ་བའི་སློབ་གྲྭ་ས་ལྟར་བ་ཐེ་ཕོད་ཀྱི་དགེ་བའི་
སྟོན་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་མཛད་པ།(109-110) བརྒྱ་ལ་བརྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་པ་སྟོན་དཔོན་
མཁས་པ་ཆེན་པོ་བླ་མ་ཐེ་ཕོད་དབྱངས་གྱིས་མཛད་པ།(110-116) བརྒྱ་ལ་བརྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་པའི་
འགྲེལ་བ་སྟོན་དཔོན་དགའ་བྱེད་སྟོན་པས་མཛད་པ།(116-178) གསེ་རིག་། ཐེ་ཕོད་ཀྱི་ཡན་ལག་
བརྒྱད་པའི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་དབྱེད་གྱི་བཤད་པ་སྟོན་པ་ཆེན་པོ་པ་ཁོལ་ཞེས་བྱ་བས་མཛད་
པ།(335-410) དེའི་འཕྲོ་། ཐེ་ཕོད་ཀྱི་བཞགས།(1-421) ལེན་བཅོ་ལ་བ་ཡན་ཆད་རྒྱུས་པ། ལུས་
ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་སྟོང་ཤུལ་སློབ་གྲྭ་གྱིས་བསྒྱུར་ཅིང་། མར་ལོ་དགེ་སྟོང་རིག་པ་གཞོན་རུ་དང་

① གོ་ཤུལ་གྲགས་པ་འབྲུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སློབ་ཐེང་མཁས་གྲུབ། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད། ཀན་སུལ་མི་
རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1992ལོ། ཤོག་ངོས་1247ཏུ་གསལ།

② དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། ཆོས་འབྲུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་273ཏུ་གསལ།

མཉེས་ཅན་དག་སྤོང་དབྱིག་གི་རིན་ཆེན་དང་གསུམ་གྱིས་ཆོད་ལ་ཕབ་པ་སྟེ་མཁུག་བསྐྱུས་ནས་རྫོགས་
པར་བགྱིས་པ་བཅས་འགྱུར་ཆོས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

སྤྱི་རྣམ་གྱི་རྟེན།

པོད་སྐད་དུ་དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་བཟུང་ཞིང་། བཀའ་བསྟན་གྱི་འགྱུར་བྱང་ལག་ཅིག་ལ་
བ་རི་རྣམ་གྱི་རྟེན་སྟེ་བ་རི་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བསྐྱུར་ཞེས་འཁོད་ཡོད་པ་ལ། དེ་དང་སྤྱི་རྣམ་གྱི་རྟེན་གཉིས་
ལོ་པ་ཁ་གཅིག་དུ་ངེས་མིན་ཁ་ཆོན་གཅོད་དཀའ་བས་ཁ་ཁར་བཀོད་པ་ཡིན། ཁོང་གི་ཕྱི་ལོ་རི་དུས་
རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐྱུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༡ པ་༥ པོད་དུ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་འཁུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སྟོབ་
དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྱོད་པས་མཛད་པ།(273-281) པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་སྤྱི་རྣམ་གྱི་རྟེན་བསྐྱུར་
པ་ལ་སྤྱད་ནས་ཡུལ་མ་ག་རྒྱའི་པ་རྟེན་ཏ་ཆེན་པོ་མཁས་བཙུན་གྲུབ་པ་བརྟེས་པ་རྒྱ་དུ་ལ་སྤྱི་རྣམ་དཔེ་(སྤྱི་
གཅན་འཛིན་དཔལ་བཟང་པོའི་)ཞལ་སྤར་ནས་ཆག་ལོ་ལྔ་བ་དག་སྤོང་དཔལ་གྱི་མཐའ་ཅན་གྱིས་དག་
པར་བཅོས་པ། གྲུབ་སྟོབ་བརྒྱད་ཅུ་ཙེ་བཞིའི་གསལ་འདེབས་སྤྱི་མ་རྟོ་རྟེ་གདན་པས་མཛད་པ་སོགས་
བཞུགས་སོ། །

ཁེར་གད་ཡོན་ཏན་དཔལ་བ།

འདི་ལ་སྟོན་གྱི་དབྱུང་འབྱས་སུ་ཁེར་བརྒྱད་ཡོན་ཏན་དཔལ་དང་ཁེར་གད་ཡོན་ཏན་དཔལ་
ཁྱུ་བའང་མཐོང་། ཕྱི་ལོ་རི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐྱུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་
ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་པོད་༡ ཀ་༥ པར། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་བརྒྱད་ལ་བསྟོད་པ་སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོས་མཛད་པ།(238-239) རབ་དུ་སྤྱི་བར་ནམ་ལངས་པའི་
བསྟོད་པ།(239-240) གནས་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་འཆོལ་བའི་བསྟོད་པ།(240-241) ཁ་
ཆེའི་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་ཏ་རི་ག་དེ་བས་ཡུམ་གྱི་ཆེད་དུ་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

ཞང་གིས་རབ་ལྷ་མ།

ཕྱི་ལོ་རི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་སྐྱུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་གྲགས་ཅན་ཞིག་

སྟེ། ཉང་ཚས་འབྱུང་རུ། ལོ་རྒྱུ་བ་གཡུང་རུང་འོད་གྱིས་པརྟེ་ཏ་ཨ་ཤོ་མྱི་བྱ་བ་ལོ་ལྷ་བརྟུ་བཞེས་པ་
གཅིག་སྟུན་དངས་ནས། འབྲིང་མཚམས་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞང་ཤེས་རབ་སྤྲ་མ་དང་། ཞང་ལྷ་རན་མེད་
པའི་དཔལ་གྱིས་གཤེན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོ་སྒྲོར་གསུམ་བརྟུར་ཞེས་གསལ།^① འདི་ཉིད་གྱི་འགྱུར་ཞིབ་
པར། བརྟན་འགྱུར་ལས། ལུང་། མི་། པོད་རུ། དུག་པོའི་འཁོར་ལོའི་ལས།(211-212) ལས་གྱི་གྲོགས་གྱི་
བྱ་བ།(212-213) དམ་རྩལ་མད་རུ་བརྟུར་ཏེ་བརྟན་པའི་ཚེ་ག(213-213) འདི་གསུམ་པོ་ཁ་ཅིག་རྟོག་པ་
གསུམ་པའི་ལུང་རུ་འདོད་དེ་ཁ་ཅིག་མན་རག་རུ་འདོད་དཔལ་རྩོམ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་གྱི་བརྟོད་པ།(218-
220) ལུང་། ལྷ་། པོད་རུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟོད་པའི་མན་རག་གི་
འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྟུ་གར་གྱི་སྟོབ་དཔོན་གཞོན་ཅུ་གསུམ་པས་མཛད་པ།(118-145) དེ་ལ་སོགས་པའི་
འགྱུར་ཚས་རུ་མ་བཞུགས་སོ། །

རབ་ཞི་བཤེས་གཉེན།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྟུ་གཅིག་པའི་རུས་དཀྱིལ་ཙམ་རུ་སྤྲ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། རུས་
ཙམ་གྱི་ཡིན་པས་འདི་ལ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཙམ་གྱི་རབ་ཞིར་བྲིས་པའང་ཡོད། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་
ལས། ལུང་། མི་། ལྷ་། པོད་རུ། གཞོད་སྟུན་མེ་དཔོན་གར་མཁན་མཚན་གྱི་བརྟག་པ་སྤྲ་ཕྱི་གཉེས་ལ་
ལེའུ་བརྟུ་རུག་པ།(69-81)(81-88) བརྟན་འགྱུར་ལས། ལུང་། ངི་། པོད་རུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱི་འགྲེལ་
བ་ཚིགས་བཅད་མ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྤྲ་སྟུབ་གྱིས་མཛད་པ།(38-
42) ལོ་རྒྱུ་བ་རབ་ཞི་བཤེས་གཉེན་གྱི་འགྱུར་ལ། སྤང་ནས་ལོ་རྒྱུ་བ་པ་ཚབ་ཏེ་མ་གསུམ་གྱིས་བཙས་
པ། ལུང་། ལྷ་། པོད་རུ། རྩོམ་རྗེ་ལམ་པར་འཇོམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟུབ་ཐབས་དཔལ་གཞུ་རྟ་རས་མཛད་
པ།(312-313) རྩོམ་རྗེ་ལམ་པར་འཇོམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་གྱི་སྟུབ་ཐབས།(313-314) དཔལ་རྩོམ་
རྗེ་ལམ་པར་འཇོམས་པ་ལ་བརྟོད་པ།(314-315) རྩོམ་རྗེ་ལམ་པར་འཇོམས་པའི་བུམ་ཚོག(315-315) ཞི་བའི་
སྟུན་སྟེག་གི་ཚེ་ག(315-315) གཏོར་མའི་ཚེ་ག་ཞེས་བྱ་བ།(315-316) རྩོམ་རྗེ་ལམ་པར་འཇོམས་པའི་ལས་
བཞི་སྟུབ་པའི་ཚེ་ག་རྣམས་བུམ་བེ་མ་ཏི་བཟུས་མཛད་པ།(316-317) རྩོམ་རྗེ་ལམ་པར་འཇོམས་པའི་ལས་
བཞི་སྟུབ་པའི་སྟུན་སྟེག་གི་ཚེ་ག(317-318) རྩོམ་རྗེ་ལམ་པར་འཇོམས་པའི་ལས་བཞི་སྟུབ་པའི་བུམ་པའི་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟེང་པོ་སྤང་ཅིའི་བརྟུད་ པོད་ལྷོངས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་445ལ་གསལ།

ཚེ་ག(318-319) རྡོ་རྗེ་ལྷ་མ་པར་འཛུགས་པའི་ལས་བཞི་སྟབ་པའི་འཁོར་ལོའི་ཚེ་ག་པའི་ཏ་ཆེན་པོ་
 རྟོན་གྱིས་མཛད་པ།(319-320) རྡོ་རྗེ་ལྷ་མ་པར་འཛུགས་པའི་ལས་སྟབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཚེ་ག་སྟོབ་
 དཔོན་མ་ཉི་བཟླས་མཛད་པ།(320-323) རྡོ་རྗེ་ལྷ་མ་པར་འཛུགས་པའི་ལས་སྟོབ་ཚེ་གས་སྟབ་པའི་
 ཚེ་ག་པའི་ཏ་ཆེན་པོ་རྟོན་གྱིས་མཛད་པ།(323-325) རྟུང་ཏུ་ཚུ་པོ་ད་ཏུ། སྤྱི་དམ་ཚེ་ག་མདོར་
 བསྟུས་པ་དཔལ་སྟེག་པའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ།(36-41) རྟུང་ཏུ་ཚུ་པོ་ད་ཏུ། སྤྱི་དམ་ཚེ་ག་མདོར་
 ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པ།(41-44) རྟུང་ཏུ་ཚུ་
 ཡོ་རྩེ་བ་དག་སྟོབ་སྟོབ་སྟོབ་སྟོབ་པོ་དང་། དག་སྟོབ་རབ་ཞི་བཤེས་གཉིན་གཉིས་ཀྱི་བསྟུར་ཅེས་བཀོད་
 ཡོད་དོ། །

རྟུང་ཏུ་ཚུ་པོ་ད་ཏུ།

ཁོང་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་མོ་པག་ཉི་ལྟ་ལོ་1059ལོར་ཡབ་རྡོ་རྗེ་ཚེས་སྟབས་དང་ཡུམ་དཔལ་
 མོ་གཉིས་ཀྱི་སྟེན་སྟེན་འབྱུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་ཁུ་བོ་རྡོ་རྗེ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱུང་
 ཏུ་བྱོན་ཏེ་ལོ་གཅིག་རིང་སྟོབ་གཉིར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བརྒྱད་པར་ཁུ་བོས་མཐུན་ཆེན་ལ་བཞུགས་
 བས་བཅན་ཁ་བོ་ཆེ་དང་། རྟུང་པོ་ཚེས་བཅོད། རྟུང་པོ་རྡོ་རྗེ་གྲགས། གཉན་ལོ་དར་མ་གྲགས་སོགས་
 དང་མཉམ་ཏུ་རྒྱ་གར་ཏུ་སྟོབ་གཉིར་ལ་ཐེབས། ལོ་རྒྱུ་བཅུ་བདུན་རིང་པའི་ཏ་ས་ན་ཛ་དང་། འབུམ་
 ཐག་གསུམ་པ། པ་ར་ཏི་ཏ་མ། མ་རྟུ་རྟུ་ན། སུ་མ་ཏི་ཀི་ཏི་ལ་སོགས་པའི་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་ལྷ་མས་
 བཞུགས་ནས་མདོ་སྟེན་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་བྱུངས་པ་དམིགས་ཐོན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ས་
 ལྟ་བ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཚུ་པོ་སྟེན་ལོ་1092ལོར་བོད་ཏུ་བྱིར་བྱོན་ཏེ་ཆོད་མ་རིག་པ་དང་ཐར་ཐོན་
 སོགས་གཞུང་མང་པོ་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་ཏུ་བསྟུར་པར་མཛད་པ་ལ། སྟོ་ལྷུང་པས། དམ་ཚེས་
 བསྟུར་ལ་མངའ་བཞེས་པས། རྟུང་ཡུམ་གཉིས་དང་བསྟན་བཅོས་གཞུང་། འབུམ་ཐག་གཅིག་དང་
 བྱི་ཐག་གསུམ། སྟོང་ཐག་བདུན་ནི་ལྷ་ག་བཅས་བསྟུར། ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་ལྷ་ས་དང་། བསམ་
 ཡས། རྟུ་གུ་ལྷ། གཉལ་སྐད་ཐོག་གཅིང་རྟུ་མཁས་སོགས་སུ་འཆད་ཉན་མཛད་པའི་ཚེ་མི་བྱི་གཉིས་
 དང་སུམ་སྟོང་ཅུ་འདུས། རྟུ་བྱིད་ཀྱི་འཆད་ཉན་བྱེད་སྟབ་པའི་སྟོབ་མ་ཡང་ཉིས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་
 ཅུ་ཡོད། གསང་སྟེན་ཐོག་གི་གདན་རབས་གཉིས་པ་མཛད་དེ་གདན་ས་བསྟུངས་ཤིང་། ཆོད་མ་
 དང་། བྱམས་ཚེས། དབུ་མ། རྡོ་བོའི་ལམ་རིམ་བཅས་བྱིད་ནས་འཆད་ཉན་ཀྱི་མཛད་སྟོན་ཤིན་ཏུ་དར་

བར་མཛད། ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བཟུན་བཅས་ཀྱང་བཅུ་མཉམས།^① དགུང་ལོ་དང་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་
 པའི་ས་སྐང་ཕྱི་ལོ་1109ལོར་བསམ་ཡས་མ་རིའི་བྱུང་བྱ་སྤྱུ་གཤེགས་སོ། །ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་
 ལས། ལྷན་པ་ཅེ་པོ་དང་ལྷན་པ་དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པར་བྱེད་པའི་གཟུངས།(58-59) འཕགས་པ་དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་པོའི་ཆོ་ག(62-69) ལོ་
 ལྷ་བ་སྒོ་ལྷན་ཤེས་རབ་གྱི་འགྱུར་ལ། སྤྱད་ནས་ལོ་ལྷ་བ་ཆོས་གྱིས་ཤེས་རབ་གྱིས་བསྐྱུར་པ། བཟུན་འགྱུར་
 ལས། བསྐྱོད་ཆོགས་པོད་ཀྱི་པ་ར། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བསྐྱོད་པ་སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་
 པ་སྤྱུ་སྤྱུ་གྱིས་མཛད་པ།(76-76) ལྷན་པ་ཅེ་པོ་དང་ལྷན་པ་དོན་ཡོད་ཞགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དཀའ་
 འགྲེལ།(34-45) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མཆོད་པའི་ཆོ་ག(45-46) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་
 པའི་གཏོར་མའི་ཆོ་ག(46-48) ལག་མཆོད་གྱི་ཆོ་ག(48-49) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 ཆོ་ག་མདོར་བསྐྱུས་ཞེས་བྱ་བ་ནམས་སྒྲོབ་དཔོན་པུ་རྩྱ་རྒྱུ་ཏས་(ཤེས་རབ་བསྐྱུར་བས་)མཛད་པ།(49-
 62) དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱུ་བའི་ཐབས་སྒྲོབ་དཔོན་དད་བྱེད་གོ་ཆས་མཛད་པ།(123-
 125) ལྷན་པ་ཅེ་པོ་དང་ལྷན་པ་དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་ཤེས་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞལ་གཉིས་མ་ཆེ་བར་གྲགས་
 པ་བཞི་ཏ་སྒྲོང་ཉིད་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པ།(199-202) དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱུ་བ་
 ཐབས་སྒྲོབ་དཔོན་གྲུབ་པ་བཞིས་པ་ཨ་བ་རྩྱ་རྒྱུ་ཏས་མཛད་པ།(202-202) ཡེ་ཤེས་འཕོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
 དཔལ་སྒྲོང་ཉིད་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པ།(202-204) རྩི་རྩི་པག་མོ་དབུ་བཅད་པའི་སྤྱུ་བ་ཐབས་
 རྩུང་བ་ལྷ་མོ་དཔལ་གྱི་སྒྲོ་གྲོས་མས་མཛད་པ།(205-206) དཔལ་རྩི་རྩི་རྩི་ལྟེ་མའི་སྤྱི་ན་སྤྱི་ག་གི་ཆོ་
 ག(208-208) ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བཟུན་བཅས་མདོར་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་པོའི་ཆོ་ག་ལེའུར་
 བྱས་པ།(1-13) འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒྲོང་པག་ཉི་ཤུ་ཅེ་པའི་མན་ངག་གི་བཟུན་
 བཅས་མདོར་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་གྱི་འགྲེལ་བ་འཕགས་པ་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་ཤེས་མཛད་པ།(14-
 212) ཆོད་མ་ཅེ་པོ་དང་ལྷན་པ་ཅེ་པོ་དང་ལྷན་པ་དོན་ཡོད་ཞགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་གྱིས་མཛད་པ་
 དང་།(152-230) རིགས་པའི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་བྱུང་བྱེད་པ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་གྱི་གྲགས་པས་མཛད་

① བོད་གྱི་སྤྱུ་སྤྱུ་ལོ་རྒྱུས་དང་ལོ་ལྷ་བ་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛད་ནམ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་གཞིར་བཟུང་བ་དང་། དེ་བའི་ཤོག་ངོས2193་
 གསལ། རྩི་རྩི་ལྟེ་པ་སྒྲོ་གྲོས་འགྱུར་གནས་གྱིས་མཛད་པའི་འཛིན་རྟོག་མིག་གཅིག་སྒོ་ལྷན་ཤེས་རབ་གྱི་ནམ་ཐར་ཞེས་པ་ཞིག་ཀྱང་
 དཔལ་བཅུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་བསྐྱུ་སྤྱི་གཞི་གིས་བསྒྲིགས་ཡོད་མོད། ནམ་ཐར་དེ་ཉིད་ཏ་ཅང་གསལ་བ་ཅན་ཞིག་མ་
 མཐོང་།

པ།(231-238) ཚད་མ་ ་ ཏི ་ བོད། ཚད་མ་ནམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་སྤོང་དཔོན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྐབས་
 པས་མཛད་པ།(1-308) ཚད་མ་ ་ སེ ་ བོད་ཏུ་ཚད་མ་ནམ་འགྲེལ་རྒྱ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་
 ཅུ་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྤོང་དཔོན་ཇ་ལྷ་རིས་མཛད་པ།(174-278) ་ ཆོ ་ བོད་ཏུ་ཚུལ་གསུམ་པའི་
 ཉགས་ཤེས་ཀྱང་བཟོད་པ་ལ་མི་མཁས་པའི་བྱིས་པ་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་གསུམ་
 པའི་ཉགས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྐབས་སུ་
 བབ་ནས་བཤད་པ་དང་།(1-178) བོད་ ་ ཞེ ་ དཔར་ཚད་མ་བཙག་པ་དང་།(201-221) ཡང་ཚད་
 མ་བཙག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(221-236) གཞན་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་།(236-
 246) རླེང་ཅིག་མ་འཇིག་པ་གྲུབ་པ་སོགས་སྤོང་དཔོན་ཆོས་མཚོ་གཤིས་མཛད་པ་དང་།(249-259) སེལ་
 བ་གྲུབ་པ་བྲམ་བེ་ཤར་རན་རྩལ་མཛད་པ།(281-302) དེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཚན་བརྒྱ་ལྷག་ལྷག་
 བཞུགས་སོ། །

ཐུགས་རྒྱུ་ཤིང་མེ་མ་འཕྲུག་པ་མིས་རང་།

འབྲུག་བྱང་དུ་ཁོང་ལ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་བྱང་ལྷ། འདི་ཉིད་རབ་བྱང་དང་པོའི་དགྲིལ་ཙམ་ཏེ་
 བྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དགྲིལ་དུ་མངའ་རིས་ཟངས་དཀར་དུ་སྦྱ་འབྱུངས། མར་པ་
 ལོ་ལྔ་པ་དང་དུས་མཚུངས། ཁ་ཆེ་དགོན་པ་པ་དང་། ཁ་ཆེ་རྩྭ་ན་སྤྱི་སྐོགས་བཞེན། རྩམ་སྐུ་གྱི་ཆོས་
 མོར་རྒྱ་གར་ནས་སྦྱོན་དུངས། ལྷ་སའི་སྤང་ཆང་བཏོན།^① ལྷ་ས་དང་བསམ་ཡས། མཐའ་འདུལ་པལ་
 ཆེར་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་བཙུ་ཙམ་ལ་ཞིག་གསོ་སྤུལ་བྱིན་མཛད་པ་སྐོགས་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་
 དུ་གསལ།^② བྱ་བཟའི་ཆོས་འབྱུང་དུ། ལྷ་ས་དང་ར་མོ་ཆེ་སྐོགས་ལ་ཞབས་ཏོག་སྤུལ་བའི་ཐོག་མ་ནི་
 མདོལ་ཆུང་བསྐྱར་དཔོན་དང་ཟངས་དཀར་ལོ་ལྔ་པ་གཉིས་ཡིན་^③པར་བཞེད། རབ་བྱང་དང་པོའི་མི་
 འབྱུག་བྱི་ལོ1076ལོར་མངའ་བདག་ཆེ་ལྷོས་དབྱུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་པལ་ཆེར་
 མངའ་རིས་སུ་བཞུས་ཏེ་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱར་བའི་དུས་དེར་ལོ་ལྔ་པ་འདི་ཉིད་གྱིས་ཆང་མ་

① ལྷ་སར་ཤོད་པའི་སྒྲུང་པོ་ཆུང་སྒྲུང་ཆུང་ཟེར་བའི་ཁང་པ་བྱུང་ཏུ་བཞུགས་པ་ལྟེ། གུ་བགྲའི་ཆོས་འབྱུང་གི་ཤོས་རོམ་976པར།
པོ་ལྷ་པ་འདི་དང་མདོལ་ཆུང་བསྒྲུར་དཔོན་གཞིས་གྱིས་ལྷ་སའི་རྫོ་ཁང་བདག་མེད་ཏུ་ཁོང་ནས་སྒྲུང་ཆུང་བཅོས་ཤོད་པ་ལ།
སྒྲུང་པོ་རྣམས་ལ་ཁང་པ་དང་ནོར་བྱིན་ནས་བསྒྲུད་ཅིས་དོན་གསལ་པོར་བགྲལ་འདུག

② དང་འཛོགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་། ཚོས་འབྱུང་ལས་ཁུངས་པའི་དགའ་སྟོན་། མི་རིགས་དཔེ་སྟོན་ཁང་། 2006ལོ་ རྟོག་དཔྱད་272ལུ་གསལ་།

③ ཡུ་ཅུ་རྒྱ་མིམ། ཡུ་ཡུ་འཛོམས་ལུང་། ཡུ་ར་མོ་ལོ་མོ་ད་མིག་པ་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1990ལོ། མོག་རོམ་975ཏུ་གསལ།

རྒྱུ་བསྐྱར། མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། རྒྱུ་ཉི་མ་དང་སྤལ་ཏི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྟགས་ཟངས་
 དཀར་གྱི་བྱ་བཞི་བྱང་། ར་ལོས་འཕགས་སྟོར་བསྐྱར་ཡང་སྟོ་ཀ་ལྷ་ཅམ་ལས་མ་འབྱུར་བ་ལྷ་འབྱུར་
 ཅམ་དུ་བསྐྱར་བས་སྟག་དྲོག་སྟེན་ཏི་རིག་དུ་བཏང་བས་སྟུང་། བྱིས་ཆུ་མིག་རིང་མོར་འདས་ཞེས་
 རྣམ་ཐར་ན་སྟང་།^① འདི་ཉིད་གྱི་འབྱུར་ལ། དཀར་འབྱུར་ལས། རྒྱུ་ཉི་མ་དང་པོ་དུ། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་སྟག་ན་དོ་རྩེ་གོས་སྟོན་པོ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་(158-167) འདིའི་སྟགས་
 བཏུས་སྐབས་སུ་འགའ་ཞིག་གིས་ཐེ་ཆོམ་མཛད་པའང་ཡོད་དོ། །བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུ་ཉི་མ་དང་པོ་དུ།
 དཔལ་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཆོག་དོན་རབ་དུ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་དཔའ་
 པོ་དོ་རྩེས་མཛད་པ་(353-450) རྒྱུ་ཉི་མ་ཅན་དུ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་བདེ་
 མཆོག་བཏུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཡིན་མྱོ་ཏིས་(འབྱོར་བའི་དབང་པོས་)མཛད་པ་(1-
 119) ཅ་བའི་རྒྱུད་གྱི་སྟོང་པོ་འདུས་པ་རེས་པར་བཙོད་པའི་རྒྱུད་སྟེ་མ་ཅ་བའི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་
 རྒྱ་རི་ག་བཟུས་(དཔའ་བའི་དོ་རྩེས་)མཛད་པ་འདི་ཉིད་ནི་རྩྭ་ན་སྟེ་མི་ཉའི་(ཡི་ཤེས་དཔལ་བཤེས་
 གཉིན་)གསུང་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་བསྐྱར་པ་(120-232) རྒྱུ་ཉི་མ་ལྟ་བུ་དུ། རྣམ་འབྱོར་མ་ཀུན་དུ་སྟོང་
 པའི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་དཔའ་པོ་དོ་རྩེས་མཛད་པ་(139-153) རྒྱུ་ཉི་མ་ལྟ་བུ་དུ། འཕགས་མ་
 གཏུགས་དཀར་མོ་ཅན་གཞན་གྱིས་མི་བྱབ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟབ་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་ཅན་གོ་མིས་མཛད་
 པ། གཏུགས་དཀར་མོ་ཅན་གྱི་གཟུངས་གྱི་སྟབ་ཐབས། རྒྱུ་ཉི་མ་ལྟ་བུ་དུ། འཕགས་པ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་གཙུག་ཏྲོར་ནས་བྱང་བའི་གཏུགས་དཀར་མོ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་
 བ། འཕགས་མ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཙུག་ཏྲོར་ནས་བྱང་བའི་གཏུགས་དཀར་མོ་ཅན་གཞན་གྱིས་
 མི་བྱབ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཕགས་མོ་གཏུགས་དཀར་མོ་ཅན་གྱི་
 སྟོང་པོ་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་པདྨའི་ལྷགས་ཀྱས་མཛད་པ། ཆོ་ག་འདི་གསུམ་མོ་ལིང་གི་གཙུག་
 ལག་ཁང་དུ་བསྐྱར། གཙུག་ཏྲོར་ནས་བྱང་བའི་གཏུགས་དཀར་མོ་ཅན་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་
 དཔོན་ལྷ་རི་ག་བཟུས་མཛད་པ་ལ་སྟགས་པའི་ཆོས་ཆེན་བརྒྱ་ཕྱག་ལ་ཉེ་བ་བཞུགས་པ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་
 འདི་ཉིད་རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་དཀར་རྟིན་ཤིན་དུ་ཆེ་བར་བཞེད་དེ། རྒྱུ་ཆོས་འབྱུང་དུ་རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་
 ལ་དཀར་རྟིན་ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་ཟངས་དཀར་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱིས་ལོ་རྒྱུང་ལགས་ཤེས་བྱུར་ཆོས་པ་

① དཔའ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟོན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས272ལྟ་
 གསལ། ལྷ་སའི་ཁྲོང་ཁྱིམ་ནང་སྟོན་པའི་སྤང་པོ་ཆོར་སྤང་ཆང་བེར་བའི་ཁང་པ་བྱུར་དུ་བཅུགས་པ་གནད།

ལན་སྟོན། བརྩེ་ཏ་གཞོན་ཅུ་བུམ་པ། ལྷོ་ན་སྤྱི་སྐྱུ་ལ་བཞུན་ནས་མཁས་པར་འགྱུར་ནས་ཟངས་དཀར་
 གྱི་ཆེ་མོ་ལ་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་དང་བརྩེ་ཏ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ཟངས་དཀར་གྱི་སྤྲུང་འགྲེལ་དུམ་བུ་
 གསུམ་པ་བསྐྱར་པ་ཡང་ཐུང་སྟོང་རྒྱུ་རྒྱུ་དམར་གྱི་དགོན་པ་རྒྱུ་བྱ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་གར་པཌ་
 ཆེན་གཞོན་ཅུ་བུམ་པ་དང་བརྩེ་ཏ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཞུགས་པའི་མཐིལ་ཡང་རྒྱུ་བྱ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
 ཉིད་འདུས་པའི་སྟོང་འགྲེལ་ནི་སྟོན་དུ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་གིས་བསྐྱར་བློན་ན། དེ་ཉིད་འདུས་པའི་
 སྤྲུང་འགྲེལ་ནི་བརྩེ་ཏ་བལ་པོ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ཟངས་དཀར་ལོ་རྒྱུས་ཐུང་རྒྱུ་ས་ཆ་དགོན་གནས་
 གཡེ་ཐང་ཞེས་བྱ་བར་ཇོ་སྤུ་ལྷེ་འབར་གྱི་ཡོན་བདག་བྱས་ནས་བསྐྱར་རོ། །^①ཞེས་འགྱུར་ཆོས་ཤིན་ཏུ་
 མང་ངོ་། །

ལོ་རྒྱུ་བ་མེད་གི་རྒྱལ་མཆན།

ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པ་བཞུན་འགྱུར་ཁྲོད་བཞུས་
 ཡོད་པའི་ཁོང་གི་འགྱུར་ཆོས་ཀྱི་མཇུག་བྱང་ལ་བལྟས་པས་ཤེས་བྱུབ་ལ། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཏུ་ལག་སྟོན་
 མ་བྱུང་། ཁོང་དང་རྒྱ་གར་གྱི་བརྩེ་ཏ་སྤྱི་མ་རྒྱ་ཇོན་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་བཅས་
 དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པ་ལ། བཞུན་འགྱུར་ལས། ཤེར་བྱོན་མ་པོ་པོད་དུ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་བྱོན་
 པའི་སྤྲིང་པོའི་དོན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་བརྩེ་ཏ་སྤྱི་མ་རྒྱ་ཇོན་མཛད་པ། (303-313) སེམས་
 ཅམ་པ་མ་པོ་པོད་དུ། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཆོག་ལེན་བྱས་པ་(50-53)སྐྱུ་ལ་
 ཆོས་ཆོན་འགའ་རེ་བཞུགས་ཡོད།

གཉན་དར་མ་གྲགས།

དར་མ་དང་རྩམ་གཉིས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲུང་དོད་སྤྱི་པ་ལྷངས་མ་འདྲ་བ་ལས་དོན་གཅིག་པ་
 ལྟར། བཀའ་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་བྱང་དུ་གཉན་རྩམ་གྲགས་ཞེས་འཁོད་འདུག རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་
 འབྲུག་ཕྱི་ལོ་1076ལོ་ལས་མས་སུ་སྤྱི་འབྲུངས། འབྲུངས་ཡུལ་མ་ངེས། བརྩེ་ཏ་མ་ཏི་བཞུན། བརྩེ་ཏ་ཐུ་
 སྤྱི་(བསོད་ནམས་དཔལ་)སྐྱུན་དྲངས་ཏི་སྤྱིད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན་དང་། སྤྱི་ལ་མ། ཆོས་སྤྱིད་ལ་སྐྱུ་ལ་

① ཇོན་དང་རྒྱ་ར་ན་མ། ཐུང་ཡུལ་སྟོང་སྤྲུང་བར་གསུམ་གྱི་དོ་མཚན་གཉན་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་དགས་ བོད་སྤྲུངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུ་ཁང་། 1983ལོ་ ཤོག་ངོས66ནས་67པར་འདི་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཐུང་ཅམ་བཤོད་ཡོད།

ཚེས་མང་དུ་བསྐྱར། ཁོང་ཉིད་ཀྱི་གར་དུ་ལོ་བཅུ་གཉིས་བཞུགས། །བྱང་པར་དུ་མཚན་པོ་ཞལ་བཞི་པ་
 སྐྱོན་དངས། ཕྱིས་རྩ་ལོ་དང་མཐུ་འགན་པས་གཉི་ལ་གསེགས་སྐད།^① ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བཀའ་འབྱུང་
 ལས། རྒྱུད་མེ་པོ་དང་། ཀ་༥ པར། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ། (129-
 144) བསྐྱན་འབྱུང་ལས། རྒྱུད་༥ ཉི་༥ པོ་དང་། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་ལེུ་བཙུ་བཙུ་
 བརྒྱུད་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བའི་འོད་དང་། མིང་ག་ཞན་རིན་ཆེན་རྩི་རྩི་ལྷ་གྲུས་
 མཛད་པ། (152-180) འདི་ནི་མང་ལུལ་གྲོང་གི་ལྷ་ཁང་ཀ་རུ་དང་ཨག་ཙམ་སྐང་དུ་བསྐྱར་ཅིང་ཞུས་
 ཉི་གཏན་ལ་མཐུ་བ། རྒྱུད་༥ པོ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱན་པས་མཛད་པ། (234-
 253) རྒྱུད་༥ ཙུ་པོ་དང་། དཔལ་གསེན་རྩི་ཆོ་བདག་ནག་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་(164-171) རྒྱུད་
 ཉིད་བརྒྱན་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པ། འདི་འི་གཞུང་གྲངས་རྒྱུད་སྟག་
 གཉིས་དང་བརྒྱ་ལྷག་གཅིག་གིས་ལྷག་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པའི་ཆོ་ག་སྟོབ་དཔོན་མཁས་
 པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོས་མཛད་པ། དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོན་པ་བརྒྱུད་པ་དང་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོན་
 པ་བརྒྱུད་པའི་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་སུ་ན་ལ་གྲིས་མཛད་པ། མི་འབྲུགས་པའི་སྐབ་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་
 དཔལ་པོ་རྩི་རྩི་མཛད་པ། མི་འབྲུགས་པའི་སྐབ་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་རྩི་རྩི་མཛད་པ་སོགས་
 བཞུགས་སོ། །

མེ་ལོ་རྩ་བ་གཞོན་ཏུ་ཚུལ་བྱེད་པས།

ཕྱི་ལོ་རི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མཐུག་ཙམ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་མེ་ལོ་རྩ་བ་གྲགས་ཅན་
 ཞིག་ཉི། ཟངས་དཀར་མེ་ལོ་རྩ་བ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དཔོན་པོ་ཡིན། རྩི་རྩི་སུ་པའ་གྲུབ་མང་པོའི་
 ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་སྐྱུངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་ཚུལ་ཉར་
 ཚེས་འབྱུང་དུ། ཟངས་དཀར་གྱི་དཔོན་པོ་མེ་ལོ་རྩ་བ་གཞོན་ཏུ་ཚུལ་བྱེད་པས་ཀྱིས་ཁ་ཆེ་ལེགས་སྟོན་ཀ་ར་
 ལ་ཞུས་ནས། སྟོབ་དཔོན་རྩི་བ་ལྷས་མཛད་པའི་སྐབ་ཐབས་རྒྱས་བསྐྱུས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་སྟོར་ཁ་
 ཆེན་པོ་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་དང་། མེ་ལྷེ་འཕྲུང་རྒྱུད། རྩི་རྩི་བེ་ཙན་གྱི་རྒྱུད། རྩི་རྩི་གསང་བའི་རྒྱུད་
 ལ་སོགས་པ་བསྐྱར། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྲུ་པ་མཛོན་ཤེས་ཅན་ལ་གདམས་ནས་དར་བར་མཛད་

① དཔལ་པོ་གཏུག་ལག་ཕྱིང་བ། ཚེས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་272སྟེ་གསལ།

པ་མ་བད།^① འདི་ཉིད་གྱི་འགྱུར་ལ་ད་དུང་བཀའ་འགྱུར་ལས། ཟུང་། ༩༡ བོད་དུ། ཡོ་ག་བཤད་པའི་
 ཟུང་དོ་རྩེ་ཆེ་མོ་རྟོག་པ་བཅུ་བ་ལས་དོ་རྩེ་མཚན་བརྒྱུ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ཡན་ཆད་རྟོག་པ་བྱེད་
 དང་དུག་ཡོད་པ་བཅ་པོ་བཅུ་གཉིས་པ། (142-274) བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། ༩༢ བོད་དུ། ཟུང་འབྲུལ་
 ཆེན་མོའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནག་པོ་སྟོང་པ་པོས་མཛད་པ། (255-
 266) ཟུང་། ༩༣ བོད་དུ། དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཐབས། (267-268) ཡང་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་
 སྐུ་ཐབས། (268-268) དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་བསྟོད་པ་ཆེན་པོའི་བསྟོད་པ་རྒྱ་བ་བརྒྱད་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐུ་གྱིས་མཛད། (268-269) དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་
 པ་སྟོབ་དཔོན་བྲམ་བེ་མཚོག་སྟེད་གྱིས་མཛད་པ། (269-269) རྩེ་བཅུན་དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་ལ་
 བསྟོད་པ་དང་། (270-271) བྱ་རོག་མིང་ཅན་དང་བྱ་རོག་གདོང་ཅན་ལ་བསྟོད་པ་ཆ་མི་སངས་རྒྱས་
 གྲགས་པས་མཛད་པ་སེ་ལོ་རྩ་བས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་པ་འདི་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་བྱ་སྟོན་གྱིས་
 འདི་གཉིས་ཚུ་མ་མཁན་བོད་གྱིས་བཅམས་པ་ཡིན་ཡང་སྤྱི་ཉིད་སྐད་དུ་བཅམས་ཤིང་། བོད་སྐད་དུ་
 བསྒྱུར་པ་ཡིན་པ་ལྟར་རྣམས་གྱིས་བྲིས་འདུག་པས་བྲིས་ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཟུང་། ༩༣ བོད་དུ། རིམ་
 ལུའི་བཤད་པ་ནོར་བུའི་ཐེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ལྷའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཞལ་ལྷ་ནས་མཛད་པ། (14-
 157) དེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་ལ་ཉེ་བ་ཅུ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཟུན་འགྲོ་ལོ་རྩ་བ་མར་པ་དོ་རྩེ་ཡོ་ཤེས།

ཟུ་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྩ་བ་ཞིག་སྟེ། ལྷག་ཅེད་མཁར་ཁའི་སྟོན་
 འགྲོར་བཅས་དཀར་ལོ་རྩའི་བྱ་བའི་ནང་ཆོན་སྟོན་འགྲོ་ལོ་རྩ་བ་དོ་རྩེ་ཡོ་འབྲུངས་པ་དང་། ཁོང་གི་
 དཔོན་པ་ལྷག་ཆལ་སྟོན་འགྲོའི་ལྷ་ཁང་བེར་བ་དེ་ཡིན་ཞེས་ཟུང་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ།^② འདི་བའི་
 མཛད་ནམ་དང་འགྱུར་ཆོས་སོགས་གང་ཡོད་མ་རྟོད།

① ཉང་ཉི་མ་འོད་བེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པོ་སྐང་ཅེད་བཅུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་སྐུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས442ལྟ་གསལ།

② རོ་ནང་ཏཱ་ར་ན་མ། ཟུང་ལུལ་སྟོན་སྟོན་པར་གསུམ་གྱི་རོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འདུག་རོགས། བོད་ལྗོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྐུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས113དང་115ན་གསལ།

གཟུངས་པ་ལྟོས་པ།

ཕྱི་ལོ་རྒྱུ་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཅམ་རྒྱུ་ལྟུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཏེ། ཕྱང་
 ཚོས་ལྟུང་སྐྱེས་ན་ཕྱར་དགའ་རྒྱུ་ཞེས་ལོ་རྒྱུ་པའང་མཚན་ལོ་རྒྱུ་རྒྱུངས་མ་ལྟུང་བ་ལས་ལོ་རྒྱུ་
 བ་ལོ་ཉིད་ཡིན་དགོས་ཤིང་། ལ་ཆེ་རྒྱུ་ན་ཕྱི་རྒྱུ་རྒྱུངས་ཏེ་ལོ་རྒྱུ་བ་ལོ་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ་དང་
 སྐབས་དེར་ཚོས་གསན་མཁན་ལ་རྒྱུ་ལོ་སྐྱེས་མང་རྒྱུ་ཡོད་པར་བཤད། ལོ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་ཞིབ་རྒྱུ་
 ཤིག་ལག་སོན་མ་ཕྱང་སྐབས་ལོ་རྒྱུ་ཅམ་ཀྱིས་ལྟུང་པར་བྱ་བ་ལས་ལོ་རྒྱུ་གཞན་མ་མཚོས་སོ། །ལོ་རྒྱུ་
 ཤི་ལྟུང་ལ། རྒྱུ་རྒྱུ་པ་པོ་པོ་དུ། ལས་གས་པ་དེ་བཞིན་གསལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞུག་གཏོར་
 བས་ཕྱང་བའི་གཞུགས་དཀར་པོ་ཅན་གཞན་ཀྱིས་མི་སྤྱོད་པ་ཕྱིར་བསྐྱོག་པ་ཆེན་མོ་མཚོག་རྒྱུ་ལྱུ་
 བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུངས། ལོ་རྒྱུ་བ་གཟུངས་པའི་ཀྱིས་བསྐྱུར་ཅིང་ལ་ཆེ་ལྟུང་བུ་ཅི་ལྟུང་
 གནས་ཀྱི་གཞུག་ལག་ལང་གི་དཔེ་རྒྱུ་ལ་གཞུགས་ནས་གཏན་ལ་ཐབ་པ།(212-219) བསྐྱུར་ལྟུང་
 ལས། ཚོད་མ་རྒྱུ་ཞེ་པོ་དུ། ལོ་རྒྱུ་བ་བཞིན་པའི་རྒྱུ་ལྟུངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བྲམ་བེ་ཤར་རྒྱ་
 བསྐྱུར་མཛད་པ་(21-35)བཅས་སོ། །

ཕྱི་ལྟུང་དབྱ་དཀར་བ།

ཕྱི་ལོ་རྒྱུ་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཉིད་ཅམ་རྒྱུ་མདོ་སྐྱུང་གཞན་ར་ལྟུ་ཅེའི་ལྟུང་རྒྱུ་
 ལྟུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཏེ། ཐོག་མར་པོ་དུ་ལྟུང་ནས་སྐྱོབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་
 ལ་ཆེ་དང་། བལ་ལྟུང་། རྒྱུ་གར་སྐྱེས་སྐྱེས་པའི་པའ་ལྟུང་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཞུགས་ཤིང་
 རྒྱུ་གཞུང་དང་རྒྱུ་ཡིག་བཅས་ལ་ལོགས་པར་སྐྱུངས་མཐར་བསྐྱུར་བཅོས་ལག་ལང་པོ་དུ་བསྐྱུར་
 པར་མཛད། ཕྱི་ལྟུང་དབྱ་དཀར་ལོ་རྒྱུ་ནི་མ་མགོན་ཀྱི་ལྱུ་པོ་ཐོབ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པའི་དགའ་རྒྱུ་རྒྱུ་
 གསལ་མཛད་པ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ལག་སོན་མ་ཕྱང་། ལོ་རྒྱུ་ཤི་ལྟུང་ལ། བསྐྱུར་ལྟུང་ལས། རྒྱུ་རྒྱུ་པ་པོ་
 པོ་དུ། དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོབ་དཔོན་བྲམ་བེ་མཚོག་སྤྱོད་ཀྱིས་མཛད་
 པ།(252-253) ཕྱིན་ཀྱིས་བསྐྱུངས་པ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་ཐབས་སྐྱོབ་དཔོན་ཤ་བ་རི་པས་མཛད་

① རྒྱུ་རྒྱུ་ར་ན་ཤ། ཕྱང་ལྟུང་རྒྱུ་རྒྱུ་བར་གསུམ་ཀྱི་རོ་མཚར་གཏམ་ཀྱི་ལོགས་བཤད་མཁས་པའི་ལྟུང་རྒྱུ་པོ་དུ་སྐྱུངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས129ལྟུང་གསལ།
 ② དཔལ་པོ་གཞུག་ལག་ལང་བ། ཚོས་ལྟུང་མཁས་པའི་དགའ་རྒྱུ་རྒྱུ་ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས273ལྟུང་གསལ།

པ།(253-253) དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་བྲམ་བེ་མཆོག་སྲིད་ཞབས་ཀྱི་མཛད་པ་
(253-255)བཅས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན།

འགྱུར་བྱང་དུ་རྒྱུ་ཡོན་ཏན་ཡང་ཞུ། བྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་
དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཁ་ཤིང་
དུ། དཔལ་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལེའུ་ལྷ་བཅུ་ཙམ་གཅིག་
པ།(137-264) རྒྱུ་ལོ་སྐྱེས་པོ་རྒྱལ་བའི་སྒྲེའི་ཞལ་སྤྲོ་ནས་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱུ་ཡོན་ཏན་གྱིས་བལ་
ཡུལ་ཡུ་རུང་རྒྱན་གྱི་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྐྱུར། འབུམ་ཐུག་གསུམ་པ་ལས་སྐྱུང་བའི་
སྐྱེ་འབྱུང་ཆེན་པོ་རལ་བ་གྱུན་བརྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུད་སྐྱེ་མ་ཆེན་མོར་གྲགས་པ་རིག་པ་འཛིན་པ་རྩོ་རྩེ་
རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུ་ཐབས།(72-73) བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོན་ཆོགས་པོད་ཀྱི་པར། གཞིའི་
བསྟོན་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སློབ་དཔོན་ཏ་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པ།(178-181) རྒྱུད་ཀྱི་ཁ་
ཤིང་། དཔལ་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་བ་གྲུ་གཟིངས་
ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་པུ་རྩོ་རྩེས་མཛད་པ།(1-318) གཞུང་ཆད་མཉམ་པའི་སྒྲེའི་སྐྱེར་གྱི་ཤོ་ལོ་
ཀ་སྟོང་ཐུག་བརྒྱད་པ། བལ་ཡུལ་ཡམ་བུའི་གོང་བྱིར་གྱི་དབྱུས་ཡུ་རུང་རྒྱན་གྱི་གྲུབ་པའི་གཙུག་
ལག་ཁང་དུ་བསྐྱུར་པ། རྒྱུད་ཀྱི་ཁ་ཤིང་། པོ་ཏ་ལར་འགྲོ་བའི་ལམ་ཡིག་སློབ་དཔོན་རྒྱན་རས་
གཟིགས་ཀྱིས་མཛད་པ་(100-106)སོགས་བཞུགས་སོ། །

རྒྱུ་ལོ་ལྱེས་རབ་བཅེགས་པ།

བྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོན་ཙམ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་རྒྱན་གྲགས་ཙན་གྱི་ལོ་
རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཁ་ཤིང་། ཁོང་གི་སྐྱེའི་དམ་
བཅས་པའི་གཞུངས།(171-171) བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཁ་ཤིང་། ཡི་གེ་བདུན་པའི་རྒྱུ་ཐབས་
ནག་པོ་པས་མཛད་པ།(367-371) ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱུ་ལོ་ལྱེས་རབ་བཅེགས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ལས། སྐད་ནས་པོད་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷ་རྒྱུ་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཐུག་གིས་ཁྱེས་ཏི་གཏན་ལ་ཡབ། འཕགས་པ་མཆོན་ཡང་
དག་པར་བརྩོན་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་མཆོན་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་དོན་དུ་རྣམ་པར་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་

གར་གྱི་མཁན་པོ་སྒྲིག་པའི་དོན་ལྟེ་མ་ཅན་གྱི་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲིང་ན་བཞུགས་པ་དཔལ་ལྷན་བྱང་ཆུབ་
མཆོག་གི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་གང་གི་མཆོན་དཔལ་སྣ་ཆོགས་གཟུགས་ཅན་ཏུ་གྲགས་པ་དེས་མཛད་
པ། ལོ་རྒྱུ་བ་སྒྲིག་སྒྲིལ་ཤེས་རབ་གྱིས་བཅོས་པ་ལ་ཡང་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བཅོས་པ། གཞུང་ཆོད་ནི་ཤོ་
ལོ་ག་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱའོ། །བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆོན་
ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་ཆོག་མཛོད་དང་བསྐྱེད་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་
མཛད་པ། མཆོན་བཟོད་འགྲེལ་བ་བར་པའི་སྐྱོར་གསང་ལྷན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་དོན་བསྐྱེད་སྟོན་མ་ཞེས་
བྱ་བ་སོགས་བཞུགས་སོ། །^①

མལ་གྱི་སྒྲིག་སྒྲིལ་གྲགས།

འདི་ལ་མལ་གྱི་སྒྲིག་སྒྲིལ་གྲགས་ཞེས་པའང་སྤང་། བྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་མགོ་
ཅན་ཏུ་སྒྱུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྒྲིག་གྲགས་ཅན་ཞེས་སྟེ། མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ཏུ། མལ་གྱི་སྒྲི་
སྒྲིལ་གྲགས་འདིས་རྒྱ་གར་ནས་མགོན་པོའི་ཆོས་སྐྱོར་ཏུ་མ་སྒྱུན་བྱངས་ཏེ་མགོན་པོའི་དངོས་སྟོབ་རྒྱ་
གར་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཨར་པ་ལ་གསན་པ་གི་སྐྱུག་ལྷགས་པར་མ་སྒྱུལ་པ་ཉི་མ་འབར་ལ་གནང་ནས་
བྱིས་བེར་ནག་ཅན་ཏུ་གྲགས། བྱམ་བེ་མཆོག་སྤྱད་ནས་ལྷོ་ཀ་ར། ལོ་ཆེན་རིན་པམང་། བྱམ་སྟོང་
བ་ཡོན་ཚུལ་ལ་གསན་པ་གི་སྐྱུག་ཅེར་བུ་ནི་ས་ཆེན་ཀུན་སྟོང་ལ་གནང་སྟེ་བྱིས་གར་མགོན་ཏུ་གྲགས་
སོ། །^②འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་(1034ལོ་-1102ལོ་)སོགས་ལ་གསང་སྐྱགས་གསར་མའི་ཆོས་སྐྱོར་མང་
ཏུ་གསུངས། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ལ། ༡ བོད་ཏུ། དཔལ་འཁོར་ལོ་རྒྱུ་བ་པའི་
རྒྱལ་པའི་ཐབས་དཔལ་དོན་ལྟེ་དྲིལ་བུ་པས་མཛད་པ།(222-224) རྒྱུད་། ལ། ༡ བོད་ཏུ། ལྷ་མོ་སྟོལ་མའི་
བསྟོད་པ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་པའི་རྒྱལ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(6-10) དེ་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཐབས་ལས་ཆོགས་
དང་བཅས་པ་ཁ་ཆའི་སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་སྐྱེས་པས་མཛད་པ་ནམས་བི་ག་མ་ལ་བྱི་ལོའི་གཙུག་ལག་ཁང་
ཏུ་བསྐྱུར་པ།(24-25) དེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཆོན་བརྒྱ་གངས་ལྷག་བཞུགས་སོ། །

① ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཙོན་རྫོང་རུས། གངས་ལྷོ་དང་སྐད་གཉིས་སྒྲ་བ་ཏུ་མའི་འགྱུར་བྱང་སྟོ་གསལ་དགའ་སྟོན་། བང་
ཁུལ་དེབ་༡ 1983ལོ། ཤོག་ངོས་201ཏུ་གསལ།

② དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཤེང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་273ཏུ་གསལ།

ལོ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་བྱེ་མ་ལྟར་ལ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ཕྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། མཛེད་པ་ཞིབ་པར་མ་མཐོང་
ཞིང་། ཉང་ཆོས་འབྱུང་རུ། ལོ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་བྱེ་མ་ལྟར་པ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་འཕགས་མཆོག་གིས་འཇམ་དཔལ་
ཀྱི་འགྲེལ་བ་དང་། རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་འགའ་བསྟུར་རོ་^①ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྫོང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་བཟང་།

རྫོང་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆོན་གཞན་ལ་རྫོང་བོམ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོའམ་རྫོང་བོམ་རྩམ་རྩ་དྲ་དང་། རྫོང་
བན་ཆོས་བཟང་སོགས་ཀྱང་ཁྱེས་ལོད། འགྱུར་བྱང་སོགས་ན་གོང་བསྟན་མཆོན་གསུམ་ཀ་སྒྱུར་
གནང་ཡོད་པས་དེ་དག་ལོ་བཅུ་གཅིག་གི་འགྱུར་ཆོས་ཡིན་པ་ངས་དགོས། རྫོང་འདི་ཉིད་ཡབ་རྫོང་
བན་རིན་ཆེན་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་སྤྲུལ་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་བོད་རུ་བཞིན་ནང་ནས་རུ་ལག་
གཙང་སྤང་གྱི་རྒྱར་ལྟར་རྫོང་རུ་སྒྱུ་འབྱུངས། འདི་ཉིད་ཨ་ཙ་ར་སྤུལ་རིང་བ་འདས་ཏེ་སྒྲེ་བ་འཕོས་
པ་ཡིན་པར་རྫོང་བོ་རྫོང་ཞེས་ཞུས་གསུང་སྤང་། སྒྲེ་གཞོན་རུའི་རུས་ནས་འབྲི་ལྟོག་སྒྱུར་ས་ཤིང་ཆོགས་
མེད་རུ་མཁྱེན། ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་བོད་རུ་མགར་སྟོན་ཚུལ་བྲིམས་བཟང་པོ་དང་། མདོ་སྟོན་སང་གི་
རྒྱལ་མཆོན་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གདུགས་ཤིང་ཆོས་དང་རིག་གནས་ལ་གསུན་
བསམ་ལེགས་པ་མཛེད་དེ་སྒྲེ་ཆོད་སོགས་ལ་མཁྱེན་རྒྱ་ཤིན་རུ་ཡངས་པར་གྱུར། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་
གཏམ་རུ་འདུལ་བ་མཚུར་སྟོན་དབྱིག་གི་མཁས། ཆོག་སྤྲིག་བཟངས་ཀྱི་ཡི་གས་མཁས། སྒྲེ་དང་ཆོད་
མ་རྫོང་པ་མཁས་ཞེས་གྲགས། ཁོང་ཉིད་རྒྱ་གར་རུ་ཕྱོན་ཏེ་མཁན་པོ་མཐུ་སྤྱི་ལྷམ་དང་། མཐུ་སྤྱི་རྩྱ་ན་
ལ་སོགས་པ་པལྟེ་ཏ་མང་པོ་བསྟོན་ནས་དེ་དག་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་མཛེད། རྫོང་རྫོང་འཇིགས་བྱེད་དང་། གཤིན་
རྫོང་དག་རྒྱུད། འཇམ་དཔལ་སྤྲུགས་དོན། བདེ་མཆོག་ཙ་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་མང་རུ་བསྟུར་རོ། །ཁོང་གི་
སྟོབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ཡང་ཡོད་དག་བསྟོན་རྫོང་རྫོང་དབང་ལྷུག་དང་གཡག་རྫོང་འཇིན་པ་སོགས་མང་རུ་
ཕྱོན་ཡོད། ཁོང་གི་འབྱུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་གསལ་བོར་མ་རྟེན་མོད། དེབ་སྟོན་མཁན་པོས། སྒྲེས་
བྱ་ཆེན་པོ་འདི་འབྱུངས་པ་དང་ཞི་བར་གཤེས་པའི་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན་ནའང་། སྤར་བཞོད་པ་ལྟར་རྫོང་
པོ་རྫོང་བོད་རུ་ཕྱོན་རུས་མཇལ་བེར་བ་དང་། འགོས་ལོ་དང་། དེའི་སྤུ་མ་ནག་པོ་དམ་ཆོག་རྫོང་བོད་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟོང་པོ་སྤང་ཅིའི་བཅུད། བོད་སྤྱི་དང་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟེན་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་རྩོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས444ལ་གསལ།

རུ་བྱོན་པའི་རུས་དང་། གོ་རུབ་ལོ་ལྷ་བ་དང་། མར་པ་དོ་བ་དང་། (1042ལོ་-1136ལོ་) ཡང་བྱིད་ལྷ་
མ་ནམས་དང་པལ་ཆེར་རུས་མཚུངས་པ་ཉིད་རུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མ་ཅིག་ཞེ་མའི་མིང་པོ་རྗེ་ལལོན་
ལུ་བས་ཀྱང་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་ལོན་པའི་ཆོ་འདིའི་ཐད་རུ་སློབ་གཉེར་ལ་བྱོན་པ་ཞེས་བེར་རོ། །^①ཞེས་
འདིར་ཡང་དེབ་སྡོན་གཞིར་བཟུང་བ་དང་། མཛད་པ་བསྟུས་པ་ཞིག་དེབ་ཐེར་སྡོན་པོ་ལྷགས་དཔར་
མ་། ཉེད་ཆའི་། ཤོག་ངོས་202ནས་212བར་། རོང་བམ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྐབས་། ལུ་
བཀོད་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས་འཚེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༡ ། བོད་
རུ། གྱེ་དོ་རྗེའི་སྐབ་ཐབས། (199-205) ལུར་མཛད་མའི་སྐབ་ཐབས། (245-247) ལྷ་ཆོགས་། རོ་། བོད་
རུ། རྒྱེན་གསུམ་བཤད་པ་ (141-149) ལ་སོགས་པ་བཞུགས་སོ། །

ཡུ་ཆེར་ལོ་ལྷ་བ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་ཉི། མལ་གྱི་སློ་གྲོས་གྲགས་
པ་དང་། ཡུ་ཆེར་ལོ་ལྷ་བ་དག་གིས་སློལ་མའི་ཆོས་སློར་བསྐྱར་རོ། །^②ཞེས་ཉང་ཆོས་འབྱུང་རུ་
མཛོང་བ་ལས་ལོ་ལྷ་བ་འདིའི་གནས་ཚུལ་ཁ་གསལ་ཞིག་ལས་སོན་མ་བྱུང་།

མང་འོར་བྱང་རྒྱལ་ཤེས་རབ།

མང་འོར་བྱང་རྒྱལ་ཤེས་རབ་དབང་ཕྱག་གྲགས་ཀྱང་ལྷ། ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་
རུས་མཐོ་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་ཉི། འདི་དང་ལོ་ལྷ་བ་རྫོག་སློ་ལུན་ཤེས་རབ་གཉིས་
རུས་མཉམ་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཐེ། ༣ ། བོད་རུ། དུགས་རྒྱག་
པ་བྱང་བདག་དོ་རྗེ་འཆང་གི་རྒྱུད་ནི། ཇི་བཞིན་བརྟེས་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད་ལེན་ལྷ་
པ། (86-89) བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༡ ། བོད་རུ། དཔལ་དགེས་པ་དོ་རྗེ་ལ་བསྟོད་པ་སློབ་དཔོན་
ཁ་ཆེ་རིན་ཆེན་དོ་རྗེས་མཛད་པ། (211-212) ཆོད་མ་། དེ། བོད་རུ། ཆོད་མ་ནམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱན་གྱི་
འགྲེལ་བཤད་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་ཅན་གྱི་ཞལ་སྐྱ་ནས་མཛད་པ། (1-365) འདི་ནི་ཐུགས་དམ་པའི་སྤྱིང་

① འགོས་ལོ་གཞོན་ལུ་དཔལ། དེབ་ཐེར་སྡོན་པོ་། ཉེད་ཆ། ། སེ་ཁོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1985ལོ་ ཤོག་ངོས་212ལྟ་གསལ།

② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲ་སྤྱིང་པོ་སྤང་ཅིའི་བརྒྱད། བོད་སྡེངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུང་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཤོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་444ལ་གསལ།

པོ་ཐོ་ཡིང་དཔལ་དཔེ་མེད་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྐྱར་ཅིང་བསྟན་བཅོས་གཞུང་
ཚད་ནི་བཅ་པོ་དུག་ཅུ་ཡིན་ནོ། །

ཁེར་གད་འཁོར་ལོ་གྲགས་པ།

འདི་ཉིད་ཀྱི་མཚན་འབྲི་སྐད་ས་ལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་མཐོང་སྟེ། ཟུང་ཚོས་འབྱུང་
དུ་ལོ་རྩ་བ་ཀྱི་གད་འཁོར་ལོ་གྲགས་པ་དང་། ལུ་སྟོན་ཚོས་འབྱུང་སྐད་ས་སུ་ཁེར་གད་འཁོར་ལོ་
གྲགས་། ཁེའུ་གད་པ་འཁོར་ལོ་གྲགས་། ཁེའུ་བཟད་འཁོར་ལོ་གྲགས་། ཁེའུ་ཟད་འཁོར་ལོ་གྲགས་
དང་ཁེའུ་གད་འཁོར་ལོ་གྲགས་སྐད་ས་ནི་འབྱུར་བྱང་དུ་འང་དེ་འདྲར་མཐོང་བ་ལོ་བཅ་གཅིག་
དུ་ངེས་དཔོན་ཤིང་། ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོན་ཙམ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་
པའི་ལོ་རྩ་བ་གྲགས་ཅན་ཞིག་སྟེ། ཟུང་དུས་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་སྐད་ས་ལ་སྐྱུངས་བ་མཛད་ཅིང་
རིམ་བཞིན་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སྐད་ས་སུ་ཐེབས་ཏེ་བརྗེ་ཏེ་ཨ་ཁྱ་ཡ་ཀ་ར་སྐྱ་ར་ཏེ་
སྐད་ས་བཞིན་ནས་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་པ་སྟོབ་གཉེར་ཕུལ་དུ་སྟོན་པ་མཛད། ཉང་ཚོས་
འབྱུང་དུ། བརྗེ་ཏེ་ཨ་ཁྱ་ཡ་ཀ་ར་སྐྱ་ར་ཏེ་སྟོབ་མ། ལོ་རྩ་བ་ཀྱི་གད་འཁོར་ལོ་གྲགས་པ་དང་། ལོ་
རྩ་བ་ལོང་ཞེས་གསལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་^①ཞེས་པས་ལོ་རྩ་བ་འདི་གཉིས་ཏེ་ལམ་དུས་མཉམ་དུ་ངེས་པ་
ལས་ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ལག་སོན་མ་བྱུང་། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་ལས། ཟུང་སྟེ། ག་
པོད་དུ། དཔལ་རྫོ་རྗེ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་ཁོས་པའི་མགོན་པོ་གསང་བ་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
ཟུང་ལེའུ་ཉི་ཤུ་ཙམ་པ།(263-292) ལོ་རྩ་བ་ཁེའུ་ཁེར་གད་འཁོར་ལོ་གྲགས་ཀྱི་འབྱུར་ལ་མཁས་པ་
ཆེན་པོ་སངས་རྒྱལ་གྲགས་པའི་སྟན་སྐར་གྱི་བོ་ཤེས་རབ་དཔལ་གྱིས་ཁྱེད་དག་བཞུགས་པ། བསྟན་འབྱུར་
ལས། ཟུང་སྟེ། ག་པོད་དུ། རྫོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་བའི་ལྷང་བ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་
མཛད་པ།(264-264) དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྟོན་ཚོགས་བརྗེ་ཏེ་ཆེན་པོ་ཨ་ཁྱ་ཡ་ཀ་ར་ས་མཛད་
པ།(265-267) དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོག་རྫོ་རྗེ་ཐེག་བཞུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བརྗེ་ཏེ་ཆེན་པོ་གནས་བཟན་ཨ་ཁྱ་ཡ་ཀ་
ར་གྲུལ་(ཕན་མཛད་སྐས་པས་)མཛད་པ། ལོ་རྩ་བའི་གད་བརྗེ་འཁོར་ལོ་གྲགས་ཀྱི་འབྱུར་ལ། དུས་
ཁྱིམ་ལོ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་དཔལ་གྱིས་བཅོས་པ་ལས། སྐད་ནས་དཔང་ལོ་རྩ་བ་སྟོབ་བཟན་གྱིས་མི་བཅོས་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚོས་འབྱུང་མེ་རྟག་སྟོན་པོ་སྐད་ཅིའི་བཅུད། བོད་ཐོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་རྩོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་442སྟེ་གསལ།

སྒྲིལ་བྱེད་པ་རྣམས་བཅས་ནས་དག་པར་བྱས་པ་བཅས་སོ། །

དཔང་ཞེ་གསལ་བ་གྲགས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རུས་སྟོང་ཙམ་རུ་སྤྱུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན། འདི་
ལ་བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སྤྱི་སྟོང་ཞེ་གསལ་བ་གྲགས་སྤྱི་བེས་ཡོད།^① ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་རུ་མདོ་
སྤྱུགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྤྱུངས་པ་མཛད་ཅིང་། རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སྟོང་
བཅས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་
ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སྤྱི་ཐེབས་ཏེ་སྟོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྱི་བ་སོགས་བཞེན་ནས་རྒྱ་
གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་པ་སྟོབ་གཉེར་ཡུལ་རུ་ཕྱིན་པ་མཛད། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཞེན་གནས་སྤྱི་
པས་མཛད་པ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ལོར་འགྱུར་ལས། ཐུབ་པ་དགོངས་པའི་རྒྱན་ཤོ་ལོ་ག་སྟོང་
སྤྱུག་ཕྱིད་དང་རྒྱག་པ། སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་བུ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་
བཀའ་རབ་འབྱུངས་ལ་མཐུན་པའི་སྤྱི་བ་སྤྱི་བའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ལ་མཉམ་ནས་དེ་ཉིད་
ཀྱི་རྒྱན་སྤྱུང་། དགེ་སྟོང་དཔང་ཞེ་གསལ་བ་གྲགས་ཞེས་བྱ་བས་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་གྲོང་བྱེད་ཆེན་པོ་མཁས་
པའི་འབྱུང་གནས་དཔལ་ན་ལེའུར་བསྐྱར་པ་ལ། རུས་ཕྱིས་ལུང་རིགས་ཀྱི་དཔང་རྒྱག་སྤྱུག་ཕྱི་བ་ཆེན་
པོ་ལོང་གི་རྒྱལ་མཆོན་པའི་བཀའ་བྲིན་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་སྟོ་གྲོས་
ཀྱི་སྟོབས་མཐའ་ལས་པའི་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ལ་དབང་སྐྱར་པ་ཤོང་སྟོན་ལོ་རྒྱུ་བ་རྩི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་
ལེགས་སྐྱར་ཀྱི་སྟོལ་ལ་བཞེན་ནས་ཕྱི་ནང་གི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྟོའི་སྤྱི་བ་ཆེར་རྒྱས་པ། ལུ་ཆེན་གྱི་ལོ་
རྒྱུ་བ་དཔང་དགེ་སྟོང་དཔལ་ལེན་སྟོ་གྲོས་བཞུན་པས་རྒྱ་དཔེ་དང་གཏུགས་ཏེ་ལེགས་པར་དབྱུང་ནས་
བསྐྱར་ཅིང་ལྷན་པ་རྣམས་བཞུགས་སོ། །^②

དེང་རི་ཆོས་གྲགས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རུས་དགེལ་ཙམ་རུ་སྤྱུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཐོག་

① བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྱུལ། བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྤྱུག་ཁང་། 1988ལོ། ཐོག་ངོས209ན་གསལ།

② ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཆོས་སྐྱར་ཁུལ། གངས་ལྷོངས་སྐད་གཅིས་སྤྱི་བ་རུ་མའི་འགྱུར་བྱུང་སྟོ་གསལ་དགའ་སྤྱོད། བང་
ཁུལ་དེལ། 1983ལོ། ཐོག་ངོས185རུ་གསལ།

མར་པོད་ཡུལ་ནས་མདོ་སྐད་སྐད་ཀྱི་ལྷན་པོ་དང་བཅས་པར་སྐྱབས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་
ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་པར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཌ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་
གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་པ་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཡང་བསྐྱར་པ་
མཛད། ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བསྟན་འབྱུང་ལས། རྒྱུད་། ༩། ༥། པོད་ཏུ། རྩ་མོ་ནག་མོ་ལ་བསྟོད་པ་བརྒྱད་
པ་ཞེས་བྱ་བ་བྲམ་བེ་མཆོག་སྤྱི་ལོ་མཛད་པ། (272-273) དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་བསྟོད་པ་རྒྱུད་པ་
བརྒྱད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། (273-274) ཡང་དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་པ་རྒྱུད་པ་ཞེས་བྱ་
བ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པ་ (274-275) རྣམས་བཞུགས་སོ། །

རྒྱས་སྟོན་ལམ་གྲགས་པ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་དབྱིལ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་
གི་འབྱུང་ལ། བཀའ་འབྱུང་ལས། རྒྱུད་། ༩། ༥། པོད་ཏུ། དཔལ་བདེ་མཆོག་སྟོན་པ་འབྱུང་བ་ཞེས་
བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལེའུ་སོ་གསུམ་པ། (265-311) བརྩེ་ཏེ་ཆེན་པོ་སྤྱི་བ་ན་རྒྱའི་(དཔལ་
ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་གྱི་)རྒྱ་དཔེ་ལ་གཏུགས་ནས་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་ཀྱང་བཅོས་པ་སོགས་
བཞུགས་སོ། །

པ་ཆ་བ་ཉི་མ་གྲགས་པ།

པ་ཆ་བ་ཉི་མ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ལུག་ཕྱི་ལོ་1055ལོར་འཕན་ཡུལ་པ་
ཆ་བ་ཉི་མ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས། དེ་ཡང་བྱང་ཆོས་འབྱུང་རུ་པ་ཆ་བ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བའི་པ་
ཆ་བ་གཅིག་དང་འདི་འབྱུངས་ས་བྱང་ཉིད་སྟག་ཅེས་ཕྱི་ལོ་ཉི་མ་ཞེས་པ་དེའོ། །དབྱང་ལོ་ཆུང་བའི་རུས་
ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒྲིབ་ཀྱི་ལུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་བཅས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྣམས་
རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་སྐྱབས་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེར་ཕེབས་
ཏེ་སལྷ་ནའི་(མཛེས་བྱེད་ཀྱི་)སྐད་གཉིས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་པཌ་གྲུབ་མང་པོ་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་
ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གསུམ་རིང་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་པོད་ཡུལ་རུ་བསྐྱར་

① རོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མ། བྱང་ཡུལ་ཉིད་སྟག་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཆར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་དོགས། པོད་སྟོངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1983ལོ་ ཤོག་ངོས་211ཏུ་གསལ།

བ་མཛད། བོད་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པའི་ཆོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཐུང་ས་པའི་དགེ་འདུན་སྤྱིས་གཡུ་བོ་ཆེ་པ་གསུམ་ཟེར་
 བ་ཞིག་སྤུལ་ནས་མཛོད་འགྲེལ་བསྐྱར་བར་ཞུས་པས་དེ་བཞིན་བསྐྱར། འཕན་ཡུལ་དུ་ཕེབས་དུས་
 གཏུལ་བྱ་ཆེར་མེད་པ་ལ། དགེ་བཤེས་ཤར་བས་རང་གི་སྤྱོད་པ་མང་པོ་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་མདུན་དུ་དབུ་
 མ་སློབ་དུ་བཏང་བས། དེ་ནས་བཟུང་དབུ་མའི་འཆད་ཉན་ལེགས་པོར་ཚུགས་ཏེ་སློབ་མ་མང་དུ་
 བསྐྱངས། ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ། སྤར་ཆད་མ་ལཱི་ཞོར་ལ་བྱུང་བའི་རང་རྒྱུད་ཤར་གསུམ་ལ་སོགས་
 བ་ཡོད་ཀྱང་། དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཤེས་པས། ལོ་རྒྱུ་བ་བ་ཆབ་པ་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱིས་ཁ་ཆེར་ལོ་
 ཉི་ཤུ་ཙམ་གསུམ་སྤྱངས་ཏེ། བརྩི་ཏ་ཤིན་དུ་མཁས་པ་ཤི་ན་ཀ་ལྷམ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། དབུ་
 མ་རིག་པའི་ཆོགས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ནམས་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པ་གཉིས་དང་། ཟླ་བ་
 གྲགས་པའི་བཞེད་པ་རབ་དུ་རྒྱས་པ་ཆོག་གསལ་དང་། སྟོད་སྟོར་གདམས་དང་། བསྟན་བཅས་
 སྤུ་མོ་མང་པོ་བསྐྱར་རོ། ༡༠ བ་ཆབ་ཀྱི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གཙང་པ་སར་སློབ་དང་། མ་བྱ་བྱང་
 རྒྱལ་ཡི་ཤེས། དར་མ་ཡོན་ཏན་གྲགས། ཞང་ཐང་སག་པ་ཡི་ཤེས་འབྱུང་གནས་བཅས་ཡིན། འདས་ལོ་
 མི་གསལ་མོད། ཟུང་ཆོས་འབྱུང་དུ། ལྷ་སར་ཙུ་འཇུག་བཞི་གསུམ་སོགས་ཡུལ་དབུས་འབྱུར་གྱི་དཔེ་
 ལ་གཏུགས་ནས་བསྐྱར་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་བ་ཀའ་རིན་ཅན་པུ་ཆབ་ཉི་མ་གྲགས་ཞེས་འཕན་ཡུལ་སློབ་འཁར་
 རྩོད་གི་སྟོད་ཙམ་ན་སྤྱོད་གཏུང་རིལ་པོར་ཁང་བྱ་བ་ཆེགས་པའི་ནང་ན་མ་ཉམས་པར་ད་ལྟའང་བཞུགས་
 ཤིང་། གཏུང་རྒྱུད་འཕན་ཡུལ་སྤྱན་ད་ལྟའང་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། ༡༡ ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་
 རྒྱུད་མེ་དུ་བ་༥ བོད་དུ། འཕགས་པ་ཆེ་དང་ཡི་ཤེས་དཔག་དུ་མེད་པའི་སྤྱིང་པོ་འཆི་མེད་རྩ་སྤྱི་
 གཟུངས། (220-222) བསྟན་འབྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་པོད་དུ་ཀ་༥ པར། བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་
 བསྟོད་པ། (76-79) སྤུ་ན་མེད་པའི་བསྟོད་པ། (79-80) རྩེ་བཅུན་འཇམ་དཔལ་གྱི་དོན་དམ་པའི་བསྟོད་
 པ། (80-80) འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྤྱིང་རྩེ་ལ་བསྟོད་པ། (80-81) གནས་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོད་
 རྟེན་ལ་བསྟོད་པ། (81-82) ཡང་གནས་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་བསྟོད་པ། (82-82) མཛོད་པ་
 བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་བསྟོད་པ། (82-83) རྒྱལ་འཆལ་བའི་བསྟོད་པ། (83-83) དཔྱལ་བ་ནས་འདོན་པའི་
 བསྟོད་པ་ནམས་སློབ་དཔོན་སྤྱོད་ཀྱིས་མཛོད་པ་ (83-84) སོགས་འབྱུར་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

① ཉང་ཉི་མ་མོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟག་སྤྱིང་པོ་སྤང་ཆེན་བཅུད། བོད་ལྗངས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྩིང་དཔེ་སྤྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས436ཏུ་གསལ།
 ② རྩོད་རྒྱུ་རྩ་ན་མ། ཟུང་ཡུལ་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་གྱི་རྩོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་ངོས། བོད་ལྗངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྤྱན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས212ཏུ་གསལ།

ལོ་རྒྱུ་བ་ཉི་མ་དངོས་གྲུབ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ཕྱོད་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ་ལོ་རྒྱུ་བ་
ཉི་མ་དངོས་གྲུབ་གྱིས་མཆོད་བཟོ་དེ་གི་འགྲེལ་བ། འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་ལྷགས་
ནམས་དང་། སྒྲིག་པ་རྫོ་རྗེས་མཛད་པའི་ལྷགས་དང་། འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ལྷགས་
བསྐྱར་^①ཞེས་གསུངས་སོ། །

བ་རི་རིན་ཆེན་གྲགས།

འབྱུར་བྱང་དུ་ཁོང་ལ་སླ་མ་བ་རི་བ་ཡང་ཁྱ། ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྷགས་
འབྲུག་ཕྱི་ལོ1040ལོར་སྟོད་མངའ་རིས་སུ་སྐྱུ་འབྱུངས་ཤིང་། ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྟོང་པོའི་སླ་མ་ཡིན་
ལ། འཁོན་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་ཀུན་དགའ་སྟོང་པོ་ནར་མ་སོན་བར་རྗེ་འདིས་དཔལ་
ལྷན་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ལོ་བཅུའི་རིང་དུ་བསྐྱུངས། བརྟེ་ཏ་དོན་ཡོད་རྫོ་རྗེ་སྐུ་བྱངས་ཏེ་དོན་ཞགས་
དང་། སྤང་བ་ལྷ། རྣམ་རྒྱལ་མ། རྣམ་འཛོམས་གྱི་སྒྲོམ་། སྐབ་ཐབས་བརྒྱ་ཅ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱར། མཁས་
པའི་དགའ་སྟོན་དུ། བ་རི་རིན་ཆེན་གྲགས་འདི་ཁམས་སུ་འབྱུངས། རྫོ་རྗེ་གདན་པ་ལ་སོགས་
བཞེན། དོན་ཞགས་ལ་གཙོ་བོར་མཛད་ནས་སྐྱགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཞལ་གཟིགས། རྒྱ་གར་དུ་སྐྱེགས་
གྱི་རྒྱལ་པོས་མི་བརྒྱ་ཕྱག་སྤྱད་དུ་གསོད་པ་གསེར་གང་ཡོད་གྱིས་སྐྱུས། ལན་གཅིག་སྐྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
བཤུམ་ཞིང་འདུག ཅི་ཤོདས་ཁྱས་པས་ངའི་བྱ་མང་འོར་ལོ་རྒྱུ་བའི་གསེར་ཞོ་དོ་ངའི་བྱ་སྐྱལ་པ་ལོ་
རྒྱུ་བས་བརྒྱས་ནས་དུ་ཞིང་འདུག་གསུངས། མ་ག་རྩའི་གྲོང་དུ་བཅའ་བས་དེ་ལྟར་འདུག་སྟེ་སླ་མ་
གྲུབ་ཐོབ་ཅིག་ལ་དབང་བསྐྱར་ཞུ་བའི་ཆོས་འཆོལ་དུ་བོད་དུ་ཕྱིན་པས་གསེར་ཞོ་དོ་རྟེན་པ་སྟོར། ད་
དབང་བསྐྱར་མི་ཐོབ་ཟེར་ནས་སྐྱག་བསྐྱལ་བར་འདུག་པས་བ་རི་བས་གསེར་ཞོ་བཞི་ཕྱིན། འདིས་ས་
སྐྱའི་སླ་མ་ཡང་མཛད་ཆོས་མང་དུ་བསྐྱར། གཙོ་བོར་དོན་ཞགས་གྱི་འཕྲིན་ལས་ཆེན་^②ཞེས་འཁོད་པ་
དང་། ཁོང་གི་འབྱུངས་ལྷལ་ཁམས་སུ་བཞེད་ཚུལ་ཡང་སྟུང་། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྷགས་ལོས་ཕྱི་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟོང་པོ་སྤང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས442ཏུ་གསལ།
② དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཕྱོད་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས273ཏུ་གསལ།

ལོ1111ལོར་སྐྱ་གཤེགས།^① ཁོང་གི་འགྱུར་ལས། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་པ་༥ གྲྭ་པ་ལྔ་ལྟར་འཕགས་མ་
 འོད་ཟེར་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(156-158) དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་ཏྱར་རྣམ་
 པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ།(230-237) གྲྭ་པ་༥ པར། འཕགས་པ་
 རོན་ཡོད་ཞགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།(278-284) གྲྭ་པ་༥ པར། འཇིག་
 རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་རྟོགས་པ།(151-157) གྲྭ་པ་༥ པར། གནོད་སྦྱིན་ནོར་བུ་བཟང་པོའི་རྟོག་པ།(56-
 69) ལུས་ཀྱི་ཟག་པ་སྦྱིན་པར་གཏང་བའི་གཟུངས།(117-117) ལྷ་མ་རྩོམ་གྱི་གདན་པས་མདོ་རྒྱུད་ནས་
 ཕྱུངས་པ། བཟླ་ན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་པ་༥ གྲྭ་པ་ལྔ་ལྟར་འཕགས་མའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་སྐབ་
 ཐབས།(237-240) དཔལ་གྱི་རྩོམ་ཞེས་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལས་བདག་གི་ཁྱི་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ཀྱ་ཅ་ཀྱ་ལྟའི་
 སྐབ་ཐབས་སློབ་དཔོན་ལྟ་བུ་ཅིག་སྦྱིས་པའི་རོལ་པས་མཛད་པ།(240-242) རོ་བསྐྱེག་གི་ཆོ་ག་སློབ་
 དཔོན་སློབ་ཁྱིམ་ཆེན་པོས་མཛད་པ།(183-283) རྒྱུད་ཀྱི་པ་༥ གྲྭ་པ་ལྔ་ལྟར་འཕགས་མའི་དགྱུར་
 འགྱུལ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ལྟར་མཛད་པ།(141-246) འདྲིའི་གཞུང་ཆོད་
 བེ་ཤོ་ལོ་ག་སྒྲིང་ཐུག་གསུམ་དང་བརྒྱ་ཐུག་ལྟའོ། །རྒྱུད་ཀྱི་པ་༥ གྲྭ་པ་ལྔ་ལྟར་འཕགས་མའི་
 ཅུ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགྱུར་འགྱུལ་སློབ་དཔོན་ལྟ་བུ་ལྟར་མཛད་པ།(41-69) གཞུང་ཆོད་
 བརྒྱན་བརྒྱ་ཡོད་པ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སློབ་པའི་སྐབ་ཐབས་གནས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཆེར་འགྱུལ་བ་
 ཞེས་བྱ་བ་སློབ་ཁྱིམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འབྱུངས་པ་དངོས་གྲུབ་བརྟེན་པའི་སློབ་དཔོན་ལྟ་བུ་སྦྱིས་མཛད།(69-
 156) ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པའི་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་འགྱུལ་བ་སློབ་དཔོན་དཔལ་པོ་རྩོམ་མཛད་
 པ།(156-207) རྒྱུད་ཀྱི་པ་༥ གྲྭ་པ་ལྔ་ལྟར་འཕགས་མའི་བཤད་སྐྱུར་སློབ་དཔོན་ཏ་ཐུ་ག་
 ཏ་རྒྱུ་ཏས་མཛད་པ།(120-139) རྒྱུད་ཀྱི་པ་༥ གྲྭ་པ་ལྔ་ལྟར་འཕགས་མའི་བོ་གཅིག་པ་ཏེ་ཅ་ཀའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་
 བྱ་བ་སློབ་དཔོན་རྒྱ་རོ་པས་མཛད་པ།(74-75) བདེ་མཆོག་གི་སྦྱིན་སྲེག་སྦྱིའི་གསལ་བྱེད་པ་དྲུ་དབྱངས་
 གྱིས་མཛད་པ།(75-75) དཔལ་འཁོར་ལོ་སློབ་པའི་ཞི་བའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག་བསྐྱུས་པ།(75-76) བདེ་
 མཆོག་གི་སྐུ་ཚལ་ཆོ་ག་མ་རྒྱ་སྐུ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱུ་ཏས་(ཤེས་རབ་བསྐྱུང་བ་ཆེན་པོས་)མཛད་པ།(76-76) འཁོར་ལོ་
 སློབ་པའི་སྐབ་ཐབས་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་མཛད་པ།(76-80) དཔལ་བདེ་མཆོག་གི་དགྱིལ་
 འཁོར་བྱ་བའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དགྲུ་བརྒྱ་བ་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་མཛད་

① སོ་ལུ་གཤེགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སློབ་ཐབས་མཁས་གྲུབ། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛད། ཀན་སུ་མི་
 རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1992ལོ། ཤོག་ངོས1075ཏུ་གསལ།

པ།(80-116) ལྷན་པ་ལྟ་བུ་དཔལ་དྲོ་ཆེན་ལ་འབྱོར་མའི་བཞིན་པ་སྤྲོས་པའི་སྒྲིན་སྤྲེག་གི་ཚེ་ག་
ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོ་བ་དཔལ་གྲོ་བྱ་བྱིས་མཛད་པ་(6-7)སྟགས་སོ། །

ལོ་རྒྱུ་བ་ཡོང་ཞེས་གསལ་བ།

ཉང་ཚེས་འབྱུང་དུ། པལྱེ་ཏ་ཨ་ལྷ་ཡ་ཀ་ར་ལྷ་པ་ཏའི་སྒྲོ་བ་མ། ལོ་རྒྱུ་བ་བྱི་གང་འཁོར་ལོ་གྲགས་པ་
དང་།^① ལོ་རྒྱུ་བ་ཡོང་ཞེས་གསལ་བ་གཉིས་བྱིས་^②ཞེས་པར་འདིའི་ཡི་གེ་ཆད་སྒྲིན་དུ་ལྷས་པས་ཚེས་གང་
ཞེས་བསྐྱར་པ་མི་གསལ་མོད། ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་བྱི་མཚན་བཟངས་ཡོད་ལ། དོན་བྱི་གོང་འོག་ལ་གཞིགས་
ན་སྒྲི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པ་འདྲ། འབྱུར་སྟགས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་དུ་ལག་སྟོན་མ་བྱུང་།

རྟག་མཛད་ལྟ།

འབྱུར་བྱང་དུ་རྟག་ཞེ་སྤང་དྲོ་ཆེ་ཞེས་པའང་འདི་ཉིད་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་དང་། གངས་
ཅན་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན་བྱི་མིང་མཛོད་སྟགས་སུ། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྷགས་མོ་རྟ་རྟེ་བྱི་
ལོ1090ལོར་གཞུང་རི་བོར་ཡབ་རྟག་སྟོན་ཚེས་སྟོད་དྲོ་ཆེ་དང་ཡུམ་པ་བཟའ་ཚེས་འཚོ་གཉིས་བྱི་སྤྲེག་སུ་
སྟོ་འབྱུངས། བྱུང་ལུ་ལོ་རྒྱུ་བ། ཟངས་དཀར་འཕགས་པ་ཤེས་རབ། གཉན་ལོ་དར་མ་གྲགས། བ་རི་ལོ་
རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་གྲགས། པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས། ར་ལོ་ཚེས་གྲགས། ཆག་ལོ་ཚེས་རྟེ་དཔལ་སྟགས་བསྟོན་
ནས་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་དབྱིས་བྱིན་པ་གསན་སྐྱུངས་མཛད་^③ཅེས་འཁོད་མོད། ཆག་
ལོ་ཚེས་རྟེ་དཔལ་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མི་སྤྱལ་ཏེ་བྱི་ལོ1197ལོར་སྟོ་འབྱུངས་ཤིང་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་
ཤིང་བྱི་བྱི་ལོ1264ལོར་སྟོ་གཤེགས་པར་བྱས་ན་དུས་བྱི་སྟོ་བྱིའི་ཏེ་བག་ཆེ་བྱེན། ལྷ་སྒྲོ་བ་བྱི་འབྲེལ་བའང་
ཚུགས་ཐབས་བྲལ་བ་ཞིག་འདུག དེ་ནས་མཆིམས་ཆེན་པོ་དང་ཞང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྟགས་པའི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་གདུགས་ཐོགས་བཞི་བརྒྱ་ཅུ་མ་ལ་ཉ་མོ་སྐྱར་དུ་ཚེས་འཁོར་ཆེན་པོ་མཛད། རྟེ་བཅུན་མར་
པའི་སྤྲེག་མོ་ཞིག་གིས་རྟེ་བཅུན་མར་པའི་གདུང་རུས་སྤལ་བ་ལ་དདུལ་བྱི་གདུང་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས་

① འདི་ཁོར་གད་འཁོར་ལོ་གྲགས་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་དགོས།

② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚེས་འབྱུང་མེ་ཏྲ་ག་སྒྲིང་པོ་སྤང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཆིང་དཔེ་སྟོན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས442སུ་གསལ།

③ གོ་བྲལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སྒྲོ་བཟའ་མཁས་གྲུབ། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་བྱི་མིང་མཛོད། ཀན་སྤུ་མི་
རིགས་དཔེ་སྟོན་ཁང་། 1992ལོ། ཤོག་ངོས468ལྟ་གསལ།

ཏི་ནང་རུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། སྐྱེ་ཆེ་གང་པོར་བཤད་སྐབས་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྐྱེད་ས་ནས་རྟེན་འདུག་
 བར་མཛད་དེ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་བྱི་ཕྱི་ལོ་1166ལོར་སྐྱེ་གཤེགས།¹⁰ སྐྱེར་ཙམ་གཙུག་གི་བསྟན་
 འགྱུར་ལས། ཟུང་། མི་༥ བོད་རུ། ལས་ཀྱི་གཤེན་རྗེའི་མཛོད་པའི་ཆོ་ག་དང་། (189-190) ཟུང་། ཙམ་༥
 བོད་རུ། བརྟུང་ཙམ་གྱི་ཕྱི་ཕྱིས་བསྐྱེད་ས་པ་(143-144)སོགས་བཞུགས་སོ། །

[illegible]

ཉང་ཚེས་འབྱུང་དུ། གཉལ་པ་སྒྲིབ་ནི། ཅུ་པ་ལོ་ཚུ་བ་ཤེས་རབ་དཔལ་དང་ཡེ་ཤེས་གྲགས་ཀྱིས་
 རྒྱ་གར་དུ་ལན་གསུམ་ཕྱིན། བརྩི་ཏ་ཤུབ་ཐོབ་ཀ་རོ་བ་དང་མངལ་ནས་གཤིན་རྩི་གཤེད་དག་ནག་
 དང་། རྩི་རྩི་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད། རྒྱབ་ཐབས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚེ་ག་ འབྱེལ་པ། དེ་རྩམས་ཀྱི་ཆ་ལག་
 དང་། གཞན་ཡང་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཤུབ་ཏིང་། རྒྱང་བ་སྡེ་བདུན། དེས་པ་སྡེ་བདུན། མཚན་བརྩོད་
 ཤེས་རབ་སྒྲིབ་པོ། དེ་རྩམས་ཀྱི་གདམས་པ། མགོན་པོ་དཔོན་གཡོག་གསུམ་པ་དེ་རྩམས་བསྐྱར་རོ། ༥

འཕྲི་ཅི་མ་པ་བྱུག་པ་ལ།

[illegible]

① མོ་ལྷ་ལྷ་གས་པ་འབྱུང་གནས་དང་རྒྱལ་པ་ལྷོ་བཟང་མཁས་ཀྱིས། གངས་ཅན་མཁས་ཀྱིས་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད། ཀན་སྐུ་མི་
རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1992ལོ། བོད་དོན468ཏུ་གསལ།

② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚས་འབྱུང་མེ་ཉྱལ་སྤྱིར་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་སྐད་སྐད་ཡིག་དཔེ་ཉིད་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
གཞི་ཚོགས་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྩོམ་འཕྲིན་443ཏུ་གསལ།

མེད་པའི་འོད།(1-469) བསྟན་འགྲུལ་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྲོལ་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་ཐུང་བ་
 རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་།(1-107) བསྟན་པ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྩ་གྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་བཤད།(107-277) འཕྲོ་
 མཐུད་ཀྱི་དཔལ་པོ་དང་།(1-297) རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྲོལ་དཔལ་པོ་དང་མདོར་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་རྣམས་འབྱོར་
 པ་རྩ་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཞབས་པས་མཛད་པ།(1-27) རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་པོ་རྩ་གྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་གི་
 རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་འགྲེལ་བ་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་པས་མཛད་པ།(40-71) དཔལ་པོ་རྣམས་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཅིག་པ།(80-94) རྣམས་འབྱོར་གསུམ་གྱི་སྒྲིང་པོ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་
 པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱལ་པོ་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པ་དང་།(223-224) སྒྲིང་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་མན་ངག་རྩ་
 འཁོར་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ་སྟན་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ།(224-226) རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྲོལ་དཔལ་པོ་རྩ་གྱི་རིམ་པ་བཞིའི་རྣམ་
 པར་འབྱེད་པ་ནག་པོ་བས་མཛད་པ་བཅས་སོ། །(358-367) ཡང་ཉང་ཆོས་འབྱུང་རུ། ལོ་རྒྱུ་བ་འབྲོ་
 ཤེས་རབ་གྲགས་དང་། དགེ་བསྟེན་ཤེས་རབ་བཙུན་འགྲུལ་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་རྣམས་ཐོབ་ཐེངས་བ་
 བསྐྱར་རོ་ཞེས་དང་། འབྲོ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས་ཀྱིས་ཁ་ཆེ་ལྷ་མགོན་སྟུན་དངས་ནས་རྩ་གྱི་འཁོར་
 འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་སྒྲགས་དང་དེ་ནས་འཇམ་དཔལ་ཟབ་དོན་ལ་སོགས་པ་མང་རུ་བསྐྱར་ཞེས་གྲང་
 གསལ།^①

རྩ་ལོ་རྒྱུ་བ་རྣམས་ཀྱི་གྲགས་པ།

རྣམས་ཀྱི་འདི་ཉིད་ཡབ་སྐུ་གསུམ་སྒྲིང་མའི་མཁས་པ་རྣམས་སྟན་དགོན་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་དང་ཡུམ་རྣམས་ཀྱི་དཔལ་
 འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ལྷའི་བར་པར་རབ་བྱུང་གོང་གི་མེ་འབྱུག་ཕྱི་ལོ་1016ལོའི་རྟོག་ལྷ་12ཆོས་10ཉིན་
 ལ་སྟོན་སྟོའི་ཆ་སྟེ་ནམ་གྲང་ཡུལ་རུ་(གཉེན་པོ་ཡང་ཟེར་)སྐུ་འབྱུངས། དེས་པའི་སྐབས་སུ་རོ་མཆོར་
 འབྱུང་གནས་ཞེས་ཞུ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ལ་རྒྱ་བལ་གྱི་ཡི་གེ་སོགས་ཡིག་རིགས་ལྷ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱན་
 ཆོགས་མེད་རུ་མཐུན། དགུང་ལོ་བཙུན་པ་ལ་རྒྱ་བལ་གྱི་ཡི་གེ་སོགས་བཅོལ་ནས་མ་རྟོན་པར་སྐྱ་མ་རང་གཅིག་ཏུ་
 བལ་ཡུལ་རུ་བྱོན་ཏེ་སློབ་དཔོན་གྱི་རོ་དང་མཇལ་ཞིང་རྒྱུད་སྒྲུབ་ཐབས་ལས་ཆོགས་བཅས་རྣམས་པར་
 གསན། དཔལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་དབང་ལྷ་བྱིད་གསུམ་ཡང་ཐོབ་ནས་པོད་ཡུལ་རུ་བྱོན་ཏེ་སློབ་
 མ་བསྐྱུངས། དེ་ནས་ལང་ལབ་བྱུང་ཆུབ་རྣམས་ཀྱི་དང་རྒྱ་འབྱུལ་འགྲན་པར་ཅུང་ཟད་ཕམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྒྲིང་པོ་སྐྱང་ཅིའི་བརྒྱུད། པོད་སྐྱུངས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྟོན་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་སྐྱུ་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་442དང་443རུ་གསལ།

བལ་ཡུལ་དུ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཐེབས་ཏེ་སློབ་དཔོན་རྟ་རོ་ལས་བསད་བརྒྱུ་སྟགས་མན་ངག་མཐའ་
 ཡས་པ་གསན་ནས་བོད་དུ་ཐེབས། དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས་ནས་སློབ་དཔོན་
 མཚུ་སྒྲིང་པ་དང་མཇལ་ཞིང་རྒྱ་ལེའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྟེན་པར་ཚོགས་ཤིང་གདམས་ངག་མང་
 དུ་བྱས། དེ་ནས་བོད་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏེ་ལང་ལབ་བྱང་ཚུབ་རྩི་ལོ་ལོར་དང་བཅས་པ་བསྐྱལ་ཞིང་སྟགས་
 གི་རྒྱས་པ་ཆེ་བའི་སྟན་གསལ་ཐོབ། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པར་རྒྱ་གར་དུ་ལན་གཉིས་པར་ཐེབས་ཤིང་
 སློབ་དཔོན་མཚུ་སྒྲིང་པ་དང་མཇལ་ཞིང་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་དབུས་གཙང་ཀུན་དུ་ཆོས་གི་འཁོར་
 ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། སྤེལ་སྤྱོད་མར་བའི་སྟགས་དར་མ་མདོ་སྤེལ་དང་བཅས་མཁར་ལོ་རྒྱ་བ་སྟགས་རྒྱ་
 འཕུལ་གྱིས་མཐ་པར་བྱས། དར་མ་མདོ་སྤེལ་གྲོང་སྤྱོད་བཅས་མཁར་ལོ་རྒྱ་བ་སྟགས་ལོ་ལོར་དང་བཅས་
 པ་བཀའ་འོག་དུ་བཅུད། ཁོང་སྤྱིར་བལ་ཡུལ་དུ་ཐེངས་གསུམ་དང་རྒྱ་གར་དུ་ཐེངས་གཉིས་བྱོན་ཏེ་
 སློབ་གཉེར་མཇུག་ཅིང་། བོད་ཡུལ་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་དང་། དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ། གཉལ་
 ལོར་བྱར་གསུམ། རྟགས་གོང་ཞེ་གསུམ་ལ་སྟགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཐམས་ཅད་ཞབས་གིས་བཅགས་ཏེ་མདོ་
 སྟགས་གི་ཆོས་སྐོར་གནང་། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་གསོ་སྟགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མང་དུ་
 མཇུག་སྟེ་སློབ་མར་བྱགས་སྟག་རྩ་ཆོས་རབ་སྟགས་སྟོང་ཕྱག་དུ་མ་བཞུགས། མཐར་དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་
 བརྒྱད་ཅུ་^①བཞུགས་པར་རྩ་ཡེ་ཤེས་མེད་གས་མཇུག་པའི་མཐུ་སྟོབས་གི་དབང་ཕྱག་རྩི་བཅུན་རྩ་ལོ་རྒྱ་
 པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ཀུན་ཁྱབ་སྟན་པའི་རྩ་སྤྱོད་ལས་གསུངས།^② རྩ་ལོ་ལོ་གདུང་རྟེན་ཡང་འབྲས་སྤངས་
 སྟགས་པ་གྲུ་ཆོང་གི་གཙང་ཁང་དུ་རྩི་ལེའི་གཙུག་ཕྱིད་གི་གཟུངས་བཞུགས་སུ་གདན་དྲངས་ནས་ཡོད་
 སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༡༩ ། བོད་དུ། དཔལ་རྩི་ལེའི་གཙུག་ཕྱིད་ཆེན་པོའི་
 རྒྱུད་གི་རྒྱལ་པོ། (151-164) དཔལ་རྩི་ལེའི་གཙུག་ཕྱིད་གི་རྟོག་པའི་རྒྱུད་གི་རྒྱལ་པོ། (167-173) ཏིལ་ལོ་
 པའི་ཆོ་ག། (174-174) གཤེན་རྩི་གཤེན་དག་ནས་པོའི་འཁོར་ལོ་ལས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་
 བྱ་བའི་རྒྱུད་གི་རྒྱལ་པོ། (175-185) རྒྱུད་། ༢༠ ། བོད་དུ། འཕགས་པ་གཞོན་གནས་དབང་པོ་རི་ལྟར་
 འབྱུང་བའི་རྟོག་པ་(90-104)ལ་སྟགས་པ་མང་པོ་བཞུགས་ཡོད།

① ཁོང་ཉིད་སྤྱི་འཆོ་བཞུགས་གི་ལོ་ནི་བརྒྱ་དང་བཅུ་ལྔ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ། བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ལ་སྟགས་པ་བཞེད་རྩི་ལོ་ལོ་ལྟ་
 མ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་རྣམ་ཐར་ཀུན་ཁྱབ་སྟན་པའི་རྩ་སྤྱོད་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན།
 ② ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་རྩ་ལོ་ལོ་ཆོ་བོ་རྩ་ཆོས་རབ་གི་དངོས་སྟོབས་རྩ་ཡེ་ཤེས་མེད་གས་མཇུག་པའི་མཐུ་སྟོབས་གི་དབང་ཕྱག་རྩི་
 བཅུན་རྩ་ལོ་རྒྱ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ཀུན་ཁྱབ་སྟན་པའི་རྩ་སྤྱོད་ལས་གསུངས་པར་འཆོལ། མཆོ་སྟན་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་
 རྒྱས་1989ལོར་པར་དུ་བསྟན།

བ་རིག་ཐོས་ལ་དགའ།

ཕྱི་ལོ་རྩ་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རྩ་མགོ་ཙམ་རྩ་སྐུ་འབྲུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་ཏེ། ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བསྟན་འབྱུང་ལས། རྒྱུད་༼ ༡༽ བོད་རྩ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་སྐབ་ཐབས་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོན་མ་སྟོབ་དཔོན་མི་ཇི་པས་མཛད་པ། (133-138) འདི་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་བ་རིག་ཐོས་པ་དགས་བསྐྱུར་པ། སྤང་ནས་དགེ་བའི་བསེས་གཉེན་མཁས་པ་བ་རི་ལོ་ལྔ་བས་བཙས་པ་ལས། རྩ་ཕྱིས་གཙུགས་ལོ་ལྔ་བས་སྤོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་རྩ་གཏན་ལ་ཐབ་པ། རྒྱུད་པ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མ་རོལ་རྩ་ཕྱིན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ལྷེ་མིག་ཅེས་བྱ་བ་ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་སླ་མ་རྣམས་སྤྱིས་(ཆོས་དཔལ་གྱིས་)མཛད་པ། འཕགས་པ་རྒྱུད་པའི་གདམས་རབ་འདི་བྱང་རྒྱུ་མའི་སྟོང་པོ་དཔལ་འབུམ་སྟོང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་རྩ་བཞེངས་པའི་རྩ་སྐུ་བསྐྱུར་རོ། །

ཕྱི་ལོ་ལྔ་བ་འོད་འབྱུང་།

འབྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་སོགས་མ་རྟེན་ཀྱང་། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དག་གི་དོན་ཀྱི་བྱང་རིམ་གྱི་བྱང་བསྐྱིག་སྤངས་ལ་གཞིགས་ན་ཏ་ལམ་རྩ་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པ་འདྲ་ལ། ཉང་ཆོས་འབྱུང་རྩ། ཕྱི་ལོ་ལྔ་བ་འོད་འབྱུང་གིས་ཀྱང་དཔལ་རྩོམ་ཞེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྤྱི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་བ་སྐབ་ཐབས་ནམས། གསར་སྤགས་གནད་ཀྱི་གདམས་པ་ནམས་བསྐྱུར་^①ཞེས་མཐོང་རོ། །

ཆ་བན་ཆོས་འབར།

འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་པོ་སྟེལ་ཏེ་ཕྱི་ལོ་1044ལོར་ལོ་སྟོན་སྟོར་སྐུ་འབྲུངས། རྒྱ་གར་རྩ་ཁ་ཆེ་དགོན་པ་བ་དང་། ལ་སྤྱོ་ལྷ་གྲ་ར་གྲུག་ལ་སོགས་པར་གསན་པ་མང་རྩ་མཛད་ཅིང་བཞུགས་པ་ན། སླ་མ་དེ་ནམས་ཀྱིས་ཁྱོད་བོད་རྩ་སོང་ལ་འཕགས་མ་སྟོལ་མའི་སྐུ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་ཕྱག་རྒྱར་བསྟེན་ནས་གསང་བ་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གི་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཤིག་གསུངས། དེ་ལྟར་བོད་རྩ་བྱོན་ནས་མ་གཅིག་ཕྱག་རྒྱར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་མ་ལོ་ལྔ་བས་བྱུང་པོའི་ཐད་རྩ་རབ་རྩ་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པོ་སྤང་ཅེའི་བརྒྱུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་433རྩ་གསལ།

བྱང་། དབྱང་ལོ་ཞི་རྒྱུ་ལ་ཐེབས་སྐབས་ལོའོན་ཕུ་བ་ཉི་གནས་སུ་ཁྲིད་དེ་ཤབ་ཏུ་བྱོན་པའི་ཆོ་གཞན་
 གྱིས་རྒྱལ་དྲངས་ནས་གྲོངས་སོ། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། ཟུང་། ༡༩༡ བོད་རྒྱ། དབྱེས་
 པའི་དོ་རྗེའི་སྐབ་ཐབས་སློབ་དཔོན་ཡན་ལག་མེད་པའི་དོ་རྗེས་མཛད་པ། (209-210) ༡༩༢ བོད་
 རྒྱ། དཔལ་ཉི་རུ་ཀའི་སྐབ་ཐབས་སློབ་དཔོན་ས་ཏ་ཇ་བི་ལཱ་པའི་(ལྟན་ཅིག་ཅེད་འཛོ་བའི་)ཞལ་སྐ་ནས་
 མཛད་པ། (22-24) ༡༩༣ བོད་རྒྱ། དཔལ་ལོའོར་ལོ་སྒྲུ་པའི་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་གཉིས་
 མེད་དོ་རྗེས་མཛད་པ། (139-143) དཔལ་ལོའོར་ལོ་སྒྲུ་པའི་རབ་གནས་སློབ་དཔོན་གཉིས་མེད་དོ་
 རྗེས་མཛད་པ། (154-159) ༡༩༣ བོད་རྒྱ། དཔལ་དོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྐབ་ཐབས་ཞལ་གཉིས་མ་
 ཟུང་བ་རི་ཁྲོད་དབང་ཕུག་གིས་མཛད་པར་གྲགས་པ། (197-199) དབྱ་བཅད་མའི་སྐབ་ཐབས་ཆེ་བ་
 ཞེས་བྱ་བ་དཔལ་བིཏ་པས་(རུས་ལྟན་པས་)མཛད་པ། (206-208) ༡༩༤ བོད་རྒྱ། ཕྱིར་བསྐྱོག་གི་ལོའོར་
 ལོ་ཉག་པའི་དོ་རྗེས་མཛད་པ། (106-106) སློལ་མ་གསང་བའི་སྐབ་ཐབས་སློབ་དཔོན་ཉག་པའི་དོ་རྗེས་
 མཛད་པ། (107-107) དབང་ཆོས་ཉེན་འབྲེལ་འགྲོ་སྟོག་དཔལ་རྒྱ་རོ་པས་མཛད་པ་(117-118)ལོ་སྟགས་
 པའི་འབྱུར་ཆོས་མང་རུ་བཞུགས་སོ། །

ཁྱེ་བོ་ཤེས་རབ་དཔལ་

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རུས་དཀྱིལ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་གྲགས་ཅན་ཞིག་
 ཟླ། མཛད་པ་གསལ་བོ་མ་མཐོང་། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། ཟུང་། ༡༩༥ བོད་རྒྱ། སྐྱིར་
 བའི་ཐིང་བ་པའི་ཏ་ཆ་མི་སངས་རྒྱས་གྲགས་པས་མཛད་པ། (251-252) ༡༩༦ བོད་རྒྱ། དབང་གི་རབ་
 ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཨ་ལྷ་ཡཱ་ཀ་ར་གུལྟས་(མན་མཛད་དགོན་མཆོག་)གིས་མཛད་པ། (226-
 250) ཤེར་ཕྱིན་༡༩༧ བོད་རྒྱ། འཇགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རུ་བྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་འབྲེལ་བ་
 གནད་ཀྱི་ཁྲི་བའི་འད་ཅེས་བྱ་བ་(1-228)པའི་ཏ་ཆེན་པོ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྐས་པས་མཛད་པ་
 དང་དཔལ་རྒྱ་ལེནྟར་བསྐྱར་རོ། །

① དོན་དོར་དང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་གྲགས། གངས་ལྗོངས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་གྲགས་ཅན་མི་སྣ། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་།
 1993ལོ། ཤོག་ངོས་196ཏུ་གསལ།

མཚུར་སྟོན་དབང་གི་དྲེ་།

དམ་པ་འདི་ཉིད་དོལ་གྱི་མདའ་ན་མཚུར་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་སུ་སྤྲུགས་འཆང་གི་རྒྱུད་པ་མཐུ་ཆེ་
བ་ཞིག་ཡིད་པ་དེའི་སྤྲུག་སུ་སྤྲུ་འབྱུངས་པར་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆང་དུ་བཞེད། འབྱུངས་འདས་གྱི་ལོ་ཆོགས་
གསལ་བོ་ཞིག་མ་ཆེད། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཚན་གྱི་གྲང་བསྐྱིག་ཚུལ་
ལ་གཞིགས་ན། ཁོང་ཉིད་ཀྱི་བོ་ཤེས་རབ་དཔལ་དང་རྩ་ཆོས་རབ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་བཟངས་པས། ཉ་
ལམ་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་འབྱུངས་པར་ངེས། མར་པའི་སློབ་མ་ཀ་ཆེན་
བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཤར་གྱི་ཀ་ཆེན་དུ་བཟངས། གཞོན་ཅུའི་དུས་སུ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཁྱེ་པའི་སར་
སློབ་གཉེར་དུ་བྱོན། རྗེ་འདི་བྱིམ་ཡོ་བྱད་གྱིས་དབུལ་བས་མས་བྱིམ་དུ་བཞུགས་དགོས་པའི་བཀའ་
བཏང་ཡང་། ཁོང་གིས་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་དཀའ་བ་སྦྱད་ཅིང་། བཙུན་འབྱུག་བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་
ཡིན་པས་ཨ་མས་ངའི་ཆོས་གྱི་བར་ཆད་མ་བྱེད་ཅིག ང་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོ་བྱེད་བཅེ་བས་མི་དོར་བ་
ཡིན་ནོ་གསུངས་ཏེ་སློབ་གཉེར་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོ་མཛད། དུས་ཕྱིས་མར་པའི་སྟོན་གྲགས་གསན་ནས་
དད་པས་ཡིད་དྲངས་ཤིང་། ལྟོ་བྲག་མར་པའི་སྟོན་སྤར་ཐེབས་ནས་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་དང་
གདམས་པ་གནང་བར་བྱས་པས། ཆོས་སྤྲོ་མོ་འདྲ་བ་གནང་སྟེ་རྗེ་གསུངས་པར་གནང་བ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
པ་ལྟར་ཕྱིས་མཚུར་སྟོན་གྱིས་དོལ་མདར་རང་གནས་སུ་མར་པ་སྟོན་འདྲེན་སྐབས་རིམ་ལྔའི་མན་ངག་
དང་། རྒྱུད་རྒྱུད་གི་བཤད་པ་རྗེ་གསུངས་པར་གནང་། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་གནད་ཐོན་པ་ཞིག་མ་ཆེད་ཅིང་
འདིར་འཁོད་གནས་ཚུལ་སྤྲོ་མོ་འདི་ཡང་སྤྲུ་སྤྲུ་ལོ་རྒྱུས་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གཙོ་
བོ་ཁམས་པ་རོ་མཉམ་དྲེ་རྗེ་དང་། མཁོན་གད་པ་ཀའི། འཆེས་སྟོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གསུམ་
ཡིན། འདི་དང་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བཟླ་པུ་ཅི་སོགས་གྱིས་ལྟན་དུ་བསྐྱར་པའི་འབྱུར་ལ། བསྟན་
འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༣༡ པོར་དུ། དྲེ་རྗེ་ལག་མོའི་སྟོན་ཐམས་དང་། (181-182) དྲེ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་
ལ་མཚོད་པ་མདོར་བསྐྱས་པ། (182-184) རྗེ་བཙུན་དྲེ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་མཚོད་པའི་ཆོ་ག་(214-215)
སོགས་བཞུགས་སོ། །

རྩ་ཆོས་རབ།

ཁོང་ལ་རྩ་པ་ཆོས་རབ་ཅིས་པའང་སྤང་། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་

ལ་སྟོང་སྟོང་ཆ་སྟེ་ནམ་གྱི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། རྗེ་འདིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་
ནས་ཁྱ་བོ་རུ་ལོ་རྒྱུ་བ་དོན་རྗེ་གྲགས་པ་སོགས་བསྟན་ནས་སྟོབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་
དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་བརྟེན་ས་མཆོ་མྱི་(ཀུན་བཟང་དཔལ་)སོགས་བསྟན་ཏེ་
རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་ལོགས་པར་སྐྱུངས་ནས་བསྟན་བཅས་མང་པོ་བོད་ཡིག་དུ་བསྐྱར་པ་མཛད། ཁོང་
གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཐེ་བོད་། ༡༡ ་ བར། བསྐྱར་པའི་རྒྱུད་ལས་དྲུ་རི་ཀ་པས་བྱང་བར་
གྲགས་པའི་དབང་གི་རབ་དུ་བྱེད་པ།(146-150) རྒྱུད་། ༣ ་ བོད་དུ། བཀ་པོ་ཆེན་པོ་མགོན་པོ་མདོན་
པར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལུ་ལྟ་བུ་བཅུ་བ།(45-86) བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༥ ་ བོད་
དུ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐབ་ཐབས་དང་།(94-118) དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་
ག་སྟོབ་དཔོན་སྐ་རྒྱ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་(པ་མེས་ལོགས་པོས་)རྩམ་ཞུ་ཀ་ར་ཤེད་ཀྱི་(ཆོས་ཀྱི་ཞི་བའི་)དོན་དུ་མཛད་
པ།(118-156) དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐད་ཅིག་གིས་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་
སྟོབ་དཔོན་རོལ་པའི་དོན་རྗེས་མཛད་པ།(167-168) ཡན་ལག་དུག་གི་སྦྱར་བའི་མན་ངག་ཅི་ལུ་པས་མཛད་
པ།(250-251) རྒྱུད་། ༥ ་ བོད་དུ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རབ་དུ་གནས་པའི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ།(24-
29) དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོགས་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ།(29-32) དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐྱོན་
སྒྲིག་གི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་ནམས་སྟོབ་དཔོན་དུས་འཁོར་ཞབས་ཀྱི་མཛད་པ།(32-36) རྒྱུད་། ༡༢ ་ བོད་
དུ། དོན་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་མྱི་ལྷ་མ་པ་ཏི་དཀྱུས་(དཔལ་ལྷ་མོ་ལྷ་མས་)མཛད་
པ།(16-25) དོན་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ།(48-68) དཔལ་ལྷ་མ་པ་ཏི་དཀྱུས་
མཛད་པ་ལ་སོགས་བཞགས་སོ། །

བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཆོན།

ཐུ་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྐད་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་
ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༥ ་ བོད་དུ། བསྐྱར་བ་ལུའི་ཆོ་ག་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས་
མཛད་པ།(225-228) ཤེར་ཕྱིན་། ༡ ་ བོད་དུ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དོན་བསྐྱར་རྒྱ་གར་གྱི་
མཁན་པོ་ཀུ་ལྷ་ར་མྱི་ལྷ་དུས་(གཞོན་རུ་དཔལ་བཟང་པོས་)མཛད་པ་(110-116)སོགས་སོ། །

① དེང་གི་གཞིས་ཆེ་ས་ཁུལ་གཉེར་ལམ་མཛད་དུ་འབོད་པ་དེ་སོ། །

ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་ལྷོན་བྱང་རྒྱལ་འབར།

ཁོང་ཉིད་ཀྱི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚོགས་སོགས་གསལ་ཆ་ཅན་ཞིག་མ་རྟེན་མོད། ཁོང་གི་འགྱུར་
ལ། ཉང་ཚེས་འབྱུང་དུ། ལོ་རྒྱུ་བ་མ་བན་ཚེས་འབར་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་ལྷོན་བྱང་རྒྱལ་འབར་དང་། ལོ་
རྒྱུ་བ་མཆིངས་ཡོན་ཏན་འབར་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་བར་སྟོན་ཐོས་པ་དགའ་བཞིས་བལ་ཡུལ་ནས་པརྟེན་ཏུ་
གར་ཕྱག་ནའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས། ཨ་མ་སི་ལ། འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་བཅུ་གསུམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
དུ་བྱགས་ཏེ། རྩོམ་རྩལ་འབྱོར་མའི་བྱིན་རྒྱལས་མཛད། རྟེན་པོ་སྟོར་ལ་དོ་ཏ་སྟོར་གསུམ་དང་། བྱབ་
སྟོར་སྟེ་བདུན། མི་རྒྱུ་པའི་ཚེས་རྒྱང་བཅུ་གསུམ་དང་། རྩོམ་པག་མའི་སྐབ་ཐབས་བརྟེན་ཅ་ལ་སོགས་པ་
བསྐྱར། ཞེས་གསལ་བ་དང་། དེ་ལྟ་ན་ཏུ་ལམ་རྟེན་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་
ཡིན་དགོས།

ལོ་རྒྱུ་བ་བར་སྟོན་ཐོས་པ་དགའ།

ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉང་ཚེས་འབྱུང་དུ་གསལ་ཞིང་།^① འབྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚོགས་
སོགས་གསལ་བོར་མ་མཐོང་ཡང་རྟེན་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པ་གསལ་ཐག་ཆོད། ཁོང་
གི་འགྱུར་གོང་དུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་ལྷོན་བྱང་རྒྱལ་འབར་གྱི་སྐབས་སུ་བཏྲན་ཟིན་པས་བསྐྱར་སྟོན་མི་
བྱེད་པར་བྱ།

མཚར་སྟོན་དབྱིག་གི་རྒྱལ་མཆན།

ཕྱི་ལོའི་རྟེན་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རྟེན་སྟོན་ཅམ་དུ་སྐྱེ་འབྲུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
འགྱུར་ལ། བཏྲན་འགྱུར་རྒྱུད་སྟོར་ན། ཕྱི་རྩོམ་འབྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་པདྨའི་ཕྱ་གུ་རྩོམ་མཛད་པ་
བཅས་སོ། །

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚེས་འབྱུང་མེ་ཏྲག་རྟེན་པོ་སྟོན་ཅའི་བཅུད། བོད་ཡུལ་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟེན་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
གནི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས444ཏུ་གསལ།

② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚེས་འབྱུང་མེ་ཏྲག་རྟེན་པོ་སྟོན་ཅའི་བཅུད། བོད་ཡུལ་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟེན་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
གནི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས444ཏུ་གསལ།

དཔལ་ཀྱན་དགའ་ལྗོངས།

ཉང་ཆོས་འབྱུང་རུ་སྐྱལ་ལོ་ལྷ་བ་ཀྱན་དགའ་ལྗོངས་ཞེ་ཞེས་མཐོང་བ་ནི་དཔལ་དང་སྐྱལ་གཉིས་ཡི་གེ་འབྲི་ཚུལ་མ་འདྲ་བ་ལས་རུས་གཅིག་རུ་ངེས་དཔོན་ཤིང་། ལོ་ལྷ་བ་འདི་ཉིད་ཏ་ལམ་ཁྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་སྟོང་རུ་བྱོན་ཡོད་པར་མཐོང་། འདི་ཉིད་དཔལ་གྱི་རིགས་རྒྱུད་རུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་དགུ་ལས་བར་དར་སྒྲ་སྒྲར་ནམ་གསུམ་གྱི་གས་ཡིན་ཚུལ་དཔལ་གྱི་གཏུང་རྒྱུད་བ་ར་ཆགས་སུ། མདོ་རྒྱུད་མཛོད་འཛིན་ཀྱན་དགའ་ལྗོངས་དང་། །དངོས་གྲུབ་ཀྱན་མཛོས་ཀྱན་དགའ་གྲགས་པ་དང་། །སྐད་གཉིས་སྒྲ་བའི་སྒྲིག་ཅ་ལོ་ལྷ་བ། །བར་དར་སྒྲ་བསྒྲར་ནམ་གསུམ་རྒྱལ་གྱར་ཅིག །ཅེས་པས་ཤིས། ཁོང་གིས་སྒྲོབ་གཉེར་མཛོད་ཚུལ་ལྷང་ཆོས་འབྱུང་རུ། སྒྲ་མ་ཆེན་པོ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐུ་སྒྲ་མ་ཀྱན་དགའ་ལྗོངས་ཞེ་ཞེས་རྒྱ་གར་གྱི་པཌ་ཆེན་གནས་ལུ་རིག་པ་པཱི་ཏ་ཨ་མ་ར་ཅཱ་དང་། ལུ་ཀ་ཤི་ཉ་རུ་ལ་སྒྲ་ཆོད། དགྲེས་རྟོག་བདེ་མཚོག་དང་རུས་འཁོར་སྐྱེས་རྒྱུད་འགྲེལ་མང་པོ་གསན། དཔལ་ཀྱན་དགའ་ལྗོངས་པཱི་ཏ་སྟོང་ཉིད་ཉིང་འཛིན་བོད་ལ་གདན་དྲངས། ལྷང་པར་སྒྲན་ལྷང་རུ་གཞི་པབ་སྟེ་གསང་སྐྱེས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲོར་མང་པོ་དང་མན་ངག་མང་པོ་ཞུས་ཤིང་བསྒྲར་པ་ཤིན་རུ་མང་བར་ཡོད་པ་ནམས་ལ་དཔལ་པ་ཀྱན་དགའ་ལྗོངས་ཞེ་ཞེའི་འགྱུར་དང་དཔལ་པའི་ཆོས་སྒྲོར་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་སོ། །^① ཡང་ཉང་ཆོས་འབྱུང་རུ། དེ་ཞེས་ལ་སྐྱལ་ལོ་ལྷ་བ་ཀྱན་དགའ་ལྗོངས་ཞེ་ཞེས་བལ་ཡུལ་རུ་ལན་གསུམ་བྱོན་ནས་དགྲེས་པག་ཐམས་ཅད་ཚོགས་པར་བསྒྲར་^②བར་གསུངས། རྟེན་བཞེངས་མཛོད་ཚུལ་ལ་བ་ར་ཆགས་སུ། སྒྲ་མ་དེས། ཁྱི་གསུམ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཅུང་པ་བན་མཚོའི་ཉ་ཁང་དང་། སྒྲན་ལྷང་མཚོད་ཁང་ལ་སྐྱེས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་བཞེངས། གསུང་རབ་ནི་རྒྱའི་བཙུན་མོ་གན་ཤོག་སྐབ་འཇམ་ལ། གསེར་ཁྱན་མས་བྲིས་པའི་མདོ་མང་ཤིན་རུ་མཚར་བ་བཞེངས་པ་དང་།^③ མཐར་དགྲུང་གྲངས་བཞི་བརྒྱ་ཅ་རྒྱུ་པའི་སྟོང་བདེ་བ་ཅན་ལ་གཤེགས་

① ལྷ་བརྒྱུད་པཱ་ལྗོངས་ཀྱི་གཏུང་རབས་བ་ར་ཆགས་དང་གང་གྲའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཉིས་གཅིག་རུ་བྲིས་པ་ཀྱན་གསལ་མེ་ལོང་། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2011ལོ། ཤོག་ངོས244པར་གསལ།
 ② རྟོག་ཏུ་ར་ན་མ། ལྷང་ཡུལ་སྟོང་སྒྲན་བར་གསུམ་གྱི་དོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལོགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་ངོགས། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས139པར་གསལ།
 ③ ཉང་ཉི་མ་ལོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པོ་སྒྲ་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས445པར་གསལ།
 ④ ལྷ་བརྒྱུད་པཱ་ལྗོངས་ཀྱི་གཏུང་རབས་བ་ར་ཆགས་དང་གང་གྲའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཉིས་གཅིག་རུ་བྲིས་པ་ཀྱན་གསལ་མེ་ལོང་། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2011ལོ། ཤོག་ངོས39པར་གསལ།

- 169 -

ལེའུ་གཅིག་པ། (12-15) དཔལ་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་གྱི་རྟོག་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་བཞི་
 རྟོ་རྟོག་པ་བཞི་བར་གྲགས་པ། (167-173) སྒྲིབ་ནས་ཐར་པ་ལོ་ལྷ་བ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བསྐྱར་
 ཅིང་བཅས་པ། རྒྱུད་། ལྟ་། བོད་དུ། འཕགས་མ་དོ་རྩེ་ལུ་ལུ་རྒྱུད་མའི་རྒྱུད་གྱི་རྟོག་པ་ལེའུ་བཞི་
 པ། (19-27) བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ཏ་། བོད་དུ། གྱི་དོ་རྩེ་ལྷག་གཉིས་པའི་སྐབ་ཐབས་མཁས་
 པ་ཆེན་པོ་རྩ་ར་གླིས་(སྒྲོལ་མ་དཔལ་མོས་)མཛད་པ། (96-98) རྒྱུད་། ལྟ་། བོད་དུ། འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་
 པའི་ལུས་དགྱིལ་གྱི་མཛོན་རྟོགས་དང་། (227-227) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་རིམ་པ་ལྷ་བའི་འགྲེལ་
 པ། (227-233) བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་བདེ་མཆོག་སྐབ་པའི་ཐབས་རིན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་
 ཞེས་བྱ་བ། (233-237) ཆོགས་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོ་ག། (238-239) དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ལ་བསྟོད་པ་རིན་པོ་
 ཆེའི་སྐུ་འཕུལ་སྐྱེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་སྐབ་དཔོན་དོ་རྩེ་དྲིལ་བུ་པས་མཛད་པ། (240-242) དཔལ་
 འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་བསྟོད་པ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཞིང་རྒྱ་ཉིས་མཛད་པ། (239-240) བཅོམ་ལྷན་འདས་
 འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་སྐབ་ཐབས་རིན་པོ་ཆེ་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། (243-251) དཔལ་
 འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་རིན་པོ་ཆེ་རབ་རྒྱ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་སྐབ་
 དཔོན་དཔལ་ལྷ་བ་པས་མཛད་པ། (251-272) དབྱིད་གྱི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བ་ནག་པོ་སྟོད་པ་པས་མཛད་
 པ། (298-306) རྩེ་བཅུན་དཔལ་ཉེ་རུ་ཀ་སྐབ་པའི་ཐབས་མདོར་བསྐྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཅུ་བེ་རྒྱུ་རས་
 (དོར་བར་བྱ་བས་)མཛད་པ། རྒྱུད་། ལྟ་། བོད་དུ། ཡི་གེ་བརྒྱན་པའི་སྐབ་ཐབས་པལྟེ་ཏ་གཉིས་ལུ་
 མེད་པའི་དོ་རྩེས་མཛད་པ། (130-133) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 སྤང་བ་སྐབ་དཔོན་དཔག་མེད་དོ་རྩེས་མཛད་པ། (271-272) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་སྐྱིད་པོ་དེ་ཁོ་
 ན་ཉིད་བསྐྱས་པ་སྐབ་དཔོན་ཀྱ་ས་ལེས་(ཁམས་བདེ་བས་)མཛད་པ། (272-273) ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བ་དང་། (273-274) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མན་ངག་སྐབ་དཔོན་
 ཀྱ་ས་ལེ་པས་མཛད་པ། (274-274) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པ་གཉིས་ལུ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་མན་
 ངག་ནལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་གཏུམ་མོ་སྐབ་དཔོན་དགེ་བའི་མགོན་པོས་མཛད་པ། (274-275) རྒྱུད་། ལྟ་།
 བོད་དུ། དཔལ་དོ་རྩེ་ལག་མོའི་སྐབ་ཐབས་ལྷ་ལྷོ་ལྷ་རྒྱས་མཛད་པ། (180-181) ལག་མོའི་སྐབ་ཐབས་
 སྐབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དོ་རྩེ་དྲིལ་བུ་པས་མཛད་པ། (248-249) དོ་རྩེ་ལག་མོའི་སྐབ་ཐབས་ལོ་
 རྒྱན་ནས་བྱང་བ་སོགས་མང་རུ་བཞུགས་སོ། ། (249-249) སྤང་ཡིག་། ཏ་། བོད་དུ། ལུ་ལ་སྤྱིང་བ་སྐབ་
 དཔོན་སང་ཇ་ན་ཆེན་པོས་མཛད་པ་(67-70)བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཀམ་ཀམ་ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་དགེལ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་ལུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཏེ། ལོ་
རྒྱས་གསལ་ཁ་ཅན་ཞིག་ལག་སོན་མ་བྱུང་། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༨ ་ ༥ ་ བོད་
རུ། དཔལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བ་ནལ་འབྱོར་མ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། (66-90) ཀམ་
ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་ཕྱག་མཆོམས་དག་བཙམ་གྱིས་བསྐྱར་བ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༩ ་ ༥ ་ བོད་
རུ། དབང་རིན་ཆེན་སྒྲུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་དཔལ་ཤེས་རབ་གསང་བས་མཛད་
པ། (294-303) བོད་ལོ་རྒྱུ་བ་ཀམ་ཀམ་དགོ་བསྟོན་ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་ཕྱག་མཆོམས་དབང་ཕྱག་རྒྱ་
མཆོའི་འགྱུར་བཅས་སོ། །

ཕྱག་མཆོམས་དབང་ཕྱག་རྒྱ་མཆོ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་ནས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་བར་རུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཏེ། བྱ་
སྟོན་ཆོས་འབྱུང་སོགས་ན་ཁོང་གི་མཆོན་ཙམ་བསྟན་པ་ལས་གནས་ཚུལ་ཞིབ་པར་འཁོད་པ་མ་
མཐོང་ཞིང་། ཁོང་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ཆོས་གོང་གི་ཀམ་ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་མཉམ་རུ་བསྟན་ཟིན་པས་དེ་
ལས་ཤེས་པར་བྱ།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོན་ཏན།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་མགོ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་ལུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཏེ། ཁོང་
གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྐོར་བོད་། ༩ ་ ༥ ་ པར། གཞིའི་མདོ། (301-303) ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཡོན་ཏན་གྱིས་བསྐྱར་ཅིང་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བཙམ་པ། སྤང་ཡིག་། ༨ ་ ༥ ་ བོད་རུ། དཔའི་
ཕྱིང་བ་ཞེས་བྱ་བ་(143-146)སོགས་བཞུགས་སོ། །

བསོད་ནམས་བཟང་པོ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་དགེལ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་ལུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཏེ། ཁོང་
གི་རྒྱུར་ཙམ་ནི། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་བོད་། ༩ ་ ༥ ་ པར། སྤེལ་མར་བསྟོད་པ་དང་། (181-
193) རྒྱུད་། ༣ ་ ༥ ་ བོད་རུ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དགེལ་འཁོར་གྱི་བསྟོད་པ། (89-91) ལུ་ཁ་ལ་

སོགས་པའི་འགྲེལ་བ་སོགས་བཞུགས་སོ། །(34-67) ལྷ་ཚྭ་སྐྱོ་མོ་པོ་དང་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་སྐྱོ་མོ་སོགས་པའི་
འགྲེལ་བ་(34-67)བཅས་སོ། །

དཔུལ་ཀྱན་དགའ་གྲགས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རུས་དཀྱིལ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཏེ། ལྷ་མ་
ཀྱན་དགའ་དོ་རྗེའི་སྐུ་མ་གསུམ་གྱི་གཅེན་ནི་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་མ་ལྷའི་བར་
པ་དེ་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔུལ་ཚྭ་བཟང་ཡིན་པ་ཐུང་ཚྭ་འབྱུང་རུ་གསུངས།^① འདི་ཉིད་དཔུལ་གྱི་རིགས་རྒྱུད་
རུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགུ་ལས་བར་དར་སྐྱེ་སྐྱེར་ནམ་གསུམ་གྱི་གས་སུ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་དཔུལ་གྱི་
གཏུང་རྒྱུད་ཟ་ར་ཚྭ་སྐྱོ་སྐྱོ་མོ་ལྷ་མ་ཀྱན་དགའ་དོ་རྗེ་དང་། །དངོས་བྱུང་ཀྱན་མཛེས་
ཀྱན་དགའ་གྲགས་པ་དང་། །སྐད་གཉིས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་མ་ལོ་རྒྱུ་བ། །བར་དར་སྐྱེ་བསྐྱེར་ནམ་གསུམ་
རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །^②ཅིས་པས་ཤིས། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་
ལ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷ་མ་ཀྱན་དགའ་དོ་རྗེ་ལྷུང་ལྷུང་པའི་ཞབས་
ལ་གཏུགས་ནས་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཤིང་། ཟ་ར་ཚྭ་སྐྱོ་སྐྱོ་མོ་ལྷ་མ་
ལ་སོགས་པའི་གནས་ནམས་སུ་སློབ་ཁོ་ན་མཛད་པས་ལོ་སློབ་ཞིས་གྲགས་ལ། བོད་རུ་བྱོན་ནས་ཀྱང་
སློབ་པ་དོར་ཏེ་ལྷ་མ་ཀྱན་དགའ་དོ་རྗེ་ལྷུང་ལྷུང་པ་མཛད་པས། རྒྱ་གར་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་ནས་
དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཙམ་བཞི་ལ་མཁའ་སློང་རུ་བདེ་བར་གཤེགས་སོ། །^③ཞིས་བསྐྱེད་པ་དང་། མཁས་པ་
ཆེན་པོར་གྱུར་ཅིང་བསྐྱེད་བཅས་ཀྱང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་པོད་ཡིག་རུ་བསྐྱེད་པ་མཛད་པས། རྒྱ་བཏང་
བས་ས་གསུམ་ཀྱན་རུ་བྱུང་པའི་ལོ་སློབ་ཞིས་བསྐྱེད་པ་མཛད་ཡོད་ལ། ལྷ་མ་གའ་གི་སློབ་མའི་གཙོ་
བོ་ལ་མཚུངས་པ་མེད་པ་གསུམ་དང་། འགྲན་ཟླ་བལ་བ་གཉིས་ཏེ། གསང་སྐྱེས་གསར་རྟེན་གི་རྒྱུད་
ལྷེ་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་པོ་བསོད་ནམས་སེང་གི་དང་། རྒྱལ་འབྱོར་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལྷེ་མཐའ་

① རྒྱ་གར་རྒྱ་ར་ན་མ། རྒྱུང་ཡུལ་སློང་སྐྱེད་སྐྱེད་བར་གསུམ་གྱི་དོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་དོགས། བོད་ལྗོངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས140རྩ་གསལ།
② རྒྱ་བཏང་པ་རྒྱ་དོ་རྗེ། དཔུལ་གྱི་གཏུང་རབས་ཟ་ར་ཚྭ་སྐྱོ་སྐྱོ་མོ་ལྷ་མ་ཀྱན་དགའ་དོ་རྗེ་གཉིས་གཅིག་རུ་བྱིས་པ་ཀྱན་གསལ་མེ་ལོང་། བོད་
ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་། 2011ལོ། ཤོག་ངོས24རྩ་གསལ།
③ རྒྱ་བཏང་པ་རྒྱ་དོ་རྗེ། དཔུལ་གྱི་གཏུང་རབས་ཟ་ར་ཚྭ་སྐྱོ་སྐྱོ་མོ་ལྷ་མ་ཀྱན་དགའ་དོ་རྗེ་གཉིས་གཅིག་རུ་བྱིས་པ་ཀྱན་གསལ་མེ་ལོང་།
བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་། 2011ལོ། ཤོག་ངོས42རྩ་གསལ།

དག་ལ་མཁས་པ་རྟག་སྟོན་དོ་རྩེ་བཟང་པོ། མན་ངག་དང་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་ཚུ་རྟུན་འབེངས་པ་ལ་མཁས་
 པ་རྟག་པ་ཐུག་ན་དོ་རྩེ། མཐུ་དང་རུས་པར་འགྲན་ཟླ་བལ་བ་དཔལ་པ་རྟག་ མདོན་མཁུན་དང་རྩ་
 འབྲུལ་ལ་འགྲན་ཟླ་བལ་བ་དཔལ་ལོ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ་བཅས་སོ། །ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཏྟན་
 འགྱུར་ལས། དབུ་མ་༼ ༣ ༽ བོད། དབུ་མ་འཇུག་པའི་འཁོལ་བཤད་ཅེས་བྱ་བ་ཁ་ཆེའི་པརྩི་ཏ་ཆེན་པོ་
 རོ་ཡ་ལྷ་ན་རྟུས་མཛད་པ་(1-365)ནམས་སོ། །

ཐུམ་པ་དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་རྩེ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་དཀྱིལ་ཙམ་རུ་སྐྱུ་འབྲུངས་པའི་ལོ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟེ། བདེ་
 མཆོག་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོག་ཅེ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོས་སྣ་མང་པོ་བོད་ཡུལ་རུ་སྐྱབ་དངས། ཁོང་གི་འགྱུར་
 ལ། བཏྟན་འགྱུར་ལས། ཚད་མ་༼ ༢ ༽ བོད་རུ། ཆོས་དང་ཆོས་ཙན་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་
 དཔོན་རྩེ་རྣ་རིས་མཛད་པ།(321-325) བྱིས་པ་འཇུག་པའི་རྟོག་གི་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་དགྲ་ལས་
 རྒྱལ་བས་མཛད་པ་(325-336)སོགས་བཞུགས་སོ། །

བྱ་དགེ་བསྟེན་ཆེ་ཆེ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྟོད་ཙམ་རུ་སྐྱུ་འབྲུངས་པའི་ལོ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
 འགྱུར་ལ། བཏྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༼ ༡ ༽ བོད་རུ། རྩེ་རྩེ་ནལ་འབྱོར་མ་ལ་བསྟོད་པ་པརྩི་ཏ་ཆེན་པོ་
 རྩེ་པོ་ག་ར་མྱི་རྩེ་ནས་(མར་མེ་མཛད་དཔལ་ལེ་ཤེས་ཀྱིས་)མཛད་པ་(113-114)བཅས་སོ། །

སྟོག་སྐྱུ་གཞོན་རུ་འབར།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྟོད་ཙམ་རུ་སྐྱུ་འབྲུངས་པའི་ལོ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
 འགྱུར་ལ། བཏྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༼ ༡ ༽ བོད་རུ། རྩེ་རྩེ་པག་མོ་མདོར་བསྐྱས་པའི་བསྟོད་པ་ལ་རྩི་
 སང་ག་རྩུས་(རབ་གསལ་གྱིས་)མཛད་པ།(114-114) རྒྱུད་༼ ༢ ༽ བོད་རུ། རྩེ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྐྱུ་བ་
 ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པ།(195-204) གཞུང་ཚད་ནི་རྒྱང་བ་དང་བཅས་
 པའི་བརྒྱ་ཐུག་གཉིས་པ་དཔལ་བེ་གྲ་མ་ཤི་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་བསྐྱར། རྒྱུད་༼ ༣ ༽ བོད་
 རུ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་རྟོགས་སྟེ་ཞིང་མདོར་བསྐྱས་པའི་རྩུ་བས་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་རུ་

ན་ཡ་མྱི་མི་ཉལ་མཛད་པ།(162-173) ལུང་། རྩ་། བོད་ཏུ། ཁྱོ་པོ་གཏུམ་པོ་ཆེན་པོའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་
བྱ་བ་སློབ་དཔོན་རྗེ་ཏཱ་ལི་དབྱ་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བས་མཛད་པ་(119-119)སྟགས་བཞུགས་སོ། །

བྱང་རྒྱལ་འབྲུང་གནས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་དཀྱིལ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་
གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ལུང་། རྩ་། བོད་ཏུ། དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལའི་དཀའ་འགྲེལ་གསར་
བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་རྒྱ་ན་པ་ར་མས་(སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་དམ་པས་)མཛད་
པ།(208-271) དཔལ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་གི་འགྲེལ་བ་སློབ་དཔོན་དགེ་སློང་གཞོན་ལུ་ཆེ་
བས་མཛད་པ།(271-280) དཔལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སློན་མའི་ལུང་གི་དཀའ་འགྲེལ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ཞེས་
བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་མ་རྒྱ་ལུ་ག་ཏ་བཟླས་(བདེ་གཤེགས་རྗེ་རྗེ་ཆེན་པོས་)མཛད་པ་(280-297)
སྟགས་བཞུགས་སོ། །

ཐན་དར་མ་སྒྲིམས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྐད་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་
གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། ལུང་། རྩ་། བོད་ཏུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱོ་པོའི་
རྒྱལ་པོ་འཕགས་པ་མི་གཡོ་བའི་སྟོབས་དཔག་རྒྱ་མེད་པ་རྒྱལ་པོ་དཔོན་པོ་འདུལ་བར་གསུངས་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་རྟོག་པ།(261-322) ཕྱིས་སུའང་ཆོས་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བཏན་གྱིས་བསྐྱེལ་བ་བཞིན། ལོ་རྒྱུ་བ་
ཆོས་སློང་བཟང་པོས་རྒྱ་དཔེ་ལ་གཏུགས་ཤིང་དག་པར་བྱས་པ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ལུང་། རྩ་། བོད་
ཏུ། བཙམ་ལྷན་འདས་དབྱེས་པའི་རྗེ་རྗེའི་སྐབ་པའི་ཐབས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཞིའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་
དཔོན་ཀམ་ལས་མཛད་པ།(201-209) གཏོར་མའི་ཆོ་ག་སློབ་དཔོན་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་
གྱིས་མཛད་པ། གྱིའི་རྗེ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་མཁའ་འགྲོ་མ་ནི་གུ་མས་མཛད་པ། ལུང་། རྩ་།
བོད་ཏུ། མན་ངག་རིམ་པ་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་འོ་མི་ཉེ་རུ་གས་མཛད་པ།(24-25) ཁོ་བར་
བྱེད་པའི་སྟོང་པོ་བརྒྱ་བའི་མིང་སློབ་དཔོན་སྤང་བ་མཐའ་ཡས་རྗེ་རྗེས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱས་རིམ་
པ་བརྒྱན་རུ་བྱས་པ།(25-28) དཔལ་དབྱེས་པ་རྗེ་རྗེའི་སྐབ་ཐབས་རིན་པོ་ཆའི་སློན་མ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་
དཔོན་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་གྱིས་མཛད་པ།(28-34) རོ་སྟེག་བྱ་བ་དགེ་སློང་ཏ་ལུ་ག་ཏ་རྟེན་

ཏས་(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསྐྱེད་བས་)མཛད་པ་(283-285)བཅས་སོ། །

ཙམ་གྱི་ཏིང་འཛིན་བཟང་ལོ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྟོན་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། སྟོན་པ་༥ བོད་དུ། སྟོར་བ་ཡན་ལག་རྒྱལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐུག་ན་རྟོ་རྩེས་
མཛད་པ་(183-187) ཟུང་། སྟོན་པ་༥ བོད་དུ། མཛོན་པར་བཛོད་པ་འབྱམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉུང་བའི་ཟུང་གི་
བསྐྱེས་པའི་དོན་རྣམས་པར་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་(78-141) དབུ་མ་། སྟོན་པ་༥ བོད་དུ། དབུ་མ་རིན་པོ་ཆའི་
ཕྱིང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་པལྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་ཚུ་ཏ་རི་པས་(ཟླ་བ་སེང་གས་)མཛད་པ་(67-72) རེག་
པ་ཐམས་ཅད་རུ་སྟངས་བར་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་རུ་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བྲམ་ཟེའི་བཅུན་པ་རབ་འབྱོར་
དབྱེད་ཀྱིས་མཛད་པ་(306-313) སེམས་ཙམ་པ་། ཏི་༥ བོད་དུ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་རུ་ཕྱིན་པ་
བསྟོམ་པའི་མན་ངག་སྟོབ་དཔོན་རྩ་ལྷ་ཀ་ར་ཤུའི་མཛད་པ་(131-133) ཚད་མ་། ཞེ་༥ བོད་
དུ། རིགས་པའི་སྟོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཁ་ཆའི་སྟོབ་དཔོན་རིན་ཆེན་རྟོ་རྩེས་མཛད་པ་(369-369)སོགས་
བཞུགས་སོ། །

ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྟོན་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་
གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། ཏི་༥ བོད་དུ། དཔལ་ཉེ་རུ་ཀ་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དགྱིལ་
འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་སྟོབ་དཔོན་ཉིན་མོའི་འབྱུང་གནས་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ་(286-329) དཔལ་
ཉེ་རུ་ཀའི་མན་ངག་རང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོང་ཉིད་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྟོ་
རྩེ་ཞེས་བྱ་བས་མཛད་པ་(329-342) བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དང་། དབུལ་སེ་ཙ་
བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྐྱེར་ཅིང་ཁུས་ཏི་གཏན་ལ་ཕབ་པ། ཟུང་། སྟོན་པ་༥ བོད་དུ། བམ་མཁའ་
དང་མཉམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་པལྟེ་ཏ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས་མཛད་པ་(153-
171) ཟུང་། ཏི་༥ བོད་དུ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་
རྒྱལ་བས་བྱིན་གྱིས་མཛད་པ་(145-318)ལ་སོགས་པ་བཞུགས་སོ། །

དཔལ་སྐྱེལ་ཆ་རྒྱུ་ཡི་ཆ་ལ།

འདི་ཉིད་དཔལ་ཀྱན་དགའ་དྲོ་རྒྱུ་གསུམ་ལས་གཙུང་མ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་རྩ་ལ་
 རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རྩ་དཀྱིལ་ཡས་མས་སུ་སྤྲུངས། བོད་རྩ་ཡབ་ཆོས་སྐྱེལ་མང་རྩ་གསལ་
 བསམ་མཛད་མཐར་ཆུ་གར་ཡུལ་དབུས་སུ་བྱོན། ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རིང་གནས་ལཱ་རིག་པའི་པར་ཉ་
 ཆེན་པོ་བྲམ་བེ་དཔལ་འཛིན་ཞབས་དང་ནག་པོ་ཞབས་རྒྱུ་ལ་སྐྱེལ་པ་ན་མས་ལ་སྤྲུང་བྱུང་འགྲེལ་
 དང་བཅས་པ་གདམས་པ་མང་པོ་གསལ་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར་རྒྱུ་ལོད་རྩ་བྱོན་ནས་འགྲོ་དོན་
 བསྐྱུངས། དཀྱིས་པ་དྲོ་རྒྱུ་ལ་འགྱུར་མཛད་པ་དང་། རྒྱུ་འགྲེལ་རྩ་མ་འགྱུར་བར་གྲགས། ཁོང་
 ཉིད་དཔལ་གྱི་རིགས་རྒྱུ་རྩ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་དགུ་ལས་བར་དར་སྤྲུང་རྒྱུར་ན་གསུམ་གྱི་གས་
 སུ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་དཔལ་གྱི་གཙུང་རྒྱུ་བར་ཆོག་སུ། མདོ་རྒྱུ་མཛད་འཛིན་ཀྱན་དགའ་དྲོ་
 རྒྱུ་དང་། །དངོས་གྲུབ་ཀྱན་མཛོས་ཀྱན་དགའ་གྲགས་པ་དང་། །སྤྲུང་གཉིས་སྤྲུང་བའི་སྤྲུང་ཆ་ལོ་ལྔ་
 བ། །བར་དར་སྤྲུང་བསྐྱུར་ན་གསུམ་རྒྱུ་གྱུར་ཅིག །^①ཅེས་པས་ལོ་ལྔ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་
 ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་སོ། །དཔལ་གྱི་གཙུང་རྒྱུ་རྩ་བྱོན་པའི་སྤྲུང་ཆ་ལོ་ལྔ་བ་འདིའི་འགྲེལ་ཡོད་གྱི་
 དཔལ་ཡིག་ལས་སོན་མ་བྱུང་ཞིང་། ཁོང་ལ་མཆོན་གཞན་གང་ཡོད་སྐྱེལ་གྱུང་མ་ངེས་ཞིན། ཁོང་
 ཉིད་ལོ་ལྔ་བ་གཞན་དང་རྒྱུ་སྤྲུང་རྩ་ཤོར་བའང་སྤྲིད་ལ། གལ་སྤྲིད་རྒྱུ་སྤྲུང་རྩ་སོང་བ་ཤེས་ན་དེ་
 ལྟར་བཅོས་པར་བྱ།

ཉི་མ་རྒྱུ་ཡི།

སྤྱི་ལོ་རྩ་ལ་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རྩ་སྤྲུང་ཅམ་རྩ་སྤྲུང་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་སྤྲུང་། ཁོང་གི་
 འགྱུར་ལ། བསྐྱུར་འགྱུར་ལས། རྒྱུ་ལྔ་པ་པོ་བོད་རྩ་དཔལ་འཛིན་ལོ་ལྔ་མ་པའི་སྤྲུང་མཐས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲུང་དཔོན་དུ་རི་ཀ་བས་མཛད་པ།(197-203) དཔལ་འཛིན་ལོ་ལྔ་མ་པའི་དཀྱིལ་
 འཛིན་གྱི་ཆོ་ག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲུང་དཔོན་དུ་རི་ཀ་བས་མཛད་པ།(203-219) ལོ་ལྔ་
 བ་དག་སྤྲིང་ཉི་མ་རྒྱུ་ཡི་དང་། སྤྱི་ལོ་ཅིག་གི་ཐོ་གར་དག་མཛོས་གྱི་འགྱུར་སྐྱེལ་བཞུགས་སོ། །

① བྱ་བཏང་པར་དྲོ་རྒྱུ་དཔལ་གྱི་གཙུང་རབས་བར་ཆོག་དང་གང་གྱི་ཆ་རྒྱུ་གཉིས་གཅིག་རྩ་རིས་པ་ཀྱན་གསལ་མི་ལོང་།
 བོད་ཚུངས་མི་དམངས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 2011ལོ། ཤོག་ངོས་24ར་གསལ།

རིག་པ་གཞིན་ཅུ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྤང་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༼ རྩ ༽ བོད་རུ། དཔལ་བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོའི་སྒྱུན་སྟེག་གི་ཆོག་སྟོབ་དཔོན་ནག་པོ་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ། (292-298) རྒྱུད་༼ ཟ ༽ བོད་རུ། དཔལ་བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོའི་སྒྱུན་སྟེག་གི་ཆོག་སྟོབ་དཔོན་ནག་པོ་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ། (112-117) རྒྱུད་༼ ཅུ ༽ བོད་རུ། དཀྱིལ་འཁོར་སྒྱིའི་རིམ་པ་སྟོབ་དཔོན་སྐུ་ར་ལྟ་བུས་མཛད་པ། (97-112) རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་སྐུ་བ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆོག་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་འོད་ཀྱི་མཛད་པ། རྒྱུད་༼ ཅུ ༽ བོད་རུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གསང་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐུ་བ་ཐབས་དང་ལས་ཀྱན་ཀྱི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་ལྟ་སྟེག་ཀྱིས་མཛད་པ་ (139-172) སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཁྱུ་མཛོ་ཕྱེ་འབར།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྤང་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༼ རི ༽ བོད་རུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་རྩུག་པ་མ་སྟོབ་དཔོན་སྐུ་སྐུ་བ་ཀྱིས་མཛད་པ། (42-45) དབུ་མ་༼ ཙ ༽ བོད་རུ། ཞིབ་མོ་རྣམ་པར་འཐག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་རུ་བྱེད་པ་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྐུ་བ་ཀྱིས་མཛད་པ། (99-110) དབུ་མ་༼ ཡ ༽ བོད་རུ། རྟོག་གེ་མོ་བའི་ཆོག་ལེན་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཁ་ཆེའི་པརྟི་ཏ་ཇ་ཡ་ལྷ་ན་ནས་མཛད་པ་ (374-375) བཅས་སོ། །

ཤེས་རབ་བཙོན་འགྱུས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྤང་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༼ རི ༽ བོད་རུ། རིམ་པ་ལྡེའི་དཀའ་འགྲེལ་དོན་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་བཙོན་འགྱུས་བཟང་པོའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་མཛད་པ་ (42-180) སོགས་བཞུགས་སོ། །

གཡུང་བྱང་འོད།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྤང་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཉང་

ཆོས་འབྱུང་དུ། ལོ་རྒྱུ་བ་གཞུང་དུ་འོད་གྱིས་པར་རྒྱུ་ཉ་ཨ་ཤོ་མི་བྱ་བ་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ཞེས་པ་གཅིག་སྟུན་
 དངས་ནས། འབྲིང་མཆོམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞང་ཤེས་རབ་སྒྲ་མ་སོགས་དང་མཉམ་དུ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་
 བཀ་པོ་སྒྲོར་གསུམ་སོགས་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་བོད་ཡིག་དུ་བསྒྱུར་པ་མཛད།^① ཁོང་གི་འབྱུར་
 ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། བེ་། བོད་དུ་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་སྤང་བའི་རིམ་ཞེས་བྱ་བ་དཔལ་
 རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དོ་རྗེས་མཛད་པ།(94-99) རྒྱུད་། རྩ་། བོད་དུ། དན་སོང་ཐམས་ཅད་སྒྱུར་བའི་
 ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་སྒྲལ་བཟང་དགའ་བས་མཛད་པ་(179-187)བཅས་བཞུགས་སོ། །

བསོད་ནམས་རྒྱལ་བ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་སྔ་ད་ཅམ་དུ་སྤྱི་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་རྟེ། ཁོང་གི་
 འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། རྩ་། བོད་དུ། ལས་དང་པོ་བའི་དམ་ཆོག་མདོར་བསྟུས་པ་སློབ་
 དཔོན་རྒྱ་ན་པོ་རྒྱུ་མཛད་པ་(49-54)སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཅུག་གྲུ་ཤེས་རབ་སྒྲ་མ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་སྔ་ད་ཅམ་དུ་སྤྱི་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་རྟེ། ཁོང་གི་
 འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། བེ་། བོད་དུ། གཤིན་རྗེ་དགའི་དབྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་གཤིན་རྗེ་
 གཤེད་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ལ་ལི་ཏ་བཟླས་མཛད་པ།(24-37) དཔལ་རྗེ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་གྱི་
 སྒྱུབ་ཐབས་སློབ་དཔོན་ལ་ལི་ཏ་བཟླས་མཛད་པ།(196-201) གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོ་གདོང་དུག་པའི་
 འཁོར་ལོའི་སྒྱུབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་དེ་བ་ལྷ་ཀ་ར་ཅན་མཛད་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཅུག་གྲུ་མེད་མེད་པའི་དཔལ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་སྔ་ད་ཅམ་དུ་སྤྱི་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་རྟེ། ཁོང་གི་
 འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། བེ་། བོད་དུ། སྒྲོལ་མ་དཀར་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོང་པ་ཉིད་
 བསྒྲོལ་པ།(55-56) སྒྲོན་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་ལོག་པར་ལྷ་བ་སྟན་དབྱུང་པ།(56-56) སེར་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲ་རྒྱུ་པོ་སྒྲུང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་སྒྲུངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་པོ་སྒྲུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་445ཏུ་གསལ།

ཆོམ་རྒྱན་བཅིང་པ།(56-57) དམར་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པ་བསྐྱེད་པ།(57-57) འཆི་བ་བསྐྱེད་པ་བརྟེན་ཏེ་
 ཆེན་པོ་ཏ་སྤྱ་ག་ཏ་རྟེན་ཏེ་མཛད་པ།(57-58) མེ་རྟོག་ཐེང་འཛིན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་འཕགས་པ་འཇམ་
 དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བརྟེན་ཏེ་ཆེན་པོ་ཏ་སྤྱ་ག་ཏ་རྟེན་ཏེ་མཛད་པ་(53-55)
 སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཆིངས་ཡོན་ཏན་འབར།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྟོད་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
 འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཇི་ཏེ་ག་པོ་པོ་ད་རུ། དཔལ་ཁྱེད་འབྱུང་མཛོན་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་
 བྱ་བ་ནལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལེའུ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ལ།(1-33) རྒྱལ་འབྱོར་མ་བཞིའི་ཁ་སྐྱོར་གྱི་
 རྒྱུད་བརྟག་པ་བརྒྱན་པ།(44-52) བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཏེ་པ་པོ་པོ་ད་རུ། དཔལ་རུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་རུས་ཞབས་པས་མཛད་པ།(156-166) རྒྱུད་ཏེ་འེ་པོ་པོ་ད་རུ། དཔལ་
 རོ་རྩེ་བརྒྱད་ཅིའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་བརྒྱད་ཅི་འཛག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དངོས་
 གྲུབ་ཐོབ་པའི་སྟོབ་དཔོན་རྩ་གོས་མཛད་པ།(53-104) གཞུང་ཆོད་ཆོགས་བཅད་སྟོང་ལྷམ་བརྒྱ་ཡོད་
 པ། པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་མཆིངས་ཡོན་ཏན་འབར་གྱི་འགྱུར་ལ། ཕྱིས་ལོ་ལྔ་བ་སྟོག་སྐྱེ་ཤེས་རབ་བཅེགས་
 ཀྱིས་ལེགས་པར་བཅོས་པ། རྒྱུད་ཏེ་པི་པོ་པོ་ད་རུ། བསྟན་པའི་ནོར་ཐམས་ཅད་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱབ་པའི་
 ཐབས་བརྟེན་ཏེ་ཆེན་པོ་རྩ་གྲིའི་(རིན་ཆེན་གྲགས་པས་)མཛད་པ།(259-284) ཤེར་བྱིན་ཏེ་པོ་པོ་ད་
 རུ། མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་བརྟེན་ཏེ་ཆེན་པོ་རྩ་གྲིའི་
 མཛད་པ།(189-261) སེམས་ཙམ་པ་ཏེ་པོ་པོ་ད་རུ། ཆོས་རྣམ་པར་དེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་རུ་བྱེད་
 པ་བརྟེན་ཏེ་ཆེན་པོ་རྩ་གྲིའི་མཛད་པ་(217-223)སོགས་བཞུགས་སོ། །

དགེ་ཚུལ་ཁུང་གྲགས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་མགོ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
 འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཏེ་ཇེ་པོ་པོ་ད་རུ། འཕགས་པ་ཕྱག་ན་རོ་རྩེ་གོས་སྟོན་པོ་གནོད་སྐྱོན་
 དྲག་པོ་རོ་རྩེ་མེ་ལྷའི་རྒྱུད་ལེའུ་བཅོ་ལྔ་ལ།(40-65) བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཏེ་གུ་པོ་པོ་ད་རུ། འཕགས་
 པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཛྟེད་པའི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་ལོ་ལྔ་ཏེ་རུ་གས་མཛད་

པ།(235-275) གཞུང་གི་ཚད་ལ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་དང་རྒྱག་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་མཆིས་
 པ། བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཙོང་ཁ་མེར་རྟོ་སྒྲ་མཁར་གྱི་ནང་དུ་བསྐྱར་པ། ཟུང་། ཅུ་༥ བོད་
 རུ། ཕྱག་སྟོང་སྟུན་སྟོང་གི་སྒྲུབ་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་དངོས་བྱུང་བརྟེས་པ་ཏ་སྤྱ་ག་ཏ་བཟོས་མཛད་
 པ།(185-188) འདི་ནི་འདུལ་བའི་རྟུན་པ་སྟིང་པོར་གནས་པའི་ས་དཔལ་ལྷན་རྒྱན་གོང་གི་གཙུག་
 ལག་ཁང་དུ་བསྐྱར་པ། དེ་ལ་སྟགས་པའི་ཆོས་ཚན་ཉི་ཤུ་ལྟག་བཞུགས་སོ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་བཞུགས་པ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་སྤྱེའུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་
 གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཀུན་ནས་སྟོར་འདུག་པའི་འོད་ཟེར་གཙུག་རྟོར་དྲི་མ་མེད་པར་སྤང་
 བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟིང་པོ་དང་དམ་ཚིག་ལ་རྣམ་པར་ལྟ་བ་ཞིས་བྱ་བའི་གཞུངས་
 ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པས་མཛད་པ་སྟགས་བཞུགས་སོ། །

ལྟ་བཅན་པོ་ཕྱ་ནི་རྩ་བ།

བོད་སྐད་དུ་བྱུང་པའི་གཟི་བརྗིད་ཟེར་ཞིང་། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་
 ཙམ་དུ་སྤྱེའུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། ཅུ་༥ བོད་
 རུ། དཔལ་གྱི་རྩ་བའི་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་ཐབས།(31-34) སྟོབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་སྟིང་པོས་མཛད་པ་སྟགས་
 བཞུགས་སོ། །

རྟོག་བྱུང་སྤྱེའུང་ལ།

བོད་སྐད་དུ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཟེར་ཞིང་། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་
 མཇུག་ཙམ་དུ་སྤྱེའུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། ཅུ་༥
 བོད་རུ། རྩ་བའི་ཞེས་པའི་མཐའ་གཉིས་སེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྩ་བ་སྤྱིས་(ཡེ་ཤེས་དཔལ་གྱིས་)བཀོད་
 པ།(115-120) དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་ལམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་རྩ་བའི་མཛད་པ་(120-164)སྟགས་
 བཞུགས་སོ། །

ཐུ་ལོ་ལྷ་བ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཐོད་དུ། རོ་ཏ་མཛོད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་ཞེས་བྱ་
བ་སྟོབ་དཔོན་ཐར་པའི་འབྲུང་གནས་སྤྱོད་པས་མཛོད་པ།(265-283)

ཐུ་ལོ་ལྷ་བ།

ཐུ་ལོ་ལྷ་བ་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱུ་མཛུགས་ཅམ་རྒྱུ་འབྲུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་
གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཐོད་དུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་
པར་བཛོད་པའི་ནམ་པར་བཤད་པ་མའི་དབང་པོ་གྲགས་པས་མཛོད་པ།(124-184) འཕགས་པ་འཇམ་
དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཛོད་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་འགྲེལ་བ་རྒྱས་ཞབས་པས་མཛོད་པ།(232-
285) དེ་མིན་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་ལྷ་ཡ་བཟླ་སྟགས་དང་ལྷན་དུ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཅམ་བོད་ཡིག་
རྒྱ་བསྟར་པ་མཛོད།

ཐུ་ལོ་ལྷ་བ།

ཐུ་ལོ་ལྷ་བ་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱུ་མཛུགས་ཅམ་རྒྱུ་འབྲུངས་པའི་སྟན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་
ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཐོད་དུ། བསྟན་པའི་རྒྱུད་བརྟག་
པ་བཅུ་བ་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་མ་བརྟག་པ་བརྟན་པ་གཉིས་ལྷ་རིན་པོ་ཆའི་འགྱུར། འདི་ལ་སྟོང་ཉིའི་རང་
འགྱུར་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་གྲགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་འི་བྱ་སྟོན་གྱི་རྒྱས་ནས་མ་རྟོད་པར་འདུག དེའི་
རྒྱུད་ཀྱི་མའི་སྟོན་མ་བརྟག་པ་ལྷ་བ་སྟོང་ཉིའི་རང་འགྱུར་ནམས་སོ། །བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཐོད་
དུ། དཔལ་མངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མ་བདེ་མཚན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
དོན་ནམ་པར་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དཔལ་ལོ་རྒྱུན་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འཇམ་གླིང་གི་ཉི་མ་དང་འབྲ་
བ་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའི་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོ་བརྟ་བྱེན་སྤང་བོས་མཛོད་པ།(245-389) རྒྱུད་ཀྱི་ཐོད་
དུ། དཔལ་རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་གསང་བའི་དོན་ནམ་པར་དགོད་པ་ཞེས་བྱ་བ།(116-133) དཔལ་ཉི་
རྒྱ་ཀའི་གསང་དོན་ནམ་པར་འགོད་པ་ཞེས་བྱ་བ།(133-139) དཔལ་ནམ་པར་སྤང་མཛོད་ཀྱི་གསང་
བའི་དོན་ནམ་པར་འགོད་པ་ཞེས་བྱ་བ།(139-143) དཔལ་པདྨ་གར་གྱི་དབང་ཐུག་གིས་གསང་བའི་
དོན་ནམ་པར་འགོད་པ་ཞེས་བྱ་བ།(143-148) དཔལ་རྟོ་རྟེ་རིན་ཆེན་ཉི་མའི་གསང་བའི་དོན་ནམ་

པར་འགོད་པ་ཞེས་བྱ་བ།(148-153) ཉ་མཚེག་རོལ་པའི་གསང་བའི་དོན་རྣམ་པར་འགོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 བ་རྣམས་སློབ་དཔོན་ཀྱ་ཀྱ་རྒྱ་མཚན་པ།(153-157) དཔལ་ཉི་ཅུ་ཀའི་སྐབ་པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་
 སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཉི་མཚན་དོ་རྗེས་མཚན་པ།(200-208) དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་
 པར་སྦྱར་བའི་དགྲིལ་ལའོར་སྐབ་པའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཉི་མཚན་དོ་རྗེས་མཚན་པ་(257-
 276)སྟགས་བཞུགས་སོ། །

རྒྱུར་ར་ཚུལ་ཁྱེམས་འོད་ཟེར།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྐད་དུ་སྦྱ་ལུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཏེ། ཁོང་གི་འགྱུར་
 ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ལྷོ་དང་པོ་དང་དུ། འཕགས་པ་སྦྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕུག་གི་ཅ་བའི་
 རྒྱུད་པ་དྲུ་དྲ་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་(224-278)བཅས་བཞུགས་སོ། །

དགེ་སྤྲོད་བྱའི་གདོང་ཅན།

ཁོང་གིས་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཀྱི་འགྱུར་བྱང་དུ་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱའི་སྤྲོད་པ་ཅན་ཞེས་བྱེས་པའང་སྤང་མོད་
 དེ་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་དུ་ངས། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྐད་ཅམ་དུ་སྦྱ་ལུངས་
 པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཏེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ལྷོ་དང་པོ་དང་དུ། འཕགས་པ་ལག་ན་
 དོ་རྗེ་གོས་སྦྱོན་པོ་ཅན་དོ་རྗེ་ས་འོག་ཅིས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུན་པ་(167-172)བཞུགས་སོ། །

ཆེ་བཅན་སྟེན།

ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་མ་རྟེན་ཀྱང་ཁོང་དང་ལྟན་དུ་གཞུང་བསྐྱར་པའི་ཕྱི་ལུལ་གྱི་ལོ་
 པའ་ལ་གཞིགས་ཆེ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་དུས་སྐད་དུ་བྱོན་པ་ཤེས་ཐུབ། ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁོང་
 གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྟེན་རྒྱུད་པོད་ཀྱ་ཀྱ་པར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་ཐུགས་གསང་བའི་ཡེ་ཤེས་དོན་གྱི་སྒྲིང་པོ་དོ་རྗེ་བཀོད་པའི་རྒྱུད་རྣལ་འབྱོར་གྱུབ་པའི་ལུང་ཀྱན་
 འདུས་རིག་པའི་མདོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རྣམ་པར་བཀོད་པ་
 (86-290)སྟགས་བཞུགས་སོ། །

ར་བྱིད་ལོ་ལྔ་ལ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རུས་སྤང་ཙམ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
འབྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༥ ་ བོད་དུ། རྡོ་རྗེ་ས་གསུམ་དུ་རྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོག་པའི་རྒྱལ་
པོ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཕུར་བྱ་འོད་

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རུས་སྤང་ཙམ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
འབྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༥ ་ བོད་དུ། དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ལེའུ་བརྒྱད་པ། (199-
201) ལོ་ལྔ་བ་ཕུར་བྱ་འོད་ཀྱི་འབྱུར། འདི་ལ་འགའ་ཞིག་གེ་ཆོམ་བྱེད་ཀྱང་། བྱལ་ཆེན་ཁྱུང་པོ་ནལ་འབྱོར་
སོགས་ནས་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ནམས། བྱུག་རྒྱག་མཁོན་པོའི་ཁྱུངས་ཀྱི་རྒྱུད་ཆོད་མར་མཛོད་པ་
ཡིན་ནོ། །

བ་ཆ་བ་རྩལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཆོན།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
འབྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་ལས། མདོ་རྒན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་གཞུང་ཆོད་ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་ཕྱག་སུམ་ཅུ་
ཙུག་ བམ་པོར་བཅད་ན་བརྒྱ་ཉི་ཤུར་བཞེད་ཀྱང་བམ་པོ་བཞི་བཅུ་ཙུ་དགུ་མན་བམ་མཆོམས་མ་
བཅད་པར་སྤང་ངོ་ཞེས་བྱུང་།^① བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༩ ་ བོད་དུ། གནས་ཆེན་གྱི་རིམ་པའི་ལྷ་
མོ་སྟོལ་མ་ལ་བསྟོད་པ་སྟོབ་དཔོན་མི་བསྟོད་རྡོ་རྗེ་ས་མཛོད་པ། (83-84) ཤེར་ཕྱིན་། ༡༡ ་ བོད་དུ། ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ལྷ་བ་སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་མཛོད་པ། (1-315) སྤྱིང་
ཡིག་། ༥ ་ བོད་དུ། སྟོབ་མ་ལ་སྤྱིང་བའི་འཕྲིན་ཡིག་གི་དཀའ་འགྲེལ་སྟོབ་དཔོན་བེ་རོ་ལྔ་ན་རྟེན་ཏམ་
མཛོད་པ། (112-121) ཆོད་མ་། ༥ ་ བོད་དུ། དམིགས་པ་བརྟག་པའི་འགྲེལ་བ། (86-87) རུས་གསུམ་
བརྟག་པ་ནམས་སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་མཛོད་པ་བཅས་རྒྱུད་། ༥ ་ བོད་དུ་ཆོས་ཆོན་དོན་
བརྒྱུད་དང་། ༥ ་ བོད་དུ་ཆོས་ཆོན་གྱ་གཅིག་ལྷག་བཞུགས་ཡོད།

① ཀན་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཙམ་སྐར་ཅུས། གངས་ལྗོངས་སྤང་གཉིས་སྤྱོད་པ་དུ་མའི་འབྱུར་བྱང་སྟོ་གསལ་དག་འཁྱེད། ། བྱུང་
ཁུལ་དེ། ༡༩ 83 ལོ། བ་ཆ་བ་རྩལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་སྐབས་དོན་དུ།

ཤེས་རབ་ལེགས་པ།

ཕྱི་ལོའི་རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རྒྱལ་སྤང་ཅམ་རྒྱ་ལུང་ལུང་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་གི། ཁོང་གི་
འགྱུར་ལ། མདོ་མང་སྒྲིབ་པོད་༥༨༥ པར། ཟླ་འོད་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད། ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྤྲོད་ཤེས་རབ་
ལེགས་པས་བསྐྱར་ཅིང་། རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བཅོས་པ།(22-31) དཔལ་གྱི་སྒྲེའི་རྟོགས་བརྗོད་(31-50)
འགྱུར་ཐུ་མ་དང་འདྲ་བ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

ནག་ཆོ་དར་མ་གྲགས།

ནག་ཆོ་ལོ་རྒྱུ་བ་དར་མ་གྲགས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༥༩ པོད་རྒྱ། རྩོམ་སྤྲོད་
པོ་རྩོམ་མེ་ལྷོ་འབར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(65-68) བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༥༩ པོད་རྒྱ། མཐུལ་
གྱི་ཆོ་ག་སྤྲོད་པོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་སྤྲོད་པས་མཛད་པ་(16-17)སོགས་བཞུགས་སོ། །

དག་སྤྲོད་ཤེས་རབ་སྐབས།

ཕྱི་ལོའི་རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རྒྱལ་སྤང་ཅམ་རྒྱ་ལུང་ལུང་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་གི། ཁོང་གི་
ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༥༩ པོད་རྒྱ། དཔལ་གྱི་རྩོམ་ལས་སྤྲོད་སྤྲོད་གི་ཆོ་ག་(34-
37) སྤྲོད་པོན་པོ་རྩོམ་མཛད་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

ནག་ཆོ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆན།

ཕྱི་ལོའི་རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རྒྱལ་སྤང་ཅམ་རྒྱ་ལུང་ལུང་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་གི། ཁོང་གི་
འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༥༩ པོད་རྒྱ། དབང་གི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཁ་ཆེའི་པར་
ཏ་བདེ་བའི་རྒྱལ་པོས་མཛད་པ།(102-108) རྒྱུད་༥༩ པོད་རྒྱ། དཔལ་པོ་གཅིག་མའི་རྒྱལ་འབྱུང་མའི་
རྒྱལ་པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ།(71-72) ལྷ་རྒྱལ་གྱི་རིམ་པའི་སྤྲོད་མའི་རྒྱལ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་མཁའ་འགྲོ་མ་
རྩོམ་པ་མཁའ་མཁའ་ལས་པ།(72-75) ཞིང་གི་དབང་རྒྱལ་མའི་མཆོད་པའི་རིམ་པ་རྒྱལ་པ།(75-77) རྩོམ་
རྒྱལ་བའི་མཆོད་ཀྱིང་ཅེས་བྱ་བ་དང་།(86-87) རྩོད་པ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ།(87-88) དེ་ཁོ་ན་གྱིང་
གྱི་ཆོ་ག་ལུང་བྱས་པའི་མན་ངག་གི་འགྲེལ་བ་མཁའ་པ་ཆེན་པོ་སྤྲོད་པོན་ལུང་ལ་གྱི་རྒྱ་བའི་(རྒྱལ་
བ་ལྷ་བཟང་པོའི་)ཞལ་སྤྲོད་ཀྱིས་མཛད་པ།(8-83) དེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཆོད་བརྒྱ་ལ་ཤས་

བཞུགས་སོ། །

འ་འ་རྒྱ་གར་བཞེགས།

ཕྱི་ལོ་འི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རུས་སྤང་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲིལ་ན། མཆོད་རྟེན་སྐྱབ་པའི་ཆོ་ག་མདོར་བསྟུས་པ་སྟོབ་དཔོན་
ཨ་བ་རྩུ་འི་པས་མཛད་པ། རྒྱུད་། རྩུ་། བོད་རུ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་
རན་མེད་པའི་དཔལ་གྱིས་མཛད་པ་(79-80)སོགས་བཞུགས་སོ། །

གཉན་བསོད་ནམས།

ཕྱི་ལོ་འི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རུས་སྤང་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་སྟེ། བྱ་སྟོན་
ཆོས་འབྱུར་རུ་གཉན་སོད་ནམས་དར་^①ཞེས་པའང་ལོ་རྒྱ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་དགོས། ཁོང་གི་འབྱུར་
ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། ལ། བོད་རུ། རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་མཁའ་འགོ་མ་སྐྱ་མ་བདེ་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་དབྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་གྱི་བདེ་བ་སྦྱིད་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཁ་ཆེའི་མཁས་པ་དཔལ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ་(277-298)
ནམས་བཞུགས་སོ། །

བ་འི་ཆོས་གྲགས།

བཀའ་བསྟན་གྱི་འབྱུར་བྱང་རུ་མཆོན་ལ་བ་འི་རྣམ་གྱི་རྟེ་ཡང་བྱ། ཕྱི་ལོ་འི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་
པའི་རུས་སྤང་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་སྟན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བསྟན་
འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། རྩུ་། བོད་རུ། དབྱེས་པའི་རྡོ་རྗེའི་མཚལ་གྱི་ཆོ་ག་(20-22) གྱི་རྡོ་རྗེའི་བསྟོད་པ།(22-
23) སྦྱིན་སྲིག་གི་ཆོ་ག་ནམས་སྟོབ་དཔོན་མཆོ་སྦྱོས་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ།(23-26) དམ་ཆོས་ལུ་བ་སྟོབ་
དཔོན་དཔལ་པཏྌ་འབྱུར་གནས་ཞབས་གྱིས་མཛད་པ།(26-28) རིག་པའི་འབྱུར་གནས་གྲ་མ་གྱི་ལིའི་
གཙུག་ལག་ཁང་རུ་བསྐྱུར། རྒྱུད་། ལ། བོད་རུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆོན་ཡང་དག་པར་
བཙོན་པའི་འགྲེལ་བ་བརྟུན་ཅིའི་ཐིགས་པ་སྟོན་མ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བརྩི་ཏེ་ཨ་ཁུ་པ་རྟེན་ཏེས་

① བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྱུ་བ། བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུར་། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1980ལོ། ཤོག་ངོས210པར་གསལ།

མཛད་པ།(96-124) འདི་ཉིད་བྱང་འི་བཟུ་ཤིས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྣམ་གྲིའི་དང་
 དག་སྒྲོང་དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འགྲུར། ལྷན་པ་ལ་པོད་དུ། དོ་རྩེ་ལག་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས་སྒྲོབ་དཔོན་
 ཀོང་ཕྱིན་གྱིས་མཛད་པ།(1-5) ལྷན་པ་ལ་པོད་དུ་ཆོས་ཚན་བརྒྱ་ལྷག་དང་བཅས་པ་བཞུགས་སོ། །

ཡང་པོ་ལོ་རྒྱུ་བ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་སྔ་མ་དུ་སྤྱེའུ་འབྲུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་
 གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ལྷན་པ་ལ་པོད་དུ། མན་ངག་སྤྱི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(260-
 261) ཐེག་པ་གསུང་གི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(261-261) ཡང་དག་པའི་ལྷ་བའི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་
 དང་།(261-262) རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(262-262) མཉམ་ཉིད་གཞིའི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་
 བ་དང་།(262-263) མཐར་ཐུག་འབྲས་བུའི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(263-263) བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་
 སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(263-264) རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ།(264-265) དེ་རྣམས་
 རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ག་མ་ལ་ཤྱི་ལས་མཛད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཚན་བཅོ་ལྷག་
 བཞུགས་སོ། །

གཞོན་ཅུ་ཤེས་རབ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་སྔ་མ་དུ་སྤྱེའུ་འབྲུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
 འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ལྷན་པ་ལ་པོད་དུ། རལ་བ་གཅིག་མ་དམར་མོའི་ཕྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་ཆོག་
 བཟ་པོ་སྤྱོད་པ་བས་མཛད་པ།(100-100) དབུ་མ་པ་པོ་པོད་དུ། ཡི་གེ་བརྒྱ་བ་དང་།(138-138) ཡི་གེ་
 བརྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པ་སྤྱེའུ་འབྲུངས་ཀྱིས་མཛད་པ།(138-146) དཔལ་ཁ་ཆེའི་
 གྲོང་ཁྱིམ་དཔེ་མེད་དུ་བཞུགས་གཞོན་ཅུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྐྱར་པ་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་འབྱོར་ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་བཅོས་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

མགར་ཤེས་རབ་འབྲུང་གནས།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་མ་དུ་སྤྱེའུ་འབྲུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་
 གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། ལྷན་པ་ལ་པོད་དུ། འཕགས་པ་སྤྱེའུ་འབྲུངས་ཀྱིས་མཛད་པ་དབང་ཕྱག་

མེད་གི་སྒྲིའི་གཞུངས་(165-171)ལ་སོགས་པ་བཞུགས་སོ། །

འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཅུ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རུས་སྤྱི་ལ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ཙྰ་བ་ཞིག་སྟེ། མོང་གི་འབྱུར་ལ། བཏྟན་འབྱུར་ལས། མདོན་པ་༼ཏུ༽པོད་རུ། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་གནད་ཀྱི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཚུགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་མཛོད་པ།(95-214) གཞུང་གི་ཆོད་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་སྟོང་ཡོད་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཤེས་རབ་འོད་ཟེར།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རུས་སྤྱི་ལ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ཙྰ་བ་ཞིག་སྟེ། མོང་གི་འབྱུར་ལ། བཏྟན་འབྱུར་ལས། མདོན་པ་༼ཏུ༽པོད་རུ། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་མདོ་དང་སྒྱུར་བ་བལ་པོའི་པརྟེ་ཏ་དགེ་སྟོང་ཞི་གནས་ལྟས་སྒྱུར་བ།(1-287) འདི་ཉིད་ཁ་ཆེའི་གྲོང་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་དཔེ་མེད་ཀྱི་དབུས་རྩ་ར་དེ་མེའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱང་ཚུགས་ཀྱི་བསིལ་ཁང་རུ་བསྐྱུར་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཕྱེད་གཤམ་བའི་དཔལ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རུས་སྤྱི་ལ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་ཡི་བྱིམ་རྒྱུད་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ཙྰ་བ་ཞིག་སྟེ། ཕྱིས་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྒྱུར་གྱི་སྐད་ལ་ལུལ་རུ་བྱིན་པ་སྒྱུངས་ཏེ་བཏྟན་བཙས་རུ་མ་བོད་ཡིག་རུ་འབྱུར་བ་མཛོད། མོང་གི་འབྱུར་ལ། བཏྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་༼ཏུ༽པོད་རུ། ཆོ་དཔག་མེད་ལ་བསྟོད་པ་འཕགས་པ་ཆོ་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་རུ་མེད་པའི་སྒྱུབ་ཐབས།(67-67) ཆོ་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་རུ་མེད་པའི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྩོ་རི་དག་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བས་མཛོད་པ་(67-69)སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཕྱེ་ལོ་རྩ་བ་ལྟ་མེས།

ལོ་རྒྱས་ཡིག་ཆར་རུ་སྐྱེའི་བྱིམ་རྒྱུད་ནས་བྱོན་པའི་ལོ་ཙྰ་བའི་མཚན་ཀྱི་གྲུང་སྒྲིག་ལུགས་ལ་

གཞིགས་ན་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་མེ་དཀར་བའི་དཔལ་དང་མེ་བག་ཤིས་བཅེགས་དཔལ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་
བཞུགས་འདུག་པས།^① དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། འདི་ཉིད་ལ་འགྱུར་
གང་བཞུགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ཞིབ་དུ་མ་རྟོག་།

མཚུར་སྟོན་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་སྐད་ཅམ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་
གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༨༡ ་ གླིང་། ༥ གླིང་དུ། ལྷ་བ་ངན་པ་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། (104-
110) ལྷ་བ་ངན་པ་སེལ་བའི་དཀར་འགྲེལ་གཉིས་སྟོབ་དཔོན་གཉིས་མེད་རྩོམ་མཛད་པ། (110-
111) ལྷ་བ་ཅིག་སྐྱེས་པ་དུག་པ་མི་ཉི་ཤེས་མཛད་པ། (111-111) དབང་གི་དགོས་པ་མདོར་བསྟུས་པ་
(122-124)སོགས་བཞུགས་སོ། །

བུ་བཅོན་འབྱུང་།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཅམ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་
གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༨༢ ་ གླིང་དུ། རྩོམ་མཛད་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལེན་བཞི་བ། (125-
136) བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༨༣ ་ གླིང་དུ། གྱི་རྩོམ་མཛད་པའི་དཀྱིལ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། རིམ་པའི་ཆོ་ག་(7-
19) རྒྱུད་། ༨༤ ་ གླིང་དུ། རྒྱུ་འབྱུང་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐབ་ཐབས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡུམ་རྩོམ་མཛད་
མཁའ་འགྲོ་མ་ཉིད་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་གསུངས་པ། (226-228) རྒྱུད་། ༨༥ ་ གླིང་དུ། རིམ་པ་
ལཱའི་དཀར་འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྩ་བུ་གྱི་ཉིས་མཛད་པ། (1-7) རྒྱུད་། ༨༦ ་ གླིང་དུ། ལོ་པའ་
གསུམ་གྱི་སྟོམ་ཐབས་སྟོན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉི་ཤུ་བ་སྟོབ་དཔོན་གཉིས་མེད་རྩོམ་མཛད་པ། (137-
138) དབང་གི་དོན་ངེས་པར་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྩལ་བ་བཟང་པོ་དཔལ་སྟུག་པ་ཞེས་བྱ་
བས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

① རྩོམ་མཛད་པ་ནི། རྒྱུད་ཡུལ་སྟོན་སྐད་བར་གསུམ་གྱི་རྩོམ་མཛད་པ་ལྟམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རྒྱུ་ལས། བོད་ལྗོངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 1983ལོ། རྩོམ་མཛད་པ་162ལྟ་གསལ།

ལེང་ལོ་ལྷ་བ་ཤུག་བཙོན་འགྲུས།

ལེང་ལོ་ལྷ་བ་ཤུག་བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས་ཀྱང་དག་ནག་དང་དོ་རྩེ་ཕག་མོ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱུར་
རྟོ་ཞེས་ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་ཞིང་། འཕྲོ་ལོ་ལྷ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས་(རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་
སྟོང་)སོགས་དང་རུས་མཉམ་ཡིན་པར་མཐོང་མོད་ཀྱང་། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་དུ་མ་རྟོན་པས་ཁོང་གི་ཤུག་
བཙོན་འགྲུས་དང་ལོ་པཎ་གཅིག་དུ་ངེས་པར་ཡང་ཅུང་ཐེ་ཆོམ་པས་འདྲིར་མཉམ་གཅིག་དུ་བཞག་པ་
ཡིན་ལ། དེ་འདྲར་ཤེས་ན་གཅིག་དུ་ངོས་འཛིན་པར་བྱའོ། །

ལོ་བརྒྱུན་རྒྱུ་རྩེ་རྒྱལ་མཆན།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་ཕྱོན་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་སྟེ། གཉལ་རོང་ལིངས་སུ་རོང་
ལིང་ལོ་ལྷ་བ་དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་བྱ་བ་ཨ་རྩ་ཡའི་སློབ་མ་རུས་ཀྱི་འོར་ལོ་པ་ཅིག་བྱུང་། དེའི་གཙུག་
ལག་ཁང་སོར་ཁ་ཞེས་པ་ད་ལྟ་ཡང་མ་ཉམས་པར་ཡོད་དེ།^② ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ཡི་གེ་གཞན་
མ་མཐོང་བས་ཞིབ་དུ་མ་སློབ་པ་དང་། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ཞི་། བོད་
དུ། གསང་བ་བྱགས་ཀྱི་སྟོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། (265-265) དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་མེད་
པའི་མན་ངག་(266-267) ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སྤྱབ་ཐབས་རྣམས་རྩེ་བརྒྱུན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་
མཛོད་པ། (267-268) དེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཆན་འགའ་བཞུགས་ཡོད།

དགེ་སློང་ཞ་མ་མེད་གེ་རྒྱལ་བ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་ཕྱོན་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་སྟེ། མ་དགེ་བའི་སློ་གྲོས་སོགས་
ལས་གཞུང་རྣམས་སྤངས། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ཟི་། བོད་དུ། ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་པོ་བཅའི་བརྒྱུད་པ། (50-55) དོ་རྩེ་གསང་བའི་རྒྱ། (55-62) བཤམ་འགྲོ་མའི་བཅའི་མགྱུར། (64-
67) ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་མགོན་པོ་བྱམས་པས་མཛོད་པ་
སོགས་རྒྱུད་། ཟི་། བོད་དུ་འགྱུར་ཆོས་མང་ཅམ་བཞུགས་ཡོད། དབུ་མ་། ཞི་། བོད་དུ། བསྐྱབ་པ་མེ་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པོ་སྤང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས443ལ་གསལ།
② རོ་ནང་ཏུ་ར་ན་མ། རྒྱུད་ལྟལ་སྟོན་སྤྲད་པར་གསུམ་ཀྱི་རོ་མཚར་གཏམ་ཀྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་དོགས། བོད་ལྗོངས་
མི་དམངས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས163ལ་གསལ།

ཏྲིག་སྟེ་མ་ཞེས་བྱ་བ་བེ་རྩ་ཅ་རྟེན་ཏེ་མཛད་པ།(196-217) ལོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་མཛད་ཀྱིས་དང་སྟོག་སྟེ་
གཞོན་ཀྱུ་འབར་གཉིས་ཀྱིས་བསྟུར། ཚད་མ་ རྩ་ཅེ་ བོད་དུ། ཚད་མ་གྱུན་ལས་བརྟུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
རབ་དུ་བྱེད་པ་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱང་བོས་མཛད་པ།(1-13) ཚད་མ་གྱུན་བརྟུས་པའི་འགྲེལ་བཤད་
སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱང་བོས་མཛད་པ་(14-86)སྟགས་འབྱུར་ཆོས་ལུ་བརྟུ་ལྟ་བུ་བཞགས་སོ། །

ཕྱེ་བྱ་ཤིས།(བྱ་ཤིས་བཅེགས་པ་དཔལ།)

ཕྱང་ཆོས་འབྱུར་སྟགས་ན་ཕྱེ་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱ་ཤིས་བཅེགས་པ་དཔལ་^①ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་
ཞིང་། ཕྱེ་ལོ་རྩ་རབས་བརྟུ་གཅིག་པའི་རྩ་སྟོད་ཅམ་དུ་སྟེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་
སྟེ། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བརྟུན་འབྱུར་ལས། ལམས་ཅམ་པ་ རྩ་ཅེ་ བོད་དུ། མདོ་ཞེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་
བཤད་སྟོབ་དཔོན་སྟོ་གྲོས་བརྟུན་པས་མཛད་པ།(1-282) མང་ཡུལ་དུ་རྟེན་ནམ་པ་གཉིས་གཞིར་
བརྟུར་སྟེ་རྟེན་གསར་བ་ལས་མི་མདོན་པ་དག་གྲུང་འདི་ལ་ཞིབ་དུ་འཆད་པས་འདི་ཡང་གཅིས་པར་
གྱིས། མཐུག་ཅུང་བད་མ་ཆད་བ་འདི་སྟོར་བས་རྟེན་གཉིས་དང་གཏུགས་པ་^②བཅས་སོ། །

ཀྱ་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞོན་ཀྱུ་དཔལ།

ཕྱེ་ལོ་རྩ་རབས་བརྟུ་གཉིས་པའི་རྩ་སྟོད་ཅམ་དུ་ཁམས་ལྷན་མར་སྟེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་
རྒྱུ་བ་ཞེས་སྟེ། དཔལ་ཆེན་ཀྱ་ལོ་ཡང་བྱ། དེ་ཡང་དེ་བ་དམར་གྱི་གལ་ཆེའི་ཆོག་འགྲེལ་ནང་གྲུང་
ཐང་སྟེ་མ་ཞང་དང་རྩ་མཉམ་པ་ཁོང་གི་ནམ་ཐར་ལས་བཤད། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་རྩོ་ནང་རྟེན་ར་ན་
ཐས་མཛད་པའི་གཤེན་རྩེ་གཤེད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུར་དང་ཆོས་འབྱུར་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལེ་ཆན་
(5)གྲངས་12བ1-7གསལ་^③ཞེས་དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་འདུག་པ་ལྟར། ཁོང་གི་འབྱུངས་
ཡུལ་གང་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་འབྱུར་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། ཀྱ་ལོ་གཞོན་ཀྱུ་དཔལ་འདི་མདོ་ཁམས་སུ་

① རྩོ་ནང་རྟེན་ར་ན་ཐ། ཕྱང་ཡུལ་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་གྱི་རྩོ་མཆར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་དོགས། བོད་ཕྱོངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་163དུ་གསལ།
② ཀན་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁྱུ་ཆོས་སྟུར་ཅུས། གངས་ཕྱོངས་སྐད་གཉིས་སྟེ་བ་དུ་མའི་འབྱུར་བྱང་སྟོ་གསལ་དགའ་སྟོད་ རྩ་
ཁྱུ་དེ། རྩ་ཅེ་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་བའི་སྟོབས་དོན་དུ་གསལ།
③ ཆོས་པ་གྱུན་དགའ་རྩོ་རྩེ་བཅུ་ལྟར། དུང་དཀར་སྟོ་བཟང་རིན་ལས་ཀྱིས་འགྲེལ་མཛད་པ། དེ་བ་ཐེར་དམར་པོ་ནམས་གྱི་དང་པོ་
དུ་ལན་དེང་ཐེར་འདི་བཞགས་སོ། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1981ལོ། ཤོག་ངོས་447དུ་གསལ།

འབྲུངས། རུས་ཀྱི་ཡིན་པ་ཀན་གཞིན་གཉིས་ཕྱིན་པས་ཀྱི་ཆེན་ཀྱི་ཚུང་དུ་གྲགས་^①ཞེས་གསུངས་པ་ལས་
 ཀྱི་ཆེན་ནི་འདི་ཉིད་ལ་ངོས་འཛིན་པ་དང་། ཀྱི་ཚུང་དེ་ཀྱི་ལོ་ནམ་རྒྱལ་དོ་རྗེ་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་
 པ་ལྟ་བུར་མཐོང་ཡང་མཐའ་གཅིག་དུ་ངོས་འཛིན་གྱི་གཞི་གང་ཡང་མེད། ཡང་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་གར་དུ་
 རྩོན་ཏེ་སློབ་གཉེར་མཛད་ཚུལ་ལ་ཆོས་འབྲུང་དེ་ཉིད་དུ། ཀྱི་གར་དུ་སྤྱ་མཁས་དྲིས་པས་ཅ་ནི་(ཅ་མི་
 སངས་རྒྱས་གྲགས་པ་)ཁོ་ན་མཁས་ཟེར་བས་ཀྱི་གར་དུ་ཡོང་ནས་བོད་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཉན་པ་
 མི་ཡོང་བསམས་ནས་གཞན་དྲིས་པས་ཨ་མུ་ཀླ་ར་དང་ཨོ་རྒྱན་གྱི་པརྟེ་ཏ་ལྟ་གི་ཤུ་ར་མཁས་ཟེར་ཏེ་
 དེ་གཉིས་ཀྱང་ཅ་མི་ལ་ཆོས་ཉན་ཞིང་འདུག་པས་སྤྱར་ཅ་མི་དང་ཨ་མུ་ལ་ཆོས་ཞུས། བདེ་མཆོག་གི་
 བསྟེན་པ་བྱས་པས་ཡི་དམ་གྱི་ཡུང་བསྟན་བྱུང་ནས་སྦྱོད་པ་ལ་དུར་ཁྲོད་བསེལ་བ་ཆོལ་དུ་ཕྱིན། དེར་
 ལས་མགོན་བྱ་རོག་མས་སྟོག་སྟོང་ལུལ། བར་ཆད་མེད་པར་ལོག་པས་སྤྱ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བཀྱར་
 བསྟེ་མཛད། མ་གཞིར་རྒྱལ་པོས་སྤྱན་དྲངས་སྟེ་བོའི་ཆོགས་ས་གཞི་གང་བ་འདུས་ཏེ་མི་ཏྲོག་གཏོར་
 བ་ལ་ཤུས་ལོ་རུབ་པ་ཅམ་བྱུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་མུ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་ཆོས་སྤྱ་བ་ལ་མི་ཏྲོག་གཏོར་བ་
 དེ་ལས་མང་བ་མ་བྱུང་བར་གྲགས། ཆོས་དུ་མ་བསྐྱར་ཞིང་བྱུང་པར་མགོན་པོ་བྱ་རོག་མ་སྤྱན་དྲངས་
 ཏེ་རྗེ་དུས་མཐུན། ཞང་རིན་པོ་ཆེ། ཁམས་པ་ཨ་སེང་གསུམ་ལ་གནང་ཞིང་། ཁམས་པ་ཨ་སེང་ལ་
 དཔལ་པག་ལོ་གྱུ་པས་གསན་ཏེ་མགོན་པོ་ཀར་ལུགས་ཆོལ་ལུགས་འབྲི་གདན་གྱི་ལུགས་རྣམས་བྱུང་
 རོ། །རྒྱ་ལོ་ལ་སྟོག་གིགས་བྱུང་བ་གཞན་གྱིས་མ་སོལ་ནས་ས་ཆེན་གྱིས་བསལ་ཞེས་བོད་ན་ཟེར་ཡང་
 གཞན་ཞིག་དང་འབྲལ་བ་སྟེ་དེ་ལྟར་གནས་མེད་པས་རྒྱ་ལོའི་རྣམ་ཐར་སྟོས་ལ་ཤིག་^②ཅེས་གསུངས་
 འདུག དམ་པ་འདི་ཉིད་བསམ་ཡས་མཆིམས་སུ་དང་། ཕོ་བྲང་སྟེ་ལྟ་གདོང་། ལྟར་ཐང་། ཅེད་
 ཐང་སོགས་སུ་བཞུགས་ནས་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་བོད་ཡིག་དུ་བསྐྱར་པ་མཛད། ལྟར་ཅོམ་གཙོ་གས་
 བློ། བསྟན་འགྱུར་ལས། དཔལ་རི་ཁྲོད་ཞབས་གྱི་བསྟོད་པ་དང་། དབང་མདོར་བསྟན་པའི་མདོར་
 བཤད། རྒྱུད་། ལྟ་། ཕོད་དུ། དཔྱིད་གྱི་ཐིག་ལའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ།(306-349) རྒྱུད་། ལྟ་། ཕོད་
 དུ། ལྟ་བུ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག(161-185) དེ་ལ་
 སོགས་པའི་འགྱུར་ཆོས་ཏེ་ཤུ་ལྟ་བུ་བཞུགས་སོ། །

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཕྱིང་བ། ཆོས་འབྲུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས273དུ་གསལ།
 ② དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཕྱིང་བ། ཆོས་འབྲུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས273ནས་274བར་
 རྒྱ་གསལ།

ཆག་ལོ་ལྷ་བ་དག་བཅོམ།

ཆག་གི་གཏུང་རྒྱུད་དུ་ལོ་ལྷ་བ་གྲགས་ཅན་གསུམ་རིམ་པར་བྱོན་པའི་དང་པོ་ནི། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་རྒྱ་བྱ་སྟེ་གྱི་ལོ་1153ལོར་ཆག་གྲོང་དུ་མེས་བུ་གིས་དགའ་བའི་སྐུ་ལྷ་ལྷུངས། དགུང་ལོ་རྒྱུད་དུ་ཉི་ཤུ་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་ལ་གིན་དུ་མཁས་པར་གྱུར། རྟེན་ལོ་རྒྱལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་ལས་གསང་འདུས་འཕགས་སྟོར་དང་། ཉུས་འཁོར། སྒྲ་རིག་པ། སྒྲ་སྒྱུར་བཅས་གསན། དེ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཤེས་གཉེན་ཤུག་གྲུབ་དང་། གཙང་དཀར་བ། ཅོག་གྲུ་ལོ་ལྷ་བ་ལྷ་དན་མེད་པའི་དཔལ། འབྲིང་མཆོམས་ཀྱི་ཞང་ལོ་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པའི་བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་བཅོ་ལྷ་ཅམ་བཞེན་ནས་མདོ་སྐད་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དབྱིས་ཐོན་པར་མཛད། དེ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་ཏེ་མི་རིི་ཅན་ལ་(བྱམས་པའི་ལྷ་བ་ལ་)སོགས་པའི་སློབ་དཔོན་མང་དུ་བཞེན་ནས་ཆོས་སྟོར་དུ་མ་གསན། རྒྱ་གར་དུ་ལོ་དུ་མར་སློབ་གཉེར་གནང་རྗེས་བོད་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཡོན་བདག་ནམས་ཀྱིས་རྒྱ་མིག་དང་། རྒྱལ་ལྷ་ཁང་དང་། ཐང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་འབུལ་དུ་བྱུང་བས་སོགས་རི་བཞུགས། གཙོ་བོ་རྟེན་རར་བཞུགས་ནས་གདན་ས་མཛད་པ་དང་། དེབ་སྟོན་དུ། (རྟེན་རའི་གདན་ས་)དེ་རྗེས་ཆག་གིས་བཟུང་། འུ་རྒྱ་སྤྱོད་དངས་ནས་རྒྱལ་བའི་ལམ་འདུག་ལ་སོགས་པ་བཞུར། ཤུག་སྤྱོད་དང་། ཐམས་ཅད་མཐོན་པའི་དཔལ་དང་། རྒྱ་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་ལ་བཞེན་ནས་འབྱུར་མང་དུ་མཛད། ཁ་ཆེ་པའ་ཆེན་གྱིས་གཞན་ལ་བཞེན་སྟོགས་སྦྱབ་པའི་སྐབས་སུ་ཆག་གིས་ལས་ཆོག་ནམས་སི་སྤྱི་ཏའི་སྐད་དུ་མཛད་པས་པའ་ཆེན་མཉེས། སྤྱི་སྤྱོད་ལམ་དབུ་རིག་ཞབས་རྗེན་དང་རྟོར་དཀར་སོགས་མཛད་པ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་ཤིང་རྒྱུད་རིང་དུ་བྱུང་པ་ཡང་ཡོད།¹ འདས་ལོའི་ཐད་སྤྱལ་ལོ་ལྷ་བ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ་དང་རྒྱ་གར་དུ་ཉུས་མཚུངས་པའི་གྲོགས་པོ་དམ་པ་བདེ་མཆོག་གི་བྱུང་པ་བཞེས་པ་དེ་དགུང་ལོ་དུག་ཅུ་ཙ་བཞི་ལ་སྤྱོད་གཤེགས་སོ། ²ཞེས་དང་། རྒྱལ་ཐར་དུ་

1 འདི་ལ་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་ནམས་སུ་ཁྱེལ་ར་དང་། རྟེན་ར། རྟེན་ར་སོགས་འབྲི་རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་སྤྱང་ཞིང་། རྟེན་རར་གིས་པ་པལ་ཆེ། རྟེན་ར་དཔོན་གྱི་གནས་ལུ་མི་དེང་གི་བོད་སྟོངས་སྟོ་ལ་ས་ཁུལ་ལྷན་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་ཡིན། རྫོང་མཁར་དང་ཉེ་སར་ཡོད།
2 འགོས་ལོ་གཞོན་དཔལ། དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ། སྤྱང་ཆ་༥ སི་ཁོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས་1227ནས་1228བར་གསལ།
3 སྤྱོད་བཟང་དཔལ་འབྱུར་གྱིས་གིས་ ཆག་ལོའི་རྒྱལ་ཐར་སྤྱོད་མཉེན་གསུང་དྲི་མ་མེད་པར་གྱིགས་པ། དཔལ་བཅེས་པོ་དཔེ་ཡིག་དཔེ་རྟེན་བསྐྱུ་གྱིག་ཁང་གི་བསྐྱིགས། 2013ལོ། ཤོག་ངོས་114ཏུ་གསལ།

ཡང་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙམ་བཞི་པ་མེ་ལོ་བྱི་བ་ལ་རྟེན་རར་གཤེགས་^①ཞེས་ཕྱི་ལོ་1216ལོར་སྐྱ་གཤེགས་
 པར་ངས། ཁོང་གི་འཁྲུང་ལུ་བསྟན་འཁྲུང་ལས། ལུང་། ༡༥༡ བོད་དུ། རྡོ་རྗེ་སྒྲོལ་མའི་སྐུ་བ་ཐབས་
 དཔལ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ནི་བས་མཛད་པ་(265-271)སོགས་བཞུགས་སོ། །

དཔལ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྔད་ཙམ་དུ་སྐྱ་འབྱུངས་པའི་སྟན་གསལ་ཙན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་
 བ་ཞིག་སྟེ། འདི་ཉིད་དཔལ་གྱི་རིགས་ལུང་དུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགུ་ལས་ཕྱི་དར་ལོ་ཆེན་ནམ་
 གསུམ་གྱི་གས་སུ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་དཔལ་གྱི་གཏུང་ལུང་ཟ་ར་ཆགས་སུ། འཁོར་བའི་སྒྲིན་གྱིས་མ་
 གོས་པ་བླུ་མཛོན། །མཁའ་སྒྲིབ་གོ་འཕང་བཞེས་པའི་ཆོས་བཟང་དང་། །ཡི་དམ་ལུང་བསྟན་ཐོབ་
 པའི་ཨ་མོ་སྟེ། །ཕྱི་དར་ལོ་ཆེན་ནམ་གསུམ་ལུང་གུར་ཅིག །^②ཅེས་པས་ཤེས། དཔལ་ལོ་རྒྱུ་བ་
 ཀུན་དགའ་གསལ་གྱི་སྐས་ལུང་བར་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟར་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སུ་
 བཞེད་པ་དང་།^③ ཁོང་ཉིད་ཀྱང་དཔལ་གྱི་གཏུང་ལུང་ལོ་རྒྱུ་བ་གོང་མ་ནམས་དང་འདྲ་བར་དགུང་
 ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཡབ་ཆོས་གསང་སྟགས་རྟིང་མའི་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ཤིང་། སྟགས་འཆང་ལུང་
 པོ་ལ། སྟན་ལུང་བྲག་རྡོ་རྗེ་བཟང་པོའི་དུང་དུ་དགེས་རྟོག་དང་། བག་མོ། གསང་འདུས་འཕགས་
 སྒྲོར་སོགས་གསན་བསམ་གང་ལེགས་མཛད། དེ་ནས་ཉིན་ཞིག་གསེར་སྒྲིངས་སུ་སྐྱ་ཅེད་མཛད་
 གྱིན་བཞུགས་སྐབས། མ་རྩོམ་མོ་ཡོད་པ་ན་རེ། བྱིད་སྒྲ་མའི་སྐས་ཡིན་པས་རྒྱ་གར་ལ་འབྱོན་
 དགོས། བྱིད་ཟ་མ་ལ་དགའ། ཅེད་མོ་ལ་དགའ། ཉལ་བ་ལ་དགའ་བས། མིང་རྩོམ་སྐས་དགའ་
 གསུམ་འབར་ཟེར་བ་གྱིས་ཞེས་ཞུས་པས། དེས་སང་བྱིད་གྱི་རྒྱུན་བྱས་ནས་སྒྲ་མའི་ལུང་བསྟན་
 དང་། ལོ་རྒྱུ་བའི་རིགས་ཀྱང་ཡིན། མ་ཡང་དེ་བཞིན་ཁ་གཏོང་གིན་འདུག་སྟུང་ནས་རྒྱ་གར་
 དུ་འགྲོ་བའི་དགོངས་ཐག་བཅད་ཚུལ་ཟ་ར་ཆགས་སུ་མཛོང་། འབྲིངས་མཆོམས་ཞང་ལོ་རྒྱུ་བ་
 ལ་འཕལ་སྐད་དང་སྟོག་ཡིག་བསྐྱབ། དེ་ནས་འཕགས་ལུང་དུ་འབྱོན་པར་ཆས་པ་དང་། ཆག་ལོ་རྒྱུ་

① འགོས་ལོ་གཞོན་ལུ་དཔལ། དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ། སྐད་ཆ། ༡༡ ལོ་ཐོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས་1228ལ་གསལ།
 ② བྱ་བཏང་པ་བློ་རྡོ་རྗེ། དཔལ་གྱི་གཏུང་རབས་ཟ་ར་ཆགས་དང་གང་གླེན་ཆུ་རྒྱན་གཉིས་གཅིག་དུ་བྲིས་པ་ཀུན་གསལ་མི་ལོང་།
 བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2011ལོ། ཤོག་ངོས་3པར་གསལ།
 ③ རྡོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མ། ལུང་ལུང་སྟོན་སྟོན་པར་གསུམ་གྱི་ངོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འདུག་རིགས། བོད་ལྗོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་140ལ་གསལ།

མཁས་པ་ལྷི་རི་ཆོས་གྲགས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་རུས་སྟོང་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་ཡིན་
ཞིང་། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲིལ་རུ། དཔལ་འཇུག་སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
སྦྱར་བའི་རྒྱུད་ལས་སྦྱར་བ་སྟུན་མའི་འཇུག་སོང་སྦྱར་བའི་ཆོག་དཔལ་སྟོང་ཉིད་ཉིང་དེ་འཛིན་དོ་རྗེས་
མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

རྒྱུ་བ་པ་དཔལ་བཟང་།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་རུས་སྟོང་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འབྱུར་
ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། དཔལ་གྱི་དོ་རྗེའི་མཛོན་པར་ཉོགས་པའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བ་ནམ་པར་གྲགས་
པའི་མཁས་པ་གནས་བཏུན་ཤུག་སྦྱར་བའི་འཕགས་ཀྱིས་མཛད་པ་བཅས་སོ། །

དཔལ་པ་རྣམས་ཅན།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་རུས་སྟོང་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་
སྟེ། དཔལ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་ལས་གཅིན་པོ་སྐྱ་མ་པ་རྣམས་ཁོང་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུད་
རུས་ཀྱི་མཆོན་ལ་ཀུན་དགའ་སྟོང་པོ་ཞེས་བཏགས། དགུང་ལོ་བརྒྱན་པ་ལ་འབྲི་སྟོག་གཉིས་
ཀ་རྩེགས་ཞིང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པའི་རུས་སུ་དགྲེས་པ་དོ་རྗེ་ལ་བཤད་པ་ཡང་མཁས་
པའི་ཆོད་རུ་ཕྱིན། འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་དོ་རྗེ་དེའི་བྱ་བའི་དབང་བསྐྱར་བྱས་པས་དབང་དོན་
བཅུ་འཕྲོད་པ་བྱུང་གསུངས། དེ་ནས་དགུང་ལོ་བཅུ་བརྒྱན་ལ་རབ་རུ་བྱུང་ཞིང་། རྒྱ་གར་
སོགས་སུ་སློབ་གཉེར་ལ་བསྦྱོར་དེ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། འདི་ཉིད་དཔལ་གྱི་རིགས་རྒྱུད་རུ་
འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་དགུ་ལས་ཕྱི་དར་ལོ་ཆེན་ནམ་གསུམ་གྱི་གས་སུ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་དཔལ་
གྱི་གཏུང་རྒྱུད་བར་ཆགས་སུ། འཁོར་བའི་སྟོན་གྱིས་མ་གོས་པ་དུའི་མཆོན། །མཁའ་སྦྱོར་གོ་
འཕང་བརྟེས་པའི་ཆོས་བཟང་དང་། །ཡི་དམ་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་ཨ་མ་གྱི། །ཕྱི་དར་ལོ་ཆེན་
ནམ་གསུམ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །^①ཅེས་པས་ཤེས། ལོ་རྒྱ་བ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོའི་གཅིན་པོ་བ་

① བྱ་བཏང་པ་དུ་དོ་རྗེ། དཔལ་གྱི་གཏུང་རབས་བར་ཆགས་དང་གང་གྲུའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཉིས་གཅིག་རུ་བྲིས་པ་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་། བོད་
སྡེ་མ་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2011ལོ། རྩོག་ངོས3པར་གསལ།

ལྷག་གི་སྤྱི་གསུམ་ལས་གཅིན་པོར་བྱང་ཚུལ་འགྱུར་ལས་བཞིན།^① ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཟུལ་
འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒོར་ན། སྒོལ་མའི་རྒྱལ་ཐབས་བཟུལ་པ་འཕགས་པ་སྤྱི་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་
པ། འཕགས་མ་སྒོལ་མའི་རྒྱལ་ཐབས་ཁ་ཆེའི་པལྱི་ཏ་ཆེན་པོ་ཤུག་སྤྱི་རྒྱ་དྲའི་(དཔལ་བྱལ་པ་
བཟང་པོའི་)ཞལ་སྤྱི་ནས་བྱུང་བ་བཅས་སོ། །

अ. प्र. प्र. प्र. प्र. प्र. प्र. प्र.

རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ཤག་སྟེ་ཕྱི་ལོ་1203ལོར་རོང་ལུལ་དུ་ཡབ་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྩེའི་སྐུ་སྐྱེ་
འབྱུངས་ཤིང་། རྒྱ་ལོའི་སྐུ་སྐྱེར་རོས་བཟུང་ནས་རྒྱ་ལོ་ཞེས་འབོད། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་
དུ། རྒྱ་ལོ་གཞོན་ཅུ་དཔལ་འདི་མདོ་ཁམས་སུ་འབྱུངས། ཅུས་རྒྱ་ཡིན་པ་ཆན་གཞོན་གཉིས་ཕྱིན་པས་རྒྱ་ཆེན་
རྒྱ་ཆུང་དུ་གྲགས་ཆོས་གསུངས་པ་ལས་རྒྱ་ཆེན་ནི་གཞོན་ཅུ་དཔལ་ལ་རོས་འཛིན་པ་དང་། རྒྱ་ཆུང་དེ་རྒྱ་ལོ་
ནམ་རྒྱལ་རྟོ་རྩེ་ལ་རོས་འཛིན་དགོས་པར་མཐོང་སྟེ། དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ་དུ། རྒྱ་ལོའི་སྐུ་བར་གཟུང་ནས་རྒྱ་
ལོ་ཞེས་བྱེད། མཆོན་དཔོན་ནམ་རྒྱལ་རྟོ་རྩེ་ཆོས་པས་ཤེས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུ་འོ་ཅུས་སུ་ཅུར་སྒྲིག་
དུ་ཁ་ཆེ་པའི་ཆེན་དང་མངལ་བས་སྐྱེས་དུ་བྱུང་པར་ཅན་འབྱུང་བར་མཐུན་ནས་ཤག་གིས་གཞུལ་ཞིང་
ཤིས་བརྗོད་མཛད། གཞོན་ཅུས་སྟོབ་གཉེར་མཛད་པའི་ཆེ་རྒྱལ་པོའི་བར་ཆད་བྱུང་བ་ཐར་བར་དཔུལ་
ཁྱི་དུང་དུ་བྱོན་པས་བར་ཆད་དང་བྲལ། དེར་ལོ་གསུམ་རིང་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྐྱུངས་པ་དབྱིས་
ཕྱིན་པར་མཛད། དབྱེས་ཤག་གཉིས་གསན་ནས་བཤད་གསར་མཛད་པས་སྟོབ་གཉེར་བ་ཐམས་ཅད་རོ་
མཆོར་སྐྱེས། རུ་འབྱུང་སེང་ལས་ཅུས་འཁོར་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རུ་ལུགས་ཁྱི་ཆོས་ནམས་གསན། བསྐྱོམས་
པས་ཆོག་གི་མཆོག་གྲུབ་སྟེ་སྟོབ་མ་མཁས་པའང་མང་དུ་བྱུང་། མཐར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་
པར་གྲུབ་ཏེ་དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་པ་བོད་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཉ་ཕྱི་ལོ་1282ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་
དབྱིངས་སུ་འཁྲིམས། རྟོ་འདིའི་མཆོག་དུ་གྱུར་པའི་སྟོབ་མ་ནི་རྟོ་འཁྱུན་མན་ལུངས་པ་ཡིན།

① རྩོམ་པ་རྣམས་ལ། རྒྱུ་ལྷན་སྡེ་དཔལ་གསུམ་གྱི་རྩོམ་ཆ་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་མཁན་པའི་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཤོད་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་དམངས་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1983ལོ་ ཟླ་རྩ་14འུ་གསལ་།

② དང་འ་བོ་གཞུང་ལག་ཁྲིའ་བ། མོས་འཁྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟོན་ཁང་། 2006ལོ། ཕྱག་རིམ273དུ་གསལ།

③ འཕྲོམ་ལོ་གཞིན་ནུ་དཔལ། དེབ་ཐེར་ཕྱོད་པོ། (སྒྲུང་ཆེན།) སྤེལ་བྱ་བློ་རིག་པ་དཔེ་སྒྲུབ་ཁང་། 1985ལོ། མོས་ངོས་925ཙུ་གསལ་ལ།

④ སྐུལ་ཁྲིམས་པ་ལྟར་གནས་དང་རྒྱལ་མཐོ་བཟང་ལའོས་ཀྱིས། གངས་ཅན་ལམས་ཀྱིས་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད། ཀན་སྐུ་མི་
རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1992ལོ། རྒྱ་རྒྱུ་མཛ357ཏུ་གསལ།

ཞང་ཁོར་སྟོན་པ་ཤེས་རབ་བསོད་ནམས་།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་རུས་སྟོད་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
འབྱུར་ལ། བརྟན་འབྱུར་ལས། ཟུང་། མི་༥ བོད་རུ། རོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་གྱི་སྐབ་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་མཚུ་
སྒྲི་རྒྱ་ནས་མཛད་པ་(159-159)བཅས་སོ། །

ལྟ་བུ་ན་པ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་རུས་སྟོད་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འབྱུར་
ལ། བརྟན་འབྱུར་ལས། ཟུང་། རི་༥ བོད་རུ། སྐབ་པའི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་
དཔལ་རྒྱ་ན་བཟོ་ཞེས་བྱ་བ་གསང་འདུས་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་མན་ངག་དང་བཅོམ་ལྷན་འདས་མི་བསྟོད་
པའི་ཞབས་གྱི་ཟུཅ་འབྱུ་སྒྲི་བོས་ལེན་པས་མཛད་པ་(95-115)སྟགས་བཞུགས་སོ། །

ཁྱོ་ཕུ་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ།

རུས་ནི་གཞུབས་སམ་སྐབས་རིགས་གྱི་ཟུང་རུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་སྐུལ་ཏེ་ཕྱི་ལོ་1173ལོར་
གཙང་ཡུལ་ཤབ་སྐད་རུ་ཡབ་གཞུབས་བན་ནག་པོ་རོ་རོ་འཕན་དང་ཡུམ་སྲིགས་མོ་གསལ་བྱེད་གཉིས་
གྱི་སྐས་སྐྱེ་འབྱུངས། ཁྱོ་ཕུ་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་གྱི་དགེ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་བཞེས་པའི་མཚན་
ལ་ཆུ་ལ་བྲིམས་ཤེས་རབ་རུ་འབོད་པ་དང་།^① འབྱུར་བྱང་རུ་གཞུབས་མི་རྩི་རྩི་ཞེས་ལེགས་སྐྱར་གྱིས་
བྲིས་པའང་འདི་ཉིད་ཡིན། རུས་ནི་གཞུབས་སྐྱེ་རིས་པ་དེ་ལ་དེང་གི་འབྲེལ་ཡོད་བཙམས་ཆོས་སྐྱེ་
ཁྱོ་ཕུ་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་དང་། གཞུབས་བྱམས་པའི་དཔལ། ཡང་ཁྱོ་ཕུ་ཆུ་ལ་བྲིམས་ཤེས་
རབ་དང་། གཞུབས་ཆུ་ལ་བྲིམས་ཤེས་རབ་ཅེས་ལོ་པཎ་གཉིས་སམ་བཞི་རུ་ངོས་བཟུང་ཡོད་པའང་
གང་སར་མཐོང་སྐབ་པ་བཅས་ནི་ཞིབ་ཆ་མ་ཡོད་པའི་སྟོན་ནོ། །དགུང་ལོ་དྲུག་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་
སྐྱུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱའི་སྟོང་རབ་བྱུང་གི་སྟོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་ཆུ་ལ་བྲིམས་ཤེས་རབ་ཞེས་
གསོལ། དགུང་ལོ་བརྒྱ་དྲུག་པར་གཙང་དཀར་པ་ལས་དབྱུ་མ་དང་བྱམས་ཆོས་སྟགས་གསན། ཞང་
དགེ་བ་ལས་ལོ་རྒྱུ་བ་སྐབས་པས་མཁས་པར་གྱུར། རྒྱལ་ཚ་རིན་ཆེན་མཁོན་དང་ཀུན་ལྷན་རས་པ་
གཉིས་ལས་གདམས་ངག་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་དང་སྐམ་ཅུ་ཙ་དྲུག་དང་། བཀའ་བབས་བརྒྱ་གསུམ་བཅས་

① ཉ་ཆོག་ཆོ་དབང་རྒྱལ། ལྟ་རོང་ཆོས་འབྱུང་། བོད་རྫོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1994ལོ། ཤོག་ངོས་331 རུ་གསལ།

བ་མཐའ་དག་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་བ་ལྷགས་ལག་ཕྱི་ལོ་1191ལོར་རྒྱལ་ཚོ་རིན་ཆེན་མགོན་གྱི་
 རྩལ་ནས་བསྟེན་རྫོགས་གྱི་སྒྲིམ་པ་བཞེས་པའི་མཆོན་ལ་བྱམས་པའི་དཔལ་ཞེས་བཏགས། དགུང་ལོ་
 9ར་བཞི་པར་བལ་ཡུལ་དུ་བྱོན། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་རྩ་ཕྱི་ལོ་1198ལོར་བོད་ཡུལ་དུ་གྲུབ་ཆེན་
 མི་ཨ་རྩོ་གི་སྐུན་དངས་ཏེ་བདེ་ཆེན་རལ་གཅིག་སྐོར་དང་། སེམས་ཉིད་རལ་གསའི་སྐོར་ལ་སོགས་
 བ་ཐོག་མར་བསྐྱར། དགུང་ལོ་9ར་བརྩན་པ་ས་ལྷགས་ཕྱི་ལོ་1199ལོར་ཡབ་གཤེགས་པའི་དགོངས་
 རྫོགས་མཆོད་འབུལ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དགུང་ལོ་9ར་བརྩན་པ་ལྷགས་སྤེལ་ཕྱི་ལོ་1200ལོར་པཌ་ཆེན་བུ་རྩ་
 མི་བོད་དུ་སྐུན་དངས་ཏེ་མདོ་སྤྲེལ་གྱི་གདམས་ངག་མང་དུ་གསན་ཞིང་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་
 བ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་དང་། རྒྱལ་བའི་ལམ་འཇུག་ལ་སོགས་པ་བསྐྱར། ཁྱོད་ལྷན་གཞུང་ཆེན་མོའི་འཆད་
 9ན་གྱི་སྒོལ་གཏོད། མངའ་རིས་མང་ཡུལ་དུ་ཁྱོད་ལྷན་བྱམས་ཆེན་བཞེངས་རྒྱུའི་ཞལ་རིས་གྱི་སྐུ་ཐིག་པཌ་
 ཆེན་སྐུ་དངོས་གྱིས་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་རྒྱ་ལག་ཕྱི་ལོ་1203ལོར་འབྲི་གུང་སྐུན་སྤེལ་རིན་པོ་ཆའི་
 རྩལ་དུ་རང་ལྷགས་གྱི་ཆོས་སྐོར་མང་པོ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་གྱི་ཕྱི་
 ལོ་1204ལོར་རྒྱ་གར་ནས་སྤོ་མོའི་ཆོང་འབུས་བརྒྱད་ཁ་ཆའི་པཌ་ཆེན་ཤུ་གྲི་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ལུན་
 རིང་མོར་གསུང་ཆོས་ལོ་རྩ་མཛད། དེ་དུས་བོད་དུ་ལོ་རྩ་བའི་མཆོན་ཐོགས་པ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཁྱོད་ལྷན་
 ལོ་བ་སྐུ་མཐུན་དུ་བཞུགས་མེད་དུས་པཌ་ཆེན་གྱིས་ཆོས་གཏན་ནས་མི་གསུངས་ཞིང་། ངའི་མ་རྩ་ལོ་
 ལོ་བ་འདི་ལྟ་བུ་བོད་ན་ཡོད་པ་འདི་བོད་པ་ནམས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཡིན་གསུང་ནས་ཆོད་མཐོའི་
 བསྐྱུགས་བརྗོད་དང་གདེང་འཛིག་ཆེན་པོ་གནང་། པཌ་ཆེན་བོད་དུ་བཞུགས་རིང་འབུལ་བ་དཔག་དུ་
 མེད་པ་བྱུང་བ་ཆོང་མ་ཁྱོད་ལོ་རྩ་བས་བྱམས་ཆེན་བཞེངས་པའི་ཐེབས་སུ་གསོལ་རས་གནང་བས། ལོ་
 རོ་བཅུའི་རིང་ཁྱོད་ལྷན་བྱམས་ཆེན་གྱི་སྐུ་རྒྱ་གཞུང་ཟངས་ལས་གྲུབ་ཅིང་བཟོ་བཀོད་འགྲན་ཟླ་བལ་བ་ལྷ་
 བརྒྱད་རྩ་པའི་སྐུ་ཆོད་བཞེངས་སྟེ་པཌ་ཆེན་དངོས་ནས་རབ་གནས་ཐེངས་མང་མཛད། རབ་བྱུང་བཞི་
 པའི་ཤིང་གྱི་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་1214ལོར་ཁ་ཆེ་པཌ་ཆེན་མངའ་རིས་ནས་ཕྱིར་ཁ་ཆའི་ཡུལ་དུ་ལོག་རྫོགས་སུ། ལོ་
 ལོ་བ་དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པ་མེ་གྱི་སྟེ་ཕྱི་ལོ་1216ལོར་ཡུམ་གཤེགས་ཤིང་། དེའི་ཕྱི་ལོར་ཁུ་བོ་ཀུན་ལྷན་
 རས་པ་གཤེགས་པ་བཅས་གྱི་དགོངས་རྫོགས་མཆོད་འབུལ་གཞན་གྱི་སྤོ་ཡུལ་དུ་མི་ཤོང་བ་ལྟ་བུ་
 བསྐྱབས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྩན་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཡོས་ཕྱི་ལོ་1219ལོར་ཁྱོད་ལྷན་མཁར་གྱི་
 བྲག་མེང་གི་རྫོང་དུ་སྒྲིམ་སྐྱབ་མཛད་ཅིང་བཞུགས། ཁ་རག་སྒྲིམ་རྒྱུད་དུ་སྐུ་གཤེགས་ནས་སྐུ་བ་
 ལེན་པའི་བར་སྤིང་གཟིགས་ནས་དགེ་སྦྱོང་གི་བསྐྱབ་པ་ལུལ་ཏེ་རིག་མ་ཞིག་བཞེས་པའི་སྐུས་སུ་

ཁྲི་ཕུ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་འབྲུངས་ཤིང་། ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྲུང་དུ་ལོ་རྒྱུ་བ་
 རང་ཉིད་སྤྲུལ་མ་འབྲུངས་གོང་གི་ས་ཡོས་ལོ་(ཕྱི་ལོ་1219ལོར་བབས་)དེར་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པར་
 བཞིན་མོད། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད་དུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་
 ཉེ་ཕྱི་ལོ་1225ལོར་སྐུ་གསལ་གས་^①པར་བཞིན་པ་ནི་དཔེ་གང་ལ་གཞི་བཙུག་པ་མི་གསལ་ལ། དུང་
 དཀར་ཆོག་མཛོད་སོགས་སུ་འདས་ལོ་མ་བསྟན་པ་དང་། ཉེ་དུས་ཀྱི་དབྱུང་འབྲས་སལ་མོ་ཆེས་
 ཤིང་བྱ་ཕྱི་ལོ་1225ལོའི་བཞིན་སྐྱུངས་དེ་ཉིད་གཞིར་བབྱུང་ནས་ཡོད། ཉེ་ལམ་ཁོ་ཕུ་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱམས་
 པའི་དཔལ་གྱི་སྐུ་ཆེ་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་ཅིག་^②ཅེས་པའི་ཚཱ་རུ་སྤྲ་མ་མཉམ་མེད་ཁོ་ཕུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་
 པོའི་རྣམ་ཐར་ལས་སྤྱུ་ཡི་ལོ་བཟང་པའི་ལྷ་བ་སྤྲལ་པོ་བཟང་པའི་གནམ་སྐྱོང་གི་སྤྲོད་སྤྲུལ་ཆ་
 འདས་པ་ན་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ལ་སྐྱེ་འགག་དང་འགྱུར་ལྡོག་མི་མངའ་ཡང་། ཉག་པར་འཛིན་པ་
 མི་ཉག་པ་སྤྱོད་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་^③ཞེས་ནས་སྤྱུ་ལོར་གསལ་གས་པའི་
 ཚུལ་དང་། ཡང་ཁོ་ཕུ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་དུ། (ཁོ་ལོའི་སྤྲུལ་ཁོ་ཕུ་སེམས་དཔལ་
 ཆེན་པོ་)དགུང་ལོ་བདུན་ལ་བཞིས་པ་ན། ཆོས་རྒྱལ་པ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙམ་ལ། དབུས་ཀྱི་བྲག་
 བྱ་དུ་སྐུ་གསལ་གས་^④ ཞེས་པ་སོགས་གྲུང་བསྒྲིགས་ནས་རབ་བྱུང་བཅིས་པའི་མོ་པོ་སྤྲལ་ལོ་རྒྱུ་
 ཕྱི་ལོ་1236ལོར་སྐུ་གསལ་གས་པར་བསྟན་ཡོད་པ་ནི་ཉ་ཅང་འཐད་ལྡན་དུ་སྤྲང་། ཁོང་གི་སྤྲོད་མ་
 གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྤྲུ་ཆེན་བསོད་ནམས་དཔལ་སྐྱུ་དང་། མཁན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་དཔལ། སངས་

① ཉ་ཆོག་ཆོད་བང་རྒྱལ། ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྲུང་། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྐྱུ་ཁང་། 1994ལོ། ཤོག་ངོས335ུ་གསལ། ལོ་རྒྱུ་
 བ་འདིའི་རྣམ་ཐར་ཅུང་བཟང་རྒྱས་པ་ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྲུང་ལྷགས་པར་མའི་ཤོག་ངོས330ནས་335བར་གསལ། དེ་བཞིན་སྤྲོད་པོ་
 ལྷགས་པར་མའི་ཤོག་ངོས825ནས་832བར་ཁོ་ཕུ་བའི་སྤྲུལ་ཞེས་པར་ཡང་ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཅུང་ཙམ་འཁོད་ཡོད།
 ② ལོ་རྒྱལ་གྲགས་པ་འབྲུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སྤྱོད་བཟང་མཁས་གྲུབ། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད། ཀན་སྤྱུ་མི་
 རིགས་དཔེ་སྐྱུ་ཁང་། 1992ལོ། ཤོག་ངོས192ུ་གསལ།
 ③ རབ་གསལ། ཁོ་ཕུ་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་གྱི་སྐུ་ཆེ་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་ཅིག་ ཉ་ཕྱེད་ནས་མཛོད་པའི་དབྱུང་ཚཱ་ཞིག་ ཉ་འདི་ཁོ་ལོའི་
 སྤྲོད་ལ་དབྱུང་པ་གནང་བའི་དབྱུང་ཚཱ་ཡག་གས་ཤིག་དུ་མཛོད་ཞིང་དགོས་མཁོ་ཅན་གྱིས་ཚཱ་དངོས་ལ་གཟིགས་པར་འཆོལ།
 འདིར་འཁོད་ཀྱི་དབྱུང་ཡིག་རྣམས་ཁོ་པོས་མ་ཡིག་ལ་བོད་གཏུགས་མོད་ཉ་ཅང་དག་པར་འདུག
 ④ བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་ལྷགས་བསྒྲིགས་སུ་བསྐྱེད་ཞིག་མཛོད་པའི་སྤྲུ་མ་མཉམ་མེད་ཁོ་ཕུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་དབུ་
 མེད་ཐུག་བྲིས་མ། མཆོ་སྤྲོད་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུ་ཁང་། 2011ལོ། ཤོག་ངོས99ནས་100བར་དུ་བཞུགས་པ། དེ་བཞིན་ཤོག་ངོས361
 བྱས་364བར་གསལ།
 ⑤ མཁན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོ། མཉམ་མེད་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་ཁོ་ཕུ་བའི་རྣམ་ཐར་ཡོན་ཏན་བྲིས་པ། བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་
 དཔེ་ཆོགས་ཉེ་གནས་སུ་བཞུགས་པའི་དབུ་མེད་བྲིས་མ། ཤོག་ངོས5པར་གསལ།

རྒྱལ་ཁྱིམ་ཆེན། བྱམས་པ་སྐྱབ་བརྒྱད་བསྟན་འཛིན། རྩོམ་གྲགས་པ་དཔལ། གཉིས་ལོ་རྩ་
 བ། སྤམ་རྩོམ་རྩེ་དབང་། རས་མ་སེང་རྒྱལ། རོང་པ་རྒྱ་ལོ་བཅས་སོ། །^①ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་
 འགྱུར་ལས། རྒྱད་། ༤ ་ བོད་དུ། བཅོམ་ལྷན་འདས་རལ་བ་གཅིག་པའི་བརྟག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་
 བོ། (245-247) བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་བོད་། ༡ ་ བར། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་མཆན་
 བརྗོད་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་གྱི་ཕྱིང་བ། (241-246) རྒྱད་། ༥ ་ བོད་དུ། དཔལ་རྩོམ་སྤམ་མའི་སྐྱབ་
 ཐབས། (281-283) རྒྱད་། ༦ ་ བོད་དུ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་
 སྐྱབ་དཔོན་དུས་ཞབས་པས་མཛད་པ། (166-167) རྒྱད་། ༧ ་ བོད་དུ། རྩོམ་ལྷན་འགྱུར་མ་ཐག་
 མོ་ཁྱོས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་སྐྱབ་དཔོན་དཔལ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པ། (102-103) རྒྱད་། ༨ ་ བོད་ཤོག་
 རོས་161ནས་199བར་ཆོས་ཆན་བརྒྱ་གཅིག་བཞུགས། སྐྱེས་རབས་། ༡ ་ བོད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་སྐྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འགྲེམ་སྐྱབ་དཔོན་དཔལ་འཛིན་པ། (103-107) སྤང་ཡིག་། ༡ ་ བོད་
 དུ། རྒྱལ་པོ་སྐྱབ་པ་ལ་སྤྱིངས་པའི་སྤྱིང་ཡིག་(71-73)སོགས་ཆོས་ཆན་ཉིས་བརྒྱ་ཡན་བཞུགས་སོ། །

ཞང་ལོ་སྐྱབ་པ་དཔལ་བཟང་།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་དུས་སྔད་ཅམ་དུ་དབྱས་ཐེར་ཞང་མདོ་ཕྱི་གྲགས་ཀྱི་སྐས་སུ་
 སྐྱེ་འབྱུངས། ཕྱིས་པའི་དུས་སུ་མཆན་ལ་ཕུར་བ་སྐྱབས་ཟེར། སྐྱེ་སྐྱུར་ལོ་རྒྱུས་སོགས་དེང་གི་འབྲེལ་ཡོད་
 བཅམས་ཆོས་སུ་ཞང་ལོ་རྩ་བ་ཕུར་བ་སྐྱབས་དང་འདི་གཉིས་ལོ་པའ་སོ་སོར་རོས་བཟུང་ཞིང་མཛད་
 པའང་ཁ་ཁར་བཀོད་དེ་བསྟན་ཡོད་ཡོད་ཀྱང་། ལོ་རྩ་བ་འདིའི་ཆུང་དུས་ཀྱི་མཆན་ལ་ཕུར་བ་སྐྱབས་ཟེར་
 བ་དང་། རྩོན་གྱི་ཡིག་ཆང་དུ་ལོ་རྩ་བའི་མཆན་བཟངས་སྐབས་སུའང་དེ་ལྟར་ཞང་གྲུབ་པ་དཔལ་ལས་
 ཕུར་བ་སྐྱབས་ཞེས་བཀོད་པ་མ་མཛོང་ཞིང་། དེང་གི་བཅམས་ཆོས་སུ་བསྟན་པའི་ལོ་པའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 འགྱུར་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་འདྲར་འདུག་པས། མཆན་དེ་གཉིས་ལོ་བཞེན་ནས་ལོ་པའ་གཉིས་སུ་བྱས་
 པ་ནི་མ་དག་པར་འདོད་དོ། །ལོ་རྩ་བ་འདི་དགུང་ལོ་བརྒྱ་བཞི་པར་སྐྱབ་དཔོན་རྒྱ་བསྐྱམ་ལས་ཡི་གེའི་
 འབྲི་ཁྱོག་བསྐྱབས་ཤིང་ཆོས་སྤྱོར་བཞུགས། ལྷ་རོ་ཆོས་དུག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱང་གསན་སྐྱབ་དཔོན་
 བྱང་ལས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མར་ལུགས་ཁུས་མངའ་བདག་བྱང་རལ་ལས་གཉེར་མའི་ཟབ་ཆོས་ཁུས། ཁྱོ་སུ་

① འཁོར་ལོ་གཞིན་དུ་དཔལ་ དེ་བཞེར་རྩོན་པོ་། ལུགས་དཔར་མའི་སྔད་ཆ། ་ ཤོག་རོས་825ནས་832བར་དུ་ཁྱོ་སུ་བའི་སྐབས་ཞེས་པར་
 ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་བསྐྱུས་པ་ཞིག་བཀོད་ཡོད།

ལོ་ལྔ་པ་ལས་རྣམ་སྤྲུལ་སོགས་གསུང་ཏེ་ཆོས་ཁུག་པའི་སྤྲུལ་པ་བརྟན་ཅུ་ལྟག་ཅམ་ཡོད། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་
 ཏུ་བྱོན་ཏེ་པཎ་ཆེན་རཏྭ་རྟེན་ཏེ་ལས་སྤྲུལ་ཆོད་བསྐྱབས། དེ་ནས་བོད་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་དབུག་གནས་བོན་
 གོང་ཏུ་བྱགས་དམ་བཞུགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་པའི་རྟོགས་པ་འདུ་བྲལ་
 མེད་པར་མངའ་བརྟེན། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་བྱ་ཉེ་ཕྱི་ལོ་1177ལོར་སྤྱི་གཤེགས་ཁོང་གི་གསུང་
 རྩམ་ནི་མན་ངག་སྟེ་ཤིག་རིན་པོ་ཆའི་གཏེར་མཛོད་དང་། བཟླ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་རྣམ་མཁའ་
 སོགས་མང་ཏུ་མཛོད། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཟླ་ལྟར་ལས། ཟུང་། ༡༩ བོད་ཏུ། དཔལ་འཁོར་ལོ་
 རྩམ་པའི་མཛོད་པར་རྟོགས་པ་པལྟེ་ཏེ་ཨ་ལྷ་ཡུ་ཀ་ར་གུལ་མཛོད་པ། (219-226) ཟུང་། ༢༠ བོད་
 ཏུ། དཔལ་འཕགས་མོ་ཤེས་རབ་གསལ་བྱེད་མའི་བསྟོད་པ། (5-6) ཟུང་། ༢༡ བོད་ཏུ། ཆོགས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོའི་ཆོ་ག་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། (249-254) ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོ་ག་རིམ་
 པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ། (254-254) ཟུང་། ༢༢ བོད་ཏུ། ཆོ་འཕེལ་བའི་ཆོ་ག་སྟོབ་དཔོན་ཅན་གོ་མིས་
 མཛོད་པ། (278-279) གསོ་སྦྱང་གི་ཆོ་ག་ལྟ་བུ་ལྟ་ལས་མཛོད་པ་ (309-310) སོགས་བཞུགས་སོ། །

ས་ལུ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན།

ས་སྤྱི་གོང་མ་རྣམ་ལཱའི་ནང་གི་བཞི་པ་ཉེ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ལྟག་ཕྱི་ལོ་1182ལོར་
 ཡབ་དཔལ་ཆེན་འོད་པོ་དང་ཡུམ་མ་གཅིག་གར་བུ་མ་ཉི་བྲི་ལུ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ས་སྤྱིར་སྤྱི་
 འབྱུངས། རྒྱང་མིང་ལ་དཔལ་ལྷན་དོན་གྱུ་བ་ཟེར་ཞིང་། ཕྱིས་སུ་ཁུ་བོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་ལས་
 དགེ་བཟློན་ཀྱི་ཕྱོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཆོན་ལ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་གསོལ། དཔྱད་ལོ་རྒྱང་
 ཏུས་ནས་བཟུང་ཆོད་མ་རིག་པ་དང་། བཟོ་རིག་པ། གསོ་བ་རིག་པ། བར་བྱ། དབུ་མ། འདུལ་
 བ། མཛོད། གསང་སྤྲུལ་ཟུང་སྟེ་བཞི་ལ་སོགས་པ་འཆད་ཉན་དང་ལག་ལེན་འཁྱོལ་བྱུ་བའི་མཁས་
 པར་གྱུར། དེའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་གར་ལྟོ་ཕྱོགས་པའི་ལུ་ཉེ་གས་མཁས་པ་འཕྲོག་བྱེད་དགའ་བོ་སོགས་ཆོད་
 པས་བརྟུལ་ནས་རལ་པ་བྲིགས། དཔྱད་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤུག་སྟེ་ལྟ་བུ་ལས་བཟློན་
 རྟོགས་ཀྱི་ཕྱོམ་པ་བཞེས། དཔྱད་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་ས་སྤྱིའི་གདན་སའི་བྲིར་ཕེབས། ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་
 ཡུན་རིང་མཛོད་ནས་སྐལ་ལྷན་བུ་སྟོབ་མང་ཏུ་བསྐྱུངས། དཔྱད་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་སོག་པོའི་རྒྱལ་
 པོ་ཨོ་གོ་ཏའི་སྲས་གཉིས་པ་གོ་དན་གྱིས་གདན་ཁུག་ལྟར་ཆོ་བོ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་
 འགྲོ་མགོན་ཐུག་ན་དོ་རྩེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལང་གུར་ཕེབས། དཔྱད་ལོ་རེ་བཞི་པར་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་

དང་ཞལ་འཛོམས་ནས་བོད་སྐད་གནས་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བར་ཕན་པའི་སྤྱིངས་ཡིག་ཏེ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
 དེབ་ཐེར་ནམས་སྤྱོད་སྐད་སྤྱིངས་ཡིག་ཅེས་པ་དེ་བོད་ལ་བཏང་ཞིང་། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷན་སྐྱེས་
 བས་ཕྱི་ལོ1251ལོར་ཡུལ་ལང་གྱུར་སྤྱོད་གསལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྐད་སྤྱིངས་ཐེར་ལ་གཙོ་བོ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་
 འཕགས་པས་མཛད་པའི་སྤྱོད་སྤྱིངས་ཐེར་ལ་ཆེན་གྱི་རྒྱུ་ཐེར་དང་། དངོས་སྤྱོད་ལྟ་པ་མཁན་ཆེན་རིན་ཆེན་
 དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་སྤྱོད་སྤྱིངས་ཐེར་ཏེ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ཐེར་ཐེར་། ཞུམ་པུ་དག་དབང་ཀྱན་དགའ་བསོད་ནམས་
 གྱིས་མཛད་པའི་སྤྱོད་སྤྱིངས་ཐེར་གསུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་ཀྱི་ཤོག་ངོས47ནས་85བར་གསལ། ཁོང་གི་
 འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༡ བླ་༡ བོད་ཏུ། དཔལ་རྣམས་ཆེ་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་
 པོ་ཆེན་པོ།(1-82) དེ་བཞིན་གསལ་སྤྱོད་སྤྱིངས་ཐེར་ཐེར་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱིངས་ཐེར་གསུང་བ་རྒྱན་གྱི་བཀོད་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་སྤྱོད་སྤྱིངས་ཐེར་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་དཔལ་སྤྱོད་སྤྱིངས་ཐེར་ལ།(83-119) འཕགས་པ་
 གསང་བ་ལོ་རྒྱུ་ཐེར་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་འགྱུར་བྱང་མ་པ་དང་འདྲ།(119-151) རྒྱུད་པོད་༡ ཆེ་
 པར། འཕགས་པ་རྣམས་ཆེ་སྤྱིང་སྤྱོད་སྤྱིངས་ཐེར་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལུ་ཉི་ཤུ་ཆེ་ལ།(237-266) བསྟན་
 འགྱུར་ལས། བསྟན་ཆོགས་པོད་༡ ཀླ་༡ པར། མཁན་པོ་ཆེན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་ལ་བསྟན་པ་རྒྱ་
 གར་གྱི་མཁན་པོ་སྤྱོད་སྤྱིངས་(དཔལ་བདེ་བར་གསལ་སྤྱོད་སྤྱིངས་ཐེར་)སྤྱོད་པ།(249-250) དེ་ལ་སྤྱོད་སྤྱིངས་ཐེར་
 འགྱུར་ཆོས་མང་ཏུ་བཞུགས་སོ། །

གཉིས་ཡོན་ཏན་གྲགས།

འདི་ཉིད་གཉིས་འབྱུང་པོའི་ཕྱིས་ཅམ་སྤྱོད་ཏེ་ལམ་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་ཡས་མས་སུ་བྱོན་པར་
 མཐོང་ཞིང་། ཉང་ཆོས་འབྱུང་ཏུ་གཉིས་ཡོན་ཏན་གྲགས་ཀྱིས་གསལ་ཆེ་ནས་པོ་སྤྱོད་སྤྱིངས་ཐེར་དང་། ཆོས་
 སྤྱོད་སྤྱིངས་ཐེར་ལ་སྤྱོད་སྤྱིངས་ཐེར་ལ་མང་པོ་བསྟར་རོ། ༡༢ ཞེས་འཁོད་པར་གཟིགས་ན་ལོ་རྒྱུ་པོ་འདི་ཉིད་
 ཀྱིས་གསང་རྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་སྤྱོད་སྤྱིངས་ཐེར་ལ་མང་ཏུ་བསྟར་ཡོད་མོད། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཏུ་འཁོད་
 པ་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

① སྤྱོད་སྤྱིངས་ཐེར་ལ་འབྱུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སྤྱོད་སྤྱིངས་ཐེར་ལ་མཁན་པོ་ཆེན་པོ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་མིང་མཛོད། ཀན་སྤྱོད་སྤྱིངས་
 ཐེར་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1992ལོ། ཤོག་ངོས1723ཏུ་གསལ།

② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྤྱོད་སྤྱིངས་ཐེར་ལ་མང་པོ་བསྟར་ཡོད་པའི་ཐོག་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས441ན་གསལ།

ཐེག་པ་ཀུན་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་ཆེན་མོ་མཛད། དེ་ལྟར་ཉེན་རར་ལོ་ལྔ་བ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གདན་ས་བསྐྱེད་ས་
 བ་དང་། གཞུང་ལུགས་ཚཱ་པ། བཀའ་བསྟན་གསར་སྐྱར་དང་། འགྱུར་བཅོས་གནང་བ་སོགས་བསྟན་
 འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་མཐར་དགྲུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱུད་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་གི་
 གྱི་ལོ་1264ལོར་སྤྱོད་གཤེགས་སོ། །^①ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲིལ་། ༡༩ ་ བོད་དུ། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ངན་སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
 སྦྱོང་བ་གཟི་བཞིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བརྟག་པ་སྟོགས་གཅིག་པ།(96-146) བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། བ་།
 བོད་དུ། འཕགས་པ་མཆོན་ཡང་དག་པར་བཞིན་པའི་མདོར་བཤད་བརྟུང་ཅིའི་ཐིགས་པ་སོགས་
 བཞུགས་སོ། །(36-96) རྒྱུད་། ལ་། བོད་དུ། དཔལ་བདེ་མཆོག་ཕྱག་གཉིས་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐབ་
 ཐབས།(237-238) རྒྱུད་། ལ་། བོད་དུ། རང་བྱེད་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་མན་ངག་པའི་ཉ་ཨ་ལྟ་ལྟ་
 ཀ་ར་གྲུགས་མཛད་པ།(250-251) བཅོ་རིག་། རོ་། བོད་དུ། དབྱངས་འཆར་བའི་དུས་སྐྱེར་གྱི་འབྲས་བུ་
 ཉེ་བར་མཁོ་བ།(99-99) དེ་ལ་སོགས་པའི་འགྱུར་ཆོས་ཆོན་བརྒྱ་ཕྱག་ལྟག་བཞུགས་སོ། །བསྟན་འགྱུར་
 ལས། རྒྱུད་། ལ་། བོད་དུ། དཔལ་རྩོུ་ཆེ་མཁའ་འགྲོའི་བསྟོན་པ་རྒྱན་ཆགས་(242-243)ཞེས་པའི་འགྱུར་
 བྱང་དུ་དཔལ་གྱི་མཐའ་ཅན་ཞེས་པའང་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

འགྲོ་ཞིམ་གྱི།

གྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྤྱོད་འབྲུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་གི། འདི་
 ལ་འགྲོ་ཞིམ་གྱི་རྒྱ་བྱིས་པ་ཡང་མཐོང་། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ཆོ་། བོད་
 དུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆོན་ཡང་དག་པར་བཞིན་པའི་སྐབ་ཐབས།(143-146) འཇམ་
 དཔལ་ཁྱོ་བོའི་སྐབ་ཐབས་རྩོུ་ཆེ་མོད་གྱི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ།(146-148) དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག།(148-
 149) སྐབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་དབང་བཞིའི་གདམས་པ།(149-153) རྩོུ་ཆེ་སྤྱོད་གདམས་ངག་ཅེས་

① རྒྱུའི་དགོ་བསྟོན་ཆོས་དཔལ་དར་དབྱེད་གིས་བྱིས་པའི་ཆག་ལོ་ལྔ་བ་ཆོས་རྩོུ་ཆེ་དཔལ་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་གཞི་བྱས་ནས་བྱིས་པ་དང་།
 འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཅུང་ཟད་ཞིབ་པར་རྣམ་ཐར་དེ་ཉིད་དང་། མོང་བསྟན་ཆག་ལོའི་རྣམ་ཐར་སྤྱོད་མཁའ་གསུང་དྲི་མ་མེད་པར་སྐྱིགས་
 བ་སོགས་ལ་གཟིགས་རྒྱུ་དང་། ལྟག་པར་དུ་ཆག་ལོའི་རྣམ་ཐར་སྤྱོད་མཁའ་གསུང་དྲི་མ་མེད་པར་སྐྱིགས་པ་ཞེས་ལེན་བརྒྱུད་ཀྱི་
 བདག་ཉིད་ཅན་དེར་ཁོང་ཉིད་བལ་བོ་དང་རྒྱ་གར་དུ་ཐེགས་ཁའི་ལམ་བར་གྱི་མཐོང་ཐོས་དང་སྟོབ་གཉེར་གྱི་དཀའ་སྤྱད་
 སོགས་ཉ་ཅང་ཞིབ་མོར་འཁོད་ཡོད་པས་མཁོ་གལ་ཅན་གྱིས་དེར་གཟིགས་པར་འཚལ། ཅུང་ཟད་བསྐྱེད་པ་ཞིག་དེབ་ཐེར་སྟོན་
 པའི་ལོ་ཆོན་། བ་། བའི་ཤོག་རྩིས་23ནས་24བར་གསལ་ཞེས་དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས།

བྱ་བ།(153-154) བྱ་བ་གྱི་ཚེ་ག(154-154) གཏོར་མའི་ཚེ་ག(154-155) བརྟན་ཚེ་གས་གྱི་ཚེ་ག(155-156) རོ་བསྐྱེད་པའི་ཚེ་ག(156-156) སྒྲུ་གདབ་པའི་རིམ་པ།(156-156) རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཚེ་ག(156-159) སྒྱུན་སྐྱེད་གི་ཚེ་ག(159-160) སྒྱུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་པའི་ཐབས་གྱི་མན་ངག(160-161) མཐུལ་དབུལ་པའི་མན་ངག་སྟེ་བརྟུ་གསུམ་པོ་ནམས་ནི་བྲམ་བེ་སྒྲམ་པ་བཟང་པོས་མཛད་པ།(161-161) ལོ་རྒྱུ་བ་རྣམ་རྟེན་ལ་འབྲོ་ལོ་རྒྱུ་བས་བསྐྱར་པའོ། །

བསོད་ནམས་སངས་ཤེ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྟུ་གཉིས་པའི་རུས་སྐད་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། ཅི་། བོད་དུ། གཤེན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་སྐགས་བརྟུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་དཔལ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པ་(146-147)སྐགས་བཞུགས་སོ། །

ཐ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྟུ་གཉིས་པའི་རུས་སྐད་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། ཅི་། བོད་དུ། རིན་པོ་ཆེ་འཁོར་ལོ་དབང་གི་རིམ་པ་སློབ་དཔོན་ཞིང་རྒྱ་ཏིས་མཛད་པ།(144-153) དབང་གི་རིམ་པ་བསྟན་པ་(153-155)ཞེས་བྱ་བ་རྗེ་བརྟན་ལྷ་སྐྱབ་གྱིས་མཛད་པའོ། །

སྐྱོ་བོ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྟུ་གཉིས་པའི་རུས་སྐད་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། འདི་ཉིད་གྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། ཅི་། བོད་དུ། རྡོ་རྗེ་ཅ་ཅི་ཀའི་ལས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དང་།(184-185) དཔལ་རྡོ་རྗེ་ལག་མོའི་སྐྱབ་ཐབས།(186-187) དཔལ་རྡོ་རྗེ་དབྱངས་ཅན་མའི་སྐྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ།(187-188) རྡོ་རྗེ་དཀར་མོའི་སྐྱབ་ཐབས་ནམས་སློབ་དཔོན་དཔལ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པ།(188-189) འདི་དག་ཚེས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་སྐྱེ་མཁར་ཉི་གཟུངས་སུ་བསྐྱར་པ། ཟུང་། ཅི་། བོད་དུ། རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་རང་བྱེད་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་མན་ངག་གྲུབ་ཐོབ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཐུག་བྲམ་བེ་དཔལ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པ།(110-113) བཟོ་རིག་། རོ་། བོད་

དུ། དབྱངས་འཆར་བའི་དོན་བསྟུན་པ་པརྟེ་ཏེ་སེང་གའི་མོ་ཆས་མཛད་པ།(97-99) ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་སྤྱོད་
 ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱིས་བལ་ཡུལ་རྣལ་འབྱོར་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཁྱེས་ཤིང་གཏན་ལ་ཕབ་པ་
 སོགས་བཞུགས་སོ། །

གཏལ་མི་མཉམ་བཟང་པོ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརུ་གཉིས་པའི་དུས་སྐད་ཅམ་དུ་སྐྱེ་འབྱངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་རྟེ། ཁོང་གི་
 འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། བ་། བོད་དུ། སྤྱིར་བ་ཡན་ལག་དུག་པ་ཞེས་བྱ་བ།(198-
 207) དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཅིས་ཀྱི་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ།(281-282) ཉི་ཟླ་འཛིན་པའི་ཅིས་གཟུང་
 ལཱ་སོ་སོའི་རྒྱང་ཅིས་ཀྱི་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ་རྣམས་པརྟེ་ཏེ་ཆེན་པོ་ཤུག་མྱི་རྩ་དུས་མཛད་པ།(282-
 283) གཏལ་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མི་མཉམ་བཟང་པོས་བསྐྱར་པ། སྤྱིར་བ་ཡན་ལག་དུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་(285-
 303)སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཁམས་པ་སློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརུ་གཉིས་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་རྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
 འགྱུར་ལས། ཟུང་། བ་། བོད་དུ། དཔལ་ཆེན་མོ་སློལ་མའི་བསྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་པརྟེ་ཏེ་ཆེན་པོ་ཅན་གོ་
 མིས་མཛད་པ།(279-281) ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་སྤྱོད་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ལོ་རྒྱུ་བ་སློ་གྲོས་རྒྱལ་པོའི་འགྱུར་
 ལ་ཟུང་བཟང་དག་པར་བཅོས་པ། སྤྱིར་བསྟོན་གོ་། བོད་དུ། ཁངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟན་
 དངགས་ཆེན་པོ་ཡུལ་ཤ་སེ་ཏེ་གའི་གསེར་མིག་མའི་བྱ་དགེ་སྤྱོད་སྟན་དངགས་མཁན་ཆེན་པོ་བཙུན་པ་
 ཏེ་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པ།(1-103)

ཐར་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་ལ་མོ་ཉ་སིཿ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརུ་གཉིས་པའི་སྟོན་ཡས་མས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་
 ཏེ། ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ནི་ཐར་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་མཆོན་མ་བྱོན་གོང་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ཟུང་ཡུལ་སྟོན་
 སྤྱོད་བར་གསུམ་གྱི་ངོ་མཆར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་ངོགས་སུ། དེ་རྗེས་ཐར་པ་
 ལོ་རྒྱུ་བ་ལ་མོ་ཉ་སིཿ་དང་། དེ་རྗེས་ཐར་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་མཆོན་གྱིས་རྒྱ་གར་དོ་རྗེ་གདན་གྱི་མཁན་

པོ་ལོ་རྒྱུ་མཛད་^①ཅིས་པས་རུང་ཙམ་ཤེས་བྱུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་མོ་ཞིག་ལག་སྟོན་
མ་བྱུང་།

ལྷ་རྒྱན་པ་རིན་ཆེན་དཔལ།

ཕྱི་ལོ་རི་རྒྱུ་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༡༥ བོད་དུ། རྣམ་པོ་ཆེན་པོའི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་དཔལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་
ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ་དང་། (234-238) རྣམ་པོ་ཆེན་པོའི་སྐབ་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་
ཡི་ཀ་རའི་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ། (238-247) འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེན་པོ་སྤྱི་ཉི་མགུལ་བདེ་ཆེན་སྤྱིང་གི་པོ་
བྱང་ཆེན་པོར་བསྐྱུར་པ། བཟོ་རིག་། ༩ བོད་དུ། དཔལ་རྒྱ་བྱུང་པའི་བསྟན་བཅས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་
དཔོན་ལྷ་ཡིས་མཛད་པ། (1-7) གསེར་འགྱུར་གྱི་བསྟན་བཅས་བསྐྱེས་པ་མཚུག་མ་ཆང་བ། (7-8) འདི་ནི་
རི་པོ་ཆེན་པོ་སྤྱི་ཉི་མགུལ་གྱི་པོ་བྱང་ཆེན་པོར་འགྱུར། རྟོགས་པ་། ༩ བོད་དུ། མི་དབྱེད་ཀྱི་བསྟན་
བཅས་རྒྱ་མཚོས་བསྟན་པའི་སྐྱེས་པའི་མཆན་བཅོ་ལྷ་བ་དང་བྱད་མེད་ཀྱི་མཆན་བརྒྱ་བ་ (150-151)
བཅས་སོ། །

གསུམ། ས་སྐྱའི་བྱིད་དབང་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་འགྱུར་བྱང་།

ཤོང་སྟན་རྟོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆན།

ཤོང་སྟན་རྟོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆན་ནི་ལ་སྟོད་སྟོའི་དབྱལ་ཁྱེད་ཤར་ཁའི་བོང་ར་ཞེས་པར་སྐྱེ་འབྱུངས་
ཤིང་། འབྱུངས་ལོ་མ་གསལ་ཡང་འགྲོ་མགོན་དང་རྒྱུ་མཉམ་པས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་བྱི་ཉེ་
ཕྱི་ལོ་1240ལོའི་ཡས་མས་སུ་འབྱུངས་པར་སྤང་ཞེས་རུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས།^① ལྷ་མ་གོ་ལྱང་
པ་མདོ་སྤེ་རྒྱལ་མཆན་གྱི་རུང་རུ་བསྟེན་པ་རྟོགས་ཤིང་རྒྱུད་སྤེ་རུ་མ་དང་ཕྱིང་བ་སྟོར་གསུམ་སོགས་
སྐྱུངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། ལ་སྟོད་བྱང་གི་པ་རི་ལྱང་པར་འབྱུངས་པའི་གྲུ་པ་རིན་ཆེན་ཅེ་མོའི་བྱ་ཆེན་

① རྟོ་ནང་ཁྱ་ར་ན་ག། རྒྱང་ཆོས་འབྱུང་། བོད་རྫོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་142ལྟ་གསལ།

② རུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕེན་ལས། རུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས་2003
རུ་གསལ།

ལྷག་ཤེ་སེང་གི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བྱང་ཏུ་མདོག་གི་ཆ་སྒར་ཕྱོན་ནས་པར་ཕྱིན། ཚད་མ། མདོན་པ། སྤྱིད་
 བསྐྱས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཤིང་། ཏུས་ལམོར་འགྲོ་ལྷགས་གྱི་དབང་བཤད་མན་ངག་དང་བཅས་པ་
 རྫོགས་པར་གསན། རབ་བྱང་བཞི་པའི་ཤིང་སྤང་ཕྱི་ལོ1265ལོར་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་
 ཤོང་ལོའི་བྱགས་འདུན་བཞིན་བདག་རྒྱུན་གནང་ནས། ལྷ་མ་འཕགས་པའི་གཟིམས་གཡོག་མདོ་སྤྱད་
 པ་སློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དང་འགྲོགས་ཏེ་བལ་ཡུལ་ཏུ་ཐེབས་ཤིང་། པརྟེ་ཏ་མ་ཏེན་ཉ་ཏུ་ལ་ལོ་རོ་ལྷ་
 ཅམ་བསྟེན་ནས་རིག་གནས་རྒྱང་བ་ལྷ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། བྱང་པར་ཏུ་སྤྱོད་རིག་ལ་ཤིན་
 ཏུ་མཁས་པར་གྱུར། སྤྱར་ས་སྤྱར་ཕྱོན་རྗེས་ཐོག་མར་ཏུས་གྱི་ལམོར་ལོའི་རྒྱད་གྱི་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་
 པ་ལ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་འགྱུར་བཅས་མཛད། དེ་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཤོང་འགྱུར་ཞེས་པ་དེ་
 ཡིན། དེ་ནས་སྤྱར་ཡང་རྒྱ་གར་ནི་རྗེ་གདན་ཏུ་ཕྱོན་ནས་པརྟེ་ཏ་ལ་ལྷོ་ཀ་ར་བོད་ཏུ་གདན་དྲངས་
 ཤིང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བཟོད་པ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་དང་། ལྷ་ཀྱན་ཏུ་དགའ་
 བའི་རྫོས་གར། འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷག་གི་བསྟོད་པ་བརྒྱ་བ། ལྷན་དངགས་མེ་ལོང་མ། འཕགས་པ་
 འཇམ་དཔལ་གྱི་བསྟོད་པ་བྲིན་ལའི་སྟོད་དང་། ཅན་བྱ་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་སྤྱར་གངས་ཅན་གྱི་
 ཡུལ་ཏུ་མ་འགྱུར་བ་མང་པོ་བསྐྱར་པ་དང་། ལྷག་པར་ཏུ་སྤྱན་ངག་མེ་ལོང་མ་ཆ་ཆང་བོད་ཏུ་བསྐྱར་
 ནས་སྤེལ་བས་བོད་ཀྱི་ཙམ་རིག་དང་བྱང་པར་ཏུ་བོད་ཀྱི་སྤྱན་ཙམ་ལ་སྤྱན་མེད་པའི་འགྱུར་སྟོག་ཆེན་
 པོ་བཟོས། ཁོང་གི་འདས་ལོ་མི་གསལ། འདི་བའི་སྟོབ་མ་གཙོ་བོ་ནི་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་དབོན་པོ་དཔང་ལོ་རྒྱ་
 པ་སློ་གྲོས་བརྟན་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་རབས་པས་ཁོང་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་ཤོང་དཔང་རྣམ་གཉིས་ཞེས་གཙུག་
 གི་རྒྱན་ཏུ་བཀྱར་བ་དེའོ། ①ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བརྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་པོད་། ༡༡། པར། ལྷ་
 མ་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་པརྟེ་ཏ་སྤྱན་ངག་མཁན་ཆེན་པོ་ལ་ལྷོ་ཀ་
 རས་སྤྱར་བ། (250-250) འདི་ནི་དཔལ་ས་སྤྱིའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཏུ་བསྐྱར་པ། རྒྱུས་རབས་། ༡༣༡། པོད་
 ཏུ། རིག་པ་འཛིན་པ་སྤྱིན་གྱི་བཞོན་པའི་རྒྱུས་རབས་སུ་ཀྱན་ཏུ་དགའ་བའི་རྫོས་གར་དཔལ་དགའ་བའི་

① འདིར་མཁས་གྲུབ་རྗེས་མཛད་པའི་ཏུས་ལམོར་རིག་ཆེན་གཞིར་བབྱང་བ་དང་། (མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་པོད་། ༡༣༡ པ། ཐོག་
 རོས་59ན་གསལ།) འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱི་དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ་བྲི་བྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་གི་དེབ་གཟུགས་སྤྱད་
 ཆའི་ཐོག་རོས་918ནས་དང་། རོར་པ་དཀོན་མཆོག་ལྷན་གྱུ་གྱི་ཆོས་འབྱུང་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆོར་འདུག་པའི་གྱ་ཆེན། ཀྱན་མཁྱེན་
 རོལ་པོ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྟོབ་མ་རྩོད་པོ་ལྷགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཏུས་ལམོར་རྒྱད་འགྲེལ་རོ་མཆོར་རྟོགས་
 བཟོད་དང་། ཀྱན་སྤངས་ཆོས་གྲགས་དཔལ་གྱི་སེམས་འགྲེལ་སྟོར་གསུམ་གྱི་སྤྱ་མའི་བརྒྱད་རིམ་གསལ་བ་སོགས་སུ་ཤོང་འགྱུར་
 གྱི་སྐབས་སུ་ལོ་རྒྱ་བ་ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་རགས་རིམ་ཙམ་རི་བཀོད་ཡོད་པས། དགོས་མཁོ་ཅན་གྱིས་དེ་དག་ལ་གཟིགས་པར་འཚལ་ལོ།

ལྷན་མཛད་པ།(225-252) འདི་ནི་དཔལ་ས་སྒྲིའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྐྱར། གྱིས་རབས་༥ གེ་༥
 དང་༥ ཁེ་༥ བོད་གཉིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བཟོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་སྟན་
 དངགས་མཁན་ཆེན་པོ་དགེ་བའི་དབང་པོས་མཛད་པ།(1-366)(1-329) གྱིས་ལྷ་ལྷ་ལོ་ལྷ་བ་ཆོས་
 སྒྲིང་བཟང་པོས་ལེགས་པར་སྒྱར་བའི་སྐད་གྱི་གཞུང་ལ་སོགས་པ་དང་བསྟན་ཏེ་བྱ་ཆེན་མཛད་
 པ་བཞུགས་སོ། །སྐུ་མདོ་༥ ཁེ་༥ བོད་དུ། སྟན་ངག་མེ་ལོང་སྟོབ་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན་གྱིས་མཛད་
 པ།(318-341) བོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་དགེ་སྟོང་ཤོང་སྟན་གྱིས་ས་སྒྲིའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་བསྐྱར་
 པ། དེ་རྗེས་དཔང་ལོ་ལྷ་བ་སྟོ་གོས་བཏན་པས་གོ་དཀའ་བའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པ་ནམས་དང་༥ དོན་
 ཆེ་བ་ནམས་ལ་འགྱུར་བཅས་མཛད་པ་གྱིས་སྟེ་ཐང་སྟོ་བཏན་ནི་བས་ལེགས་པར་འགྱུར་བཅས་
 མཛད་པ། རྟེན་སྒྲིའི་སྟེང་བའི་བསྟོད་པ་ཞེས་པ།(379-389) དེ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཚཱ་རིག་
 བཙམས་ཆོས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གྱང་བོད་དུ་བསྐྱར་ཡོད་ལ། འགྱུར་ཚཱ་ཆོས་ཆོན་བཅུ་ལྷག་གཉིས་
 ལྷག་བཞུགས་སོ། །

ལྷན་མ་རྒྱལ་བྱིམས་སེང་ག།

གྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་སྟེ། ལུ་
 སྟན་རིན་པོ་ཆའི་ཆོས་འབྱུང་སོགས་ན་འདན་མ་རྒྱལ་སེང་དུ་བྱིས་ཡོད། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཏན་
 འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༥ པ་༥ བོད་དུ། དཔལ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་བསྟོད་པ་རྒྱན་ཆགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལེགས་
 པའི་གྲགས་པས་མཛད་པ།(267-270) འདི་ནི་རྒྱ་མིག་རིང་མོར་བསྐྱར། རྒྱུད་༥ བཟོད་དུ། འཕགས་
 པ་སྟོལ་མ་ལ་བསྟོད་པ་ཁ་ཆའི་སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་སྐུ་པས་མཛད་པ།(49-51) བོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་ལྷན་
 མ་རྒྱལ་བྱིམས་སེངྒེས་བསྐྱར་པ་ལ། གྱིས་དཔལ་ས་སྒྲིའི་གཙུག་ཁང་དུ་དག་པར་བྱས་པ། རྒྱུད་༥ རྒྱ་
 བོད་དུ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བཀྲ་ཤིས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྟོབ་དཔོན་སྣང་བྱེད་ལྷ་བས་མཛད་
 པ།(222-222) དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷའི་བཀྲ་ཤིས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།(222-223) བཀྲ་ཤིས་གྱི་
 ཆོགས་སུ་བཅད་པ།(223-223) རྗེ་བཙུན་འཕགས་མ་སྟོལ་མས་གསུངས་པའི་བཀྲ་ཤིས་བརྒྱད་པ།(223-
 224) ལྷ་ཆོགས་༥ རྒྱ་བོད་དུ། སྟོབ་དཔོན་པདྨ་དགེ་བསྟན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷག་ལས་གྲུབ་པ་
 སྟོབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་(153-154)ལ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཡུང་གི་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་རུས་དྲུག་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་གི། རུ་
 རྟོན་ཆོས་འབྱུང་སྐུ་གསུམ་ན་ཡུང་གི་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན་རུ་བྱིས་ཡོད། ཁོང་གི་འཇུར་ལ། བཀའ་འཇུར་
 ལས། རྒྱུད་སྡེ་རུ་མི་གཡོ་བའི་རྒྱུད་དཔལ་གཏུམ་པོ་ཁོ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་པོ་གཅིག་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་ལུས་ཀྱི་རིམ་པར་སྡེ་བ་ལ་སྐུ་གསུམ་པས་རབ་རུ་སྡེ་བའི་ལེའུ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ལ། ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་པ་
 རྒྱལ་མཆན་གྱིས་དཔལ་པ་སྐྱུར་བསྐྱུར་པ། རྒྱུད་ཀྱི་ཙམ་པོ་པོ་དང་རུ། པད་མ་གར་དབང་གི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་
 ལ། དཔལ་པད་མ་འབར་བའི་རྒྱུད་ཆེན་པོ་ལས་སྐྱུར་པ། རིགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་ལྷ་བཅུ་བ་
 ལེའུ་གསུམ། (27-29) བསྟན་འཇུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཆོ་པོ་པོ་དང་རུ། རིགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་སྐྱུ་
 ཐབས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཞེས་བྱ་བ། (179-181) ལྷ་བཅུ་བའི་བཤད་པ་ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་དྲི་མེད་དཔལ་བཟང་
 པོས་མཛད་པ་(181-194)སྐུ་གསུམ་བཞུགས་སོ། །

ཤོང་སྐྱོན་བཟན་པ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་རུས་རྟོན་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་གི། ཤོང་ལོ་རྒྱུ་བ་
 རོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆན་གྱི་གཙུང་པོ་ཡིན། རྩེ་འདིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་
 མདོ་སྐུ་གསུམ་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྐྱུངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། སྐོས་རུ་གཅིན་པོ་ཤོང་རྟོན་
 རོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆན་བསྟན་ནས་ལོ་རྒྱུ་ལེགས་པར་བསྐྱབས། རུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་འགྲེལ་ལེགས་པར་
 གསན་ཞིང་སློབ་མ་ཡང་སྤྲོ་ཆད་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆན་དང་། ལོ་མཆོག་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་པ་མང་རུ་
 བསྐྱུངས་པར་མཛད་པའི་ཚུལ་དེ་བསྟན་རུ། དེས་(ཤོང་རྟོན་རོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆན་)རང་གི་གཙུང་པོ་ཤོང་སྐོ་
 སྐོས་བཟན་པ་ལ་ལོ་རྒྱུ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་ཤིང་། རུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་འགྲེལ་གསུངས།^① ཞེས་རུས་
 འཁོར་ཤོང་འཇུར་གྱི་སྐབས་རུ་བསྟན་པ་ལྟར་དང་། ཁོང་གི་འབྱུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་གསལ་པོར་མ་
 དེས། ཁོང་ཉིད་ཀྱི་འཇུར་ལ། བསྟན་འཇུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་པོ་པོ་དང་རུ། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་པོ་རོ་རྩེ་
 འགྲེལ་བཤད་ཁ་སྐྱུར་ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་རྩི་ཀ་དུ་ཤས་མཛད་པ། (61-294) འདི་
 གི་དཔལ་པ་སྐྱུར་གཙུག་ལག་ཁང་རུ་ལེགས་པར་བསྐྱུར་པ། རྒྱུད་ཀྱི་ཙམ་པོ་པོ་དང་རུ། རོ་མ་པ་འབྱུང་བའི་
 སྐྱུ་ཐབས། (374-379) སྐོ་མདོ་ཀྱི་པོ་པོ་དང་རུ། བན་སྟོན་པ་ཙུ་བའི་མདོའི་ནམ་པར་དབྱེ་བའི་ཆོག་

① འགོས་ལོ་གཞིན་རུ་དཔལ་པ་དེ་མེད་སྟོན་པོ་སྐྱུང་ཆ། ལེ་ཁོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས་919ལྟ་གསལ།
 - 210 -

ལེའུ་བྱས་པ་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱན་མཛད་པ་(46-65)སོགས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

ཐར་ལོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྤྱེའུབ་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་ཅན་
ཞིག་སྟེ། དགྲུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་སྡུམ་པ་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་
ལ་ཆོས་བསམ་མཛད། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་དུ་མའི་ཞབས་
ལ་གཏུགས་ནས་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྤྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཐུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྤྱངས། རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་གདན་
གྱི་མཁན་པོ་ལོ་དྲུག་མཛད། ཉེ་བསྐྱར་ཉེ་ཤུའི་འགྲེལ་བ་དང་། ཡི་གེ་མདོ། ཡི་གེའི་མདོའི་འགྲེལ་བ་
སོགས་བོད་དུ་བསྐྱར་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གངས་ཅན་སྤྱོདས་སུ་སྐྱར་སྒྲིལ་གྱི་མགོ་
བཅུགས། བོད་དུ་སློབ་མ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བཞུགས་པ་ལས་མཚན་དུ་གྱུར་པ་རོང་པ་ཤེས་རབ་
སེང་གེ་དང་། རོང་པ་དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཚན། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་སོགས་སོ། །རྒྱ་གར་སོགས་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་
དང་མཉམ་དུ་བསྟན་བཅས་མང་པོ་ཞིག་བོད་ཡིག་དུ་བསྐྱར་ཡོད་དེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་
ལས། བཀའ་བར་མར་གཏོགས་པ་ཤེར་ཕྱིན་པོད་༡༡༥ པར། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་མདོ།(180-
183) སྒྲིལ་པ་རབས་ཀྱི་སྤྱིང་གཞིའི་མདོ།(183-250) ལྷུང་ལོ་ཅན་གྱི་པོ་བྲང་གི་མདོ།(250-259) འདུས་པ་
ཆེན་པོའི་མདོ།(259-263) བྱམས་པའི་མདོ།(263-270) བྱམས་པ་བསྐྱེམ་པའི་མདོ།(276-279) བསྐྱབ་པ་
ལྷའི་ཕན་ཡོན་གྱི་མདོ།(271-276) ཤྱ་རིའི་ཀུན་དགའ་བོའི་མདོ།(276-279) ལྷའི་རྒྱལ་པོ་དགའ་བོ་དང་
ཉེ་དགའ་བོ་བདུལ་བའི་མདོ།(279-281) འོད་སྤང་ཆེན་པོའི་མདོ།(281-282) ཉེ་མའི་མདོ།(282-282) ལྷ་
བའི་མདོ།(282-282) བཀྲ་ཤིས་ཆེན་པོའི་མདོ་རྣམས།(283-284) སྐད་གཉིས་སྤྱི་བ་རྣམས་ཀྱི་གདན་
ས། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་དཔལ་ཐར་པ་སྤྱིང་དུ་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱེས་པ། བྱ་རྒྱུད། རྒྱུད་པོད་༡ པ་
པར། འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་ཏོར་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གཞུངས་རྟོག་
པའི་རབ་བྱེད་དང་པོ།(248-250) བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་པོད་༡༡༥ པར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཕགས་མ་ནོར་རྒྱན་མས་མཛད་པ།(61-61) རྒྱུད་༡ ཉེ་པོད་དུ། སྤྱོད་མོ་བའི་
འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འོས་བསམ་མཛད་པ།(67-70) གྱི་དོ་རྩེའི་སྤྱབ་ཐབས་ཀྱི་མདོར་བཤད་པ་དག་པ་དོ་
རྩེའི་སྟོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཨ་ལྷོ་རི་པས་མཛད་པ།(73-96) མཚན་ཉིན་གྱི་ཆོ་ག་དང་།(285-
285) གཤེན་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ནག་པོ་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ།(285-286) འདི་ནི་ཐར་པ་

སྒྲིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ལེགས་པར་བསྐྱར་པ། གཏོར་མའི་ལས་ཀྱི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ལ་
 ཆེད་རིན་ཆེན་རྟོ་རྒྱལ་མཛད་པ། ལྔ་དྲུག་པ་མཐས་ཅད་པའི་གཏོར་མའི་ཆོག་ཞེས་
 བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ནག་པོ་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ། (198-199) འདི་ནི་ཐར་སྒྲིང་དུ་བསྐྱར། ལྔ་དྲུག་པ་མཐས་
 ཅད་པ། (217-222) རྟོ་རྒྱལ་འབྱོར་མའི་དབང་མདོར་བསྐྱར་
 པ་ཞེས་བྱ་བ། (222-224) རྟོ་རྒྱལ་འབྱོར་མའི་ཆོག་ཀྱི་ལམ་ལོ་ཆོག་ནམས་གྲུབ་ཐོབ་ཤ་བ་རི་
 དབང་ཕྱག་གིས་མཛད་པ། (224-225) ལྔ་དྲུག་པ་མཐས་ཅད་པ། (224-225) ལྔ་དྲུག་པ་མཐས་ཅད་པ། (224-225)
 གི་ཆོག་མཛད་འབྱུར་མི་གསལ་བ། (8-9) རྟོ་རྒྱལ་མའི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་གཉིས་མཛད་རྟོ་རྒྱལ་མཛད་པ། (9-13) དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་
 པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་པཎྜི་ཏ་བཙུན་འགྲུས་དཔལ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་
 མཛད་པ། (68-102) འདི་ནི་ཐར་སྒྲིང་དུ་ལེགས་པར་བསྐྱར། ལྔ་དྲུག་པ་མཐས་ཅད་པ། (68-102)
 པ་ཉི་ཤུའི་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཅུ་གོ་མའི་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ། (30-34) ཡི་གེ་མདོ་
 ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཅུ་གོ་མའི་མཛད་པ། (34-34) ཡི་གེ་མདོའི་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་
 ཆོས་སྒྲིང་གི་ཞལ་སྐྱ་ནས་མཛད་པ། (34-38) གསལ་རིག་ལྔ་དྲུག་པ་མཐས་ཅད་པ། (34-38)
 ཀྱི་གཞུང་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པ། (1-8) གདན་ས་དཔལ་ཤེར་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འགྲེལ་
 བ་གསུམ་དང་བསྐྱར་ནས་བསྐྱར་པ། ལྔ་དྲུག་པ་མཐས་ཅད་པ། (317-317) སོགས་འབྱུར་ཆོས་ཆེན་བཅུ་ལྔ་ཁ་ཤས་བཞུགས་སོ། །

ལྔ་དྲུག་པ་མཐས་ཅད་པ་རིན་ཆེན་རྟོ་རྒྱལ་མཛད་པ།

རྟོ་རྒྱལ་ལོ་རྒྱུ་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་རྒྱུ་མཛད་ཅན་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་སྟེ། ཤོང་
 རྒྱུ་མཛད་པ་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུ་རིག་གནས་ལ་སྐྱུངས་
 བ་ཕུལ་དུ་སྐྱེན་པ་བྱས། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བསྟེན་འབྱུར་ལས། ལྔ་དྲུག་པ་མཐས་ཅད་པ། (154-
 159) ལྔ་དྲུག་པ་མཐས་ཅད་པ། (154-159) ལྔ་དྲུག་པ་མཐས་ཅད་པ། (154-159) ལྔ་དྲུག་པ་མཐས་ཅད་པ། (154-159)
 དཔལ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོའི་དབང་ཕྱག་གི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སློབ་
 དཔོན་ལོངས་སྒྱུད་རྟོ་རྒྱལ་མཛད་པ། (303-307) ཤིག་པ་ཐམས་ཅད་འདག་པའི་མའི་མཆོད་པའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་པཎྜི་ཏ་རིན་ཆེན་རྟོ་རྒྱལ་མཛད་པ། (307-307) དཔལ་དགའ་བའི་མེ་

ཏྲིག་གི་ཐེང་བ་(307-320) དཔལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་མན་ངག་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་ཏིས་མཛད་
 བ།(320-324) རིན་པོ་ཆེའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ།(350-358) རྒྱུད་ཀྱི་འཕྲུལ་པོ་དང་དུ། ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོའི་སྐབ་
 ཐབས་པརྟེ་ཏ་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྲུལ་པས་མཛད་བ།(150-152) དཔལ་ས་སྐྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཆེན་
 པོར་རྒྱ་དཔེ་ལས་བསྐྱར་ཏེ་བྱས་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

འབྲི་བྱུང་ལོ་ལྔ་བ་མ་ཁི་བྱི་ག

སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་དང་དུ་འབྲི་བྱུང་ལོ་ལྔ་བ་ཞེས་སུ་བྲིས་པ་ནི་བྲིས་ལ་དག་ཆ་མ་ཐོན་པའི་སྟོན་དུ་
 མཛོང་། ལོ་ལྔ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་མ་མཛོང་ཡང་། རྒྱུད་ལྷལ་སྟོན་སྤྲུལ་བར་གསུམ་གྱི་
 རོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་དོགས་སུ། རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ། བོད་འགྲེལ་ཡོད་
 ཚུལ་ནི་རྩ་ལོ་ལྔ་བའི་འགྲེལ་བ་གསུམ། རྒྱ་སྟོན་གྱི་འགྲེལ་བ། གཉེན་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པའི་འགྲེལ་
 བ། འབྲི་བྱུང་ལོ་ལྔ་བ་མ་ཁི་བྱི་གའི་འགྲེལ་བ་སོགས་སོ། །^①ཞེས་ཁོང་གི་མཆོན་ལ་ལོ་ལྔ་བའི་ལས་ཐོབ་
 ཟླ་ཐབས་སུ་རྒྱུར་ནས་ཡོད་པས་བྱུན་མོང་གིས་ཁས་ལེན་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞེས་ཡིན་ངེས་ཤིང་བསྟན་པ་ཕྱི་
 དར་གྱི་སྟོན་ཅམ་དུ་བྱོན་པའོ། །

རྒྱ་མཛོང་ལོ་ལྔ་བ།

འབྱུངས་འདས་སོགས་མཛད་ནམ་ཞིབ་ཆ་མ་མཛོང་ཡང་བོད་རྒྱ་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་ཅུ། སྤྲི་རིག་
 པ་སོགས་ལ་མཁས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཞེས་སྟེ། དབངས་ཅན་སྤྱི་མདོ་བོད་སྤྲུལ་དུ་ཐོག་མར་རྒྱུར་པ་
 པོ། འདིའི་མིང་དངོས་ལ་བཤེས་གཉེན་ནམ་རྒྱལ་བེར་^②ཞེས་འཁོད་འཇུག་ ཁོང་ཉིད་བྱོན་པའི་དུས་
 ཀྱང་ཏ་ལམ་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་ཡིན་ངེས་སོ། །

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྟོན་ཅམ་དུ་རྒྱ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞེས་སྟེ། ཁོང་གི་

① རོ་ནང་ཐུ་ར་ན་མ། རྒྱུད་ལྷལ་སྟོན་སྤྲུལ་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་དོགས་ བོད་ལྗོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་128བར་གསལ།
 ② ཀྱང་དབྱི་སྟན་གཙོ་འགན་བཞེས་ནས་ཚོམ་སྤྱི་གྲུས་པ། བོད་རྒྱ་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། རྒྱུད་ཆ། མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1993ལོ། ཤོག་
 ངོས་3082སུ་གསལ།

འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཐོད་ཏུ། ཁྱོད་ཀྱི་གཏུམ་པོའི་སྐབ་ཐབས་རྒྱལ་པོ་ཟླ་བའི་
སྒྲིང་པོས་མཛད་པ་(79-79)སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཆུལ་ཁྱིམ་པ་བྲུག་ཤིས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་རུས་སྟོད་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཐོད་ཏུ། དབང་གི་རིམ་པ་མདོར་བསྟུས་པ་སྟོབ་དཔོན་
དཔལ་ཤེས་རབ་གསང་བས་མཛད་པ།(155-156) བཞི་པའི་རྣམ་པར་ངེས་པའི་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ་
ཁ་ཆེའི་སྟོབ་དཔོན་རིག་བྱེད་ཀྱི་མཐའ་འཛིན་པ་དཔལ་རིན་ཆེན་རྟོ་རྟེས་མཛད་པ་(156-159)སོགས་
བཞུགས་སོ། །

འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ།

འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ལུག་སྟེ་ཕྱི་ལོ་1235ལོར་ཟངས་ཆ་
བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ལ་ལྷམ་ལྷ་ཡོད་པའི་ནང་གི་མ་གཅིག་ཀྱན་དགའ་སྦྱིད་ཀྱི་སྐུ་ཆེ་བར་སྐྱེ་
འབྱུངས། ཤིང་འབྱུག་ཕྱི་ལོ་1244ལོར་དགུང་ལོ་བཅུའི་སྟོང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁུ་བོ་ས་སྐྱ་པརྟེ་ཏ་ཀྱན་དགའ་
རྒྱལ་མཚན་ཉིད་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་གྱིས་སྐྱོན་དངས་པ་ལྟར་ཁོང་གི་ཕྱག་ཕྱིར་བྱོན། དགུང་ལོ་བཅུ་བརྒྱན་
པ་ལྷགས་མག་ཕྱི་ལོ་1251ལོར་རྟེ་བཅུན་ས་སྐྱ་པརྟེ་ཏ་སྐྱ་གཤེགས་ཁར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུད་འཛིན་
པའི་བདག་པོར་བསྐོས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་བ་རྒྱ་སྐང་ཕྱི་ལོ་1253ལོར་རུ་པེ་ལེ་སེ་ཆེན་ཏན་གྱིས་མཚན་
གནས་སྐྱ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཐེབས། ལོ་དེར་རྒྱལ་པོས་ཁྱས་པ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཙུག་ལྷན་
པའི་དང་ལྷན་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྷ་ལ་གསང་སྟགས་ཀྱི་དབང་ཐེངས་དང་པོ་གནང་། དེའི་དབང་ཡོན་རུ་བོད་
བློ་སྐྱོར་བཅུ་གསུམ་གནང་བ་དང་ཉི་ཤེར་གོ་གནས་གནང་སྟེ་དངོས་འབྱུང་མང་པོ་སྐྱུལ། དེའི་ཕྱི་ལོར་
བརྟེ་ཤེད་སྦྱིད་ཀྱི་འཇའ་ས་བོད་ཡིག་མ་དང་གསེར་དབྱལ་གོས་དར་སོགས་མང་རུ་སྐྱུལ།^① སྐར་ཡང་
གོང་མས་གསང་སྟགས་ཀྱི་དབང་ཐེངས་གཉིས་པ་ཁྱས་པའི་དབང་ཡོན་རུ་བོད་ཆོས་ཁ་གསུམ་གྱི་
སྒྲིང་དབང་ཡོངས་རྫོགས་སྐྱུལ་ནས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲིང་གཉིས་ཀའི་བདག་པོར་བསྐོས། དབང་

① ལེ་མེས་ཀྱན་དགའ་བསོད་ནམས་སྟགས་པ་རྒྱལ་མཚན། ས་སྐྱའི་གཏུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1986ལོ་
ཤོག་ངོས་95ནས་98བར་གསལ།

ཐེངས་གསུམ་པ་ཁྱེས་པའི་དབང་ཡོན་དུ་ཆོས་དུང་དཀར་པོ་རྒྱུ་གྲགས་དང་རྒྱུ་མི་ཡུར་ཆེན་མོ་
 སོགས་ལུལ། ཤིང་ཡོས་ཏི་ཕྱི་ལོ་1255ལོར་ཁམས་སུ་ཕེབས་ནས་སྤར་ཐང་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་སེང་
 གའི་དུང་དུ་དགོ་སློང་གི་སྒྲིམ་པ་བཞེས། ཤིང་བྱི་སྟེ་ཕྱི་ལོ་1264ལོར་བོད་དུ་ཕེབས་ཁར་གོང་མས་སྤར་
 ཡང་བོད་བྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་བྱི་བདག་པོར་བསྐོས་ཤིང་འཇའ་ས་མུ་ཏིག་མ་ལུལ།^① ལོ་རྒྱུས་མ་ཤིང་
 སྤང་ཕྱི་ལོ་1265ལོར་ས་སྤར་ཕེབས། བོད་དུ་ལོ་ངོ་གསུམ་བཅུགས་རིང་ཁ་ཆེའི་པ་རྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཏ་སྟེ་
 ག་ཏ་རྟ་དུ་དང་། སྟོ་བོ་ལོ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། སྤར་ཐང་མཁན་ཆེན་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་
 སོགས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཏི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྤགས་དང་རིག་གནས་སོགས་ལ་གསན་
 བཞེས་གནང་། དེ་ནས་སྤར་ཡང་གོང་མས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཏྲོར་བྱི་ཡུལ་དུ་བྱོན། ཏྲོར་ཡིག་
 གསར་མ་ཞེས་པ་གསར་གཏོད་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་ཕྱི་ལོ་1270ལོར་རྒྱས་པོས་སྤར་ཡང་གསར་
 སྤགས་བྱི་དབང་ཁྱེས་པའི་ཡོན་དུ་མི་ཉག་རྒྱལ་མོད་རྒྱལ་པོའི་ཤེལ་དམ་ལ་བཅོས་བྱས་ནས་ཤེལ་དམ་
 སྤིང་དུག་མ་དང་། གནམ་བྱི་འོག་ས་ཡི་སྟོང་ན་རྒྱ་གར་ལྷའི་སྤུས་པོ། སྤུལ་པའི་སངས་རྒྱས། ཡི་གེ་
 ཙོམ་མི། རྒྱལ་ཁམས་འཇགས་སུ་འཇུག་པ་པོ། གནས་ལུ་རིག་པའི་པ་རྟེ་ཏ་འཕགས་པ་ཏི་བྱི་ཞེས་པའི་
 འཇའ་ས་དང་གོ་གནས་སོགས་ལུལ། རབ་བྱུང་ལྔ་བའི་མི་བྱི་སྟེ་ཕྱི་ལོ་1276ལོར་ས་སྤར་ཕེབས། ལོ་དེར་
 གཙང་རྒྱ་མིག་རིང་མོར་དགོ་འདུན་བྱི་བདུན་ལྷག་འདུས་ཏི་རྒྱ་མིག་ཆོས་འཁོར་བསྐོར། དེ་ནས་ལོ་
 ལྷའི་བར་ས་སྤུའི་གདན་ས་མཛད་མཐར་དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་ལ་ལྷ་ཁང་སྤྱ་བྱང་དུ་སྤྱ་གཤེགས། རྩམ་
 ཐར་མང་ཡང་བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ཞབས་བྱིས་མཛད་པའི་ས་སྤུའི་གདུང་རངས་རིན་ཆེན་བང་
 མཛོད་བྱི་ཤོག་ངོས་86ནས་141བར་ཁོང་གི་མཛད་པ་རྒྱས་པར་འཁོད་ཅིས་དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་
 གསུངས། གོང་བསྟན་ཡང་དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ལས་བཤུས་ཤིང་དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་ས་
 རྒྱུའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་ལས་ངོ་བཤུས་གནང་རྒྱལ་གསལ་པོར་བསྟན་འདུག^② འགྱུར་
 བྱང་དུ་དགོ་སློང་འཕགས་པ་ཞེས་སྤར་བའང་མཐོང་། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྟོར་
 བ་སྟོལ་མའི་མཆོལ་བྱི་ཆོ་ག་སྟན་དངགས་མཁན་ཆེན་པོ་སྟེ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆེན་པོས་མཛད་པ། སྟོལ་མ་མཆོག་
 རྒྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དངོས་བྱུབ་བརྟེས་པའི་སྟོབ་དཔོན་བསོད་སྟོམས་པས་མཛད་པ། འཇིགས་པ་བརྒྱད་

① ཨ་མེས་ཀྱན་དགའ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། ས་སྤུའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་།
 1986ལོ། ཤོག་ངོས་94ནས་95བར་གསལ།
 ② དུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས། དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། ཀྱང་གའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས་635ནས་
 637བར་གསལ་བ་ལས་ནང་དོན་གཙོ་བོ་ནམས་མདོར་བསྤུས་སུ་བཀོད་པ་ལགས།

ལས་སྒྲིབ་པའི་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་སྒྲོབ་དཔོན་ཐམས་ཅད་མཁྱིན་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་
པ། དག་སྒྲོང་འཕགས་པས་རྒྱུ་ཡུལ་ཅོང་རྟོའི་མཁར་དུ་བསྐྱར་པ་བཅས་སོ། །

ལོ་མཆོག་པ།

ལོ་མཆོག་ལྷན་ཡང་ཁྱ། ལོ་མཆོག་འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་ནང་མང་མཁར་
ཁྱ་ཆང་དུ་སྒྲུ་འབྲངས། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། མཆོན་ལ་མཆོག་ལྷན་
ལེགས་པའི་སྒྲོ་གྲོས་དཔུང་རྒྱན་མཛེས་པའི་རྟག་ཅེས་རང་ཉིད་གྱིས་འདོགས་པར་བྱས་པ་བཞིན་
བཏགས་ལ། ཕྱིས་ལོ་མཆོག་པ་ཞེས་གྲགས། ཤོང་ལོ་སྒྲུ་མཆོད་ལས་དབང་རྒྱད་མན་ངག་གསན། ཤོང་
སྒྲོ་གྲོས་བཏན་པས་དུས་འཁོར་རྒྱད་འགྲེལ་སྒྲུ་ཆོད་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་དང་། ལོ་མཆོག་
ལྷན་ལ་ལེགས་པར་གསུངས།^① ལོ་མཆོག་འདིར་ཐོད་དུ་འགྱུར་རོ་འཆལ་གྱི་དབང་གདམས་ངག་
བཀའ་བསྟན་བཅོས་པལ་མོ་ཆེའི་ཡུང་མངའ་བས་ཐོད་གྱི་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་སྒྲུ་མར་
བྱུང་།^② འབྲངས་འདས་ལོ་ཆོགས་དང་མཛད་ནམ་ཞིབ་ཆ་ཅན་ཞིག་མ་རྟེན།

སྒྲུ་མ་རིན་ཆེན་གྲགས་གྱུ་ལྷ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་མཆོག་པ་ཞིག་སྟེ། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་
འཕགས་པ་སོག་ཡུལ་དུ་ཐེབས་སྐབས་ཀྱི་ལོ་མཆོག་པ་སྒྲུ་མ་རིན་ཆེན་གྲགས་པ་ནི་ཐོད་སོག་རྒྱ་གསུམ་གྱི་
སྐད་ལ་མཁས་པ་ཡིན་པས་དུ་ཐེ་ལེ་སེ་ཆེན་ཏན་གྱིས་ཁོང་ལ་གྱུ་སྒྲུ་ཞེས་པའི་གོ་གནས་སྤྱད་ཡོད་པ་
རེད་ཅེས་དེ་དམར་གྱི་འགྲེལ་དུ་གསུངས་སོ། །^③

འབྲོག་མི་ཆོ་མཉམ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྒྲུ་འབྲངས་པའི་ལོ་མཆོག་པ་ཞིག་སྟེ། བཅ་

① འགྲོ་མ་གཞོན་ཏུ་དཔལ། དེ་བཟེན་སྒྲོན་སྟེ། སྒྲུ་ཆ། སྒྲུ་ཆ་ཞིག་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས919ཏུ་གསལ།

② ཐོད་གྱི་སྒྲུ་མར་ལོ་རྒྱུས་དང་ལོ་མཆོག་པ་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛད་ནམ་གསལ་པའི་མེ་ལོང་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན། དེ་གྱི་ཤོག་ངོས306ཏུ་
གསལ།

③ ཆོས་པ་ཀྱན་དག་འདོ་རྟེ། རུང་དཀར་སྒྲོ་བཟང་སྒྲིན་ལས། དེ་བཟེན་དམར་སྟེ། མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་། 1981ལོ། ཤོག་ངོས295ཏུ་
གསལ།

ཁྱབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྐད་ཀྱི་གནས་དང་ལེགས་སྒྱུར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་
 པ་ལྟལ་དུ་བྱིན་པ་མཛད་ཅིང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཙམ་དོད་ཡིག་དུ་བསྒྱུར་པ་མཛད། ཁོང་གི་འགྱུར་
 ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། ཅུ་། སྔོན་དུ། སྒྲ་མ་བརྒྱད་པའི་རིམ་པའི་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ་སྟོབ་
 དཔོན་བཟོ་བླ་ཁྱིམ་(ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེས་)མཛད་པ་(164-183)སྟགས་བཀྲུགས་སོ། །

དཔང་ལོ་རྒྱུ་བ་རྩིས་བཏན་པ།

རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་བྱི་ལྷ་མོ་1276ལོར་ལ་སྟོན་སྟོའི་སྒྱུར་ལུང་གི་འོ་འབྲུ་གུམ་དུ་སྦྱ་
 འཁྱུངས། མོང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དཔོན་པོ་ཡིན། དུམ་སྐུ་མོར་གྲོངས་ནས་ལྷག་གི་འོ་མས་
 གསོས་པས་ལྷག་ལུ་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ། དགྲུང་ལོ་བདུན་པར་མཁན་ཆེན་གསེར་ཁང་པ་དང་མེ་
 སྟོན་འདུལ་འཛིན་ནམ་གཉིས་ལས་རབ་དུ་བྱུང་ནས་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བསྐབས། བཅུ་གསུམ་པ་ལ་
 བཤད་གསར་མཛད། དེ་ནས་སྟག་སྡེ་སང་གི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མདུན་དུ་ཆོ་སྐར་བྱོན་ཏེ་སྐད་མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་སྡེ་སྟོན་མང་དུ་གསན། ལྷ་པར་དུ་དུས་འཁོར་ལ་མཁས་པར་བསྐབས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགུ་
 བཞེས་པའི་ཆོ་སྟག་སྡེ་བ་གཤེགས་ནས་ལོ་རྒྱུ་བ་མཚན་ལྷན་ལ་ཀ་ལྷ་པ་དང་ཅུ་པ་བསྐབས། སྟན་
 དངགས་མེ་ལོང་ཡང་གསན། ལ་ཅ་ར་འཕྲད་ཆད་ལ་འཕྲལ་སྐད་བསྐབས། ལྷ་པ་ཅམ་གྱིས་ཁྱེ་ཆེན་
 ལོ་རྒྱུ་བར་གྱུར།^① ཞེས་དེབ་སྟོན་དུ་གསལ། བལ་ལུལ་དུ་སྦྱ་བྱིར་ལན་བདུན་ཐེབས་ཚུལ་དེབ་སྟོན་
 དུ་གསུངས་ཀྱང་འགའ་རེར་ལན་གསུམ་དུ་བཞེད་པའང་མཐོང་། སྐད་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་གིན་
 དུ་མང་པོ་ལ་གཞི་འགྱུར་དང་འགྱུར་བཅོས་མཛད། ཆད་མ་དང་མདོན་པ་ལ་སྟགས་པའི་རྒྱུ་ཡང་
 མང་དུ་བཅུམས། མདོར་ན་ཁོང་རང་ཞལ་བཀྲུགས་པའི་ཆོ་ཁོང་ལས་མགོ་འཕང་མཐོ་བའི་མཁས་
 པ་སུ་ཡང་མེད་པར་གསུངས།^② མཐར་དགྲུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་རྒྱ་རྩ་བྱི་
 ལོ་1342ལོར་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། །^③ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་རྒྱུད་སྒྲིལ་ལས། དཔལ་རྡོ་རྗེ་
 སྟོང་པོ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སྐྱུ་པའི་ཏུས་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་བཙུན་གྱི་
 སྐབས་ཕྱགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགོ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་ཞེས་པའི་

① འགོས་ལོ་གཞིན་དུ་དཔལ། དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ། རྒྱུད་ཆ། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1985ལོ། བོག་དོན་920ཏུ་གསལ།
 ② འགོས་ལོ་གཞིན་དུ་དཔལ། དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ། རྒྱུད་ཆ། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1985ལོ། བོག་དོན་921ཏུ་གསལ།
 ③ འགོས་ལོ་གཞིན་དུ་དཔལ་གྱི་དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ་ལ་ཁུངས་བྱས་སོ། །

བར་བསྐྱར་པའི་འཕྲོ་དཔང་ལོ་ལྷོ་བ་དཔལ་ལྷན་སྒྲིག་སྒྲིག་བརྟན་པས་རྫོགས་པར་བསྐྱར། བསྐྱར་འགྱུར་
 ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ནོ་པོ་དང་དུ། དཔལ་ལྷན་གྱི་མ་དང་བུལ་བའི་འོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་སྐྱར་མི་
 གཡོ་བའི་སྒྲིང་པོ་སྒྲིང་བ་ཞེས་བྱ་བ།(20-72) གནས་བརྟན་གྱི་མ་དཔལ་ལེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པ། ཤོ་ལོ་
 ཀ་མྱེད་དང་བཅས་པའི་བརྒྱ་ལྷག་དུག་པ། རྒྱུད་ཀྱི་པོ་པོ་དང་དུ། དབང་མདོར་བསྐྱར་པའི་བརྟེན་བྱ་བ་
 པརྟེན་ཏ་རྟམ་པར་རྒྱལ་བ་དབང་པོས་མཛད་པ།(1-20) གཞུང་ཆོད་ནི་ཆོགས་བཅད་བདུན་ཅུ་ཅ་བདུན་
 ཀྱིས་ལྷག་པའི་བརྒྱ་ལྷག་བཞི་ལོ། ཆོད་མ་ཀྱི་ཞེ་པོ་དང་དུ་རྟོག་གའི་སྐད་ཅེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཐར་པའི་
 འབྱུང་གནས་སྐས་པས་མཛད་པ།(336-369) ཀྱི་ལེ་པོ་དང་། ཡངས་པ་དང་གྱི་མ་མེད་པ་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་ཆོད་མ་ཀྱི་བདུན་ཀྱི་འགྲེལ་ར་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་སྒྲིག་སྒྲིག་མཛད་པ།(1-314) སྒྲ་
 མདོ་ཀྱི་པོ་པོ་དང་དུ། ལྷང་དུ་སྟོན་པ་ཅན་བའི་མདོ།(1-29) སྒྲིར་བཏང་བ་ཡང་དག་པར་བརྟེན་བ་ཞེས་
 བྱ་བ།(38-46) ལྷང་དུ་སྟོན་པ་བའི་ཏིང་ངེའི་མཐའ་ཞེས་བྱ་བ།(65-69) འགྲེལ་བ་མདོར་བསྐྱར་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་ཀྱི་ལ་སྒྲ་ཅི་ཀ་དུ་ཤས་མཛད་པ།(69-71) སྒྲ་མདོ་ཀྱི་ལེ་པོ་དང་དུ། ལྷང་དུ་སྟོན་པ་ཀ་ལྷ་པའི་མདོ་
 ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་མི་རྒྱའི་འགྲེལ་བ་ལ་གཏུགས་ནས་སྒྲ་དོན་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་དཔལ་ས་སྐྱར་
 བསྐྱར།(1-20) སྒྲ་མདོ་ཀྱི་ཤེ་པོ་དང་དུ། ཀ་ལྷ་པའི་སི་སྐགས་ཀྱི་མཐའི་བྱ་བ་མཁས་པ་དཔལ་ལྷན་འཇམ་
 དཔལ་གྲགས་པས་མཛད་པ།(1-54) དཔལ་གནས་པོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྐྱར་པ་སྐགས་ཆོས་
 ཆོན་བརྒྱ་ལྷག་ལྷག་བཞུགས་སོ། །

སྐར་ཐང་ཕྱུ་རྒྱུ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་སྤང་ཅམ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྷོ་བ་ཞིག་སྟེ། མཆོན་གཞན་
 ལ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་ཡང་ལྷ། རུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་རུས་མགོར་བཅོམ་ལྷན་རིག་པའི་རལ་གྱི་
 དང་། དབུས་པ་སྒྲིག་སྒྲིག་བྱུང་ཆུབ་ལེ་ཤེས། ལོ་ལྷོ་བ་འདི་ཉིད་དང་། རྒྱུད་རོ་བྱུང་ཆུབ་འབུམ་ནམས་
 ཀྱིས་སྐར་ཐང་གི་དགེ་བཤེས་འཇམ་དགག་པའི་མཐུན་ཁྱེན་ལ་བརྟེན་ནས། སྐབས་དེར་དབུས་གཙང་
 དང་མངའ་རིས་སྐགས་སུ་བཞུགས་པའི་བཀའ་དང་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་འགྱུར་རྟེན་དོ་ཅག་ཕྱོགས་གཅིག་
 དུ་བསྐྱས་ཏེ་ཁྱེད་དག་གནང་ཞིང་། ཕྱི་ཆོན་དང་གོ་རིམ་བསྐྱོགས་ནས་པོད་དུ་བཀའ་བསྐྱར་དཔེ་ཆོགས་
 ཀྱི་ལས་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་སྐབས་པ་དང་། དེས་ཡང་པོད་ཀྱི་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་
 ཀྱི་མང་དོ་ལྷ་བྱར་བྱར་ཡོད། ཁོང་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་དུ་མ་རྟེན། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་

ལས། བརྩོ་རིག་ ་ རོ ་ སྟོང་དུ། གློ་བྱི་གློ་བྱི་བ་རེའུ་ཆར་བྱས་པ་གློ་བྱི་དཔོན་ལྷ་ལྷ་བྱིས་མཛེད་
པ།(18-18) གློ་བྱི་གློ་བྱི་རེའུ་ཆར་བྱས་པའི་ཐབས་བཤད་པ་(18-20)བཅས་བཞུགས་སོ། །

ལྷོ་ཆེན་ཀུམ་མཁའ་འཁྱེད་ལྷོ་

ཕྱི་ལོ་འི་རུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་རུས་མཁུག་ཙམ་ལ་སྟོན་གྱི་སྤྱོད་ལས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་
 ཏེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཚད་མ་ སྟེ བོད་རུ། འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་རུ་བྱེད་
 པ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་གྱིས་མཛད་པ། (255-256) སྤྱི་མདོ་ སྟེ བོད་རུ་བཞུགས་པའི་སྟོབ་དཔོན་
 བླ་མོ་ཁོལ་གྱིས་མཛད་པའི་སྤྱི་མདོ་གྱི་པོ་ཉ་ཞེས་བྱ་བའང་ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆེ་མོ་དང་ཁོང་གཉིས་གྱིས་
 བསྟར། (341-35) སྤྱི་ཆོགས་ སྟེ བོད་རུ། ཀ་ལྷ་པའི་ཁྱ་ཏ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ལོ་ཆེན་ནམ་མཁའ་
 བཟང་པོའི་འགྱུར་(31-34)སོགས་བཞུགས་སོ། །

१११॥ ५॥ ५॥ ५॥ ५॥ ५॥

ཕྱི་ལོ་རི་དྲུག་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་དྲུག་ཅན་ཙམ་དུ་སྦྱ་འབྲངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་
གི་འབྱུང་ལ། བསྟན་འབྱུང་ལས། རྩུང་། རྩུ་། སོད་དུ། དན་སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་གཟི་
བརྗིད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བརྟག་པ་སྤང་བའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ།(219-290) རྩུང་། རྩུ་། སོད་དུ། འཕགས་པ་མི་
གཡོ་བའི་རྒྱབ་ཐབས་(113-116)ལ་སོགས་བཞུགས་ཡོད།

九、力、經、升、京、故、力、因、升、京、州、力、京、京

གྱི་ལོ་རི་རྒྱུ་ར་བས་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། འདི་ཉིད་ནི་ལོ་རྒྱུ་བ་ནམ་
 མཁའ་བཟང་པོ་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་དཔལ་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་སྒྲུབ་ཡིན་ཞིང་། རིག་གནས་ལ་ཤིན་
 ཏུ་མཁས་པར་གྱུར་ནས་ཅན་པའི་འགྲེལ་བ་རྣམས་སྔ་ས་རྒྱུགས་པར་བསྐྱུར། ཀ་ཅན་གཉིས་ལ་འགྲེལ་
 པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་མཐའ་ཚད་པ་བཞུགས་ཆོགས་ཆེན་པོ་དེ་མཛད་ཅིང་། བ་སྟེང་རིག་གནས་ཀྱི་
 བཤད་རྒྱུན་རྒྱས་པར་སྟེལ་བ་ལས་སྟོབ་མ་ཡང་གཙང་ཏུ་ཆོས་འཁོར་སྐར་པ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། ལྷ་
 ལྷ་པ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོ། གནས་བརྟན་ལེགས་པ་རྒྱལ་པོ། རྣམ་ཐང་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟོན་སྟེ། བོ་དོང་ཤེས་རབ་
 བཟང་པོ། ཆོས་འཁོར་ལོ་རྒྱུ་བ་མཆོ་སྟེ། དབུས་སུ་རོང་ཉོན་ཐམས་ཅད་མཐིན་པ། རྩི་བྱམས་པ་གླིང་

པ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་གྲུབ་དཔ་པ་མང་ཏུ་བྱོན། འགྱུར་ལ་བསྟན་འགྱུར་ལས། སྤྲ་མདོ་༥ རེ་༥ བོད་
 དུ། བྱིངས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་སོགས་བཞུགས་ཤིང་། (1-78) ཐ་སྟོན་རིག་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ལ་བྱུག་རྗེས་
 ཤིན་ཏུ་ཆེན། ༡

ནམ་མཁའ་རྫོང་།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་བཞིའི་རུས་སྟོན་ཅམ་ཏུ་སྤྱུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་
 ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༥ རེ་༥ བོད་དུ། བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་གཅུག་ཏྱིར་ནམ་པར་རྒྱལ་མ་ལ་བསྟོན་
 ས་སྟོབ་དཔོན་ཅན་གྱི་མིས་མཛད་པ། (214-215) འཕགས་མ་གཅུག་ཏྱིར་གཏུགས་དཀར་མོ་ལ་བསྟོན་པ་
 སྟོབ་དཔོན་གི་རི་མ་ཏུ་མཛད་པ། སྤང་བ་ལཱའི་སྟོར་ལ། (215-216) འཕགས་མ་རིག་པ་ཆེན་མོ་སོ་སོ་
 འབྲང་མའི་འཁོར་ལོའི་སེམས་སྟོང་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་སྤྱུ་སྤྱུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་ (216-217) བཅས་སོ། །

ལེགས་པའི་སྒྲིགས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་རུས་སྟོན་ཅམ་ཏུ་སྤྱུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
 འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༥ རེ་༥ བོད་དུ། རལ་བ་གཅིག་མ་དམར་མོའི་སྤྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱན་
 སྤངས་རྫོང་ཆེ་ཞེས་པས་མཛད་པ་དང་། (99-100) མདོ་འགྲེལ་༥ རེ་༥ བོད་དུ་འཕགས་པ་ས་ལུ་ལྷང་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། (20-55) ལོ་རྒྱ་བ་ལེགས་པའི་སྒྲིགས་དང་རྒྱ་ནག་གུ་
 ལྷ་རས་མཁའ་བསྐྱར་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ།

རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྷགས་སྟག་སྟེ་ཕྱི་ལོ་1290ལོར་གཙང་སྟོན་ཁྱོ་ཕུའི་ཚུགས་ཀྱི་ཤབ་སྟོན་སྟོམ་
 གནས་དཔོན་པར་ཡབ་རྟེན་མའི་སྤྲ་ཆེན་བྲག་སྟོན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་དང་ཡུམ་བསོད་ནམས་
 འབྱུམ་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་སྤྱུ་འབྱུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཡུམ་གྱིས་ཡི་གེའི་སྟོར་སྟོག་དང་དཔོན་རྒྱལ་

① བོད་ཀྱི་སྤྱུ་སྤྱུབ་ལོ་རྒྱུས་དང་ལོ་རྒྱ་བ་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛད་ནམ་གསལ་པའི་མེ་ལོང་གཞིར་བརྒྱུད་བ་དང་། དེབ་དེའི་ཤོག་ངོས་311
 ཏུ་གསལ།

② འདིར་རྒྱ་ནག་གུ་ལྷ་རས་ཞེས་བསྟན་འདུག་པར་བསྟན་པ་སྤྲ་དང་གྱི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་མཚན་གཅིག་འདྲ་ཅན་དེ་དང་
 ཁ་ཁར་ངོས་དཔོན།

སང་གེས་ཅིས་དང་ཡི་མེད་རིག་པ་བསྐྱབས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཡུམ་གྱི་ཁུ་བོ་རྟིང་མའི་སྒྲ་མ་ཚུལ་
 བྲིམས་དཔལ་བཟང་གི་མཛུགས་ནས་གསང་སྤྲུལ་རྟིང་མའི་ཚོས་འཁོར་མ་ཡུས་པར་ཁྱེས་ཤིང་བཞུས་
 བཟོད་དང་སྒྲོམ་སྒྱུ་བ་སོགས་ལ་བྱུགས་བཙོན་ཆེན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་ལ་ཐེབས་པ་
 མེ་ཡུག་མྱི་ལོ་1307ལོར་ཁྱོ་ཕུའི་མཁན་ཆེན་རིན་ཆེན་སང་གའི་བྱང་ནས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་
 སྒྲོམ་པ་མཛོལ། དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་མགོན་གྱི་མཛུགས་ནས་འདུལ་བ་དང་པར་ཕྱིན་ལ་ལོ་གཉིས་
 རིང་གསན་སྦྱངས་མཛད། དེ་ནས་ལོ་གཅིག་ལ་ཚད་མ་གསན་པས་ཚོད་པའི་ཆེ་མོར་སོན་ཏེ་པ་སྟོན་
 ལ་བྱ་སྟོན་བྱུང་འདུག་ཅེས་བསྟོད་བསྐྱེད་བྱས་ཤིང་། མཁས་པའི་གྲགས་པ་དབུས་གཙང་ཀུན་ཏུ་
 བྱུང། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་དཀའ་བཞི་བ་གྲགས་པ་གཞོན་ནུ་སོགས་གྱི་མཛུགས་ནས་བསྟོན་རྒྱུ་གས་
 གྱི་སྒྲོམ་པ་མཛོལ། དེ་ནས་ཐར་པ་སྤྱིང་དུ་ཐེབས་ནས་ཐར་ལོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་སྟོབ་དཔོན་དུ་བཞུགས་
 བྱས་ཅན་པ་དང་ཀ་ལཱ་པའི་མདོ་འགྲེལ། སྟན་རག་སྟོབ་སྟོར། མདོན་བཟོད་སོགས་ལ་སྦྱངས་པས་
 ལོ་ལྔ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་དུ་བྱུང། སྒྲ་མ་དཔལ་ལྷན་སང་གི་དང་། སྒྲ་མ་རྩོ་རྩེ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ནས་
 རྒྱུད་སྟེ་བཞུགས་དབང་དང་བཤད་པ་བཅས་གསང་སྤྲུལ་གྱི་ཚོས་སྒྲོམ་མཐའ་དག་གསན། དགུང་
 ལོ་སོ་གཅིག་དུ་ཐེབས་པ་ལྷགས་སྟེལ་མྱི་ལོ་1320ལོར་སྐུ་ཞུང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལྷ་ལྷ་དཔོན་
 གྱི་གདན་སར་བཀོད། མཁན་པོ་ལོ་སོ་བདུན་མཛད།^① སྤར་ཐང་གི་བསྟན་འགྲུར་ལ་ཁྱེད་གདན་
 ཞིང་དཀར་ཆག་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་ཕྱིང་བ་ཞེས་པ་བསྐྱེད། རྒྱ་གར་ནས་བོད་
 དུ་འགྱུར་བའི་སྟོགས་བམ་པལ་ཆེ་བར་ཞིབ་མོར་དབྱད་དེ་བསྐྱེད་རིམ་སྟེ་གཏན་འཁེབས་མཛད་
 པ་སོགས་ཡིག་ཚང་རིག་པའི་ཐད་མཛད་རྩིས་ཤིན་དུ་ཆེ། མཐར་དགུང་གྲངས་དོན་ལྷ་ལ་ཐེབས་པ་
 རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཤིང་འབྲུག་སྟེ་མྱི་ལོ་1364ལོའི་བོད་ཟླ་བྱུག་པའི་ཆེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་ལྷ་ལྷ་རི་ཕུག་
 དུ་ཞི་བར་གཤེགས།^② གསུང་ཚོམ་པོད་ཉེར་བརྒྱད་དུ་བྱས་ནས་རྒྱལ་དབང་བཙུ་གསུམ་པས་སྤར་དུ་
 བཞེངས། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཆ་མདོ་པོད་དུ། འཕགས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པ་
 མཉམ་པ་ཉིད་ནམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལེན་ཏེ་བྱ་ཆ་གཉིས་
 པ་ལོ་ལྔ་བ་བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྱུ་གྱིས་བསྐྱར་པར་རྒྱ་དཔེ་དབུ་ནས་མ་ཚད་པར་བསྐྱར་བྱུང་བཞག་

① རྩོ་ནང་ཏུ་ར་ན་ཐ། རྒྱུང་ཡུལ་སྟོད་སྟོད་པར་གསུམ་གྱི་རྩོ་མཚན་གཏན་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འདུག་རིགས། བོད་རྫོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་166དུ་གསལ།
 ② གངས་ཅན་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་གཞིར་བཟུང་བ་དང་། དེའི་ཤོག་ངོས་1083དུ་བཞགས།

པ།(58-103)མ་རྒྱ་ཅི་ནའི་རྒྱལ་ཁང་ན་བཞུགས་པའི་བཀའ་འགྲུར་རོ་འཆལ་གྱི་ཁྲོད་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་
 པརྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་ད་ན་རྟེ་ཏ་ས་(ཉིན་མོ་བསྐྱུང་བས་)རྒྱ་ནག་གི་རྒྱུ་རྩ་བསྐྱུར་པ་ཕྱིས་རྟེ་ཏ་པའི་ཆེ་
 ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་རིང་གིར་གྱི་རིགས་ལས་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲུའི་མི་བཟང་མགོན་པོ་རྒྱལ་གྱིས་ལེགས་པར་
 བསྐྱུར་ཏུ་བཅུག་པ། རྒྱུ་རྩ་པོ་ད་ཏུ། དཔལ་གཤམ་རྟེ་ཏ་པའི་གཤམ་དམར་པོའི་རྒྱུ་ལེའུ་ཉིར་གཉིས་
 རྒྱ་བ་ཆེན་པོ་ཐར་པ་ལོ་རྩ་བས་བསྐྱུངས་པ་རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ་གྱི་འགྲུར་འཕགས་པ་དོན་ཡོད་ཞགས་
 པའི་ཆེ་ག་ཞིབ་མོ་འགྲུར་འཕྲོས་བཅུ་པོ་ཉིར་ལྷ་བ་ནས་ཉིར་གོང་ཆད་པ་ནམས་ཤུགས་དགེ་སློང་རིན་
 ཆེན་གྲུབ་གྱིས་བསལས་ཤིང་། དེའི་མཆུག་ཡོངས་སུ་རྟེ་ཏ་ས་པར་བསྐྱུར་པ།(303-336) རྒྱུ་རྩ་པོ་ད་
 ཏུ། སློལ་མ་རལ་བ་གྱུན་བརྟེན་གྱི་རྟེ་ཏ་ཡོངས་སུ་རྟེ་ཏ་ས་པ།(205-311) བསྐྱུར་འགྲུར་ལས། རྒྱུ་རྩ་པོ་
 པོད་ཏུ། དབང་མདོར་བསྐྱུར་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ཤོ་ལོ་ག་སུམ་བརྒྱ་རྩ་བ།(27-40) རྒྱུ་རྩ་པོ་ད་
 ཏུ། དཔལ་སྟོན་པའི་འགྲེལ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁས་པ་ཞིས་བྱ་བ་དགའ་བྱེད་བདག་པོའི་སློབ་མ་རྟེན་
 པའི་རྟེ་ཏ་ས་མཛད་པ།(253-352) འདི་ཀུན་ལམ་ལོའི་ཆེ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་རྟེ་ཏ་ས་པའི་ཡར་རོའི་ཆོས་བརྒྱུད་
 ལ་བསྐྱུར། རྒྱུ་རྩ་པོ་ད་ཏུ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དབང་གི་བྱ་རིམ།(63-73) རྒྱུ་རྩ་པོ་ད་
 ཏུ། རིམ་པ་ལྟའི་དོན་མདོར་བཤད་པ་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཡོད་འཕྲོག་ཅེས་བྱ་བ་ག་རྒྱའི་པརྟེ་ཏ་ལུབ་པ་
 དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པ།(148-195) རྟེ་ཏ་ས་མཛད་པའི་སྐབ་ཐབས་གྱི་འགྲེལ་བ་ལི་ལྷ་བརྟེན་(རོལ་
 པའི་རྟེ་ཏ་ས་)ཞབས་གྱིས་མཛད་པ།(204-209) སྐུ་མདོ་པོ་ད་ཏུ། བྱིངས་གྱི་ཆོགས་བསྟོད་དཀའ་
 སང་གིས་མཛད་པ།(63-75) ལུང་རྩ་སྟོན་པ་ག་ལྷ་པའི་འགྲེལ་བ་པརྟེ་ཏ་བསྟོད་དཀའ་སང་གིས་མཛད་
 པ་ཡང་ཁོང་གིས་བསྐྱུར་པར་གསུངས་ཀྱང་།^① རྟེ་ཏ་ས་བསྐྱུར་འགྲུར་གྱི་སྐུ་མདོའི་སྟོན་ལ་བསྐྱུས་མེད་པ་
 འདྲ། བསྟོར་གྱི་རྟེ་ཏ་པོད་ཏུ། གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱུད་ཅུའི་མདོན་པར་རྟེ་ཏ་ས་པ་བལ་བོའི་དགེ་སློང་དཔལ་གྱི་
 རྟེན་མཛད་པ།(15-17) མཆོད་རྟེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པ། གཞོན་ཏུ་འབྱུང་བའི་བསྐྱུར་བཅོས་རི་ལྟར་
 བྱང་བའི་གཏམ་རྒྱུད། ཆོགས་བཅད་དགུ་བ་དང་བརྟུན་པ་ལྷ་ལ་པས་མཛད་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

ལོ་རྩ་བ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ།

ལོ་རྩ་བ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་ནི་ཕྱི་ལོ་1290ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་

① གན་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སློབ་ཁྱེད་ཅོན་རྒྱུར་ཅུས། གངས་སྟོངས་རྒྱུད་གཉིས་སྐུ་བ་རྩ་མའི་འགྲུར་བྱང་སྟོ་གསལ་དགའ་སྟེད། བད་
 ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་རྩ་བ་གང་དེའི་རྒྱལ་པོ་དོན་རྩ་གསལ།

ནང་མཛད་པ་ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆའི་བྱུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱོད་རྒྱུ་པས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་
 ཆང་འགའ་རེ་ན་བྱུགས་སྤྲུལ་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ངོས་འཛིན་གནང་ཡོད། ལྷ་ལཱ་འི་
 གདན་སར་ཐེབས་ནས་མཁན་པོ་ལོ་གསུམ་མཛད་པ་སོགས་ཟུང་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ།^① རྩེ་གདོང་
 བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་བསྟན་བཅོས་འགྱུར་རོ་འཆོལ་གྱི་དཀར་ཆག་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་
 ཆའི་བླ་མ་རྟོག་ཞེས་པའང་ཁོང་གིས་མཛད། ཕྱི་ལོ་1364ལོར་དགོངས་པ་རྩོགས།

ལོ་ཆེན་སྐབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་།

ཕྱི་ལོ་འི་དུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་ཕྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་
 དང་སྤགས་རིམ་ཆེན་མོ་ཚུལ་རྒྱུའི་བསྐྱལ་མ་ལྷ་མཁན་ཡིན་པ་དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་དུ་གསུངས།^②

གཡུང་རྒྱུང་སྟེང་ལ།

ཕྱི་ལོ་འི་དུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་ཕྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
 འགྱུར་ལས། ཟུང་། ༡༩༡ བོད་དུ། ཟུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་གསང་ཆེན་དཔལ་ཀྱན་དུ་ཁ་སྐྱོར་ཞེས་
 བྱ་བའི་ཟུང་གི་ཀྱལ་པོའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རིན་ཆེན་ཕྱེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་
 པོ་དཔལ་པོ་རྩོམ་མཛད་པ། (1-111) དཔལ་ཟབ་མོའི་དོན་གསལ་བ་མཛད་དུ་བྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་
 བ། (111-154) ལོ་རྒྱུ་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཟབ་པའི་རྩོམ་མཛད་པ་བཅས་སོ། །

རྩེ་མི་ཉག་ཆེན་པོ།

ཕྱི་ལོ་འི་དུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་ཕྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
 འགྱུར་ལས། ཟུང་། སྟོར་པོད་། ༡༩༡ པར། དཔལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་མན་ངག་(5-5) དཔལ་ལྷན་ཅིག་
 སྐྱེས་པའི་བདེ་བའི་མཆོག་བདག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རི་བྱོད་ཆེན་པོས་གསུང་དང་། (5-
 5) བདེ་མཆོག་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐུ་བ་ཐམས་ཅད་ག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་པོ་ལྷན་སྐྱེས་

① རྩོམ་པ་རྒྱ་ར་ན་མ། ཟུང་ལྷལ་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁན་པའི་འཇུག་རིགས། བོད་སྐད་སྐད་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1983ལོ། རྟོག་ངོས་166ཏུ་གསལ།

② དུང་དཀར་སྟོ་བཟང་ཕྱིན་ལས། དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2002ལོ། རྟོག་ངོས་1970ལོ་
 གསལ།

ཏི་འབྲིང་པོས་མཛད་པ།(5-6) དཔལ་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་བདེ་བའི་མཆོག་བདག་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཏི་ལྷི་པས་མཛད་པ།(73-74) ད་དུང་རྒྱུད་སྐྱོར་ན་དཔལ་ལྷོ་རྩེ་སེམས་
 དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བའི་བདེ་མཆོག་གི་སྐྱབ་ཐབས་སློབ་དཔོན་ལུ་ཡི་བས་མཛད་པ། འཁོར་
 ལོ་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱན་བཤམས་བཟུས་པ་དཔལ་ལྷོ་རྩེ་སྐྱོ་མའི་གནས་པ་རྒྱལ་པོ་ཡི་རྩུ་རྩུ་ཏིས་མཛད་
 པ། དཔལ་ལྷོ་ཁོར་ལོ་སྤོམ་པའི་སྤྱིང་པོའི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་བྱུང་བ་སློབ་དཔོན་ཇ་ལ་རྒྱུར་ས་མཛད་པ་
 སྟགས་བཞུགས་སོ། །

མངའ་རིས་རྩོ་རྩེ་དཔལ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འབྱུར་
 ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་སྐྱོར་ན་ལྷང་བ་ལཱའི་སྐྱབ་ཐབས་དང་མདོ་སྟོག་པའི་ཆོ་ག་ རན་སོང་
 ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོ་ག་མདོར་བཟུས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ནན་པ་ར་ཏི་
 ཏའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་མཛད་པ། རན་སོང་སྦྱོང་བའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་པའི་ཏ་འགྲོ་ཀྱན་བཟང་
 པོས་མཛད་པ་སྟགས་བཞུགས་སོ། །^①

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་སྟེ། རྩེ་འདིས་
 ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཅེ་མོ་(1303ལོ-1380ལོ)སྟགས་ལ་བསྟན་ནས་མདོ་སྟོགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་
 རྩོས་བསམ་མཛད་པར་གསུངས། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། ལྷང་དུ་སྟོན་པ་ཙམ་བའི་སྐྱབ་
 ཀྱི་མཐའ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞེས་བྱ་བ་གནས་བརྟན་རང་འཕྱོར་སྒྲ་བས་མཛད་པ། སྐད་གཉིས་སྟེ་
 བ་དཔལ་ལྷན་བྱང་ཆུབ་ཅེ་མོའི་སློབ་མར་གྱུར་པ་གནས་ལྷ་རིག་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་
 པོས་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱུར་བསྐྱུར་ཅིང་བྱས་པ་སྟགས་བཞུགས་སོ། །^②

① ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་ཙོ་མ་སྐྱུར་བྱས། གངས་ལྷོངས་སྐད་གཉིས་སྟེ་བ་དུ་མའི་འབྱུར་བྱང་སྟོ་གསལ་དགའ་བྱེད་། རན་
 ཁུལ་དེས། ལོ་ལྔ་བ་གང་དེའི་སྐབས་དོན་དུ་གསལ།
 ② ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་ཙོ་མ་སྐྱུར་བྱས། གངས་ལྷོངས་སྐད་གཉིས་སྟེ་བ་དུ་མའི་འབྱུར་བྱང་སྟོ་གསལ་དགའ་བྱེད་། རན་
 ཁུལ་དེས། ལོ་ལྔ་བ་གང་དེའི་སྐབས་དོན་དུ་གསལ།

གཞིན་ཅུ་འོད།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་ཕྱོད་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་ཏེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། ༡༥ ་ བོད་ཏུ། འཕགས་མ་སྒྲིལ་མ་གྱུ་ཅུ་གྱུ་སྒྲིའི་བསྟོད་པའི་སྒྲིབ་དཔོན་ཏེ་སྒྲི་
 ཉི་ཅུ་གས་མཛད་པ། (243-244) གྱུ་ཅུ་གྱུ་སྒྲིའི་སྒྲིབ་ཐབས། (244-245) འཕགས་མ་ལྷ་མོ་སྒྲིལ་མའི་
 བསྟོད་པ་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་བསྟོད་པའི་རྒྱལ་པོ་སྒྲིབ་དཔོན་མ་ཉི་ཅེ་ཉས་མཛད་
 པ། ཟུང་། ༡༦ ་ བོད་ཏུ། འཕགས་མ་སྒྲིལ་ལྟུང་བའི་རིམ་པས་རྗེ་བཙུན་མའི་སྒྲིབ་ཐབས། (60-
 62) ཟུང་། ༡༧ ་ བོད་ཏུ། མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པ་སྒྲིག་པའི་མན་ངག་ཁ་ཆེའི་པཱི་ཏ་ཤུག་
 སྒྲི་ཏུ་རས་མཛད་པ། (88-89) རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་བྱང་ཆུབ་རིམ་པས་བཙམ་ལྷན་འདས་འཇམ་དཔལ་
 སྒྲིབ་པའི་ཐབས། (89-92) འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་སྒྲིབ་
 ཐབས་ཞེས་བྱ་བ། (92-109) འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་དགྱིལ་འཁོར་
 གྱི་ཆོ་ག། (109-120) འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ཐམས་
 ཅད་ལ་བསྟོད་པ་རྣམས་སྒྲིབ་དཔོན་སོ་མ་གྲིས་མཛད་པ་ (120-121) བཅས་བཞུགས་སོ། །

ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆེ་མོ།

རབ་བྱུང་ལྔ་བའི་ཆུ་ལོས་ཉི་ཕྱི་ལོ་1303ལོར་ལོ་སྟོད་ལྷོ་བྱུང་ཆོ་ཞེས་པར་ཡབ་གཞིན་ཅུ་དཔལ་
 བཟང་དང་ཡུམ་ཡེ་ཤེས་སྒྲན་ནི་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱུ་འབྱུངས། དཔང་ལོ་ལྔ་བ་སྒྲི་གོས་བཙན་པའི་
 དཔོན་པོ་ཡིན།^① དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་རུས་ནས་དཔང་ལོས་ས་སྐྱུ་དང་མངའ་རིས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་
 པོ་དག་ཏུ་འབྲིད་དེ་སྡེ་རྗེས་སུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཆོས་རྗེས་སྒྲ་མ་སྐྱུ་མཆེད་དང་། དཔང་
 ལོ་ལྔ་བ་སྒྲི་གོས་བཙན་པ། རྒྱལ་སྲས་པ། བྱ་དོལ་གཉིས། གྲགས་པ་དཔལ། མ་ཉི་པཎ་ཆེན། མཆིམས་
 སྒྲི་བཟང་གྲགས་པ་སོགས་བསྟོན་ནས་སྡེ་སྟོད་གསུམ་དང་། ཟུང་སྡེ་རྣམས་དང་། ལེགས་སྐྱུར་གྱི་སྐད་
 ལ་སྐྱུངས་པ་མཛད་པས་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར། སྒྲ་མའི་བཀའ་བཞིན་ཨེའི་གདན་ས་ཡང་མཛད། དེ་
 བས་སྐྱུག་ཡུང་དུ་ཕེབས་ཉི་ལོ་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོའི་སྒྲིབ་དཔོན་མཛད། རུས་ཕྱིས་སུ་ཡར་སྐྱུང་
 དང་གདན་ས་མཐིལ། མང་ཡུལ་གྱང་ཐང་བཅས་སུ་བཞུགས་ནས་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། མཐར་
 གཅང་ཆུ་མིག་རིང་མོར་བཞུགས་བཞིན་རབ་བྱུང་དུག་པའི་ལྷགས་སྒྲིལ་ཕྱི་ལོ་1380ལོ་ཉི་དགུང་ལོ་

① ཁོང་གི་ཡུམ་ཡེ་ཤེས་སྒྲན་ནི་ནི་དཔང་སྒྲི་གོས་བཙན་པའི་གཙུང་མོ་ཡིན་པར་གསུངས།

བདུན་ཅུ་ཙམ་བརྒྱད་པར་ཞི་བར་གཤེགས། སློབ་མ་གྲགས་ཙན་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་དཔོན་པོ་ལ་ཆེན་གྲགས་
 པ་དང་། སློབ་པ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་སྟགས་མང་དུ་བསྐྱུངས་ཡོད། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
 ལས། སློབ་མདོ་༥ ལེ་༥ པོད་དུ། ཀ་ལཱ་པའི་མདོའི་འགྲེལ་བ་སློབ་མ་ལ་ཕན་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྩོམ་བྱས་
 འགྱུར་གྱིས་མཛད་པ། (75-317) སློབ་མདོ་༥ ལེ་༥ པོད་དུ། སློབ་ཀྱི་པོ་ཉ་ཞེས་བྱ་བ་སྟན་ངག་མཁན་པོ་
 བཀ་མོ་ཁོང་གིས་མཛད་པ། (341-351) འདི་ཉིད་ཁྱེ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མང་དུ་ཐོས་པའི་དགོ་སློབ་བྱང་
 རྒྱུ་ཆེ་མོ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷང་རིགས་སློབ་པ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོས་དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་
 ཆེན་པོར་བསྐྱུར་པ་སྟེ་བསྐྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སྟེ་བསྐྱུར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་
 ཞེས་བྱ་བ་རྩོམ་བྱས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས་མཛད་པ། (351-360)
 ཅན་པའི་བྱིངས་མདོ་སློབ་དཔོན་གང་པའི་ཁྱེ་བས་མཛད་པ་སྟགས་བཞུགས་སོ། །

ཡུང་རྒྱུ་བསྟན་ནམས་སྟོན་གྱིས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་རུས་སྟོན་ཙན་ཁྱེ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
 འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༥ ལེ་༥ པོད་དུ། རྩོམ་མཁན་པོ་འཛམས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆ་
 ག་དགའ་བའི་སྟོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་རྩོམ་མཁན་པོ་ཆེ་མོ་ཆས་མཛད་པ་(297-305)བཅས་སོ། །

ཡུང་ལྷང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་ཡུང་ལྷང་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས། སྐབས་འགར་ཡུང་ལོ་གྲགས་
 པ་རྒྱལ་མཚན་ཡང་ཁྱེ། དགྲང་ལོ་རྒྱུད་རུའི་རུས་ནས་བོ་དོང་དགོན་པའི་ཆོས་སློབ་ཞུགས་ཤིང་། མདོ་
 སྟགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་བོ་དོང་དགོན་པའི་མཁན་
 པོའང་མཛད། མངའ་རིས་གྲུ་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་རྒྱལ་བསྟན་ནམས་ལྷའི་(1371ལོ-1404ལོ)མཚན་གནས་
 ལུ་བཞུགས། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༥ ལེ་༥ པོད་དུ། དཔལ་གཤིན་རྩོམ་གཤིད་
 དམར་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལེུ་བརྒྱ་དགྲུ་བ་བལ་བོ་ཡམ་བུའི་གྲོང་བྱིར་དུ་བསྐྱུར་པ། (186-
 214) བསྟན་འགྱུར་ལས། སྟེས་རབས་༥ ལེ་༥ པོད་དུ། སྟེས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་འཛིག་ཉིན་ཀུན་དུ་
 དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཅན་གྱི་ཐམས་ཅད་མཛད་པ། (197-225) བལ་ལྷལ་ལྷམ་བུའི་གྲོང་བྱིར་དུ་
 ལེགས་པར་འགྱུར། སློབ་མདོ་༥ ལེ་༥ པོད་དུ། མདོན་བརྩོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འཆི་བ་མེད་པའི་མདོན་

ཅེས་བྱ་བ་པལྟེ་ཏ་འཆི་མེད་མེད་གས་མཛད་པ།(126-243) ལོ་རྒྱ་བ་ཡར་ལུང་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་
 གྱིས་བལ་ཡུལ་ཡམ་བུའི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་བསྐྱུར་བ་ལ། སྤང་ནས་འགོས་ལོ་རྒྱ་བ་དག་སྤོང་རྒྱུ་ལ་རྩ་བ་
 ཞེས་བྱ་བས་རྒྱ་དཔེ་དང་འགྱུར་རྟེན་ལ་གཏུགས་ཏེ་དོན་ལ་དབྱེད་དེ་འགྱུར་བཅས་ཅུང་ཞིག་བྱས་པ་
 གཉིས་འབྱེད་ཅན། རྟེན་སྦྱོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞེས་བྱ་བ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས་མཛད་
 པ་འདི་ནི་ཆོས་ལུན་རས་པས་བསྐྱུར་པའི་འཕྲོ་ཡར་ལུངས་པ་ལོ་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་རྫོགས་
 པར་བསྐྱུར་པ།(361-379) སྤང་ནས་དཔལ་ལུན་སྒོ་གྲོས་བརྟན་པའི་ཕྱག་བྲིས་ཀྱི་རྒྱ་དཔེ་ལ་གཏུགས་
 བས་ཤིན་ཏུ་དག་པར་བསྐྱུར་པ། བཟོ་རིག་རྒྱ་རྩ་པོ་དང་ཏུ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་
 པའི་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་མང་ཡུལ་གྱི་ཐང་གི་རྒྱལ་སར་བསྐྱུར་པ།(8-
 11) དྲང་སྤོང་ཆེན་པོ་ལྷ་ཁྱེད་ཀྱི་བྱས་(ཆངས་པའི་བྱས་)མཛད་པའི་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་ཆོད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
 ཅེས་བྱ་བ།(11-15) རྣ་ཆོགས་རྒྱ་རྩ་པོ་དང་ཏུ། མེད་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟེ་སྤོང་
 འཛིན་པ་ཆེན་པོ་རྟེན་པལྟེ་ཏའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྐྱུར་བ་(151-
 153)བཅས་ཆོས་ཆོན་ཉིས་བརྒྱ་དོན་གཉིས་ལྷག་བཞུགས་སོ། །

ལོ་རྒྱ་བ་ཙམ།

རྒྱ་ལོ་རྒྱ་བ་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་སྐུ་འཁྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་
 ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། གསོ་རིག་སྐོར་དུ། སྤང་དབྱེད་གཅིས་པ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྤོང་དཔོན་ཉི་མ་
 བསྐྱུར་བས་མཛད་པ་སོགས་བཞུགས་ཡོད་ཅེས་གངས་ལྗོངས་སྤང་གཉིས་སྐུ་བ་དུ་མའི་འགྱུར་བྱང་སྒོ་
 གསལ་དགའ་བྱེད་ཏུ་འཁོད་ཀྱང་།^① རྟེན་དག་བསྟན་འགྱུར་གྱི་གསོ་རིག་གི་རྟེན་ཆོན་དུ་མ་མཐོང་ཞིང་
 སྤང་གཞི་གཞན་གང་ལ་ཡོད་པ་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་།

བསོད་ནམས་རྣམ་རྒྱལ།

རྒྱ་ལོ་རྒྱ་བ་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་སྐུ་འཁྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་
 ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱ་རྩ་པོ་དང་ཏུ། འཕགས་པ་སྐུན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་ལ་བཞོད་པ་

① གན་རྟེན་པོ་དང་རིགས་རང་སྤོང་ཁུལ་ཚོམ་སྐུར་ཅུས། གངས་ལྗོངས་སྤང་གཉིས་སྐུ་བ་དུ་མའི་འགྱུར་བྱང་སྒོ་གསལ་དགའ་བྱེད་ཏུ་ནང་
 ཁུལ་དེའང་། ལོ་རྒྱ་བ་གང་དེའི་སྐབས་དོན་དུ་གསལ།

སློབ་དཔོན་ཅན་གྱི་མིས་མཛད་པ།(108-108) ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སློབ་ཐུགས་ཀྱིས་བསྟོན་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་སློབ་དཔོན་ཅན་གྱི་མིས་མཛད་པ།(108-110) ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སློབ་ཐུགས་ཀྱིས་བསྟོན་པ་བྱིན་
 བརྒྱབས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བརྟུ་བ་ནམས་ཀྱི་གཙུག་གི་འོར་བུ་ལྟར་གྱུར་པ་མཐོང་ལམ་རྒྱད་ལ་སློབ་
 པའི་ལོ་པར་སློབ་དཔོན་ལྷ་བ་ཐུགས་པས་མཛད་པ།(111-112) སློབ་རྗེ་ལ་བསྟོན་པ་དགེ་བསྟེན་ཀྱན་
 སྟོན་གྱིས་མཛད་པ།(112-113) དཔལ་འཕགས་པ་སྟུན་རས་གཟིགས་དབང་ཐུག་ལ་བསྟོན་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་སློབ་དཔོན་ལྷ་མཛོས་ཀྱིས་མཛད་པ།(113-114) འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་དབང་ཐུག་ལ་ཁྱའི་རྒྱལ་པོ་
 འོར་བུས་ཀྱི་བྱས་བསྟོན་པ་སྟགས་བཞུགས་སོ། །

ཆུལ་དགེ་རིན་ཆེན།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
 འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། རྩ་། པོད་རུ། རྩོམ་པར་འཛམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལག་ལེན་
 གོ་རིམ་རི་ལྷ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་རྩ་བའི་ལོ་ལས་མཛད་པ་(1-8)བཅས་སོ། །

འཛམ་དཔལ་སྟེན་པའི་རྩོམ་ཆེ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་
 ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། རྩ་། པོད་རུ། འཕགས་མ་གནས་ཀྱི་དབང་ཐུག་མའི་སྟུབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་
 བ།(63-67) དཔལ་ལྷ་རྒྱུན་གྱི་སྟོལ་མའི་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ།(67-69) ལྷ་རྒྱུན་གྱི་
 སྟོལ་མའི་རིམ་པ།(69-69) དགྲིལ་འཁོར་རུ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་མདོར་བསྐྱས་པ་སྟགས་བརྩི་ཏ་པ་
 ར་ཏི་ཏས་(གཞན་ལ་ཕན་པས་)མཛད་པ།(69-71) རྒྱུད་། རྩོམ་པོད་རུ། རིགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དབང་
 ཐུག་སྟུབ་པའི་ཐབས་བྲམ་བེ་རྩིན་རས་མཛད་པ་(196-197)སྟགས་བཞུགས་སོ། །

སློབ་ཐུག་ལ་མཆན།

ལོ་ལྷ་བ་འདི་ཉིད་ཡབ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆན་དང་ཡུམ་མ་གཅིག་བསོད་ནམས་དཔལ་གཉིས་
 ཀྱི་སྒྲས་སུ་རབ་བྱུང་རུག་པའི་ཆུ་སྟེལ་ཏི་ཕྱི་ལོ་1332ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དེ་ནས་ཀྱན་མཁུན་རྩོད་ནང་པ་
 དང་། བོ་དོང་ཁ་ཆེ། ས་བབས་མ་ཏི་པར་ཆེན་སྟགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་

སྒྲིག་སྒྲིགས་སྒྲིབ་གཉིས་མཛད། དགྲུང་ལོ་རྒྱུག་རྩ་མེགས་པ་རབ་བྱུང་རྒྱུག་པ་མེ་སྤང་ཕྱི་ལོ་1337ལོར་
 ས་སྐྱུའི་ཁྱིམ་མེགས་ཤིང་གཞི་ཐོག་པའི་གདན་ས་ཡང་མཛད། ལོ་བརྒྱ་གཉིས་རིང་གདན་ས་ཆེན་པོར་
 ཆོས་སྐྱོང་ཆོས་གསུངས། ས་སྐྱུའི་ཆོས་རྒྱལ་བརྟན་པ་དང་ཁྲི་ཐོག་བརྒྱ་བཞི་པ་ཡིན། དགྲུང་ལོ་བཙོ་བརྟུང་
 ལ་མེགས་པ་རབ་བྱུང་རྒྱུག་པའི་ས་སྤང་ཕྱི་ལོ་1349ལོར་ས་སྐྱུའི་སྤྱི་དབང་ཉམས་ཏེ་དག་གྱུའི་ཏ་སི་
 རྩ་བྱུང་ཚུབ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བོད་དབུས་གཙང་པལ་ཆེ་བ་དབང་རྩ་བརྟུས། དགྲུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་
 རབ་བྱུང་རྒྱུག་པའི་ཤིང་འབྲུག་ཕྱི་ལོ་1364ལོར་སྐྱ་གཤེགས།^① ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། སྐྱ་
 མདོ་༡༥ རྩ་༡ བོད་རྩ། བཞི་ཏ་ཆེན་པོ་ལྷ་ཉི་ཀ་མེས་མཛད་པའི་ཀ་ལྷ་པའི་མདོ་དང་འབྲེལ་བའི་སི་ལ་
 སྒྲིགས་པའི་རྣམ་དབྱེའི་བྱ་བ་མཁས་པའི་དབང་པོ་དཔལ་ལྷན་སློ་གྲོས་བརྟན་པའི་ལེགས་པར་བཤད་
 པ་ལ་བརྟེན་སྐྱ་རིག་པའི་དགེ་སྤྱོད་ལོ་རྒྱ་བ་སློ་གྲོས་རྒྱལ་མཆོན་དང་། སློ་གྲོས་དཔལ་བཟང་པོས་
 ལེགས་པར་བརྟུར་ཅིང་མཆོན་རྩས་ཀྱང་གཏན་ལ་ཕབ་པ་(54-97)སྒྲིགས་བཞུགས་སོ། །

བྱགས་རྩི་དཔལ་བཟང་པོ།

ཕྱི་ལོའི་རྩས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་རྩས་སྟོད་ཅམ་རྩ་སྐྱ་འབྲུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་རྟེ། ཁོང་གི་
 འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། སྐྱ་མདོ་རྩ། ཅན་བའི་བྱིངས་གྱི་དབྱུང་གཉིན་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་རྩ་
 བ་གང་བས་མཛད་པ་ལས་བརྟན་པ་བཅས་བཞུགས་ཡོད་ཅེས་གངས་ལྗོངས་སྐད་གཉིས་སྐད་བ་རྩ་མའི་
 འབྱུར་བྱང་སློ་གསལ་དག་འབྱེད་རྩ་འཁོད་ཀྱང་།^② རྩ་དགེ་བསྟན་འབྱུར་གྱི་གསོ་རིག་གི་རྩ་ཆོན་རྩ་མ་
 མཐོང་ཞིང་སྤར་གཞི་གཞན་གང་ལ་ཡོད་པ་གསལ་ལ་མ་བྱུང་།

ཚལ་ཁྱིམ་སྐུ་ཆོན་རྩ།

ཕྱི་ལོའི་རྩས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་རྩས་དཀྱིལ་ཅམ་རྩ་སྐྱ་འབྲུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་གྲགས་ཅན་ཞིག་
 རྟེ། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྩ་དྲ་༡༥ བོད་རྩ། དཔལ་གདན་བཞི་པའི་རྩའི་སྐུ་
 རྩེག་གི་ཆོ་ག་སློབ་དཔོན་རྩ་བའི་མན་དག(148-150) འཕགས་པ་ལག་ན་རྩ་རྩ་གོས་སྟོན་པོ་ཅན་གྱི་

① རྩ་དག་སློ་བཟང་འཕྲིན་ལས། རྩ་དག་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2002ལོ། འོག་ངོས་1512ལྷ་
 གསལ།

② ཀན་རྩ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ལུ་ཚོམ་སྐྱར་རྩས། གངས་ལྗོངས་སྐད་གཉིས་སྐད་བ་རྩ་མའི་འབྱུར་བྱང་སློ་གསལ་དག་འབྱེད་རྩ་ནང་
 ལུ་དེབ་༡༥ ལོ་རྒྱ་བ་གང་དེའི་སྐབས་དོན་རྩ་གསལ།

པ་དང་། དཔལ་རྫོགས་གནས་བཞིའི་སྐབ་ཐབས་རྫོགས་སྤོང་དཔོན་གྱི་པ་ཀུན་ལས་བདུས་པ། སྒྲ་
མདོ་༥ རྩེ་༡ རྩེ་དང་། ག་ལ་པའི་མདོ་དང་འགྲེལ་བའི་སི་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་དབྱེའི་བྱ་བ་(54-97)
སོགས་བཞུགས་སོ། །

བཞི། བག་ཕྱུའི་ཁྱི་དང་བར་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་འཕྱར་བྱང་།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

ཕྱི་ལོ་འི་རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་རྒྱལ་སྐད་ཅམ་ལ་སྐྱེ་ལུངས་ཤིང་། སྐྱ་ན་མ་རྒྱལ་ནས་དཔལ་
 ལྷན་ཐང་གི་ཆོས་སྒྲིབ་ལྷན་ཏེ་མདོ་སྐད་རིག་པའི་གནས་ལ་སྐྱེངས་པ་སྤུལ་ཕྱིན་མཛད། སྐལ་ལྷན་
 གྱི་སྒོ་བ་བྱའང་འགོས་ལོ་གཞིན་རྒྱ་དཔལ་དང་། འདུལ་འཛིན་དཔལ་ལྷན་བཟང་པོ་སྐད་མང་རྒྱ་
 བསྐྱེད་ལ། རབ་བྱུང་བརྒྱན་པའི་སྐད་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་1402ལོར་བཤེས་གཉེན་སྒོ་གྲས་དཔལ་འབར་གྱིས་ཡང་
 ཡང་བསྐྱེད་པའི་ངོར་ཐང་པོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་ལྷན་ཐངས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མཛོང་བ་
 འོན་གསལ་བཅུ་མས། ཁོང་གི་འཇུག་ཆོས་ཅི་ཡོད་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

[illegible]

ཁོང་ནི་མི་ལོ་རྒྱུ་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་བྱོན་པ་དང་། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་
ལས། ཟུང་། ཡ་། བོད་རུ། དཔལ་རྫོང་རྗེ་གདན་བཞིའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་བལ་བོའི་པཱི་ཏ་ཆེན་པོ་
རྩ་ག་ཏ་ལྷ་ནུ་རྩེ་ལ་རྩ་རྩེ་ལ་མཛད་པ། (82-103) སྐབ་ཐབས་འདི་དང་མཐུན་པའི་བཀའ་ལྟར་སྟོན་
ཆད་བོད་རུ་དར་བ་མ་ལྟར་བ་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་གྱི་ཐུ་བོ་པཱི་ཏ་མ་རྩེ་བོ་རྩེ་ལས་མཛོལ་ཤིང་ལྟར་མི་
ཆད་པའི་དོན་རུ་པཱི་ཏ་འི་ཐུག་ནས་ཟུ་དཔེ་གདན་དངས་ཤིང་། པཱི་ཏ་མ་རྩེ་བོ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་(དཔལ་
རྩེ་གོས་ཆངས་པ་བཟང་པོ་)དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་ལྷན་སྐབ་པའི་མེད་གས་དཔལ་ས་སྐུའི་གཙུག་
ལས། ཁང་ཆེན་པོར་བསྐྱར་པའོ། །

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

ཁོང་ཉིད་མི་ལོ་འདི་རུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་རུས་སྐད་ཅན་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་

- 232 -

གཞིན་ཅུ་མཆོག

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་རུས་སྤང་ཙམ་ཏུ་སྐྱེ་ལུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། དབུ་མ་༼ ༥ ༽ བོད་དུ། སྟོང་ཉིད་བརྟན་ཅུ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་གཞན་ལ་ཕན་པས་མཛད་པ།(337-374) རྒྱལ་ས་དམ་སའི་སྟོང་པོ་ཐོ་ལིང་དུ་བསྐྱུར། སེམས་ཙམ་པ་༼ ༥ ༽ བོད་དུ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་པོ་གཉིས་གྱི་བཤད་པ་ཁ་ཆེའི་སྟོབ་དཔོན་གཞན་ལ་ཕན་པ་བཟང་པོས་མཛད་པ།(174-183) འདུལ་བ་༼ ༥ ༽ བོད་དུ། དགོ་ཚུལ་གྱི་བསྐྱབ་པའི་གཞིའི་མདོ་སྟོབ་དཔོན་གཞན་ཏེ་མི་ཉལ་(དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་)མཛད་པ།(45-57) སྟོང་གཞི་དང་ལོ་པར་བསྐྱུས་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཁ་ཆེའི་དགོ་སྟོབ་པ་ལ་གླི་རྩ་རུས་(དཔལ་ལྷན་བཟང་པོས་)མཛད་པ།(57-64) མཐོ་སྡེ་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འགྱུར་བ་དང་བཅས་སོ། །

ཡེ་ཤེས་སེམས་དབལ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་རུས་སྤང་ཙམ་ཏུ་སྐྱེ་ལུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༼ ༩ ༽ བོད་དུ། རྒྱ་ལུལ་ཆེན་མོའི་རྒྱུད་གྱི་དཀར་འགྲེལ་རྒྱ་མ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་རྡོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་མཁས་པའི་དཔལ་རྩ་ལ་ཅན་མཛད་པ་(170-180)བཅས་སོ། །

ཆོས་འཁོར་འཇམ་དབལ་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་གི་ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་རུས་སྤང་ཙམ་ཏུ་སྐྱེ་ལུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་ཅན་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༼ ༩ ༽ བོད་དུ། རྡོ་རྗེ་ཕག་མོའི་རྒྱབ་ཐབས་རྣམ་པར་སྒྲིག་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(119-126) རྡོ་རྗེ་ཕག་མོའི་བསྟོད་པ་རིམ་པ་གཉིས་པ་པརྟེ་ཏེ་གླི་བ་ན་རྟུས་མཛད་པ།(126-128) ཆོས་འཁོར་ལོ་རྒྱུ་བ་འཇམ་དབལ་ཡེ་ཤེས་གྱིས་འབྲས་ལུལ་ནོར་བུའི་སྟོང་དུ་བསྐྱུར་པ་ལ། ཕྱིས་ཆོས་སྐབ་རྒྱ་མཆོའི་སྡེས་མི་བཅོས་སུ་མི་རུང་བ་རྣམས་བཅོས་པའི་དོན་ལ་རྟོན་པར་བསྐྱུར་པ། རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱབ་མའི་རྒྱབ་པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(128-128) རྒྱུད་༼ ༩ ༽ བོད་དུ། དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་ལུམ་ཅན་གྱི་རྒྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རྒྱབ་གྱིས་མཛད་པ།(247-250) རྒྱུད་༼ ༩ ༽ བོད་དུ། འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ་མཆོད་པའི་ཆོག་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་མི་ཕམ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ།(82-84) པརྟེ་ཏེ་ཆེན་པོ་གླི་བ་ན་རྟུའི་རྒྱན་

མུར་ཚོས་འཁོར་ལོ་ཚུ་བས་བསྐྱར་པ་ལ། སྤང་ནས་བཅུན་པ་རྒྱ་མཚོས་དག་པར་བཅོས་པ་སོགས་
བཞུགས་སོ། །

འགོས་ལོ་གཞོན་རྒྱ་དཔལ།

འགོས་ལོ་ཚུ་བ་གཞོན་རྒྱ་དཔལ་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་མོ་སྤེལ་ཏེ་ཕྱི་ལོ་1392ལོར་སྟོ་ཁ་འཕྱོངས་
རྒྱས་སུ་རྒྱ་སྤོན་ལྟ་ཁང་གི་མདའ་གྲོང་ནས་མོར་དབུས་ཁྱིམ་ཞེས་བྱ་བར་ཡབ་འགོས་སྟོན་འབྱུང་གནས་
ནོ་རྗེ་དང་ཡུམ་སྲིད་ཐར་སྦྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་སུ་སྐྱབས་པ་ལྟ་བུས། བོད་བཅན་པོའི་སྟོན་པོ་འགོས་ཆུང་གི་
རྒྱུད་པ་ཡིན། འདི་བའི་མཚན་གཞན་ལ་ཡིད་བབས་བཅེ་བའང་ཞུ། དགུང་ལོ་དགུ་བཞིས་པ་འབྱུག་གི་
ལོ་ཉེ་ཕྱི་ལོ་1400ལོའི་དབྱིད་སྐྱོན་ལས་དགོན་པའི་མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སངས་རྒྱས་བཞུན་པའི་བྱང་
ཏུ་རབ་བྱུང་མཛད། སྟོན་དཔོན་ཤེས་རབ་དར་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ནས་སྦྱོད་འཇུག་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་
བཅུ་གཉིས་པ་ཆུ་མོ་ལྷགས་ལོ་ཉེ་ཕྱི་ལོ་1403ལོའི་དབྱར་ཅིང་ཐང་ཏུ་སྟོན་དཔོན་བསམ་གྲུབ་བབས་པོ་
ལས་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཕྱི་ལོ་1409ལོར་རྩོན་རྒྱུ་པ་ལས་ཐར་
ཕྱིན་དང་བྱམས་ཚོས་ཐེ་ལ། འཕན་པོ་ཐང་སྐག་གི་མཁས་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ལས་དབུ་མ་རིགས་
ཚོགས་ཏུག་གི་སྟོར། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ཕྱི་ལོ་1413ལོར་སྦྱིད་ཤོད་ཏུ་གྲ་སྟོར་ལ་ཐེབས། དེའི་
མོད་ལ་སྟོར་མོ་ལྷང་ཏུ་སྟོན་དཔོན་བཞུན་འཛིན་དོན་གྲུབ་ལས་འདུལ་བ་དང་མཛོན་པ་གོང་
འོག་རྒྱལ་བ་ཀམ་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལས་སེམས་བྲིད་དང་རྒྱ་རོ་ཚོས་ཏུག་གྲུང་སྤང་ཚོས་རྗེ་
མཛོན་པ་དཔལ་ལས་བདེ་མཚོག་གི་སྟོར་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པ་ལྷག་ལོ་ཕྱི་ལོ་1415ལོར་
རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ལས་ལམ་རིམ་དང་། དབུ་མ། རྒྱ་རོ་ཚོས་ཏུག་བཅས་གསན། དགུང་གྲངས་ཉེར་
བརྒྱད་པས་ལོ་ཕྱི་ལོ་1419ལོ་རྩ་ནས་ཏུ་སྟོན་ཐར་ཐེབས། རྩ་ནས་གི་ཚོས་རྗེ་སྟོན་པ་དང་། བོད་ལྷག་
རས་པ་གཉིས་ལས་རྟིང་མའི་ཚོས་སྟོར་མང་པོ་དང་། རོང་སྟོན་ལྷག་རྒྱལ་མཚན་ལས་ས་སྦྱུའི་ཚོས་
སྟོར། ཀམ་པ་ལྷ་དམར་ནས་གཉིས་ལས་དུགས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚོས་སྟོར་བཅས་གསན། དགུང་ལོ་མོ་
གསུམ་པ་ཤིང་འབྱུག་ཕྱི་ལོ་1424ལོར་རྒྱུང་ཆེན་ཏུ་ཐེབས། རྒྱུང་ཆེན་པ་ལྷག་ཕྱི་ལས་དུས་འཁོར་རྒྱུད་
འགྲེལ་སྐར་ཅིས་དང་། དེ་ནས་སྤར་ཐང་ལོ་ཚུ་བ་སྐྱོ་ཕྱི་ལས་སྤྱི་རིག་པ་གསན་པ་སོགས་སྤྱིར་མཁས་
ཤིང་གྲུབ་པའི་སྤྱིས་བྱ་ཏུག་ཏུ་ཆ་ཏུག་ལ་བཞུན་ནས་མདོ་སྐགས་རིག་གནས་མཁས་པའི་མཐར་སོན་པར་
སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་རྒྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཆེན་པོ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ལས་ལོ་ལྷ་ཅམ་རིང་མདོ་

སྒྲུག་གི་ཆོས་མང་དུ་གསན་ནས་ལོ་ལྔ་ཡང་ཐོགས་མེད་མཁྱེན་པས་པལྟེ་ཏེ་དེང་སང་འཛམ་གླིང་ན་
 ཀྱ་མ་ལྷོ་(གཞོན་ཏུ་དཔལ་)ལས་མཁས་པ་ངས་མ་མཐོང་ཞེས་བསྒྲགས་བཞིན་མཛད། རྒྱལ་བཟང་དུ་
 མོང་མ་ཆེན་པོའི་དགོངས་ཚིགས་ལ་བཀའ་འགྱུར་བཞེངས་པའི་བྱ་དག་གི་དཔོན་མཛད། བྱ་ལོ་ལྷོ་ལྷོ་
 ལོ1441ལོར་གོང་མ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་བཀའ་ལྷུང་གིས་གདན་ས་མཐིལ་དུ་བཞུགས། ལོ་ལྔ་དྲུག་
 བྱང་དུ་ལོ་ལྔ་བ་མཇུག་ཀྱི་མ་ཐེབས་ཀྱི་བར་དུ་པཎ་ཆེན་ཆོས་གསུང་བ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་སོགས་
 པའི་ལོ་ལྔ་ཡང་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་པ་རྟའི་ལོ་ལྷོ་ལྷོ་ལོ1642ལོར་ཀྱན་མཁྱེན་ངག་གི་དབང་
 པོས་སྐྱོན་དངས་པ་ལྟར་སྒྲག་ལྷུང་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཟབ་ཆོས་རྒྱ་ཆེ་བ་འབུལ་གནང་མཛད། དགུང་ལོ་བྱ་ལྷོ་
 ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ལྷོ་ལྷོ་ལོ1476ལོར་དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ་ཚྭ་པའི་མགོ་བཅུགས་ཤིང་
 ས་པག་ལྷོ་ལྷོ་ལོ1479ལོར་ལེགས་པར་གྲུབ། དགུང་ལོ་དགུ་བརྒྱལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྷགས་
 གྲུང་ལྷོ་ལོ1481ལོར་སྐྱ་གཤེགས།^① ཁོང་ཉིད་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་སོགས་སུ་ཐེབས་སྟེང་མེད་ཀྱང་སྐྱ་སྐྱར་
 ལ་མཁས་པས་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟན་ཆོགས་པོད་། ཀྱ་
 པར། དཔལ་རི་བྱོད་ཞབས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་
 པ།(253-255) དཔལ་ལྷན་སྐྱ་མ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ཀྱི་བསྟན་པ་བརྟན་པ།(255-255) རྒྱུད་། ཉ ། པོད་
 ཏུ། དཔལ་གྱི་དོ་རྩེ་སྐབ་པའི་ཐབས།(45-48) གྱི་དོ་རྩེ་སྐབ་ཐབས་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ།(48-67) དཔལ་
 གྱི་དོ་རྩེ་སྐབ་ཐབས་རབ་དུ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་སྟོབ་དཔོན་སྐྱ་གཅན་
 གསང་བས་མཛད་པ།(96-126) འདི་ནི་པོ་བྱང་སྟེུ་གདོང་དུ་བསྐྱར། གྱི་དོ་རྩེ་སྐབ་ཐབས་རྣམ་
 དག་གཉིར།(175-189) དབང་མདོར་བསྟན་པའི་མདོར་བཤད་དཔལ་འཛིན་དཀའ་བས་མཛད་
 པ།(289-303) འདི་ཉིད་ཆོས་འཁོར་དཔལ་བསམ་ཡས་ཀྱི་མཆིམས་སྟེེ་དཔེན་གནས་སུ་བསྐྱར་
 པ། རྒྱུད་། ལྷ ། པོད་ཏུ། དཔྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་པལྟེ་ཏེ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་
 གྱིས་མཛད་པ།(306-349) འདི་ནི་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་སྟེུ་གདོང་དུ་བསྐྱར་བ་ལ་སོགས་པའི་འགྱུར་ཆོས་
 མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

① ལོ་ལྔ་བ་འདི་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཁོང་གི་སྟོབ་མ་ཞུ་དམར་ཆོས་གྲགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཙུམས་པའི་དཔལ་ལྷན་སྐྱ་མ་དམ་པ་མཁན་ཆེན་
 རམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དོན་གྱི་སྟོན་དུ་མཆོན་ནས་སྟོས་ཏེ་གཞོན་ཏུ་དཔལ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དུ་
 རྒྱས་པའི་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྷོ་ལོ2004ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་གིས་པར་དུ་བསྐྱར་བ་དེ་ལ་གཞི་བྱས་པ་ཡིན། ཞིབ་དུ་
 རྣམ་ཐར་དེ་ཉིད་ལ་གཞིགས་པར་འཆོལ།

འོར་ལྷན་ཆོས་འབྱུང་།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་རུས་སྟོང་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ལུ་། བོད་རུ། རྩོམ་པ་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་བརྟུལ་
ཞུགས་སྟེང་པ་ནག་པོ་པས་མཛད་པ་(6-10)བཅས་སོ། །

དགེ་སྤྱོད་འོད།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་ལྔ་པའི་རུས་སྟོང་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། དབུ་མ་རྒྱུ་གྱི་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་
ཞི་བ་ཞེས་བྱ་བ་པལྷི་ཏ་རྣམས་ལས་མཆོག་རུ་གྱུར་པར་ཀུན་གྱིས་བརྟགས་ཤིང་འགྲན་ཟླ་མེད་པ། བྱང་
པར་རུ་སྟོབ་དཔོན་འདི་འཇམ་དཔལ་ཅུ་རྒྱུད་ལས། རིན་ཆེན་འབྱུང་ཞེས་བྱ་མིང་གང་། རྟོན་པའི་
བསྟན་པ་གསལ་བྱེད་འབྱུང་། ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་དེས་མཛད་པ། ལོ་ལྷ་བ་དགེ་སྤྱོད་འོད་གྱིས་བསྐྱར་
པ། སྤང་ནས་འོ་རུ་ལོ་ལྷ་བའི་འགྱུར་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་གངས་རྫོངས་སྐད་གཉིས་སྟེ་བ་རུ་མའི་འགྱུར་
བྱང་སྟོ་གསལ་དགའ་སྟེང་རུ་འཁོད་ཀྱང་།^① རྩེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དབུ་མའི་རྩེ་ཆོན་རུ་མ་མཐོང་
ཞིང་སྤར་གཞི་གཞན་གང་ལ་ཡོད་པ་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་།

དགེ་བཤེས་སྟོན་གཞོན།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་ལྔ་པའི་རུས་སྟོང་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ལུ་། བོད་རུ། འཕགས་པ་བྱམས་པའི་སྐུ་ཐབས། (260-
261) ཆོད་མ་། ཅེ་། བོད་རུ། ཆོད་མའི་བསྟན་བཅོས་རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་
ཞུགས་ཀྱི་སྤང་པོས་མཛད་པ་(88-93)བཅས་བཞུགས་སོ། །

སྟག་ཆང་ལོ་ལྷ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན།

སྟག་ཆང་ལོ་ལྷ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་ནི་ཡཔ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་ལོ་དང་ཡུམ་ལྷ་མོ་སྐུ་བས་བྱུང་གི་

① ཀན་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་ཚོམ་སྐྱར་རུས། གངས་རྫོངས་སྐད་གཉིས་སྟེ་བ་རུ་མའི་འགྱུར་བྱང་སྟོ་གསལ་དགའ་སྟེང་། བྱང་
ཁུལ་དེའ། ལོ་ལྷ་བ་གང་དེའི་སྐུ་བས་དོན་རུ་གསལ།

① ཅུང་དཀར་སྒོ་བཟང་འཁྲིན་ལས། ཅུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས་1003ཏུ་གསལ།

ཆོགས་ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་ རྒྱ་བོད་མཉམ་སྲུང་གནས་ཁེས་བྱ་བ། (270-275) རྒྱ་བོད་མཉམ་སྲུང་གནས་
ཁེས་བྱ་བ་འཛུགས་སྐྱོང་བྱས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐོར་གྱི་ཞུ་སྟེན་གྱི་ཕྱོད་ཀྱི་སྐོར་གྱི་ཞུ་སྟེན་གྱི་ཕྱོད་ཀྱི་སྐོར་གྱི་

མཉམ་པ་ལྟེན་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་

ཕྱི་ལོ་འི་རུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་རུས་སྟོན་ཙམ་རུ་སྒྲུབ་སྤངས་པའི་སྔ་མ་ལྷོ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
འཁྱུར་ལ། བསྟན་འཁྱུར་ལས། འདུལ་བ་སྤྱོད་པོ་དང་རྒྱ། བསྐྱབ་པ་བརྒྱའི་ཆོག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས་
གསུངས་པ། (252-253) ཡི་རྒྱའི་(ཆོས་ལ་འཇུག་པའི་)འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཉག་པའི་དོ་རྗེས་གསུངས་
པ་(253-254)སོགས་ཆོས་ཚན་ཉི་ཤུ་ལྟག་བཞུགས་སོ། །

[illegible]

རབ་བྱུང་བརྒྱུད་པའི་ཤིང་འབྲུག་རྟེ་ཕྱི་ལོ་1424ལོར་ཡར་ལྷུང་བཅའ་ཐང་གི་བློ་མཁས་ཁང་གསར་རྒྱུ་
ཡབ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་དང་། ཡུམ་དཔལ་ལྷན་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་འབྲུངས། བརྒྱུད་
རྒྱུ་ནི་རྟོག་ཡིན། རྟོག་པའི་མཆོད་ལ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དཔྱུང་ལོ་བརྒྱུད་པར་རོང་
རྟོན་སྒྲུབ་པའི་སེང་གེས་མཁན་པོ་དང་། རྒྱགས་པོ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་སློབ་དཔོན། བཀའ་བཞི་
པ་ཤེས་རབ་དཔལ་ལྷན་གྱིས་རྒྱུ་བསྒྲེ་མཛད་ནས་རབ་རྒྱུ་བྱུང་ཞིང་མཆོད་ལ་ཤུག་རིན་ཆེན་ཞེས་
གསོལ། སློབ་དཔོན་དག་དབང་ལས་རྣམ་འགྲེལ་དང་པར་སྤྱོད་གསན། དཔྱུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་
ཆེད་ཐང་གི་ཆོས་གྲུ་པར་སྤྱོད་དང་ཆོད་པའི་བཤད་པ་གསར་པའི་དགའ་རྟོན་སྒྲེལ་བས་འདུས་པ་
ཐམས་ཅད་རོ་མཆོར་གྱི་གནས་ལ་བཀོད། རྒྱལ་དེས་མང་གྲགས་པ་འབྲུང་གནས་ཀྱི་ཐུགས་འཕྲིན་རྟེ་
སློབ་གཉེར་གྱི་མཐུན་ཆེན་སྒྲུབ། དཔྱུང་ལོ་ཉི་ཤེས་གཅིག་པར་ཆེད་ཐང་གི་ཆོས་སྒྲུ་བམས་ཆོས་སྒྲེ་སྒྲེ་
དང་། དཔྱུ་མ་རིགས་ཆོགས། རིན་ཆེན་སྒྲིང་བ། བཤེས་སྒྲིང་། སློང་འཇུག དཔྱུ་མ་ཅ་འཇུག མཛོན་
པ་ལོང་འོག ལྷུང་པོ་ལྷའི་རབ་རྒྱུ་བྱེད་པ། ཆོད་མ་སྒྲེ་བརྒྱུད་རྣམས་གསུངས་པས་མཁས་པ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེད་པར་བསྐྱེད། དེ་ནས་མཆོར་སྒྲུ་མེད་པ་ཏེ་འཇམ་དབྱངས་དོན་གྲུབ་འོད་ཟེར་ལས་ཀྱིས་
བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་དང་། འགོས་ལོ་གཞིན་རྒྱ་དཔལ་ལས་པར་སྤྱོད་དང་བཀའ་གདམས་གཞུང་
རྒྱུ་ སྒྲུ་མ་རིགས་རྒྱུ་འཕོར་བཅས་གསན། དེ་ནས་ཆེད་ཐང་དང་། བསམ་གཏན་སྒྲིང་། ལོ་བྱང་
ཡུམ་བྱ་བྲ་མཁར། རྒྱལ་བཟང་། བསམ་ཡས་མཆིམས་སྒྲུ། བློ་མཁས་ཁང་སྒྲིང་། ཐུག་རྟེ་སྒྲུ་རྒྱུ་སོགས་ལ་

གཞི་ལོ་ལྟ་བུ་མཆོམས་བཞུགས་ཤིང་སྐབ་པ་མཛད། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་བསྐྱབས་ནས་
 དགུང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཙུང་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་སྟག་ཉེ་ཕྱི་ལོ་1482ལོར་སྐྱ་གཤེགས་སོ། ①ཁོང་
 མིས་སློབ་མ་གྲངས་ཀྱིས་མི་ལངས་པ་བསྐྱུངས་ཤིང་གསུང་ཚམ་ཡང་པོ་ཏི་བརྒྱ་གཉིས་བཞུགས། ཁོང་
 གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་། བ་། པོད་ཏུ། སྟིང་པོ་དོ་རྩེའི་ཆོག་ཅེས་བྱ་བ་རི་བྱོད་ཞབས་
 ཀྱིས་པརྩི་ཏ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་གནང་བ།(264-264) རྒྱུད་། བ་། པོད་ཏུ། འཕགས་མ་སློལ་མ་དྲག་
 མོའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་རྟག་པའི་དོ་རྩེས་མཛད་བ།(94-95) གཏོར་མའི་ཆོག་པརྩི་
 ཏ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ཞབས་ཀྱི་མཛད་བ།(266-266) གོ་བར་བྱེད་པའི་སྟིང་པོ་བརྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
 སློབ་དཔོན་ལྷུ་དེ་བས་མཛད་བ། རྒྱུད་། ཞི་། པོད་ཏུ། གོ་བར་བྱེད་པའི་སྟིང་པོ་བརྒྱ་བ་རྣམ་པར་
 བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དཔལ་ཉེ་ཅུ་ག་དེ་བའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་མཛད་བ།(283-299) ཆོ་སྐབ་པའི་ཐབས་
 རྣམས་པརྩི་ཏ་ཆེན་པོ་དཔལ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ཀྱི་སྟན་སྐར་དག་སློང་ཆོས་སྐབ་བསོད་ནམས་རྒྱ་
 མཆོའི་ཕྱིས་བསྐྱུར།(299-299) བདག་གི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བྱ་བ་ཏོག་ཅེ་པའི་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་བ།(304-
 305) ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ།(305-306) སྐྱ་ཆོགས་། ཉེ་། པོད་ཏུ། འཕགས་པ་
 བཟང་པོ་སྟོད་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ། འཕགས་པ་བྱམས་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ། འཕགས་པ་
 གསེར་འོད་དམ་པ་ལས་གསུངས་པའི་སྟོན་ལམ། རྒྱལ་པོ་གསེར་གྱི་ལག་པའི་སྟོན་ལམ། ལག་བཟང་
 གི་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོན་ལམ། སྟོན་པའི་རབས་ཀྱི་སྟོན་ལམ། རིན་ཆེན་ཕྱིང་བ་ལས་བྱུང་
 བའི་སྟོན་ལམ། བྱམ་རྒྱུ་སེམས་པའི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོན་ལམ། འཕགས་པ་སྐྱ་སྐབ་
 ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དོ་རྩེའི་སྟོན་ལམ་བཅས་སྟོན་ལམ་དགུ་པོ་འདི་ནི་དཔལ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པའི་
 རྟགས་བྱོད་ཏུ་བསྐྱར་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཆག་ལོ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ།

ཆག་གི་གསུང་རྒྱུད་ཏུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་པ་གྲགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་མཐའ་མ་དེ་
 ཡིན། དེ་བ་སྟོན་ཏུ་དེ་རྩེས་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་པ་མེ་མོ་ཡོས་ལ་འབྱུངས་ནས་ལོ་བརྒྱ་བཞི་པ་ལྷགས་

① ཏུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས། ཏུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། གྲུང་གོའི་པོད་རིག་པ་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས་407ཏུ་
 གསལ།

འབྲུག་ལ་གདན་སར་བྱོན་ཏེ། དེ་ནས་ད་ལྟའི་མེ་མོ་སྤུ་འདི་ཡན་ལ་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱན་སོང་ངོ་། ① ཞེས་
 འཁོད་ཡོད་ཅིང་། དཔལ་ལོ་གཙུག་ལག་གིས་བཞུགས་ཀྱིས་ལོ་ལྔ་བའི་གྲངས་སྤྱི་ལྷག་ལ་གཞིགས་
 ཆེ་ཁོང་ཉིད་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོའི་མཛུན་ཏུ་བཞག་ཡོད་པ་ལྟར། ཁོང་བསྟན་འབྲུངས་ལོ་མེ་མོ་ལོས་
 དེ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ལོས་ཕྱི་ལོ་1327ལོ་དང་། དེ་ནས་གདན་སར་བྱོན་པའི་བརྒྱ་བཞི་པ་ལྷགས་
 འབྲུག་དེ་ཕྱི་ལོ་1340ལོ་དང་། མེ་མོ་སྤུ་ལོ་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་སྤུ་ཕྱི་ལོ་1356ལོ་ཡིན་དགོས་པ་
 ལྟ་བུར་འབྲུག་ལ། ཁོང་གི་འདས་ལོ་གསལ་བོར་མ་དེས། ཆག་ལོ་དག་བཅོམ་དང་། ཆག་ལོ་ཆོས་རྒྱུ་
 དཔལ། ཆག་ལོ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་བཅས་ཆག་གི་རུས་རྒྱུད་ཏུ་བྱོན་པའི་ལོ་ལྔ་བ་འདི་གསུམ་བོད་ཀྱི་
 ལོ་ལྔའི་ལས་དོན་ལ་མཛད་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ།

ལྷ་ལྷ་ལོ་ལྔ་བ་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ།

རྒྱ་གར་སྐད་ཏུ་རྒྱམ་པུ་ལ་རྟ་བྱ་དང་། བཀའ་བསྟན་ཏུ་བརྟུས་པའི་ཆོས་ཆེན་གྱི་འགྲུར་བྱུང་ཏུ་རྒྱ་
 མ་པུ་ལ་ཞེས་པའང་རྟུང་། བོད་སྐད་ཏུ་ལྷ་ལྷ་ལོ་ལྔ་བ་འཕམ་ཡང་ན་རིན་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ། ལྷ་ལྷ་
 ལོ་ལྔ་བ་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ་དང་ལྷ་ལྷ་མཁན་ཆེན་སྟགས་ལྷ་སྟོན་ཡོད། རབ་བྱུང་བརྒྱན་པའི་ལྷགས་ལོ་
 བྱ་ཉེ་ཕྱི་ལོ་1441ལོར་ཡབ་འགོས་ཀྱི་རིགས་ལས་བྱུང་བ་བསམ་གྲུབ་དཔལ་བཟང་དང་། ལྷ་མ་རིན་ཆེན་
 ཆོས་འཛིན་མཁས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྷ་ལྷ་མཁས་ཀྱི་ཁང་གསར་གོང་མ་ཞེས་བྱ་བར་སྤྱོད་འབྲུངས། སྤྱོད་སྤྱོད་
 སྤྱོད་བཞི་ལས་ཁོང་ནི་ཐོག་མར་འབྲུངས་པའི་སྤྱོད་པོ་གཅིག་ཏུ་ཡིན། མཆོན་ཆོས་སྐྱོང་འབྲུག་ཞེས་གསོལ་
 ཏོ། །དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་འབྲུག་ཕྱི་ལོ་1448ལོར་རྒྱལ་ཆེ་ཆེ་པ་དང་
 རིན་ཐུངས་པ་གཉིས་དམག་འབྲུག་བསྐྱངས་སྐབས་ཡབ་ཀྱང་རྒྱལ་ཆེའི་དམག་གི་མགོ་བྱུང་ཏུ་ཐེབས་ནས་
 དམག་ཐོག་ཏུ་འདས། དེ་ནས་ཁོང་རྒྱལ་ཆེ་ཆོས་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་འཕགས་པའི་ཞབས་འབྲིང་ཏུ་མངགས་
 ཤིང་། དགྲུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ས་སྟག་ཕྱི་ལོ་1458ལོར་རྒྱལ་ཆེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྤེལ་མཁན་ཆེན་དགོན་
 མཆོག་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་། མཆོན་རིན་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགྲུང་ལོ་
 ཉིད་ལྷ་ཤིང་མོ་བྱའི་ལོར་རྒྱལ་མཁར་ཆེ་བའི་བདག་པོ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྒྱན་པའི་ཕྱག་དམ་མཛད་ནས་
 ད་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་གཅིས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲུར་བའི་ལྷ་ཆེན་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའི་བཀའ་ལྱང་ནས་
 པས། བསྟན་པ་ལ་དགོངས་ཏེ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྤེལ་གསར་ལྷག་ཁང་ཆེན་ཏུ་ལོ་

① འགོས་ལོ་གཞོན་དཔལ། དེ་བཞེས་ཐོན་པོ། རྒྱུང་ཆ། སྤྱོད་སྤྱོད་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས་1233ཏུ་གསལ།

བཙུག་ལྷ་ཁོ་རིང་ཅམ་བཀའ་འགྲུར་གྱི་ཁྱེད་དག་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉིར་རྩལ་པར་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྒྲིབ་
 བསྟེན་པ་རྫོགས། རྒྱ་ཁང་མཁན་ཆེན་ཆོས་གྲུབ་དང་བླ་མ་དམར་རབ་འབྲམས་པ་སྤྱོད་རིན་པ་སོགས་
 བསྟེན་ནས་མདོ་སྤྲུལ་གྱི་ཆོས་ལ་སྦྱངས་པ་མཐིལ་བྱེད་པ་མཛད། ལྷག་པར་རིག་གནས་གྱི་བཤད་རྒྱུན་
 ཉམས་པ་གསོ་བྱེད་སྤྱོད་རིག་པ་ཆེན་པོ་གནས་བརྟན་ལེགས་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་། དཔལ་སྤེངས་སྤྱོད་པ་ལོ་
 ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ། རྒྱ་སྟོན་ལྷགས་རི་བ་ཐར་པ་བཟང་པོ། རྟག་ཚང་ལོ་ལྷ་བ་ཤེས་རང་རིན་ཆེན་
 སོགས་མཁས་པ་རྩ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཡིག་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྤྱོད་ཆོགས་ནས་བརྒྱུད་ཏེ་སྤྱོད་
 དག་སྤེངས་སྤྱོད་པ་མཛད། རྫོས་གར་ཏེ་ཐ་སྟོད་རིག་གནས་ལྷ་ལ་འཕགས་ལྷ་ལ་ནས་འགྲུར་བྱེད་
 པའི་གཞུང་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། མ་འགྲུར་བ་མང་པོའི་རྒྱ་དཔེའི་སྤེངས་ནས་གཏུན་
 ལ་ཕབ་ཏེ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ལེགས་པར་བཅད། འདི་ཉིད་གྱིས་རྒྱ་དཔེ་ལ་གཟིགས་བཞིན་
 བོད་སྐད་རྩ་སྐྱར་སྐབས་སྟོབ་མ་ནམས་གྱིས་བོད་དཔེ་བརྒྱུད་ནས་གནས་པ་ན་ཡི་གེ་གཅིག་ཀྱང་ཆད་
 ལྷག་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་ཁུངས་དག་པར་གསུངས་པ་ལ་སྟོབ་མ་སྤུལ་རྩ་འགྲོ་བ་དག་གིས་ཀྱང་རྫོགས་ཅོད་
 དཀའ་བར་གྲགས་ཞེས་པར། འབྲས་སྤངས་སྤྱོད་བཞུགས་པའི་ཁོང་གི་ཕྱག་དཔེའི་ཁྲོད་གྱི་ཏ་ལའི་ལོ་
 མའི་རྒྱ་དཔེ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལ་ཁོང་སྤྱོད་དོས་ནས་གཟིགས་མཆན་མཛད་པའི་ཚུལ་ལས་གོང་
 བསྟན་ར་གསལ་པོར་འཕྲོད་བྱུང་། དགྲུང་ལོ་ང་གསུམ་པར་རྒྱ་སྟོན་ལྷགས་རི་བའི་གདན་སར་དབང་
 བསྐྱར། དགྲུང་ལོ་ང་ལྷ་པར་གྱི་ཐང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གདན་སར་དབང་བསྐྱར་ནས་བརྒྱུད་བྱིས་
 སྤྱོད་བཞུགས་ལྷ་ལ་གཙོ་བོ་དེར་མཛད། དགྲུང་ལོ་དོན་བཞི་པ་ཤིང་པོ་བྱིའི་ལོ་སྟོན་རྩལ་ལྷ་བའི་ཆོས་
 བརྒྱུད་དགྲུའི་ཉིན་བྱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བསྐྱལ་བ་བཞིན་ཞུ་ལྟར་ཕྱག་ལེབས་ཏེ་མདོ་སྤྲུལ་
 སྤྱོད་དང་། ལྷག་པར་རྩ་སྐྱར་མོང་རིག་གནས་གྱི་བཤད་རྒྱུན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། དགྲུང་ལོ་དོན་རྩལ་པར་སྤེ་
 བ་ཡར་རྒྱབ་པས་གདན་ཁྱེད་ལྷ་རྒྱར་སྤྱར་ཡང་གྱི་ཐང་རྩ་ལེབས་ནས་དེ་ཀར་བཞུགས་བཞིན་དགྲུང་ལོ་
 བརྒྱུད་ཅུ་གྱི་བརྟན་པ་རབ་བྱུང་དགྲུ་བའི་མེ་ཕག་སྤྱོད་ལོ་1527ལོར་སྤྱོད་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱ་སྟོང་གཙོ་བོ་
 ས་ལོ་ཀྱན་དཀའ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ལོ་ལྷ་རྩ་རྩ་དྲུག་མཐུ་སྟོབས་ཆོས་གྱི་དག་
 དབང་བསོད་ནམས། ཉིད་གྱི་དབོན་པོ་ལོ་ཆེན་པ་ད་མ་དཀར་པོ། སྤྱོད་ལོ་དག་དབང་རིན་ཆེན་བཀྲ་
 ཤིས། ཀལའ་བཟང་མཁས་བཙུན་དབང་པོ་དང་བཅས་ལོ་ཆེན་དགྲུ་སོགས་མང་རྩ་ཡོད།^① ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་

① འདིར་དཔལ་ལྷ་ལྟའི་མཁན་བརྒྱུད་ནམ་ཐར་དང་རྩུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་གཞིར་བརྒྱུད་པ་དང་། རྩམ་ཐར་གྱི་ཐོག་
 རོས་201ནས་223བར་དང་ཆོག་མཛོད་གྱི་ཐོག་རོས་1757རྩ་གསལ།

སར་པའ་ཆེན་འབྲུམ་ཕྱག་གསུམ་པ་རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། སྒྲིགས་
 ལོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་རོ་མཚར་བྱེ་བའི་སློ་གྲོས་སྒྲིགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་
 ཀྱི་ཡི་གེ་མ་མོ་དག་ལས་ཤིས་སོ་^①ཞེས་ཞུ་ལུང་རི་ཕྱག་སྒྲུལ་སྒྲ་སློ་གསལ་བསྟན་སྒྲིབ་གིས་མཛད་པའི་
 དཔལ་ཞུ་ལུང་མཁན་བརྒྱད་རྣམ་ཐར་ཏུ་གསུངས་སོ། །ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོན་
 ཆོགས་པོད་ ༡༡ པར། རྩོམ་འཆང་ཆེན་པོའི་བསྟོན་པ་ཕྱག་ན་རྩོམ་མཛད་པ། (75-76) དཔལ་
 གདན་ས་ཐིལ་གྱི་ཡང་དགོན་ཏུ་བསྐྱུར་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟོན་པ། (193-194)
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤུག་ཐུབ་པའི་བསྟོན་པ་སློབ་དཔོན་དགོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་མཛད་པ། (194-194)
 དཔལ་ལྷན་རྩོམ་བཅུན་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོའི་བསྟོན་པ་མཆོག་སྤྱི་གྱི་ཞལ་སྤྲ་ནས་མཛད་པ། (195-195) སྒྲ་
 མ་དམ་པ་ལ་བསྟོན་པ་ཏ་རི་ཕྱུའི་དགོ་སྤྱི་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་བཀོད་པ། (258-258) གྲུ་ལུང་བསྟོན་པ་
 སྐྱར་བྱང་མེད་པ། སྒྲིས་རབས་ཀྱི་བསྟོན་པ་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པས་མཛད་པ། (255-257) སྤྱི་
 སྤྱི་ཏ་ལ་བོད་སྐད་ཀྱི་མཆན་བྱ། རྩོམ་བཅུན་འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་སེང་གི་སྒྲ་ལ་བསྟོན་པ་སྟན་དག་
 མཁན་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་གཉིས་སྒྲིས་སྐྱར་བས་མཛད་པ། (250-251) རྒྱད་ ༡༩ པོད་ཏུ། གནས་ལ་
 སྒྲིགས་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་པཱི་ཏ་གནས་བཏན་ཤུག་རྒྱུ་རྒྱུ་ཏས་མཛད་པ། (316-323) དཔལ་བདེ་
 ཆེན་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཏུ་བསྐྱུར་པ། རྒྱད་ ༡ པོད་ཏུ། དཔལ་ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
 སྐབ་ཐབས་རྣལ་འབྱོར་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་པཱི་ཏ་མི་ཏི་པའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་མཛད་པ། (168-183) ཐིལ་
 བོན་གྱི་ལོའི་ཆུ་སྟོན་རྒྱ་བའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ལ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་བསྐྱུར་ཅིང་གཏན་ལ་ཐབ་པ། འདི་
 ལ་གཞུང་གི་ཆོད་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱིས་ཉེ་བར་ལྷག་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བརྒྱ་ཡོད་ཅེས་བྱང་རོ། །རྒྱད་ ༡ ཞུ་
 པོད་ཏུ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་སྐབ་ཐབས་ཆོགས་བཅད་སུམ་ཅུ་བ་སློབ་དཔོན་གྲིན་གྱི་བཞོན་པའི་
 ལྷས་མཛད་པ། (159-161) སྒྲ་མདོ་ ༡ རི་ ༡ པོད་ཏུ། འཇམ་དཔལ་གྱི་སྒྲ་བརྒྱ་སྟོན་པའི་འགྲེལ་བ་ཆོགས་སུ་
 བཅད་པ་སྟོན་ཕྱག་བརྒྱད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། (142-231) ཆོས་འཁོར་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཏུ་བསྐྱུར་
 པ་དང་། ཡང་འཇམ་དཔལ་གྱི་བརྒྱ་སྟོན་པའི་སྐབས་ལྷ་བའི་རྒྱང་བ་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་འགྲེལ་བ་གཉིས་
 སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་ལྷས་མཛད་པ། (231-278) འདི་ནི་དཔལ་གྱ་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཏུ་ཡོངས་སུ་
 རྩོགས་པར་བསྐྱུར་པ། ལྷ་ཆོགས་ ༡ པོ་ ༡ པོད་ཏུ། མདོན་བརྩོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སྤྲ་ཆོགས་གསལ་བ་པཱི་

① ཞུ་ལུང་རི་ཕྱག་སྒྲུལ་སྒྲ་སློ་གསལ་བསྟན་སྒྲིབ་། དཔལ་ཞུ་ལུང་མཁན་བརྒྱད་རྣམ་ཐར་། བོད་ཡུངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཉིད་དཔེ་སྐྱེད་
 ཁང་། 2014ལོ། ཤོག་ངོས་221ཏུ་གསལ།

ཏ་དཔལ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པ།(70-163) སྒྲ་གཅིག་དོན་མང་ནོར་བུའི་ཕྱིང་བ་རྣམས་བསྐྱར།(164-242) ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆེས་ཀྱི་མན་ངག་ཏུས་ཞབས་པ་པོ་རྟེན་ཏུས་མཛད་པ་(253-265)སོགས་བསྐྱར་རོ། །

རྒྱ་མཚའི་ཞེ།

ཕྱི་ལོའི་ཏུས་རབས་བཙུ་བའི་ཏུས་དགྱིལ་ཙམ་ཏུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་ཞེ། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་པོད་། ༡༩ པར། འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱེ་བཞུགས་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བམ་པོ་ལྷ་བརྒྱ་ཆ་དུག་དང་ལེའུ་བཙུ་བ།(1-343) བསྟན་འབྱུར་ལས། བསྟོན་ཆོགས་པོད་། ༡༡ པར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟོན་པ།(195-196) འཛིན་རྟེན་དབང་ལྷག་གི་བསྟོན་པ་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱིང་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་གར་གར་སྟོགས་ཀྱི་པརྟེན་ཏ་ཆེན་པོ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་གྱིས་སྐྱར།(251-253) ཆོགས་ཀྱི་དབང་ལྷག་གི་བསྟོན་པ་སྟོབ་དཔོན་དཔལ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པ།(253-253) རོར་བུ་རྒྱས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་བསྐྱར་པ། རྒྱུད་། ༡༦ པོད་ཏུ། ཐམས་ཅད་འབྱུང་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཙམ་པའི་ཞབས་གྱིས་མཛད་པ།(305-306) ཨ་ར་པ་ཙེ་ནའི་སྐབས་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་མི་པམ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ། ལྷག་པའི་ལྷ་འདི་ཉིད་གྱིས་དངོས་སུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་པརྟེན་ཏ་ཆེན་པོ་སྡེ་བ་ན་རྒྱའི་བཀའ་དྲིན་གྱིས་འབྱུར་རྟེན་ལས་ཅུང་ཟད་བཙོས་ཤིང་། རྒྱ་དཔེ་དང་རྒྱུད་པ་མཐུན་པར་གཞོན་གནས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་འབྱུར་རོ། །

སྒྲ་བན་ཆོས་ཀྱི་བཙོན་འབྱུངས།

ཕྱི་ལོའི་ཏུས་རབས་བཙུ་བའི་ནང་ཏུ་བྱོན་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་ཞེ། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༩ པོད་ཏུ། དཔལ་ལྷོ་རྩེ་གཏུམ་པོ་སྐྱགས་གསང་བའི་རྒྱུད་དཔལ་གཏུམ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་ཉི་ཤུ་ཆ་བཞི་པ་དང་།(15-30) དཔལ་ལྷོ་རྩེ་གཏུམ་པོ་སྐྱགས་གསང་བའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལེའུ་བརྒྱ་བཞི་པ་དང་།(30-36) དཔལ་ལྷོ་རྩེ་གཏུམ་པོ་སྐྱགས་གསང་བའི་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་ཕྱི་མ་ལེའུ་བརྒྱུད་པ།(36-39) བསྟན་འབྱུར་ལས། སེམས་ཙམ་པ་། ༧ པོད་ཏུ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་དོན་བསྐྱུས་པ་དང་།(183-189) ཆོད་མ་། ༩ ཆོ་པོད་ཏུ་ཆོད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པ།(178-295)རྣམས་སོ། །

ལྷ་ལྷ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ།

ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཙུ་ལྷ་བའི་རུས་རྒྱུ་ཙམ་རུ་སྦྱ་འབྲུངས་པ་དང་། ཁོང་གི་
འབྲུང་ལ། བསྟན་འབྲུང་ལས། རྒྱུད་སྒྲིབ་ན། འཇིག་རྟེན་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྟོག་པ་རྒྱལ་པོ་
ཙམ་བའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་དང་བཅས་པ། ཁ་ཅིག་གིས་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བསྐྱར་པར་བཞེད་ཅིང་ཁ་ཅིག་གིས་
མ་དགེ་སྒོས་བསྐྱར་པར་བཞེད་པ་ལ། མཁས་པ་ལྷ་ལྷ་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོས་ཆོག་དོན་ལེགས་པར་དབྱད་
ནས་ཁྱས་ཞེས་གངས་ལྗོངས་སྐད་གཉིས་སྦྱ་བ་རུ་མའི་འབྲུང་བྱང་སྒོ་གསལ་དགའ་སྦྱིད་རུ་འཁོད་ཡོད།^①

སྒྲིགས་སྟོན་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་དབང་རིན་ཆེན་བཟླ་ཤིས།

ཁོང་ཉིད་ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཙུ་ལྷ་བའི་རུས་དཀྱིལ་ཙམ་རུ་སྦྱ་འབྲུངས། དབྱང་ལོ་རྒྱུད་རུས་
ནས་ལྷ་ལྷ་དགོན་པའི་ཆོས་གྲུ་ཁྱེས་ཤིང་། ལྷ་ལྷ་ཆོས་རྒྱུད་བཟང་པོ་(1441ལོ-1527ལོ)སོགས་ལ་
བསྟན་ནས་མདོ་སྒྲགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་
ཆེན་པོར་གྱུར། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་པོ་སྟེ་ལོ་1476ལོར་བཟང་གསར་རྟེན་གི་རྣམ་གཞག་ལི་
ཤེའི་གྲུ་ཁང་མཛད། བཟང་གསར་རྟེན་གི་བྱང་པར་སྟོན་པའི་དག་ཡིག་འདི་ཉིད་པོད་ཀྱི་བཟང་སྦྱོར་ལོ་
རྒྱུས་སྟོང་ཆེས་རིན་ཐང་ཅན་གྱི་དབྱད་ཡིག་ཅིག་ལ་ངོས་འཛིན་གནང་བཞིན་པ་དེའོ། ཁོང་གི་འབྲུང་
ལ། བསྟན་འབྲུང་ལས། རྒྱ་ཆོགས་པོ་དེ་པོད་རུ། ཅན་བའི་ཡི་གེའི་འབྲེལ་བ་སྒྲིག་ལོ་དག་དབང་རིན་
ཆེན་བཟླ་ཤིས་ཀྱིས་གྲ་ཐང་རུ་བསྐྱར་པ་(265-270)བཅས་སོ། །

དཔལ་ཁང་ལོ་རྒྱུ་བ།

རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཕྱི་སྟེ་ལོ་1456ལོར་གཙང་གི་བཞད་ཤར་སྒྲིགས་དཔལ་ཁང་ཞེས་
པའི་བྱིམ་རུ་སྦྱ་འབྲུངས། མཚན་གཞན་ལ་དག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚོ་དབྱངས་ཅན་སྟེ་མས་པའི་
སྟེ་དང་། དཔལ་ཁང་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་། དཔལ་ཁང་ཆོས་མཛད། ཀམ་འཕྲིན་ལས་སྒྲིགས་ལས་རྣམ་
རྒྱལ་སོགས་སུ་འཁོད། རྒྱ་འདི་ཉིད་ནི་སྒྲིགས་སྟོན་ཀམ་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟླ་ཤིས་ཀྱི་དངོས་སྟོབ་
ཡིན་ཞིང་། ཕྱིས་སུ་མཁས་པའི་ལུ་ལ་རུ་ཕྱིན་ནས་མཚན་གྱི་སྟོན་པ་རིང་རུ་གྲགས་པ་དང་། རབ་བྱུང་

① ཀམ་ལོ་པོད་རིགས་རང་རྒྱུད་ལྷ་ལོ་རྒྱུ་ཆོས་རྒྱུ་རྒྱུས། གངས་ལྗོངས་སྐད་གཉིས་སྦྱ་བ་རུ་མའི་འབྲུང་བྱང་སྒོ་གསལ་དགའ་སྦྱིད། བཟང་
ལྷ་དེའ། ལོ་རྒྱུ་བ་གང་དེའི་སྐབས་དོན་རུ་གསལ།

དགུ་བའི་ས་ཁྱི་ཉི་ཤེས་ལོ་1538ལོར་བཟའི་བྱེ་བྲག་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོག་ལེན་པུས་པ་
 མཁས་པའི་དག་གི་སྟོན་མའམ་དག་ཡིས་དག་སྟོན་ཟེར་བ་དེ་བཅམས་པ་དང་། དེ་ཡང་ཕྱི་རབས་པས་
 བོད་ཀྱི་བཟང་དག་གི་གཞུང་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་བཅི། འདས་ལོ་སོགས་གསལ་བོར་མ་དེས།

རྗེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་སྟེང་པ།

རྗེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་སྟེང་པ་མཆོག་ནི་ཡུལ་དབུས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་མཆོམས་རྗེ་མོ་ཁ་རག་
 དང་ཉེ་བར་འབྲང་ཞེས་པའི་གནས་སུ་ཡབ་རྩ་ལོའི་གདུང་རྒྱུད་ནམ་རྒྱལ་ཕུན་ཆོགས་དང་ཡུམ་རྩེ་རྗེ་
 བུ་དགའ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཙུ་བའི་ཤིང་པག་ཉི་ཤེས་ལོ་1575ལོར་ཆོས་འཁོར་སྤངས་སུ་སྦྱ་
 བལྟམས། མེས་པོས་པད་མ་སྤྱི་གཙུག་རྩེ་རྗེ་ཞེས་མཆོན་གསོལ། མཆོན་གཞན་ལ་རྗེ་ནང་རྩ་ར་ན་མ་
 ཡང་ཟེར། དགུང་ལོ་བཞིའི་སྟེང་རྗེ་ནང་མཁན་པོ་ལྷང་རིགས་རྒྱ་མཆོས་རྗེ་ནང་སྤྱ་མ་ཀུན་དགའ་གྲོལ་
 མཆོག་གི་སྦྱལ་སྦྱར་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་རྗེ་ནང་དགོན་ཏུ་བྱོན། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་རྗེ་དགོན་ཆོས་
 ལྷང་ཏུ་ཐེབས་ནས་མཁས་དབང་བྱམས་པ་ལྷན་གྱུ་སྟོབ་དཔོན་ཏུ་བསྟེན། ཉུག་ལྷང་བ་ཀུན་དགའ་
 བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཆོན་ལས་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཡང་དག་པར་མཛོས། མཆོན་ཀུན་དགའ་
 སྟེང་པ་ཞེས་གསོལ། རྒྱ་གར་གྱི་བཤེས་གཉེན་བ་ཇ་ལ་རྩ་མཆོག་གིས་རྩ་ར་རྩ་མ་ཞེས་བའི་མཆོན་
 གསོལ་བའི་གཟིགས་སྤང་བྱུང་བས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྩ་ར་རྩ་མ་ཞེས་པའི་མཆོན་ཡོངས་སུ་གྲགས། ལོ་
 རྗེ་བརྒྱན་ལྷག་གི་རིང་ལ་མཁན་པོ་ལྷང་རིགས་རྒྱ་མཆོ་དང་། སྟོབ་དཔོན་བྱམས་པ་ལྷན་གྱུ་བ། རྗེ་ནང་
 རྗེ་བྱུང་རྗེ་བཙུན་སྲས་པའི་སངས་རྒྱས། བརྒྱ་ལྷ་རྩ་རྩ་མ་སོགས་མཁས་གྲུབ་མང་པོ་ལས་མདོ་སྟགས་ཀྱི་
 གཞུང་ལུགས་མང་ཏུ་གསན། དགུང་ལོ་བཙུ་བརྒྱན་པ་ལྷགས་ཡོས་ཀྱི་ལོ་1591ལོར་སྟོབ་དཔོན་བྱམས་པ་
 ལྷན་གྱུ་བ་ཀྱིས་ལས་སྟོབ་མཛད་དེ་དགེ་འདུན་གངས་ཆང་བའི་དབུས་སུ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཡང་
 དག་པར་བཞེས། རྒྱ་གར་གྱུ་བ་ཆེན་སངས་རྒྱས་སྲས་པའི་མགོན་པོ་ལས་རྒྱུད་སྟེའི་དབང་དང་བསྟེན་
 རྫོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ཏེ་སྟགས་སྤྱ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ལ་བོད་འདིར་སྟོན་མེད་ཀྱི་སྟོ་སྟེད་ལ་བརྒྱ་
 ཅམ་བྱུང་བར་རྗེ་རང་ཉིད་ནས་གསུངས། རྒྱ་གར་གྱི་སྟོབ་དཔོན་སུ་ནི་ཅ་ཁ་སྤྱི་དང་ཕུན་བཟོ་སོགས་
 ལས་ཟབ་ཆོས་མང་པོ་དང་། སྤྱ་སོགས་ཀྱི་ནང་གི་རིག་གནས་མཐའ་ཡས་པ་གསན་བསམ་མཛད་དེ་
 མཁས་པའི་ཡང་ཆེར་སོན་ཞིང་། མདོ་སྟགས་བྱུང་གི་ཉམས་ལེན་གནད་ཏུ་སྦྱངས་པས་ས་ལམ་གྱི་
 ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བཞེས་ཏེ་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་ཏུ་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་སྟབས་རྗེ་ནང་ཏུས་

བྲིད་ཆེན་མོ་བཅུགས་ཏེ་ཆོས་བྲིད་རྒྱུ་པར་གནང་ནས་རིས་མེད་ཀྱི་བྱ་སྒྲོབ་མང་པོ་ལ་མདོ་སྟགས་ཀྱི་
 འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་སྟེ། དགུང་ལོ་ཞི་གཅིག་པ་ཤིང་ལོ་སྟེང་ལོ་1615ལོར་གཙང་པ་སྟེ་སྟོང་གིས་སྟོན་
 བདག་མཛད་ཅིང་རྫོང་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་སུ་རྟག་བརྟན་དམ་ཆོས་སྤྱིང་ཕྱག་བཏབ་ནས་གདན་
 ས་མཛད་དེ་མདོ་སྟགས་བཤད་རྒྱུ་ཀྱི་ལའོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར། རྒྱལ་དབང་བཞི་པ་ཆེན་མོས་མེ་ཏི་
 བྱ་བའི་མཆན་གསོལ། དེ་རྗེས་སོག་པོ་ཁལ་ཁའི་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་བསྟན་པ་སྟེ་ཞིང་དགོན་
 པ་དུ་མ་བཏབ། སོག་ཡུལ་དུ་རྗེ་བཅུན་དམ་པ་ཞེས་སྟན་གསལ་ཆེ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སྦྱོང་
 བའི་སྒྲོབ་མའི་ཆོགས་གཙོ་བོ་སྟེ་སྤྱི་སྤྱོད་རྒྱུ་ཆུ་མཆོ་དང་། མཁས་དབང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ། མཁན་
 ཆེན་རིན་ཆེན་རྒྱ་མཚོ། མཁས་གྲུབ་སྟོ་གོས་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་རྫོང་པའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྦྱིས་
 བྱ་དུ་མ་དང་། གཙང་པ་སྟེ་སྟོང་ཕྱུར་ཆོགས་རྣམ་རྒྱལ་ཡབ་སྟེ་དང་། བྱང་བདག་བཀྲ་ཤིས་སྟོབས་
 རྒྱལ་སོགས་ས་སྦྱོང་སྟོན་བདག་མང་དུ་བྱུང་། རྗེ་བཅུན་མཆོག་གིས་སྟགས་ཚུལ་གནང་བའི་སྐོར་ལ་
 སྟན་པའི་མཛད་བརྒྱ་དང་། རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་སོགས་པའི་སྟེ་མང་པོའི་རྣམ་ཐར་སྐོར་དང་། ཤེར་
 སྟོང་། བཟང་སྦྱོང་། རུས་འཁོར་། བདེ་མཆོག་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཀྱི་རྣམ་བཤད་སོགས་མདོ་
 སྟགས་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་སྐོར་དང་། ཐེག་མཆོག་རྒྱལ་བའི་དབྱ་མ་སོགས་གཞན་སྟོང་གི་ལྟ་བུ་སྐོར་
 དང་། རྒྱུ་སྟེ་ཆོ་ག་དུ་མ། བསྟོད་ཆོགས་དང་སྟོན་ལམ་སོགས་རྫོང་པའི་ཡུགས་ཀྱི་བསྟན་
 བཙུན་པོ་ཏི་བཞི་བཅས་ཁྱོད་སྟེགས་བམ་བཞི་བཅུ་ལྟག་མཛད་དེ་རྫོང་པའི་རིང་ཡུགས་ཆང་ལ་
 མ་ཞོར་བ་བསྟན། སྦྱོར་དུག་ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱུ་སྟེ་ཏི་སྟེ་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་བསྐྱེད་ས་
 པར་མཛད། དགུང་ལོ་དུག་རུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་བྱི་ལོ་1634ལོར་རྟག་བརྟན་དམ་
 ཆོས་སྤྱིང་དུ་སྟེ་གཤེགས།^① ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྐོར་༡ ཅ སྟོང་དུ། སྟོན་
 ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་སྒྲོལ་མ་འདུས་པ་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་འགྱུར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་
 པོ། (286-295) སྟོན་ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་འདུས་པ་དོན་དམ་པ་ལས་བྱི་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། (295-
 309) བསྟན་འགྱུར་སྟེ་ཆོགས་༡ རྟོ སྟོང་དུ་བརྒྱ་སྟོང་པ་དབྱངས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་མཛད་བྱུང་མེད་པ་
 (10-21)སོགས་བཞུགས་སོ། །

① རུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས། རུང་དཀར་ཆོས་མཛད་ཆེན་མོ། རྒྱུད་གཤེགས་པོ་དེ་གི་པ་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས་905ལྟ་གསལ།

ལྷ་དགའ་ལྷན་གྱི་དབང་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་འགྱུར་བྱང་།

འདར་ལོ་དག་དབང་བྱུང་ཆོག་ལ་ལྷན་གྱི་བ།

ཕྱི་ལོ་འདི་རུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་རུས་མཆུག་ཅན་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
 འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། སྐྱ་མདོ་༡༨ སྟེ། བཅོམ་དུ། བཅོམ་སྟོན་པ་དབྱངས་ཅན་གྱི་མདོ། (1-9) བཅོམ་
 སྟོན་པ་དབྱངས་ཅན་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་བ་རབ་རྒྱ་བྱ་བ་གསལ་ལྷན་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སྟོན་པ་དཔོན་ལ་ཁྱེ་
 རྒྱ་ཏིས་མཛད་པ། (10-125) འདི་ནི་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་བསྐྱུར་པ། ཆེའི་རིག་བྱེད་མཐའ་དག་གི་
 རྒྱུ་ཏིས་ཕོ་བྲངས་པ། འདི་ནི་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་བསྐྱུར་པ། ཆོངས་པ་རིག་བྱེད་རྒྱ་མཚོའི་ཡན་ལག་
 འཛིན་པ་གཡོ་བ་ཅན་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། བཅོམ་བྱེད་ཀྱི་མན་ངག་ལག་ལེན་ཐོར་བྱ་གཉིས་
 ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་བསྐྱུར་པ། མིག་འབྱེད་མཐོང་བ་དོན་ལྡན། འདི་ནི་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་
 ལར་བསྐྱུར་པ། འཕགས་ལྷལ་བ་ཏའི་སྟན་པ་ད་ན་དུ་པའི་སྟན་བཅོས་དང་བཅོམ་བྱེད་ཀྱི་ཅན་རིགས་མི་
 གཅིག་པ་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་སོགས་བཞུགས་སོ། །

སྟན་གྱི་ལོ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི།

ཡབ་སྐུས་སྟན་ཆེན་པོ་གསང་བདག་འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྱི་བ་དང་ཡུམ་ཤེལ་དཀར་རྩི་མཚོའི་སྐུ་ལ་
 བ་སྐྱེ་འཛིན་དབྱངས་ཅན་སྟོན་མའི་སྐུ་ལ་རབ་བྱང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་རྩ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་1654ལོར་གཡོར་
 པོ་གྲ་ནང་གི་སྐུ་ལས་དཔོན་དར་རྒྱས་ཆོས་སྒྲིབ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས། ཕྱིས་པའི་སྐབས་མཚན་ལ་ལེགས་པ་
 དོན་གྱི་བཅོས་ལྷ། དབྱང་ལོ་དབྱ་བ་ལ་ཡབ་གཤེགས། གསོལ་དཔོན་གྱིས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་བསྐྱབས་པ་
 ཐུགས་སུ་རྒྱུ་པར་མཛད། དབྱང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་གཏོར་སྟན་སྐྱ་མ་ལ་གཙུག་ལུང་སྐུ་ཏེ་མཚན་
 ལ་བསྟན་འཛིན་འཇམ་དབྱངས་དབང་པོ་ཞེས་གསོལ། དབྱང་ལོ་བཅོ་ལྔ་བ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 ལྷ་བ་ཆེན་མོ་ལས་རབ་རྒྱ་བྱང་སྟེ་མཚན་ངག་དབང་ཆོས་དཔལ་ཞེས་བསྟུལ། དབྱང་ལོ་བཅུ་བདུན་
 ལ་ཨོ་རྒྱུ་སྟོན་གྱོལ་སྒྲིབ་གི་གྲ་ལྟར་ཞུགས། ལྷང་ཐང་པའི་ཆེན་དང་། ཞལ་ལོ་ཆེན། དོན་གྱི་བ་དབང་
 རྒྱལ། རྟག་ལྷང་པ་གྲུབ་ཆེན་ངག་དབང་གཞུངས་མཚོག་སོགས་ལས་སྐར་ཅིས་ཀྱི་རིག་པ་དང་། ལེགས་
 རྒྱུར་སྐད་དང་ཡིག་རིགས་སྟོ་ཆོག་ལ་སྐྱུངས་པ་མཛད། ལམན་ཆེན་འདིའི་སྐུ་རིང་ལ་ཆོས་གྲུ་ཆེན་

པོ་ཨོ་ཁུན་སྒྲིན་གྲོལ་གྱི་དུ་འདུལ་བའི་གྲ་ས་ཚུགས། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་ཆེ་གང་པོར་གཞན་པར་
 གྱི་འཕྲིན་ལས་ཁུན་ཆད་མེད་པར་བསྐྱབ་པས་བྱབ་བཞུག་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་སྤྱི་འབྱུར་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་
 བཞུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་འགོ་བའི་མཆོད་མོད་དུ་འདྲིན་སྤྱོད་སྤེལ་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེས་
 དུས་འདའ་བར་བྱས་ཏེ་དགུང་གངས་དུག་ཅུ་རེ་ལྟ་བཞིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་བྱི་བྱི་
 ལོ་1718ལོར་ཁུན་གར་བས་བོད་ལ་དཔུང་འདུག་གིས་རྟིང་ལྷགས་དགོན་གནས་གཏོར་ཅིང་བོད་
 གྱི་སྤྱོད་ཆེན་འགའ་ཡི་སྤྱོད་སྤྱོད་འཕྲོག་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་འབྱུར་བཞུག་པའི་ཐེག་ཁུན་སྒྲིན་གྱི་ལོ་ཆེན་
 རྣམས་ཀྱི་ཡང་གདུག་ཅན་དེས་བཀོངས་སོ། །སྤྱོད་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ས་སྤྱོད་བདག་ཆེན་ངག་དབང་
 ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྟ་ལྟ་བུ་མཆོ། མི་དབང་བསོད་ནམས་སྤྱོད་ས་
 རྒྱལ། མདོ་མཁར་ཞབས་དུང་ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ་སོགས་ཡིན།^①

ཁྱེ་ཆེན་རྒྱལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན།

ཁོང་གི་མཆོན་གཞན་ལ་ངག་གི་དབང་པོ་འདིགས་བྲལ་སྤྱོད་ས་ལས་རྣམས་རྒྱལ་དང་། ཀུན་དགའ་
 བསོད་ནམས། ཁྱེ་ཆེན་ལོ་རྒྱུ་བ་སོགས་ཁྱེ་སྤྱོད་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མི་སྤྱི་ལོ་1697ལོར་
 ཁམས་ལྷེ་དགའི་མངའ་ཁོངས་ལྷན་ཁོག་གསེར་ལྷན་ས་དཀར་གྱི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཀུན་དགའ་འཕེལ་ལམ་
 མཆོན་གཞན་ལྟ་བུ་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ་དང་ཡུམ་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་འབྱུངས། དགུང་ལོ་
 བཞུག་པ་ནས་འདྲི་སྤྱོད་སྤྱོད་ས་ཤིང་ཆོས་གྲར་ཁྱགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་དུང་པ་ཀུན་དགའ་
 རྒྱ་མཆོའི་མདུན་ནས་དགོ་ཆུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་བཞིས། ཆོ་སྤྱོད་དགོན་ནས་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་ངག་སྤྱོད་ཅིས་ནས་
 ཅིས། ཆོད་མ་སོགས་བྱུན་མོང་གི་རིག་གནས་ཀུན་ལ་ལེགས་པར་སྤྱོད་ས་ཏེ། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་བ་
 ཤིང་སྤྱོད་སྤྱོད་ལོ་1725ལོར་གཙང་ས་ངོར་གྱི་གདན་སར་ཕེབས། དེ་ནས་མི་རིང་བར་ངོར་དགོན་གསར་
 སྤྱོད་སྤྱོད་གི་དུང་ཡིག་མཛད་ནས་དགོན་དེར་ལོ་བཞི་ལྟ་བུ་ཅན་བཞུགས། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པ་ལྟ་བུ་བྱི་
 བྱི་ལོ་1730ལོར་ས་སྤྱོད་དགོན་པས་ལྷེ་དགོན་ཆེན་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་མངགས་པའི་མཁན་པོ་བཀྲ་ཤིས་
 ལྟན་གྱུ་དང་མཉམ་དུ་བྱིར་ལྷེ་དགོན་ཕེབས། ལྷེ་དགོན་རྒྱལ་ཐོག་ཞེ་གཉིས་པ་ཆོས་རྒྱལ་བཞུག་པ་ཆེ་
 རིང་གིས་ལྷེ་དགོན་དཔར་ཁང་ཆེན་མོའི་ཁྱེ་དག་མཁན་པོར་བསྐྱོད། དེ་ནས་བཟུང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་

① གོ་ཡུལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་རྒྱལ་བསྐྱོད་བཟང་མཁན་གྱིས། གངས་ཅན་མཁན་གྱུ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད། ཀན་སྤྱོད་
 མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1992ལོ། ཤོག་ངོས་1671ཏེ་གསལ།

གྱི་དཔེ་ཆ་མང་པོ་བསྟུ་རུ་བ་མཛད་དེ་སྤྱི་ཚེ་གང་པོར་ལེགས་སྒྲིག་དང་བསྟན་འགྱུར་ཆེན་མོ་ལ་འབྲུ་
 དག་པ་དང་ཆད་ལྷག་མེད་པ་ལྷུ་དག་གང་ལེགས་མཛད་པའི་ཁོར་ལ་འཆད་ཉན་ཉམས་ལེན་དང་སྟ་
 རིས་སོགས་ཀྱི་བྱ་བས་རྒྱས་འདེམ་བར་མཛད། ཀྱན་མཁུན་ཉི་མའི་གཉེན་གྱི་བཀའ་ལུང་གི་དགོངས་
 འོན་ལྷན་པར་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་གངས་ཅན་པའི་སྐད་དུ་འགྱུར་རོ་འཆལ་གྱི་ཆོས་སྒྲིན་རྒྱན་མི་
 འཆད་པའི་ངོ་མཆར་འབྲུལ་གྱི་ཕྱི་མོ་རྫོགས་ལྷན་བསྐལ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྒྲིན་ཕུང་རྒྱས་པར་
 དཀྱིགས་པའི་རྒྱལ་ལས་བརྒྱམས་པའི་གཏམ་ངོ་མཆར་རྒྱ་གཉེར་འཕེལ་བའི་རྒྱ་བ་གསར་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད། མཐར་དགྲུང་གངས་དོན་བརྒྱད་
 པ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ཤིང་རྩ་ཕྱི་ལོ་1774ལོར་སྤྱི་གཤེགས། གསུང་ཚཱ་ལ་བསྟོད་ཆོགས་
 གསུམ་འཕར་མ་དང་། རྣམ་ཐར། དཀར་ཆག་ཆབ་ཤོག་གི་སྡེ་ཆེན་སོགས་སྟན་ངག་གི་ཉམས་
 འགྱུར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་པོ་རི་བརྒྱ་གསུམ་ཡོད་པ་ད་ལྟ་སྡེ་དགེའི་དཔར་ཁང་ཆེན་
 མོར་པར་ཤིང་ཆ་ཆང་བཞུགས་ཡོད་པར་བཤད།^①

མདོ་མཁར་ཆེ་ཡིང་དབང་རྒྱལ།

ཁོང་ཉིད་ཡབ་ངག་དབང་ཆངས་པ་དང་ཡུམ་མདང་རྩུང་གཉིས་ཀྱི་བྱར་བྱང་སྟག་ལུང་དུ་
 འབྱུངས། འབྱུངས་ལོའི་ཐད་ཁོང་གི་རང་རྣམ་མི་དབང་རྟོགས་བརྩོད་དུ་མེ་སྤང་ཡིན་པར་གསུངས་པ་
 ཅུམ་ལས་རབ་བྱུང་སོགས་མི་གསལ་ཡང་། འདི་པ་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་གི་བཀའ་སློན་གནང་བཞིན་
 པའི་མེ་སྤང་ལོར་རྒྱལ་དབང་བརྟན་པ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་གནས་རྒྱལ་འཁོད་
 པར་བརྟེན་ནས་འབྱུངས་ལོ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་མེ་སྤང་ཕྱི་ལོ་1697ལོར་ཡིན་པར་ར་འབྲོད་ཅེས་
 རུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས།^② དགྲུང་ལོ་རྒྱལ་པ་ནས་བརྒྱ་བཞིའི་བར་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་དང་ཅིས་
 སོགས་སྤྱངས། དགྲུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་བ་ལྷགས་ཡོས་ཕྱི་ལོ་1711ལོ་ནས་ལོ་ངོ་གསུམ་རིང་སྒྲིན་གྲོལ་གྱིང་དུ་
 ལོ་ཆེན་རྩམ་ཤིའི་རྩུང་དུ་ཡིག་རིགས་སྤྱི་ཆོགས་དང་། སྟན་ངག་ ཅིས། དབྱངས་ཅན་སྤྱི་མདོ། ཐེབ་
 སྒྱུར་བཅས་ལ་སྤྱང་བ་ཕུལ་དུ་སྒྲིན་པ་མཛད་པས་མཆན་ལ་ཆངས་སྤྱི་དགྲེས་པའི་སྟོ་ལྷན་ཞེས་

① གོ་བྱལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སྟོ་བཟང་མཁས་གྲུབ། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད། ཀན་སུཅུ་
 མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1992ལོ། ཤོག་ངོས་1480རུ་གསལ།
 ② རུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས། རུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། ཀྱང་ཤིའི་པོད་རིག་པ་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས་1137
 རུ་གསལ།

བཏགས། དགུང་ལ་ཉེར་གཅིག་པ་མེ་བྱ་ཕྱི་ལོ་1717ལོར་གཞིས་ཀ་ཅེའི་རྫོང་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་
 བཟུང་། དེའི་ཕྱི་ལོར་ལྷགས་ཅེ་གི་གྲ་རྫོང་གི་རྫོང་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་ལ་གཉིས་བཟུང་བའི་
 སྐབས་གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་བཅམས། དགུང་ལ་ཉེར་དྲུག་པ་རྩ་ལྷག་ཕྱི་ལོ་1722ལོར་
 གཞུང་ཞབས་གྱི་རུང་འཁོར་གས་སུ་ཞུགས། ཕྱི་ལོར་གོང་དཀར་རྫོང་གི་རྫོང་དཔོན་བྱེད་བཞིན་པའི་
 ཐོག་ལོ་ལྷ་མའི་རི་གོང་མའི་བཀའ་བཞིན་བྱང་ཁུལ་དུ་བསྐྱོད་པའི་ཆབ་དུ་ཅིས་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་
 བླངས། རྗེས་སུ་བཀའ་སློན་ལོ་ལྷ་བའི་ལས་རྒྱུ་སྤྱོད་སྤྱོད་མཁུ་མའི་རི་གོ་གནས་དང་སྤྱུགས་བཀའ་
 སློན་དུ་བསྐྱོས། རྩ་ལྷག་ཕྱི་ལོ་1733ལོར་མི་དབང་རྟོགས་བརྩོན་བཅམས་ནས་ཀྱུ་བ། རབ་བྱུང་བཅུ་
 གཉིས་པའི་ས་བྱ་ཕྱི་ལོ་1729ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྩ་ལྷག་ཕྱི་ལོ་1762ལོའི་བར་ལོ་རྩ་ལྷག་ཕྱི་
 སོ་བཞི་ཅམ་གྱི་རིང་བཀའ་སློན་གྱི་ལས་འགན་བཞིས། དགུང་ལ་རེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་
 རྩ་ལྷག་ཕྱི་ལོ་1762ལོར་རང་ཉིད་གྱི་རྟོགས་བརྩོན་བཅམས་བརྩོན་ཅིས་པ་བཅམས། རེ་བརྟན་
 པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྩ་ལྷག་ཕྱི་ལོ་1763ལོར་གྲོང་ས། སྐད་གཉིས་ཤན་ལྷུར་ནོར་བུའི་དོ་ཤལ་
 བསྐྱེགས་ཤིང་། ཆོག་མཛོད་དེས་ལོ་ལྷའི་ལས་དོན་མད་མན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཐོན་ལྷོང་། སངས་རྒྱས་གྱི་
 འབྲུངས་རབས་སྐད་གཉིས་ཤན་ལྷུར་ལེའུ་མང་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་གྲུང་མཛོད་པར་གྲགས།^①

སི་དུ་ཆོས་གྱི་འབྲུང་གནས།

མཆོན་གཞན་ཀམ་སི་དུ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་དམ་པའི་ཆོས་གྱི་འབྲུང་གནས་མཆོག་ནི་རབ་
 བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཡོས་ཉེ་ཕྱི་ལོ་1699ལོར་ཁམས་མེ་དགེ་ལ་ལོའི་ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་དིང་རི་སྐང་དུ་
 ཡབ་རག་དབང་ཆེ་རིང་དང་ཡུམ་སྤུ་ལྷ་མ་གཉིས་གྱི་སྲས་སུ་སྐྱེ་འབྲུངས། དགུང་ལོ་གསུམ་པའི་སྟེང་
 ཀམ་པ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེས་སི་དུ་སྐྱེ་ཐོག་བརྟན་པའི་ཡང་སྤྱིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛོད། དགུང་ལོ་བརྟན་
 བས་བཟུང་བོད་གྱི་རིག་གནས་ཀྱན་ལ་སྦྱངས་པ་མཛོད་པས་མཁས་པའི་དབང་པོར་གྱུར། བལ་ཡུལ་
 ལ་ཐེངས་གཉིས་དང་། དབུས་སུ་ཐེངས་ལྔ། གཙང་དུ་ཐེངས་གཉིས། མདོ་ཁམས་སུ་ཤར་རྒྱལ་ལོ་
 ཆ་བ་རོང་གི་ཡུལ་ཁམས་ཀྱན། འཇང་ཡུལ་བཅས་ལ་ཞབས་གྱིས་བཅགས་ཉེ་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་
 ཆེར་བསྐྱོར། རྒྱ་དཀར་ནག་དང་བོད་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་གྱི་མཁས་པ་མང་པོ་སློབ་དཔོན་དུ་

① ཁོང་གི་རང་རྒྱུ་བཀའ་སློན་རྟོགས་བརྩོན་དང་མི་དབང་ལོ་ལྷའི་རྟོགས་བརྩོན་སྤྱོད་སྤྱོད་མཁུ་མ་ལས་ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་དེས་སྤྱུག་པ་དང་།
 རུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་གྱི་ཤོག་ངོས་1137ནས་1140བར་ལོ་རྒྱུས་བསྟན་པ་ཅུང་གནད་དུ་འཁེལ་བ་ཞིག་བཀོད་འདུག

བཞེན་ནས་གྲུབ་མཐའ་ཡོངས་ཀྱི་ནམ་གཞག་ཐུགས་སུ་ཆུད། བྱང་པར་སྤྲོད་དང་སྟོན་པའི་ཆེས་དཀར་
 ནལ་གསེང་གི་གྲིས་འབྱུང་གི་ཆ་ཆོད། ཡི་གེ་དཀར་ནལ་གི་ཡིག་གཟུགས་ཆོད་ལྡན་འབྲི་བ་སོགས་
 ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་ཀྱན་ལ་མཁས་པའི་ཡང་ཆེར་སོན། སྤར་སྤྲོད་ལ་འགྱུར་བཅས་དང་། སྤར་
 དང་སྟོན་པའི་མདོན་བཟོད་སོགས་སྟོན་མེད་ནམས་གསར་བསྐྱར་མཛད། ཕྱི་ལོ་1727ལོར་དཔལ་
 སྤངས་དགོན་པ་གསར་འདེབས་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གསར་བཞེངས་མཛད། དཔལ་སྤངས་
 དོན་ལྷ་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་རྩ་ཕྱི་ལོ་1774ལོར་ཆིང་གོང་མས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་
 ཤར་རྒྱལ་མོ་ཆོ་བ་རོང་དུ་ཐེབས་པའི་ལམ་བར་དཀར་མཛེས་སུ་བད་མཁྱིམ་གྱི་སྟོན་གཞི་བཞེས་ཏེ་
 སྤྲོ་གཤེགས།^① གསུང་ཚྭ་པོ་ཏི་བཅུ་བཞིར་བྱས་ནས་ཆོས་འབྱུང་བཀའ་འབུམ་ཞེས་དཔལ་སྤངས་
 དགོན་དུ་པར་བཞོས་ནས་ཡོད། བྱང་པར་དུ་བོད་རྒྱལ་སྤྱི་བཅུ་གསུམ་པའི་བཞེན་མ་འགྱུར་
 བའི་རྒྱ་ཆེས་གསར་འགྱུར་དང་། འབུམ་བཅས་སོགས་གསར་འགྱུར་སྟོན་གྱི་སྟོར་སྤྲོ་ཆོགས། སྤར་སྤྲོ་
 པ་དང་། དབྱངས་ཅན་སྤར་མདོ། མདོན་བཟོད་འཆི་མེད་མཛོད་བཅས་གསར་དུ་བསྐྱར་པའམ་འགྱུར་
 བཅས་མཛད་པ་སོགས་མཛད་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་ལྷོ་། བ་།
 བོད་དུ། སྤེད་མེད་ཀྱི་བྱས་ཞུས་པ་འཕགས་པ་སྤྲོ་མ་ཆེན་མོ་ནམ་པར་རྒྱལ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་
 གཟུངས།(287-290) ལྷན་བྱིན་པའི་གཟུངས་ལྷའི་སྟོང་པོ།(290-291) རྒྱུད་། ཆོ་། བོད་དུ། རྗེ་བཅུན་མ་
 འཕགས་མ་སྤྲོ་མ་ཐེང་མཆོན་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་པ་(266-268)བཅས་བཞུགས་སོ། །

ལྷང་སྤྲོ་རྩལ་བའི་རྩ་ཆ།

ཁོང་ཉིད་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་བྱ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་1717ལོར་ཡབ་གྲུ་ཅ་བསྟན་འཛིན་དང་
 དུམ་བྱ་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྤུས་སུ་ཡང་རི་སྟེ་བཞེད་ཆར་གཏོགས་པ་རུབ་པ་སྤྱོད་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་འཕྲོག་ས་བྲག་
 དཀར་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་སྤྱུ་འབྱུངས་ཤིང་།^② ཕྱི་ལོ་1720ལོར་ལྷང་སྤྲོ་སྤྲོ་གོང་མ་ངག་དབང་ཆོས་ལྡན་
 དཔལ་བཟང་པོའི་ཡང་སྤྱིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་བཤད་སྤྱོད་བསྟན་པའི་འབྱུང་གནས་ཆོས་སྟེ་ཆེན་
 པོ་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་སྤྱིང་གི་སྤྱོད་ལུ་གདན་དྲངས། སྤར་མ་ཆུ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་བཟང་བསྟན་

① གོ་བྲལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སྤྱོད་བཟང་མཁས་གྲུབ། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད། ཀན་སུ་ཁྱི་
 རིགས་དཔེ་སྟོན་ཁང་། 1992ལོ། ཤོག་ངོས་1752ལྟ་བུ་བཞུགས།

② དེང་གི་མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་རྟོར་གྲོང་རྩོད་ཡན་ཅི་ཤར་ལྷང་སྤྲོ་ལུང་གྲོང་ཆོ་ཡིན།

པའི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་མདུན་ནས་དབུའི་སྒྲ་ཐུང་བཞེས་ཤིང་མདོ་སྒྲགས་གྱི་ཆོས་ལ་སྦྱངས་བ་ལེགས་
 པར་མཛད་ཅིང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ཤིང་འབྲུག་ཕྱི་ལོ་1724ལོར་ཕེ་ཅིན་ཏུ་གདན་ཞུས་གནང་སྟེ་ཕེ་
 ཅིན་ཐོང་གྲུང་བྱི་ཞེས་པའི་དགོན་པར་གྱི་ལ་ལོའདྲ། རིམ་བཞིན་གོང་མའི་དབུ་སྒྲར་བཞུགས་པ་དང་
 འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། གོང་མས་བྱམས་བཅེས་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐྱར་པའི་
 གུན་མཐུན་སྒྲ་མ་ཞེས་པའི་མཆན་སྟན་དང་། གསེར་སྒང་བརྒྱད་ཅུ་ལས་བཅོས་པའི་རམ་ཀ་གསེར་
 ཡིག་དང་བཅས་གནང་སྟེ་ཆབ་སྲིད་ཆེན་པོའི་སྤྱི་མར་བཀྲར། དགུང་ལོ་བརྒྱད་དགུ་པ་ཤིང་ལོས་ཕྱི་
 ལོ་1735ལོར་གོང་མའི་བཀའ་བཞིན་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་ཐོང་བདུན་པ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་མགར་
 ཐང་ནས་དབུས་སུ་གདན་འདྲེན་པར་བཏང་། ཕྱི་ལོར་པའ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཏུང་ནས་དགེ་
 རྒྱལ་དང་དགེ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་བཞེས་པའི་མཆན་ལ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་ཞེས་གསོལ། དགུང་
 ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་ལྷགས་བུ་ཕྱི་ལོ་1741ལོར་གོང་མ་ཆེན་ལྷུང་གི་བཀའ་བཞིན་ལོ་དེའི་རྒྱ་བརྒྱ་བའི་ཆོས་
 ཤར་ནས་བཟུང་ལོ་ལྔ་པ་ཏུ་མ་དང་མཉམ་ཏུ་བསྟན་འགྱུར་སོག་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ལས་གྲུ་བཅུགས་
 ཤིང་། ལོ་ཕྱི་མའི་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཆོས་ཉེར་ལྔ་ལ་ཡོངས་སུ་ལེགས་པར་བྱལ། ཕེ་ཅིན་ཏུ་དགའ་ལྷན་
 སྤྱན་ཆགས་སྤིང་དང་། དབེན་དགོན་དམ་ཆོས་དགའ་ཆལ། གདུགས་དཀར་ལྷ་ཁང་སུམ་ཐོག་
 ཅན། རྒྱ་གར་ལྷ་ཁང་། ཞེ་རྟོ་སྤྱི་ཆལ་གྱི་ཉེ་འདབས་སུ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་དགོན་
 པ་མང་ཏུ་བཞེངས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་རྒྱལ་དབང་བདུན་པའི་ཡང་སྲིད་བཅའ་བར་དབུས་སུ་
 ཐེབས། དགུང་ལོ་ང་ལྷ་ལྷགས་ལོས་ཕྱི་ལོ་1771ལོར་གོང་མའི་བཀའ་བཞིན་བཀའ་འགྱུར་མན་རྩའི་ཡི་
 གེར་བསྐྱར། དགུང་གངས་བདུན་ཅུ་ལ་ཐེབས་པ་རང་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་མེ་རྟ་ཕྱི་ལོ་1786ལོར་རྒྱ་
 བཀ་རི་ཙཱ་ཅེ་ལཱ་དགོངས་ས་ཚོགས། ཁོང་ཉིད་ལོ་ལྔ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་ཁོང་གིས་མཛད་པའི་ལོ་
 ལྔའི་གཞུང་གི་བསྟན་བཅོས་དག་ཡིག་མཁས་པའི་འབྱུང་གནས་ཞེས་པ་དེ་སྤྱི་སྤྱོད་བམ་གཉིས་དང་
 ས་པའ་གྱི་ལོ་ལྔའི་གཞུང་ལྷགས་བྱུང་བའི་རྗེས་གྱི་ལོ་ལྔའི་གཞུང་གི་བསྟན་བཅོས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་
 བྱུར་ཡོད།^①

① རྗེ་འདིའི་རྣམ་ཐར་ཁོང་གི་སྟོང་མ་ཐུབ་བཀའ་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉེ་མ་མཚོག་གིས་མཛད་པའི་བྱུང་བདག་དོ་རྗེ་སེམས་པའི་རོ་
 བོ་དཔལ་ལྷན་སྤྱི་མ་དམ་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མདོ་ཙམ་བཛྲོད་པ་དགེ་ལྷན་བསྟན་
 པའི་མཛོས་རྒྱན་སོགས་སུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་འདིར་རྒྱས་སྟོན་མ་བྱས།

མཁམ་དབང་དགེ་འདུན་ཚེས་འཕེལ།

ཇི་འདི་ཉིད་མདོ་སྨད་རིབ་གོང་ཞོ་འོང་དབྱི་བུ་བའི་གོང་ཚེར་ཡབ་ཙམ་ལག་རྒྱལ་པོ་དང་ཡུམ་
པ་མྱ་སྦྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་སྲུང་བཅོ་ལྔ་བའི་ཚུ་ཡོས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་1903ལོར་སྤྱི་འབྲུང་སྤྱི་ཚུངས་རྩ་མཐུག་ནས་
སློ་རིག་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པས་དོར་གྲགས་སྤྱུལ་སྤྱིའི་ཡང་སྤྱིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། གཡའ་མ་བཟླ་ཤིས་
འབྲིལ་དགོན་པར་རྒྱན་བཞུགས་མཛད་དེ་སྤྱི་ཚུངས་དག་གསུམ་བཅས་ལ་སྤྱུངས་པ་མཛད། དགུང་
ལོ་བཅོ་ལྔ་བར་མདོ་སྨད་རྩི་ཚ་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཞུ་དམར་པའི་ཏ་ལས་མཆན་ཉིད་སོགས་ཀྱི་སློབ་
གཉིར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུའི་ཉིད་མཁན་ཆེན་སྤྱི་སྤྱི་དུག་པ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་
ཀྱི་སློབ་པ་བཞིས་ཏེ་མཆན་ལ་དགེ་འདུན་ཚེས་འཕེལ་ཞེས་གསོལ། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་མེ་སྤྱུལ་ཕྱི་
ལོ་1917ལོ་ནས་མེ་ཡོས་ཕྱི་ལོ་1927ལོའི་བར་སྤྱི་བྱང་བཟླ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཆོད་མ་དང་པར་སྦྱོར་བཅས་ལ་
སྤྱུངས་པ་དབྱིས་སྦྱོར་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་དུག་པའི་མེ་ཡོས་ཕྱི་ལོ་1927ལོར་ལྷ་
སར་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤྱུངས་སློ་མང་གྲུ་ཆོད་དུ་དོ་སྤྱོད་དགེ་བཤེས་ཤིས་རབ་རྒྱ་མཆོ་སོགས་ལ་བསྟེན་
ནས་གཞུང་བཀའ་བོད་ལྔ་ལ་སྤྱུངས་པ་མཛད་ཅིང་མཁམ་པའི་གྲགས་པ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་1934ལོར་རྒྱ་གར་ལ་ཕེབས། ལྷ་ར་
ཆ་སི་སོགས་ནས་ལོགས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་སྤྱུངས་པ་མཛད་ཕྱིན་མཛད། སིང་ག་ལར་ཕེབས་ནས་སི་
སྤྱི་ཏའི་སློབ་གྲུ་ཆེན་མོ་ཞིག་དུ་ལོ་གཅིག་ཙམ་སློབ་གཉིར་མཛད། ལྷ་ར་སྤྱིའི་མཁམ་པ་རའོ་རིས་
ཞེས་པས་རྒྱ་གར་གྱི་ལྷ་ར་གདན་དྲངས། དེས་སྤྱོད་དབྱིན་ཡིག་དུ་བསྐྱར་རོགས་མཛད། ས་སྤྱོད་ཕྱི་
ལོ་1938ལོར་ལྷ་ར་རྒྱ་ལ་དང་རི་མོ་མཁམ་པ་ཀན་ལྷལ་གྱི་ཕུ་བཅས་མཉམ་དུ་ས་སྤྱིའི་གཞུག་
ལག་ཁང་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱ་གར་གྱི་གནའ་དཔེ་ཙམ་ཆེན་མཆོས་མཛད། དེ་དུས་རྒྱལ་ཁམས་རིག་པའི་
བསྐྱར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ཞེས་བྱ་བ་མཛད། དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཏེ་
ལོ་གསུམ་བཞུགས་རིང་དབྱིན་རིའི་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་དམ་པ་འདི་ལོ་བོད་ཡིག་དུ་ཡོད་པའི་ཚེས་
དང་། རིག་གནས་ཁག་ཅིག་དབྱིན་ཡིག་དུ་བསྐྱར་རྒྱུའི་ལས་འགན་སྤུལ་བ་བཞིས། ཡང་བོད་ཤིང་
བྱ་སྤྱི་ལོ་1945ལོའི་ལོ་སྟོད་དུ་སྤྱོད་པ་ཇི་ཕྱི་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཀ་ཤོད་པ་གཉིས་ནས་གདན་ཞུས་
ལྷ་ར་སྤྱོད་བོད་དུ་ཕེབས་པ་དང་། དཔོན་རིགས་སེར་སྤྱོད་དང་། དགོན་པའི་སྤྱི་སྤྱུལ་དགེ་བཤེས། གོང་
མི་སོགས་རིག་གནས་དོན་གཉིར་ཅན་མཆོད་ཁྱེད་ཤིག་ཤིག་གིས་དཔེ་བྲིད་ཞུ་བར་བཅར་མཁན་

རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་འདྲི་ལོ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ། དགུང་ལོ་ཞི་བཞི་པ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་བྱི་ཉེ་མེ་
 ལོ་1946ལོའི་ལྷ་བཞི་པ་ཅམ་ཞིག་ལ་བཀའ་ཤག་གིས་ལྷ་སའི་བེམས་ཁང་སྤང་ཅེ་ཤག་ལ་བཀའ་ཐབ་པ་
 ལྟར་བཅོམ་དུ་བཅུག་པ་མ་ཟད། བཞུགས་ཤག་ལ་སྒྲིཊ་བྱས་ཐོག་བྱག་དཔེ་དང་གསུང་ཚྭ་སོགས་
 ཡིག་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་བཙུས་ནས་ཞིབ་བཤེར་ནན་མོ་བྱས། མཐར་ས་སྤང་ཉེ་མེ་ལོ་1949ལོའི་དགུན་
 དུས་ཅམ་ལ་འབྲས་སྤངས་སྤྱ་འབྲམ་ཁང་ཚན་ནས་ཁག་ཐོག་བྱས་ཐོག་སྤང་ཅེ་ཤག་ལས་ཁྱད་སྤངས་སྤྱ་
 སྤང་ཚྭ་མཐུན་ཞུ་བེར་བའི་གན་ཞུ་ཞིག་སྤངས་ནས་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱུང་ཡང་། རྒྱུ་རྒྱ་དེའི་འབྲས་སྤྱ་
 ལས་ཞུ་གསོག་སྤང་སྤོས་ཀྱི་སྤྱན་ཐོག་པ་ལ་སྤྱན་དང་ཐབས་ཀྱིས་མ་ཐན་པར་དགུང་གྲངས་ཞི་དགུ་ལ་
 ཐེབས་པ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་ཡོས་མེ་ལོ་1951ལོའི་བོད་ལྷ་བཅུད་པའི་ཆོས་བཅུ་བཞིའི་
 དགོང་རྩོ་ལྷ་སའི་ཆུ་ཚོད་བཞི་པ་ཅམ་ལ་དགའ་རུ་ཤར་དུ་སྤྱ་གཤེགས། སྤྱ་གཤེགས་ཁར་གསུང་ཚྭ་
 བྱག་ལ་ཡོད་པ་རྒྱལ་སྤྱི་གཟིགས་ཏེ་ཞལ་ཆེམས་སྤྱ་དའི་ཕ་གཞིས་འདི་བྱིད་ཀྱིས་ཉར་དགོས་ཞིས་ཉར་
 ཁང་བསོད་ནམས་དཔལ་འབར་ལ་གནང་རུང་རིག་གསར་ཀྱི་སྐབས་སྤྱ་ཐོར་གྱར་དང་འགའ་ཞིག་ཆ་
 བརྒྱག་དུ་སོང་ཡོད་ལ། མྱིས་སྤྱ་ཉར་ཁང་ནས་ལོ་མང་བཅུ་མཐར་དཔེ་བཙུས་མ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་
 ལག་སོན་བྱུང་བ་རྒྱལ་སྤྱི་དེབ་གསུམ་དུ་དཔེ་སྤྱན་བྱས་ཡོད། དམ་པ་འདིའི་འབྱུར་ཚྭ་ལས་མྱི་ཡིག་
 ནས་བོད་ཡིག་དུ་བསྐྱར་པ་ལ་ནག་པོ་སྤྱོད་པས་མཛད་པའི་ཡེ་ལྷན་ཀྱི་རྒྱལ་བཤད་རི་མོ་ཅན་ཞིས་བྱ་
 བ་དང་། སིང་ག་ལའི་གནས་བརྟན་ལྟེ་བའི་མདོ་ཆོས་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ། རྒྱལ་པོ་ར་མ་ཁའི་རྟོགས་
 བཛྲོད། བྱ་ལེན་མ་མདོན་པར་ཤེས་པའི་རྫོགས་གར། དཔལ་ནག་པོའི་སྤྱ་དད་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་ལེའུ་བཅུ་
 གཉིས་པ། ལེགས་ལུན་ནག་པོའི་སྤྱ། ལས་ཀྱི་རྒྱལ་འབྱོར། དམ་ཆོག་སྤྱོད་མའི་སྤྱོར་བཅས་སོགས་འདུག་
 ཅིང་། སྤྱོད་འདུག་ཆེན་མོ་དང་། ཚད་མ་རྒྱལ་འགོལ། དེབ་ཐེར་སྤྱན་པོ་སོགས་དབྱིན་ཡིག་དུ་བསྐྱར་
 ཡོད་པ་དང་། ལག་སོན་བྱུང་བའི་གསུང་ཚྭ་ཀྱི་དཔེ་ཐོ་གསལ་སོར་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ནས་ཤེས་པར་བྱ།^①

དུས་རབས་རིམ་པར་བྱོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཚན་བཛྲོད་པ་དང་མཛད་པ་རགས་བཙུས་
 སྤྱ་བཀོད་སྐབས་ལེའུ་རྫོགས་སོ། །

① ཁངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་ཀྱི་མིང་མཛྲོད་ལས་སྐབས་དོན་གཞིར་བརྒྱུད་ནས་བཅོས།

ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་། ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་།

དང་པོ། རྣམ་བཞག་སྤྱིར་བཏགས་པ།

དུས་རབས་རིམ་བྱུང་ནང་བསྐྱར་པའི་བོད་ཡིག་གི་འགྱུར་ཆས་རྣམས་ནི་གཙ་བོ་གོང་བསྟན་བོད་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྣམས་ཀྱི་སློ་དང་རིག་པའི་ཚལ་ལས་འབྱུངས་ཡོད་ནའང་། འགྱུར་ཆས་མང་དག་ཅིག་ནི་སྤྱི་
ནས་ཐེབས་པའི་ལོ་པར་གྱི་གྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱར་པ་བཀའ་བསྟན་དུ་བསྐྱས་པའི་ཆས་ཆན་གྱི་འགྱུར་
བྱང་ལས་ངེས་ཐུབ་ཅིང་། སྟོན་གྱི་ཆས་འབྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དག་ལ་གཞིགས་ནའང་ཁོང་ཅག་གིས་
བོད་པའི་ཤེས་རིག་གོང་དུ་སྤེལ་བར་ཁུས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོན་ཡོད་པ་གསལ་བོར་ཤེས་ཐུབ། དེ་བཞིན་བོད་
ཀྱི་སྤྲེལ་པའི་ཡིག་ཆ་པལ་ཆེ་བར་ཁོང་ཅག་གི་མཆན་གྲངས་ཆད་མ་འདྲ་བའི་སྟོན་ནས་སྤྱིར་ཡོད་ཀྱང་། དེ་
ཉིད་ལྷལ་བཞག་གི་འགྱུར་ཆས་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་མཚུག་བྱང་དུ་མཐོང་བའི་ལོ་པར་རྣམས་ཀྱི་མཆན་གྲངས་དང་
བསྐྱར་ན་མཆོན་བྱེད་ཅུ་ཟད། ཉེ་རབས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་བཅུ་མས་ཆས་སུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་གསལ་སུ་
སྟོན་དཔོན་སྤྱི་ཉི་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་ངེས་ཆ་ཆེ་བའི་སྤྱིར་ལོ་རྒྱུ་བ་རེ་འགའི་མཛད་པ་མདོར་བསྐྱས་
ཅུ་རེ་བཀོད་ཡོད་མོད། སྤྱིར་ལོ་རྒྱུ་བའི་དཔྱད་ཁག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་ཉི་ཤེས་སྤྱིར་སྤྱིར་གྱི་ཡུལ་དུ་ཆེར་མ་
བཞག་པའི་ཚལ་ཅུ་མཐོང་བས། འདིར་དཔྱད་ཁག་གི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་བྱས་འབྲས་ཀྱི་གཞིངས་མཐོ་བའི་སྤྱིར་
ལོ་རྒྱུ་བ་དང་ཁོང་ཅག་གི་འགྱུར་ཆས་ཀྱི་མཆན་བྱང་དེའང་ཆེད་དོན་གྱི་ལེ་ཆན་ཞིག་དུ་བརྗོད་པར་སྟོ།

གཅིག་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་དུ་མཐོང་བའི་སྤྱིར་ལོ་པར་གྱི་མཆན་གྲངས་བསྟན་པ།

སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་ལས་སྤྱི་ནས་ཐེབས་པའི་ལོ་པར་རྣམས་ཀྱི་མཆན་གྲངས་པའི་ཚལ་མདོར་
བསྐྱས་ཅུ་མཐོང་པ་ལ། ཉང་ཆས་འབྱུང་དུ་སྤྱི་ནས་ཐེབས་པའི་ལོ་པར་ཉེར་ལྔ་དང་།^① བྱ་སྟོན་ཆས་
འབྱུང་དུ་གོ་གསུམ་བཞག་པ་དང་།^② སྤྱིར་ཆེན་ཆས་འབྱུང་ལྟར་ན་སྤྱི་ནས་ཐེབས་པའི་པར་ཉི་ཤེས་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆས་འབྱུང་མེ་ཉི་ཤེས་པོ་སྤྱིར་ཆེད་པའི་བཅུད། བོད་སྟོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས362ནས་363པར་གསལ།

② བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྱུ་བ། བྱ་སྟོན་ཆས་འབྱུང་། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1980ལོ། ཤོག་ངོས206ནས་208པར་གསལ།

གཉིས་དང་།^① ཡང་སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་ཆོས་འབྱུང་ལྟར་ན་ཕྱི་ལོ་ལྔ་པ་གོ་ལཱ་མཚན་བསྐྱེད་ཤིང་།^② ལྷ་ཆེན་
 ཚུལ་བྱིས་པ་རིན་ཆེན་གྱི་སྡེ་དགེ་བཟུང་འབྱུང་གྱི་དཀར་ཆག་ཏུ་ཕྱི་ལོ་ལྔ་པ་གྲུག་གི་མཚན་བསྐྱེད་
 ཡོད་པ་བཞིན།^③ བོད་ཀྱི་དཔལ་ལྷན་ཆོས་འབྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་པ་ལ་མོ་ཆེ་རུ་ཕྱི་ནས་ཕེབས་པའི་ལོ་ལྔ་པ་ཀྱི་
 མཚན་གྲངས་མང་ཉུང་ཆད་མ་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་ཡོད་ཅིང་། ཡིག་ཆ་དེ་དག་ལ་ལྟན་པའི་བྱ་
 མོང་གི་བྱུང་ཆོས་ཤིག་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་པ་དང་ཕྱི་ལོ་ལྔ་པ་རྒྱུ་མཚན་ཁ་ཁར་བསྐྱེད་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྒོ་ག་
 མཁན་ལ་ངོས་འཛིན་བདེ་བའི་ཕྱིར་གང་ནས་བྱོན་པའི་ཡུལ་གྱི་མིང་ཡང་ལོ་ལྔ་པའི་མཚན་གྱི་མཐུན་
 ཏུ་སྤྲུལ་བས་སུ་སྤྱར་ནས་བཀོད་ཡོད་པ་མཐོང་། ཡིན་ནའང་དེང་གི་འབྲེལ་ཡོད་བཅུ་མས་ཆོས་སུ་སྒོ་བ་
 དཔོན་སྤྱི་ཏི་ལྟ་བུའི་བོད་ཏུ་བཞུགས་ཡུན་རིང་ཞིང་བོད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུས་མང་འཆེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་བཅུ་
 གྲངས་ལྟག་གི་མཛད་པ་ཐོ་རི་བ་ཅུ་མ་བོད་རང་གི་ལོ་ལྔ་པའི་གས་སུ་མཉམ་བསྐྱེད་གྱིས་སྤྱིང་ཡོད་པ་
 ལས། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་གནས་དང་སྤྲུལ་བས་སུ་སྤྱར་བའི་ཡུལ་གྱི་མིང་ལ་སོགས་པ་རིམ་བཞིན་ཡལ་
 བར་དོར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་མཚན་གྱི་ཕྱིད་ཀ་ཅུ་མ་གྱིས་ངོས་བཟུང་བ་སོགས་ཀྱང་སྤྲུང་བས། ཕྱིར་བས་
 པའི་ཁྱོད་སྒོ་དམན་བདག་ལྟ་བུས་ནི་དེ་དག་ལས་ལོ་ལྔ་པ་འགའ་རེ་ནི་བོད་རང་གི་ལོ་ལྔ་པ་བའམ་ཡང་
 ན་ཕྱི་ནས་ཕེབས་པའི་ལོ་ལྔ་པ་གང་ཡིན་པའང་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་གནས་སུ་སྤྱར་ཡོང་། གང་ལྟར་ཕྱི་ལོ་ལྔ་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་བོད་རང་གི་རིག་གནས་གོང་ཏུ་སྤྲེལ་ཐོང་བའི་དོན་དངོས་དེ་མངོན་སུ་མ་ཆད་མར་གྱུར་བས་
 ན། འདིར་རྒྱ་ཆེ་གཏིང་ཟབ་ཅིག་ནི་རིག་པའི་ཚལ་ལས་མི་འབྱུངས་ཀྱང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་གྲངས་དང་
 འབྱུང་ཆོས་སྤྱགས་སུ་ད་ཅུ་མ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་ཆེད་དོན་ཏུ་ངོ་སྤྱོད་རགས་རིམ་ཅུ་མ་ཞིག་བྱིད་པར་བྱ།

གཉིས། འབྱུང་བྱུང་ཏུ་བཀོད་པའི་ཕྱི་ལོ་ལྔ་པ་ཀྱི་མཚན་གྲངས་གསལ་བཅོས།

དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ལྔ་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མཚན་སྤྱིར་བཏགས་ལོ་ལྔ་པ་ལ་མོ་ཆེ་བའི་མཛད་པའི་སྒོར་

- ① སྤྱི་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར། སྤྱི་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཆིང་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1991ལོ། ཤོག་
 རྩིས་379ཏུ་གསལ།
- ② སྤྱི་ལོ་ལྔ་པའི་ཤེས་དཔལ་འབྱོར། ཆོས་འབྱུང་དཔལ་ལ་མོ་ཆེན་བཟུང་། ཀན་སུ་ཁྱུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། ཤོག་རྩིས་784ནས་786བར་
 གསལ།
- ③ ལྷ་ཆེན་ཚུལ་བྱིས་པ་རིན་ཆེན། སྡེ་དགེ་བཟུང་འབྱུང་གྱི་དཀར་ཆག་ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་རྩིས་161ཏུ་
 གསལ།

གྱི་དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་རིགས་ལག་སྟོན་མ་བྱུང་བས། དེ་བའདིར་དབྱུང་ཐོབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་གཞིགས་ནས་བྱོན་
 པའི་ཡུལ་གྱིས་སྡེ་ཆོན་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་པའ་རྣམས་གྱིས་ཕྱི་ལོ་པའ་གྱི་བརྒྱ་ཆའི་བརྟན་ཅུ་ཡན་
 ཟིན་པས་དེ་ཐོག་མར་བཞག། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ལོ་པའ་གྱི་མང་ཉུང་ལྟར་སྡེ་ཆོན་གྱི་གོང་འོག་བསྒྲིགས་
 པ་ཡིན་ལ། ལོ་པའ་པལ་ཆེ་བའི་འབྲུངས་འདས་གྱི་ལོ་ཆོགས་མ་ངས་རྒྱན་ཁོང་རྣམས་བྱོན་པའི་དུས་གྱི་སྡེ་
 ཕྱི་ཁྱུང་ལོགས་པོར་བསྒྲིགས་སྟབས་མེད། ཁོང་རྣམ་པའི་མཆོན་གྲངས་བསྟུ་རུབ་བྱ་བ་ལ་གཙོ་བོ་རྒྱལ་བའི་
 བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྗེས་འབྲངས་པའི་ཉའི་གསུང་རྣམས་སྟོགས་བསྟུས་སུ་མཛད་པའི་བསྟན་
 འགྱུར་གཉིས་ལ་བསྟུས་པའི་ཆོས་ཆོན་སོ་སོའི་འགྱུར་བྱང་དུ་བཀོད་པའི་ལོ་པའ་གྱི་མཆོན་ལ་གཞི་བྱས་པ་
 དང་། འགའ་ཞིག་དེ་མིན་གྱི་གཞུང་གཞན་པའི་འགྱུར་བྱང་ལས་བསྟུས་པ་ལགས། དེ་ལས་བཀའ་འགྱུར་
 གྱི་ཁྲོད་དུ་ཕྱི་ཡུལ་གྱི་ལོ་པའ་བརྒྱ་དང་བཞི་བརྟུ་ལྟག་གི་འགྱུར་ཆོས་བཞུགས་ཡོད་ལ། བསྟན་འགྱུར་དུ་ལོ་
 པའ་སྟུམ་བརྒྱ་དང་བརྟན་ཅུ་ལྟག་གི་འགྱུར་ཆོས་བཞུགས་ཡོད། དཔེ་ཆོགས་དེ་གཉི་ཀའི་ཁྲོད་དུ་འགྱུར་ཆོས་
 བཞུགས་པའི་ལོ་པའ་རྣམས་པན་ཚུན་དབྱུང་བསྟུར་བྱས་པ་ན། བཀའ་བསྟན་གཉི་ཀའི་ཁྲོད་ལོ་པའ་མི་འདྲ་
 བ་བཞི་བརྒྱ་དང་བརྟུ་གཉིས་ལྟག་མཛོང་ཞིང་། དེ་མིན་གྱི་གཞན་པའི་ལོ་པའ་ཁག་ཅིག་སྟེ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
 ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་འགྱུར་ཆོས་བཀའ་བསྟན་དུ་མ་བསྟུས་པའམ་ཡང་ན་འགྱུར་བྱང་མ་བཀོད་པའི་ལོ་པའ་
 ཉི་ཤུ་བཅས་འདིར་བྱོན་བཞུགས་པའི་ལོ་པའ་བཞི་བརྒྱ་སོ་གཉིས་ཙམ་གྱི་མཆོན་སོ་བསྟུ་རུབ་གྱིས་བསྟན་
 ཡོད་ལ། སྤྱིར་བཏང་དུ་བཀའ་བསྟན་ཁྲོད་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་ཆོས་ཆོན་པལ་ཆེ་བ་ཕྱི་ནང་གི་ལོ་
 པའ་རྣམ་པས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བསྟུར་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལས་བཀའ་འགྱུར་ཁྲོད་གྱི་ཆོས་ཆོན་པལ་
 མོ་ཆེ་ནི་ཕྱི་ཡུལ་གྱི་ལོ་པའ་གཉིས་རེ་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཅིག་གིས་ལྟན་དུ་བསྟུར་པ་དང་། བསྟན་
 འགྱུར་ཁྲོད་གྱི་ཆོས་ཆོན་པལ་ཆེ་བ་ནི་ཕྱི་ཡུལ་གྱི་ལོ་པའ་གཅིག་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཅིག་གིས་མཉམ་
 འབྲེལ་གྱིས་བསྟུར་པར་མཛོང་། ཕྱི་ཡུལ་གྱི་ལོ་པའ་རྣམས་ལས་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པའི་གྲོགས་ལ་མ་བརྟེན་
 པར་རང་ཉིད་གཅིག་ཤུས་བསྟུར་པའམ་ཡང་ན་རང་རྩོམ་རང་གིས་སྟུར་མཁན་གྱི་ལོ་པའ་ཡང་རྟུག་ཅུ་ལྟག་
 འདུག་ལ། འདིར་དེ་དག་ཁོ་ནའི་འགྱུར་ཆོས་གྱི་མཆོན་བྱང་བཀོད་པ་མ་གཏོགས། ལོ་པའ་པལ་མོ་ཆའི་
 འགྱུར་ཆོས་གྱི་མཆོན་བྱང་གོང་གི་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་སྐབས་སུ་བཀོད་ཟིན་པས། འདིར་འགྱུར་ཆོས་གྱི་གྲངས་
 ཆོད་ཙམ་ལས་ཆོས་གྱི་མཆོན་བྱང་བསྟུར་རྒྱས་གྱི་དགོས་པ་མ་མཛོང་ཞིང་། ལོ་རྒྱུ་བ་ལོ་པའ་གཉིས་གྱིས་
 ཆོས་ཆོན་གཅིག་བསྟུར་པ་རྣམས་རང་རང་གི་སྡེ་ཆོན་སྐབས་སུ་ཆོས་ཆོན་རེ་རེར་བཅིས་ནས་ཡོད། ལོ་པའ་
 ཁག་ཅིག་བྱོན་ཡུལ་གཅིག་པོར་མི་བཞུགས་པར་ཡུལ་ཁམས་དུ་མ་འགྲིམ་ནས་བསྟན་པ་སྦྱོང་བར་མཛད་

པས། ཡུལ་ངོས་འཛིན་གྱི་སྐབས་སུ་ངོས་བབྱང་སྒྲངས་མ་འདྲ་བའི་ཚུལ་བྱང་ཡོད་པ་ལྟར། འགའ་ཞིག་ལོ་
 པར་གྱི་མཚན་གཅིག་འདྲ་ལ་སྒྱུར་གྲོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའང་གཅིག་པ་ཡིན་ཡང་མཚན་གྱི་སྒྲ་ཐབས་སུ་ཡུལ་
 ཁོངས་མི་འདྲ་བར་བྲིས་པ་འགའ་རེ་འདུག་པར། དེ་དག་ལས་ཁག་ཅིག་ལོ་པར་གཅིག་ཏུ་སྒྲམ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་
 གྱི་རྒྱ་རྩ་ཚུད་པས་དེ་དག་རང་སོར་བཞག་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ལན་རེར་མཚན་གྱི་ལོ་པོ་དང་ལན་རེར་
 བྱེད་ཀར་བྲིས་པ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་སྐྱོད་གྱི་བདུ་ལྟར་བཀོད་ཡོད་པ་སྐབས་རེར་བོད་ཡིག་ཏུ་དོན་
 སྒྱུར་མཛད་པའང་ཡོད་ལ། དེ་ལས་གཅིག་ཐག་ཚད་པ་ནམས་སྐད་གཉིས་ཀྱི་མཚན་བྱང་གཞིགས་གཅིག་
 ལ་བྲིས་ཏེ་འགྱུར་བྱང་བཀོད་པ་དང་། གང་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་རྩ་ཚུད་པ་ནམས་ནོར་ཉེན་རྩ་དོགས་ནས་ཁ་
 ཁར་བཀོད་ཡོད། ཕྱི་ལོ་པར་རེ་རེ་བཞིན་ངོ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་དང་མཉམ་ཏུ་ཆོས་སྒྱུར་མཁན་བོད་ཀྱི་
 ལོ་རྒྱུ་བའི་མཚན་ཡང་བཟོད་ཡོད་ལ། དེ་ནི་གཙོ་བོ་ལོ་པར་དེ་དག་བྱོན་པའི་རུས་སྐབས་ངོས་འཛིན་པ་ལ་
 ཐན་ཐོགས་ཆེ་བར་དམིགས་པ་ཡིན། འགྱུར་བྱང་ཏུ་ལོ་པར་གྱི་མཚན་ལ་ཡུལ་གྱི་མིང་སྒྲ་ཐབས་སུ་སྒྱུར་ནས་
 ཡོད་པར་གཞི་བྱས་ཏེ་རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་པར་ཉིས་བརྒྱ་དོན་དགུ་དང་། སྒྲ་ཐབས་སུ་ཡུལ་གྱི་མིང་སྒྱུར་མིང་པ་
 རྣམས་ལས་པལ་ཆེ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་པར་ཡིན་འདུག་པས་རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་པར་ཞེས་པའི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཉམ་ཏུ་
 བསྐྱེད་མར་བཀོད་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལོ་པར་གྲོ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས་ཤིང་། དེ་དག་གི་གས་སུ་འགའ་ཞིག་
 ཡུལ་ཁོངས་གཞན་ལ་གཏོགས་པའང་སྤྱད་མོད། འདིར་ཡུལ་གང་ལ་གཏོགས་ཚུལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྒྲོ་ཐག་
 གཙོད་པར་མ་རུས་པས། དེ་ལ་ངོས་ཆ་ཡོད་པ་དག་གིས་དག་ཐེར་ཡང་དག་ཅིག་བྱ་རྒྱུ་ནི་དགོས་གལ་ཤིན་
 ཏུ་ནས་ཆེ། གཞན་ཏུ་ཡུལ་མིང་སྒྲ་ཐབས་སུ་སྒྱུར་བའི་ཁ་ཆེའི་ལོ་པར་ཉེར་དུག་དང་། བལ་པོའི་ལོ་པར་
 བཅུ་བཞི། རྒྱ་ནག་གི་ཏ་ཤང་ལོ་རྒྱུ་བ་བཅུ་གཅིག་ ཟ་ཏྲར་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་སྤྱོད་ནས་ཐེ་ཚོམ་པ་དགུ་
 བཅས་ལོ་པར་བྱོན་པའི་ཡུལ་གྱི་སྤོ་ནས་ཐེ་ཚོམ་ལྟ་ལ་ཕྱིས་ཏེ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ། བྱེ་བྱག་ཏུ་བཤད་པ།

གཅིག་ རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་པར་དང་འགྱུར་བྱང་།

སྒྲོ་བ་དཔོན་གྲུ་ས་ར།

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ལ་གཞིགས་ན། སྒྲོ་བ་དཔོན་

འདི་ཉིད་དང་བཅས་ཟེ་ཤང་ཀ་ར། ཁ་ཆེ་ཏ་ར། བཅ་ཟེ་ལྷ་ན་ར། བལ་པོ་ལྷ་ལ་མ་ར། ཏ་ཤང་མ་ར་དེ་
 བ་ཆེ་དང་བཅས་པའི་ཕྱི་ལོ་པ་ཏ་འདི་དག་ནི་བོད་རྒྱལ་སྤྱི་བཅན་སྐམ་པོའི་སྤྱ་རུས་སུ་བོད་ཡུལ་
 རུ་བྱོན་པར་བཞེད་ཅིང་།^① བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་མཉམ་རུ་ཆོས་གྱི་རྒྱུར་གྱི་བཅུགས་པ་དང་། དེ་ལས་
 རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་གྱི་ས་རའི་ཡོན་བདག་བལ་བཟའ་བྱི་བཅུན་དང་ཐོན་མིས་མཛད་དེ་རྒྱལ་པོའི་
 བཀའ་བཞེན་གྱི་ས་རས་མཛོན་པའི་སྤེ་དང་པ་རོལ་རུ་བྱོན་པའི་སྐོར་སོགས་བསྐྱར་པ་ནི་ཡོངས་གྲགས་
 གྱི་གཏམ་རུ་ངེས་སོ། །

བཅ་ཟེ་ཤང་ཀ་ར།

ཆོས་འབྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སུ་བཅ་ཟེ་འདི་བའི་བྱོན་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བར་གཞིགས་ན་ཁོང་
 ཉིད་རྒྱ་གར་གྱི་ཡོན་དགོས་ཤིང་། ཁོང་རུ་བཛོད་པ་ནང་བཞེན་སློབ་དཔོན་གྱི་ས་ར་སོགས་དང་མཉམ་
 རུ་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་བཅན་སྐམ་པོའི་སྤྱ་རུས་སུ་བོད་རུ་བྱོན་པ་དང་། བཅ་ཟེ་ཤང་ཀ་རས་འདུལ་བའི་སྤེ་
 དང་གྱི་ཡའི་མདོ་རྒྱད་རྣམས་བསྐྱར་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་སོ། །

རྒྱ་གར་གྱི་སྐྱན་ལ་མ་ལས་པ་ཞིག་རྟེ།

རྒྱ་གར་གྱི་སྐྱན་ལ་མ་ལས་པ་ཞིག་རྟེ། འདིས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྐྱན་གཞུང་འབྲུ་ཤག་མ་རུ་ཆེ་རྒྱུང་
 དང་སྐྱོར་བ་མར་གསར་ཞེས་པ་གཉིས་བསྐྱར་པ་མ་བཟད། འདི་ཉིད་དང་ཏན་ལྷན་ཏད། ག་ལེས་ལོས་
 གསུམ་བཀའ་བསྐོས་ཏེ་མི་འཇིགས་པའི་མཚོན་ཆ་ཞེས་པ་བཅ་པོ་བརྟན་ཡོད་པའི་གསོ་དཔྱད་གྱི་གཞུང་
 གསར་པ་ཞིག་བཙམས་ནས་སྤྱི་བཅན་ལ་ཡུལ་ཞིང་། གསོ་དཔྱད་ཐམས་ཅད་ལྷགས་སྤེ་གསུམ་རུ་བསྐྱས་
 བས་འཆད་པའི་སློབ་བཏོད། དེ་རྗེས་བོད་གྱི་རྒྱལ་པོས་བྱ་དགའ་སྤུལ་ཏེ་རང་ཡུལ་རུ་བཞུད་དོ། །

པ་རྩེ་ཏ་འདི་དང་ཁ་ཆེ་རྩམ་ཀ་ར།

པ་རྩེ་ཏ་འདི་དང་ཁ་ཆེ་རྩམ་ཀ་ར། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རི་ན་མི་ཏ། རྩམ་མྱི་རྩ་དྲ་བཅས་དང་
 བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་དཔལ་བཅེགས་དང་། ཅོག་རོ་རྒྱའི་རྒྱལ་མཚན། བརྩེ་དཔལ་གྱི་རྩུན་པོ། བརྩེ་
 དཔལ་འབྱོར་བཅས་གྱིས་བཀའ་འབྱུར་ལས། འདུལ་བའི་སྐོར་ལ་བོད་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པ་རྣམས་

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་མེད་པ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་263རུ་གསལ།

བོད་ཏུ་བསྐྱར་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡི་ཤེས་སྒྲིང་པོ་དང་དཔལ་བཅེགས་རྒྱུ་ཏ་སོགས་དང་
 ཉམ་ཏུ་བསྐྱར་པ་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྩ་ཚུལ་ཚན་2དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་
 ཚུགས་སུ་ཚུལ་ཚན་2བཅས་བཞགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩེ་ན་མི་ཏུ།

བོད་སྐད་ཏུ་རྒྱལ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཟེར་ཞིང་བོད་རྒྱལ་ཁྱིམ་སྤྱོད་ལྟེ་བཅན་གྱི་སྤྱི་རིང་ལ་བོད་
 ཏུ་སྐྱུན་དངས་པའི་པཱི་ཏའི་གས་ཡིན། མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཅན་རྩ་སྤྱི་རྒྱལ་
 མཚན་དང་བཞེ་ཡི་ཤེས་སྡེ་སོགས་དང་མཉམ་ཏུ་རྒྱ་གཞུང་བོད་ཏུ་བསྐྱར་པ་སྟེ། འདི་ཉིད་གྱི་འགྱུར་
 ལ་སོང་བསྟན་དག་ལས་གཞན་ཏུ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྩ་ཚུལ་ཚན་45བཞགས་ཡོད། བསྟན་
 འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཚུགས་སུ་ཚུལ་ཚན་1དང་། དབུ་མ་རྩ་ཚུལ་ཚན་2བཞགས། མདོ་འགྲེལ་རྩ་ཚུལ་
 ཚན་2དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཚུལ་ཚན་22བཞགས། འདུལ་བ་རྩ་ཚུལ་ཚན་6དང་། མདོན་པ་རྩ་ཚུལ་
 ཚན་5བཞགས། ཚད་མའི་སྐོར་ན་ཚུལ་ཚན་1དང་། སྤྱིང་ཡིག་རྩ་ཚུལ་ཚན་1བཞགས། ལྷ་ཚུགས་སུ་ཚུལ་
 ཚན་4བཅས་འགྱུར་ཚུལ་མང་པོ་བཞགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕྱི་ལྗོངས་བོ་ཉི།

བོད་སྐད་ཏུ་དབང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཟེར་ཞིང་། མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བཞེ་ཡི་
 ཤེས་སྡེ་དང་། རྩམ་ཏ་སྤྱི་ལ། བཞེ་དཔལ་བཅེགས་སོགས་དང་མཉམ་ཏུ་བསྟན་བཅས་བོད་ཏུ་བསྐྱར་
 ཡོད་དེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྩ་ཚུལ་ཚན་33དང་། དཀོན་བཅེགས་སུ་
 ཚུལ་ཚན་4ལྟག་བཞགས། ཤེར་བྱིན་རྩ་ཚུལ་ཚན་3དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཚུགས་སུ་ཚུལ་
 ཚན་2དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཚུལ་ཚན་15བཞགས་ཡོད། འདུལ་བ་རྩ་ཚུལ་ཚན་1དང་། ལྷ་ཚུགས་སུ་
 ཚུལ་ཚན་2བཞགས་ཡོད། དབུ་མ་རྩ་ཚུལ་ཚན་5དང་། མདོ་འགྲེལ་རྩ་ཚུལ་ཚན་1བཅས་བཞགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བི་རྒྱ་ཀ་ར་སི་ཉི།

འདི་ལ་བི་རྒྱ་ཀ་ར་སིང་ཏ་ལྟར་བྲིས་པ་འདྲ་ཡོད། མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་
 བཞེ་དཔལ་དབྱངས་དང་བཞེ་ཡི་ཤེས་སྡེ་སོགས་དང་མཉམ་ཏུ་རྒྱ་གཞུང་བོད་ཏུ་བསྐྱར་པ་སྟེ། འདི་

ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། ཤེར་ཕྱིན་རུ་ཆོས་ཚན་1དང་། བཏོ་ལྷེ་རུ་ཆོས་ཚན་10ལྟག་བཞུགས་
ཡོད། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་9དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཆོས་ཚན་2བཞུགས། སྒྲིབ་
རབས་སུ་ཆོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་བེད་ཀ་ར་བ་ལྟ།

འདི་དང་འགྱུར་བྱང་རུ་བེད་ཀ་ར་བ་ལྟ་རུ་འཁོད་པ་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་རུ་སྒྲམ་ནས་འདིར་
བགྱངས་པ་ཡིན། མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྤོང་དཔལ་གྱི་ལྷན་པོ་དང་། བརྟེ་རིན་
ཆེན་མཆོག་། སྐུ་བ་དཔལ་བཅེགས་སོགས་དང་མཉམ་རུ་བསྟན་བཅས་བོད་རུ་བསྐྱར་པ་སྟེ། ཁོང་གི་
འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། བཏོ་ལྷེ་རུ་ཆོས་ཚན་9ལྟག་བཞུགས་ཡོད། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་
སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་1དང་། ཤེར་ཕྱིན་རུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས། བཏོ་ལྷེ་པ་རུ་ཆོས་ཚན་1དང་། འདུལ་བ་རུ་
ཆོས་ཚན་1བཞུགས། དབུ་མ་རུ་ཆོས་ཚན་1དང་། སྤྱིང་ཡིག་རུ་ཆོས་ཚན་2བཅས་བཞུགས་ཡོད།

སྒྲོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ།

ཀ་མ་ལ་སྟེ་པ་རྒྱ་དང་ཤྱི་ལ་ནི་རང་ཚུལ་ཏེ་པ་རྒྱའི་རང་ཚུལ་ལམ་རྒྱལ་བའི་རང་ཚུལ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ཐུ་
གར་གྱི་ནལ་འབྱུར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་བཞེད་སྟེལ་འཛིན་པའི་པ་རྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་ཞིག་
སྟེ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྤོང་ལྷེ་བཅན་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱ་ཤར་
མ་རྒྱ་ཡན་གྱིས་བོད་རུ་བསམ་གཏན་གྱི་ཆོས་སྟེལ་ནས་བོད་ཀྱི་བཙུན་པ་པལ་ཆེར་ཁོང་གི་སྒྲོབ་མར་
གྱུར། བོ་རྟེ་ས་དྲུའི་སྒྲོབ་མ་ཉུང་ཤས་ཅམ་ལས་སྒྲོབ་རུ་མ་བརྟུབ་ནས། སྟོན་ཅེན་གཉིས་སུ་ཆད། དེ་
གཉིས་ལྟ་སྤྱོད་མ་མཐུན་པར་ཅོད་པར་གྱུར་པ་ལ། བོ་རྟེ་ས་དྲུའི་འཁོར་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ་སྐྱུན་དངས་ཏེ་
ཏ་ཤར་དང་ཅོད་པ་བྱེད་རུ་བཙུག་པ་དང་།^① འདི་གཉིས་བཅད་པའི་གནས་ཚུལ་ཅུང་ཞིབ་པར་ཉང་
ཆོས་འབྱུང་གི་ཤོས་ངོས་367ནས་378པར་ཡང་གསལ། སྒྲོབ་དཔོན་འདི་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོའི་དངོས་
སྒྲོབ་ཡིན། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོ་སྐུ་འདས་རྗེས་ཐུ་ནག་ནས་ཕེབས་པའི་རྒྱ་ཤར་མ་རྒྱ་ཡན་གྱིས་ཅིག་
ཅར་འཇུག་པའི་ཆོས་ཞེས་ཕྱག་མཆོད་སོགས་ལྟས་ངག་གི་ཆོས་སྤྱོད་མི་དགོས་པར་དང་པོ་ནས་སེམས་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟོང་པོ་སྤང་ཅིའི་བཙུང་། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་ལ། ཤོས་ངོས་371རུ་གསལ་བ་ལྟར་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བོད་རུ་བྱོན་

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སྒྲིམ་དགོས་པའི་སྒྲིམ་གསལ་པ་དར་སྒྲིམ་བཏང་བར་བརྟེན། སྒར་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་
 ཞི་བ་འཚོའི་སྐབས་བཅུགས་པའི་ཚོས་སྒྲོལ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁག་གསལ་པ་ཞིག་ཆགས་ཏེ་
 བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་ཚོས་ལུགས་པ་ནང་ཁུལ་ལྟ་བུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁག་གཉིས་བྱང་། རྒྱ་ཤར་
 གི་ཕྱོགས་ཁག་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་ཕྱོགས་ཁག་རྣམས་དཔལ་གསོད་གཏོང་ཅིས་བྱས་
 ཤིང་། འགའ་ཞིག་རང་སྒོག་བཅད་པ་བཅས་ཀྱི་འགལ་ལྔ་ཆབས་ཆེན་བྱང་བ་ལ། བཅན་པོ་བྱི་སྒྲོང་
 ལྟེ་བཅན་གྱིས་རྒྱ་ཤར་ཕྱོགས་ཁག་རྣམས་ལ་ཕན་ཚུན་དྲག་འབབ་མ་དགོས་པར་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོབ་
 དཔོན་མཁས་པ་རྣམས་ཚོས་ཚུད་འགྲན་སྒྲིང་ཐོག་རྒྱལ་ཕམ་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱུར་གོ་བསྐྱོན་སྒྲོབ་གསོ་
 གནང་རྒྱུ། མཁན་པོ་ཞི་བ་འཚོ་སྤྱི་གཤེགས་ཁའི་ཞལ་ཆེན་ལྟར་ཁོང་གི་སྒྲོབ་མ་གྲུ་མ་ལ་ཕྱི་ལ་བལ་
 ལུལ་ནས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་བསམ་ཡས་སུ་ཐེབས་ཐོག་ རྒྱ་ཤར་མ་རྒྱ་ཡན་དང་ཚུད་སྒྲིང་གནང་ཏེ་
 རྒྱ་ཤར་ཆར་བཅད་པ་སོགས་བ་བཞེད་དང་ཉང་ཆོས་འབྱུང་སོགས་བོད་ཡིག་གི་ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་ཏེ་
 ལམ་གསུང་ཚུལ་གཅིག་མཐུན་དུ་ཡོད། སྒྲོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཕྱི་ལ་བསམ་ཡས་ཚོས་ཚུད་ཀྱི་རྒྱུས་སུ་ལོ་
 ཁ་ཤས་བོད་དུ་བཞུགས་རིང་བཅན་པོ་བྱི་སྒྲོང་ལྟེ་བཅན་གྱིས་ལྟ་བ་དང་། སྒྲོམ་པ། འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་
 སྒྲོར་ལ་དྲི་བ་བྱས་པའི་ལན་དུ་སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ། བར་པ། ཐ་མ་བཅས་ཆེད་ཚོམ་མཛད་དེ་འབྲས་བུ་
 གསུང་བའི་ཞོར་ལ་རྒྱ་ཤར་མ་རྒྱ་ཡན་གྱི་ལྟ་ཚུལ་ལ་དགག་པ་མཛད། གསུང་ཚོམ་དེ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞང་ཡེ་
 ཤེས་ལྟེས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་པ་བསྟན་འགྱུར་ལྟེ་དགེ་སྤར་མའི་པོད་ ཀྱི་ སྤྱི་ བར་བཞུགས་ཡོད། ཁོང་
 གིས་སྒྲོབ་དཔོན་པོ་རྒྱུ་ས་ཏུ་འདི་དགོངས་པ་རྒྱལ་བ་བྱང་གིས་དོགས་ནས་སྤར་ཡང་སྒྲོམ་རིམ་གསུམ་
 གྱི་དོན་འགྲེལ་དུ་ལུང་དང་རིགས་པར་འབྲེལ་བར་དབུ་མ་སྤང་བའང་བཅུ་མས་ནས་གནང་ངོ་ཞེས་
 ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ་མཛོང་ཞིང་། དེ་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་བཅེགས་རྒྱི་ཏས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་པ་
 བསྟན་འགྱུར་ལྟེ་དགེ་སྤར་མའི་མདོ་ཕྱོགས་བོད་ ཀྱི་ སྤྱི་ བར་བཞུགས་ཡོད། གཞན་ཡང་གསུང་
 ཚོམ་གཞན་དག་སྒྲོར་ཤེར་ཕྱིན་བདུན་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་ནམ་མཁའ་བསྟན་པས་
 བསྒྱུར་པ་བསྟན་འགྱུར་ལྟེ་དགེ་སྤར་མའི་མདོ་ཕྱོགས་བོད་ ཀྱི་ མ་ སྤྱི་ བར་བཞུགས་ཡོད། ཤེར་ཕྱིན་
 རོ་རྒྱུ་གཅོད་པ་དབུ་མའི་ཚུལ་དུ་འགྲེལ་བ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་ལྟེས་བསྒྱུར་པ་དང་། དབུ་མ་
 རྒྱན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་ལོ་རྒྱུ་བ་ལོ་རྒྱུ་བ་ལོ་ཤེས་ལྟེས་བསྒྱུར་པ་བསྟན་འགྱུར་ལྟེ་དགེ་སྤར་མའི་མདོ་ཕྱོགས་
 བོད་ ཀྱི་ སྤྱི་ བར་བཞུགས་པ་དང་བཅས་པའི་གསུང་ཚོམ་ཁག་དུ་མ་བཞུགས།

ཁོང་དཔོན་སྒྲོབ་རྣམས་ལ་འགྱུར་ཆོས་མང་དུ་བཞུགས་པ་ལས་འདིར་དཔེ་མཚན་ཅམ་བཞོད་

ན། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལ་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མ་རིན་ཆེན་མཆོག་གཉིས་གྱིས་དཔང་
སློང་ཕྱག་སློང་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱ་ནག་མ་ལ་སོགས་མང་དུ་བསྐྱར་རོ་ཞེས་ཉང་ཆས་
འབྱུང་དུ་གསལ་ལ།^① སློབ་དཔོན་སྤྱ་གཤེགས་རྒྱུན་ནི་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གསལ་བ་ལྟར་ན་རྒྱ་
ཤར་མ་རྒྱ་ཡན་གྱི་ཚུགས་ཆས་ཚད་པམ་ཉེས་བྱུང་བ་དེས་ནད་མ་ཐེག་པས་གཤེད་མ་ལག་དམར་བ་
གཉིས་མངགས་ནས་མཆོན་མོ་སྤྱ་སྐྱར་ཁང་དུ་གཟིམས་ནས་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་མཁལ་མ་བཅོར་ནས་
སྤྱ་དགྲོངས་པར་བཤད་པ་དབྱད་གཞི་ཆེ་སྟེ།^②

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བླ་རྒྱ་ལྔ་མ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྗེ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་དང་དཔལ་བཅེགས་སོགས་དང་
མཉམ་དུ་རྒྱ་གཞུང་བོད་དུ་བསྐྱར་བ་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྒྱ་ཆས་
ཆོད་45དང་། དཀོན་བཅེགས་སུ་ཆོས་ཆོད་7ལྟག་བཞུགས། ཤེར་ཕྱིན་དུ་ཆོས་ཆོད་1དང་། བཟླན་
འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆོད་2དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཆོས་ཆོད་8བཞུགས་ཡོད། མདོན་
པ་རྒྱ་ཆོས་ཆོད་2དང་། དབུ་མ་རྒྱ་ཆོས་ཆོད་9བཞུགས་ཡོད། མདོ་འགྲེལ་དུ་ཆོས་ཆོད་2དང་། ཆོད་མའི་
སྐོར་ན་ཆོས་ཆོད་3བཅས་བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མི་མ་ལ་མི་ཉེ།

བོད་སྐད་དུ་རྒྱ་མི་མེད་བཤེས་གཉེན་ཞེས་སུ་གྲགས་པ་ཉིད་གྱི་འབྲུངས་ལུ་ལ་ནི། རྒྱ་གར་རུབ་
ཚུགས་སྐང་པོའི་སྐང་གི་གྲོང་ཁྱིམ་བདག་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོའི་སྐས་སུ་བཟུམས། སློབ་དཔོན་
སྤྱི་སྤྱོད་ལ་སོགས་པར་བསྟེན་ཏེ་རིག་པའི་གནས་བཅུ་ཕྱག་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཞིང་། རྒྱ་གར་པ་
ཆེན་པོའི་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་སྐོར་ཕྱགས་ཉམས་སུ་བསྐྱར་བས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བརྟེས། བོད་
རྒྱལ་ཁྱི་སློང་སྡེ་བཅན་གྱི་སྤྱ་དུས་སུ་བོད་དུ་ཕྱོན་པ་དང་། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བའི་གསེར་གདུང་དཀར་
ཆག་དུ་རྒྱ་མའི་ཡང་སྤྱིད་མངའ་བདག་ཆངས་པ་ལྟའི་མེ་ཏོག་དང་། སྐས་ལུ་ནི་བཅན་པོ་ཡབ་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྤྱིང་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ཚྱངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟེན་དཔེ་སྤྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་ལ། ཤོག་ངོས་365ཏུ་གསལ།

② དུང་དཀར་སློ་བཟང་ཕྱིན་ལས། དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྤྱན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས་10པར་
གསལ།

ལྷ་མ་ཉིང་བཟང་། བེ་རོ། སྐྱེ་ཚོག་སོགས་མཐུན་ཡས་པ་སྒྲིན་པར་མཛད། འཇའ་ལྷ་ས་རྩི་རྩི་
 སྐྱེ་ལྷ་པ་ས་རྒྱ་ནག་རི་བོ་ཅེ་ལྷ་རྩོན་ཞིང་བསྐྱལ་པ་མ་སྒྲིངས་བར་བཞུགས་ཤིང་། མི་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་
 བ་སྐྱལ་པ་རིས་འགྲོ་དོན་རྩ་བོད་ལ་འཕྱོན་པར་གྲགས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་རིག་འཛིན་བི་མ་ལ་མི་ཏུ་ཞེས་
 གསུངས།^① བསྐྱར་ཅིས་ཀྱང་བརྟུས་སུ་བྱི་སྤྱང་ལྷེ་བཙན་ནས་རལ་པ་ཅན་གྱི་བར་རྒྱ་གར་རྩ་སྤྱོད་
 དཔོན་བི་མ་ལ་མི་ཏུ་སྐྱེ་གཉིས་བྱུང་བ་ལས། སྐྱེ་མས་སྐྱེ་བས་འགྲོ་ཡན་ལག་རྒྱལ་པ་དང་། ཤེར་སྒྲིང་
 རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་སོགས་བཅུ་མས། སྤྱི་མ་ནི་འདུལ་བ་བམ་པོ་ལྷ་བརྒྱ་བ་མཛད་པ་པོའོ་ཞེས་དེ་བ་སྒྲིན་
 ལས་བཤད་ཅིས་གསལ་^②ཡང་། ཉང་ཆོས་འབྱུང་སོགས་ན་རྒྱལ་པོ་བྱི་སྤྱང་ལྷེ་བཙན་གྱི་སྐྱེ་རྩ་སུ་
 གདན་དྲངས་པའི་ལོ་པའ་བཤངས་སྐབས་སུ་ཁ་ཆེའི་སྤྱོད་དཔོན་བི་མ་ལ་མི་ཏུ་^③ཞེས་ངོས་བཟུང་བ་
 བི་དོན་དངོས་དང་མཐུན་ནམ་ཡང་ན་ཐུགས་མཉམ་མ་མཛད་པ་གང་ཡིན་དཔྱད་དགོས། ཁོང་གི་
 འགྱུར་ལ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་འབྱུང་རྩ་མཐུན་པོ་བི་མ་ལ་མི་ཏུ་དང་། སངས་རྒྱས་གསང་བ། ཤེར་
 གཞ། བི་བྱུང་སྤྱི་མ་སོགས་དང་། བོད་ཀྱི་སངས་མི་བརྟན་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་བ། བན་དེ་ནམ་མཁའ། སྤྱི་
 རིན་ཆེན་ལྷེ། མ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པ། རྒྱུ་འོད་ལ་སོགས་པས་ལོ་རྒྱུས་ཏེ་ཆོས་མང་རྩ་བ་སྐྱུར་
 ཞེས་གསལ་བ་དང་། ཉང་ཆོས་འབྱུང་རྩ་སྤྱོད་དཔོན་བི་མ་ལ་མི་ཏུ་དང་། ལོ་རྒྱུས་བསྐྱུར་སྤྱི་
 བས། སྐྱེ་འབྱུལ་སྤྱི་དང་། དེའི་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ། ལུར་པ་ཤམ་སྤྱི་ཅན་རྩ་གྲགས་པ་
 སོགས་བསྐྱུར་ཞེས་དང་།^④ ཡང་ལོ་རྒྱུས་བསྐྱུར་སྤྱི་རིན་ཆེན་མཆོག་གིས་པའི་ཏེ་བི་མ་ལ་མི་ཏུ་
 སྐྱེན་དྲངས་ནས། སྐྱེ་འབྱུལ་གྱི་སྤྱི་ལ། འཇམ་དཔལ་སྐྱེ་འབྱུལ་དུ་བ་བསྐྱུར། རྩི་རྩི་སེམས་
 དཔལ་སྐྱེ་འབྱུལ་དུ་བ་ལ་ཅ་རྒྱུད་གསང་བ་སྒྲིང་པོ། ལེ་ལག་ཡེ་ཤེས་བླ་མ། སྐྱེ་འབྱུལ་བླ་མ། ལྷ་མོ་
 སྐྱེ་འབྱུལ། (བརྒྱད་)པ། བཞི་བརྒྱ་བ། བརྒྱད་རྒྱ་བ། བྱད་པར་གསང་སྒྲིང་ཅ་རྒྱུད་མ་འཕྱོང་མར་
 ཁབ་ལྷགས་བཤད་དང་བཅས་པ། དུ་བ་ཆེ་རྒྱུད་། རྒྱུད་དམ་པ། སྤོན་ལས་ཤར་བརྒྱད་མན་ངག་

① རྒྱལ་དབང་ལྷ་བའི་གསེར་གཏུང་དྲུག་ཆག་གི་ཤོག་ངོས273པའི་ཉིན་གྱི་བྱིང་65ར་གསལ།
 ② རྩང་དགར་སྤྱོད་བཟང་སྤོན་ལས། རྩང་དགར་ཆོག་མཛད་ཆེན་མོ། རྩང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས1393རྩ་གསལ།
 ③ ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྒྲིང་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་སྤྱོད་པོད་ཡིག་དཔེ་སྒྲིང་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས307རྩ་གསལ།
 ④ ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྒྲིང་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་སྤྱོད་པོད་ཡིག་དཔེ་སྒྲིང་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས365རྩ་གསལ།

དང་(ཤར་ཆུང་བཅུ་གཉིས་དང་)བཅས་པ་བསྐྱར་ནས་དག་པར་བྱས་སོ་^①ཞེས་གསལ། མཁན་པོ་
འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ཆོས་ལྷེ་དག་བཀའ་བསྟན་ཏུ་བསྐྱར་པར་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཆོས་ཀྱི་སྤང་བ་དང་། བཅ་
མཁའ་སྤྱོད་། རིན་ཆེན་ལྷེ་སོགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྟིང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་
ན་ཆོས་ཆོད་1དང་། ཤེར་ཕྱིན་ཏུ་ཆོས་ཆོད་1བཞུགས་ཡོད། མདོ་ལྷེ་ཏུ་ཆོས་ཆོད་1བཞུགས་ཡོད། བསྟན་
འགྱུར་ལས། ཤེར་ཕྱིན་ཏུ་ཆོས་ཆོད་2བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཏུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཏུ་ན་ཕྱི་ལ།

བོད་སྐད་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཟེར། ཏུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་བརྟེ་
ཡི་ཤེས་ལྷེ་དང་། དཔལ་ཅེགས་སོགས་དང་མཉམ་ཏུ་བསྟན་བཅས་བོད་ཏུ་བསྐྱར་པ་དང་། འདི་ཉིད་
ལ་འགྱུར་ཅུང་མང་ཞིང་། འགྱུར་ཆོས་སུ་ཁོང་ཉིད་གཅིག་ཕུས་མཛད་ཅིང་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ཆོས་ཡང་
མང་ཏུ་མཐོང་བས་ཁོང་ཉིད་གཞུང་ལ་མཁས་ཤིང་བོད་ཡིག་ལའང་བྱང་ཆ་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་
ཐུབ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། དཀོན་བཅེགས་སུ་ཆོས་ཆོད་14དང་། མདོ་ལྷེ་ཏུ་ཆོས་
ཆོད་60ལྟག་བཞུགས་ཡོད། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༡ ་ ༥ ་ བོད་ཏུ། དབྱེས་པ་དོ་རྩེ་ལས་བྱུང་བ་ཀུ་ཅ་
ཀུལྷེ་སྐབ་ཐབས།(242-242) ཏུ་དོ་རྩེ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུ་ཅ་ཀུལྷེའི་མན་ངག་ཆེན་པོ་ལ།(242-243)རྒྱུད་
བོད་། ༣ ་ པར་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྩེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་རྒྱ་རི་ཀ་པས་མཛད་པ།(225-
237) རྟིང་པོའི་དོན་བསྐྱས་པ་བསྟན་པ་མཛད་བྱང་མེད་པ།(237-237) དོ་རྩེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་མཆོད་
པའི་ཆོ་ག་ཞེས་པ་སློབ་དཔོན་རྒྱ་རི་ཀ་པས་མཛད་པ།(237-238) རྒྱུད་། ༩ ་ བོད་ཏུ་རལ་གཅིག་མའི་
སྐབ་ཐབས་དང་།(95-96) སློལ་མ་ཁྲོས་པའི་བ་ལམ་གྱི་གཏོར་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཏུ་གར་གྱི་པའི་ཏ་ཏུ་ན་ཕྱི་
ལས་མཛད་ཅིང་བསྐྱར་པ།(96-96) སློལ་མ་རལ་གཅིག་མའི་སློ་འཕེལ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ལྷག་པའི་
དོ་རྩེས་མཛད་པ།(96-97) རལ་གཅིག་མ་དཀར་མའི་སྐབ་ཐབས་སློབ་དཔོན་རོལ་པའི་སྐས་པས་མཛད་
པ།(97-99) རྒྱུད་། ༩ ་ བོད་ཏུ་ལག་པའི་མཆོད་པ་ཞེས་བྱ་བ།(106-107) རྒྱུད་། ༩ ་ བོད་ཏུ་གཤེན་རྩེ་
གཤེད་དམར་པོའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཕྱི་བོ་རུ་པས་མཛད་པ་དང་།(78-80) གཤེན་རྩེ་གཤེད་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་རྟིང་པོ་སྤང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོས་རྩིས་391ཏུ་གསལ། ཆད་གསལ་གྱི་ལྷགས་རྣམས་མ་དཔེ་རི་
བཞིན་སོར་འཛོག་བྱས་པ་ཡིན།

གྱི་ས་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་ཕྱིར་བསྐྱོབ་དཔོན་བི་རྩུ་པས་མཛད་པ།(85-88) གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་གྱི་ཚེ་གཞེས་བྱ་བ་དང་།(116-118) རྒྱུད་ཀྱི་ཕུ་མོ་པོ་དང་ཕུ་དཔལ་པོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་རྒྱུད་གྱི་འགྲེལ་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོབ་དཔོན་སུ་ལྷ་ཀ་རས་མཛད་པ་དང་།(116-131) རྒྱུད་ཀྱི་ཕུ་མོ་པོ་དང་ཕུ་འཕགས་པ་འཇམ་
 དཔལ་གྱི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་པའི་ཏ་མ་ཉིས་མཛད་པ།(84-84) འཛིག་རྟེན་མགོན་པོའི་བསྟོད་པ་ཡིད་འཕྲོག་
 རྟེན་འཛོམས་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོབ་དཔོན་ཅུ་གོ་མིས་མཛད་པ་དང་།(89-91) རྒྱུད་ཀྱི་ཕུ་མོ་པོ་དང་ཕུ་གཏུམ་པོ་
 དཀར་པོ་ཆེན་པོའི་སྐྱབ་ཐབས་དང་།(119-120) འཕགས་པ་མི་གཡོ་བའི་སྐྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་
 པའི་ཏ་མ་ཉིས་མཛད་ཅིང་བསྐྱར་པ།(120-120) རྒྱུད་ཀྱི་ཕུ་མོ་པོ་དང་ཕུ་འཛོལ་བའི་སྐྱབ་ཐབས་ཞེས་
 བྱ་བ་སྐྱོབ་དཔོན་སྟེག་པའི་རྟོ་རྗེས་མཛད་པ་སོགས་རྒྱ་གར་གྱི་པའི་ཏ་མ་ཉིས་མཛད་ཅིང་བསྐྱར་པ་(76-
 77)བཅས་རྒྱུད་གྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་16བཅུགས་ཡོད། དབུ་མ་རུ་ཆོས་ཚན་2དང་། མདོ་འགྲེལ་རུ་ཆོས་
 ཚན་3བཅུགས་ཡོད། སེམས་ཅམ་པར་ཆོས་ཚན་6དང་། མདོན་པ་རུ་ཆོས་ཚན་2བཅུགས་ཡོད། ཚད་
 མ་རྟེན་པོ་པོ་དང་ཕུ་སྟེགས་བམ་སྟེག་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་ཁོང་གིས་མཛད་ཅིང་བསྐྱར་པ།(249-249) རྩ་
 ཆོགས་རྟེན་པོ་པོ་དང་ཕུ་བསྟོད་པ་ཤིན་ཏུ་བཟུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོབ་དཔོན་ཏ་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པ་དུ་ན་
 སྟེ་ལས་བསྐྱར་པ་(319-319)བཅས་སོ། །

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ནི་ལྷ་མ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྟེ་ཡེ་ཤེས་སྟེ་སོགས་དང་མཉམ་ཏུ་བསྟན་བཅོས་
 བོད་ཏུ་བསྐྱར་ཡོད་དེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། དཀོན་བཅེགས་སུ་ཆོས་ཚན་5ལྟག་
 དང་། མདོ་སྟེ་རུ་ཆོས་ཚན་3ལྟག་བཅུགས། བསྟན་འགྱུར་ལས། འདུལ་བ་རུ་ཆོས་ཚན་1བཅུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མཐོང་རྟེན་པ།

བོད་སྐད་ཏུ་ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་ཟེར་ཞིང་མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྟེ་དཔལ་
 བཅེགས་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་མཆོག་ ཅོག་རྟོ་སྟེ་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་ཀྱིས་མཉམ་ཏུ་བསྟན་
 བཅོས་བོད་ཏུ་བསྐྱར་གནང་མཛད་པ་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྟེ་རུ་ཆོས་
 ཚན་9ལྟག་བཅུགས། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཚན་4དང་། འདུལ་བ་རུ་ཆོས་
 ཚན་3བཅུགས་ཡོད། དབུ་མ་རུ་ཆོས་ཚན་1དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཆོས་ཚན་1བཅུགས། སྤྱིང་ཡིག་ཏུ་

ཆོས་ཚན་4དང་། ལྷ་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩྭ་ན་ལོ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་ཞེ་རུ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་ཡེ་ཤེས་ཞེ་དང་ལྷན་རུ་
བསྐྱུར་པའི་ཆོས་ཚན་5བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བྲ་རྩེ་བྲ་བྲ།

བོད་སྐད་རུ་སངས་རྒྱས་གསང་བ་ཞུ། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐུ་ཆེན་ཉིད་གྱི་སློབ་
མ་ཡིན་ཞིང་། བྲ་རྩེ་དང་། སློབ་རྩེ། རྣམ་འབྱོར་རྩེ་གསུམ་ལ་མཁས་པའི་སློབ་དཔོན་ཞིག་
ཡིན། རྩེས་སུ་རྩེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱིས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་གངས་ཏི་མེར་ཐེབས་ནས་
སློམ་སྐྱབ་མཛད་ཅིང་བཞུགས་སྐབས། བོད་རྒྱལ་བྱི་སློབ་ཞེ་བཅུན་གྱི་སྐུ་རིང་བྲན་ཀ་ལུ་ལེ་ཀོ་ཤ་
དང་གཉགས་རྩྭ་ན་ཀུ་མ་ར་གཉིས་ཁྱུ་གར་རུ་ཆོས་དཔེ་འཆོལ་རུ་བཏང་བའི་ལམ་རུ་སློབ་དཔོན་
འདི་དང་མཇལ་ཏི་གསང་སྐགས་གྱི་ཆོས་མང་རུ་ཞུས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
ཞིབ་པར་རྩོ་ནང་ཏ་ར་རྒྱ་ཐས་མཛད་པའི་ཁྱུ་གར་ཆོས་འབྱུང་ལེའུ་སུམ་རུ་བའི་ནང་གསལ་བར་
གསུངས། རྒྱལ་པོ་བྱི་སློབ་ཞེ་བཅུན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡོ་ག་ལ་མཁས་པ་མི་གསུམ་ཉི། ཆོག་ལ་
མཁས་པ་འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན། དོན་ལ་མཁས་པ་སངས་རྒྱས་གསང་བ། ཆོག་དོན་གཉིས་
ཀར་མཁས་པ་སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྟོང་པོ་ཡིན་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བརྗོད་ཚུལ་འདི་
བྱུང་། འདི་བས་དབས་མཇུ་སྒྲི་ལྷམ་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱུར་པའི་ཆོས་ཚན་6གི་འགྲུར་བྱང་རུ་མཚན་ལ་
སངས་རྒྱས་གསང་བ་ཞེས་བཀོད། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྩེ་གྱི་སློབ་ན་བོད་གྱི་ལོ་
རྒྱུ་བ་དབས་མཇུ་སྒྲི་ལྷམ་ཉི་འཇམ་དཔལ་གོ་ཆ་དང་དཔལ་བཅེགས་སོགས་གྱིས་ལྷན་རུ་བསྐྱུར་པའི་
ཆོས་ཚན་7བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕྱི་བརྩེ་ཏ་ས།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྩེ་གྱི་སློབ་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མ་རིན་ཆེན་མཆོག་དང་
ལྷན་རུ་བསྐྱུར་པའི་ཆོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩུ་ན་གནས།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དང་། བརྩེ་ཡེ་ཤེས་
ལྷོ། དཔལ་བཅེགས། ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་སོགས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་ལྷུ་རྩ་
ཆོས་ཆན་ཉ་ལྷག་བཞུགས་ཡོད། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཁྱུད་གྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆན་ཉ་དང་། དབུ་མ་རྩ་ཆོས་
ཆན་ཉ་བཞུགས། མདོ་འགྲེལ་རྩ་ཆོས་ཆན་ཉ་དང་། སྤྱིང་ཡིག་རྩ་ཆོས་ཆན་ཉ་བཞུགས། ཆད་མའི་སྐོར་ན་
ཆོས་ཆན་ཉ་བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བརྩེ་ཏ་པུ་བྱུ་སྤྱོད།

བརྩེ་ཏ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ་དང་། བརྩེ་དཔལ་བཅེགས། བརྩེ་
ཡེ་ཤེས་ལྷོ། བརྩེ་དགེ་བ་དཔལ་སོགས་དང་མཉམ་རྩ་བསྟན་བཅོས་བོད་རྩ་བསྟར་བ་སྤྱོད། ཁོང་གི་
འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་ལྷུ་རྩ་ཆོས་ཆན་ཉ་ལྷག་དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས། སེམས་ཅན་
པར་ཆོས་ཆན་ཉ་དང་། མདོན་པ་རྩ་ཆོས་ཆན་ཉ་བཅས་བཞུགས་ཡོད།

བརྩེ་ཏ་རྩ་ཆེ་བཞད་པ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ཁྱུད་སྐོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མ་རིན་ཆེན་མཆོག་དང་ལྷན་རྩ་
བསྟར་པའི་ཆོས་ཆན་ཉ་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩུ་ན་པུ་སྤྱོད།

འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡེ་ཤེས་ལྷོ་དང་དགེ་སྤྱིང་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ་སོགས་དང་ལྷན་རྩ་
བསྟར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། དབུ་མ་རྩ་ཆོས་ཆན་ཉ་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བྱུ་སྤྱོད།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ཁྱུད་སྐོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མ་རྩུ་སྤྱོད་ལྷན་དང་ལྷན་རྩ་
པའི་ཆོས་ཆན་ཉ་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་གྲ་ལེན་གྱི།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ཐུང་སྟོར་ན་པོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་དྲན་པ་ན་མ་མཁའ་དང་ལྷན་ཏུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཟུགས་ཡོད།

ཆུ་མེ་ཆ་བ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་པོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་བཞི་དཔལ་འབྱོར་དང་ལྷན་ཏུ་བཀའ་འགྲུར་གྱི་འདུལ་
བའི་སྟོར་ནས་པོད་༡ བ་༥ པ་པོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་ཡོད།

ཆུ་ན་མི་རྒྱ།

པོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཆུ་ཏ་སྤེལ་དང་མཉམ་ཏུ་ཤེར་ཕྱིན་ཏུ་ཆོས་ཚན་1བསྐྱར་ཡོད།

བཟུ་ཕྱི་ཀ་ར།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ཐུང་སྟོར་ན་ལོ་ལྔ་བ་གཞུགས་ན་མ་མཁའི་སྟོང་པོ་དང་ལྷན་ཏུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཟུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ན་ཆ་གཞ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་ལོ་ལྔ་བ་དྲན་པ་ན་མ་མཁའ་གཉིས་ཀྱི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ཐུང་སྟོར་
ན་ཆོས་ཚན་1བཟུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཕྱག་མེ་ཆ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་པོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་བཞི་བྱིན་གྱི་སྟོང་པོ་དང་། དཔལ་བཅེགས་སོགས་དང་
ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པ་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། བཏོ་མེ་ཏུ་ཆོས་ཚན་3ལྟག་བཟུགས། བསྟན་འགྲུར་ལས། བཏོ་
འགྲུལ་ཏུ་ཆོས་ཚན་1དང་། སེམས་ཅན་པར་ཆོས་ཚན་4བཟུགས། ཚད་མའི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་1བཅས་
བཟུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་ཕུར་བྱ་བྱ།

འདི་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྗེ་ཡི་ཤེས་ལྷོ་གཉིས་གྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་ལྷོ་རྩ་
ཆོས་ཚན་ཅམ་བཞུགས།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཤུལ་བྱ་བྱ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྗེ་རྩ་རྒྱུ་ཏ་སྟགས་གྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་
ལས། མདོ་ལྷོ་རྩ་ཆོས་ཚན་ཅམ་བྱ་དང་། འདུལ་བ་རྩ་ཆོས་ཚན་ཅམ་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བེ་ཆ་ཡ་ཕྱི་ལ།

མཁན་པོ་འདི་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྗེ་ཡི་ཤེས་ལྷོ་གཉིས་གྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་
ལྷོ་རྩ་ཆོས་ཚན་ཅམ་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མཆུ་ཕྱི་གར།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷོ་རྩ་རྩ་རྒྱུ་ཏ་སྟགས་དང་ལྷན་རྩ་བཞུར་པའི་
འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་ལྷོ་རྩ་ཆོས་ཚན་ཅམ་བཞུགས། བཞུན་འགྱུར་ལས། ཁྱད་གྱི་སྟོར་ན་
ཆོས་ཚན་ཅམ་དང་། མདོ་འགྲེལ་རྩ་ཆོས་ཚན་ཅམ་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩ་ན་མི་ལྷོ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། མདོ་ལྷོ་རྩ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྩ་ཏ་ཕྱི་ལ་དང་ལྷན་རྩ་བཞུར་པའི་ཆོས་
ཚན་ཅམ་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩ་ཏ་ཀ་ར།

མཁན་པོ་ཁོང་གི་འགྱུར་ནམས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བཟང་སྦྱང་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་ཡི་ཤེས་རྩིང་
པོ། དཔལ་བཅེགས་སྟགས་དང་ལྷན་རྩ་བཞུར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་ལྷོ་རྩ་ཆོས་
ཚན་ཅམ་བཞུགས་ཡོད། བཞུན་འགྱུར་ལས། མདོ་བ་རྩ་ཆོས་ཚན་ཅམ་དང་། འདུལ་བ་རྩ་ཆོས་

ཆོན་བཞུགས། སྒྲིང་ཡིག་ཏུ་ཆོས་ཆོན་ལཱ་ཅན་བཞུགས་ཡོད།

ལྷ་ཡར་ལྷི་མཐོན་པོ་དཔལ་ལྷི་ལྷེ་མེ་མཐོན་པོ།

འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་པ་དག་སྤང་བའི་རོ་ཙེ་ན་དང་རྟུན་ཏུ་བཀའ་འགྱུར་ལས། ཉིད་རྒྱུད་ཀྱི་
སྒོར་ན་ཆོས་ཆེན། བསྐྱུར་པ་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེ་གཤམ་གྱི་མ་ཐན་པོ་ཤིང་ལ་ཀ་ར་མིན་པ་ལྟ་

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་བཅེགས་དང་སྟོན་ཏུ་བསྐྱར་བ་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཚེགས་སུ་
ཚོས་ཚན་འབྲེགས་ཡོད།

ཨོ་ཤར་ཨོ་ཕུན་ཏིང་ལྷོ་སྒྲུབ་གདུང་།

ཁོར་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྒྲོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་བཅེས་དང་
ལྟན་ཏུ་བསྟར་བའི་ཆོས་ཚན་།བཞུགས་ཡོད།

ཡུལ་གྱི་མཁན་པོ་པུ་ལྷ་ཡི་ཤ།

མོད་ཀྱི་མ་རྩ་བ་དཔལ་བཅེགས་སོགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། མོད་མའི་སྒྲིང་ན་ཆོས་ཆེན་པོ་བཞུགས་ཡོད།

ཡུ་གུ་ཡི་མཐུ་ཏི་ཡུ་ཏི།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་གྱི་རྒྱན་པོ་དང་རྩལ་མཉམ་ཞིང་། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། བསྟོད་ཆོགས་སྤྱི་ཆོས་ཆོན་པ་བཞུགས་ཡོད།

[illegible]

འདི་ཉིད་དང་ཐོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྟེན་དགེ་བའི་དཔལ་གཉིས་གྱིས་བཀའ་འགྱུར་གྱི་མདོ་ཞི་བུ་ཆོས་
ཆོན་ཅམ་བཞུར་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཆ་རྒྱ་ར།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སྟགས་དང་མཉམ་དུ་ཁྱ་གཞུང་
བོད་དུ་བསྐྱར་པ་སྟེ། ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བཀའ་འབྱུང་ལས། དཀོན་བཅེགས་སུ་ཆོས་ཚན་30ལྟག་དང་། མདོ་
མེ་ཅུ་ཆོས་ཚན་65ལྟག་བཞུགས། བསྟན་འབྱུང་ལས། དབུ་མ་ཅུ་ཆོས་ཚན་2དང་། འདུལ་བ་ཅུ་ཆོས་
ཚན་1བཞུགས་ཡོད། གསེ་བ་རིག་པའི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་2དང་། ཤེར་ཕྱིན་དུ་ཆོས་ཚན་1བཅས་
བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕྱི་བླ་མ་ལྟེན།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་བའི་སློ་གྲོས་སྟགས་དང་མཉམ་དུ་ཁྱ་གཞུང་བོད་དུ་
བསྐྱར་པ་སྟེ། ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བསྟན་འབྱུང་ལས། འདུལ་བ་ཅུ་ཆོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་པཌླི་ཏ་ཡུ་ལྟ་ར་དེ་ལ།

འདི་དང་ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཡུ་ལྟ་ར་དེ་ལ་ཅུ་གྲིས་པ་གཉིས་བྱོན་པའི་དུས་སྐབས་དང་། ཆོས་
བསྐྱར་གྱི་སྟགས་སུ་གྱུར་པ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟགས་གང་ཆ་ནས་བལྟས་ཀྱང་ལོ་པའ་གཅིག་ཡིན་དགོས་
པས་གཅིག་དུ་བགྱངས་པ་ལས། མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ག་རོད་ཚུལ་བྱིམས་འབྱུང་
གནས་སམ་ཚུལ་བྱིམས་འབྱུང་གནས་སྟེས་པ་དང་མཉམ་དུ་ཁྱ་གཞུང་བོད་དུ་བསྐྱར་པ་སྟེ། ཁོང་གི་
འབྱུང་ལ། བསྟན་འབྱུང་ལས། ཤེར་ཕྱིན་པ་༥ བོད་ཡོངས་སུ་འདུས་པའི་ཆོས་ཚན་1དང་། འདུལ་བ་
ཅུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས། སྐྱེས་རབས་སུ་ཆོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཅན་གྱ་མ་ར།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤུ་འོད་སྟགས་དང་མཉམ་དུ་ཁྱ་གཞུང་བོད་དུ་བསྐྱར་
པ་སྟེ། ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བསྟན་འབྱུང་ལས། དབུ་མ་ཅུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་པཌླི་ཏ་ཀའ་པ་ཏི།

པཌླི་ཏ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་པཌླི་ཏ་སྟགས་དང་མཉམ་དུ་ཁྱ་གཞུང་བོད་དུ་བསྐྱར་པ་

སྟེ། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། དབུ་མ་རུ་ཚོས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་བརྟན་པ་རབ་འབྱོར་དབྱེངས།

འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཏིང་འཛིན་བཟང་པོ་དང་མཉམ་རུ་ཐུག་གཞུང་བོད་རུ་བསྐྱར་པ་

སྟེ། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། དབུ་མ་རུ་ཚོས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་བརྟན་ཏེ་ལོ་ཏ།

འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤུག་འོད་སྟགས་དང་མཉམ་རུ་ཐུག་གཞུང་བོད་རུ་བསྐྱར་པ་

སྟེ། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། དབུ་མ་རུ་ཚོས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཡུ་རྫུ་རྩམ་བྱ་ལྟ་བུ།

མཁན་པོ་འདི་བས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྟོང་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྟོང་ཚུལ་
བྱིས་པ་ཡོན་ཏན། དག་སྟོང་ཤེས་རབ་ལེགས་པ་སྟགས་དང་མཉམ་རུ་བསྟན་བཅོས་བོད་རུ་བསྐྱར་
པ་སྟེ། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་ལྟེ་རུ་ཚོས་ཚན་4ལྟག་བཟླགས། བསྟན་འགྲུར་
ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོར་ན་ཚོས་ཚན་1དང་། སྤྱིང་ཡིག་རུ་ཚོས་ཚན་2བཟླགས། ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་སྟོར་ན་ཚོས་
ཚན་1བཅས་བཟླགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཤུག་སེ་ན།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྩམ་ཏེ་སྤྱི་ལ་དང་མཉམ་རུ་བཀའ་འགྲུར་ལས། ཤེར་བྱིན་
རུ་ཚོས་ཚན་1བསྐྱར་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་བརྟན་ཏེ་གོ་མི་འཆི་མེད།

བརྟན་ཏེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟོན་ལྟན་ཤེས་རབ་དང་ལྟན་རུ་ཐུག་གཞུང་བོད་རུ་བསྐྱར་
པ་སྟེ། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཤེར་བྱིན་རུ་ཚོས་ཚན་2དང་། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོར་ན་ཚོས་
ཚན་1བཅས་བཟླགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་པརྟེ་ཏ་འཇམ་པའི་དབྱངས།

ཐོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་ལྷེ་དགའ་བའི་དཔལ་དང་མཉམ་ཏུ་བསྟན་འགྱུར་ལས། ཁྱུད་གྱི་སྐོར་ན་ཆོས་
ཆན་འབྱུར་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷོ་ལྷ།

ཐོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་ལྷེ་དགའ་བའི་དཔལ་དང་མཉམ་ཏུ་བསྟན་འགྱུར་ལས། ཁྱུད་གྱི་སྐོར་ན་ཆོས་
ཆན་འབྱུར་ཡོད།

པརྟེ་ཏ་གྱི་ཕྱ་ཕྱ་མ་འབྱུང་གནས།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཁྱུད་གྱི་སྐོར་ན་ཐོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་ལྷེ་དགའ་བའི་ཁོང་གི་
དང་ལྷན་ཏུ་བསྟར་པའི་ཆོས་ཆན་འབྱུར་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་པརྟེ་ཏ་མཆོག་ཀལ་ལྷ།

པརྟེ་ཏ་འདི་ཉིད་གཅིག་ཕུས་བསྟར་པའི་འགྱུར་ཡང་མཐོང་བས་ཁོང་ནི་ཐོད་ཡིག་ལ་བྱང་ཆ་
ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཁྱུད་ཀྱི་ཐོད་ཏུ་ལྷན་ཅིག་སྟེས་
པའི་ནལ་འབྱུར་དམ་པའི་འགྲེལ་བ་སྟོང་པོ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ།(196-201) ཁྱུད་ཀྱི་ཆེ་པོ་ཐོད་
ཏུ་རིམ་པ་ལྷའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞིས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ལྷན་མཛད་པ།(187-277) ཁྱུ་གར་གྱི་
པརྟེ་ཏ་མཆོག་ཀལ་ལྷ་ཕུས་བསྟར་པ་དང་བཅས་ཁྱུད་གྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆན་2འབྱུར་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷོ་ལྷ་རྒྱ་མ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་ཐོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་ལྷེ་དགའ་བའི་ཁོང་གི་ཐོད་ཡིག་ལ་བྱང་ཆ་
ལས། མདོ་འགྲེལ་ཏུ་ཆོས་ཆན་འབྱུར་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་པརྟེ་ཏ་བ་རྟེ་བ།

པརྟེ་ཏ་འདི་ཉིད་དང་ཐོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་ལྷེ་དགའ་བའི་ཁོང་གི་ཐོད་ཡིག་ལ་བྱང་ཆ་
ལས། མདོ་འགྲེལ་ཏུ་ཆོས་ཆན་འབྱུར་ཡོད།

སྐྱེ་ན་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་པལྟེ་ཏ་རྩ་རྩ་ཏེ།

པལྟེ་ཏ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མ་བན་ཆོས་འབར་སྟགས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་ན་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་པལྟེ་ཏ་མི་དབང་བཟང་པོ།

པལྟེ་ཏ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྟགས་པའི་སྟོ་གྲོས་དང་། གཞོན་ཅུ་ཤེས་རབ་སྟགས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་ན་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད། རྒྱུ་རབས་སུ་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཀམ་ལྷམ།

འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ་བཀའ་འགྱུར་ལས། དཀོན་བཅེགས་སུ་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཀམ་ལ་ཕྱི་ལ།

བོད་སྐད་ཏུ་པདྨའི་ངང་ཚུལ་ཞེས་བྱ། འདི་ཉིད་བཅོན་པོ་ཕྱི་སྟོང་ལྟེ་བཅོན་སྐབས་ཏ་ཤང་དང་ཚོད་པ་བྱེད་མཁན་ཀམ་ལ་ཕྱི་ལ་ཞེས་པ་དེ་དང་བྱོན་པའི་རུས་ལ་སྟེ་ཕྱི་ལྟང་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ལོ་པའ་ཁ་ཁར་ངེས་ཏེ། མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་རྒྱུ་བ་རྩ་ཏེ་ཕྱི་ལ་དང་། ཤེས་རབ་སྟགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྟགས་པའི་སྟོ་གྲོས་དང་མཉམ་ཏུ་ཐུག་འབྲལ་བོད་ཏུ་བསྟན་ཡོད་དེ། འདི་ཉིད་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། དཀོན་བཅེགས་སུ་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་ན་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་པལྟེ་ཏ་སྟན་ལ་ཕྱི་ལ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་མ་གྲགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྟན་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་ན་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད། དབུ་མ་རུ་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྩྭ་ན་ཀ་ར།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མར་བ་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་སོགས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། རྩལ་གྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆན་2བཅུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཉེ་ཕྱ་བ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མ་བན་ཆོས་འབར་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། རྩལ་གྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆན་1བཅུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་པཱི་ཏ་ཐུ་བ་ན་རྩ།

པཱི་ཏ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞོན་ཅུ་དཔལ་སོགས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། རྩལ་གྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆན་10ལྟག་བཅུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞོན་ཅུ་དཔལ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་བསོད་ནམས་ཐུ་
མཆོའི་ཐེ་སོགས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྩལ་གྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆན་14དང་། རྩ་ཆོགས་སུ་ཆོས་
ཆན་2བཅུས་བཅུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཕྱུ་ཡི་རྩ་ཅེ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འབྲོག་མི་ཤུག་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། རྩལ་གྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆན་1བཅུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཐུ་ཀྱ་མ་ར་ཀྱ་ལ་ཤ།

འདི་དང་འགྱུར་བྱང་ཏུ་ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཀྱ་མ་ར་ཀྱ་ལ་ཤ་དང་། ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཀྱ་མ་ར་
ཀྱ་ལ་ཤ་ཏུ་བྲིས་པ་ནམས་ཡི་གེ་ཕབ་སྤངས་ལ་བྱང་པར་ཅུང་ཅམ་ཤོར་བ་ལས་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་
པས་གཞོགས་གཅིག་ཏུ་བབྲངས་ཤིང་། ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤུག་སྒོ་གྲོས་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་བསོད་

ནམས་བཟང་པོ་སྐུ་ལྔ་དང་མཉམ་ཏུ་རྒྱ་གཞུང་བོད་ཏུ་བསྐྱར་ཡོད་དེ། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་
 ལས། མདོ་མེ་རུ་ཆོས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད། བསྟན་འགྲུར་ལས། བསྟོན་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཚན་1དང་། ཁོང་
 ཉིད་གཅིག་སྤུས་བསྐྱར་པ་འང་རྒྱུད་79 པོ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་རིམ་པ། (194-
 196) རྒྱུད་79 པོ་དང་རྩྭ་རྩོམ་དབྱིངས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དོན་བསྐྱོམ་པའི་དོན་བསྐྱུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 མཛད་བྱང་མེད་པ་དེ་དང་། (225-227) རྒྱུད་80 པོ་དང་རྩྭ་འཕགས་པ་ལག་ན་རྩོམ་གས་སྟོན་པོ་
 ཅན་གྱི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཉིན་མཛད་རྩོམ་མཛད་པ། (246-
 247) རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀུ་ལྷ་ར་ཀ་ལ་ཤས་བསྐྱར་པ་སྐུ་ལྔ་རྒྱུད་གྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་5དང་། དབུ་མ་
 རུ་ཆོས་ཚན་2དང་། ཚད་མའི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་3བཅས་བཟླགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ལྷ་ཡ་ལྷ་མི་ཏུ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་རོང་བོམ་ཆོས་བཟང་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་
 ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་བྱང་བ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་བ་རི་རྣམ་གྱི་ཉི་གཉིས་ཀྱི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་
 སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་རྩོམ་མཛད་པ།

འདི་ཉིད་གཅིག་སྤུས་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་ཡང་མཐོང་བས་ཁོང་བོད་ཡིག་ལ་བྱང་ཆ་ལྷན་པ་ཞེས་
 ཡིན་ངེས། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་79 ཞི་པོ་དང་རྩྭ་རྩོམ་མཛད་ཅེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཉི་ལོ་པས་
 མཛད་པ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་རྩོམ་མཛད་པ་དང་བཅས་རྒྱུད་གྱི་སྟོར་ན་ཆོས་
 ཚན་2བཟླགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ལྷ་རྩ་ཅན་བཟླ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གཅིག་སྤུས་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་ཡང་མཐོང་བས་བོད་ཡིག་ལ་བྱང་ཆ་ལྷན་

བ་ཞིག་ཡིན་ངེས། ཁོང་ཉིད་གཅིག་ལུས་བསྐྱར་པ་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ཞི་༥ བོད་ཏུ་དོ་
 ཏ་མཛོད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་སློབ་དཔོན་གཉིས་མིང་དོ་རྗེས་མཛོད་པ། (180-207) རྒྱུད་། ཞི་༥ བོད་
 ཏུ་ཀ་ཁའི་དོ་ཏ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། (55-57) ཀ་ཁའི་དོ་ཏའི་བཤད་པ་བྲིས་པ་བཅས་དཔལ་ས་ར་ཏས་
 མཛོད་པ། (57-65) དོ་ཏ་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་ནལ་འགྱུར་ཀྱི་དབང་ལྷག་བཞི་པས་མཛོད་པ་དང་། (134-
 136) ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ནག་པོ་པས་མཛོད་པ་དང་། (135-137) དཔལ་བིན་
 པའི་ཆོག་རྒྱུད་ལྟ་བུ་ཅ་བཞི་པ་དཔལ་བི་རུ་པས་མཛོད་པ་(138-139)སོགས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་
 རྩི་བོ་རོ་ཅ་ན་བཟླས་བསྐྱར་པ་དང་། གཞན་ཏུ་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་དིང་རི་ཆོས་གྲགས་སོགས་དང་ལྟན་
 ཏུ་བསྐྱར་པ་བཅས་པར་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བསྟོམས་པའི་ཆོས་ཆོན་འབྲུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཡེ་དེ་བ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གཅིག་ལུས་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ཡང་མཛོད་བས་བོད་ཡིག་ལ་བྱང་ཆ་ལྟན་པ་
 ཞིག་ཡིན་ངེས། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ཞི་༥ བོད་ཏུ། བཏུང་ཅི་གྲུབ་པའི་ཅ་
 བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་བི་རུ་པས་མཛོད་པ། (142-145) རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཡེ་དེ་བས་བསྐྱར་པ་ལྟེ་
 ཆོས་ཆོན་འབྲུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷགས་དབང་དགའ་བྱེད།

འདི་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་ལྷ་ལྷོ་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་
 ཆོན་འབྲུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བཟླ་བུ་ཅི།

འདི་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་མ་བན་ཆོས་འབར་སོགས་ཀྱིས་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
 འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆོན་འབྲུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྟེ་མ་ག་ག་ན།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་བྱང་ཆུབ་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་འགྱུར་

ལས། སེམས་ཅམ་པར་ཆོས་ཆན་1བསྐྱར་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་འདྲ་ལྟ་བུ་ལྟར།

འདི་ཉིད་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དབང་ལྷག་ཀྱིས་མཆན་གཉིས་གྱིས་བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་
སྐོར་ན་ཆོས་ཆན་1བསྐྱར་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་ལཱ་ཁྲི་ཏ་གཞུང་རྒྱ་རྒྱ།

ལཱ་ཁྲི་ཏ་འདི་དང་བོད་གྱི་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་གཉིས་གྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། སྤྱི་ལོ་ཏུ་ཆོས་ཆན་2བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་འདྲ་ལྟ་བུ་ལྟར།

བོད་སྐད་ཏུ་ཞི་བ་སྤྱི་པོ་བཟུང་། མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འགོས་ལྷས་བཅས་དང་
རིན་ཆེན་མཆོག་སོགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྐོར་ན་ཆོས་
ཆན་2བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་འདྲ་ལྟ་བུ་ལྟར།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷ་ལྟ་བུ་གྱིས་སོགས་གྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། ཟུང་གི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆན་1དང་། མདོ་འགྲེལ་ཏུ་ཆོས་ཆན་1བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་འདྲ་ལྟ་བུ་ལྟར།

འདི་ལ་ལཱ་ཁྲི་ཏ་ལ་མ་ལ་གྲུབ་ཏུ་བྱིས་པའང་ཡོད་ཡོད། འབོད་ལྷགས་མ་འདྲ་བ་ལས་ལོ་བཅ་
གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་འདྲ་ཞིག་ལཱ་ཁྲི་ཏ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྤྱི་པོ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། ལོ་
རྒྱུ་བ་ལྷ་ལྟ་བུ་གྱིས་མཆན་སོགས་དང་མཉམ་ཏུ་བསྟན་བཅས་ཏུ་མ་བོད་ཏུ་བསྐྱར་ཡོད་དེ། ཁོང་གི་
འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྤེལ་ཏུ་ཆོས་ཆན་5ལྷག་བཞུགས་ཡོད། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་
སྐོར་ན་ཆོས་ཆན་6དང་། ཤེར་ཕྱིན་ཏུ་ཆོས་ཆན་1བཞུགས། སྤྱི་ལོ་སྤེལ་ཏུ་ཆོས་ཆན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཟླ་ལྔ་པ།

མཁན་པོ་འདི་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་གཉིས་གྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། མཛོན་པ་རུ་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁྱེ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཟླ་ལྔ་པ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་གཉིས་གྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། ཁྱེད་གྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁྱེ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཟླ་ལྔ་པ།

མཁན་པོ་ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཁྱེད་ཀྱི་པོད་རུ་སྟོན་མ་བཞིའི་རྒྱ་ཁྲིས་བྱ་
བ་སྟོབ་དཔོན་ནག་པོ་པས་མཛད་པ། ཁྱེ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཟླ་ལྔ་པས་བསྟར་པ་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁྱེ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཉི་ཤེས་ཀར་ཟླ་ལྔ་པ།

ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་ལྷན་དུ་བསྟར་པ་ལ་བཀའ་འགྱུར་མདོ་སྟོན་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁྱེ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཉི་ཤེས་ཀར་ཟླ་ལྔ་པ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལུ་ནི་རྒྱ་ཁྲིས་གཉིས་གྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཁྱེད་གྱི་སྐོར་
ན་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁྱེ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་ནོན་ནི།

འདི་ཉིད་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་དཔལ་གཉིས་གྱི་འགྱུར་ལ་བསྟན་འགྱུར་ལས། ཁྱེད་གྱི་
སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁྱེ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཉི་ཤེས་ཀར་ཟླ་ལྔ་པ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལྷན་དང་། བ་རི་ལོ་རྒྱུ་བ་སོགས་གྱི་

འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་3དང་། ཚད་མའི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་པར་ཏ་སྒྲིག་ར།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འགོ་སྟོན་ལྟས་བཅས་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྣམ་ལྔ་ལ།

བོད་སྐད་རྒྱ་པར་ཏ་ཆོས་སྒྲིབ་ཟེར་ཞིང་། ལྷ་སྤྲེལ་མ་ཡི་ཤེས་འོད་ཀྱི་བཀའ་ལྟར་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་རྒྱས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱས་མགོ་ཙམ་ལ་ཐུགས་ཀྱི་པར་ཏ་སྒྲིག་སྟེན་ཀྱི་པར་ཏ་རྣམ་ལྔ་ལ་མངའ་རིས་སུ་སྒྱུན་དངས་ཤིང་། འདུལ་བའི་བཤད་པ་དང་ལག་ལེན་རྒྱ་ཆེར་སྒྲིལ་ནས་སྟོད་ཁྱལ་རྒྱ་འདུལ་བའི་རྒྱུད་སྒྲིལ། འདི་ཉིད་ལས་རབ་རྒྱུད་བ་མང་པོ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་། རྒྱུད་པར་རྒྱ་མཁན་བྱ་ས་རྒྱ་ལ་དང་། རྒྱ་ཏ་ལ། རྒྱ་སྤྲེལ་ལ་བཅས་པར་ལྷ་མ་གསུམ་རྒྱ་གསུམ། འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྣམ་ཏ་སྒྲིལ་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྒྱ་ཆོས་ཚན་1ལྟག་དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་གསུམ་དང་ལྟན་རྒྱ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་2བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྣམ་ལྔ་ལྟེན་ལ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་སློང་དཔལ་ཀྱི་ལྟན་པོ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་སློང་དགེ་བའི་སྒོ་གྲོས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྒྱ་ཆོས་ཚན་1ཙམ་བཞུགས། བསྟན་འགྱུར་ལས། མདོ་འགྲེལ་རྒྱ་ཆོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་པར་ཏ་རྣམ་ལྔ་ལ།

འདི་ལ་ཐུགས་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ཡང་ཁྱུ་ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཏ་བློ་བོད་རྒྱ། རང་བཞིན་ཀྱི་དོ་ཏ་མཛོད་ཀྱི་སྒྲིལ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་དཔོན་ལྷ་ཡི་པས་མཛོད་པ། (2-2) ལྷ་མ་རྟོག་སྤང་བའི་སྒྲིལ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་དཔོན་ལྷ་ཡི་པས་མཛོད་པ། (2-2) ལས་ཀྱི་གཏུམ་མོའི་དོ་ཏ་

མཛེད་ཀྱི་ཐུ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་གྱི་རྩ་པས་མཛེད་པ།(2-3) ལྟ་སྟོན་སློབ་པ་འབྲས་བུའི་དོ་ཉའི་
 ཐུ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ས་ར་ཉ་པས་མཛེད་པ།(3-4) འཛག་པ་གཙུག་པའི་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ་
 སློབ་དཔོན་ཀྱི་རྩི་པས་མཛེད་པ།(22-22) གསེར་འབྱུར་གྱི་ཅི་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ན་ལེས་མཛེད་
 པ།(23-23) རྒྱུང་གནས་ནད་གྱི་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཨ་ཇོ་གིས་མཛེད་པ།(30-31) ལུས་
 གྱི་ཅ་ཐིག་མཉམ་པ་ཉིད་གྱི་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ནི་གི་ནིས་མཛེད་པ།(32-32) འབྱུང་
 བ་བཞིའི་སྤྱིད་པའི་ཆགས་ལུགས་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཅ་ར་པ་ཉིས་མཛེད་པ།(32-32) རང་རིག་
 ཡེ་ཤེས་ལྟ་བའི་ཉམས་ལེན་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཅ་སྟག་ཀས་མཛེད་པ།(32-33) སྤྱི་ནང་གི་བརྟུང་
 ཅིའི་བརྟུང་ལེན་ཞེས་བྱ་བ་བྱུ་རིས་མཛེད་པ།(38-39) སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་
 ཤ་བ་རི་བས་མཛེད་པ།(40-40) བདེ་སྤྱག་གཉིས་བྲལ་གྱི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཤཉི་པས་
 མཛེད་པ།(40-41) འབྲེལ་མེད་གྱི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བ།(41-46) སློབ་དཔོན་གྱི་པ་ལས་མཛེད་པ་བཅས་
 ཆོས་ཆོན་བཞི་བརྟུ་ལྟ་བུ་གསལ་སོ། །

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཡུ་རྫོང་རྒྱ་ན་གྱི་བླ་མ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤུ་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་འབྱུར་གྱི་མདོ་མེ་ཅུ་ཆོས་
 ཆོན་ཅེས་བསྟུར་ཡོད། སྤྱི་ཐུ་པ་ཞེས་པའང་འདི་ཉིད་ཨེ་ཡིན་སྟེ་མ་བུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་རྒྱུད་སྟོར་
 བོད་ཀྱི་པ་པར། དཔལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྟེ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་བ་ཞེས་པ།(325-330) རྒྱ་གར་
 གྱི་མཁན་པོ་སྤྱི་ཐུ་པས་མཛེད་ཅིང་བསྟུར་ཞེས་པར་གཞིགས་ན་ཁོང་ཉིད་བོད་ཡིག་ལའང་ཤིན་ཏུ་
 མཁྱེན་རྒྱ་ཡངས་པའི་ལོ་པར་ཞིག་ཡིན་ལས་ཆེ།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཉམ་པོ་རྟེན།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལུ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེ་བཅན་སྟེ་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་འབྱུར་ལས། རྟེན་
 རྒྱུད་གྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཆོན་ཅེས་བསྟུར་པ་བཞགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དྲན་ར་མེ་ཏ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལུ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེ་བཅན་སྟེ་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་འབྱུར་ལས། རྟེན་

རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་ཚས་ཚན་1བསྐྱར་པ་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཕྱི་ལྟེ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྟིང་རྒྱུད་པོད་༡ ལ། ༢ ལ། དཔལ་ཉེ་རུ་ཀ་རྟིང་རྩེ་རོལ་
པའི་རྒྱུད་གསར་བ་བཟང་མོའི་མཚན། ཁྱ་གར་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཕྱི་ལྟེས་བསྐྱར་པའོ། །

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མཆུ་ཕྱི་ལྟེ།

འདི་དང་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཤུ་འོད་ཀྱིས་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཚེགས་སུ་ཚས་
ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀྱུང་བཞི་ཏ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ་སོགས་དང་ལྟན་རུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་
ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཚེགས་སུ་ཚས་ཚན་6དང་། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་ཚས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཉི་ལ་ཀ།

འདི་ལ་ཉི་ལ་ཀ་ཀ་ལ་ཤ་ཡང་ཞུ། པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་སོགས་དང་ལྟན་རུ་བསྐྱར་
ཡོད་དེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཚེགས་སུ་ཚས་ཚན་1དང་། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་ཚས་
ཚན་1བཞུགས། ཤེར་ཕྱིན་རུ་ཚས་ཚན་1དང་། དབུ་མ་རུ་ཚས་ཚན་2བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བཞུ་ཕྱི་ལྟེ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སོགས་དང་ལྟན་རུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་
ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཚེགས་སུ་ཚས་ཚན་1དང་། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་ཚས་ཚན་4བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕྱི་སྐྱ་རྒྱ་ཉི་ལྟེ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་དགེ་བའི་སྒྲོ་གྲོས་སོགས་དང་ལྟན་རུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་

ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཚས་ཚན་1དང་། ཤེར་ཕྱིན་རུ་ཚས་ཚན་2བཞགས། ཚད་མའི་
སྐོར་ན་ཚས་ཚན་2བཅས་བཞགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཁྱི་རི་གཞུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁུ་སྟོན་དངོས་གྲུབ་དང་
ལྟན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷུ་པ་པུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞོན་རུ་ཚུལ་བྱིས་དང་
ལྟན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མེ་རི་བ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་པརྟ་གྱི་རི་དང་ལྟན་རུ་
བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་བ་བཟང་པོ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྟན་རུ་དང་མ་ཚུལ་བྱིས་སྟགས་དང་ལྟན་རུ་བསྐྱར་
པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཚས་ཚན་5བཞགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་པ་ཕྱི་ཕྱི།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་དང་
ལྟན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩ་ཕྱི་རྩ་ན།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཕྱུ་ཡེ་ཤེས་དང་ལྟན་རུ་

བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཟླ་མ་ནག་པོ་ལ།

ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འགོ་སྟོན་བཅས་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་བྱིས་སྐྱེལ་བ་སོགས་དང་ལྟན་ཏུ་
བསྐྱར་པའི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཞི་བོ་དང་ཏུ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཞིས་བྱ་
བ་དཔལ་ས་ར་ཏས་མཛད་པ། བླ་པོ་བས་བསྐྱར་པ་སོགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཚས་ཚན་10དང་། དབུ་མ་ཅུ་
ཚས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད། སློབ་དཔོན་འདིའི་འགྲུར་ཏུ་ཁོང་ཉིད་གཅིག་ཕུས་བསྐྱར་པའང་མཐོང་
བས་བོད་ཀྱི་སྐད་ལ་བྱང་ཆུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་སྟེ།

ཟླ་གར་གྱི་མ་ཁན་པོ་ཕུན་ཀློང་།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྐྱེ་ནམ་ནི་རྗེ་ཟླ་མ་དང་
ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཟླ་གར་གྱི་མ་ཁན་པོ་ཕུན་ཀློང་།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་
དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཟླ་གར་གྱི་ལཱི་ཏ་འབྲམ་ཐུག་གསུམ་ལ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དར་མ་གསུམ་དང་ལྟན་
ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཟླ་གར་གྱི་མ་ཁན་པོ་ལ་ལྷ་སྐྱེ་མ་ཏི།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། དབུ་མའི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གསུམ་
དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཡུ་གུ་ཡི་པལ་ཏ་ལ་མ་དེ།

འདི་དང་ཁྱ་གར་གྱི་པལྒྱེ་ཏ་སྟུ་མ་ཏི་གྲི་རྟི་ཏུ་བྱིས་པ་གཉིས་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྣམ་སྐབས་དང་། ཆོས་
བསྐྱུར་པའི་གོ་གསུམ་སྟུ་གྱུར་པ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་བརྟུན་ན་ལོ་པ་ཁ་གཅིག་ཡིན་དགོས་པས་
འདིར་གཅིག་ཏུ་བཀྲངས་པ་ཡིན། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དར་མ་གྲགས་དང་། ཞ་མ་སེང་རྒྱལ་སོགས་དང་
མཉམ་ཏུ་གཞུང་བོད་ལ་བསྐྱུར་པ་དང་། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བརྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་། ༣ ་
བོད་ཏུ་དཔལ་འཁོར་ལོ་རྒྱུ་མ་དཔལ་བོ་གཅིག་པའི་སྒྲིབ་ཐབས་ཞེས་པ་ཁྱ་གར་གྱི་པལྒྱེ་ཏ་སྟུ་མ་ཏི་
དང་པརྒྱ་གྲི་རྟིས་བསྐྱུར་པ།(108-112) རྒྱུད་། བི་། བོད་ཏུ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་འཇམ་དཔལ་
ཀྱི་སྒྲིབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོབ་དཔོན་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོས་མཛད་པ་(99-109)སོགས་ཁྱ་གར་གྱི་པལྒྱེ་ཏ་
སྟུ་མ་ཏི་གྲི་རྟིས་གཅིག་པུས་བསྐྱུར་པ་བཅས་རྒྱུད་སྐོར་ན་ཆོས་ཆན་ཉ་བཞུགས་ཡོད། ཤེར་བྱིན་ཏུ་ཆོས་
ཆན་1དང་། དབུ་མ་ཏུ་ཆོས་ཆན་3བཅས་བཞུགས་ཡོད། ཁོང་གི་འགྱུར་ཏུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་རོགས་རམ་
ལ་མ་བརྟེན་པར་བསྐྱུར་པའི་འགྱུར་ཆོས་ཡང་མཐོང་བས་པལྒྱེ་ཏ་འདི་ཉིད་བོད་ཡིག་ལ་བྱང་ཆ་ལྡན་
པ་ཤེས་ཐུབ།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྟོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་གྱི་ཤེས་རབ་དང་
ལྟན་ཏུ་བསྐྱུར་པའི་ཆོས་ཆེན་༥བཞུགས་ཡོད།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ཁོར་གི་འགྱུར་ལ། བརྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྒྲིལ་ན་བོད་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་འབྲོག་མི་རོ་སྐས་དང་
ལྟན་ཏུ་བརྟུན་པའི་ཆོས་ཆན་། བཞུགས་ཡོད།

ॐ नमः शिवाय नमो भगवते वासुदेवाय

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱི་བསྟན་བཅས་ཆུང་གྲགས་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁྱབ་པ་དཔལ་བཟང་དང་། ཆག་
 ཆོས་རྗེ་དཔལ་ལོགས་ལོད་ཅིང་། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཟུང་། ཟི། བོད་ཏུ་ཆོགས་གྱི་
 འཁོར་ལོའི་ཆོག་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ཏ་ཨ་ལྷ་ཀ་ར་གྲུབ་མཛད་པ། (243-245) ཟུག་གི་མཁན་པོ་རྒྱ་

རྒྱ་ཏ་གཅིག་ལུས་བསྐྱར་པ་དང་བཅས་པ་རྒྱ་ཏ་གྲི་སྒྲིལ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞན་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་
པ་སོགས་ཆོས་ཚན་12བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མ་ཁི་ཀ་ལྷོ་རྒྱ་ན།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱ་ཏ་གྲི་སྒྲིལ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་གྱི་མཐའ་ཅན་དང་
ལྷན་དུ་བསྐྱར་པ་འི་ཆོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ཏི་ལྷ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། དབུ་མའི་སྒྲིལ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་
དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པ་འི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ཏི་ལྷ་ལ་ཤ

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱ་ཏ་གྲི་སྒྲིལ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་དང་
ལྷན་དུ་བསྐྱར་པ་འི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ཏི་ལྷ་ལ་ཤ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་དུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འི་གྲགས་ལ་མ་བཞེན་པ་འི་འགྱུར་ཆོས་དང་། བོད་ཀྱི་
ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷན་མ་ཚུལ་བྱིས་སེང་གེ་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པ་འི་འགྱུར་ཆོས་ཡང་ཡོད་པ་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། རྒྱ་ཏ་གྲི་སྒྲིལ་ན་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད། ལྷ་ཆོགས་། རོ་། བོད་དུ་ཅུ་གོ་མིའི་གཏམ་
རྒྱུ་ཅེས་བྱ་བ་མཛད་བྱང་མེད་པ་དང་། (154-155) ལི་ལྷ་ཏ་དེ་བས་བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་གྲུབ་པ་ཐོབ་
པ་འི་གཏམ་རྒྱུ་པ་ཆེ་ཏ་ལི་ལྷ་ཏ་དེ་བས་མཛད་པ། (155-155) ཤིང་བཟོ་བས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་
མཛད་བྱང་མེད་པ་དང་། (155-155) ལུང་མེད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཛད་བྱང་མེད་པ། (155-
156) ལྷ་ལ་དེ་བས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཛད་བྱང་མེད་པ་(156-156)བཅས་པ་ཆེ་ཏ་ལི་ལྷ་ལ་
བྱིས་བསྐྱར་པ་ལ་ལྷ་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲིལ་ན་ཆོས་ཚན་6བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པི་རྒྱ་ཡ་ཅན།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚོས་གྱི་ཤེས་རབ་སྒྲགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་
ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། ཟུང་གྱི་སྐོར་ན་ཚོས་ཚན་དང་། ལྷ་ཚོགས་སུ་ཚོས་ཚན་འབཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེ་གར་གྱི་པལྒྱི་ཏ་པུ་རྒྱེ་ནི།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། ཟུང་གྱི་སྐོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷ་ཁྱེ་པ་རིན་ཆེན་
དཔལ་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་འབཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་ན་ཕྱི་མི་ཏ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། ཟུང་གྱི་སྐོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་དང་
ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་འབཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེ་གར་གྱི་པལྒྱི་ཏ་རྒྱ་མ་བཟ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། ཟུང་གྱི་སྐོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྲགས་
དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་འབཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེ་གར་གྱི་པལྒྱི་ཏ་རམྱི་ཏ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། ཟུང་གྱི་སྐོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བ་པ་རི་རྒྱ་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ལྷན་
དུ་བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་འབཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཡ་ཐེ་ཏ་ཕྱི་ཕྱ་ཏ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁོང་དཀར་དག་སྐོར་ཤུག་འདྲ་སྒྲགས་གྱིས་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་
ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རུ་ཚོས་ཚན་དང་། མདོ་འགྲེལ་རུ་ཚོས་ཚན་འབཅས་འདུལ་བ་རུ་
ཚོས་ཚན་དང་། སྤྱིང་ཡིག་རུ་ཚོས་ཚན་འབཅས་བཞུགས་ཡོད།

ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྩ་ཚུལ་ཚན་2བཞུགས་ཡོད། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཚུལ་
ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་སྤྲོ་མཁན་པོ་སྡེ་ན་རེ་རྩ་ལྟ་བུ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷ་ཆུན་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་སྟགས་དང་ལྷན་རྒྱུར་པའི་འགྲུར་ལ། བསྟན་
འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཚུལ་ཚན་2དང་། བཟོ་རིག་པའི་སྐོར་ན་ཚུལ་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་སྤྲོ་མཁན་པོ་ལ་ལྷ་རྩ་ར་རེ་ལྟ་བུ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཚད་མའི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལ་མ་ཁེང་རྒྱལ་དང་
ལྷན་རྒྱུར་པའི་ཚུལ་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ལཱ་རྩ་རྩ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཚད་མའི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷ་རྩ་རྩ་ལྟ་བུ་ལ་མཁན་
དང་ལྷན་རྒྱུར་པའི་ཚུལ་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་སྤྲོ་ལཱ་རྩ་རྩ་ལྟ་བུ་ལ་ལྷ་རྩ་རྩ་ལྟ་བུ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཚད་མའི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷ་རྩ་རྩ་ལྟ་བུ་ལ་མཁན་
དང་ལྷན་རྒྱུར་པའི་ཚུལ་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་སྤྲོ་མཁན་པོ་ལྷ་རྩ་རྩ་ལྟ་བུ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལ་མཁན་དང་ལྷན་
རྒྱུར་པའི་ཚུལ་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་སྤྲོ་མཁན་པོ་ལ་ར་ལྷ་རྩ་རྩ་ལྟ་བུ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལ་མཁན་དང་ལྷན་
རྒྱུར་པའི་ཚུལ་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚེས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བསྐྱ་ཀ་ར།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སྟགས་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་
འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། བདོ་ལྷེ་རུ་ཚེས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། བསྟོད་
ཚེས་ཚན་ལྷེ་ཚེས་ཚན་1དང་། ལུང་གྱི་སྐོར་ན་ཚེས་ཚན་1བཅས་བཟླགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བསྐྱ་ཀ་ར་ལྷ་མ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སྟགས་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་
འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་མདོ་ལྷེ་རུ་ཚེས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཚེས་ཚན་ལྷེ་
ཚེས་ཚན་2དང་། ལུང་གྱི་སྐོར་ན་ཚེས་ཚན་13བཟླགས། དབུ་མ་རུ་ཚེས་ཚན་4དང་། འདུལ་བ་རུ་ཚེས་
ཚན་1བཅས་བཟླགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ག་ཡ་རྩ་ར།

མཁན་པོ་འདི་བས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འཁོས་ལྷས་བཅས་དང་། གྱི་རྩོ་རྩ་བའི་འོད་ཟེར་
སྟགས་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་མདོ་ལྷེ་རུ་ཚེས་ཚན་5བཟླགས་ཡོད། བསྐྱར་
འགྱུར་ལས། ལུང་གྱི་སྐོར་ན་ཚེས་ཚན་12བཟླགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མཚོག་གི་དབང་ལྷག་

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། བདོ་ལྷེ་རུ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རོང་བོམ་ཚེས་བཟང་དང་ལྷན་
རུ་བསྐྱར་པའི་ཚེས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་གཞན་ལན་མཐའ་ལས།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། བདོ་ལྷེ་རུ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱས་སྟོན་ལམ་གྲགས་དང་ལྷན་
རུ་བསྐྱར་པའི་ཚེས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཆེན་པོ་ཡ་རྫ་བཟུང་།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་མེ་རུ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེངས་ཡོན་ཏན་འབར་དང་
ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩ་རྒྱ་ཀ་ར།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་མེ་རུ་བོད་གྱི་ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁྱ་རྩ་རྒྱ་དངོས་གྲུབ་
དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད། ཁོང་ཉིད་གཅིག་ཤུས་འགྲུར་ལ། ལུང་མེ་རུ་བོད་
རུ། རྩོམ་བཤེས་ལྷན་གྱི་ལྷ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་རྩ་རྒྱ་ཀ་རས་བསྐྱར་པ་བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩ་ཡ་ལོ་ན།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་མེ་རུ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བཅུན་པ་རྩ་ཡ་ལོ་ན་ཏན་དང་
ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་གྲུ་ཡ་ལྷ་བ་ག་ཡ་རྩ་ར།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤུག་ཡེ་ཤེས་སྒྲུག་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་
ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་མེ་རུ་ཆོས་ཚན་30བཞུགས་ཡོད། བཅུན་འགྲུར་ལས། ལུང་གྱི་སྐར་ན་ཆོས་
ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩ་བཟུང་།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤུག་ཡེ་ཤེས་སྒྲུག་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་
ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་མེ་རུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད། བཅུན་འགྲུར་ལས། ལུང་གྱི་སྐར་ན་ཆོས་
ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཡ་རྩ་ཡ་ཀ་ར་གྲུ།

འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁྱ་བཟུང་འཁོར་ལོ་གྲུག་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྷན་པ་སྒྲུག་དང་

ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྩ་ཚུལ་ཚན་1བཞུགས་ཡོད། བསྐྱར་འགྱུར་
ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཚུལ་ཚན་6བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྟ་བུ་འདྲིན།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་གྱི་ལྷ་དབུ་དཀར་བ་
དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཚུལ་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྟ་བུ་འདྲིན།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་སྐལ་ལྷོ་རྩི་རྒྱལ་པོ་དང་
ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཚུལ་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྟ་བུ་འདྲིན།

བོད་སྐད་ཏུ་དཔལ་ལྷན་གྱིས་རབ་དཀོན་མཆོག་ཟེར་ཞིང་། འདི་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་
ལས། མདོ་སྡེ་རྩ་ཚུལ་ཚན་2བཞུགས་ཡོད། རྒྱུད་སྡེ་1དང་། བོད་ཏུ། དཔལ་ལྷན་གྱི་སྐོར་ན་མ་ཞེས་
བྱ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། བཤད་པའི་རྒྱུད་དཔལ་ལྷན་གྱིས་ཐུག་ལེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་
རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ཏུ་མད་ཏུ་བྱུང་བ་ལེའུ་ལུ་མ་ཅུ་བ། ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྟ་བུ་འདྲིན་གྱིས་བསྐྱར་
ཅིང་། སྐད་ནས་དཔལ་ས་སྐྱར་ཞུ་དག་བཞིས་པ། འབྲས་བུའི་རྒྱུད་དཔལ་ལྷན་གྱི་སྐོར་ན་མ་
རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་1དང་། བོད་ཏུ། དཔལ་ལྷན་
ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་སྐོར་ན་མ་ཞེས་བྱ་བའི་དཀའ་འགྱེལ། སྐོབ་དཔོན་རྩི་རྩི་གསང་བས་མཛད་པ་
བཅས་སོ། །

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྟ་བུ་འདྲིན།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་
ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཚུལ་ཚན་3བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཇི་ན་པ་ར།

འདི་ལ་ཇི་ན་ལྷ་རར་གྱིས་པའང་ཡོད། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འགོས་ཁྱུ་པ་ལྷས་བཅས་སོགས་དང་
ལྷན་དུ་བསྐྱར་པ་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། བདེ་ལྷོ་རུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་
ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཀུན་རུ་བཟང་པོ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་བྱིས་ས་ཀྱི་ལ་བ་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པ་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་
ན་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཀྱི་རྩ་བ་རྩི་ཏ།

མཁན་པོ་འདི་བས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་བྱིས་ས་ཀྱི་ལ་བ་དང་། འགོས་ལྷས་བཅས་སོགས་
དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། བདེ་ལྷོ་རུ་ཆོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད། ཁོང་ཉིད་
གཅིག་ལུས་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཞི་ཤིན་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མན་ངག་ཅེ་མོ་དོ་
ཉི་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་དཔལ་ས་ར་ཉས་མཛད་པ། ཀྱི་རྩ་བ་རྩི་ཏས་བསྐྱར་པ་བཅས་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་
ཚན་9དང་། དབུ་མ་རུ་ཆོས་ཚན་3བཞུགས། ལྷ་ཆོག་སུ་ཆོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་ལྷ་ག་ག་ན།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། བདེ་ལྷོ་རུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མང་འོར་བྱང་ཆུབ་ཤེས་རབ་
དབང་ལྷག་གྲགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ལྷ་རྩེ་ཕྱུག་ཀ་ར་ལྷ།

ཁོང་དང་ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་སྤྱི་ཕྱུག་ཀ་ར་ལྷ་ཞེས་པ་གཉིས་ཕྱོད་པའི་དུས་སྐབས་དང་། ལྷར་
གྲོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སོགས་ལྷོགས་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་ལོ་པའ་གཅིག་དུ་ངེས་པས་འདིར་མཉམ་
དུ་བསྐྱར་པ་ཡིན་ཞིང་། མཁན་པོ་འདི་བས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་ཕྱུག་སྤྱོ་
གྲོས་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། བདེ་ལྷོ་རུ་ཆོས་ཚན་5བཞུགས་

ཡོད། བསྟན་འགྲུར་ལས། བསྟོན་ཚོགས་སུ་ཚོས་ཚན་3དང་། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཚོས་ཚན་35བཞུགས། ཤེར་
 ཕྱིན་དུ་ཚོས་ཚན་1དང་། དབུ་མ་ཅུ་ཚོས་ཚན་2བཅས་བཞུགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། འདི་ཉིད་ཀྱིས་དཔལ་
 གསང་བ་འདུས་པའི་དཀའ་འབྱེལ་སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྦྱིང་པོས་མཛད་པ་བྱ་ཆེན་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་རིན་
 ཆེན་བཟང་པོའི་འགྲུར་ལ་སྤྲད་ནས་ལྷ་ལྷོ་ཅུ་ཤརྩ་ཀ་ར་མཆོས་བྱས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ། ཞེས་འགྲུར་
 བཅོས་ཀྱང་མཛད་ཡོད་པས་བོད་ཡིག་ལ་ནང་བྱ་ཆུད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ནི་ན་ཤེ

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་གཡུང་རུང་འོད་དང་ལྷན་
 ཏུ་བསྐྱུར་པའི་ཚོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་གཞོན་ཏུ་བྱམ་པ།

ཁོང་ཉིད་གཅིག་ཕུས་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཞ་ལོ་བོད་ཏུ། དཔལ་ཉི་ཅུ་ཀའི་
 སྐབས་ཐབས་མདོར་བཅུས།(128-130) རྒྱུད་ཀྱི་ས་ལོ་བོད་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ལྷ་སྐབས་ཀྱིས་མཛད་པ།(1-324) རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་གཞོན་ཏུ་བྱམ་པས་
 བསྐྱུར་པ་དང་། གཞན་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བསྐྱུར་པ་ཚོས་ཚན་གཅིག་བཅས་བསྐྱེམས་ན་ཚོས་
 ཚན་3བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ཇ་ན་ཕྱི་རྩྱ་ན།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་ལྷ་ཅུ་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཆེན་པོ་ལྷ་བཅོན་པོ་སྤྲ་མ་དག་
 སྤོང་ཞི་བ་འོད་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱུར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཇ་ན་ར་དྲ་ན།

འདི་ལ་ཇ་རན་དྲ་ན་དང་། ཇ་ན་ར་རྟ་ན་ལྟར་བྱིས་པ་རྣམས་ལོ་པཎ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཤིང་། ཁོང་
 གིས་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། རྒྱ་སློ་གྲོས་སྐགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱུར་པའི་གཞུང་
 ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཚོས་ཚན་1དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཚོས་ཚན་1བཞུགས། མདོན་

པ་རུ་ཚས་ཚན་༡༥༥། སྤྱི་རབས་སྤྱི་ཚས་ཚན་༡༥༥། སྤྱི་ཡིག་རུ་ཚས་ཚན་༡༥༥། བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བླ་མ་ལྟེན་པ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་སྡེ་རུ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱལ་ཁམས་པ་རྒྱ་ར་རྒྱ་ཐ་དང་
ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་༢བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཉི་ལྷ་མ་ལྟེན་པ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་སྡེ་རུ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱལ་ཁམས་པ་རྒྱ་ར་རྒྱ་ཐ་དང་
ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་༢བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཉི་ལྷ་མ་ལྟེན་པ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་སྡེ་རུ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱལ་ཁམས་པ་རྒྱ་ར་རྒྱ་ཐ་དང་
ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་༢བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཉི་ལྷ་མ་ལྟེན་པ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། དབུ་མའི་སྒྲིལ་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་
དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་༢བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་ལོ་ཤེས་སྤྱིང་པ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་སྡེ་རུ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱལ་ཁམས་པ་ཚས་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲོས་
དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་༡བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་ལོ་ཤེས་སྤྱིང་པ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། མདོ་སྡེ་རུ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་བཞུགས་དང་ལྷན་རུ་
བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་༡བཞུགས་ཡོད།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ལྷ་ཚོགས་སུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་ལྷན་
དུ་བསྟུར་བའི་ཚེས་ཚན་༥བཞུགས་ཡོད།

ཡེ་ཤར་ཤི་ཡམན་པོ་ཏྲུ་ལྷོ་པོ་པ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་སྒྲ་མ་དང་ལྟན་
དུ་བསྟུར་བའི་ཆོས་ཚན་༥བཅུགས་ཡོད།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྩ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྤྱི་བཅོས་གྱི་བཅོན་འགྱུར་
དང་ལྟན་རྩ་བ་སྤྱི་བཅོས་ཆོས་ཆོས་བཞུགས་ཡོད།

ཡུ་ཤུ་ཡུ་ཤུ་ཡུ་ཤུ་ཡུ་ཤུ་

མཁན་པོ་འདི་བས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་ཚུལ་ཁྱུང་གྲགས་དང་ཆིངས་ཡོན་ཏན་འབར་སོགས་
དང་རྟོན་ཏུ་བསྐྱར་བའི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལ་མདོ་སྡེ་རྩ་ཆོས་ཆན་། བཞུགས་ཡོད། བསྟན་
འགྱུར་ལས། ཁྱུང་གི་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཆན་། དང་། ཤེར་སྟོན་ཏུ་ཆོས་ཆན་། དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཆོས་
ཆན་། བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྤུན་ཚུང་དར་མ་རྩེ་ལ་བྲིམས་སྟགས་དང་སྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་
འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྩ་ཆོས་ཆེན་༢༥༤། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐར་ན་ཆོས་
ཆེན་། བཞུགས་ཡོད།

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ཁོང་གི་འགྲུང་ལ། བསྟན་འགྲུང་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན་དང་།

ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚེས་ཚན་4བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་མ་ཐན་པོ་ལྷ་དེ་ཏ་ཕྱི་རྩྭ་ན།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྒྲོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བཟྱ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་དང་
ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚེས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་མ་ཐན་པོ་ལྷ་རུ་ལ་རྩ་ས།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྒྲོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སློ་ལྷན་ཤིས་རབ་དང་
ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚེས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་མ་ཐན་པོ་ཀ་ན་ཀ་ལྷ་མ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྒྲོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་དང་
ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚེས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་མ་ཐན་པོ་ཀ་ན་ཀ་ཕྱི་མི་ཏ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། དབུ་མ་རུ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤིས་རབ་གྲགས་དང་ལྷན་རུ་
བསྐྱར་པའི་ཚེས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་པ་རྩི་ཏ་ལྷ་རྩྭ་གྱི་རྩི།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྒྲོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷན་མ་ཚུལ་བྲིམས་སེང་
གི་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚེས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་པ་རྩི་ཏ་ལྷ་རྩྭ་ལྷ་རྩྭ་ལ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། མདོ་མེ་དང་ཟུང་གི་སྒྲོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ར་རྩྭ་རྩྭ་གྲགས་
དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚེས་ཚན་3བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་ལྗོངས་ཀྱི་ཆེན་པོ་བཟོ་བྱེད་པ་ལ་རུ་བྱ།

པལྗོངས་ཀྱི་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་སྟགས་དང་ལྷན་ཅུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་
ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རུ་ཆོས་ཚན་1དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས། སྤྱིང་ཡིག་རུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀམ་བཟོ།

ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྤྱིང་གཞོན་ཅུ་ཚུལ་བྱིམས་སྟགས་དང་ལྷན་ཅུ་བསྐྱར་པའི་
འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། ཅི་
བོད་རུ་མདོར་བསྐྱར་པའི་སྐབས་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱིང་དཔོན་རིན་ཆེན་
འབྱུང་གནས་ཞི་བས་མཛད་པ།(1-95) ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀམ་བཟོས་བསྐྱར་པ་སྟགས་ཟུང་གྱི་སྐོར་ན་
ཆོས་ཚན་4བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཡ་བ་རྒྱ་རྒྱུ་ལ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཐུག་བཅོན་འགྱུར་དང་
ལྷན་ཅུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕྱི་རྩྭ་གཟུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བཟོ་ཇ་ཡ་རྩི་ཏ་དང་ལྷན་ཅུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཁྱེ་མ་ཆེ་བཟོན་ཆེན་པོ་དེ་བཟོ་དེ་ལ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་ཆེ་དཔལ་དང་ལྷན་ཅུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཡུ་ལ་ཤ་མ་རྩི་ཏ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྐབས་དར་མ་སྤོ་གོས་དང་ལྷན་

ཏུ་བཞུགས་པའི་ཆོས་ཚན། བཞུགས་ཡོད།

ਸ੍ਰੀ ਧਰਮ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਧ੍ਰਿਸ਼੍ਣਾਯ ਨਮਃ ॥

མཁན་པོ་འདི་དང་བོད་ཀྱི་ར་བྱིད་ལོ་རྒྱུ་བ་ལོགས་ཀྱིས་བརྒྱུར་བའི་གཞུང་ལ། བཀའ་འཁུར་
ལས། མདོ་སྡེ་རྩ་ཆོས་ཆོན་༡དང་། བརྟན་འཁུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཆོན་༢བཅས་བཞུགས་ཡོད།

[illegible]

ཁོང་གི་འཕྱུར་ལ། བསྟན་འཕྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་དཔྱད་སྒྲུབ་མ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་
དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་བཤད་པའི་སྒྲིག་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བྱ་གྱི་རྟེན་མཛད་
པ། (1-292) རྒྱ་གར་གྱི་པཱྌི་ཏ་ཀུ་ལུ་རས་བསྟུར་པ་སོགས་རྒྱུད་གྱི་སྒྲིག་ན་ཆོས་ཆན་2དང་། དབུ་མ་
ཅ་ཆོས་ཆན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

ཁོར་གི་འབྱུར་ལ། བརྟན་འབྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་ལ་ཚུལ་གྱིས་ས་བབ་ཤིས་དང་
ལྟན་ཏེ་བརྟུར་པའི་ཆོས་ཚན་། བཞུགས་ཡོད།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྒོར་ན་པོད་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་ཡི་ཤེས་དོར་
སྟན་ཏེ་བསྟུར་པའི་ཆོས་ཆེན་ཁྱེད་ཀྱིས་ཡོད།

ॐ नमः शिवाय नमः शिवाय नमः

མཁན་པོ་འདི་བས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྒྲུག་དང་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྐྱུར་པའི་འགྲུར་
ལ། བསྐྱུར་འགྲུར་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་ཆོས་ཆེན་༥༥བཞུགས་ཡོད།

ཡུ་གུ་ཡུ་མ་ཐན་པོ་མ་ཏུ་གྲོ་ན།

འདི་བས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མར་བ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་སྐུ་སྐུ་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱུར་པའི་འགྱུར་
ལ། བསྐྱུར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཆོད་བཟུགས་ཡོད།

ཁྱེ་གཏུ་གྱི་མཁན་པོ་མ་དུ་ཐོ་ན།

ཁོང་དང་ཤོང་གི་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མ་རྩ་རྩོན་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་འདྲ་ཤས་ཆེ་ཡང་། རྒྱ་
མོགས་པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བར་གཞིགས་ན། ཁོང་གཉིས་ཕྱོད་པའི་དུས་གྱི་བར་བྱད་ཅུང་ཆེ་སྟབས་ལོ་པའ་
གཉིས་སུ་བགྱངས། མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞོན་ཅུ་འོད་སྟགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་
པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། སུ། པོད་ཏུ་གཏོར་མའི་ཆོ་ག་ཞིས་བྱ་བ་མཛད་བྱང་མེད་
པ་ཁོང་ཉིད་གཅིག་ལུས་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་ལ་སྟགས་པའི་པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་བ་ཟུང་།
གྱི་སྒོར་ན་ཆོས་ཆོན་བཞུགས་ཡོད།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་ལ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་དང་ལོ་རྒྱུ་ལ་སང་གི་རྒྱལ་མཆན་སྟགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་
པ་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ལྷན་གྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆན་འདྲ་། ཤེས་ལྟན་ཏུ་ཆོས་ཆན་འབྱུགས་ཡོད།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

མོད་ཀྱི་ཡོ་རྫོང་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སྐུ་ལ་ལྷན་ཏུ་བསྐྱུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྐྱུར་འགྱུར་
ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཆོན་ཁུགས་ཡོད།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ཐོད་སྐྱོད་ཏུ་བྱས་པ་ཡི་ཤེས་གཤམ་ཟེར་ཞིང་། བསྟན་འགྲུར་གྱི་འགྲུར་བྱང་ཏུ་འདི་ཉིད་ལ་པཱི་
 ཏ་སྟེ་ཏི་རྩོམ་གྱི་ཉི་ཤེས་འཁོད་ཡོད་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་ངེས་དགོས་ཤིང་། རྒྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་མཁས་པའི་
 རྟན་གཤམ་ཏ་ཅང་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། ཕྱི་ལོ་རྩུ་རབས་བརྒྱ་བའི་ནང་བལ་པོ་ལོ་རྩེ་བ་པསྟ་ཏུ་ཆེ་ལམ་མ་ཏུ་ཆེ་
 བྱ་བས་པཱི་ཏ་འདི་ཉིད་དང་པཱི་ཏ་སྟེ་ལ་རིང་བ་གཉིས་རྒྱ་གར་ནས་ཐོད་ཏུ་སྟུན་བྱངས་ཤིང་། ལམ་བར་

ཏུ་ལོ་རྩ་བ་པོ་བའི་སྒྲུབ་ནད་ཀྱིས་གཤེགས། བརྩི་ཏ་གཉིས་ཀྱིས་བོད་སྐད་མ་ཤེས་པས་ཡུན་རིང་ཏུ་བརྒྱུལ་
 ཆེན་པོ་བྱང་ཁར་སྤྲི་ཏིས་གཙང་ཏྲ་ནག་ཏུ་ཡུན་རིང་ལུག་རྩི་ཡང་མཛད་དགོས་བྱུང་བ་དང་། མཐར་རྩི་
 འདིའི་སློབ་མ་དཔུལ་ལོ་རྩ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མི་ཆང་དེ་ལ་གསེར་སྤྱོན་ནས་སྒྲུབ་ཏེ་མདོ་
 ཁམས་ལྷན་མ་ཁུལ་ཏུ་སྤྱོན་བྱངས། འབྲོམ་སྟོན་པ་སོགས་སློབ་མ་ཁ་ཤིས་ལ་རྒྱ་གར་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་རིག་པ་
 བསྐྱབ་པ་དང་། ཁམས་སུ་བྱོན་རྗེས་བོད་སྐད་མཁས་པར་གྱུར་ནས་རྒྱ་དཔེ་མང་པོ་ཞིག་བོད་ཡིག་
 ཏུ་བསྒྱུར། བརྩི་ཏ་འདི་ཉིད་ལ་མཁས་པ་གཞན་གྱི་བསྟན་བཅོས་རང་ཉིད་གཅིག་ལུས་བསྒྱུར་པ་
 དང་རང་མཛད་གྱི་གཞུང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྱུར་པ་སོགས་འགྱུར་ཙམ་སྣ་ཆོགས་ཡོད་དེ། ཁོང་གི་
 འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྟེ་༡༥ པོ་དང་ཏུ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སངས་
 རྒྱུ་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་མཁའ་འགྲོ་རྩུ་མ་བདེ་བའི་མཆོག་གི་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་ཕྱི་མ།(193-
 212) རྒྱུད་པོ་དང་༡༥ པར། དཔལ་གདན་བཞི་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣལ་འབྱུར་
 མ་ཐམས་ཅད་གསང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་བརྒྱ་ལྷག་པ།(260-304) རྒྱུད་༡༥ པོ་དང་ཏུ། ལྷ་མོ་བཞིས་
 ཡོངས་སུ་ཁྱུས་པ་ལེའུ་བཞི་བཅས་བཞུགས་ཡོད།(277-281) བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༡༥ པོ་དང་
 ཏུ་འཕགས་པ་གདན་བཞི་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།(1-72) ཞེས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དབང་ལྷག་མའི་
 སྤྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་མཛད་པ།(103-113) རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དྲན་
 པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་ཅིང་བསྒྱུར་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུག་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(167-
 170) རྒྱུད་༡༥ པོ་དང་ཏུ་རྩི་རྩི་བུ་ཅིའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་བཟང་
 པོས་མཛད་པ།(17-53) རྒྱུད་༡༥ པོ་དང་ཏུ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སངས་རྒྱུ་
 ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་མཁའ་འགྲོ་མ་སྒྲུ་མ་བདེ་བའི་མཆོག་གི་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་ཕྱི་མ་རྣམ་
 པར་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྦྱིང་པོས་མཛད་པ།(19-58) རྒྱུད་༡༥ པོ་དང་ཏུ་
 གསང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་མའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་བརྩི་ཏ་སྟོན་གྲགས་བཟང་པོས་མཛད་
 པ།(203-234) རྒྱུད་༡༥ པོ་དང་ཏུ་ཡན་ལག་བཞི་པའི་སྤྱབ་ཐབས་ཀུན་ཏུ་བཟང་མོ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་
 དཔོན་སངས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པ་སོགས་རྒྱ་གར་གྱི་བརྩི་ཏ་སྤྲི་ཏི་རྩུ་ན་གྱི་ཉིས་བསྒྱུར་པ།(36-
 42) རྒྱུད་༡༥ པོ་དང་ཏུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།(117-142) རྒྱུད་༡༥ པོ་
 པོ་དང་ཏུ་སྦྱར་བ་ཡན་ལག་དུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་དང་།(286-287) རྒྱུད་༡༥ པོ་དང་ཏུ་རྒྱུད་ཀྱི་
 རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་འགྲེལ་བ་དང་།(155-217) ལྷ་མོ་བཞིས་ཡོངས་སུ་ཁྱུས་པའི་རྣམ་

སར་བཤད་པ་མན་ངག་རྒྱུ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(217-249) ལྷ་མོ་བཞེས་ཡོངས་སུ་ཞུས་པའི་རྣམ་པར་
 བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོས་མཛད་པ།(250-267) རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དྲན་པ་ཡེ་
 ཤེས་གྲགས་པས་བསྐྱར་པ། རྒྱ་ཏུ་ཤོད་ཏུ་འཕགས་པ་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་
 འགྲེལ་པ་མཚན་གསང་སྤགས་གྱི་དོན་ཏུ་རྣམ་པར་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྒྲིག་པའི་རྩོ་
 རྩེས་མཛད་པ།(27-115) རྒྱ་ཏུ་ཤོད་ཏུ་འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་གྱི་བཤད་འབྲུམ་དང་།(67-
 118) རྒྱ་ཏུ་ཤོད་ཏུ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་སྐྱབ་པའི་
 ཐབས་སློབ་དཔོན་དཔལ་ལྷན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གིས་མཛད་པ།(59-70) འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་
 མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པ་ཤེས་བྱ་བའི་སྒྱུན་སྒྲིག་གི་རིམ་པ།(76-83) འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་
 གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཞེས་བྱ་བ།(83-106) འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་
 མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་གསང་བ་དང་ལྷན་པའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་གྱི་འགྲེལ་བ་ཡེ་ཤེས་གསལ་
 བ་ཞེས་བྱ་བ།(107-150) སྐྱབ་ཐབས་གསང་བ་དང་ལྷན་པའི་ཐིག་གི་ཆོ་ག།(150-151) སྐྱན་དབྱེ་བའི་ཆོ་
 ག་དང་།(151-151) འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་བཅས་སློབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་
 མཆོག་གིས་མཛད་པ།(154-156) རྒྱ་ཏུ་ཤོད་ཏུ་གསང་ལྷན་གྱི་ཐོ་ཡིག་དང་།(32-35) འཕགས་པ་
 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་པཱི་ཏ་ཤུ་ཉི་ལྔ་གསྐྱུ་
 མཛད་པ།(35-46) རྒྱ་ཏུ་ཤོད་ཏུ་རྩོ་རྩེ་རྣམ་པར་འཛུམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་གྱི་འགྲེལ་པ།(226-
 233) རྩོ་རྩེ་རྣམ་པར་འཛུམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་གྱི་མན་ངག་(233-236) རྒྱ་ཏུ་ཤོད་ཏུ་རྩོ་
 རྩེ་རྣམ་པར་འཛུམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་གྱི་མན་ངག་བཅས་པཱི་ཏ་ཤུ་ཉི་ལྔ་ན་གྱི་རྩིས་མཛད་ཅིང་
 བསྐྱར་པ་(336-339)སྤགས་རྒྱུ་གྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་35ལྟག་བཞུགས་ཡོད། རྒྱ་ཏུ་གྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་
 བ་འདུས་པའི་འགྲེལ་བ་ཅ་བའི་རྒྱ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་སྤྱ་མའི་མན་ངག་ལས་བྲིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྤྱ་
 བའི་སློ་མཚོན་ཆ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་པཱི་ཏ་དྲན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པས་མཛད་པ་བཅས་སོ། །

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དེ་ལྟ་ཀ་ར་ཅན།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱ་ཏུ་གྱི་སྐོར་ན་པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སློག་སྐྱེ་དང་ལྷན་ཏུ་
 བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་བྱིས་ས་རྒྱལ་བ་དང་
ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་དེ་ལྟ་རྒྱུ་རྟེན།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་སྒྲ་མ་དང་ལྷན་
དུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཀླ་ལ་ཅན།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་ཀྱི་བཙུན་འགྲུས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པ་སྟེ། བསྟན་འགྲུར་
ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་བཞི་ཏ་བྱེད་ཅན་ཅ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་བཙུན་འགྲུས་སྐྱེས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པ་ལ། བསྟན་
འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་བཞི་ཏ་ཞི་བ་བཟང་པོ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འགོས་ལྷན་བཅས་དང་། ཚུལ་བྱིས་ས་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་
འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་འདྲ་དང་། ཤེས་ལྷན་དུ་ཆོས་ཚན་འབྲུགས། མདོ་
འགྲེལ་དུ་ཆོས་ཚན་འདྲ་དང་། སེམས་ཅན་པར་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་འབྲུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ནག་ག།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞུ་མ་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་
པའི་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཐུགས་གྱི་མཁན་པོ་ཀ་མ་ལ་གྱི་ཏུ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་སྟགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་14བཟུགས་ཡོད།

ཐུགས་གྱི་མཁན་པོ་རྩྭ་ན་གྱི་ཏུ།

འདི་ཉིད་དང་ཨོང་པོ་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟགས་གྱིས་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་3བཟུགས་ཡོད།

ཐུགས་གྱི་བཞི་ཏ་རྒྱ་ར་བླ་ལ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེངས་ཡོན་ཏན་འབར་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཟུགས་ཡོད།

ཐུགས་གྱི་མཁན་པོ་རྩྭ་ཕྱི་མི་ཏུ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ་སྟགས་གྱིས་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་མེ་ཏུ་ཆོས་ཚན་1དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་11བཅས་བཟུགས་ཡོད།

རྩི་པོ་རྩི་དཔལ་ལྷན་ཡ་ཉི་ཤ

འདི་ལ་དྲི་པོ་ཀ་རའམ་ཐུགས་གྱི་མཁན་པོ་དྲི་པོ་ཀ་ར་གྱི་རྩྭ་ན་དང་བོད་སྐད་དུ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཞུ། ཐུགས་ཤར་སྟགས་སྟངས་ལྟ་ལར་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་དང་གཏུང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་བ་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་དགེ་བ་དཔལ་དང་ཡུམ་དཔལ་མོ་འོད་ཟེར་ཅན་གཉིས་ཀྱི་སྟུང་སུ་ཆུ་རྩ་སྟེ་སྟེ་ལོ་982ལོར་སྐྱུ་འབྱུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་ནས་ཟུ་སྟེགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྐྱུ་རིག་པ་དང་ཚད་མ་རིག་པ་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་ལོན་དུས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་བཟུང་བའི་རེ་བ་ཞུས་ཀྱང་ཞལ་བཞིས་མ་གནང་བ་དང་། མཐར་དགུང་གངས་ཉེར་དགུར་ཐུགས་གྱི་མཁན་པོ་རྩི་པོ་རྩི་པོ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རབ་བྱུང་མཛད། སྐར་ཡང་སྐྱུ་རིག་པའི་གཞུང་རྩི་པོ་གདན་གྱི་མ་རྒྱ་བོ་རྩི་པོ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རབ་བྱུང་མཛད། སྐར་ཡང་སྐྱུ་རིག་པའི་གཞུང་

ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་ཆོད་མ་རིག་པ། གསོ་བ་རིག་པ། སྐར་ཅིས། མདོ་སྐད་ཀྱི་
 གཞུང་སོགས་སྤྱད་པ་མཐའ་འཁྱོལ་བ་མཛད་དེ་བརྗེ་ཏེ་ཆེན་པོའི་མཆོན་ཐོགས། གསེར་གླིང་པ་ལ་
 སོགས་པའི་སྤྲ་མ་སྤྲུམ་ཅུ་སྟོ་བཞི་ཙམ་བསྟེན་ནས་རྒྱ་གར་དུ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། མངའ་
 རིས་གྲུ་གེ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་སྤྲ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་གྱིས་གསེར་མང་པོ་འབྱུལ་བ་དང་བཅས་སྤྱན་དྲངས་ཡང་མ་
 འདྲོངས། མཐར་ཡེ་ཤེས་འོད་གྱི་ཞལ་ཆེམས་ལྟར་ཆ་བོ་བྱང་རྩལ་འོད་གྱིས་སྐར་ཡང་ནག་ཆོ་ལོ་རྩ་བ་
 མངགས་ནས་བོད་དུ་གདན་ཁྱེ་མཛད་པར་རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོ་དང་བློ་ཀ་མ་ལ་སྤྱི་ལའི་དགོན་པའི་མཁན་
 པོ་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པས་བོད་དུ་ལོ་གསུམ་བཞུགས་ཆོག་པའི་གནང་བ་ཐོབ་ནས་རབ་བྱུང་དང་
 པོའི་ས་རྟག་ཕྱི་ལོ་1038ལོར་བོད་དུ་ཆིབས་ཁ་བསྐྱར། བལ་ཡུལ་དུ་ལོ་གཅིག་བཞུགས། དཔྱད་ལོ་ང་
 དགུ་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྷགས་འབྲུག་ཕྱི་ལོ་1040ལོར་བལ་ཡུལ་བརྒྱད་ནས་མངའ་རིས་སུ་ཐེབས་
 ཏི་ལོ་གསུམ་བཞུགས། བྱང་རྩལ་ལམ་གྱི་སློན་མེ་སོགས་མཛད། ལོ་གསུམ་སོང་བ་རབ་བྱུང་དང་
 པོའི་རྒྱ་རྟ་ཕྱི་ལོ་1042ལོར་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིར་ཐེབས་མ་བྱུང་པར་གནས་སྐབས་ཕྱིར་འགྱུངས་གནངས་ཏི་
 བཞུགས་ཐུས་ལ་འབྲོམ་སློན་པས་དབྱུས་གཙང་དུ་གདན་ཁྱེ་གནང་བ་ལྟར་ཐོག་མར་བསམ་ཡས་དང་
 ཡར་ལྷང་སོགས་སུ་ཁྱེ་ཤས་བཞུགས་ནས་དེ་རྗེས་འབྲོམ་སློན་པས་སྟེ་ཐང་དུ་གདན་དྲངས། དེར་ལོ་
 དགུ་དང་། འཕན་པོ་དང་། ཡེར་པ། ལྷ་ས་སོགས་སུ་ལོ་ལྔ་བཅས་ལོ་བརྒྱ་བདུན་རིང་ཆོས་གསུངས་
 པ་དང་། བཀའ་གདམས་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྟོལ་བཏོད། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཀ་བ་ཤིང་ལོ་ཅན་གྱི་
 གསེབ་ནས་བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ་གཏོར་ནས་བཏོན་པར་གྲགས་ཤིང་། ཆོས་གཞུང་མང་དུ་བསྐྱར་
 པ་དང་། བསྐྱར་བཅོས་སོགས་མཛད་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་བོད་དུ་དར་བར་བཀའ་རིན་ཤིན་ཏུ་
 ཆེན་པོ་བཞག་མཐར་དཔྱད་གྲངས་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་ལ་ཐེབས་པ་བོད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་རྟ་
 ཕྱི་ལོ་1054ལོའི་བོད་ཟླ་དགུ་པའི་ཆོས་བཙེན་བརྒྱད་ཉིན་སྟེ་ཐང་དུ་སྐྱུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་འབྲོམ་
 སློན་པས་མཛད་པའི་སྤྲ་མའི་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་དང་། ལས་ཆེན་གངས་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་
 ཀྱིས་མཛད་པའི་བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་ ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་
 སྟོན་གྱི་ལེ་ཆོན་༥ དེ་པ་སོགས་སུ་གསལ་ཞིས་དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས།^①

རྩོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྷན་ལ་ཏི་ཤ་ལ་འགྱུར་ཅུང་མང་ཞིང་། ཁོང་གི་འགྱུར་མང་དག་ཅིག་བོད་

① དུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས། དུང་དཀར་ཆོས་མཛོད་ཆེན་མོ། གྲང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྤྱད་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས་877ནས་878བར་
 གསལ།

གྱི་ལོ་རྩ་བ་དག་སྤྱོད་དག་བའི་སྒོ་གྲིས་དང་། ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྩ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ། ར་དོ་རྩེ་
 གྲགས་དང་། ལོ་རྩ་བ་བྱའི་སྤྱོད་པ་ཅན། རྒྱ་བཙོན་འགྲུས་སེང་གོ། ཚུལ་བྲིམས་རྒྱལ་བ་སྟགས་དང་
 ལྷན་རྒྱ་བསྐྱར་ཡོད་དེ། བཀའ་འགྲུར་ལས། བཏོ་སྤེ་རྩ་ཆོས་ཆོན་10ལྟག་བཞུགས་ཡོད། བསྐྱར་འགྲུར་
 ལས། དབུ་མའི་གཞུང་རྟོག་གི་འབར་བ་སྟགས་རྩོ་བོ་རྩེ་ཉིད་དང་ནག་ཆོ་ལོ་རྩ་བ་གཉིས་གྱིས་བསྐྱར་
 གནང་མཛད་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་ལ། གསུང་ཚམ་ཁག་བརྒྱ་ལྟག་ཅམ་བསྐྱར་འགྲུར་མདོ་སྟོགས་
 གྱི་པོད་གི་ཁི་གི་གསུམ་རྒྱ་བཞུགས་ཤིང་། ཞིབ་རྒྱ་བསྟོད་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཆོན་1དང་། རང་ཉིད་གཅིག་
 ལུས་བསྐྱར་པའང་རྒྱད་གྱི་སྟོར་ན་རྒྱད་། 3 ། པོད་རྒྱ་རིགས་ལྷན་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 སྟོབ་དཔོན་ལྷ་རྒྱ་བ་གྲུབ་པས་མཛད་པ། (208-214) རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དྲི་པོ་ཀ་ར་སྤྱི་རྒྱ་ནས་བསྐྱར་
 པ། རྒྱད་། 3 ། པོད་རྒྱ་བརྒྱད་ཅི་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཏོར་མའི་ཆོ་ག་ཞེས་པ་སྟོབ་དཔོན་ཁོང་གིས་
 མཛད་ཅིང་ཁོང་གིས་བསྐྱར་པ་(212-220)བཅས་རྒྱད་གྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཆོན་50དང་། ཤེར་ཕྱིན་རྩ་ཆོས་
 ཆོན་3བཞུགས། དབུ་མ་རྩ་ཆོས་ཆོན་27དང་། བཏོ་འགྲེལ་རྩ་ཆོས་ཆོན་2དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཆོས་
 ཆོན་2བཞུགས། འདུལ་བ་རྩ་ཆོས་ཆོན་3དང་། སྤྱིང་ཡིག་རྩ་ཆོས་ཆོན་3དང་། རྩོ་བའི་ཆོས་རྒྱུད་རྩ་ཆོས་
 ཆོན་15བཅས་བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལ་ཤོ་ཀ་ལྷ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྐྱར་འགྲུར་ལས། རྒྱད་གྱི་སྟོར་ན་པོད་གྱི་ལོ་རྩ་བ་ལ་ཞ་རྒྱ་གར་བཙུགས་
 དང་ལྷན་རྒྱ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོན་1བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་སྟོབ་དཔོན་འཛིགས་བྱེད་ལ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྐྱར་འགྲུར་ལས། རྒྱད་གྱི་སྟོར་ན་པོད་གྱི་ལོ་རྩ་བ་གྲགས་འབྱུར་ཤེས་རབ་
 དང་ལྷན་རྒྱ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོན་1བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕུའུ་སྐ་ལ།

པོད་གྱི་ལོ་རྩ་བ་པ་ཆབ་ཉི་མ་གྲགས་དང་མཉམ་རྒྱ་གཞུང་པོད་རྒྱ་བསྐྱར་པ་ལ། བཀའ་འགྲུར་
 ལས། བཏོ་སྤེ་རྩ་ཆོས་ཆོན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྩ་ལྔ་མི་ལྔ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཏྲན་འགྲུར་ལས། ཟུང་གི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འབྲོག་མི་ཤུག་ཡི་ཤེས་
དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་བདེ་བར་གསེགས་པའི་དབལ།

ས་སྐྱ་ཀུན་དགའ་བྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོ་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་
ལས། མདོ་ལྷེ་ཏུ་ཆོས་ཚན་3བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་བུའྲ་ཀར་ལྷམ།

འདི་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྐོར་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྒྲུག་གིས་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་
ལས། མདོ་ལྷེ་ཏུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད། བཏྲན་འགྲུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཚན་1དང་། ཟུང་གི་
སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་1བཞུགས། གྲིང་ཡིག་ཏུ་ཆོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྩ་ན་གུམ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་ལྷེ་ཏུ་བོད་ཀྱི་རབ་ཁི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་
པའི་ཆོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་པཌི་ཏ་རྩ་ལྔ་མི།

འདི་ཉིད་གིས་ལོ་རྒྱུ་བ་ས་སྐྱ་གྲགས་པ་བྱལ་མཆན་སྒྲུག་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་
ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་ལྷེ་ཏུ་ཆོས་ཚན་1དང་། བཏྲན་འགྲུར་ལས། ཟུང་། ༡ ། བོད་ཏུ། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་བཞི་པའི་མན་ངག་གསལ་པའི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་པཌི་ཏ་སྐ་ག་ཏ་མི།

འདི་ཉིད་གིས་ས་སྐྱ་པཏ་ཆེན་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་ལྷན་སྒྲོ་གྲོས་བཏྲན་པ་སྒྲུག་དང་ལྷན་ཏུ་
བསྐྱར་པའི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་ལྷེ་ཏུ་ཆོས་ཚན་1དང་། བཏྲན་འགྲུར་ལས། ཟུང་།

ཀྱི་སྐོར་ན་ཚེས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཐུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བཟླ་གར་བཟླ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འགོས་ཁྱུག་པ་ལྟས་བཅས་
དང་ལྟན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚེས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བཟླ་སྒྲ་ཁི།

འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྟོང་ཚེས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་མཚུར་སྟོན་དབང་
དེ། མ་ཐན་ཚེས་འབར་སྟགས་དང་ལྟན་རུ་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རུད་ཀྱི་སྐོར་ན་
ཚེས་ཚན་23བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཐུ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཕྱག་ན་རྟོ་རྟེ།

འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་གྱི་མས་ཀྱལ་བ་དང་མ་ཐན་ཚེས་འབར་སྟགས་དང་ལྟན་
རུ་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཚེས་ཚན་4དང་། ཤེར་ཕྱིན་རུ་ཚེས་
ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཐུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་འཇིགས་མེད་ལྷ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རུད་། 3 ། བོད་རུ་དཔལ་རྟོ་རྟེ་ཕག་མོ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་
ཞེས་བྱ་བ་ཐུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་འཇིགས་མེད་ལྷ་དང་པརྟ་ཤིན་པས་བསྐྱར་པ་ལ་རུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཚེས་
ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ལྷ་ནུ་གར།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚེས་ཀྱི་བཟང་པོ་དང་
ལྟན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚེས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་

ཁོང་ཉིད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སློག་སྐྱེ་ཤེས་རབ་བཅིགས་པ་དང་མར་པ་ཚོས་གྱི་དབང་ཕྱུག་
སོགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྐོར་ན་ཚོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་པལླེ་ཏ་ཏེ་ཇ་དེ་བ།

འདི་ཉིད་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་སོགས་གྱི་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྐོར་ན་ཚོས་ཚན་5བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕྱི་རྒྱ་ན་མི་ཏ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཚོགས་སུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁུ་བཟང་ཡོན་ཏན་
དཔལ་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཡ་ཏུ་ཕྱ་ཏུ་ས།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། དབུ་མ་ཏུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སློ་ལྟན་ཤེས་རབ་དང་ལྟན་ཏུ་
བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ར་མེ་ལྷ་ར།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འཁོས་ལྟས་བཅས་དང་
ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་རྒྱ་ལེན།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་13 ་ བོད་ཏུ་གྲུབ་པའི་དོ་རྩེ་ན་ལ་འབྱོར་མའི་སྐབ་
ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་རྒྱ་ལེན་དང་ཕྱུ་ཕྱི་ཉིས་བསྐྱར་པ་ལ་རྒྱུད་གྱི་སྐོར་ན་ཚོས་
ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་འབྱུང་གནས་བཟང་པོ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མ་བན་ཆོས་འབར་དང་
ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆན་1བཟླགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ག་ཏ་ལྷ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་སུ་བརྩི་ཏ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་
བཟང་པོ་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆན་1བཟླགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་བརྩི་ཏ་ལྷོ་ཀ་ར།

ཁོང་ཉིད་གྱིས་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤོང་སྟན་དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆན་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་
ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཆན་1དང་། རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཆན་1བཟླགས། རྩེས་
རབས་སུ་ཆོས་ཆན་2དང་། སྐུ་མདོའི་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཆན་1བཅས་བཟླགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕ་རྩ་ཀྱི་རྩི།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན་
དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆན་1བཟླགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མཚོ་ཡི་རྩ་རྩི།

ཁོང་གི་འགྱུར་དུ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཕྱུག་ཡེ་ཤེས་དང་ལྷན་དུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆན་2བཟླགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་ལོ་རྒྱུ་བ་འགོས་ལྷས་བཅས་དང་ལྷན་དུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆན་1བཟླགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་པཱི་ཏ་ཤུ་མེ་ཏུ་།

ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འགོས་ལྟས་བཅས་དང་། ཚུལ་བྱིས་ཀྱིས་བ། འབྲོ་སོང་དཀར་ཤུ་
འོད་སྟགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཆོད་8དང་། ཤེར་
ཕྱིན་ཏུ་ཆོས་ཆོད་2བཞུགས། དབུ་མ་ཏུ་ཆོས་ཆོད་2དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཆོས་ཆོད་5དང་། ཆོད་མའི་
སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཆོད་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྣ་གར་མེ་ཏུ་།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཆོད་མའི་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་
དོ་རྩེ་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོད་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྩ་ལ་སེ་རྣ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དར་མ་ཡོན་ཏན་དང་
ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོད་2བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཐེ་ན་ཡ་དེ་བ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་
ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོད་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཉི་མ་ཐུས་བ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤུག་བཙོན་འགྱུས་དང་
ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོད་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ག་ཡ་རྩ་ར།

ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འབྲོག་མི་ཤུག་ཡེ་ཤེས་སྟགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་
ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཆོད་14བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་ལྷོ་བཟང་པོ་ཉི།

ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་ངོ་ཟླ་པའི་འོད་ཟེར་དང་། ཚུལ་དགོས་རིན་ཆེན། བསོད་ནམས་
ཁྱེད་མཆོན་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཁྱེད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་
ཆོད་བཟུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་མཚུ་མོ་ཁ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཁྱེད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་དང་
ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོད་བཟུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་བ་ལེ་རྒྱ་རྩ་ཅི།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཁྱེད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མ་བན་ཆོས་འབར་དང་
ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོད་བཟུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་ལྷ་མ་ཉི་ལྷོ་ལྷ་བ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཁྱེད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷ་ཉི་ལྷོ་དང་དང་ལྷན་དུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོད་བཟུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་མཚུ་ལྷོ་རྩ་ན།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རོང་ཐོམ་རྩ་རྩ་དུ་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། ཁྱེད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆོད་བཟུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་དེ་ལྷ་ལྷ་ཀ་ར་ཅུ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བསོད་ནམས་ཁྱེད་མཆོན་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། ཁྱེད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆོད་བཟུགས་ཡོད།

ནག་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་ཐབས་(92-98)བཅས་སློབ་དཔལ་ལས་ཀྱི་རྫོ་རྗེས་མཛད་པ་སོགས་པའི་ཏ་
དོན་ཡོད་རྫོ་རྗེས་བསྐྱར་བཅས་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་88ལྟག་བཞུགས་ཤིང་། དེ་ལས་ཆོས་ཚན་75ནི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཐུ་པོ་དང་རྒྱལ་ཐབས་ཡོད།

ཁྱེ་གར་གྱི་མ་ཐན་དུ་ལྷོ་མ་བཟུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒོར་ན་ཆོས་ཆོན། བཞུགས་ཡོད།

ལྷོ་གྲ་ལྷོ་རྒྱ་ཏ་རྒྱལ་དཔལ།

ཁོང་གི་འཇུར་ལ། བསྟན་འཇུར་ལས། ཟུང་གི་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བ་འི་དང་ལྟན་ཏུ་བཞུར་
པའི་ཆོས་ཆེན་། བཞུགས་ཡོད།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ཁོང་གི་ད་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་ལོ་མཁས་དང་སྟན་ཏུ་བསྐྱུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆོན་དང་། རྒྱ་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཆོན་བཞུགས་ཡོད།

[illegible]

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བ་མི་དང་ལྷན་དུ་བསྟུར་བའི་ཆོས་ཆེན་པུ་བཞུགས་ཡོད།

ॐ नमः शिवाय नमः शिवाय नमः शिवाय

ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དར་མ་སློབ་ཀྱིས་དང་། བ་རི་རིན་ཆེན་གྲགས། འོག་སྐྱུ་གཞིན་རུ་འབར་
སོགས་དང་རྩན་རུ་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་ཆོས་ཆོན་པ་ཞུགས་ཡོད།

ཡུལ་གསུམ་གྱི་མཁན་པོ་ལ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་ན་ལོ་སྤྱོད་པ་འགོས་ལྟས་བཅས་དང་ལྟན་ཏེ་

བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཟུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ན་བེ་ཤོ་ཏ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཟུད་གྱི་སྐོར་ན་ལོ་རྒྱ་བ་འགོས་ལྷས་བཅས་དང་ལྷན་ཏུ་
བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཟུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཡུ་མེ་རྩྭ་ན།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཟུད་གྱི་སྐོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་དཔལ་གྱི་སྒྲིང་པོ་དང་
ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཟུ་གར་གྱི་པཎྌི་ཏ་བཟླ་གུ་ཆ་ཟླ་བ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཟུད་གྱི་སྐོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆན་དང་
ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཟུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་གུ་ཆ་ཡུ་ཀ་ར།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཟུད་གྱི་སྐོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་རབ་ཞི་བཤེས་གཉེན་དང་
ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཟུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཏུ་ལོ་པ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཟུད་གྱི་སྐོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་ཚས་གྱི་ཤེས་རབ་དང་
ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཟུ་གར་གྱི་པཎྌི་ཏ་ཇ་ལ་ཡུ་ན་ར།

པཎྌི་ཏ་འདི་བས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་སྐགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་
ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། བཟོ་རིག་པའི་སྐོར་ན་ཚས་ཚན་4བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་པལྒྱེ་ཏ་ལྷ་གྱི་ལྷ་ར་གྲུ་།

པལྒྱེ་ཏ་འདི་བས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་རབ་སྒྲུག་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་
འགྱུར་ལས། ལྷ་གྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་7བཅུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རབ་འབྱོར་ཞི་བ།

ཁོང་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཏིང་འཛིན་བཟང་པོ་སྒྲུག་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་
འགྱུར་ལས། ལྷ་གྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་2དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཆོས་ཚན་1བཅུགས། ཆོད་མའི་སྐོར་ན་
ཆོས་ཚན་1བཅུགས་འབྱུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དེ་ལྷོ་ལྷ་ལྷ་།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། ཆོད་མའི་སྐོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྲུགས་འབྱོར་ཤེས་རབ་
དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཅུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་གུ་ཁ་ལྷ་ཀར་ལྷ་ལྷ་།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། ཆོད་མའི་སྐོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷ་སྒྲ་མ་ཞི་བ་འོད་དང་
ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཅུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་པལྒྱེ་ཏ་ལྷ་གྱི་ལྷ་ར་ལྷ་།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། ལྷ་གྱི་སྐོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྱི་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་
དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཅུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། ལྷ་གྱི་སྐོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་བའི་སྒོ་གྲོས་དང་ལྷན་
ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཅུགས་ཡོད།

ཀྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བླ་མ་ཀ་ར་རྩ་བ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྱི་རྩ་བའི་འོད་ཟེར་
དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོན་འབྲུག་པ་ཡིད།

ཀྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཐུ་བླ་མ་ཉི་ཅན།

ཁོང་གིས་བསྐྱར་པའི་ཆོས་གྱི་འགྲུར་བྱང་དུ་ཀྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མ་རྩ་བླ་མ་ཉི་ཅན་ཞེས་འཁོད་
ཡོད་པའང་མང་། མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱི་འགྲུར་ཆོས་སུ་ཁོང་ཉིད་གཅིག་ཕུས་མཛད་ཅིང་བསྐྱར་
པའི་ཆོས་ཡང་མཛོང་བས་ཁོང་ཉིད་གཞུང་ལ་མཁས་ཤིང་བོད་ཡིག་ལའང་བྱང་ཆ་ལྷན་པ་ཞིག་
ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ། ཁོང་གིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མི་ཉམས་བཟང་པོ་དང་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་སྒྲིབ་
དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་པོ་པོ་པོ་དུ་སྒྲིབ་པ་ཡན་ལས་རྒྱལ་
གི་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་པའི་ཉི་ཉེ་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པ་དང་། (207-216) དཔལ་རྒྱལ་གྱི་
འཁོར་ལོའི་གདམས་ངག་ཉི་མ་ཟླ་བ་བསྐྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཀྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མ་རྩ་བླ་མ་ཉི་ཅན་ས་
མཛད་ཅིང་བསྐྱར། (216-221) ཡེ་ཤེས་རྒྱན་སྐྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱལ་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་
པ། (221-223) རྒྱལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཁོང་གིས་མཛད་ཅིང་བསྐྱར་པ། (252-264) རྒྱལ་འབྱོར་ཡན་
ལས་རྒྱལ་གྱི་བཟུང་བྱང་ཡོན་ཏན་གྱིས་དགོངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
མཛད་པ། (303-328) རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་པོ་པོ་པོ་དུ་ ལྷ་ཡི་པའི་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་འགྲེལ་པ་སྒྲོམ་པ་
འབྱུང་བ། (275-285) ལྷ་ཡི་པའི་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་འགྲེལ་པའི་རྒྱ་ཁྱད་པར་གསལ་བྱེད་ཅེས་
བྱ་བ། (285-308) དཔལ་བདེ་མཆོག་གི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་(308-334) རྒྱུད་ཀྱི་པོ་པོ་པོ་དུ་མི་ལམ་
བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཛད་བྱང་མེད་པ། (133-135) རྒྱུད་ཀྱི་ཅི་པོ་པོ་དུ་རིམ་པ་ལྷ་པའི་དགོངས་པ་
འགྲེལ་པ་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྐྱས་པས་མཛད་པ། (180-
203) རྒྱུད་ཀྱི་ཚུ་པོ་པོ་དུ་སྒྲོམ་གསུམ་འོད་གྱི་ཐེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཀྱ་གར་གྱི་པའི་ཉི་ཉེ་མ་ཉི་ཅན་ས་
མཛད་ཅིང་བསྐྱར། (54-56) དེ་ལ་སྒྲིབ་པ་རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཆོན་20དང་། དཔུ་མའི་པོ་པོ་པོ་དུ་
བྱང་ཆུབ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་འབྲུག་པའི་དགོངས་པའི་འགྲེལ་པ་ཁྱད་པར་གསལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་པའི་ཉི་ཉེ་མ་
ཉི་ཅན་ས་མཛད་ཅིང་བསྐྱར་པ་(192-285)བཅས་འབྲུག་པ་ཡིད།

ཐུགས་ཀྱི་པལྒྱེ་ཏ་ལྟ་རྒྱུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཆོན་འབྱུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཡ་རྩུ་ཀ་ར་གྲུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཅ་མི་སངས་རྒྱས་གྲགས་
པ་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱུར་པའི་ཆོས་ཆོན་འབྱུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ལྷ་བ་གྲགས་པ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་པ་༥ པོད་ཏུ། དཔལ་ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མན་ངག་
གི་སྒྲིབ་བ་ཡན་ལག་ཏུག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་དང་། དབུ་མ་༥ ཅ་པོད་ཏུ་རང་བཞིན་གསུམ་
ལ་འཇུག་པའི་སྐབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་སྐབ་ཀྱི་མཛད་པ།(281-282) དེ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་
ཆོན་འབྱུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་སྤུ་ཅ་གྲུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་འགོས་ལྷས་བཅས་དང་
ལྷན་ཏུ་བསྐྱུར་པའི་ཆོས་ཆོན་འབྱུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་པལྒྱེ་ཏ་མི་མཉམ་རྩེ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་རིན་ཆེན་གྲགས་དང་ལྷན་
ཏུ་བསྐྱུར་པའི་ཆོས་ཆོན་འབྱུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྩ་ར་ཀ་ལ་གྲུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཆོན་འབྱུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་རྣམ་པུ་ལྟ་བུ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་ཕྱུ་སྟོ་སྟོས་སྟོགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་
པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཡོད་པོ་དང་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཚན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
བསྐྱུས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་གོ་ས་ལའི་རྒྱན་ཞེས་པ་སྟོན་དཔོན་ཕྱུ་བཤེས་གཉེན་ཀྱིས་མཛད་པ། ཁྱེད་
ཀྱི་མཁན་པོ་རྣམ་པུ་ལྟ་བུས་བསྐྱར་པ་སྟོགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་12བཅུགས་ཡོད། དབུ་མ་
ཏུ་ཆོས་ཚན་1དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཆོས་ཚན་1དང་། འདུལ་བ་ཏུ་ཆོས་ཚན་1དང་། རྩ་ཆོགས་སུ་ཆོས་
ཚན་2བཅས་བཅུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་ཀི་རེ་ཆ་ཀ་ར་ལྟ་བུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོར་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྟར་གྲགས་དང་ལྷན་ཏུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཅུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་ཀ་ན་ཀ་ལྟ་བུ།

ཁོང་གིས་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་པ་ཆབ་ཉི་མ་གྲགས་སྟོགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་
འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་1དང་། དབུ་མ་ཏུ་ཆོས་ཚན་1བཅུགས་པ་མདོན་
པ་ཏུ་ཆོས་ཚན་2བཅས་བཅུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ལྟ་བུ།

ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སྟོགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་1དང་། ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་ཡོད་པོ་དང་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་
ཚན་1བཅས་བཅུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་པུ་རྒྱ་རྒྱ་ལ།

ཁོང་གིས་ལོ་རྒྱུ་བ་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་སྟོས་སྟོགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་5བཅུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྣམ་པུ་ལྟོ་ལྟོ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཤུ་སྟོ་གོས་
དང་ལྷན་དུ་བསྟར་པའི་ཆོས་ཚན་བཞག་གས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ལེ་རྩ་ཅ་ན་རྟེན་ཏ།

པཱི་ཏ་འདི་ཉིད་ཡབ་ཀྱི་ལོ་ས་ཅ་ན་དང་ཡུམ་སྐལ་བ་བཟང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ཁྱུ་གར་སྟོ་
ཚྭ་གས་གོ་ས་ལའི་གོང་བྱིར་སོ་མ་ཕུ་རིར་སྐྱེ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཐེབས་སྐབས་ཞང་པོ་
ལུ་ཉིག་པའི་པཱི་ཏ་ཞིག་ཡོད་པའི་སྤྱིར་འབྱུངས་ཏེ་སྟོབ་གཉིར་མཛད། དེ་ནས་ཁྱུ་གར་དུ་བ་ཚྭ་གས་
དང་ཤར་ཚྭ་གས་ཀྱི་ས་ཆ་མང་པོར་བྱོན་ཏེ་སྟོ་མ་མང་དུ་བསྟན་ནས་འཇམ་དཔལ་དཔལ་བོ་གཅིག་
པ་དང་། ལ་མ་ན་སི། རོ་ཏ། དགྲུས་པ་རྩོ་རྩེ་གདམས་ངག་དང་བཅུད་ལེན་གྱི་མན་ངག་པ་རོལ་
དུ་བྱོན་པ། དབུ་མ་རིགས་ཆོག་ས། སག་རྒྱུད་གསང་འདུས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་མང་དུ་གསན་ནས་
མཁྱིལ་ཁྱུ་ཡངས་པོར་གྱུར། ཡུལ་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་ལས་མ་བྱོན་པ་དབུ་རྒྱུན་ལས་མེད། དེ་ནས་བོད་དུ་བྱོན་
ཏེ་ཁྱུ་ལོ་པའི་མཆོད་གནས་བཅོལ། དེ་ལྟར་བོད་དུ་ལན་ལྔ་པ་བྱོན་ཏེ་དབུས་གཙང་གི་ཡུལ་མང་པོར་
ཐེབས། འཕན་ཡུལ་གྱི་ཁྱུ་ལ་དུ་ཡུན་རིང་བཞག་ས། རོ་ཏ་སྐོར་གསུམ་ག་འདྲིའི་ཆོས་ཡིན། འདི་ཉིད་ཀྱི་
སྟོབ་མ་སྟོད་དུ་སྐུ་ལ་སྐྱེ་བ་འོད་ཟེར། གཙང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ཁྱུ་ཆོ། དབུས་སུ་ཞང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་
ཡོད། གྲུབ་སྟོབ་འདི་ཉིད་མཐར་འོན་གྱི་སྐང་ཁར་སྐྱེ་བུ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ།^① པཱི་
ཏ་འདི་ཉིད་གཅིག་སུས་བསྟར་པའི་འགྲུར་ཡང་མཐོང་བས་བོད་ཡིག་ལ་ནང་བྱན་ཆུད་པ་ཞིག་ཡིན་
ངས། ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཤུ་སྟོ་གོས་དང་ལྷན་དུ་བསྟར་པའི་འགྲུར་ལ། བསྟན་
འགྲུར་ལས། ཁྱུ་ད་ཀྱི་ཞི་པོ་པོ་དང་རོ་ཏ་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་ཐུག་ཁྱེན་པའི་མན་ངག་བཅས་དཔལ་ས་ར་
ཏས་མཛད་པ། (122-124) ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྤྱི་བོ་རྩ་ཅ་ན་རྟེན་ཏས་བསྟར་པ་སོགས་ཁྱུ་ད་ཀྱི་སྐོར་ན་
ཆོས་ཚན་ལྷག་དང་། དབུ་མ་ཀྱི་ཞི་པོ་པོ་དང་རོ་ཏ་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ལུ་ཕུ་
རས་མཛད་པ་(217-235)བཅས་བཞག་གས་ཡོད།

① ཅུང་དཀར་སྟོ་བཟང་མིན་ལས། ཅུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། གྲུང་མའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་
ངོས1401ཏུ་གསལ།

ॐ नमः शिवाय

[illegible]

॥ १॥

ཁོང་གི་འཕྱུར་ལ། བསྟན་འཕྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒོར་ན་ལ་ཕྱོ་བ་ཆིངས་ཡོན་ཏན་འབར་དང་ལྷན་
ཏུ་བསྐྱུར་པའི་ཆོས་ཆོན་ལ་བཞག་ས་ཡོད།

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཁོང་གི་དང་ལྟན་
རུ་བསྟུར་བའི་ཆོས་ཆེན་ཁམས་ཡོད།

ਅੰਤਰਿਕਸ਼ਿਕਾ

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱད་ཀྱི་ཚུ་པོ་དེ་ཅུ་གཞི་དེ་བྱིན་ཆེན་པོ་གཞན་གྱིས་མི་
ཐུབ་པའི་རླབ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱད་མཛད་བྱང་མེད་པ་དང་། ལྷ་མོ་ནོར་རྒྱན་མ་ལ་བསྟོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་པཎྜི་
ཏ་རྩེ་ལྷ་རིས་མཛད་ཅིང་བསྐྱུར་པ་ལ་རྒྱད་ཀྱི་སྒོར་ན་ཆོས་ཆོན་པ་ཞུགས་ཡོད།

॥ अथ भूतलं ॥

ཁོང་གིས་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞི་ཤང་དོ་རྩི་དང་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱུར་པའི་འགྲུར་

ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་ཚོས་ཚན་8བཞུགས་ཡོད།

སྒྲོབ་དཔོན་རྩ་ར་ན་ག།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ལྷ་ཚོགས་ ༼ ཝོ ༽ བོད་རུ་བར་སྤྱོད་པ་དབྱངས་ཅན་ཞེས་
བྱ་བ་དང་། ལྷ་ཚོགས་ ༼ ཝོ ༽ བོད་རུ་ཀླ་ལ་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཛད་བྱང་མེད་པ་གཉིས་སྒྲོབ་
དཔོན་རྩ་ར་ན་གས་བསྐྱར་པ་ལ་ལྷ་ཚོགས་སུ་ཚོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཕྱི་བླ་རྒྱ་རྒྱ་ན་གྱི་རྟེ།

བོད་སྐད་རུ་དཔལ་ལྷན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ་ཟེར་ཞིང་། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་
འགྲུར་ལས། མཛུལ་གྱི་ཚོག་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀ་མ་ལ་རྟེ་ཏས་གཤེན་རྗེ་གཤེད་གྱི་རྒྱུད་
བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་བ་ལ་བཞེན་ནས་མཛད་པ། གཤེན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་མཛོན་པར་
མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྒྱུ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་
པ། མི་ཟད་པའི་གཏེར་མཛོད་ཡོངས་སུ་གང་བའི་སྤུ་ཞེས་བྱ་བ་གཏུག་མའི་དེ་ཉིད་རབ་རུ་བསྟན་
པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་དཔལ་ས་ར་ཏ་བའི་དཔོངས་པ་མཁས་པར་
གྲགས་པ་དཔལ་ལྷན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོ་རྗེས་མཛད་པ། ལྷག་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་རིན་པོ་
ཆའི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱ་བ། རྒྱ་གར་མཁན་པོ་མཁས་པར་གྲགས་པ་སྤྲ་མ་བི་ཏ་ཀམས་མཛད་པ། དཔལ་
གཤེན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོ་སྐབ་པའི་ཐབས་དང་། ཁྱོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་གཤེན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོ་རུས་མཐར་
ཕྱིན་པའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྤྱི་པ་རྟེ་ཏས་མཛད་པ། གཤེན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་
སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་མར་མེས་མཛད་གྱིས་མཛད་པ། གཤེན་
རྗེ་གཤེད་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་གྱི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ། གཤེན་རྗེ་གཤེད་རིན་ཆེན་འབྱུང་
ལྷན་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ། འོད་དཔག་རུ་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་གཤེན་རྗེ་གཤེད་སྐབ་པའི་ཐབས་
ཞེས་བྱ་བ། ལས་གྱི་ཀློ་མི་མའི་སྐབ་ཐབས། གཤེན་རྗེ་གཤེད་དོ་རྗེ་ཕོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐབ་ཐབས། དོ་
རྗེ་སེམས་མ་བདེ་བའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ། དོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་
བ། དོ་རྗེ་བདེ་རྒྱས་དབྱངས་ཅན་མའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སྒྲོབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་
གྱིས་མཛད་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་གཤེན་རྗེ་གཤེད་མཚོད་པའི་ཚོག་པའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་

སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་རྒྱ་པར་ཉལ་མཛད་པ། སངས་རྒྱལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་སྐུ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་རྣ་
 ད་ཀྱང་ལས་བྱུང་བའི་དོན་ཀྱང་ད་ན་ཁྱེ་རི་ན་བཞུགས་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྣམ་འབྱོར་པ་ནག་
 པོ་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ། གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་སྐུ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཆེན་པོ་
 ཀ་མ་ལ་རྟེན་ཉལ་མཛད་པ། ཁྱོ་བོ་ཐོ་བ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་སྐུ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ། དབྱུག་པ་གཤིན་
 རྗེ་གཤེད་རྣམ་པར་འཛམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐུ་ཐབས། རལ་གྱི་གཤིན་རྗེ་གཤེད་གཏུམ་པོའི་སྐུ་
 ཐབས་ཞེས་བྱ་བ། སངས་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་སྐུ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་རྒྱ་
 གར་གྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་པོ་ཀ་ར་ཞེས་བྱ་བས་མཛད་པ། གཤིན་རྗེ་ནག་པོའི་སྐུ་ཐབས་ཀྱི་མཁུལ་གྱི་ཆོ་ག་
 ཞེས་བྱ་བ་བླངས་སྒྲིང་རྣ་ག་ལྟ་རིའི་རྣམ་འབྱོར་པ་ཀ་མ་ལ་རྟེན་ཉལ་ཏ་ཅུའི་རི་ཁྲོད་ཀྱི་ཆལ་དུ་མཛད་
 པ། ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་སྒྲུང་བ་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་མཛོད་ཉིན་གྱི་ཆོ་ག་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀ་ལུ་པ་མ་རྩ་ཞེས་
 བྱ་བས་མཛད་པ། གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་རོ་སྟག་གི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ། ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་
 བ། གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་ཞི་བའི་སྐུ་སྟག་གི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲ་མ་ནག་པོ་ཞབས་ཀྱིས་དཔལ་རྩི་
 རྗེ་གདན་དུ་མཛད་པ་རྣམས་བསྟུར་རོ། ༥

ཕྱེད་ལྔ་པ་

ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་
 ལྟན་དུ་བསྟུར་པའི་ཆོས་ཆེན་འབྲུགས་ཡོད།

རྒྱལ་བའི་ལྷ།

ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཆོས་ཀྱི་ལོན་ཏན་དང་ལྟན་དུ་བསྟུར་པའི་འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་
 ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་༥༩ པོད་ཉིལ་བོ་བཞུགས་ཡོད།

པར་ཉལ་སྒྲོ་བྱས་བཟང་པོ་བྲགས་ལ།

ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་
 རྒྱུག་དང་ལྟན་དུ་བསྟུར་པའི་ཆོས་ཆེན་འབྲུགས་ཡོད།

① གངས་ལྗོངས་སྐད་གཉིས་སྐད་ཀྱི་སྐུ་ཐབས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལས་པོ་ཀ་མ་ལ་རྟེན་ཉལ་ཏ་ཅུའི་རི་ཁྲོད་ཀྱི་ཆལ་དུ་མཛད་པ་ཡིན།

ལྷོ་པ་དཔན་མི་བསྐྱེད་རྟེན།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྐོར་ན་ལོ་རྒྱུ་བ་མར་བ་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་གོས་དང་ལྷན་
ཏུ་བསྐྱུར་པའི་ཆོས་ཆན་1བཟུགས་ཡོད།

པལྷི་ཏ་རྒྱ་ན་མྱ།

ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཅན་གྱུ་རབ་ཞི་སྐོས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆན་10བཟུགས་ཡོད།

ཐུག་ཏེ་ལ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འགོས་ལྷན་བཅས་དང་
ལྷན་ཏུ་བསྐྱུར་པའི་ཆོས་ཆན་1བཟུགས་ཡོད།

ཕྱི་མེད་དཔལ་བཟང་པོ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆན་1བཟུགས་ཡོད།

ལམ་ཆེན་ལུ་ན་མྱ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཐུག་ཏེ་དགེ་སྐྱོང་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆན་སྐོས་དང་ལྷན་ཏུ་རྒྱ་གཞུང་བོད་ཏུ་
བསྐྱུར་པ་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། ཤེར་ཕྱིན་ཏུ་ཆོས་ཆན་13བཟུགས་ཡོད།

ལུ་རྟེན་ཀ་ར་བླ་མ།

ཁོང་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ན་མ་མཁའ་སྐོས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། མདོ་འགྲེལ་ཏུ་
ཆོས་ཆན་2བཟུགས་ཡོད།

པལྷི་ཏ་ལ་ལོ་ཀ་དེ་བ།

པལྷི་ཏ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་སྐོས་པ་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་

ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་ཚེས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད།

ཡུ་ནུ་ཅེ་བ།

པཱི་ཏ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཀྱི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་ཚེས་ཚན་3བཟླགས་ཡོད།

པཱི་ཏ་སྤྱན་ལ་གྱི།

ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟོན་སྒྲུ་གཞིན་ཅུ་འབར་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་དར་མ་གྲགས་སོགས་དང་ཉན་ཅུ་བསྟར་པའི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་ཚེས་ཚན་1དང་། འདུལ་བ་ཅུ་ཚེས་ཚན་2བཟླགས་ཡོད།

རྒྱལ་འབྱོར་པ་ཕྱི་ཆ་ག་ཏ་མི་ཏུ་ཡུ་ནུ།

རྒྱལ་འབྱོར་པ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞུགས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་ཚེས་ཚན་2དང་། དབུ་མ་ཅུ་ཚེས་ཚན་1དང་། སྤྱིང་ཡིག་ཏུ་ཚེས་ཚན་1བཅས་བཟླགས་ཡོད།

ཇི་ཏ་ག་རྒྱ།

ཁོང་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཀྱི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་ཚེས་ཚན་1དང་། སྤྱི་ཚེས་སུ་ཚེས་ཚན་1བཅས་བཟླགས་ཡོད།

ལོ་ག་གྱི།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གཅིག་ལུས་བསྟར་པའི་འགྲུར་ཡང་མཐོང་བས་བོད་ཡིག་ལ་ནང་བྱན་རྒྱུད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་པར་དཔལ་ལྟ་མོ་ནག་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་དཔོན་ན་རོ་པས་མཛད་པ། (258-263) ལོ་ག་གྱིས་བསྟར་པ་སྟེ་ཚེས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད།

པལྷི་ཏ་ལྷི་ར་ཐ།

པལྷི་ཏ་འདི་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་གྲགས་འབྱོར་ཤེས་རབ་སྟགས་ཀྱིས་ལྷན་དུ་བསྟན་བཅས་བོད་
དུ་བསྟར་པ་སྟེ། ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བསྟན་འབྱུང་ལས། སྤྱིང་ཡིག་དུ་ཆོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ལུང་གི་ཏ།

ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་སྟོན་ལྷན་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་དུ་བསྟར་པར་བསྟན་འབྱུང་
ལས། ལུང་གི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

པལྷི་ཏ་ཉི་མ་འབྱུང་གནས་སྟེ་བ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཁྱེང་གྲགས་གཉིས་ལ། བསྟན་འབྱུང་ལས། ལུང་གི་སྟོར་ན་ཆོས་
ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

པལྷི་ཏ་རྩ་རིན་ན།

པལྷི་ཏ་འདི་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སྟགས་ཀྱིས་ལྷན་དུ་བསྟར་པའི་འབྱུང་
ལ། བསྟན་འབྱུང་ལས། བསྟོད་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཚན་3བཞུགས་ཡོད།

ལྷལ་བའི་བཟང་པོ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཉི་མ་ལྷལ་མཆོན་གཉིས་ཀྱི་འབྱུང་ལ། བསྟན་འབྱུང་ལས། བསྟོད་
ཆོགས་སུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

པལྷི་ཏ་བརྩ་ལྷ་བ།

ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་མལ་གྱི་སྟོན་གྲགས་དང་ལྷན་དུ་བསྟར་པར་བསྟན་འབྱུང་
ལས། ལུང་གི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་ལྔ་པ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཅ་མི་སངས་ཀྱིས་གྲགས་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་2དང་། ཤེར་བྱིན་དུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས། དབུ་མ་དུ་ཆོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

པཱི་ཏ་མཆུ་ཐུ།

པཱི་ཏ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་དང་། མལ་གྱི་སྒོ་གྲོས་གྲགས་པ་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་7བཞུགས་ཡོད།

པཱི་ཏ་ཐ་ཡུ་ཀ་ར།

པཱི་ཏ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མར་པ་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་3དང་། འདུལ་བ་དུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

རྒྱལ་འབྱོར་བ་ཕྱི་རྒྱ་གན་མི་ཏུ་ཡུ་ན་རྩ།

ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཙུག་མི་ཏུ་ཕྱི་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་5བཞུགས་ཡོད།

པཱི་ཏ་ཕུ་ཐུ་ཐུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཡུང་དུང་འོད་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཀྱུ་ལྷ་ར་ཕྱི་རྩ་བ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བཀྱ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་འཕགས་པ་ཤིས་རབ་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཤེར་བྱིན་དུ་ཆོས་ཚན་1དང་། ཚད་མའི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

པརྟེ་ཏ་ཐེ་བེ་མ་ལ་གྲི་རྟེ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞང་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་
ན་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུང་ཐེ་རྟེ།

པརྟེ་ཏ་འདི་ཉིད་གཞུང་ལ་མཁས་པ་མ་ཟད་བོད་ཡིག་ལའང་བྱང་ཆ་ལྟན་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས་
ཏེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་བོད་ཏེ་ཟེ་པར་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་
དཔལ་བོ་གཅིག་པའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་པརྟེ་ཏ་སུ་མ་ཏི་དང་པརྟེ་ཐེ་རྟེས་བསྐྱར་པ། དཔལ་
རྩོ་རྩོ་པག་མོ་སྐབ་པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་འཇིགས་མེད་ལྷ་དང་པརྟེ་ཐེ་རྟེས་བསྐྱར་
པ། རྒྱུད་ཏེ་ཟེ་པར་གྲུབ་པའི་རྩོ་རྩོ་ནལ་འབྱོར་མའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་
ལྷ་ལེན་དང་པརྟེ་ཐེ་རྟེས་བསྐྱར་པ་བཅས་རྒྱུད་སྐོར་ན་ཚོས་ཚན་3བཞུགས་ཡོད།

པརྟེ་ཏ་ཏ་ལ་ལ་ཏ་ཏ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བ་རི་རིན་ཆེན་གཤམ་དང་
ལྟན་ཏེ་བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

པརྟེ་ཏ་བེ་མ་ལ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞོན་ཏེ་འོད་དང་ལྟན་ཏེ་
བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

པརྟེ་ཏ་རྩོ་རྩོ་གངན་ལ།

པརྟེ་ཏ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་ཚོས་ཀྱི་བཟང་པོ་སྟགས་ཀྱིས་ལྟན་ཏེ་བསྐྱར་པའི་
འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྐོར་ན་ཚོས་ཚན་3བཞུགས་ཡོད།

ཐི་ལཱ་ལྷ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་ངོ་ཟླ་པའི་འོད་ཟེར་དང་
ཉན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

པལྷེ་ཏ་ཇོ་པོ་འུ་པ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁུ་བཟང་འཁོར་ལོ་གྲགས་
དང་ཉན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཀྱི་རྟི་ཅ་ཟ།

ལོ་པའ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡར་ལུངས་པ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཀྱི་འགྱུར་
ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་ཆོས་ཚན་3དང་། རྒྱུས་རབས་སུ་ཆོས་ཚན་1དང་། རྒྱ་མདོའི་
སྒྲོར་ན་ཆོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

མཁའ་འགྲོ་མ་ཉི་གུ་མ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྐྱན་དར་མ་སྒོ་གྲོས་དང་
ཉན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ས་མཉམ་ལྷ་བ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ནག་ཚོ་ཚུལ་གྲིམས་རྒྱལ་བ་
དང་ཉན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

དབལ་ཤ་བ་འི་དབང་ལྷག

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཏུ་པ་1 བོད་ཏུ་ནལ་འགྱུར་ཡན་ལག་རྒྱག་པ་རང་
འགྱུར་བཞུགས་སོ། །

ནལ་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཉི་

ལོ་པཎ་འདི་ཉིད་པོད་ཡིག་ལ་མཐུན་ཏེ་ཡངས་པ་དང་། མྱེད་མཁས་པ་ལས་བསྟན་བཅས་པོད་
དུ་བསྐྱར་པ་ཅུང་མང་པོའི་གས་ཡིན། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྐོར་གྱི་པོད་༥ རྩ་
བར་དཔལ་ལྷན་གྱི་ནལ་འབྱུང་པ་དང་ནལ་འབྱུང་མའི་རང་བྱུང་གི་ལོངས་སྤྱོད་དུ་ར་བྱོད་ཀྱི་རྟོག་
པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་བཞི་པས་མཛད་པ།(111-113) རྒྱུད་༥ བི་༥ པོད་དུ་གཤེན་རྩེ་གཤེད་ནག་
པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཛོན་པར་མཐོང་བ་ལམ་གྱི་སྟོན་མ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ།(173-260) རྒྱ་
གར་གྱི་མཁན་པོ་གྲིཙ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པ། རྒྱུད་༥ མི་༥ པོད་དུ་བྱོ་བོ་རྒྱལ་པོ་གཤེན་རྩེ་གཤེད་
ནག་པོ་དུས་མཐར་ཐུན་པའི་སྐབ་ཐབས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷོ་པའི་ཉས་མཛད་པ།(63-64) གཤེན་
རྩེ་གཤེད་ནག་པོའི་སྐབ་ཐབས།(64-65) གཤེན་རྩེ་གཤེད་ནམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་མཛོན་པར་རྟོགས་
པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(65-66) གཤེན་རྩེ་གཤེད་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་གྱི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ།(66-
66) འོད་དཔག་དུ་མེད་པའི་སྒྲིང་པོ་འདོད་ཆགས་གཤེན་རྩེ་གཤེད་སྐབ་པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ།(66-
67) གཤེན་རྩེ་གཤེད་རྩེ་རྩེ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐབ་ཐབས།(67-68) རྩེ་རྩེ་སེམས་མ་བདེ་བའི་སྐབ་
ཐབས་ཞེས་བྱ་བ།(68-68) རྩེ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་མ་ནལ་འབྱུང་མའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་སྟོབ་
དཔོན་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་མཛད་པ་ནམས་དང་།(68-69) སངས་རྒྱས་གཤེན་རྩེ་གཤེད་ནག་པོ་སྐབ་
པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(72-73) གཤེན་རྩེ་གཤེད་ནག་པོའི་སྐབ་པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་
དང་།(73-75) དབྱུག་པ་གཤེན་རྩེ་གཤེད་ནམ་པར་འཛོམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐབ་ཐབས་དང་།(75-
76) པདྨ་གཤེན་རྩེ་གཤེད་ཤེས་རབ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་པོ་ཀ་
རས་མཛད་པ་ནམས་དང་།(76-77) གཤེན་རྩེ་གཤེད་ནག་པོའི་སྐབ་ཐབས་ཀྱི་མཛུལ་གྱི་ཆོག་ག་ཞེས་
བྱ་བ་ཀ་མ་ལ་རྒྱུ་ཉས་མཛད་པ།(77-78) གཤེན་རྩེ་གཤེད་ནག་པོའི་ཞི་བའི་སྐབ་སྐྱེན་སྐྱེག་གི་ཆོག་
ཞེས་བྱ་བ།(83-84) ཡི་དྲུགས་ཐམས་ཅད་རྩེ་རྩེ་བཅིངས་པ་སོགས་སྟོབ་དཔོན་ནག་པོ་པས་མཛད་
པ།(84-85) རྒྱུད་༥ ཆོ་༥ པོད་དུ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་མཛོན་པར་རྟོགས་
པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱག་རྒྱ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཆོག་
ཞེས་བྱ་བ། མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་འགྲེལ་བ་སྒྲིང་པོ་མཛོན་པར་རྟོགས་ཞེས་བྱ་བ། རང་
བཞིན་དུ་གནས་པའི་སྐྱགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བཅུ་བ་ཞེས་བྱ་བ། མི་ལམ་བརྟག་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་
ཆུབ་བསམ་གཏན་གྱི་དུག་སེལ་བར་བྱེད་པའི་མར་མེ་ཞེས་བྱ་བ། འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་

- 334 -

པལྷི་ཏ་བསྐྱོད་སྒྲུབ་པ་ཆེན་པོ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་། བ་། བོད་ཏུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་
ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་འགྲེལ་བ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ་སྟགས་བཞུགས་སོ། །

པལྷི་ཏ་ཤེས་རབ་གསང་བ།

པལྷི་ཏ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཀམ་ཆོས་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ལོ་ལྷ་བ་གཡུང་རྒྱུད་སྤྱིར་
པོ་སྟགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་མེ་ཏུ་ཆོས་ཆེན་བཞུགས་
ཡོད། རྒྱུད་མེ་བོད་། ད་། བར། དཔལ་ཡེ་ཤེས་སྤྱིར་པོ་ཞེས་བྱ་ནས་འཕྱོར་མ་ཆེན་མོའི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་
པོ།(91-96) པལྷི་ཏ་ཤེས་རབ་གསང་བའི་རང་འགྲུར། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་། ཏ་། བོད་ཏུ། དཔལ་
རིན་པོ་ཆེའི་ཆར་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱབ་ཐབས་དང་།(285-293) དཔལ་རིན་ཆེན་གྱིས་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་
རྒྱབ་ཐབས།(293-294) དཔལ་རིན་ཆེན་གྱིས་བའི་མན་ངག།(324-325) དབང་གི་རིམ་པ་མདོར་བསྐྱུས་
པ།(325-327) རིམ་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ།(327-328) ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་རིམ་པ་(328-350)རྣམས་རང་
འགྲུར་ཡིན།

པལྷི་ཏ་ཡུ་རུ་ལ་ཏུ་ས་བཟོ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་མེ་ཏུ་བོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་མར་པ་ཆོས་གྱི་དབང་ཕྱག་
གྲགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆེན་བཞུགས་ཡོད།

ཡུ་རུ་བོ་རི།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲིལ་ན་བོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་མལ་གྱི་སྒྲོ་གྲོས་གྲགས་དང་
ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆེན་བཞུགས་ཡོད།

པལྷི་ཏ་ཡ་ཏུ་ཡ་མྱི་མ་རི།

འདི་ཉིད་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་མེ་ཏུ་བོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་བརྗེ་ཆོས་གྱི་དབང་ཕྱག་
གྲགས་པ་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆེན་བཞུགས་ཡོད།

པརྟི་ཏ་སའི་ལྷིང་པ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྐོར་ན་པོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཆ་བན་ཆོས་འབར་དང་ལྷན་
རྩ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆན་འབྲུགས་ཡོད།

ཡུ་ཅུ་ཡུ་བཟླ་ཕྱི་བཟླ་ཕྱི་ལ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྐོར་ན་པོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་བཙུན་འགྱུར་ཁོང་གི་དང་
ལྷན་རྩ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆན་འབྲུགས་ཡོད།

ཀ་ན་ཀ་ཕྱི

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྐོར་ན་པོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་
རྩ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆན་འབྲུགས་ཡོད།

པརྟི་ཏ་ས་ར་ཉི་ཏ།

ཁོང་གིས་པོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆན་སྟགས་དང་ལྷན་རྩ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྐོར་ན་ཆོས་ཆན་འབྲུགས་ཡོད།

པརྟི་ཏ་ཟླ་བ་གཞོན་ཅུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྐོར་གྱི་པོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འཕགས་མ་སྟོལ་མའི་མེ་
ཏྲིག་ཐེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་
མཛད་པ། པརྟི་ཏ་ཟླ་བ་གཞོན་ཅུས་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆན་གཅིག་དང་། དབུ་མ་ཀྱི་པོད་རྩ་བ་
འཕོ་བའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་པརྟི་ཏ་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པ་(151-158)བཅས་འབྲུགས་ཡོད།

པརྟི་ཏ་ཆེན་པོ་ཅུ་གྲི་ཉི།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་ལྷེ་རྩ་པོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན་དང་ལྷན་
རྩ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆན་འབྲུགས་ཡོད།

པའ་ཆེན་ལྷ་ཁྱི་ཀ་ཕྱི་རྩྱ་ན།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་ཞེ་རུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་རྒྱུ་དཔལ་དང་ལྷན་རུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆན་1བཞུགས་ཡོད།

ལྷ་རྩྱ་རུ་ཅེ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ལྷ་རྩྱ་རུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་འབར་དང་ལྷན་
རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆན་1བཞུགས་ཡོད།

པའི་ཏ་མི་མ་ཉམ་ཁོལ་ལོ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། དབུ་མ་རུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྐྱོ་ལྷན་གྱིས་རབ་དང་ལྷན་རུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆན་1བཞུགས་ཡོད།

མ་ལ་བ་བླ་ན་ཕྱི་རྩྱ་ན།

ལོ་པའ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆུལ་བྱིས་ལྷ་མཆན་སྐྱོ་ལྷན་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་
འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ལྷ་རྩྱ་རུ་ཆོས་ཆན་21བཞུགས་ཡོད།

པའི་ཏ་ལ་ར་ཉི་ཏ་ལ།

འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞོན་རུ་མཆན་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞུ་དགའ་དོར་སྐྱོ་ལྷན་
རུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་མདོ་ཞེ་རུ་ཆོས་ཆན་1བཞུགས་ཡོད། བསྟན་འགྱུར་
ལས། ལྷ་རྩྱ་རུ་ཆོས་ཆན་2དང་། ལེས་ལ་ཅམ་པར་ཆོས་ཆན་1བཞུགས་ཡོད།

པའི་ཏ་ལ་ལ་ན་ལྷ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ལྷ་རྩྱ་རུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྐྱོ་ལྷན་གྱིས་རབ་དང་ལྷན་
རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆན་1བཞུགས་ཡོད།

པལྒྱི་ཏ་སང་མ་ན།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། སེམས་ཅམ་པར་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟོ་ལྟན་གེས་རབ་དང་
ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་2བཟུགས་ཡོད།

ཡུ་ཅུ་བེན་ཡ་ཅུ།

འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་གྱི་གེས་རབ་སྟགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་
ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་2དང་། དབུ་མ་ཏུ་ཆོས་ཚན་2དང་། སྤྱིང་ཡིག་ཏུ་ཆོས་
ཚན་1བཅས་བཟུགས་ཡོད།

པལྒྱི་ཏ་མ་རྩ་བོ་རྟི།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྟོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟོ་བའི་སང་གི་དང་ལྟན་ཏུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཟུགས་ཡོད།

མི་ལྷ་ཀ་ར།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་སྟོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་ལྟན་ཏུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཟུགས་ཡོད།

པལྒྱི་ཏ་བདེ་གཤེགས་གྲགས་པ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྟོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡེ་གེས་སེམས་དཔའ་དང་
ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཟུགས་ཡོད།

རྟི་རི་ལྷ་རྩ་ན།

བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མ་བན་ཆོས་འབར་སྟགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། རྒྱུད་གྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་5དང་། ཁོང་ཉིད་གཅིག་པུས་བསྐྱར་པ་ཡང་རྒྱུད་༥ གྱི་༥ བོད་ཏུ་དོ་ཏ་ནི་
རྟི་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་མན་ངག་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཨ་བ་རྩུ་རྩི་པས་མཛད་པ།(137-137) རྟི་

བཅུན་རྩི་རི་སྒྲིལ་ནས་བསྐྱར་པ་བཅས་སོ། །

བདེ་བའི་ཐུ་བ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། ཟུང་སྒྲོར་ན་འགོས་ལོ་ལྷ་བ་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆས་
ཆན་1བཟུགས་ཡོད།

བརྩི་ཏ་ཆས་ཀྱི་ཐེ།

ཐོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་བ་རི་སོགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པ་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་ཏུ་ཆས་
ཆན་1དང་། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། ཟུང་སྒྲོར་ན་ཆས་ཆན་1བཅས་བཟུགས་ཡོད།

བརྩི་ཏ་དེ་ཐུ་བུ་མ་ཏི།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། ཟུང་སྒྲོར་ན་ཐོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཆས་ཀྱི་བཟང་པོ་དང་ལྷན་
ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆས་ཆན་1བཟུགས་ཡོད།

བརྩི་ཏ་ཆེན་པོ་སྐྱ་མ་ཐུ་བུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་ཏུ་ཐོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་འོད་ཟེར་དང་ལྷན་
ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆས་ཆན་1བཟུགས་ཡོད།

མཐུ་ཐུ་ཐུ།

འདི་ཉིད་དང་ཐོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་སྒྲོ་ལྷན་གཤམ་རབ་སོགས་ཀྱིས་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བཀའ་
འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་ཏུ་ཆས་ཆན་2བཟུགས་ཡོད།

བརྩི་ཏ་མ་ཏུ་ལ་ད་ས་བཟ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་ཏུ་ཐོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་མར་པ་ཆས་ཀྱི་དབང་ཐུག་
དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆས་ཆན་1བཟུགས་ཡོད།

པལྷི་ཏ་མ་ལྷ་རྩ་ཏ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་མ་བན་ཆོས་འབར་དང་ལྷན་
ཏུ་བསྐྱུར་པའི་ཆོས་ཆན་1བཞུགས་ཡོད།

ལྷ་ལོ་ལྷ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་དབྱལ་ཆོས་བཟང་དང་ལྷན་
ཏུ་བསྐྱུར་པའི་ཆོས་ཆན་1བཞུགས་ཡོད།

པལྷི་ཏ་གྱི་ཏ་མ་ལྷ་ཏ།

ཁོང་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆན་སྟགས་ཀྱིས་བསྐྱུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། རྒྱུད་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཆན་4བཞུགས་ཡོད།

རྒྱལ་བའི་ལྷ།

ཁོང་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆན་སྟགས་ཀྱིས་བསྐྱུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། རྒྱུད་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཆན་2བཞུགས་ཡོད།

པལྷི་ཏ་མ་ལྷ་དེ་ལྷ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཚུལ་བྲིམས་བཅེགས་དང་
ལྷན་ཏུ་བསྐྱུར་པའི་ཆོས་ཆན་1བཞུགས་ཡོད།

པལྷི་ཏ་ལྷ་ལྷ་ཏ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ལྷ་མདོའི་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་ངག་དབང་ལུན་ཆོགས་
ལྷན་གྱུ་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱུར་པའི་ཆོས་ཆན་2བཞུགས་ཡོད།

གོ་གྲ་ལ་རྒྱ་ཐ་མི་བྲ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། སྒྲ་མདོའི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ངག་དབང་ལུན་ཚྭ་གས་
ལུན་གྲུབ་དང་ལུན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

པཱེ་ཏ་རྒྱལ་བའི་ལུན་བཟང་པོ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་དང་
ལུན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

པཱེ་ཏ་ཏ་ལྷ་ག་ཏ་ལྷ་བ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འཕགས་པ་དང་ལུན་རུ་
བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷ་ག་མི་ཏ་ཚེ་གི

གྲུབ་ཆེན་འདི་ཉིད་རྒྱ་གར་ཤར་ཚུགས་ར་རྒྱའི་ཡུལ་གྱི་སྐོར་བྱིར་ཆེན་པོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཉི་
ཟླ་པའི་དངོས་སྟོབ་རོལ་པའི་རྩོམ་རྒྱུ་བཟུང་ནས་ཁ་སྐྱོད་ཆ་ལོ་བཅུ་གཉིས་བསྐྱོམས་པས་
སྐུན་རས་གཟིགས་འཁོར་དང་བཅས་པ་མདོན་སྲུང་རུ་བྱོན་ནས་ཚས་བསྟན་པས་གྲུབ་པ་
བརྟེས། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བ་ལ་འོད་མའི་སྤྱིང་རུ་དེ་བ་རྒྱུ་ལྷ་ལྷུ་བཟུང་ནས་སྐུན་རས་གཟིགས་
དང་མཇལ། རིགས་ཀྱི་བྱ་མ་འོངས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རུ་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དབང་ནམས་ཚུགས་
གཅིག་རུ་བསྐྱར་ཅིག་ཅེས་དང་། ལྷ་ར་རྒྱ་སའི་རྒྱལ་པོས་ཞག་བརྟན་རུ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་
དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་རུ་རྒྱུད་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་རུས་གཅིག་ལ་བསྐྱར་ཞེས་བེད། དེ་ལྟ་བུའི་
རོ་མཚར་དང་ལུན་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་འདི་ཁྱོད་སྐུ་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་གྱིས་བོད་རུ་སྐུན་
དྲངས། གཙང་སྟོང་ལ་ལྷ་བ་བཅོ་བརྒྱད་བཞུགས་ཤིང་། མཁས་བཙུན་མང་པོ་ལ་ཚས་ཀྱི་བཀའ་མང་
རུ་གསུངས། ཁྱོད་སྐུ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བྱམས་ཆེན་བཞེངས་པར་རབ་གནས་མཛད་ཅིང་བྱོན་གྱིས་

བརྒྱབས། མི་ཏུ་རྒྱ་ཆེར་གྲགས་པའི་དབང་ནི་གྲུབ་ཆེན་འདི་ལས་བརྒྱད་ནས་བྱང་བར་བཤད།^① འདི་
ལ་བཏྲན་འགྱུར་ལས། རྒྱད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞུགས་བྱམས་པའི་དཔལ་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་
པའི་ཆོས་ཆོད་འབྲུགས་ཡོད།

ནལ་འབྱོར་ལ་མི་ཏུ་ཡུ་ནན།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཏྲན་འགྱུར་ལས། རྒྱད་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞུགས་བྱམས་པའི་དཔལ་
དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོད་འབྲུགས་ཡོད།

གྲུ་ཡ་རྒྱུ་བ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཏྲན་འགྱུར་ལས། རྒྱད་རྗེ་༥ བོད་ཏུ་ལག་ན་རྩི་རྩི་གོས་སྒྲོན་པོ་ཅན་ཞེས་བྱ་
བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་གྲུ་ཡ་རྒྱུ་བས་བསྐྱར་བ་(143-147)ཉི་ཆོས་ཆོད་འབྲུགས་སོ། །

གཉིས། ཁ་ཆེའི་ལོ་བཅ་དང་འགྱུར་བྱང་།

ཁ་ཆེ་ཏ་རྒྱ།

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སྐགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་དེབ་ཐེར་ལ་གཞིགས་ན་སྟོབ་དཔོན་
འདི་ཉིད་དང་བྲམ་ཟེ་ཤང་ཀ་ར། ཁ་ཆེ་ཏ་རྒྱ། བྲམ་ཟེ་ལྷ་ནན། བལ་པོ་ཕྱི་ལ་མཉུ། ཏ་ཤང་མ་རྒྱ་དེ་བ་
ཆེ་དང་བཅས་པའི་ཕྱི་ལོ་བཅ་འདི་དག་ནི་བོད་རྒྱལ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པའི་རུས་སུ་བོད་ཡུལ་ཏུ་བྱོན་
པར་བཞེད་པ་དང་།^② བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་ལྷན་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་གྲུ་བཅུགས་ཤིང་། བལ་བཟའ་ཁྱི་
བཅུན་གྱིས་འདི་བའི་ལོན་བདག་མཛད་ཅིང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡང་ཁྱི་བཅུན་དང་ཐོན་མི་གཉིས་ནས་མཛད་དེ་
ཆོས་བསྐྱར་པར་བཤད་པ་ལས། འགྱུར་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་བྱང་ངམ་སྒྲེ་གང་ལ་གཏོགས་པའི་ཁོངས་སྐགས་
འགྱུར་བྱང་གསལ་བོར་བཀོད་མེད་ཀྱང་གོང་བཏྲན་ལོ་བཅ་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པར་གསུངས་པ་ལས་

① རྩི་བཏྲན་དང་བཏྲན་འཛིན་ཆོས་གྲགས། གངས་རྫོངས་ལོ་རྒྱུ་ཐོག་གི་གྲགས་ཅན་མི་སྣ། བོད་རྫོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་།
1993ལོ། ཤོག་ངོས276ནས་བྱངས།

② དཔལ་པོ་གཅུག་ལག་ཐེར་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས263ཏུ་གསལ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ཚུལ་རྩིས་ཤིག་དོན་འཛིན་ཐུབ་པ་ཡིན།

ཁ་ཆེའི་པལྟེ་ཏ་སྐྱོད་དེ་ལ།

པལྟེ་ཏ་འདི་དང་ཁྱ་གར་གི་པལྟེ་ཏ་ར་པ་ལྟ། ཁ་ཆེ་ལྟེ་ཏ་ར། ཁྱ་གར་གི་མཁན་པོ་འི་ན་མི་ཏ། ལྷ་མ་
སྒྲི་ལྟ་དུ་བཅས་དང་ཐོད་གི་ལོ་ལྷ་བ་བརྩེ་དཔལ་བཅེགས་དང་། ཅོག་རོ་ཐུའི་ཁྱལ་མཚན། བརྩེ་དཔལ་
གི་ལྷན་པོ། བརྩེ་དཔལ་འབྱོར་བཅས་གིས་བཀའ་འགྲུར་ལས། འདུལ་བའི་སྐྱོར་ལ་ཐོད་13ཡོད་པ་ནམས་
ཐོད་ཏུ་བསྐྱར་པ་མ་ཟད། པལྟེ་ཏ་འདི་ཉིད་གི་འགྲུར་ལ་བསྐྱར་འགྲུར་ལས། དབུ་མ་ཏུ་འགྲུར་ཚུལ་
ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་ལྟེ་ཏ་ར།

ཁོང་ཉིད་གི་འགྲུར་ལ་ཐོད་ཏུ་བསྐྱར་པ་ནང་བཞིན་དང་། འགྲུར་མང་དག་ཅིག་ལ་ཐོད་གི་
ལོ་ལྷ་བ་བརྩེ་དཔལ་བཅེགས་སོགས་གིས་འགྲུར་ཁྱུས་མཛད་ཡོད་པ་དང་། ཐོད་གི་ལོ་ལྷ་བ་བརྩེ་
དཔལ་འབྱོར་དང་ལྷན་ཏུ་བཀའ་འགྲུར་གི་མདོ་སྡེ་ཏུ་ཚུལ་ཚན་1བསྐྱར་པ་བཅས་སོ། །

ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་ན་ར་ས་དེ་ལ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གིས་ཐོད་གི་ལོ་ལྷ་བ་ཁྱལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་བའི་འགྲུར་
ལ། བསྐྱར་འགྲུར་ལས། འདུལ་བ་ཏུ་ཚུལ་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པལྟེ་ཏ་ལྷ་མ་ལྟ་ར།

པལྟེ་ཏ་འདི་ཉིད་ཁྱ་གར་གི་པལྟེ་ཏ་ར་དོན་བཟུང་བ་ཡང་ཡོད། འདི་ཉིད་གིས་ཐོད་གི་ལོ་ལྷ་
བ་གྲགས་པ་ཁྱལ་མཚན་སོགས་དང་མཉམ་ཏུ་བསྐྱར་བཅོས་ཐོད་ཏུ་བསྐྱར་པ་སྟེ། བསྐྱར་འགྲུར་
ལས། ཁྱུད་གི་སྐྱོར་ན་ཚུལ་ཚན་2དང་། བཟོ་རིག་པའི་སྐྱོར་ན་ཚུལ་ཚན་2དང་། ལྷ་ཚོགས་སུ་ཚུལ་
ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་བྱུ་ཕྱི་ལྟ་བུ།

པ་རྩི་ཏ་འདི་ཉིད་དང་ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྩེ་བ་གཞུགས་བྱམས་པའི་དཔལ་སོགས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། ཟུང་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་4བཟླས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་ཐིག་ལེ་བྱམ་ལ།

འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྩེ་བ་སྐོར་ཕྱིན་ཤེས་རབ་སོགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཚན་1དང་། མདོ་འགྲེལ་ཏུ་ཆོས་ཚན་1བཟླས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་མ་བན་པོ་རྩམ་བཟོ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་ཀྱི་སྐོར་ན་ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྩེ་བ་རྒྱ་བཙོན་འགྲུས་སེང་གི་
དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཟླས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་སྐ་མ་རྩམ་ལ།

པ་རྩི་ཏ་འདི་ཉིད་དང་ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྩེ་བ་འཕྱོད་གཞི་སྐོར་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་
འགྱུར་ལས། མདོ་ཐེ་ཏུ་ཆོས་ཚན་2བཟླས་ཡོད། ཏུས་འཁོར་འགྲེལ་བཤད་ཏེ་ཕྱི་ཤོད་ཆ་ཆང་ཐོད་ཀྱི་ལོ་
རྩེ་བ་འཕྱོད་གཞི་སྐོར་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་ཏེ་ཐ་ཏེ་དང་ཏེ་ད་ཏེ་
ཐོད་གཉིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་པ་བཅས་ཟུང་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་6བཟླས་ཡོད། ཟུང་ཏེ་ན་ཏེ་ཐོད་ཏུ་བསྐྱར་
ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་དཀའ་འགྲེལ་(72-220) ཟུང་ཏེ་ཐ་ཏེ་ཐོད་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྐོར་པོ་སྐྱབ་པ་(172-186)
སོགས་བཟླས་སོ། །

ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་ལྷ་བ་མགོན་པོ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་ཏེ་ན་ཏེ་ཐོད་ཏུ་དཔལ་དོན་དམ་པའི་བསྟན་པ་
དང་(1-20)བཅས་ཟུང་སྐོར་ན་ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྩེ་བ་འཕྱོད་གཞི་སྐོར་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་
ཚན་2བཟླས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་རྩོན་གྱི་ལྷ་བླ་མ།

པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་སྟོ་གྲོས་སྒྲིང་པོ་སྟགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྐྱོར་ན་ཆོས་ཆེན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པལྛི་ཏ་སྐལ་ལྷན་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་སྟོ་ལྷན་ཤེས་རབ་དང་པ་ཆབ་ཉི་མ་གྲགས་སྟགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཆོད་མའི་སྐྱོར་ན་ཆོས་ཆེན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པལྛི་ཏ་མ་ནོ་རྩ་མ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཆོད་མའི་སྐྱོར་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་སྟོ་ལྷན་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆེན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པལྛི་ཏ་ཐི་མ་ལ་གྱི་ལྷ་བླ་མ།

པལྛི་ཏ་འདི་བས་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཡུད་ཀེ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན་དང་ཤོང་སྟོ་གྲོས་བཟན་པ་སྟགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པ་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྩ་ཆོས་ཆེན་འབྲུགས་ཡོད། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྐྱོར་ན་ཆོས་ཆེན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པལྛི་ཏ་ལྷ་ཀ་ར་མི་རྩི།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྩ་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་རྩལ་བྱིམས་རྒྱལ་བ་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆེན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པལྛི་ཏ་རྩོན་བཟླ།

ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་འབྲོ་ཤེས་རབ་གྲགས་སྟགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་གཞུང་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྩ་ཆོས་ཆེན་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་པོད་ཏུ་དཔལ་བདེ་མཆོག་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་རྩོན་བཟླའི་རང་འགྱུར། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱོར་ན་

ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་མ་རྩ་རྩ་ན།

ཁོང་དང་ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་མ་རྩ་རྩ་ན་གྱིས་པ་འགའ་རེ་ཡོད་པ་འང་སྒྱུར་གྲོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་
བ་ལ་བཞུགས་ན་ལོ་པ་ཏ་གཅིག་ཏུ་འདྲ་བས་འདྲིར་བཞུགས་པ་ཡིན། འདི་བས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་
ཁྲིམས་གཞིན་ཏུ་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་སེང་གི་རྒྱལ་མཚན་སྟགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྒྱུར་པའི་འགྱུར་ལ། བཀའ་
འགྱུར་ལས། མདོ་མེ་ཏུ་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད། རྒྱུད་ཀྱི་པ་ལྟ་བུ་པོད་ཏུ་འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་གཙུག་ཏྲར་ནས་བྱུང་བའི་གཙུགས་དཀར་པོ་ཅན་གཞན་གྱིས་མི་སྤྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས། ཁ་
ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་མ་རྩ་རྩ་ན་ནི་རང་འགྱུར་རོ། །བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་པ་ལྟ་བུ་པོད་ཏུ་གཏོར་མའི་
ཚོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་མཛད་བྱང་མ་འཁོད་པ། པ་རྩི་ཏ་མ་རྩ་རྩ་ན་བསྒྱུར་པ་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོར་ན་ཚོས་
ཚན་1དང་། ཁྲིམས་ཅན་པར་ཚོས་ཚན་2བཞུགས། སྤྱིང་ཡིག་ཏུ་ཚོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་ཚེ་ལ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་མེ་ཏུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་
ཏུ་བསྒྱུར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་སང་མུ་མུ་ལ།

ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འཇམ་དཔལ་སྒྲིག་པའི་དོ་རྩེ་སྟགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྒྱུར་པའི་
འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོར་ན་ཚོས་ཚན་3བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་མུ་པ་ར་ཉི་ཏ།

ཁོང་ལ་ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་མུ་པ་ར་ཉི་ཏ་ཞེས་གྲིས་པ་འང་མཐོང་། ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་
ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་དགའ་བ་དོ་རྩེ་སྟགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྒྱུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོར་ན་ཚོས་ཚན་8དང་། དཔུ་མ་ཏུ་ཚོས་ཚན་1དང་། ཚད་མའི་སྟོར་ན་ཚོས་
ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་ཕྱུ་ཕྱི

ཁོང་དང་ཁ་ཆེའི་ཕྱུ་ཕྱི་ལྟ་བུ་ཟེར་བ་དེ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་མིང་བྱེད་བརྒྱུར་བྱས་པའི་ཁ་ཆེའི་
 པ་ཆེ་ཏ་ཕྱུ་ཕྱི་བཟང་པོ་གསུམ་ལོ་པ་ཆ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཤིང་། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་ཆོང་དཔོན་ཆེན་པོ་ས་
 མ་ཇ་ཡའི་སྐུ་སྲུང་བ་བྱང་གཉིས་པའི་མེ་ལྷག་གྱི་ལོ་1127ལོར་ཀའླིར་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་ནས་
 རིག་པའི་གནས་ལྡ་ལ་སྐྱུངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་རབ་དུ་བྱུང་། དེ་ནས་
 རྒྱ་མར་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ཆད་མ་དང་གསང་སྐྱགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད་དེ་པ་ཆེ་ཏ་
 ཆེན་པོར་གྱུར། བ་ལེ་རྩའི་མཁན་ཐོག་མཆུག་མ་གནང་རིང་ཁ་ཆེའི་དམག་གིས་དགོན་སྡེ་གཏོར་བས་
 བོད་ཀྱི་བློ་མོའི་ས་ཆ་དང་ཐག་ཉེ་བའི་ཆོང་འདུས་སུ་བྱོས་བྱོལ་ལ་ཕེབས། དེར་ལོ་གཅིག་ཙམ་བཞུགས་
 རིང་ཁྱོ་ཕུ་ལོ་ལྷ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་གྱིས་རབ་བྱང་གསུམ་པའི་ཤིང་གྱི་ཕྱི་ལོ་1204ལོར་བོད་དུ་སྐྱོན་
 དྲངས། སྐབས་དེར་དགུང་ལོ་དོན་བརྒྱད་ལ་སླེབས། ཁྱོ་ཕུར་ཕེབས་སྐབས་མཁས་བརྩན་སྟོང་ཕྱག་མང་
 པོ་འདུས། དེར་དབྱར་གནས་མཛད་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་ལོན་པ་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བྱུང་། བརྒྱད་སྟོང་
 བ་དང་། སོ་སོར་ཐར་བ་དང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ཡང་གསུངས། དེ་ནས་མཚུར་སྐྱ་དང་ལྷ་སར་བྱོན། རྩོ་པོ་
 རྣམ་གཉིས་ལ་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། མཚུར་སྐྱར་བྱམས་པའི་སྐྱེ་བརྒྱན་ཆེན་མོ་བཞེངས། སྐྱི་
 ཆོས་སུ་ཕྱི་རན་མེད་ལྱང་བརྒྱན་པའི་མདོ། དཔེ་བརྒྱ་བ། ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བརྒྱན་པ་རྣམས་
 གསུངས། སྐྱིན་པོ་རི་བའི་གདན་ས་བས་ཁྱེས་པ་བཞིན་བྱམས་ཆོས་ལྷའི་རྣམ་གཞག་དང་དབྱ་
 མ་རིགས་ཆོགས་སོགས་གནང་། པ་ཆ་ཆེན་འདི་ཉིད་གཙང་དུ་ལོ་བཞི། དབྱས་སུ་ལོ་བཞི། ཡར་
 ལམ་གཙང་དང་མངའ་རིས་སུ་ལོ་རྩ་གཉིས་བཅས་བོད་དུ་ལོ་རྩ་བརྒྱར་བཞུགས་རིང་མདོ་
 སྐྱགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་མཛད། ཁོང་ཉིད་བོད་དུ་བཞུགས་རིང་བསམ་ཡས་
 དང་། མཆིམས་སུ་ར་སྤྱོད་། ལྟོ་ཕྱག་གཉལ། ཐང་པོ་ཆེ་སོགས་ཡུལ་ཁམས་མང་པོར་ཕེབས་ནས་
 བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་བརྒྱན་པ་རྒྱ་ཆེར་སྒྲེལ་ཞིང་། སོ་སོར་ཐར་བའི་བསྐྱབ་པ་ལ་བཀོད་པ་གྲངས་མེད་
 གྱུང་། པ་ཆ་ཆེན་གྱི་སྐྱོན་སྐྱར་བརྒྱེན་པ་རྩོགས་ནས་སྐྱོན་གཅིག་གི་བརྒྱལ་ཁྱགས་འདྲིན་པར་ཁས་སྐྱུངས་
 པ་ནི་རྩོ་རྗེ་དཔལ་དང་བྱང་ཆུབ་དཔལ་རྣམ་གཉིས་ཡིན། བོད་དུ་བཞུགས་རིང་དད་ལྷན་སེར་སྐྱ་
 རྣམས་ཀྱིས་སྐུ་ལ་བའི་ཕྱག་རྩམ་རྣམས་གནས་སོ་སོའི་དགོ་འདུན་དང་། རྟེན་བཞེངས་བྱེད་དུ་གནང་
 བས་སྡེ་གཅིག་གྱུང་བདག་གིར་མ་མཛད། དགུང་ལོ་གྱ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱང་བཞི་པའི་ཤིང་གྱི་སྟེ་ཕྱི་
 ལོ་1214ལོར་རང་ཡུལ་ཀའླིར་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། དེར་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་རིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྒྱན་པ་དར་

སྒྲིལ་མཛད་མཐར་དགུང་ལོ་གོ་དགུ་བ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་བྱ་ལོ་1225ལོར་སྤྱོད་གཤེགས།^① བརྩི་
 ཏ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མཛོན་པ་ཀུན་བརྟུང་གི་རྣམ་བཤད་སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་
 སོགས་བསྟུར། དེ་མིན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་དང་། ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་
 རོ། དབྱལ་ཚོས་གྱི་བཟང་པོ་སོགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྟུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་
 ཚོགས་སུ་ཚོས་ཚན་1དང་། རྒྱུད་། རུ་། བོད་ཏུ་འཇམ་དཔལ་གཡོ་བའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ཁ་ཆེའི་
 བརྩི་ཏ་ཤྱག་ལྷོ་ལྷ་རྩལ་མཛད་ཅིང་བསྟུར་བ་སོགས་རྒྱུད་གྱི་སྟོར་ན་ཚོས་ཚན་12དང་། དབུ་མ་རུ་ཚོས་
 ཚན་4དང་། སྒྲིལ་རབས་སུ་ཚོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་མཁས་པ་ལྟ་བུ་བོ་རྩི།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྟོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མར་པ་ཚོས་གྱི་དབང་
 ལྷག་དང་ལྟན་ཏུ་བསྟུར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་བརྩི་ཏ་ཇ་ཡ་ལྷ་ན་རྩ།

འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལུ་མདོ་ལྷེ་འབར་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཀུན་དགའ་གྲགས་སོགས་
 དང་ལྟན་ཏུ་བསྟུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྟོར་ན་ཚོས་ཚན་1དང་། དབུ་མ་རུ་ཚོས་
 ཚན་3བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་བརྩི་ཏ་ལྷ་ན་རྩ།

བརྩི་ཏ་འདི་བས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་འགྱུར་ཤེས་རབ་སོགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྟུར་པའི་འགྱུར་
 ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། དབུ་མ་རུ་ཚོས་ཚན་3བཞུགས་ཡོད།

① ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཐོན་པའི་དེབ་སྟོན་ཆའི་ཤོག་ངོས་1237ནས་1249བར་། ཁ་ཆེ་པ་ཁ་ཆེན་དང་། དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་
 ལྷེ་བཞིའི་མཁན་བརྒྱུད་གྱི་རྒྱབས། ། ཞེས་པར་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། འབྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚོགས་སོགས་དེར་ཏ་ཅང་གསལ།
 རུང་དཀར་ཆོས་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཤོག་ངོས་284ནས་286བར་ཁོང་གི་ངོ་སྟོན་རྒྱས་བསྟུས་རན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གཞིར་བཟུང་
 བ་ཡིན།

ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་པུ་ཡ་ཀ

མཁན་པོ་ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟོན་ལྟན་ཤེས་
རབ་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པཱེ་ཏ་མ་མ་ན་ཕྱི་ལྟ་བུ།

པཱེ་ཏ་འདི་བས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་གྱུ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཅེ་མོ། ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་
སོགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་2དང་། སྒྲ་
མདོའི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་1བཞུགས། སྒྲ་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཚན་2བཅས་བཞུགས་སོ། །

གསུམ། བལ་བོའི་ལོ་བཅ་དང་འགྱུར་བྱང་།

བལ་བོ་ཕྱི་ལ་མཉུ།

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དེ་བཅེས་ལ་གཞིགས་ན་སྟོན་དཔོན་
འདི་ཉིད་དང་བམ་ཟེ་ཤང་ཀ་ར། ཁ་ཆེ་ཏ་ཅུ། བམ་ཟེ་ལྷ་ནན། བལ་བོ་ཕྱི་ལ་མཉུ། ཏ་ཤང་མ་རྒྱ་དེ་བ་ཆོ་
དང་བཅས་པའི་ཕྱི་ལོ་བཅ་འདི་དག་ནི་བོད་རྒྱལ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པོའི་རུས་སུ་བོད་ཡུལ་ཏུ་བྱོན་པར་
བཞེད་པ་དང་།^① བོད་རུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཐོན་མི་སོགས་དང་ལྟན་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུར་གྱུ་བཅུགས་ཤིང་། ཁྱི་བཅུན་
གྱིས་ཡོན་བདག་དང་། ཡང་ཁྱི་བཅུན་དང་ཐོན་མིས་ལོ་རྒྱུ་མཛད་དེ་མདོ་མེ་དང་། བལ་ཆེན། སྐུན་རས་
གཟིགས་ཀྱི་མདོ་རྒྱུད་ནམས་བསྐྱར་པ་ནི་ལོ་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གཏམ་རུ་ངེས་སོ། །

བལ་བོའི་པཱེ་ཏ་མ་རྒྱ་བླ་ན།

འདི་ལ་བལ་བོ་མ་རྒྱ་བ་ཏ་ཅུ་བྱིས་པ་གཉིས་ལོ་བཅ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཤིང་། པཱེ་ཏ་འདི་ཉིད་བོད་
ཡིག་ལ་བྱང་ཆ་ལྟན་པ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཏུ་བོད་རུ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་མ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་དཔོན་རྒྱ་གྲིའི་མཛད་པ་དེ་དང་། (260-
270) རྒྱུད་ཏུ་བོད་རུ་རྫོ་རྩེ་ནམ་པར་འཛོམས་པའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། (14-14) རྫོ་རྩེ་ནམ་

① དཔལ་བོ་གཅུག་ལག་ཤིང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐུན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་263ཏུ་གསལ།

པར་འཛུམས་པའི་བྱུང་གི་ཚེ་ག་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྩ་གྲིན་མཛད་པ། (14-16) གཟུངས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སྐབ་ཐབས་རིམ་པ་གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། (301-307) གཟུངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་
 གི་ཚེ་ག་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་རིན་ཆེན་གྲགས་པས་མཛད་པ། (307-316) བལ་པོ་པའི་ཏ་མ་རྩ་བ་ནས་
 དཔྱར་བ་བཅས་ཆུད་ཀྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་ལྟག་བཞགས་སོ། །

བལ་པོ་མ་རྩ་བ་ན།

འདི་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་ལ། བཟུན་འགྱུར་ལས། སྟོར་བ་བཞིའི་ལྷ་ལ་བསྟོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་པའི་ཏ་
 ཆེན་པོ་རྩ་གྲིན་མཛད་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྟོལ་མ་ཞེས་བྱ་བ་དཔལ་གསལ་ལའི་
 དུམ་གྱིས་མཛད་པ། མདོ་སྐད་རྒྱས་འབྲིང་གི་སྒྲིང་གཞིའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣལ་འབྱོར་ཆུད་ཏུ་
 དགོངས་པ་བཟུལ་ཏེ་དགྱིལ་འཁོར་ལ་ཀུན་ནས་བསྟོད་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དགྱིལ་
 འཁོར་གི་ཚེ་ག་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྟོང་པོས་མཛད་པ་དང་། དེ་ལ་བཞེན་ནས་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གི་ཚེ་ག་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྩ་གྲིན་མཛད་པ། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་བརྟན་གྱིས་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་བྱང་པར་རྒྱས་པའི་མདོ་སྐད་མཛད་པ། དེ་བཞིན་
 བཤེགས་པ་བརྟན་གྱི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་བྱང་པར་རྒྱས་པའི་གཟུངས་བཟུག་པའི་ཚེ་ག་མདོ་སྐད་ལས་
 བརྟན་པ། ཡང་དེ་བཞིན་བཤེགས་པ་བརྟན་གྱི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་བྱང་པར་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་
 སྐད་བཟུག་ཅིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྟན་མཛོད་དེ་སྟོན་ལམ་གདབ་པའི་ཚེ་ག་མདོ་སྐད་ལས་བརྟན་ཏེ་
 རིམ་པར་བཟུག་པ་མཁན་པོ་པོ་རྟོ་ས་ཏུས་མཛད་པ་འདི་གསུམ་ཚེ་ག་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་པ་གསུམ་ཡིན་
 བོ། །གཟུངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབ་ཐབས་རིམ་པ་གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་བ། གཟུངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགྱིལ་
 འཁོར་གི་ཚེ་ག་ཞེས་བྱ་བ། སྐབ་ཐབས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱ་བ་ནམས་སྟོབ་དཔོན་རྩ་གྲིན་
 མཛད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་རིན་ཆེན་གྲགས་པས་མཛད་པ་སྟོན་པོ། ①

བལ་པོ་མ་རྩ་བ་ལྟ་བུ་ཆེ།

པོད་སེལ་བྱའི་ཏུས་ཏེ་བྱི་ལའི་ཏུས་རབས་བརྟན་པའི་སྟོང་ཅམ་སྟོབ་དཔོན་སྟོན་ཏེ་དང་པལ་
 རིང་བ་གཉིས་པོད་ལ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུ་མཛད་པ་དང་། རྟེན་མ་ལེགས་པར་ལོ་

① གངས་ལྗོངས་སྐད་གཉིས་སྟོབ་དཔོན་པོ་པོ་རྟོ་ས་ཏུས་མཛད་པ་འདི་གསུམ་ཚེ་ག་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་པ་གསུམ་ཡིན།

ལྷ་བ་འདི་ཉིད་ལམ་རུ་སྐྱབ་ནས་གཤེགས། འདིའི་གནས་ཚུལ་སྤྱ་མོ་རེ་ཆོས་འབྱུང་པལ་ཆེ་བའི་སྐབས་
དོན་རུ་གསལ་བས་འདིར་མ་བྲངས།

བལ་ཐོའི་པལྟེ་ཏ་ལྷ་མ་ཉི་གྲི་རྟེ།

པལྟེ་ཏ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་སོགས་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་
པའི་འབྱུང་ལ། བསྟན་འབྱུང་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་17བཞུགས་ཡོད།

བལ་ཐོ་བྱུག་ཕྱི་རྒྱ་ན།

ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆག་དག་བཅོམ་སོགས་དང་
ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་འབྱུང་ལ། བསྟན་འབྱུང་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་5དང་། ཤེར་ཕྱིན་རུ་ཆོས་
ཚན་1དང་། དབུ་མ་རུ་ཆོས་ཚན་1དང་། གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

བལ་ཐོའི་པལྟེ་ཏ་མཐུ་ཕྱི་རྒྱ་རྒྱ་ཁ།

ཁོང་གི་མཚན་ལ་པལྟེ་ཏ་རྩེ་རྒྱ་ཁ་རུ་བྲིས་པའང་ཡོད། འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཉི་མ་
རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་སོགས་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་འབྱུང་ལ། བསྟན་འབྱུང་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་
སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་2དང་། སྤྱ་མདོའི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་2དང་། གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་1བཅས་
བཞུགས་ཡོད།

བལ་ཐོའི་མཁན་པོ་ལྷ་མ་ཉི་ཅུ།

ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བསྟན་འབྱུང་ལས། རྒྱུད་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོགས་ཆག་ཚུང་བ་དང་ལྷན་
རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

བལ་ཐོའི་པལྟེ་ཏ་ལྷ་རྩེ་ཕྱག་རྒྱམ།

ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བསྟན་འབྱུང་ལས། རྒྱུད་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྩེ་རྒྱུགས་དང་ལྷན་རུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

བལ་བོའི་པརྟི་ཏ་དེ་ལྷ་མ་མ་ཏི།

འདི་ཉིད་ལ་དེ་བ་ལྷ་མ་མ་ཏི་དང་བལ་བོའི་སྒྲ་མ་དེ་བ་ལྷ་མ་མ་ཏི་སྟགས་སྒྲ་བྲིས་པ་ཡང་
མཐོང་། ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འགར་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ་སྟགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་
ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྩ་ཆོས་ཆེན་2བཅུགས་ཡོད། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོར་ན་
ཆོས་ཆེན་20ལྟག་བཅུགས་ཡོད།

བལ་བོའི་པརྟི་ཏ་ལྟ་རྟེན་ཏུ་ཅི།

པརྟི་ཏ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟོན་ཤེས་རབ་སྟགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་
ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཆེན་6བཅུགས་ཡོད།

སྒྲ་མ་བལ་བོ་ལོ་རྒྱུ་བ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་སྟོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེ་དང་ལྟན་ཏུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆེན་1བཅུགས་ཡོད།

བལ་བོ་མ་ལྟ་བུ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་སྒྲ་ཆོས་ཆེན་1བཅུགས་ཡོད།

བལ་བོའི་པརྟི་ཏ་ལྷ་གི་ལྟ་བུ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་རབ་སྟགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་
སྟོར་ན་ཆོས་ཆེན་2བཅུགས་སོ། །

བཞི། རྒྱ་ནག་གི་ཏ་ཤར་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་འགྲུར་བྱང་།

རྒྱ་ནག་གི་ཏ་ན་ལྟན་ཏུ།

བོད་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པའི་སྐུ་གསོ་ཕྱིར་རྒྱ་ནག་ནས་གདན་དྲངས་པའི་སྐུ་བ་ཞིག་ཡིན་

ཞིང་། འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་རྒྱ་དབྱུང་ཐོར་བྱ་ཆེ་ཆུང་ཞེས་པ་བོད་ཡིག་
 ཏུ་བསྐྱར་པ་མ་ཟད། འདི་ཉིད་དང་སྟ་ར་སྟ་ཇ། ག་ལེས་ནོས་གསུམ་བཀའ་བསྐོས་ཏེ་མི་འཛིགས་
 པའི་མཚན་ཆ་ཞེས་པ་བམ་པོ་བརྟན་ཡོད་པའི་གསོ་དབྱུང་གི་གཞུང་གསར་པ་ཞིག་བཙམས་ནས་
 སྤྲོད་བཅན་ལ་སྤུལ་ཞིང་། གསོ་དབྱུང་ཐམས་ཅད་ལྷགས་ཤི་གསུམ་ཏུ་བསྐྱས་ནས་འཆད་པའི་སྟོལ་
 བཏོད།^① དེ་རྗེས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་བྱ་དགའ་སྤུལ་ཏེ་རང་ཡུལ་ཏུ་བཞུད་དོ། །

རྒྱ་ནག་ཏུ་ཤང་མ་རྒྱ་དེ་ལྟ་ཆེ།

རྒྱ་ཤང་ནི་རྒྱའི་སྐད་ཏུ་དགོ་འཇུག་པའམ་ཟུ་པ་ལྟ་བུ་དང་། མ་རྒྱ་དེ་ལྟ་ནི་ལེགས་སྐྱར་སྐད་
 ཡིན་ལ་བོད་སྐད་ཏུ་ལྟ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སོགས་
 བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ལ་གཞིགས་ན་སྟོབ་དཔོན་འདི་ཉིད་དང་བྲམ་བེ་ཤང་ཀ་ར། ཁ་ཆེ་
 ཏ་རུ། བྲམ་བེ་ལྷ་ནུ། བལ་པོ་ལྷུ་ལ་མཇུ། ཏ་ཤང་མ་རྒྱ་དེ་བ་ཆེ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིའི་ལོ་པའ་
 འདི་དག་ནི་བོད་རྒྱལ་སྤྲོད་བཅན་སྐམ་པོའི་རུས་སུ་བོད་ཡུལ་ཏུ་བྱོན་པར་བཞེད་པ་དང་།^② བོད་
 ཏུ་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྟ་བ་ལྟ་ལྱང་དོ་རྗེ་དཔལ་སོགས་དང་མཉམ་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་ཟུ་བཅུགས་ཤིང་། རྒྱ་
 བཟའ་ཀོང་རྫོས་ཡོན་བདག་དང་། ལྟ་ལྱང་དོ་རྗེ་དཔལ་དང་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་རྫོས་ལོ་ལྟ་མཛད། རྒྱ་
 རྒྱ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་སྟན་དབྱུང་ཆེན་མོ་(医术大全)ཞེས་པ་དེའང་ཁོང་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྟ་
 བ་རྟམ་ཀོ་ཁ་རྟམ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོག་མར་བསྐྱར་པ་དང་། སྟོར་ཐང་བརྒྱད་བཅུའི་སྟོར་མགོ་(博唐八十数里)འབྱུང་ཅིས་མན་ངག་ཟླ་འོད་(五行珍宝包罗)རྟམས་ཀྱང་བསྐྱར་ཡོད་པ་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་
 འགའ་རེ་ན་གསལ།

རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ཏུ་ཤང་བྲམ་མོ།

ཁོང་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྟ་བ་བརྗེ་རྟམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་
 ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རུ་ཆོས་ཚན་འདྲ་དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས། དབུ་མ་རུ་ཆོས་ཚན་འདྲ་དང་། རྫོ་

① བྲམས་པ་ཕྱིན་ལས། གངས་ལྗོངས་གསོ་རིག་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་རིམ་བྱོན་གྱི་རྟམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྐྱིགས། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་
 དཔེ་སྟར་ཁང་། 2012ལོ། ཤོག་ངོས22ཙམ་གསལ།
 ② དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཕྱིང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས263ཏུ་གསལ།

པོའི་ཚོས་རྒྱུ་དུ་ཚོས་ཚན་པ་ཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཐུ་ནག་ཏུ་ཤང་མ་ཏུ་ཡན།

འདི་ཉིད་པོད་རྒྱལ་གྱི་སྤོང་མེ་བཅན་གྱི་སྐྱེ་རིང་ལ་པོད་དུ་མེབས་པ་དང་། པོད་ལ་མེབས་
རྒྱུ་རྒྱལ་ར་མོ་ཆེར་བཞུགས་སྐད། ཏུ་ཤང་མ་ཏུ་ཡན་གྱིས་ལྷན་ངག་གི་ཚོས་སྤྱོད་པ་ལ་དགོས་པ་
མེད། ལྷན་ངག་གི་དགེ་བས་སངས་མི་རྒྱ། དུན་པ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱར་མེད་པ་བསྐྱེམས་པས་སངས་
རྒྱས་ཟེར་བའི་སྟོན་མིན་ནམ་ཅིག་ཅར་བའི་ལྷགས་པོད་དུ་སྤྱེལ། མཐར་ཆེན་མིན་པ་དང་ཚེད་པས་
པམ་སྟེ་བཅན་པོས་སྟོན་ཆད་པོད་ལ་སྟོན་མིན་གྱི་ཚོས་ལྷགས་སྤྱེལ་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་ཐབས་ཏུ་
ཤང་མ་ཏུ་ཡན་གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་བཞེངས་རྒྱུ་ལྟལ་དུ་བྱིར་ལོག་པར་བཞེད་ཅིང་། ལོ་
རྒྱས་ཡིག་ཆང་ནང་སྟོན་དཔུང་ཟླ་བའི་རྒྱལ་པོ་པོད་དུ་སྟོན་མར་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་མཁན་ཏུ་ཤང་མ་
ཏུ་ཡན་ཡིན་པར་གསུངས། འདི་བའི་གནས་ཚུལ་རྒྱུ་ཅན་གོང་བསྟན་ཀ་མ་ལ་གི་ལའི་སྐབས་སུ་སོང་
ཟིན་པས་འདིར་བསྐྱར་སྟོན་མི་ཞུ་བར་བྱ།

ཏུ་ཤང་མེ་མགོ

སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆང་དུ་ཏུ་ཤང་མེ་བཀོལ་དང་མེ་པོ་སྟགས་སུ་བྱིས་ཡོད་པ་རྣམས་འདི་ཉིད་ཡིན་
ཞིང་། བྱི་ལའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་སྔ་ཕྱིད་ཅན་ལ་པོད་དུ་སྟོན་པ་འདྲ་སྟེ། ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་
དགའ་སྟོན་དུ། སྟོན་དངས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་ཀྱན་དང་མང་ལྟལ་གྱི་ཚོས་རྣམས་རྒྱ་མེ་མགོ་དང་། རྒྱ་
གར་ལྟ་ནུ་དང་། རྒྱ་ལས་སྐད་མཁས་པ་སུ་ཡོད་པས་བསྐྱར་ཞིག་ཞེས་བཀའ་བསྩལ་ནས་དེ་གསུམ་གྱིས་
ཏུས་པོ་རིའི་བྱ་ཁུང་དུ་ཚོས་པོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་པའི་དུང་དུ་གཞན་སྟོན་པོ་དམ་ཏར་སུ་གོང་དང་། ཞང་མ་
ཞང་སྟགས་མཆིས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་ཐུབ་ཅིང་ལོ་རྒྱས་ཞིབ་དུ་མ་མཐོང་ངོ་། །

ཐུ་ནག་གི་ལྟ་བུ་བཅན་རིན་ཆེན།

ལྟ་བུ་བཅན་ཚོས་གྱི་རིན་ཆེན་ཡང་ཞུ། ཐུ་ནག་སྐད་དུ་དུ་ཅོང་ལྷ་པོའོ་(合尊法宝)ཞེས་བསྐྱར་
འདུག མཚན་དངོས་ལ་ཀྲོའོ་ཞན་(赵显)དང་། སུང་ལྟ་མའི་རྒྱལ་རབས་བདུན་པ་ཡིན། འདི་ཉིད་རྒྱ་

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་སྤོང་བའི་ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་164ཏུ་གསལ།

ནག་གི་སྤང་ལྟ་མའི་ཆེས་མཐུག་མཐའི་རྒྱལ་པོར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ལ། ཡང་ལ་ལས་ཁོང་གི་གཙུང་སྤང་
 རེན་རྒྱལ་པོ་མཐའ་མ་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་མཁན་ཡང་ཡོད། གང་ལྟར་ཡང་ཕྱི་ལོ་1271ལོར་འབྲུངས་
 བས་དགུང་ལོ་བཞི་ཉི་ཤེད་རྒྱལ་སར་དབང་བསྐྱར། རྒྱལ་ས་ལོ་གཉིས་ཙམ་ལ་བཟུང་རྗེས་ཏྲར་དམག་
 གི་དཔུང་གིས་ཆམ་ལ་པཔ་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་1276ལོ་ཉི་དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ཉི་ཤེད་ཏྲར་གོ་དན་རྒྱལ་པོས་
 བཀའ་མངགས་བཞིན་བོད་ཏུ་བསྐྱེད། དེ་ནས་ཁམས་ཕྱོགས་བརྒྱད་ས་སྐྱ་དགོན་པར་སླེབས། དེར་བོད་
 ཡིས་དང་ནང་བསྟན་གྱི་གཞུང་ལ་སྤྱངས་བ་གང་ལེགས་མཛད་དེ་ཡིག་སྐྱར་གྱི་ལས་ལ་ཞུགས། ས་སྐྱར་
 བཞུགས་སྐབས་ཡི་གེའི་ལམ་ནས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ལ་ངོ་ལོག་པའི་ཆོག་སྐྱར་བ་ལ་ཉེ་དམིགས་སུ་བཟུང་
 ཟེར་མོད་གང་ལྟར་རྒྱལ་ལུ་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་ཏེ་དགུང་ལོ་ང་གསུམ་ཉི་ཕྱི་ལོ་1323ལོར་ཡོན་གོང་མས་
 བཀའ་ལྟར་བཀོད་སྤྱོད། འདི་བ་རྒྱལ་ས་ནས་བཏོན་པའི་རྗེས་ཕྱི་ལོ་རྒྱས་ཆམས་རྒྱའི་ལོ་རྒྱས་ཡིག་ཆ་
 གཅིག་ལའང་མཐོང་རྒྱ་མེད་པས། དེའི་སྐོར་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་མཁན་དང་སྒྲག་པར་ཏུ་རྒྱའི་རྒྱལ་
 རབས་ལོ་རྒྱས་ལས་ཏུས་སྐབས་དེའི་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ཆད་ཁ་སྐོར་བར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་དེབ་ཐེར་དམར་པོ་
 སྐགས་ལ་བཞེན་དགོས་པའི་ཚུལ་བཟོད་པ་ལྟར་རོ། །ཁོང་གིས་རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་པའི་
 འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། སེམས་ཙམ་པ་༥ ཉི་༥ བོད་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་བརྒྱ་གསལ་བའི་
 སྐོར་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱའི་དཔེ་ལས་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་རྒྱ་ནག་གི་ལྷ་བཙུན་
 རིན་ཆེན་གྱིས་བསྐྱར་པ་ཉི་སེམས་ཙམ་པར་ཆོས་ཆན་1བཞུགས་ཡོད།(14-146) གཞན་ཏུ་ལས་ཀྱི་རྣམ་
 པར་སྟོན་པའི་འབྲས་བུའི་མདོ་དང་། ཆད་མའི་བསྟན་བཅོས་རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྐགས་
 བཞུགས་པའི་འགྱུར་ཆོས་ཀྱི་མཆན་བྱང་དག་བོད་རྒྱ་ཡིག་སྐྱར་སློབ་དེབ་ཏུ་གསུངས་བྱང་།^① བཀའ་
 བསྟན་གྱི་འགྱུར་བྱང་ཏུ་མ་ཆེད།

རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ལྷང་པན་ཞུན།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱ་མཆོའི་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་ཕྱི་ཏུ་
 ཆོས་ཆན་1ཙམ་བཞུགས་ཡོད།

① གྲོལ་ཅི་ལྷན་དང་སྐུ་ཕུང་ཏོ། བོད་རྒྱ་ཐོད་ཡིག་སྐྱར་སློབ་དེབ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1999ལོ། ཤོག་ངོས་33ཏུ་གསལ།

ཕྱི་ནང་གི་འཕྲི་རྒྱུ་རྒྱུ་།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྩམ་ཏེ་ལོ་སྤྱི་ལ་གཉིས་ཀྱི་འཁྱུར་ལ། བཀའ་འཁྱུར་ལས། མདོ་སྤེ་
རུ་ཆོས་ཚན་ཅམ་བཞུགས་ཡོད།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་རྒྱ་ལས་བསྐྱར་བ་ལ། བཀའ་འགྱུར་
ལས། མདོ་སྡེ་རྩ་ཆོས་ཆོད། ཅེས་བཞུགས་ཡོད།

ལྷོ་ནམ་གྱི་དཔེ་བཤེས་ལྟར་བྱས་ཏེ།

ཁོང་གི་འཕྱུར་ལ། བསྟན་འཕྱུར་ལས། ཚད་མའི་སྒོར་༥ ཅེ་༥ བོད་རུ། ཚད་མའི་བསྟན་བཅས་
 རིགས་པ་ལ་འབྱུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཕྱགས་སྒྲུང་གིས་མཛད་པ་(88-93)བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟོན་
 གཞོན་དང་ལྟན་རུ་བསྟུར་པའི་ཆོས་ཆོན་ཁ་བཞུགས་ཡོད།

四、

བོད་སྐད་རྩ་སྒྲིག་བཟང་ཆོས་འཕགས་ཞེས་འབོད། འདི་ཉིད་སྤྱི་ལོ་1902ལོར་རྩ་བའི་ཞིང་ཆེན་
 རིན་རྒྱལ་རྩ་འབྲུངས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་1920ལོར་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེར་བྱགས། ཐོག་མར་པེ་ཅིན་གྱི་
 བར་བསྟན་བོད་ཡིག་སྒྲིག་མིང་རྩ་བོད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་བ་མཛད་ཅིང་། སྡེ་རྒྱུ་སྤྱད་ར་ཆེ་མདོ་
 དང་། དཀར་མཛེས། ལྷ་ས་བཅས་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་འགྲིམས་ནས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལ་
 སྦྱངས་བ་མཛད། སྤྱི་ཆེ་གར་བོར་ཆོས་གཞུང་ལོ་རྒྱུ་དང་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་ཁོ་ན་ལྷུར་བྲངས་པ་
 དང་། སྤྱི་ལོ་1980ལོར་སྤྱི་གཤེགས། ཁོང་གིས་གཙོ་བོ་ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་ཆོད་མ་ཀྱན་བུས་
 ཐོགས་བོད་རྩ་བའི་སྤྱི་ལོ་རྩ་བོད་རྩ་མ་བཞུགས་པའི་གཞུང་འགའ་རེ་རྩ་བོད་ཡིག་སྤྱི་ལོ་
 མཛད་ཡོད།

ཐཱ་བཤེས་མོག་སྐུའུ་ཕྱོག་སྐུ་བ་ཆེན་པའི་ལོ་བཅ་དང་འཁྱུར་བུར་།

॥ ॐ ह्रीं श्रीं क्लीं ॥

བོད་དུ་ནང་པའི་ལུགས་ཀྱི་རབ་བྱུང་གི་མེ་ཐོག་མར་འཇུགས་སྐབས་སྡུམ་པ་གནང་མཁན་དུ་
 བྱུང་པས་མཁན་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱད་ལ་མངའ་བས་པོ་རྟེན་དུ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཞེས་ཁྱེད་ལྟོས་ཡོད། མཚན་དངོས་ལ་ཀྱུ་གར་སྐད་དུ་གྲུ་རྟེན་ཏེ་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་
 བ་ནི་བ་འཚོ་བེད། མཚན་གཞན་ལ་རྣམ་སྤང་མཛད་དུ་ཡང་གྲགས། དམ་པ་འདི་ནི་ཀྱུ་གར་ཤར་
 སྤྱོད་ཀྱི་ཡུལ་རྟེན་ལྟ་ལའམ་བཟུང་གི་གོང་ཁྱེད་དུ་ཡབ་ཀྱལ་པོ་གཙུག་ལག་འཛིན་ལ་སྤྱོད་ལྟམ་སྤྱོད་
 གསུམ་སྟེ། ཆེ་བ་རྣམ་རྩ་མཛད་དང་། འབྲིང་བ་མཁན་ཆེན་འདི་ཉིད། ཆུང་བ་ལྟ་ལྟམ་མཚུངས་བ་ཞེས་
 པ་སྟོབ་དཔོན་པདྨ་འབྲུང་གནས་ཀྱི་གཟུངས་མར་བྱུང་པ་དེ་ཡིན། རྩོམ་པ་རྣམས་མཛད་པའི་
 ཀྱུ་གར་ཆོས་འབྲུང་ལེའུ་ཉི་ཤུ་ཙམ་དགུ་བའི་ཐད་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱོན་པའི་ཨ་
 ཅུ་པོ་རྟེན་དུ་ནི་ཀྱལ་པོ་གོ་པུ་ལས་ནས་ཀྱལ་པོ་དམ་པུ་ལའི་བར་དུ་ངེས་པར་བཞུགས་པར་མཛོན་
 ལ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁྱད་པར་ཆེ་བར་བྱས་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་བོད་ཀྱི་ཀྱལ་པོ་དགུ་མཁན་པོ་འདི་ནི་
 སྐུ་ཆེ་རིང་ལ་འདས་ཟེར་བར་སྤང་བས་དེ་ལྟར་ན། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་
 གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ཟིན་པ་ཅམ་དུ་བྱེད་དགོས་ཏེ་རི་བཞིན་ཡིན་པར་དཀའ་ཞེས་གསལ་བ་དེ་རང་
 གཞིར་བཟུང་ན། ཀྱུ་གར་ཤར་སྤྱོད་ཀྱི་ཀྱལ་པོ་གོ་པུ་ལས་སྤྱོད་དབང་བཟུང་བའི་རུས་ནི་རྣམ་རྩ་
 ཐམས་ཀྱུ་གར་ཆོས་འབྲུང་དུ་གསུངས་པའི་པུ་ལའི་ཀྱལ་རབས་ཀྱི་ལོ་གྲངས་གཞིར་བཟུང་ན་སྤྱི་ལོ་རི་རུས་
 རབས་བརྟན་པའི་ལོ་685ནས་720ལོའི་བར་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་བཅིས་པའི་ཀྱལ་རབས་བཞི་པ་ཀྱལ་
 པོ་རྣམ་པུ་ལས་སྤྱོད་དབང་བཟུང་བའི་རུས་ནི་སྤྱི་ལོ་རི་རུས་རབས་བརྟན་པའི་ལོ་790ནས་སྤྱི་ལོ་རི་རུས་
 རབས་དགུ་བའི་ལོ་853བར་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ལོ་གྲངས་བརྟན་དང་ལྟ་ཡོད་པས་སྐུ་ཆེ་རིང་པོ་དེ་ཅམ་
 བཞུགས་ངེས་ཅན་རེད། མཁན་པོ་འདི་ཀྱལ་པོ་ཁྱི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་གྱིས་བོད་དུ་སྤྱོད་དངས་པའི་ལོ་ནི་
 ཀྱལ་པོ་དེ་ཆུ་རྟ་སྤྱི་ལོ་742ལོར་འབྲུངས་པའི་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་སྤྱོད་སྐད་སྐད་སྤྱི་ལོ་761ལོར་ནང་པའི་ཆོས་
 མཛད་པའི་ཁྱིམ་ཁྱབ་བསྐྱགས་གནང་རྗེས་སུ་གདན་དྲངས་པ་ཡིན། མཁན་པོ་འདི་ཀྱལ་པོ་ཁྱི་སྟོང་
 ལྟེ་བཅན་གྱིས་བོད་དུ་ཐེངས་གཉིས་གདན་དྲངས་པའི་ཐེངས་དང་པོ་འདིར་ཟླ་བ་ཁ་ཤས་ལས་མ་

བཞུགས་ཤིང་། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ས་འདུལ་དང་མང་བའི་བ་ཅམ་ལས་མཛད་ལོང་
 མ་བུང་བར་བོད་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་སྤྱིར་ཐེབས་གནང་དགོས་བུང་། དེ་རྗེས་སྤྱིར་ཡང་སློབ་དཔོན་
 བསྐྱེད་འབྱུང་གནས་དང་མཉམ་དུ་སྤྱོད་བྱངས་ཏེ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ས་འདུལ་དང་། ཅིག་
 མང་འདིང་བ། གཙུག་ལག་ཁང་དངོས་སུ་བཞེངས་ནས་རབ་གནས་མཛད་པ། དེ་རྗེས་སང་མི་དྲུག་
 གམ་བདུན་རབ་དུ་བུང་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་ཕྱི་བཙུགས་པ་བཅས་མཛད།^① མཁན་པོ་ཁོང་གི་འགྱུར་
 ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཚད་མའི་ཕྱི་ཅེ་༥ བོད་དུ་གཏན་ཆོག་སྤྱི་འཁོར་ལོ་གཏན་ལ་དབབ་པ་
 ཞེས་པ་སློབ་དཔོན་ཕྱགས་ཀྱི་སྤྱང་པོས་མཛད་པ་བཟོར་གྱི་མཁན་པོ་བོ་རྒྱེ་ས་ཏུ་དང་རྩམ་ཨ་ལོ་ཀས་
 བསྐྱུར་པ་ཆོས་ཚན་བཞུགས་ཡོད།

བཟོར་གྱི་མཁན་པོ་རྩམ་ཨ་ལོ་ཀ།

མཁན་པོ་ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཚད་མའི་ཕྱི་ཅེ་༥ བོད་དུ་གཏན་ཆོག་སྤྱི་
 འཁོར་ལོ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ཞེས་པ་སློབ་དཔོན་ཕྱགས་ཀྱི་སྤྱང་པོས་མཛད་པ་བཟོར་གྱི་མཁན་པོ་བོ་
 རྒྱེ་ས་ཏུ་དང་རྩམ་ཨ་ལོ་ཀས་བསྐྱུར་པ་ཆོས་ཚན་བཞུགས་ཡོད།

བཟོར་གྱི་མཁན་པོ་རྩམ་ཨ་ལོ་ཀ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་གྱི་ལྷན་པོའི་ཕྱི་དང་དུས་མཉམ་ཞིང་། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
 ལས། རྩམ་ཨ་ལོ་ཀས་ཆོས་ཚན་བཞུགས་ཡོད།

སློབ་དཔོན་ལྷ་འབྱུང་གནས།

ཨོ་རྒྱུ་ཡུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་བོད་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་ལོ་བཅའ་གྱི་སྤྱི་རིང་ལ་བོད་དུ་སྤྱོད་བྱངས་
 ཤིང་། བོད་དུ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་ས་འདུལ་དང་མང་འདིང་ཐེངས་གསུམ་པ་དེ་
 མཛད་དེ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་ལྷན་གྱི་སློབ་བུ་མང་དུ་བསྐྱུངས་ཏེ་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་འབངས་ཉིར་
 ལ་སོགས་བུང་ཞིང་། བོད་དུ་ནང་བའི་བསྟན་པ་དར་སྤེལ་དུ་བཏང་བར་མཛད་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ཁོང་

① དུང་དཀར་སློབ་བཟང་འཕྲིན་ལས། དུང་དཀར་ཆོག་མཛད་ཆེན་མོ། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས་423སུ་
 གསལ།

གི་ནམ་ཐར་ནི་སྟོན་བྱོན་དམ་པའི་ནམ་ཐར་ཁྱོད་པར་གཞི་ཆེས་མང་བ་དང་། མཛོད་པའི་ཐད་
 བཞེད་ལུགས་སྣ་ཆོགས་སུ་གྱུར་པ་ཀུན་གྱིས་མཁྱེན་གསལ་ལྟར་ཡིག་ཆོགས་སྤངས་པའི་དགོས་པ་མེད་
 ལ། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་དུ་ངེས་འདོད་པ་དག་གིས་པར་བཀའ་ཐང་དང་། རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་གྱི་
 དཔྱད་བཞུགས་པའི་ངོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་ཐས་མཛོད་པའི་ནམ་ཐར་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྟན། ཐ་བཞེད་སོགས་
 དེང་གི་མཁས་པས་དབྱད་གཞིར་འཛིན་པའི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་གཟིགས་རོགས། ཁོང་གི་འགྱུར་བཤད་
 པ་ལ། ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ། སྟོབ་དཔོན་པད་མའི་མདོས་ལེའུ་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་དང་། ལྟ་འདྲེ་སྟོང་གི་
 ཏུ་བ། མ་མོ་སྲིད་པ་བཅ། སྲིད་པ་མཆོ་བཞི་དང་། མཆོ་གཅིག་ལ་སོགས་པ་ཕོ་མདོས། མོ་མདོས་མང་
 ཕོ་བསྐྱར་^①ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བཀའ་བསྟན་གྱི་འགྱུར་བྱང་ལས་འདི་ཉིད་གྱི་མཆོན་འཁོད་པའི་འགྱུར་
 ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྟིང་རྒྱད་གྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཆོན་དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་སུ་
 ཆོས་ཆོན་བཞུགས་ཡོད།

མི་རྒྱུ་ལའི་སྤྱིང་ནལ་འབྱུར་མ་ཆ་རྒྱ་ལ།

ནལ་འབྱུར་མ་འདི་བས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་ཡི་ཤེས་སོགས་དང་ལྟན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་
 ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་ལྟེ་རྩ་ཆོས་ཆོན་བཞུགས་ཡོད།

བཅུན་མ་ཚོ་རྩེ་སེམས་མ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱད་ཀྱི་ཆོན་པོད་དུ་ཆོས་ཆོན་བཞུགས།

ཅན་པ་ཤི་ལ་ཏ།

ཅན་པ་ཤི་ལ་ཏ་ཞེས་པའི་མཆོན་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་སྐད་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། ཁྱོད་དང་རྒྱ་ནག་
 གཉིས་ཀྱི་གསོ་རིག་ལ་མཁས་པར་གྲགས། འདི་ཉིད་ནི་མངའ་བདག་ཁྱི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་ནམ་
 ཆངས་པ་ལྟེ་མེ་རྟོག་གིས་རྒྱལ་སྲིད་ཐོག་མར་སྟོང་དུས་སུ་བོད་ལ་གདན་དྲངས་པའི་སྤྱལ་པའི་
 སྤྱས་གསུམ་ཞེས་པའི་ནང་ནས་གཅིག་ནི་ཅན་པ་ཤི་ལ་ཏ་ཡིན་པ་ལྟེ་སྲིད་ཀྱི་ཁོག་འཁུགས་སོགས་ལས་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པའི་སྤྱིང་ཅིའི་བཅུད། བོད་སྤྱིངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོ། 2010ལོའི་
 དཔར་ཐེངས་གཉིས་པའི་ཤོག་ངོས312ཟུགས་ལ།

གསལ་བ་དང་། བོད་དུ་བཞུགས་ཡུན་རྒྱུ་རིང་ཚོད་དུ་འདུག ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། རྒྱུད་ཤེལ་གྱི་མེ་
ལོང་ལེའུ་ལྷ་བརྒྱུ་བ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཁོག་སྟོད་གྱི་དམར་བྱང་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་ལེའུ་བཞི་བརྒྱ་
ཞེ་གཉིས་སོགས་ཁོམ་གྱི་བྱང་ཚོས་ལྷན་པའི་སྟོན་གཞུང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བསྐྱར་བ་དང་བཅས་པའི་
སྟོར་གངས་ལྗོངས་གསོ་རིག་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་རིམ་བྱོན་གྱི་ནམ་ཐར་ཚྭ་གས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལྷ་ཁྱེད་ཅམ་
བཞོད་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས་པར་འཇུག་པ།^①

ལྷ་རྩེ་ཕྱག་རྒྱུ་

བོད་སྐད་དུ་སྐྱེས་སུ་མེ་ལྷ་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་བོད་ཀྱི་མངའ་རིས་རྒྱལ་རྒྱུད་མངའ་བདག་ཅེ་ཞེའུ་
སྐབས་ཨོ་རྒྱན་ཡུལ་ནས་བོད་དུ་སྐྱེས་པའི་སྟོན་པ་མཁས་ཅན་ཞིག་ཡིན། ཨོ་རྒྱན་ཡུལ་དུ་གསོ་རིག་
རྒྱ་མཚོའི་པ་མཐའ་སོན་པས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲ་སྟོན་མཛད་པ་དང་། སྤྲ་སྟོན་མཛད་དུས་བརྒྱན་མོའི་ནད་
བཅས་པའི་སྐབས་མི་ཚངས་སྟོད་གྱི་ཉེས་པ་ཤོར་བར་བརྟེན་རྒྱལ་པོས་གསོད་པར་པངས་ཏེ་ཉེས་
བྲིམས་ལ་ཕྱག་བཅད་པས་ལྷ་རྩེ་ཕྱག་རྒྱུ་ཞེས་བྱེད། ཁོང་གི་ནམ་ཐར་རྒྱུད་རྒྱུ་པ་སྟོན་བརྒྱུད་བེ་
བུམ་ནག་པོའི་ལེའུ་དང་པོ་བརྒྱུད་པའི་ཨོ་རྒྱན་ལས། ཨོ་རྒྱན་ཡུལ་དུ་སྤྱུ་འབྱུངས་པའི། རྒྱལ་སྤྱུ་སྐྱེས་
བུ་མེ་ལྷ་དེས། རྒྱང་སྤྱོད་བརྒྱུད་པ་མ་ཆད་པ། ཡང་མེས་ཤིན་གཙུག་ལགས། མེས་པོ་ལྷ་པ་དེ་ཤ་
ལགས། ཡལ་ནི་རི་ན་མི་ཏ་ལགས། ལག་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་སྤྱོད་ལགས། རྒྱ་མཚོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲ་སྟོན་
བྱས། བརྒྱན་མོར་བཅས་པ་ཉེས་པ་ཤོར། རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཡི་ཆད་པ་བྱུང་། བསད་པར་པངས་ནས་
ལག་ཚིགས་བཅད། ལས་གྱི་སྟོབས་གྱིས་བོད་དུ་སྐྱེས། ^②ཅས་གསལ་བ་དང་། བོད་དུ་ཐེབས་རྗེས་
སྟོན་བརྒྱུད་བེ་བུམ་ནག་པོ་དང་། རྒྱང་དབྱུང་བེ་བུམ་སྟོན་པོ། འབུམ་ཁུ་ཚུར། རྟེ་སྟོར་བྱི་ནང་གསང་
གསུམ་སོགས་མན་ངག་གི་ཡིག་སྐུ་མང་དུ་མཛད་ཅིང་བསྐྱར། མཐའ་བཞི་དང་། དགོན་སྟོད་། ཟེའུ་
སྟོན་པ་སྤྱི་སྐྱེས་སྤྱོད་བཞི། ཉང་དང་། གཡལ། འབེ་ལ་སོགས་པ་སྟོབས་མ་དུ་མ་བྱུང་ཞེས་ཟེ་སྟོན་ཁོག་
འདུགས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་རོ།

① བུམ་པ་ཕྱིན་ལས། གངས་ལྗོངས་གསོ་རིག་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་རིམ་བྱོན་གྱི་ནམ་ཐར་ཚྭ་གས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལྷ་ཁྱེད་ཅམ་
བཞོད་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས་པར་འཇུག་པ། 2012ལོ། ཤོག་ངོས435ཀྱི་གསལ།

② བུམ་པ་ཕྱིན་ལས། གངས་ལྗོངས་གསོ་རིག་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་རིམ་བྱོན་གྱི་ནམ་ཐར་ཚྭ་གས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལྷ་ཁྱེད་ཅམ་
བཞོད་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས་པར་འཇུག་པ། 2012ལོ། ཤོག་ངོས995ཀྱི་གསལ།

མགོན་པོ་སྐུ་བས།

ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་རྟེན་རབས་བརྒྱ་བརྟན་པའི་སྐད་ཅམ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་1670ལོར་རྟོར་གྱི་རིགས་རྒྱུད་རྟེན་སྟེ་ཤིང་། རྒྱུད་རྟེན་ནས་སོག་པོ་དང་། བོད་། རྒྱ་ནག་ མན་རྩ་དང་སི་ཁྲི་ཏའི་སྐད་སོགས་ལ་ཐོགས་བརྟགས་མེད་ཅིང་། སྐྱ་ཆེ་གང་བོར་སོག་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུ་དང་། བོད་རྒྱ་ཡིག་རྒྱར་གྱི་ལས་ལ་གཞིལ་ཞིང་ཕྱི་ལོ་1750ལོར་སྐྱ་གཤེགས། ཁོང་གི་བོད་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༡ ་ ༣ ་ བོད་རྟེན། བྱང་ཆུབ་སྟོང་པའི་རྒྱན་འབྲུམ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུངས་དང་། (7-24) ཞོན་ཅང་གིས་གསུངས་ཤིང་སྟོབ་མ་ལོན་ཅིས་བསྒྲིགས་པའི་རྟེན་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་སོགས་སོ། །

བུར་བཀོད། སྒོན་གྱི་ཡིག་ཚང་ཁག་ཅིག་ཏུ་བཀོད་པའི་ལོ་པར་ནམས་ཀྱི་མཆན་ཐོ།

དང་པོ། ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྒྲིང་པོ་སྤྲང་ཅིའི་
བཅུད་ཏུ་བབྲངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆན་ཐོ།

ལོ་རྒྱུ་བ་སྟགས་རྩྭ་ན་ཀྱ་མ་ར་དང་། དྲི་མེད་ཤ་རྩ་ར་དང་། སྟག་མཉུ་མྱི་དང་། དྲན་པ་མུ་རི་ཉི་
དང་། སྟག་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་དང་། གཉན་དཔལ་དབྱངས་དང་། དན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས་
དང་། འབྲོ་ཀ་བ་དཔལ་བཅེགས་དང་། ཅོག་རོ་སྒྲུའི་རྒྱལ་མཆན་དང་། སྟ་ནམ་ཡེ་ཤེས་མེ་དང་། རྩར་
ཏ་ཤི་ལ་དང་། མ་རིན་ཆེན་མཆོག་དང་། རྩུབས་ནམ་མཁའི་སྒྲིང་པོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྲང་བ་དང་། དྲན་
པ་ནམ་མཁའ་དང་། ལྷེ་བྲུ་ཤེས་དང་། ལྷེ་གྱི་འབྲུག་དང་། བན་དེ་དཔལ་འབྱོར་དང་། མཆོག་སྒྱུན་སྒྲིང་
པོ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ་དང་། རྩམ་ཨ་ལོ་ཀ་དང་། མཆོག་གི་སྒྲིང་པོ་དང་། རིན་ཆེན་མེ་དང་། རྩྭ་ན་རྩྱི་
ཏ་དང་། ལེགས་པའི་སྒོ་གོས་དང་། ལྷའི་རྒྱ་བ་དང་། བན་དེ་དཔལ་གྱི་སྒྲིང་པོ་དང་། བན་དེ་བཟང་སྒྲོང་
དང་། ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆན་ཏུ་འདན་མ་ཅེ་མང་དང་། ལེགས་སྒྱུན་ཉི་མ་དང་། ཅངས་རྩེ་ལེན་ཏ་དང་། རྩམ་
པར་མི་རྟོགས་པ་དང་། ཁ་ཆེ་སྒྲེས་བཟང་གི་སྒྲ་མ་ཨ་ནན་ཏ་དང་། གོ་གོ་མ་ཆོས་སྒྲུབ་དང་། ལོ་གྱི་རྩུང་
དང་། འཁོན་སྒྲུའི་དབང་པོ་སྤྲང་བ་དང་། དེ་པ་ཅན་དྲ་དང་། བྲུ་བྲུ་ལྷུ་བེ་ཤ་དང་། ཅ་ཁྱོང་རྩྱུར་ཇ་
དང་། དེ་པ་ཅན་དྲ་རྩམ་ཅུ་དང་བཅས་སོ། ①

གཉིས་པ། བུ་སྒོན་རིན་ཆེན་བྲུབ་གྱིས་བུ་སྒོན་ཆོས་འབྱུང་ཏུ་བབྲངས་པའི་བོད་ཏུ་
དམ་པའི་ཆོས་དར་བར་མཛད་པའི་པཱི་ཏ་དང་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆན་ཐོ།

དེ་ལྟར་བོད་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་དར་བར་མཛད་པའི་པཱི་ཏ་བོད་ཏུ་བྱུང་བ་ནི། 1.མཁན་
པོ་པཱི་རྩྱི་ཏ་བོད་སྐད་ཏུ་ཞི་བ་འཛོ། 2.པདྨ་འབྱུང་གནས། 3.སྟགས་འཆང་རྩམ་གི་རྟི། 4.བི་མ་ལ་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྒྲིང་པོ་སྤྲང་ཅིའི་བཅུད། བོད་སྤྲངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྩིང་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1988ལོར་
དཔར་ཏུ་བསྟན་ཞིང་2010ལོའི་དཔར་ཟེངས་གཉིས། ཤོག་ངོས362ནས་363བར་གསལ།

མི་ཏ་ཏི་མེད་བཤེས་གཉེན། 5.སངས་རྒྱས་གསང་བ། 6.བསམ་ཡས་ཀྱི་རབ་གནས་མཁན་ལྷན་གྲྭ་
 ཞི་བ་སྟོང་པ། 7.བི་ཤུ་སྟོང་ལྷན་པ་དག་སེང་ག། 8.ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ་བསྐྱེད་ངང་ཚུལ། 9.རྒྱ་གར་གྱི་
 སྟོབ་དཔོན་ཀྱ་ས་ར། 10.བམ་ཟེ་ཤི་ཀ་ར། 11.བལ་པོ་ཤྱི་ལ་མཉུ། 12.བམ་ཟེ་ལྷན་པ། 13.ཀ་ལྷེ་མི་ཏ་
 དག་བའི་བཤེས་གཉེན། 14.ཇི་ན་མི་ཏ་རྒྱལ་བའི་བཤེས་གཉེན། 15.སུ་རེ་རྩ་པོ་རྟེ་ལྷའི་དབང་པོ་བྱང་
 ཚུབ། 16.ཤྱི་ལྷེ་རྩ་པོ་རྟེ་ཚུལ་ཁྲིམས་དབང་པོ་བྱང་ཚུབ། 17.རྩ་ན་ཤྱི་ལ། 18.པོ་རྟེ་མི་ཏ། 19.ལུ་ནི་ལྷམ་
 ལུབ་པའི་ཁོ་ཆ། 20.སར་རྩ་དེ་ལྷ་ཀུན་མཁྱེན་ལ། 21.བི་རྩ་ཀ་ར་པ་རྩ་རིག་བྱེད་འད་ཟེར། 22.ཤུ་ཀ་
 ར་ལྷམ་དད་བྱེད་ཁོ་ཆ། 23.བསྐྱེད་ལྷ་པ་རྩ་སྟོང་པ། 24.ལུ་རྟེ་མི་ཏ་ལྷེ་བའི་བཤེས་གཉེན། 25.བུ་རྩ་ཤྱི་
 ལྷན། 26.བུ་རྩ་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་། 27.རྩ་པོ་པོ་ལ། 28.པ་རྩ་པོ་པོ་ལ། 29.སུ་རྩ་པོ་པོ་ལྷེ་གས་པར་
 གསུངས་པ། 30.པ་རྩ་ལྷམ། 31.རྩ་པོ་ཀ་ར་ཤྱི་རྩ་ན་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཏི་ཇོ་པོ་རྩེ། 32.དེའི་དཔོན་
 པོ་རྩ་ན་ཤྱི། 33.ཤྱི་ཏི་རྩ་ན་གི་རྩ་དན་པ་ཡེ་ཤེས་གསུངས་པ། 34.པ་ལ་རིང་བ། 35.སུ་རྩ་པོ་པོ་ལྷེ་གས་
 པར་རིག་པའི་དཔལ། 36.ཁ་ཆེ་རྩ་ན་ཤྱི། 37.ཅ་རྩ་རྩ་ལ། 38.ར་རྩ་པོ་པོ་ལ་བརྟན་སྟོང་རྟེ་འབུམ་
 ལག་གསུམ་པ། 39.ལ་ཏུ་བྱེད་པ་མི་མཉམ་ཁོལ་པོ། 40.སུ་མ་ཏི་གི་རྩ་སྟོང་བཟང་གསུངས་པ། 41.ལ་མ་
 ར་ཅ་རྩ། 42.མིག་ལེ་བུམ་པ། 43.གཞོན་ལུ་བུམ་པ། 44.ཀ་ན་ཀ་ལྷམ། 45.དམ་རྒྱ་གར།(དེང་རི་སྟང་ལའོར་
 བཏབ་རྟེ་པོད་ཏུ་གསེགས།) 46.ཇོ་ལ་ལྷན་པ། 47.ག་ལ་རྩ་ར།(སྟོན་གྱི་ཤུགས་ཅན་ཡང་ཟེར།) 48.དོན་
 ཡོད་རྩེ། 49.ལྷ་བ་མཐོན་པོ།(ཁ་ཆེ་བ་ཡིན།) 50.སྟོང་ཉིད་ཏིང་པེ་འཇོན་རྩེ། 51.ཡེ་ཤེས་རྩེ་
 རྩེ། 52.ཤེས་རབ་གསང་བ། 53.མ་རྩ་ཇོ་ན། 54.ལྷ་ལ་ཅ་རྩ། 55.མཉུ་ཀ་ལྷུ། 56.སུ་ག་ཏ་ཤྱི། 57.ཀམ་
 བཟ། 58.ཇོ་མ་རི། 59.བེ་རོ་ཅན་བཟ། 60.མཉུ་རྩེ། 61.པུར་ཡ་གི་རྩ། 62.པ་རྩ་ཤྱི་རྩ་ན། 63.ཤྱི་ལྷན་པ། 64.ཞོར་
 ལྷུ། 65.ས་མཉུ་ཤྱི། 66.ནི་སྟོང་ལྷན་པ། 67.ཇོ་ག་ཏ་མི་ཏ་ལྷན་པ། 68.བུ་རྩ་ཤྱི་རྩ་ན། 69.ཤུ་ཤྱི་རྩ་ན། 70.བི་རྩ་
 ཏི་ཅ་རྩ། 71.རྩ་ན་ཤྱི་ལ། 72.སྟོང་ཤྱི། 73.ཡོངས་སྟོང་རྩེ། 74.རྩ་ཤྱི། 75.བལ་པོ་མ་རྩ་པ་ན། 76.བལ་པོ་བཟོ་
 གི་རྩ། 77.བལ་པོ་ཀྱ་ལ་ཤྱི། 78.བལ་པོ་གསུངས་པ་དཔལ། 79.ཀྱ་ལྷ་ར། 80.ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་དཔལ། 81.སྟོ་
 རྩ་གི་རྩ། 82.བི་རྩ་ལ་ཤྱི། 83.ཤྱི་ལ་ཤྱི། 84.སྟོང་མ་ཤྱི། 85.བི་མ་ལ་ཤྱི། 86.དར་པན་ལྷན་ཅན། 87.ཇོ་ལ་དེ་
 ལ། 88.ལྷན་ཀ་ར། 89.རྩ་ཤྱི། 90.ལྷན་པོ་ཤྱི། 91.རྩ་ལྷ་ཤྱི། 92.སྟོང་མ་བཟངས་སྟོང་པ། 93.གི་རྩ་པོ་པོ་ལ་
 སྟོངས་པ་བྱོན་ནོ། །

ཡོ་རྩ་བ་ལ་སྟོང་བ། 1.ཐོན་མི་སྟོང་པ། 2.རྩ་པོ་ཀོ་ལ། 3.རྩེ་རྩེ་དཔལ། 4.བརྟན་ཀ་ལྷ་ལ་ཀོ་ལ། 5.གཉེགས་
 རྩ་ན་ཀྱ་ལྷ་ར། 6.སྟོང་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ། 7.དན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས། 8.འབའ་ཁྲི་བཞེར་སངས་ཤི་

9. སྒྲུང་རྒྱུ་ལེགས་གཟིགས། 10. སེང་གོང་ལྷ་ལྷུང་གཟིགས། 11. སྤ་མང་རྩེ་གསལ་སྒྲུང་། 12. སྤ་
 བམ་རྩོམ་ལྷོ་བུད་འཛོམས། 13. ལྷོ་རྩོ་ན་སིཿ། 14. མཆིམས་ཤུག་ཤ་ཟ། 15. བྱང་ཏི་ཇ་ཡ་རྟི་ཏ། 16. བྱང་
 སུ་དཔལ་གྱི་སེང་ག། 17. དབའ་མཛུ་མྱ། 18. ཅངས་དེ་ལྷོ་རྟི་ཏ། 19. བྱ་ཀ་ལུ་ཏི་ཀ། 20. པ་གོར་
 བེ་རོ་ཅ་ན་རྟི་ཏ། 21. འཁོན་རྩ་གཞུ་རྟི་ཏ། 22. མ་རིན་ཆེན་མཆོག་ 23. གཙང་ས་ལའི་སུ་རིན་ཆེན་
 ལེགས་གྲུབ། 24. རྩམ་ལྷ་ལོ་ཀ། 25. དུན་པ་ནམ་མཁའ། 26. དག་བཙམ་རིན་ཆེན་སྟེ། 27. རྩམ་པར་མི་
 ཉོག་པ། 28. ཤུག་འོད། 29. ལྷོ་ཁྱི་འབྱུག་ 30. ཉང་ཁམས་པ་གོ་ཆ། 31. རྩོ་ན་དེ་སྤ་གོ་པ། 32. ཞང་རྒྱལ་
 ཉེན་ཉ་བཟང་། 33. འགོས་ཆོས་གྲུབ། 34. སྒྲོང་ཅ་ལྷ་ཅུ། 35. རྩམ་ཏ་སྤེ་ལ། 36. ལྷའི་རྒྱལ་མཆོན། 37. དཔལ་
 བཅེགས་རྟི་ཏ། 38. རྩམ་རྟི་ཏ། 39. ཡེ་ཤེས་སྟེ། 40. ཇ་ཡ་རྟི་ཏ། 41. མཛུ་སྤེ་ལྷམ། 42. རྩེ་རྩེ་སྤེ་
 ལ། 43. བཟང་སྒྲོང་། 44. ལྷའི་ཟླ་བ། 45. དཔལ་གྱི་ལྷན་པོ། 46. དཔལ་འབྱོར། 47. ཡེ་ཤེས་སྒྲོང་
 པོ། 48. རྒྱལ་བ་ཤེས་རབ། 49. ཤུག་བཤེས་གཉེན། 50. དག་བ་དཔལ། 51. ལེགས་གྱི་སྟེ། 52. གཙུབས་
 བམ་མཁའི་སྒྲོང་པོ། 53. ཡེ་ག་བ་དགོན་སྤང་མ། 54. གཞོན་ལུ་སྤང་བ། 55. བམ་མཁའ་སྒྲོང་། 56. རིན་
 ཆེན་བཟང་པོ། (བམ་མཁའི་སྤང་ཆེན་ཏུ་གྲགས།) 57. གྲགས་འབྱོར་ཤེས་རབ། (ལུས་མ་སྤངས་པར་
 མཁའ་སྒྲོང་ཏུ་གྲགས།) 58. འབྲོ་སེང་དཀར་ཤུག་འོད། 59. ཇོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ། (གསང་ནེུ་ཇོག་
 བཏབ།) 60. ལྷ་སྤམ་ཞི་བ་འོད། (མངའ་རིས་རྒྱལ་པོ།) 61. རྒྱ་བཙོན་འགྲུས་སེང་ག། (རྩོ་པོ་རྩེ་སྤན་འབྲེན་པ་པོ་
 ཡིན།) 62. བམ་ཆོ་ཚུལ་བྱིམས་རྒྱལ་བ། (རྩོ་པོ་རྩེ་སྤན་འབྲེན་པ་པོ་ཡིན།) 63. སུ་དངོས་གྲུབ། 64. ཆོས་
 གྱི་ཤེས་རབ། 65. མར་བྱང་དད་པའི་ཤེས་རབ་དང་། 66. མ་དག་བའི་སྒོ་གྲོས། 67. ག་རོད་ཚུལ་
 བྱིམས་འབྱུང་གནས། 68. ཤུག་སྒོ་གྲོས། 69. འབྲོམ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས། 70. སྤང་པོ་ཆོས་གྱི་བཙོན་
 འགྲུས། 71. ལྷག་ལོ་ལྷ་བ། 72. འགར་ཆོས་གྱི་བཟང་པོ། (རི་པོ་ཅེ་ལྷ་ལ་གྲགས།) 73. ཤེུ་བཟང་དེ་ལྷ། 74. རབ་
 ཞི་བཤེས་གཉེན། 75. ཇོག་སྤམ་ཤེས་རབ། 76. བྱངས་དཀར་འཕགས་པ་ཤེས་རབ། 77. གཉན་དར་
 མ་གྲགས། 78. གཙུ་དགའ་བ་རྩོམ་ 79. གྱི་ལྷང་དབུ་དཀར། 80. ཆོས་གྱི་ཡོན་ཏན། 81. ཆོས་གྱི་རིན་
 ཆེན། 82. ལྷོ་བྲག་མར་པ་ཆོས་གྱི་སྒོ་གྲོས། 83. འབྲོག་མི་ཤུག་ཡེ་ཤེས། 84. འགོས་ལུག་པ་ལྷས་བཙས། 85. གྱི་
 ཇོ་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར། 86. ལྷོ་ག་སྤེ་ཤེས་རབ་བཅེགས། 87. མལ་གྱི་སྒོ་གྲོས་གྲགས། 88. སེ་ཅ་བ་བསོད་

རྣམས་ཀྱི་མཚན།(སྒྲན་ལུང་བཏབ།)① 89.རྩྭ་པ་ཚོས་བཟང་། 90.ཡོལ་ལྷགས་དྲོ་རྩེ་དབང་ལྷག 91.མར་
 འོར་བྱང་རྩལ་ཤེས་རབ། 92.ཅ་མི་སངས་རྒྱས་གྲགས།(རྒྱ་གར་ལ་བྱོན།) 93.ཁུ་གད་པ་འཁོར་ལ་
 གྲགས། 94.སྒྲོང་ཞོ་གསལ་བ་གྲགས། 95.དིང་རི་ཚོས་གྲགས། 96.རྒྱས་སྒྲོན་ལམ་གྲགས། 97.པ་ཚབ་ཉི་
 མ་གྲགས། 98.བ་རི་རིན་ཆེན་གྲགས། 99.འབྲོ་ཤེས་རབ་གྲགས། 100.རྩ་དྲོ་རྩེ་གྲགས། 101.ཀྲེ་བོ་ཤེས་རབ་
 དཔལ། 102.བཀྲ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། 103.བ་རིག་ཐོས་པ་དགལ། 104.ཆ་བན་ཚོས་འབར། 105.མཚུར་
 དབྱིག་གི་རྒྱལ་མཚན། 106.མཚུར་དབང་དེ། 107.དཔལ་ཀྱན་དགལ་དྲོ་རྩེ། 108.དཔལ་དགལ་བ་
 གྲགས། 109.མར་དོ་ཚོས་ཀྱི་དབང་ལྷག 110.ཚོས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ། 111.ཀམ་ཚོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། 112.ལྷགས་
 མཚམས་དབང་ལྷག་རྒྱ་མཚོ། 113.ཚུལ་བྱིམས་ཡོན་ཏན། 114.ཁུ་གད་པ་ཡོན་ཏན་དཔལ། 115.བསོད་
 རྣམས་བཟང་པོ། 116.སུམ་པ་དཔལ་མཚན་དྲོ་རྩེ། 117.ཉི་མ་དྲོ་རྩེ། 118.ཁུ་དགེ་བསྟེན་ནི་ཅོ། 119.སྒྲོག་
 རྒྱ་གཞོན་རུ་འབར། 120.ལྷ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། 121.བྱང་རྩལ་འབྱུང་གནས། 122.སྒྲན་ཚོས་ཀྱི་སྒྲོ་
 གོས། 123.ཅོག་གུ་ཉིང་དེ་འཛིན་བཟང་པོ། 124.ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས། 125.རིག་པ་གཞོན་རུ། 126.གཞོན་
 ཚུལ། 127.ཁུ་མདོ་མེ་འབར། 128.ཤེས་རབ་བཙོན་འགྲུས། 129.གཡུང་རྒྱུང་འོད། 130.བསོད་རྣམས་
 རྒྱལ་བ། 131.ཅོག་གུ་ཤེས་རབ་སྒྲ་མ། 132.ཅོག་གུ་བྱ་ངན་མེད་པའི་དཔལ། 133.ལ་ཆིངས་ཡོན་
 ཏན་འབར། 134.བསོད་རྣམས་མོས་པ། 135.དགེ་ཚུལ་ཁུང་གྲགས། 136.ཚུལ་བྱིམས་བཙེགས། 137.ལྷ་
 བཙུན་པ། 138.ལྷ་བཙན་པོ་ལུ་ནི་རྩ་མ། 139.རྩོག་བུ་ལྷ་པོ་ལ། 140.རྒྱ་ལོ་རྩ་བ། 141.སྒྲལ་དྲོ་
 རྩེ་རྒྱལ་པོ། 142.ལྷ་རིན་པོ་ཆེ། 143.ལྷ་ཚོས་ཀྱི་རིན་ཆེན། 144.སྒྲུར་ཚུལ་བྱིམས་འོད་ཟེར། 145.དགེ་
 སྒྲོང་བྱའི་གདོང་ཅན། 146.ར་བྱིད་ལོ་རྩ་བ། 147.ལུར་བྱ་འོད། 148.པ་ཚབ་ཚུལ་རྒྱལ། 149.ཤེས་རབ་
 ལེགས། 150.ནག་ཚོ་དར་མ་གྲགས། 151.མར་པ་སྒྲོ་གོས་བཟང་པོ། 152.སེ་ལོ་རྩ་བ། 153.ལྷ་བ་གྲགས་
 པ། 154.མཉལ་མི་ཡེ་ཤེས་ཚོས། 155.ཚོས་ཀྱི་ལྷ་བ། 156.དགེ་སྒྲོང་ཤེས་རབ་སྒྱུབས། 157.ནག་ཚོ་ཤེས་རབ་
 རྒྱལ་མཚན། 158.འ་ཞ་རྒྱ་གར་བཙེགས། 159.གཉན་བསོད་རྣམས་དར། 160.བ་རི་ཚོས་གྲགས། 161.ཨོང་
 པོ་ལོ་རྩ་བ། 162.གཞོན་རུ་ཤེས་རབ། 163.འགར་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས། 164.འཇམ་དཔལ་གཞོན་
 རུ། 165.ཤེས་རབ་འོད་ཟེར། 166.ལྷེ་དགལ་བ་དཔལ། 167.ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས། 168.ལྷ་བཙོན་

① ལུ་རྩྭ་རིན་པོ་ཆེས་ལོ་རྩ་བ་འདི་བས་སྒྲན་ལུང་བཏབ་པར་བཞེད་ཀྱང་། ལུང་ཚོས་འབྱུང་དང་དཔལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ཟ་ར་ཚགས་
 སོགས་སྒྲ་ཁོང་གི་མེས་པོ་དཔལ་སེ་ཅ་དམར་བ་ཅུའམ་དཔལ་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དགྲང་ལོ་བཏུན་ཅུའི་ཉིང་བཏབ་
 པར་བཞེད་པ་དེ་དོན་ལ་གནས་པར་མཐོང་།

འབྲུག་ 169.ར་ཚས་རབ། 170.ལོ་བཅུན་ཆུང་དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཚན། 171.ཞ་མ་དག་བསྟན་མེད་རྒྱལ། 172.ལྷ་
བཟ་ཤིས། 173.ཆག་དག་བཅོམ། 174.དཔལ་ཚས་བཟང་། 175.གཞུབས་བྱམས་པའི་དཔལ།(ཉི་མ་ལྟ་
བྱར་གྲགས།) 176.ས་སྤྱུ་པའི་ཏ།(ཁྲེ་བ་ལྟ་བུ་གྲགས། ཐོག་མཉམ་པ་ཉི་ཁྲེ་བྱང་གཅིག་ཏུ་གྲགས།) 177.ཆག་ཚས་
རྩེ་དཔལ། 178.དཔལ་ཤིས་རབ་འོད། 179.ཞང་གྲུབ་པ་དཔལ། 180.སློ་པོ་ཤིས་རབ་རིན་ཆེན། 181.སྟོ་
བྲག་པ་དར་མེད་། 182.མི་མཉམ་བཟང་པོ། 183.ཤོང་དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཚན། 184.ཤོང་སློ་གྲོས་བརྟན་
པ། 185.ཁམས་པ་སློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ། 186.འདན་མ་ཚུལ་མེད་། 187.རས་གཞོན་བཅོན། 188.ཤུད་ཀྱི་
གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། 189.ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ། 190.དཔང་སློ་གྲོས་བརྟན་པ། 191.སྤྱ་
ཚད་པ་རིན་རྒྱལ། 192.ལེགས་པའི་སློ་གྲོས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་གིས་གང་བསྐྱར་འོག་ཏུ་འཆད་
ཅིང་། འདིར་མ་ཆུད་པའི་པའི་ཏ་བོད་ཏུ་བྱོན་པའི་བྱིན་ཅན་དང་ལོ་ཙཱ་བ་ནམས་ཀྱང་རི་ལྟར་རྟེན་
པ་བསྟན་པར་བྱའོ། ①

གསུམ་པ། ཤོང་ཆེན་ཚས་འབྱུང་ཏུ་བབྲངས་པའི་ལོ་པའ་ནམས་ཀྱི་མཚན་སྟོ

འདི་ཡན་ལ་བྱོན་པའི་པའི་ཏ་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་བྱོན་པ་ཀུན་དུ་ལ་བའི་རྒྱང་གངས་ནི། མཁན་པོ་ལི་
བྱིན། མཁན་པོ་ཤར་རྟེན་ཏ་བོད་སྐད་ཏུ་ཞི་བ་འཆོ་དང་། པདྨ་འབྱུང་གནས་(པདྨ་ཀ་ར་)དང་། སྤགས་
འཆང་འཕགས་པ་གི་ཉི་དང་། སྤྱི་མ་ལ་མི་ཏ་དུ་མེད་བཤེས་གཉེན་དང་། སངས་རྒྱས་གསང་བ་(བླ་མ་གྱི་
ཡ་)དང་། བསམ་ཡས་ཀྱི་རབ་གནས་མཁན་ཤིན་གཞུ་ཞི་བའི་སྟོང་པོ་དང་། བི་བྱུ་སིང་ཏ་ནམ་དག་
སེལ་དང་། ཀ་མ་ལ་སྤྱི་ལ་པདྨ་འི་ངང་ཚུལ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་གྱི་ས་ར་དང་། བམ་བེ་ཤང་ཀ་
(བདེ་བྱེད་)དང་། བལ་པོ་ཤི་ལ་མཉུ་(འཇམ་དཔལ་ཚུལ་བྱིམས་)དང་། བམ་བེ་ལ་ནུ་(མཐའ་ཡས་)
དང་། ཀ་བྱ་མི་ཏ་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། རི་ན་མི་ཏ་རྒྱལ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། ལུ་རིན་པོ་ལྷི་
ལུ་འི་དབང་པོ་བྱང་ཆུབ་དང་། ཤི་ལིན་པོ་ལྷི་ཚུལ་བྱིམས་དབང་པོ་བྱང་ཆུབ་དང་། རྟ་ན་ཤི་ལ་(སྟོན་པ་
ཚུལ་བྱིམས་)དང་། པོ་ལྷི་མི་ཏ་(བྱང་ཆུབ་བཤེས་གཉེན་)དང་། ལུ་ནི་ལྷམ་ལུབ་པའི་གོ་ཆ་དང་། སང་
རྟོན་དེ་ལྟ་ཀུན་མཁྱེན་ལྟ་དང་། པདྨ་ཀ་ར་སྤྱ་རྟེན་བྱེད་འོད་བེར་ལ་སོགས་པ་ནམས་སོ། །

ལོ་ཙཱ་བ་ལ་སྤྱི་བ་ཐོན་མི་སྟོན་ཏ་དང་། ཀམ་གོ་ཤ་དང་། རྩེ་རྩེ་དཔལ་དང་། བརྟན་ཀ་ལུ་ལ་གོ་

① བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྱི་བ། བྱ་སྟོན་ཚས་འབྱུང་། གྲུང་གོ་པོ་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1988ལོ། ཤོག་ངོས་206ནས་211བར་གསལ།

ཤ་དང་། གཉགས་རྩོན་ཀྱ་མུ་ར་དང་། སྤ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་དང་། ངན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབངས་
 དང་། སྤ་བྲི་གཞིར་སང་ཤི་ཏ་དང་། སྤང་རྒྱ་རེ་ལགས་གཟིགས་དང་། སེང་གོང་ལྷ་ལྷང་གཟིགས་
 དང་། སྤ་མང་རྩེ་གསལ་སྤང་དང་། སྤ་ནམ་རྩོལ་བུད་འཛོམས་དང་། སྤེ་རྩོན་སིཿ ལྷུབས་ནམ་
 མཁའི་སྤྱིང་པོ། འབྲེ་རྒྱལ་བའི་སྤོ་གྲོས། རྩངས་དཔལ་གྱི་སྤྱི། རྩ་ཁྱོང་བིཿ་རྩ་ཇ། རྩ་ལྷ་ལྷ་ལེག་
 ཤ་ ལང་འགོ་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས། མཆོམས་ཤྱུ་ཤ་ཟ། སང་ཏི་ཇ་ཡ་རྩྱི་ཏ། རྩད་བྱ་དཔལ་
 གྱི་སྤྱི། དབས་མཁྱེ་སྤྱི་ལྷུ། རྩངས་དེ་བཅ་ཏ་རྩྱི་ཏ། སྤ་ཀ་ལྷ་ཏི་ཀ། ས་གོར་བེ་ར་ཅ་ན་རྩྱི་
 ཏ། འཁོན་ན་གཅ་ཏ་རྩྱི་ཏ། མ་རིན་ཆེན་མཆོག་ རྩངས་ས་ལའི་བྱ་རིན་ཆེན་ལེགས་གྲུབ། རྩམ་ཨ་
 ཤོ་ཀྱ་དང་། རྩན་ས་ནམ་མཁའ་དང་། འགོ་རིན་ཆེན་སྤེ་དང་། རྩམ་སར་མི་རྟོག་ས་དང་། ཤྱུ་ཤ་ཟ་
 བ་དང་། སྤེ་བྲི་འབྱུག་དང་། ལྷང་མཁས་ས་གོ་ཆ་དང་། རྩ་དེ་བ་གོ་ཤ་དང་། ལང་རྒྱལ་ཉེན་ཉ་
 བཟང་དང་། འགོས་ཆོས་གྲུབ་དང་། རྩོང་ལྷ་ལྷ་ལྷ་དང་། རྩམ་ཏ་སྤི་ལ་དང་། ལྷའི་རྒྱལ་མཆོན་དང་།
 དཔལ་བཟེགས་རྩྱི་ཏ་དང་། རྩ་རྩྱི་ཏ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྤེ་དང་། ཇ་ཡ་རྩྱི་ཏ་དང་། རད་ནེན་ཏ་
 ཤི་ལ་དང་། བཟང་རྩོང་དང་། ལྷའི་རྩ་བ་དང་། དཔལ་གྱི་ལྷན་པོ་དང་། དཔལ་འབྱོར་དང་། ཡེ་ཤེས་
 སྤྱིང་པོ་དང་། རྒྱལ་བ་ཤེས་རབ་དང་། ཤྱུ་བཤེས་གཉེན་དང་། དགེ་བ་དཔལ་དང་། ལེགས་གྱི་སྤེ་ལ་
 སོགས་ས་རྩམས་སོ། ༡

བཞི་པ། དབང་པོ་གཙུག་ལག་གྲེང་བས་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ཏུ་ བགྲངས་པའི་ལོ་བཅ་རྩམས་གྱི་མཆོན་ཐོ།

ལྷུར་བྱེད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་བཀའ་དྲིན་ཅན་རི་ལྷར་བྱོན་པ་ནི། ལོ་ལྷ་བ་ལ་སྤ་བ་ཐོན་མི་སལྷོ་ཏ། རྩམ་
 ཀོལ། ལྷ་ལྷང་རྩོལ་དཔལ། སྤ་ཀ་ལྷ་ལ་གོ་ཤ་རྩམས་ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་གྱི་དུས་གྱི་ལོ་ལྷ་བའོ། །ཁ་
 ཆེ་ལྷ་ནན། བྲི་བཞིར་སང་ཤི་ཏ། སྤང་རྒྱ་རེ་ལགས་གཟིགས། སེང་མ་གོང་ལྷ་ལྷང་གཟིགས། སྤ་ཡེ་
 ཤེས་དབང་པོ། ངན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབངས། དབངས་མཁྱེ་སྤྱི། ས་གོར་བེ་ར་ཅ་ན། ས་མང་རྩེ་
 གསལ་སྤང་། སྤ་ནམ་རྩོལ་བུད་འཛོམས། གཉགས་རྩོན་ཀྱ་མུ་མར། ཅེ་རྩོན་སིཿ མཆོམས་ཤྱུ་ཤ་

① རྩོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་ས་དྲི་མེད་འོད་ཟེར། རྩོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་ནས་1991ལོ།
 ཤོག་ངོས་379ནས་380བར་གསལ།

ཟླ་བའ་ཏི་ཇ་ཡ་རྟེན་ཏེ། རྒྱུ་བུ་དཔལ་གྱི་སེང་གེ། ཚུངས་དེ་མེད་རྟེན་ཏེ། བཅ་ཀ་མོ་ཏི་ཀ། ཁོན་
 ལྷ་གེད་རྟེན་ཏེ། མ་རིན་ཆེན་མཆོག་། ཚུངས་ས་ལའི་བུ་རིན་ཆེན་ལེགས་གྲུབ། རྣམ་ལྷ་ལོ་ཀ། དུན་
 པ་ནམ་མཁའ། སྒོ་རིན་ཆེན་ཤེ། མ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པ། མ་ཤུལ་འོད་། ཅེ་ཁྱིའུ་གྲུག་། ཚུངས་ཁམས་
 པ་སོ་ཆ། གཉགས་དེ་སྤ་གོ་ཤ། ཞང་རྒྱལ་ཉེན་ཉ་བཟང་། མགོས་ཆོས་གྲུབ། སྒྲོང་ཆོས་གྲུབ། སྒྲོང་ལྷ་
 ཅུ། རྣམ་ཏ་ཤི་ལ། ཅོག་རོ་ལྷའི་རྒྱལ་མཆོན། ཀ་བ་དཔལ་བཅེགས་སྤང་བ། ཞིང་གི་བརྒྱ་ཡེ་ཤེས་
 ཤེ། རྣམ་རྟེན་ཏེ། ཇ་ཡ་རྟེན་ཏེ། མཚུ་མི་ལྷ་མ། རྣམ་ཤི་ལ། བཟང་སྒྲོང་། ལྷའི་ལྷ་བ། དཔལ་གྱི་རྒྱན་
 ཤོ། དཔལ་འབྱོར། ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་ཤོ། རྒྱལ་བ་ཤེས་རབ། ཤུལ་བཤེས་གཉེན། དགོ་བ་དཔལ། ལེགས་གྱི་
 ཤེ། ལྷུབས་ནམ་མཁའ་སྒྲིང་ཤོ། ཡི་གེ་པ་དགོན་སྒྲིང་མ། གཞོན་ལྷ་སྤང་བ། བཅ་མཁའ་སྒྲོང་ནམས་ནི་
 བརྟན་པ་སྤང་དར་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡིན་ནོ། །

བརྟན་པ་སྤང་དར་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལ། ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་ཤོ། ལོ་རྒྱུང་གྲགས་འབྱོར་ཤེས་
 རབ། འགར་ཆོས་བཟང་། དགོ་རྒྱལ་ལྷུང་གྲགས། བལ་པོ་བརྒྱ་རུ་ཅོ། པ་ཆོབ་རྒྱལ་བྱིམས་རྒྱལ་
 མཆོན། དཔལ་སེ་ཅ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན། རོང་པ་ཆོས་བཟང་། འབྲོ་སེང་དཀར་སྤྱུའི་
 འོད། ལྷུང་པོ་ཆོས་བཅོན། རྒྱ་བཅོན་འགྲུས་སེང་གེ། བཅ་ཆོ་རྒྱལ་བྱིམས་རྒྱལ་བ། ཅོག་ལེགས་
 པའི་ཤེས་རབ། འབྲོམ་སྒྲོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས། ལྷུང་པོ་རྣལ་འབྱོར། ཡོལ་ལྷགས་རྡོ་རྗེ་
 དབང་ལྷུག་། མ་དགོ་བའི་སྒོ་གྲོས། གྱི་རྡོ་རྗེ་བའི་འོད་ཟེར། ལྷ་ཞི་བ་འོད། ལྷ་དངོས་གྲུབ། ཆོས་
 གྱི་ཤེས་རབ། མར་སྤང་དད་པའི་ཤེས་རབ། ག་རོད་རྒྱལ་བྱིམས་འབྱུང་གནས། འབྲོག་མི་སྤྱུ་སྒོ་
 གྲོས། འབྲོག་མི་སྤྱུ་ཡེ་ཤེས། ལྷག་ལོ་གཞོན་བཅོན། ལྷ་བྲག་མར་པ་ཆོས་གྱི་སྒོ་གྲོས། མགོས་ལྷག་
 པ་ལྷས་བཅས། ཟུངས་དཀར་འཕགས་པ་ཤེས་རབ། གཉན་དར་མ་གྲགས། ར་རྡོ་རྗེ་གྲགས། ཁིར་
 གང་འཁོར་ལོ་གྲགས། ལ་ཆེངས་ཡོན་ཏན་འབར། སྒྲོང་ཞོ་གསལ་བ་གྲགས། མགར་ཆོས་གྱི་བཟང་
 ཤོ། ཤེའུ་བརྒྱ་དེ་ལྷ། རབ་ཞི་བཤེས་གཉེན། མར་པ་རོ་པ་ཆོས་གྱི་དབང་ལྷུག་། ལོ་རྒྱུང་ལེགས་པའི་
 ཤེས་རབ། ལྷ་དགའ་བ་རྡོ་རྗེ། ཆོས་གྱི་ཡོན་ཏན། ཆོས་གྱི་རིན་ཆེན། སྒོག་སྤྱེ་ཤེས་རབ་བཅེགས། པ་
 རི་རིན་ཆེན་གྲགས། ལྷུལ་ལོ་རྒྱུ་བ། པ་ཆོབ་ཉི་མ་གྲགས། ལྷ་བཅོན་པོ་ལྷ་ནི་རྣ་རྒྱ། དིང་རི་ཆོས་
 གྲགས། ལྷས་སྒྲོན་ལམ་གྲགས། མང་འོར་བྱང་རྒྱུ་ཤེས་རབ། མལ་གྱོ་སྒོ་གྲོས་གྲགས། གྱི་ལྷུང་དཔུ་
 དཀར། འབྲོ་སེང་འཕགས། བ་རེག་ཐོས་པ་དགའ། མ་ཆོས་འབར། མཚུར་དབྱིག་གི་རྒྱལ་མཆོན། ཅ་

གཤམ་པ་རྒྱལ་མཆན། ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཅེ་མོ། བོ་དོང་གཤམ་པ་རྒྱལ་མཆན། ལྷ་ར་ཐང་བ་སི་ལྷ་མྱེ། ལོ་
 ཆེན་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་། ཆོས་འཁོར་རྣམ་པ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། མགོས་ལོ་རྩ་བ་གཞོན་ཅུ་
 དཔལ། བྱིམས་ཁང་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ། ཆག་ལོ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ། འ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་རྒྱུང་
 དཔལ་བཟང་པོ་བཅས་སོ། ༥^①

ལྷ་ལ། ལུ་ཆེན་རྒྱལ་བྱིམས་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་དགེ་བསྟན་འབྱུང་དཀར་
 ཆག་ཏུ་བསྐྱངས་པའི་ལོ་བཅ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཐོ།

བོད་ཏུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྤྱད་ར་ཏུས། རྒྱ་བལ་ཁ་ཆེན་ས་ཕྱོན་པ་རྩི་ཏེ། ཀུ་ས་ར་དང་བམ་ཟེ་
 ཤེན་ར། བལ་པོ་མཉུ་ཤི་དང་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོ་པ་ལྷ་འབྱུང་གནས་སྤགས་འཆང་ཆོས་ཀྱི་གཤམ། རི་
 མེད་བཤེས་གཉེན་དང་ནི་སངས་རྒྱས་གསང་བསམ་ཡས་རབ་གནས་མཁན་ཤི་རྩི་གཙ་རྣམ་དག་སང་
 གི་དང་། པདྨ་འི་ངང་རྒྱལ་བམ་ཟེ་ལྷ་ནན། ཀུ་ས་མི་ཏ་ཇི་ན་མི་ཏ་དག ལུ་རྩི་བོ་རྩི། ལྷ་དབང་བྱང་
 རྒྱལ་ཤི་ལེན་བོ་རྩི། རྩ་ན་ཤི་ལ་བོ་རྩི་མི་ཏ་དང་། ལུ་ནི་སྤམ་སམ་རྩི་ལྷ། བེ་ལྷ་ཀ་ར་བ་རྩི་རིག་བྱེད་
 འོད་ཟེར་ཞེས་བྱ་ལ་སོགས་དང་། རྒྱ་ནག་སྤོབ་དཔོན་མ་རྩ་དེ་ལྷ་ཆེ། མ་རྩ་ལྷ་ན་ཞེས་བྱ་ལ་སོགས་
 ཕྱོན། དེ་དེའི་སྤབས་སུ་སྤྱད་གཉིས་སྤ་བའི་དབང་། ཀུ་ན་གྱི་སྤན་མ་སྤན་མི་ས་སྤོ་ཏ། རྩི་ཀོ་ཁ་དང་
 བོ་དོ་ཇེ་དཔལ། རྩི་ཀ་ལྷ་ལ་ཀོ་ཁ་ལེ་ཤེས་གཞོན་ཅུ་གཉགས་དང་། ངན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆན་དབྱངས་
 བ་ལེ་ཤེས་དབང་། འབའ་བྱི་བཞེར་སི་ཤི་ཏ་དང་སྤང་རྒྱར་ལེགས་གཟིགས་མཆན། སང་གོང་ལྷ་ལྷང་
 གཟིགས་དང་བ་གསལ་རྣམ་དང་། ལྷ་ནམ་དོ་ཇེ་བདུད་འཛོམས་ལྷ་རྩི་སི་རྩི་མཆན། མཆིམས་ཤུག་
 རྩ་སྤ་བང་ཏི་ཇ་ལ་རྩི་ཏ། ཤུད་བྱ་དཔལ་གྱི་སང་གི་མཉུ་ཤི་དབང་། རྩི་ངས་ལྷ་དབང་བསྐྱངས་དང་
 རྩི་ཀ་ལྷ་ཏི་ཀ། པ་གོར་རྣམ་པར་རྣམ་མཛད་བསྐྱངས་དང་འཁོན་སྤ་དབང་སྤངས། མ་རིན་ཆེན་
 མཆན་དང་རྩི་ངས་རིན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ། རྩི་རྩ་ལོ་ཀ་དྲན་པ་ནམ་མཁའ་དང་། རྣམ་པར་མི་
 རྩི་ཤུག་འོད་དང་ལྷ། རྩི་འབྱུག་དང་ནི་ཁམས་པ་གོ་ཆ་ཉང་རྩ། དེ་ལྷ་ཀོ་ཁ་རྒྱལ་ཉིན་ཞང་ཉ་བཟང་
 དང་། འགོས་ལོ་ཆོས་འབྱུང་རྩི་གི་ལྷ་རྩི། རྩི་ཤི་ལ་ཅོག་རོ་སྤ་ཡི་རྒྱལ་མཆན་དང་། དཔལ་

① ལུ་ཆེན་རྒྱལ་བྱིམས་རིན་ཆེན་ ལྷ་དགེ་བསྟན་འབྱུང་དཀར་ཆག མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས263ནས275བར་གྱི་ལོ་
 པར་ཆོས་འབྱུང་ཏུ་གསལ།

བཅེགས་བསྐྱངས་དང་རྩ་རྒྱ་ཏ། །ཡེ་ཤེས་ལྷེ་དང་ཇ་ཡ་རྒྱ་ཏ། །འཇམ་དཔལ་གོ་ཆ་རྩེར་གྱི་
 ལ། །བཟང་སྦྱང་ལྷ་ཡི་རྩ་བ་དཔལ་གྱི་ལྷན། །དཔལ་གྱི་འཕྱོར་བ་ཡེ་ཤེས་སྦྱང་པོ་ཅན། །རྒྱལ་བ་ཤེས་
 རབ་ཤུག་བཤེས་གཉེན་དང་། །དགེ་བ་དཔལ་དང་ལེགས་ལྷེ་གཙུགས་ནམ་མཁའི་སྦྱང་། །ཡིག་མཁན་
 དགོན་སྦྱང་མ་དང་གཞོན་ཅུ་བསྐྱངས། །ནམ་མཁའི་སྦྱང་སྦྱོར་གཉེས་སྦྱ་ནམས་ཀྱིས། །དམ་པའི་ཆོས་
 མང་བོད་ཀྱི་སྦྱང་ཅུ་བསྐྱར། །

བསྟན་པ་གྱི་དར་ཅུས་ཀྱི་པལྷི་ཏ། །བུ་རྩ་ཕྱ་ལ་རྩམ་ཕྱ་ལ་དང་། །ཕྱྱ་ཕྱ་ལ་དང་ནི་ལེགས་པར་
 དཤད། །ཕྱྱ་ཀ་ར་ལྷམ་པུ་སྦས། །མུགྱི་མི་ཏ་སངས་རྒྱས་དཔལ་ཞི་བ། །ཤེས་རབ་གོ་ཆ་རྩ་བོ་རྩེ་
 དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤ། །དེའི་དཔོན་པོ་རྩ་ན་གྱི་དང་རྩན་པ་ཡེ་ཤེས་གཤམ། །སྤེལ་རིང་བ་སྦྱ་རྩལ་ཕྱ་
 དང་། །ཁ་ཆེ་རྩལ་གྱི་དང་ཅན་རྩ་ཅུ་ལ། །འབྱུང་ཕྱག་གསུམ་པ་རྩི་ར་ཕྱ་ལ་ཨ་ཏུ་ཕྱ་དཤ། །སྦྱོ་བཟང་
 གཤམ་པ་ཨ་མ་ར་ཅན། །ཐིག་ལེ་བུམ་པ་གཞོན་ཅུ་བུམ་པ་དང་། །གསེར་གྱི་གོ་ཆ་དམ་པ་རྒྱ་གར་
 བ། །རྩ་ཕྱ་ནན་ག་ཡ་རྩ་རའི་ཞབས། །དོན་ཡོད་དོ་རྩེ་ཁ་ཆེ་རྩ་བ་མགོན། །སྦྱང་ཉིད་ཉིད་འཛིན་དོ་རྩེ་
 ཡེ་རྩོར་བ། །ཤེས་རབ་གསང་བ་མ་རྩ་རྩ་ན་དང་། །སྦྱོབས་ཀྱི་རྩ་བ་མཚུ་ཀ་ལྷུ་ །ཀམ་བརྩ་དང་ནི་རྩ་
 ཕྱ་རི། །དཔལ་པོ་དོ་རྩེ་སྦྱ་གཅན་འཛིན་སྦས་པ། །ནམ་སྦྱང་དོ་རྩེ་མཚུ་སྦྱོ་ཏ་དང་། །སྦྱུང་གྱི་རི་ཕྱྱ་གྱི་
 རྩ་ན། །གོ་ཕྱ་རྩ་ར་དང་ནི་ལོར་སྦས་དང་། །ཀྱན་བཟང་དཔལ་དང་ནི་སྦྱ་ལྷན་སྦྱ། །འགྲོ་བཤེས་དགའ་
 དང་བུ་རྩལ་སྦྱ་ན། །ཤུག་སྦྱོ་བཟང་རབ་འཕྱོར་རྩ་བ་དང་། །སྦྱ་ག་ཏ་སྦྱོ་རྩ་ན་སྦྱོ་ལ་དང་། །རྩ་ཡ་དཔྱ་
 དང་སྦྱ་སྦྱོ་སྦྱོ་སྦྱོ། །སྦྱོ་བཟང་སྦྱང་པོ་ཀྱ་ལ་ཅན་དང་། །རྩོན་གྱུ་མ་རྩ་བོ་རྩི་པ། །རྩ་རྩ་མ་སྦྱོ་འཛིག་ཉིན་
 གསུམ་ཀྱན་དགའ། །ལོངས་སྦྱོད་དོ་རྩེ་དང་ནི་རྩ་སྦྱོ། །བལ་པོ་མ་རྩ་པ་ན་བརྩ་གྱི་རི་དང་། །ཀ་ལ་སྦྱོ་
 དང་བལ་པོ་གཤམ་པ་དཔལ། །ཀྱ་སྦྱ་ར་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་དཔལ། །སྦྱ་རྩལ་གྱི་རི་བི་ན་ཡ་
 སྦྱོ་དང་། །སྦྱོ་ལ་སྦྱོ་དང་མཚུ་ལ་སྦྱོ་དང་། །བི་མ་ལ་སྦྱོ་རྩ་ར་པན་ཨ་རྩ་རྩ། །རྒྱལ་བའི་ལྷ་དང་ལྷོ་ཀ་
 ར། །སྦྱ་ནན་སྦྱོ་རྩ་ཅུ་ལ་སྦྱོ་དང་། །བཟངས་སྦྱང་པ་དང་གྱི་རི་པལྷི་ཏ། །ཤ་རི་ཕུ་ཏ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་
 དང་། །བུ་རྩལ་ལྷོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་སོ། །ཅུས་དེར་སྦྱ་སྦྱོར་ཕྱོན་པའི་ལོ་རྩ་བ། །ཆེན་པོ་ལྷ་ཡི་རྩ་མ་ཡེ་
 ཤེས་འོད། །རིན་ཆེན་བཟང་པོ་གཤམ་འཕྱོར་ཤེས་རབ་དང་། །འཕྱོ་སང་དཀར་ཤུག་འོད་དང་ལྷ་ཞི་བ་
 འོད། །རྩོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱ་བཙོན་འགྲུས་སེདྷེ་དང་། །ནག་ཚོ་ཚུ་ཁྱིམས་རྒྱལ་བ་བྱ་ཡི་དངོས་
 གུབ་དང་། །འཕྱོ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ཤུག་སྦྱོ་སྦྱོས་མཆན། །ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་མར་བུང་དད་པ་
 ཤེས་རབ་དང་། །མ་དགེ་བའི་སྦྱོ་སྦྱོས་ག་རོད་ཚུ་ཁྱིམས་འབྱུང་གནས་མཆན། །ཁྱུང་པོ་ཆོས་ཀྱི་བཙོན་

འགྲུས་སྒྲག་ལོ་གཞོན་བཙོན་པ། །མགར་པ་ཚོས་བཟང་ཤེའུ་དོ་རྗེའི་ལྷ། །རབ་ནི་བཤེས་གཉེན་རྟོག་སྒོ་
 ལྷན་ཤེས་རབ་ཅན། །ཕུ་བྱང་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་བཟང་ས་དཀར་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་དང་། །འབྲོག་
 མི་ཤུག་ཡེ་ཤེས་དགའ་བའི་དོ་རྗེ་གཟུ། །ཀྱི་ལྷང་དབུ་དཀར་ཚོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། །ཚོས་ཀྱི་རིན་
 ཆེན་མར་བ་ལྟོ་བྲག་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་མཚན། །གཉན་ལོ་དར་མ་གྲགས་དང་འགོས་ལྷས་བཅས། །ཀྱི་
 རོ་ཟླ་བའི་འོས་ཟེར་སྒོ་གསུ་ཤེས་རབ་བཅེགས། །མལ་གྱི་སྒོ་གྲོས་གྲགས་དང་སེ་ཅ་བསོད་ནམས་
 རྒྱལ་མཚན་པ། །རོང་པ་ཚོས་བཟང་ཡོལ་ལྷགས་དོ་རྗེ་དབང་ཕྱག་དང་། །མང་འོམ་བྱང་ཆུབ་ཤེས་
 རབ་ཅ་མི་སངས་རྒྱས་གྲགས། །ཁེའུ་གད་འཁོར་ལོ་གྲགས་སྤང་ཞོ་དང་གསལ་བ་གྲགས། །དིང་
 རི་ཚོས་གྲགས་རྒྱས་ཀྱི་སྒོ་ལམ་གྲགས། །པ་ཚབ་ཉི་གྲགས་བ་རི་རིན་ཆེན་གྲགས། །འབྲོ་ཤེས་
 རབ་གྲགས་དང་རྩ་ཆེན་དོ་རྗེ་གྲགས། །ཀྱི་བོ་ཤེས་དཔལ་བག་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་པ། །བ་རིག་ཐོས་
 དགའ་མ་བན་ཚོས་འབར་དང་། །མཚུར་སྟོན་དབྱིག་གི་རྒྱལ་མཚན་མཚུར་དབང་དེ། །དབྱལ་པ་
 ཀྱན་དགའ་དོ་རྗེ་དང་ནི་དབྱལ་ཀྱན་དགའ་གྲགས། །མར་དོ་ཚོས་དབང་ཚོས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་དང་། །ཀམ་
 ཚོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཕྱགས་མཚམས་དབང་ཕྱག་རྒྱ་མཚོ་དང་། །ཚུལ་བྲིམས་ཡོན་ཏན་ཁེའུ་གད་ཡོན་ཏན་
 དཔལ། །བསོད་ནམས་བཟང་པོ་སུམ་པ་དཔལ་མཚོག་གི། །དོ་རྗེ་དང་ནི་ཉི་མ་དོ་རྗེ་དང་། །ཁུ་དགེ་
 བསྟོན་ནི་ཚོ་སྒོ་གསུ་གཞོན་ཏུ་འབར། །ལྷ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་། །སྒྲན་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་
 གྲོས་ཅོག་གུ་ཉིང་དེ་འཛིན་བཟང་པོ། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་རིག་པ་གཞོན་ཏུ་དང་། །གཞོན་ཚུལ་དང་ནི་
 ཁུ་ཡི་མདོ་སྤེལ་འབར། །ཤེས་རབ་བཙོན་འགྲུས་དང་ནི་གཡུང་བྱང་འོད། །བསོད་ནམས་རྒྱལ་བ་ཅོག་གུ་
 ཤེས་རབ་སྤྲ་མ་དང་། །ཅོག་གུ་ཕྱ་རན་མེད་དཔལ་ལ་ཆེངས་ཡོན་ཏན་འབར། །བསོད་ནམས་མོས་པ་
 དགེ་ཚུལ་ཁུང་གྲགས་པ། །ཚུལ་བྲིམས་བཅེགས་པ་དང་ནི་ལྷ་བཅུན་པ། །ལྷ་བཅན་ཕྱ་ནི་རྩ་རྩ་རྩ་
 སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས། །རྒྱལ་གྱི་ལོ་ལྷ་སྤལ་དོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་དང་། །དེ་ལྷ་རིན་ཆེན་ལྷ་ཚོས་ཀྱི་རིན་ཆེན་
 དང་། །ཚུལ་བྲིམས་འོད་ཟེར་ཀུར་དགེ་སྒོང་བྱ་ཡི་གདོང་། །ད་བྱིད་ལོ་ལྷ་དང་ནི་ཕུར་བྱ་འོད། །པ་
 ཚབ་ཚུལ་རྒྱལ་ཤེས་རབ་ལེགས་དང་ནག་ཚོ་རྩམ་གྲགས། །མར་པ་སྒོ་གྲོས་བཟང་པོ་སེ་ལོ་ལྷ། །ཟླ་བ་
 གྲགས་པ་གཉལ་མི་ཡེ་ཤེས་ཚོས། །ཚོས་ཀྱི་ཟླ་བ་དགེ་སྒོང་ཤེས་རབ་བསྐྱུབས། །ནག་ཚོ་ཤེར་རྒྱན་འ་
 འ་རྒྱ་གར་བཅེགས། །གཉན་སྟོན་བསོད་ནམས་བ་རི་ཚོས་གྲགས་དང་། །ཞོང་པོ་ལོ་ལྷ་གཞོན་ཏུ་ཤེས་
 རབ་དང་། །འགར་བ་ཤེས་འབྱུང་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཏུ་དང་། །ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་དང་ནི་ཕྱེ་དགའ་
 བ་དཔལ། །ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ཤུག་བཙོན་འགྲུས་པ། །རྩ་པ་ཚོས་རབ་ལོ་བཅུན་ཆུང་དོ་རྗེ་རྒྱལ་

མཚན་དང་། །ཞ་མ་དག་བསྟན་མེད་ཀྱི་ལྷ་བཟང་གིས། །ཆག་ལོ་དག་བཅོམ་དཔུལ་པ་ཚོས་གྱི་
 བཟང་། །གཙུག་པོ་བཟུང་པའི་དཔལ་དང་ས་སྐྱ་པལྟེ་༥། །ཆག་ལོ་ཚོས་རྩེ་དཔལ་དང་དཔུལ་པ་
 ཤེས་རབ་འོད་དང་ཞང་། །ཤུབ་པ་དཔལ་དང་སྒོ་པོ་ཤེས་རབ་རིན་པོ་ཆེ། །འུ་འུ་དར་མ་མེད་གི་
 ལྷ་བཟང་གི་མཉམ་བཟང་། །ཤོད་སྟོན་དོ་རྩེ་ཀྱི་མཚན་ཤོད་སྟོ་གྲོས་བཏྲན། །ལོ་རྒྱ་ན་པ་རིན་ཆེན་
 དཔལ་དང་ཁམས། །སྟོ་གྲོས་ཀྱི་པོ་ལྷན་མ་ཚུལ་མེད་དང་། །ར་ས་གཞོན་བཅོན་ཕྱ་གེ་གཤམ་
 ཀྱི་མཚན། །ཐར་ལོ་ཉི་མ་ཀྱི་མཚན་དཔང་ལོ་སྟོ་གྲོས་བཏྲན། །སྟོ་ཚད་སྟོ་བ་རིན་ཀྱི་དབུས་
 པ་སྟོ་གསལ་དང་། །ལེགས་པའི་སྟོ་གྲོས་ཡར་ལུང་གཤམ་ཀྱི་མཚན། །སྟོ་སྟོན་རིན་ཆེན་ཤུབ་དང་
 རིན་ཆེན་ནམ་ཀྱི་པ། །རྩོ་ནང་སྟོ་གྲོས་དཔལ་དང་ཀྱན་སྤངས་གཤམ་པའི་མཚན། །ལོ་ཆེན་བྱང་
 རྒྱུ་ཆེ་མོ་པོ་དོད་གཤམ་ཀྱི་མཚན། །སྤར་ཐང་སྟོ་སྟོ་སྟོ་དང་སྟོ་བས་མཚན་དཔལ། །ཤེས་རབ་རིན་
 ཆེན་ཚོས་འཁོར་སྤང་འཁོར་ལོ་གཞོན་ཅུ་དཔལ། །ཆག་ལོ་རིན་ཆེན་ཚོས་ཀྱི་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་
 དང་། །ཞ་ལུ་ཚོས་སྟོང་བཟང་པོ་རྒྱ་ར་རྒྱ་ཐ་དང་། །ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས་ལ་སོགས་སྤང་གཉིས་
 ལྷ། །མང་པོས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་འདི་སྟེད་ཅིག །བསྟུར་དང་བཤད་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པར་
 མཛད། །ཅིས་སོ། །^①

① ལྷ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། ལྷ་དག་བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆས། བོད་རྒྱུངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས་158ནས་163བར་
 གསལ།

དབྱང་གཞིའི་ཡིག་ཆར།

བོད་ཡིག

- [1] ལུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྱུ་བ། ལུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1980ལོ།
- [2] དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2006ལོ།
- [3] ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཉྱལ་སྟོང་པ་རྒྱང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1988ལོ།
- [4] རྩོམ་པ་རྒྱ་རྒྱུ་མ། ལྷུང་ཡུལ་སྟོན་སྒྲུབ་བར་གསུམ་གྱི་ངོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་ངོགས། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ།
- [5] འགོས་ལོ་གཞོན་ཅུ་དཔལ། དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1984ལོ།
- [6] ཆོས་པ་ཀུན་དགའ་དོ་རྩེ། དེབ་ཐེར་དམར་པོ། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1981ལོ།
- [7] ལྷོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར། ལྷོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1991ལོ།
- [8] ལྷ་བ་དཔལ་བཟེགས་སོགས། དཀར་ཆག་འཕའ་ཐང་མ། ལྷ་སྐྱུར་བམ་གཉིས། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2003ལོ།
- [9] བྱེ་བྲག་རྟོག་བྱེད་ཆེན་མོ། སྔ་ལྟའི་བསྟན་འགྱུར་། སོ་། བོད་དང་ཐེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་། ཅོ་། བོད་ཏུ་བཞུགས།
- [10] ཅོ་ནེ་གྲགས་པ་བཤད་སྟུབ། ཅོ་ནེ་བཀའ་འགྱུར་དཀར་ཆག་ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2006ལོ།
- [11] ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ། ཅོ་ནེ་བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག་ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1989ལོ།
- [12] ལུ་བ་བསྟན་ཆོས་དར། རྟིང་མའི་རྒྱུད་འབྱམ་གྱི་དཀར་ཆག་ མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2000ལོ།
- [13] ལྷ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། ཐེ་དགེའི་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1985ལོ།

- [74] ལུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་འགྱུར་རིན་པོ་ཆའི་བཞུགས་བྱང་དཀར་ཆག་
མི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2011ལོ།
- [75] རིག་འཛིན་འཛིགས་མེད་སྒྲིང་བ། རྟིང་མའི་རྒྱད་འབུམ་གྱི་བཞུགས་བྱང་དཀར་ཆག་ མི་ཁྲོན་མི་
རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2008ལོ།
- [76] ལུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཆན། སྤུང་འགྱུར་བཀའ་མའི་བཞུགས་བྱང་ཡིད་བཞིན་རིན་པོ་ཆའི་མཛོད། མི་ཁྲོན་
མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2006ལོ།
- [77] རུང་དཀར་སློབ་བཟང་ཕྱིན་ལས། རུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་
ཁང་། 2002ལོ།
- [78] ལུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱུར། ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྟོན་བཟང་། ཀན་སུ་ཅུ་མི་རིགས་
དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1992ལོ།
- [79] ཏྲ་ཆག་ཆོད་བང་རྒྱལ། ཏྲ་རོང་ཆོས་འབྱུང་། བོད་ལྗངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
1994ལོ།
- [80] ཀན་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་ཙོམ་སྒྱུར་ཅུས། ཀངས་སྦྱངས་སྐད་གཉིས་སྒྲ་བ་དུ་མའི་འགྱུར་
བྱང་སློགས་ལ་དགའ་སྦྱིད། རྒྱང་ཁུལ་དེབ། 1983ལོ།
- [81] མདོ་བ་དོ་རྩེ་རབ་བརྟན། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་ལ་བདེ་སྒྲག་དུ་འཇུག་པའི་དཀར་ཆག་གསལ་
བའི་མི་ལོང་། མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2004ལོ།
- [82] དབང་འདུས་ཆོ་རིང་དང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོ། བོད་བྱི་སྒྲ་སྒྱུར་ལོ་རྒྱུས་དང་ལོ་རྒྱ་བ་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛོད་
རྩམ་གསལ་བའི་མི་ལོང་། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2001ལོ།
- [83] གོ་བུལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སློབ་བཟང་མཁས་གྲུབ། ཀངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་
གྱི་མིང་མཛོད། ཀན་སུ་ཅུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1992ལོ།
- [84] ལུ་ཅུ་བཀྲ་ཤིས། ལུ་བཀྲ་འི་ཆོས་འབྱུང་། ཀན་སུ་ཅུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1992ལོ།
- [85] སྤུང་གསལ་སྤང་། སྤུང་བཞེད། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1982ལོ།
- [86] ཁྱི་བསམ་གཏན། སྐད་གཉིས་སྒྲ་བའི་རིན་ཆེན་བང་མཛོད། ཀན་སུ་ཅུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་
ཁང་། 2005ལོ།
- [87] ཆོ་ཏན་ཞབས་རུང་། བསྟན་ཅིས་ཀྱན་ལས་བདུས་པ། མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1982ལོ།

- [༢༤] རྟོག་བསྟན་དང་བསྟན་འཛིན་ཚོས་གྲགས། གངས་ལྗོངས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་གྲགས་ཅན་མི་སྣ། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1993ལོ།
- [༢༥] བྱམས་པ་འཕྲིན་ལས། གངས་ལྗོངས་གསོ་རིག་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་རིམ་བྱོན་གྱི་ནམ་ཐར་ཕྱགས་བསྒྲིགས། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2012ལོ།
- [༢༦] ལྷ་རན་སིར་ཉར་བའི་རྩལ་ཉིང་བོད་ཡིག་ཡིག་ཚགས། རྩལ་ཉིང་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 2006ལོ།
- [༢༧] དགོ་འདུན་ཚོས་འཕེལ། དགོ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་གྱི་གསུང་ཚེ། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 2008ལོ།
- [༢༨] ཁྱི་ཐང་། ལྷ་ཤི། ཆག་ལོ་ལྷ་བ་ཚོས་རྒྱུ་དཔལ། གྲོ་ལུང་པ་སློ་གྲོས་འབྱུང་གནས་སྐྱེས་མཛད། ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། ཆག་ལོ་ལྷ་བ་ཚོས་རྒྱུ་དཔལ། རྟོག་ལོ་ལྷ་བ་སློ་གྲོས་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་ནམ་ཐར། སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་འཚོལ་བསྟར་ཕྱགས་སྒྲིག་ཁང་། 2013ལོ།
- [༢༩] ཚོས་དཔལ་དར་དབྱང་། ཆག་ལོ་ལྷ་བ་ཚོས་རྒྱུ་དཔལ་གྱི་ནམ་ཐར་གྱི་བསྟར་དོན། འཕྲུལ་དེབ།
- [༣༠] རུ་ཡེ་ཤེས་སང་ག། རུ་ལོ་ལྷ་བའི་ནམ་ཐར། མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2013ལོ།
- [༣༡] ལྷ་དམར་ཚོས་གྲགས་ཡེ་ཤེས། འགོ་ལོ་གཞོན་རུ་དཔལ་གྱི་ནམ་ཐར། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2004ལོ།
- [༣༢] བྱ་བཏང་བ་པདྨ་དོ་རྒྱུ། དབྱལ་གྱི་གཞུང་རབས་བར་ཆགས་དང་གང་གྲུ་ལྷ་རྒྱུ་གཉིས་གཅིག་རྩ་བྱིས་པ་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2011ལོ།
- [༣༣] ཤར་ཐུ་བཀྲ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1985ལོ།
- [༣༤] བོད་གྱི་གཞུང་རབས་དང་ནམ་ཐར་བྱང་ཕྱག་རྒྱུ། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 2014ལོ།
- [༣༥] ལྷལ་སློ་གསལ་བསྟན་སྒྱུར་། དཔལ་ལྷན་ལྷ་ལུ་པའི་བསྟན་པ་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་སྒྲིམ་བུ་དམ་པ་ནམས་གྱི་ནམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་རོ་མཚར་དད་པའི་འཕྲུག་དོགས། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 2014ལོ།
- [༣༦] མཁས་པ་ལྷེ་ལྷ། རྒྱ་བོད་གྱི་ཚོས་འབྱུང་རྒྱུ་པ། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1987ལོ།

ཐུ་ཡིག

- [1] 张志哲主编. 中华佛教人物大辞典. 黄山书社, 2006.
- [2] 马祖毅著. 中国翻译史 (上卷). 湖北教育出版社, 1999.
- [3] 黄明信. 吐蕃佛教. 中国藏学出版社, 2010.
- [4] 侃本著. 汉藏佛经翻译比较研究. 中国藏学出版社, 2008.
- [5] 王辅仁编著. 西藏佛教史略. 青海人民出版社, 1982.
- [6] 王森著. 西藏佛教史略. 中国藏学出版社, 2002.
- [7] [德] 韦伯著, 康乐等译. 印度的宗教—印度教与佛教. 广西师范大学出版社, 2005.

མཐུག་བྱེད།

རྒྱལ་རབས་རིམ་བྱུང་ནང་བྱོན་པའི་བོད་གཞུང་ལོ་ཚུ་བའི་དཔུང་སྡེ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་རྒྱལ་གྱི་བཟའ་
 ཡུན་ཤིན་རྒྱ་ནས་རིང་རྒྱུན། ལོ་པར་ནམས་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ནས་རྒྱལ་ལོན་ཆ་ཆང་ཞིང་ཡང་དག་པ་ཞིག་
 བྱ་རྒྱུ་ནི་རྒྱལ་ཡུན་བྱུང་རྒྱུ་ནི་ནང་འགྲུབ་པར་དགའ་སྟེ། ལོ་ཚུ་བ་ངོས་འཛིན་ཁོ་ན་ཙམ་གྱི་སྤྱིང་ནས་
 བཤད་ནའང་། ལོ་ཚུ་བ་རིམ་བྱོན་ལས་པལ་ཆེ་བས་འདུལ་བྱིས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རབ་དང་རིམ་པར་མཐོས་
 ཡོད་པ་ལ་མཆན་མི་འདྲ་བ་རྒྱ་མ་བཏགས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གྲུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བའི་
 ལྷགས་ལ་ཉམས་ལེན་བྱས་པར་དེ་ཡི་མཆན་དང་། ལྷགས་སྤྱར་སྐད་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་གཉེར་གནང་བ་ལ་
 སྐད་རིགས་དེ་དག་གི་མཆན་བཏགས་གནང་བ་བཅས་ཡིག་ཆང་སྡེ་མ་དག་རྒྱ་ལོ་ཚུ་བ་ཁག་ཅིག་ལ་
 མཆན་གྱི་ནམ་གངས་མང་རྒྱ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། མཆན་དེ་ནམས་མཉམ་སྦྱོད་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 རྒྱ་རབས་པས་ལོ་པར་ངོས་འཛིན་ཐད་ནོར་འབྲུལ་མི་ཉུང་ཙམ་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། ལོ་པར་ཡང་དག་པར་
 ངོས་མ་ཐོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འབྲེལ་གྱི་དོན་མང་པོ་ཞིག་ལ་འབྲུལ་བ་རབ་དང་རིམ་པར་བྱུང་དང་
 འབྲུང་བཞིན་པའི་ཚུལ་ལ་དམིགས་ཏེ། འདིར་སྡོན་བྱོན་དམ་པ་ནམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་འབྲུང་
 དང་ལོ་རྒྱལ་དེབ་ཐེར་ཁག་ཅིག་རྒྱ་བཀོད་པའི་ལོ་པར་ནམས་བྱོན་པའི་ཚུལ་དང་། དེང་རྒྱལ་གྱི་མཁས་
 དབང་ནམ་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་འབྲས་བུར་གཞི་བྱས་ཤིང་དེ་དག་མན་ཚུན་དཔུང་བསྐྱར་གྱིས་བྱིན་
 གི་ལོ་པར་བརྒྱད་བརྒྱ་ལ་ཉེ་བ་ཙམ་གྱི་མཆན་བསྐྱར་བྱས་པ་དང་། དེ་ལས་ལོ་པར་གྱི་མཆན་དང་
 མཛད་པ་ཞལ་འཕྲོད་པ་ནམས་སོ་སོའི་འགྱུར་བྱུང་དང་བཅས་ཏེ་དོ་སྦྱོར་རགས་བསྐྱས་ཙམ་བགྱི་ཁྲལ་
 བྱས་པ་ལ། གོང་གི་དཔུང་གཞིའི་ཡིག་ཆང་རྒྱ་བཀོད་པའི་བཙམས་ཆོས་དག་ལས་སྐབས་དོན་འདི་
 དང་དམ་རྒྱ་འབྲེལ་བ་ཁག་ཅིག་དེབ་འདིའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་དཔུང་ཡིག་རྒྱ་བབྱུང་བ་ཡིན་
 བྱིན་དེ་དག་གི་ཚུམ་པ་པོ་ནམས་ལ་སྤྱོད་ཏེ་ཆེ་ཞུ།

སྡོན་གྱི་ཡིག་ཆང་ནམས་ལ་ལོ་པར་བཟངས་པའི་གངས་ཆད་མི་འདྲ་བ་དང་། ཡིག་ཆང་ཚུམ་
 མཁན་དམ་པ་ནམས་ཀྱིས་གང་ཞིག་ལོ་ཚུ་བར་བཟངས་པའི་ཆད་གཞི་མ་འདྲ་བ། ལོ་པར་ནམས་ལ་
 མཆན་གྱི་ནམ་གངས་མང་རྒྱ་མཆིས་པར་ཡིག་ཆང་མན་ཚུན་བར་མཆན་འགོད་སྤངས་མ་འདྲ་བ་བྱུང་
 བ་དང་། ཐ་ན་ཡིག་ཆང་གཅིག་རྒྱ་སྤྱིར་བྱུང་བའི་མཆན་གྱི་ཡི་གེའི་འབྲི་ལྷགས་ལ་ངོས་གཏན་མིད་

ས། འགའ་ཞིག་ལོ་རྒྱ་བའི་མཚན་ཁོ་ན་ལས་མཛད་པའི་རྒྱན་ཅམ་ཡང་རྟེན་རྒྱ་མེད་པའི་ཁར་རང་ཉིད་
 ཤེས་པ་དམན་པ་བཅས་ཀྱིས་དེབ་འདིར་ལོ་བཅའ་འཛིན་ལ་གོ་འཛོལ་བྱང་བ་དང་། ལོ་ཚེགས་མ་
 དེས་ས། མཛད་པ་ཕྱགས་རེས་སུ་ཆད་པ་ལ་སོགས་པའི་ནོར་འབྲུལ་གྱི་ཆ་ཡང་མི་ཉུང་ཅམ་འབྱུང་གིད་
 པས། མཁྱིན་དཔྱད་གྱི་སྒོ་མིག་ཡངས་པ་དག་གིས་ཡར་བསྐྱེད་གྱི་དགོངས་འཆར་རྣམས་སྒྲིལ་ཡོང་རེ་
 དང་བཅས་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བརྒྱན་པའི་མི་ཕོ་སྒྲེལ་ལོའི་ས་ག་རྒྱ་བར་དབུས་འབྲུར་རྣ་ལྔ་ཁོང་རྒྱ་
 རྒྱར་བ་དགོའོ། །

ཤག་པོ་ཏྲ་པ།

འཕུལ་དབ་ཁི་ཕྱག་གི་མཛོད།

གཤམ་གྱི་སྐད་འཕྲིན་འབྲེལ་ཏེ་དབ་ཙ་ཆེན་མཁོ་སྐྱབ་ཁྱེད་ཆོག

SHANGBO电子书

扫微信加客服

ཚཱ་སྤྱི་ལཱ་ལུ་པ། བསོད་ནམས་མཚོ།
责 任 编 辑 索 南 草

༡༡། །ཏུས་རབས་རིམ་བྱོན་གྱི་ལོ་བུ་དང་འབྱུར་བྱང་ཞིབ་འཇུག།

ཚཱ་པ་པོ།
དཔེ་སྟར་མཁན།
འགྲེམས་སྤེལ་མཁན།
གནས་ལུ་ལ།

ཐུག་ཁང་།

བླ་གནས།

ཁ་པར།

བརྒྱུད་འཛོལ་མཁན།

པར་གཞིའི་སྤྱི་གཞི་ཐེངས།

པར་ཐེངས།

དེབ་ཚད།

པར་ཤོག

པར་གྲངས།

རིན་པོ་དེ།

དཔེ་ཞུགས།

སློ་མེ་ཚོ་དབང་ནམ་ཐུལ་དང་སངས་ཐུས་མཚོ།

མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་།

མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་གི་བོད་ཡིག་ཚཱ་སྤྱི་ལཱ་ཁང་།

པེ་ཅིན་གྲོང་ཁྱིམ་ཁྱིམ་ལྷན་ཁང་ལྷན་ཁང་14པ།

100013

<http://www.mzpub.com>

010-64227665

ཐུལ་ཡོངས་ས་གནས་སོ་སོའི་ཞིན་རྒྱ་དཔེ་ཚོང་ཁང་།

2017ལོའི་ཟླ12པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྤྱི་གཞི།

2017ལོའི་ཟླ12པར་པེ་ཅིན་རྒྱ་པར་ཐེངས་དང་པོ་བརྒྱུལ།

787mm×1092mm 1/16

26.5

0001-1000

སྟོར 53.00

ISBN 978-7-105-15174-5/H·1099 (བོད་ 170)

图书在版编目(CIP)数据

历代藏文译师及其译著目录研究: 藏文/才项南杰, 桑杰措著. —北京:
民族出版社, 2017. 11

ISBN 978-7-105-15174-5

I. ①历… II. ①才… ②桑… III. ①藏族—翻译—语言学史—研究—
中国—藏语 IV. ①H214. 59

中国版本图书馆CIP数据核字(2017)第295610号

历代藏文译师及其译著目录研究

出版发行	民族出版社
地 址	北京市和平里北街14号
邮 编	100013
网 址	http://www.mzpub.com
印 刷	三河市华东印刷有限公司
经 销	各地新华书店
版 次	2017年12月第1版 2017年12月北京第1次印刷
开 本	787mm×1092mm 1/16
字 数	355千
印 张	26.5
印 数	0001-1000
定 价	53.00元
书 号	ISBN 978-7-105-15174-5/H·1099 (藏 170)

该书若有印装质量问题, 请与本社发行部联系退换
编辑室电话: 010-58130072 发行部电话: 010-64227665

扫一扫获得更多资讯

ISBN 978-7-105-15174-5

9 787105 151745 >

定价：53.00 元